

Syllabus for UGBA Sem. – I to VI ENGLISH (Core & Elective)

General Format of Question Paper:

Q.1. Questions from Unit - 1 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.2. Questions from Unit - 2 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.3. Questions from Unit - 3 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.4. Questions from Unit - 4 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.5. MCQs: Three from each unit and rest of the two from any of the units specified in the exam pattern.

(The MCQs must test Reasoning, Knowledge, Understanding and Application skills of the students. The questions can be asked in the form of objective type, true or false, match the columns, choose the correct option etc.)

General Examination Pattern for external (university) exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Q. 4. Long Answer based on Unit -4 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Q. 5. MCQs (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

External Marks: 70

Internal Marks: 30

Total Marks per Course: 100

Note:

1. Wherever needed, according to the requirement of the units, minor changes in the examination pattern have been mentioned in the Syllabus itself.
2. The texts prescribed for some of the Units are recommended only to assist the students with MCQs. The students may be encouraged to read related reference books for long answers.

=====

U.G.B.A. SEMESTER-I

=====

UGBA Semester I English

Core Course (CC) & Elective Course (EC) – 101 Title: Introduction to Literature

<p>Unit No. Title/Author/Topic Text -01 - Meaning/Definition of Literature - Characteristics of Literature - Aims and Objectives of Literature</p>	<p>B. Prasad. A Background to the Study of English Literature. Macmillan. RJ. Rees. English Literature: An Introduction for Foreign Readers. Upham, A.R. The Typical Forms of English Literature. [For MCQs only]</p>
<p>Unit- 02 Form of Literature: One-Act Play - Origin - Technique</p>	<p>B. Prasad. A Background to the Study of English Literature. Macmillan. RJ. Rees. English Literature: An Introduction for Foreign Readers. Upham, A.R. The Typical Forms of English Literature. [For MCQs only]</p>
<p>Unit-03 A. The Bishop's Candlestick by Norman Mckinnel B. A Marriage Proposal by Antony Chekov</p>	<p>Selected One Act Plays edited by Satyanarain Singh, Macmillan Publication.</p>
<p>Unit- 04 Literary Terms: 1. Humour 2. Poetic Justice 3. Myth 4. Symbol 5. Dialogue 6. Plot 7. Protagonist 8. Antagonist 9. Climax 10. Theme 11. Character 12. Conflict</p>	<p>A Glossary of Literary Terms by M. H. Abrahams [For MCQs only]</p>

Recommended Reading:

-Alexander, Michael. A History of English Literature, Basingstoke: Palgrave Macmillan,2000.

- Birch, Dinah ed. The Oxford Companion to English Literature, Oxford: OUP, 2009.
 -Gray, Martin. Dictionary of Literary Terms. London: Longman York Press, 1995.
 - Long, William J. English Literature: Its History and its Significance for the Life of the English Speaking World. Digitalized in 2007: Project Gutenberg)
 Quinn, Edward. Collins Dictionary of Literary Terms. NY:HarperCollins, 2004.
 Gray. Martin. Dictionary of Literary Terms. York Handbooks Longman, York Press.
 -Wolfreys, Julian, Ruth Robbins and Kenneth Womack. Key Concepts in Literary Theory. New Delhi : Atlantic Publishers, 2005

=====

CC/EC: 101

Examination Pattern for external exams:

- Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
 Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
 Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
 Q. 4. Brief Notes based on Unit -4 (7/9) Marks 14
 Q. 5. MCQs (1mark ×14) Marks 14

 Total Marks: 70
 =====

**UGBA Semester I English –
 Core Course (CC) & Elective Course (EC) – 102
 Title: Foundation Course in English with British Texts**

Unit 1: Introduction to History of English Literature:

General acquaintance with the ages of English literature and their characteristics: The Candidates will be asked to enumerate the characteristics of a given period from 1550-1960. Their acquaintances will be tested by a question of objective nature asking them to relate characteristics to the period.

The following periods are prescribed:

[1350- 1558, 1559-1625, 1625-1660, 1660-1700, 1701-1740, 1740-1798, 1798-1832, 1832-1890, 1890-1918, 1918-1939, 1939-1960]

Unit 2 (A): Candidates will be asked to relate the following writers to their respective Ages:

Edmund Spenser, Christopher Marlowe , William Shakespeare, Philip Sidney, Thomas Kyd, Lyly, Ben Jonson, Francis Bacon, John Webster, John Bunyan, John Milton, John Donne, John Dryden, William Congreve, Jonathan Swift ,Joseph Addison, Richard Steele, Alexander Pope, Samuel Richardson, Henry Fielding, Dr. Johnson, Gibbon, Oliver Goldsmith, R. B. Sheridan, Jane Austen, Sir Walter Scott , William Wordsworth, S. T. Coleridge, P. B. Shelley, John Keats, Lord Byron, Charles Lamb, Hazlitt, De Quincey, Alfred Tennyson, Robert Browning, Thomas Carlyle, John Ruskin, Mathew Arnold, Charles Dickens, W. M. Thackeray, Emily Bronte,

Charlotte Bronte, George Eliot, Thomas Hardy, Joseph Conrad, H. G. Wells, William Hazlitt, G. B. Shaw, John Galsworthy, Virginia Woolf, James Joyce, T. S. Eliot, W. H. Auden, D. H. Lawrence, W. B. Yeats, Somerset Maugham, Bertrand Russell.

(B) Candidates will be asked to relate the following writers to their works:

Sr. No	Writer	Works
1.	William Shakespeare	Hamlet, Macbeth, Othello, King Lear, As You Like It, A Midsummer Night's Dream, Twelfth Night
2.	Geoffrey Chaucer	The Canterbury Tales
3.	Christopher Marlowe	Dr. Faustus
4.	Ben Jonson	Everyman out of His Humour
5.	Edmund Spenser	The Faerie Queen
6.	Sir Philip Sidney	Astrophel & Stella
7.	Francis Bacon	The Essays
8.	John Milton	Paradise Lost
9.	John Dryden	Absalom and Achitophel
10.	William Congreve	The Way of the World
11.	Jonathan Swift	Gulliver's Travels
12.	Addison and Steele	Coverley Papers
13.	Alexander Pope	The Rape of the Lock
14.	Dr. Johnson	Preface to Shakespeare
15.	Samuel Richardson	Pamela
16.	Henry Fielding	Joseph Andrews
17.	Tobias Sterne	Sentimental Journey
18.	Oliver Goldsmith	The Deserted Village
19.	R. B. Sheridan	The Rivals

20.	Thomas Gray	Elegy Written in a Country Churchyard
21.	Wordsworth & Coleridge	Lyrical Ballads
22.	William Wordsworth	Ode On Intimations on Immortality
23.	S. T. Coleridge	Kubla Khan
24.	P. B. Shelley	Prometheus Unbound
25.	John Keats	Hyperion
26.	Lord Byron	Child Harold's Pilgrimage
27.	Jane Austen	Pride and Prejudice, Emma
28.	Sir Walter Scott	Ivanhoe
29.	Charles Lamb	Essays of Elia
30.	Lord Tennyson	In Memoriam
31.	Robert Browning	Dramatic Monologues
32.	Mathew Arnold	Thyrsus
33.	Charles Dickens	Great Expectations
34.	William M. Thackeray	Vanity Fair
35.	John Ruskin	Unto This Last
36.	Thomas Carlyle	Past and Present
37.	George Eliot	Adam Bade
38.	Oscar Wilde	Importance of Being Ernest
39.	G. B. Shaw	Pymagilion, Arms and the Man
40.	John Galsworthy	Forsyte Saga
41.	John Masefield	Salt Water Ballads
42.	Thomas Hardy	Tess of D'urbervilles

43.	Virginia Woolf	Mrs. Dalloway
44.	James Joyce	Ulysses
45.	Robert Bridges	Testament of Beauty
46.	Arnold Bennett	The Old Wives' Tale
47.	D. H. Lawrence	The Rainbow
48.	W. S. Maugham	Of Human Bondage
49.	E. M. Foster	A Passage to India
50.	Aldous Huxley	Brave New World
51.	Joseph Conrad	Heart of Darkness
52.	J. M. Synge	Rivers to the Sea
53.	W. B Yeats	The Countess Cathleen
54.	T. S. Eliot	The Waste Land
55.	J. M. Barrie	The Admirable Crichton
56.	Stephen Spender	Destructive Element
57.	H. G. Wells	Outline of History
58.	A. J. Toynbee	A Study of History
59.	Siegfried Sassoon	Counter-Attack
60.	Philip Larkin	The Less Deceived

Unit-03: Form of Literature: Short Story- Origin, definitions, structure and development

B. Prasad. A Background to the Study of English Literature. Macmillan.

RJ. Rees. English Literature: An Introduction for Foreign Readers.

Upham, A.R. The Typical Forms of English Literature.

[For MCQs only]

Unit-04 :Stories:

- (i) Two Old Men- Leo Tolstoy
- (ii) My Uncle Jules- Guy de Maupassant
- (iii) My Lord, The Baby- Rabindranath Tagore
- (iv) God Lives in the Panch- Prem Chand

Text: Eight Short Stories edited by K.N. Vasudeva Panikar, Orient Longman.

Recommended Reading:

- Hudson, William Henry. An Introduction to the Study of Literature. New Delhi : Atlantic,2006.
- Hudson. Outline History of English Literature
- Rees, R.J. English Literature. An Introduction to Foreign Readers. New Delhi : Macmillan, 1982.
- Sanders, Andrew. The Short Oxford History of English Literature, Oxford: OUP, 2004
- Widdowson, Peter. The Palgrave Guide to English Literature and its Contexts 1500-2000, Basingstoke Hampshire: Palgrave Macmillan, 2004.
- Oxford Companion to English Literature.

=====

CC/EC: 102

Examination Pattern for external exams:

- Q. 1.(a) Objective type questions from Unit-1 (7 out of 7) Marks 07
- (b) Objective type questions from Unit-1 (7 out of 7) Marks 07
- Q. 2. (a) Objective type questions from Unit-2 (A) (7 out of 7) Marks 07
- (b) Objective type questions from Unit-2 (B) (7 out of 7) Marks 07
- Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
- Format 1:** General Question **OR** General Question **OR**
- Format 2:** General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 4. Long Answer based on Unit -4 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
- Format 1:** General Question **OR** General Question **OR**
- Format 2:** General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 5. MCQs (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

=====

UGBA Semester I English

Subject Elective (SE) – 101 Title: Prose Fiction and Language Work

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	Prose Fiction: Rapid Reading	The Adventures of Tom Sawyer by Mark Twain, Harper and Brothers (Digitalized in 1995)

02	<p>a) Use of Dictionary: with abbreviations used</p> <p>b) Expressions of Future, purpose, ability, permission, possibility, obligation and condition</p>	No particular text is prescribed.
03	<p>A. Composition- writing personal letters written socially to regret , of condolence etc.</p> <p>B. Comprehension A prose passage of about 300 words will be asked. Questions of factual and inferential nature will be asked.</p>	High School English Grammar and Composition by Wren & Martin, S. Chand & Company
04.	<p>Translation: from English to Gujarati or Hindi A small passage of about 100 words will be asked.</p>	No Particular Text is Prescribed

Recommended Reading:

- Bradbury, Malcolm. The Modern American Novel. New York : Viking, 1993.
- Cameron, David. Mastering Modern English, Hyderabad: Orient Blackswan, 1998.
- Daiches, David . Robert Louis Stevenson and His World, London :Thames & Hudson Ltd, 1973.
- Deshpande, P.G. Universal English-Gujarati Dictionary , New Delhi : OUP, 1989.
- Freeman, Sarah. Written Communication in English, Hyderabad: Orient Blackswan, 1977.
- Sahai, R. N. and S. K. Verma. Oxford Student's English-Hindi Dictionary. New Delhi : Oxford University Press, 2005.

=====

SE: 101

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Use of Dictionary [7 Marks]

Small questions [7 Marks]

On the basis of functions given above.

Q. 3. Based on Unit -3 Marks 14

- (a) Composition (7 Marks)
 (b) Comprehension (7 Marks)
 Q. 4. Answers based on Unit -4 Marks 14
 (a) Translation of sentences (5 Marks)
 (b) Translation of a small passage [9 Marks]
 Q. 5. MCQs (1mark ×14) Marks 14

 Total Marks: 70
 =====

=====

U.G.B.A. SEMESTER-II

=====

UGBA Semester II
English Core Course (CC) & Elective Course (EC) - 111
Title: History of English Literature: 1558-1625

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	A. Literary Features of the Elizabethan Age B. Elizabethan Poetry – Shakespeare, Spenser, Sidney	History of English Literature by Edward Albert, Oxford University Press. [For MCQs only]
02	A. Shakespeare as a Dramatist B. The University Wits	History of English Literature by Edward Albert, Oxford University Press. [For MCQs only]
03	William Shakespeare	The Merchant of Venice
04	Acquaintances (Non-detailed) (See the Note below)	

Note:

Unit 4: Acquaintances with the works of writers of this period.

(The objective type of questions can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age/period to which it belongs.)

List of Titles for Acquaintances:

1. The Shepherd's Calendar
2. Tottel's Miscellany
3. Astrophel and Stella
4. Rosalynde or Euphues' Golden Legacie
5. Tamburlaine the Great
6. The Advancement of Learning
7. Eupheus -the Anatomy of Wit,
8. The Unfortunate Traveller, or the Life of Jack Wilton
9. Hamlet
10. Twelfth Night
11. Every Man in His Humour
12. The Shoemaker's Holiday
13. The Duchess of Malfi
14. Venus and Adonis
15. The School of Abuse

Recommended Reading:

-

- Bradley, A.C., Shakespearean Tragedy Lectures On Hamlet, Othello, King Lear & Macbeth. London: Echo-Library, 2006.
- Brown, Georgia, Redefining Elizabethan Literature. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- Loewenstein, David & Janel Mueller, eds., The Cambridge History of Early Modern English Literature, Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
- Saintsbury, George, A History of Elizabethan Literature. New York : Cosimo, 2005.
- Smith, Emma, The Cambridge Introduction to Shakespeare. Cambridge : Cambridge University Press, 2007.

=====

CC/EC: 111

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 4. Answers based on Unit -4 (7/9) Marks 14

Q. 5. MCQs (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

=====

UGBA Semester II

English Core Course (CC) & Elective Course (EC) - 112

Title: History of English Literature: 1625-1660

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01.	A. Literary Features of the Age of Milton/ Puritan Age B. B. Milton as a Poet Milton’s Sonnets: On His Blindness	History of English Literature by Edward Albert, Oxford University Press. [For MCQs only]
02.	The Metaphysical Poets – A. John Donne* B. George Herbert C. Andrew Marvell	History of English Literature by Edward Albert, Oxford University Press. [For MCQs only]
03.	1. ‘On His Blindness’ – Milton	E-texts: Project Gutenberg

	2. 'On His Being Arrived to the Age of Twenty-Three' – Milton 3. 'Pulley' – George Herbert 4. 'Death Be Not Proud' – John Donne	
04.	Acquaintances (Non-detailed) (See the Note below)	No particular text is prescribed.

Note:

Unit 4: Acquaintances with the works of writers of this period.

(The objective type of questions can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age/period to which it belongs.)

List of Titles for Acquaintances:

1. Comus
2. Lycidas
3. Samson and Agonistes
4. The Temple
5. The Mistress
6. The Rehearsal Transposed
7. Noble Numbers
8. The History of the Rebellion and Civil Wars in England
9. Perkin Warbeck
10. Religio Medici
11. A New Way to Pay Old Debts
12. Leviathan
13. Holy Living
14. The Lady of Pleasure
15. The Compleat Angler

Recommended Reading:

- Bennett, Joan, . Four Metaphysical Poets: Donne, Herbert, Vaughan, Crashaw. NY: Cambridge Uni.Press, 1964.
- Hudson, W.H., An Outline History of English Literature. New Delhi: Atlantic Publishers, 2008.
- Long, William J., English Literature: Its History and Its Significance for the Life of the English Speaking World. Boston: Ginn & Co., 1919. (Digitalized in 2007: Project Gutenberg)
- Patrides, C.A. & Raymond B. Waddington, The Age of Milton: Backgrounds to Seventeenth-Century Literature. Manchester, US: Manchester Uni. Press, 1980.
- Sanders, Andrew, The Short Oxford History of English Literature, Oxford: OUP, 2004.

=====

CC/EC: 112

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 4. Answers based on Unit -4 (7/9) Marks 14

Q. 5. MCQs (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

=====

UGBA Semester II

English Subject Elective (SE) – 111 Title: Prose Fiction and Language Work

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	(i) As You Like It (ii) The Winter's Tale (iii) Twelfth Night	Tales from Shakespeare by Charles & Mary Lamb, Rupa & Co. OR Project Gutenberg , [E-text #1286]
02	(i) King Lear (ii) Macbeth (iii) Othello	Tales from Shakespeare by Charles & Mary Lamb, Rupa & Co. OR Project Gutenberg , [E-text #1286]
03	Writing Skills: (i) Paraphrasing of a prose passage or a poetic stanza (ii) Writing Composition	No particular text prescribed
04	Writing Skills: (i) Press Reports on Accidents and celebration of festivals (ii) A TV Serial/ Film Review	No particular text prescribed

Recommended Reading:

- Cameron, David, Mastering Modern English, Hyderabad: Orient Blackswan, 1998.
 - Freeman, Sarah, Written Communication in English, Hyderabad: Orient Blackswan, 1977.
 - McLaren, Stephen, Writing Essays and Reports. NSW, Australia: Pascal Press, 2001.
 - Pinciss, Gerald M., Why Shakespeare: An Introduction to the Playwright's Art. New York:Continuum International Publishing Group, 2006.
 - Toropov, Brandon, Shakespeare for Beginners. Chennai: Orient Blackswan,2001.
- =====

SE: 111

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Based on Unit -3 Marks 14

(A) Paraphrasing (7 Marks)

(B) Composition (7 Marks)

Q.4. Based on Unit -4 Marks 14

(A) Report Writing (7 Marks)

(B) TV serial /Film Review (7 Marks)

Q.5. MCQs (1mark ×14) (From Unit - 1 and 2) Marks 14

Total Marks 70
=====

श्री गोविन्द गुरु युनिवर्सिटी, गोधरा

SGG University, Godhara

CBCS अनुसार अभ्यासक्रम

बी.ए. सेमेस्टर I अने II

वर्ष: 2016-17

संस्कृत - विभाग

Semester: I

Comp. Sanskrit	101	विदूरनीति: (अध्याय 5)
		युनिट: 1. विदूरनीति श्लोक 1 થી 21
		યુનિટ: 2. વિદુરનીતિ શ્લોક 22 થી 42
		યુનિટ: 3 વિદુરનીતિ શ્લોક 43 થી 64
સ્વ-અધ્યયન:		યુનિટ: 4. મહાભારતનાં ત્રણ સંસ્કરણ, મહાભારત-કાલીન સમાજ, મહાભારત-કાલીન રાજ્ય-વ્યવસ્થા, મહાભારત-કાલીન શિક્ષણ વ્યવસ્થા, મહાભારત-કાલીન અર્થ-વ્યવસ્થા
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:		પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)
		(ક) અનુવાદ (બે માંથી એક) 4
		(ખ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ 10
		પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ માંથી)
		(ક) અનુવાદ (બે માંથી એક) 4
		(ખ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ 10
		પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ 3માંથી)
		(ક) અનુવાદ (બે માંથી એક) 4
		(ખ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ 10
		પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)
		સામાન્ય પ્રશ્નો 14
		પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)
		(ક) MCQs 7
		(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો 7
સંદર્ભ ગ્રંથ:		1. વિદુરનીતિ, (મહાભારત સમીક્ષિત આવૃત્તિ, પૂણે)
		2. વિદુરનીતિ- સસ્તુ સાહિત્યવર્ધક કાર્યાલય, અમદાવાદ
Core -	101	સ્વપ્રવાસવદત્તમ્—મહાકવિ ભાસ અને વ્યાકરણ
		યુનિટ: 1 સ્વપ્રવાસવદત્તમ્ (અંક 1, 2, 3)
		યુનિટ: 2 સ્વપ્રવાસવદત્તમ્ (અંક 4, 5, 6)
		યુનિટ: 3 કૃતિ અને કર્તાલક્ષી પ્રશ્નો અને વ્યાકરણ: (બાલ અને બાલાના જેવાં એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોની પ્રથમા વિભક્તિનાં રૂપો. તેમજ અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ (ત્રણેય લિંગ)ની પ્રથમા વિભક્તિનાં રૂપો. સાથે નમ્, લિખ્, भू અને अस् ધાતુનાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોનો વાક્ય પ્રયોગ.
સ્વ-અધ્યયન:		યુનિટ: 4 પ્રતિજ્ઞાયોગન્ધરાયણનો પરિચય
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:		પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)
		(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક શ્લોક) 4
		(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક) 3
		(ગ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક) 7

પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક શ્લોક)	4
(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	3
(ગ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	7
પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
(અ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	4
(બ) વ્યાકરણના પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	14
પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
(ક) MCQs	7
(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	7

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. સ્વપ્રવાસવદત્તમ્ – M. R. Kale, MLBD, Delhi
2. સ્વપ્રવાસવદત્તમ્ – જયપાલ વિદ્યાલંકાર, મોતીલાલ બનારસી દાસ, દિલ્લી
3. ભાસનાટકચક્ર- ગંગાસાગર રાય, ચૌખમ્બા સંસ્કૃત સંસ્થાન, વારાણસી
4. ભાસનાટકચક્ર- આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
5. ભાસ- એક અધ્યયન- આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
6. મહાકવિ ભાસ- નેમિચન્દ્ર શાસ્ત્રી, મ.પ. હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, મોપાલ
7. Bhasa- A Study- A D Pusalkar
8. બૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
9. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી- વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
10. સંસ્કૃત વાક્ય સંરચના ડૉ વસંતકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર

Core –

102

સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ અને વ્યાકરણ

યુનિટ: 1 પદ્ય- ભારવિ, ભર્તૃહરિ, જયદેવ, પં. જગન્નાથ

યુનિટ: 2 નાટ્ય: કાલિદાસ, ભવભૂતિ, શૂદ્રક, હર્ષ

યુનિટ: 3 ગદ્ય- સુબન્ધુ બાણ ભટ્ટ; વ્યાકરણ: બાલ અને બાલાના જેવાં એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોની દ્વિવતીયા વિભક્તિનાં રૂપો; અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામની (ત્રણેય લિંગની) દ્વિવતીયા વિભક્તિનાં રૂપો સાથે કૃ (પરસ્મૈપદ) અને દૃષ્-પશ્ય્ ધાતુનાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોના વાક્ય પ્રયોગ. ઉભયતઃ, સર્વતઃ અવ્યયોનો પ્રયોગ

સ્વ-અધ્યયન:

યુનિટ: 4 કુમારસંભવ સર્ગ ત્રણ (કૃતિલક્ષી પ્રશ્નો)

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
(અ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	4
(બ) વ્યાકરણના પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	

सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध	14
प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी यारसंथी)	14
(क) MCQs	
(ख) डेतुलक्षी प्रश्न	

- संदर्भ ग्रंथ:
1. **Sanskrit Drama** – A B Keith, Oxford Uni. Press, London,
 2. **Six Sanskrit Plays-** Henry W Wells, Asia Publishing House, Bombay
 3. **A History of Sanskrit Literature** (Classical Period)- S N Dasgupta, Univ. of Calcutta, 1977
 4. **History of Classical Sanskrit Literature-** M Krishna-machariar, MLBD, Delhi
 5. A New History of Sanskrit Literature- Krishna Chaitanya, Asia Publishing House, Bombay
 6. संस्कृत साहित्य का इतिहास- बलदेव उपाध्याय, शारदानिकेतन, वाराणसी
 7. संस्कृत साहित्य का प्रामाणिक इतिहास, कृष्णदास अकादमी, वाराणसी
 8. संस्कृत कवि दर्शन- भोलाशंकर व्यास, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी
 9. महाकवि कालिदास- रमाशंकर तिवारी
 10. बृहद् अनुवादचन्द्रिक चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
 11. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
 12. संस्कृत वाक्य संस्थान- डॉ वसंतकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

EC-I-

101

स्वप्रवासवदत्तम् –महाकवि भास अने व्याकरण

युनिट: 1 स्वप्रवासवदत्तम् (अंक 1, 2, 3)

युनिट: 2 स्वप्रवासवदत्तम् (अंक 4, 5, 6)

युनिट: 3 कृति अने कर्तालक्षी प्रश्नो प्रश्नो अने व्याकरण: (बाल अने बालाना जेवां अटले के अकारान्त पुल्लिङ्ग अने आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दोनी प्रथमा विभक्तिनां इपो. तेमज् अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम (त्राण्येय लिङ्ग)नी प्रथमा विभक्तिनां इपो. साथे नम्, लिख्, भू अने अस् धातुनां वर्तमानकाणनां इपोनो वाक्य प्रयोग.

स्व-अध्ययन: युनिट: 4 प्रतिज्ञायौगन्धराणुनो परिचय

प्रश्नपत्रनी इपरभा:

प्रश्न: 1. (युनिट अेकसंथी)	
(क) अनुवाद (अेसंथी अेक श्लोक)	4
(ख) संदर्भ समजूती (अेसंथी अेक)	3
(ग) टूंकनोंध (अेसंथी अेक)	7
प्रश्न: 2. (युनिट अेसंथी)	
(क) अनुवाद (अेसंथी अेक श्लोक)	4
(ख) संदर्भ समजूती (अेसंथी अेक)	3
(ग) टूंकनोंध (अेसंथी अेक)	7
प्रश्न: 3. (युनिट त्रणसंथी)	
(अ) टूंकनोंध (अेसंथी अेक)	4
(ब) व्याकरण-विषयक प्रश्न	10

प्रश्न: 4. (युनिट चारमांथी)	
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (भेमांथी अेक)	14
प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी चारमांथी)	
(क) MCQs	7
(ख) डेतुलक्षी प्रश्नो	7

संदर्भ ग्रंथ:

1. स्वप्रवासवदत्तम् – M. R. Kale, MLBD, Delhi
2. स्वप्रवासवदत्तम् – जयपाल विद्यालंकार, मोतीलाल बनारसी दास, दिल्ली
3. भासनाटकचक्र- गंगासागर राय, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी
4. भासनाटकचक्र- आचार्य बलदेव उपाध्याय
5. भास- एक अध्ययन- आचार्य बलदेव उपाध्याय
6. महाकवि भास- नेमिचन्द्र शास्त्री, म.प. हिन्दी ग्रंथ अकादमी, भोपाल
7. Bhasa- A Study- A D Pusalkar
8. बृहद् अनुवादचन्द्रिक चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
9. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
10. संस्कृत वाक्य संरचना डॉ वसंतकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

अथवा

शिवराजविजयम् (प्रथम निश्वास) अने व्याकरण

- युनीट: 1. विष्णोर्मायया थी शङ् करीने अनन्यादृशमेव संपन्नमस्ति सुधी,
युनीट: 2 इदमाकर्ण्य किञ्चिद् थी शङ् करीने इति कथयित्वा विरराम सुधी
युनीट: 3 तदाकर्ण्य विविधभावथी शङ् करीने स्वकुटीरं प्रविवेश सुधी (अर्डी
अनुवाद अपेक्षित नथी) अने व्याकरण (वाल अने बालाना जेवां अेटवे डे
अकारान्त पुल्लिङ्ग अने आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दोनी प्रथमा विभक्तिनां
इपो. तेमज् अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम (त्रलुय लिङ्ग)नी प्रथमा
विभक्तिनां इपो. साथे तम्, पठ् अने लिख् धातुनां वर्तमानकाणनां इपोनो
वाक्य प्रयोग.

स्व-अध्ययन:

युनीट: 4 शिवराज विजयना कृतिलक्षी प्रश्नो, कर्ता परिचय ँत्यादि

प्रश्नपत्रनी इपरेभा:

प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)	
(क) अनुवाद (भेमांथी अेक गद्यभंड)	4
(ख) संदर्भ समजूती (भेमांथी अेक)	3
(ग) टूंकनोंध (भेमांथी अेक)	7
प्रश्न: 2 (युनिट भेमांथी)	
(क) अनुवाद (भेमांथी अेक गद्यभंड)	4
(ख) संदर्भ समजूती (भेमांथी अेक)	3
(ग) टूंकनोंध (भेमांथी अेक)	7
प्रश्न: 3 (युनिट त्रलुमांथी)	
(अ) टूंकनोंध (भेमांथी अेक)	4
(ब) व्याकरण-विषयक प्रश्न	10
प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी)	
(अ) सामान्य प्रश्न थवा टूंकनोंध	14

	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(ક) MCQs	7
	(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	
સંદર્ભ ગ્રંથ:	1. શિવરાજવિજય:- પં. અમ્બિકા દત્ત વ્યાસ, સંસ્કૃત હિન્દી ટીકા સહિતમ્, ચૌખમ્બા	
	2. શિવરાજવિજય:- દીપિકા, પં. વેદવ્યાસ શુક્લ, પ્રથમ વિરામઃ, ચૌખમ્બા	
EC-I-	102 સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ અને વ્યાકરણ	
	યુનિટ: 1 પદ્ય- ભારવિ, ભર્તૃહરિ, જયદેવ, પં. જગન્નાથ	
	યુનિટ: 2 નાટ્યઃ કાલિદાસ, ભવભૂતિ, શૂદ્રક, હર્ષ	
	યુનિટ: 3 ગદ્ય- સુબન્ધુ, બાણ ભટ્ટ; વ્યાકરણ: બાલ અને બાલાના જેવાં એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોની દ્વિતીયા વિભક્તિનાં રૂપો; અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામની (ત્રણેય લિંગની) દ્વિતીયા વિભક્તિનાં રૂપો સાથે કૃ (પરસ્મૈપદ) અને દૃશ્-પશ્ય્ ધાતુનાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોના વાક્ય પ્રયોગ. ઉખયતઃ, સર્વતઃ અવ્યયોનો પ્રયોગ	
સ્વ-અધ્યયન:	યુનિટ: 4 કુમારસંભવ સર્ગ ત્રણ (કૃતિલક્ષી પ્રશ્નો)	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
	પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
	પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	14
	(અ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	4
	(બ) વ્યાકરણ-વિષયક પ્રશ્ન	10
	પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(ક) MCQs	7
	(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્ન	7
સંદર્ભ ગ્રંથ:	1. Sanskrit Drama – A B Keith, Oxford Uni. Press, London,	
	2. Six Sanskrit Plays- Henry W Wells, Asia Publishing House, Bombay	
	3. A History of Sanskrit Literature (Classical Period)- S N Dasgupta, Univ. of Calcutta, 1977	
	4. History of Classical Sanskrit Literature- M Krishna-machariar, MLBD, Delhi	
	5. A New History of Sanskrit Literature- Krishna Chaitanya, Asia Publishing House, Bombay	
	6. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ- બલદેવ ઉપાધ્યાય, શારદાનિકેતન, વારાણસી	
	7. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા પ્રામાણિક ઇતિહાસ, કૃષ્ણદાસ અકાદમી, વારાણસી	
	8. સંસ્કૃત કવિ દર્શન- ભોલાશંકર વ્યાસ, ચૌખમ્બા વિદ્યાભવન, વારાણસી	
	9. મહાકવિ કાલિદાસ- રમાશંકર તિવારી	

		અથવા	
EC-I	102	અવધૂતોપાખ્યાનમ્ (શ્રીમદ્ભાગવત-પુરાણાન્તર્ગતમ્) અને વ્યાકરણ	
		યુનિટ: 1 ભાગવત પુરાણ, સ્કન્ધ 11 અ. 7, શ્લોક 26થી અધ્યાયની સમાપ્તિ સુધી	
		યુનિટ: 2 ભાગવત પુરાણ, સ્કન્ધ 11, અ. 8	
		યુનિટ: 3 ભાગવતપુરાણ, સ્કન્ધ 11, અ. 9 (અનુવાદની અપેક્ષા નથી) અને વ્યાકરણ: બાલ અને બાલા જેવાં એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ, આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દો, અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ (ત્રણેય લિંગ) સર્વનામની બીજી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે કૃ, ગમ્ (ગચ્છ), પૂજ અને દૃશ્ (પશ્ય) ધાતુનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; ઉભયત: અને સર્વત: અવ્યયોનો પરિચય	
	સ્વ-અધ્યયન:	યુનિટ: 4 પુરાણ સાહિત્યનો વિષય વસ્તુની દૃષ્ટિએ પરિચય, પુરાણનાં પાંચ લક્ષણ	
	પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
		(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4
		(ખ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	10
		પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
		(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4
		(ખ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	10
		પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
		(ક) ટૂંકનોંધ: (બેમાંથી એક)	4
		(ખ) વ્યાકરણ-વિષયક પ્રશ્ન	10
		પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
		સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
		પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
		(ક) MCQs	
		(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	
EC-II-	101	હિતોપદેશમ્ (મિત્રલાભ-નિયત કથાઓ)- નારાયણ ભટ્ટ (ચૌખંબા પ્રકા. વારાણસી)	
		યુનિટ: 1 વાઘ અને લોભી મુસાફરની કથા- સર્વથા અવિચારિતં કર્મ ન કર્તવ્યમ્ સુધી; હરણ અને શિયાળની કથા; જરદૂગવ અને દીરઘકર્ણની કથા- અતોઝહં બ્રવીમિ અજ્ઞાતકુલશીલસ્ય ઇત્યાદિ સુધી	
		યુનિટ: 2 ચંદનદાસ વણિકની કથા-અતોઝહં બ્રવીમિ અકસ્માદ્યુથપતિં વૃદ્ધં ઇત્યાદિ સુધી; સંચયશીલ શિયાળની કથા- કર્તવ્ય: સઙ્ગયો નિત્યં ઇત્યાદિ સુધી; કપૂરતિલક હાથીની કથા-ઉપાયેન હિ ચચ્છક્યં ઇત્યાદિ સુધી	
		યુનિટ: 3 પ્રાણીકથાઓનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, પ્રાણીકથાઓનું સ્વરૂપ, પ્રાણીકથાઓનું જીવનલક્ષી મહત્ત્વ, હિતોપદેશના કર્તા, હિતોપદેશ: ગ્રંથ પરિચય	
	સ્વ-અધ્યયન:	યુનિટ: 4 પંચતંત્રનો પરિચય, પંચતંત્રની વસ્તુ સંકલના, પંચતંત્રના કર્તાનો પરિચય, પંચતંત્રની શૈલી, પંચતંત્રમાંથી પ્રાપ્ત બોધ	
	પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
		(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4

	(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	3
	(ગ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	7
પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4
	(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	3
	(ગ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	7
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(ક) MCQs	7
	(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	7

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. **હિતોપદેશ:**, કાશીનાથ પાંડુરંગ પરબ, નિર્ણયસાગર પ્રેસ, મુંબઈ
2. **હિતોપદેશ-** ગંગાવિષ્ણુ શ્રીકૃષ્ણદાસ, લક્ષ્મી વેંકટેશ્વર પ્રેસ, મુંબઈ
3. **હિતોપદેશ-પં.** શ્યામચરણ પાંડેય, પંડિત પુસ્તકાલય, કાશી
4. **હિતોપદેશ- પં.** જીવાનંદ વિદ્યાસાગર, સરસ્વતી પ્રેસ, કલકત્તા
5. **Ancient Indian Literature-** Maurice Winternitz, MLBD, Delhi (હિન્દી અનુવાદ)
6. **નીતિશાસ્ત્ર કી રૂપરેખા-** અશોક કુમાર વર્મા, MLBD, દિલ્લી,
7. **પંચતંત્ર-** M.R.Kale, Motilal Banrasidass, Delhi
8. **પંચતંત્ર- સંપા.** અનુવાદક ભોગીલાલ સડિસરા, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

Foundation Course: 101

આદિ મહાકાવ્ય રામાયણ

યુનિટ: 1.	વાલ્મીકિ રામાયણ (કૃતિ) અને કર્તાનો પરિચય	
યુનિટ: 2.	રામાયણ પ્રતિબિંબિત કુટુંબ-જીવન, રામાયણની સમાજ-જીવન ઉપર અસર	
યુનિટ: 3.	રામાયણનાં આદર્શ પાત્રો: રામ, સીતા, હનુમાન, લક્ષ્મણ,	
સ્વ-અધ્યયન:	યુનિટ: 4. અન્ય ભાષાઓમાં રામકથા (દાત. કમ્બ, અધ્યાત્મ રામાયણ, રામચરિતમાનસ (તુલસી)	

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1	(યુનિટ એકમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	20
પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન ટૂંકનોંધ	20
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	20
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	20
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(ક) MCQs	10
	(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. રામાયણ, મહાભારત અને ભાગવતનો લેખકો, સંપા. વી. રાઘવન, માહિતી અને પ્રસારણ મંત્રાલય, ભારત સરકાર
2. રામાયણનાં કેટલાંક આદર્શ પાત્રો જયદયાલ ગોયન્કા, ગીતા પ્રેસ ગોરખપુર
2. રામકથા: ઉત્પત્તિ ઓર વિકાસ- ફાદર કામિલ બુલ્કે
3. The Ramayana Tradition in Asia, Sahitya Academi, Delhi
4. Lectures on The Ramayana- V S Srinivas Shastri, Madras

5

Semester: II

Comp. Sanskrit	111	कर्णभारम्- मलाकवि भास विरचितम् युनीट: 1 भार श्लोक सुधी युनीट: 2. श्लोक भार पछीथी कृतिना अंत सुधी युनीट: 3 भासनां अेकांकी इपकोनो परियय स्व-अध्ययन: युनीट: 4 भास-समस्या, भासनां इपकोनी विशेषता, भास-नाट्यकार तरिके, भासनां इपकोनी रंयमंचीय योग्यता प्रश्नपत्रनी इपरेभा: प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी) (क) अनुवाद (अेमांथी अेक) 4 (ख) संदर्भ समजूती 3 (ग) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोध 7 प्रश्न: 2 (युनिट अेमांथी) (क) अनुवाद (अेमांथी अेक) 4 (ख) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक) 3 (ग) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोध 7 प्रश्न: 3 (युनिट त्रणमांथी) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोध 14 प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोध 14 प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी चारमांथी) (क) MCQs 7 (ख) उेतुवक्षी प्रश्नो 7 संदर्भ ग्रंथ: 1. भासनाटक चक्र- आचार्य बलदेव उपाध्याय 2. भासनाटकचक्र- गंगासागर राय, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी 3. भास: एक अध्ययन- बलदेव उपाध्याय 4. Karnabharam, a Sanskrit one act play attributed to Basa, Critically edited, with intro., Notes translation and an essay on Mahabharata Plays_ A critical study- C R Devdhar, Poona oriental Book Agency (1957) 5. Bhasa- V. Venkatachalam, Sahitya Academy, Delhi 6. Bhasa's plays- A Critical study (reprint ed.) Bharatiya Vidya Prakashana- T. Ganapati Shastri (1985)
Core -	111	सुन्दरकाण्डः (वाल्मीकि विरचितः) -(सर्गः 10, 13, 14, 18, 19, 20, 26, 30) युनीट: 1. सर्ग 10, 13, 18- अनुवाद समजूती साथे, सर्गमां आवता प्रश्नो युनीट: 2. सर्ग 19, 20, 26 अने 30- अनुवाद समजूती साथे, सर्गमां आवता प्रश्नो युनिट: 3 रामायणमां प्रकृति निरूपण, वाल्मीकिनी उपमाओ, रामकथानी अैतिहासिकता, सुंदरकांडनां सूचित पात्रो; व्याकरण अकारान्त-आकारान्त शब्दो तेमज्ज अस्मद्, युष्मद्, तद् सर्वनामनी तृतीया विभक्तिनां इपो साथे

		ગમ્-ગચ્છ અને દા-યચ્છ ધાતુનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ	
સ્વ-અધ્યયન:	યુનીટ: 4.	રામાયણ કથા-પરિચય (સાતેય કાંડ), ક્રોચ-વધ પ્રસંગ, આદિકવિ વાલ્મીકિ, રામાયણનાં મુખ્ય પાત્રો: રામ, લક્ષ્મણ, સીતા, રાવણ.	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1	(યુનિટ એકમાંથી)	
		(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4
		(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	3
		(ગ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	7
	પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
		(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4
		(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	3
		(ગ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	7
	પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
		(ક) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	4
		(ખ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10
	પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
		સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
	પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
		(ક) MCQs	7
		(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	7

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. રામાયણ (સમીક્ષિત આવૃત્તિ) પૂના સંસ્કરણ
2. રામકથા: ઉત્પત્તિ ઓર વિકાસ- ફાદર કામિલ બુલ્કે
3. **The Riddle of the Ramayana-** C V Vaidya
4. **Righteous Rama-**Brockington
5. The Ramayana Tradition in Asia, Sahitya Academy, Delhi
6. Lectures on the Ramayana- V S Srinivas Shastri, Madras

Core –

112

રઘુવંશમ્ (સર્ગ: 2)- મહાકવિ કાલિદાસ અને વ્યાકરણ

યુનીટ: 1. શ્લોક 1થી 30 અનુવાદ –સંદર્ભ

યુનીટ: 2. શ્લોક 31થી અંત સુધી

યુનીટ: 3. મહાકાવ્યનાં લક્ષણો, કાલિદાસની શૈલી, કાલિદાસનું જીવન; વ્યાકરણ: બાલ અને બાલા જેવાં એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ, આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દો; અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ (ત્રણેય લિંગ)નાં સર્વનામની ચતુર્થા વિભક્તિનાં રૂપો સાથે, કૃપ્, સ્પૃહ્, અને દા (ચચ્છ) ધાતુનાં વર્તમાન કાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; નમઃ, સ્વસ્તિ અવ્યયોનો પ્રયોગ

સ્વ-અધ્યયન:

યુનિટ: 4 રઘુવંશ (પ્રથમ સર્ગ)ના પ્રસંગો (અનુવાદ અપેક્ષિત નથી)

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)

(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક) 4

(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક) 3

(ગ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ 7

પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)

(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક) 4

	(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	3
	(ગ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	7
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(ક) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	4
	(ખ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(ક) MCQs	7
	(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	7
સંદર્ભ ગ્રંથ:	1. રઘુવંશમ્ (મલ્લિનાથ કૃત સંસ્કૃત ટીકા સહિતમ્)- કૃષ્ણમણિ ત્રિપાઠી, ચૌખમ્બા સુરભારતી પ્રકાશન, વારાણસી	
	2. Raghuvamsha - M.R.Kale (Ed.) MLBD, Delhi	
	3. રઘુવંશમ્ C R Devdhar (ed.), MLBD, Delhi	
EC-I-	111 સુન્દરકાણ્ડ: (વાલ્મીકિ -વિરચિત:)-નિયત સર્ગ: 10, 13, 14, 18, 19, 20, 26, 30	
	યુનિટ: 1. સર્ગ 10, 13, 18- અનુવાદ સમજૂતી સાથે, સર્ગમાં આવતા પ્રશ્નો	
	યુનિટ: 2. સર્ગ 19, 20, 26 અને 30- અનુવાદ સમજૂતી સાથે, સર્ગમાં આવતા પ્રશ્નો	
	યુનિટ: 3. રામાયણમાં પ્રકૃતિ નિરૂપણ, રામકથાની ઐતિહાસિકતા, વાલ્મીકિની ઉપમાઓ, સુંદરકાંડનાં સૂચિત પાત્રો; વ્યાકરણ અકારાન્ત-આકારાન્ત શબ્દો તેમજ અસ્મદ્, યુષ્મદ્, તદ્ સર્વનામની તૃતીયા વિભક્તિનાં રૂપો સાથે પૂજ્, અને ગમ્ (ગચ્છ્) ધાતુના વર્તમાન કાળનાં રૂપો, સહ અવ્યયનો પ્રયોગ	
સ્વ-અધ્યયન:	યુનિટ: 4. રામાયણ કથા-પરિચય (સાતેય કાંડ), ક્રૌંચ-વધ પ્રસંગ, વાલ્મીકિ પરિચય, રામાયણનાં મુખ્ય પાત્રો: રામ, લક્ષ્મણ, સીતા, રાવણ	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
	(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4
	(ખ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	10
	પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
	(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4
	(ખ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	10
	પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(ક) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	4
	(ખ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10
	પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(ક) MCQs	7
	(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	7
સંદર્ભ ગ્રંથ:	1. રામાયણ (સમીક્ષિત આવૃત્તિ) પૂના સંસ્કરણ	

2. रामकथा: उत्पत्ति और विकास- फादर कामिल बुल्के
3. **The Riddle of the Ramayana-** C V Vaidya
- 4, **Righteous Rama-**Brockington
5. The Ramayana Tradition in Asia, Sahitya Academy, Delhi
6. Lectures on the Ramayana- V S Srinivas Shastri, Madras

अथवा

बुद्धचरितम् (सर्ग- 3)- मल्लिकवि अश्वघोष अने व्याकरण

युनीट: 1. श्लोक 1थी 30 सुधी

युनीट: 2. श्लोक 31थी सर्गना अंत सुधी

युनीट: 3. अश्वघोषनी कृतिओ, अश्वघोषनी शैली; व्याकरण: बाल अने बाला ळेवां
अटले के अकारान्त पुल्लिङ्ग, आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दो, तेमळ (अस्मद्,
युष्मद्, तद् (त्राण्ये लिङ्ग)नां इपो सातेय विभक्तिनां इपो साथे पूज्, अने
गम् (गच्छ्) धातुनां वर्तमान काणनां इपो, सह अव्ययनो प्रयोग

स्व-अध्ययन:

युनीट: 4. संस्कृत काव्य साहित्यनो उद्दय अने स्रोत

प्रश्नपत्रनी इपरेभा:

प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)

(क) अनुवाद (अेमांथी अेक) 4

(ख) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक) 3

(ग) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोँध 7

प्रश्न: 2 (युनिट अेमांथी)

(क) अनुवाद (अेमांथी अेक) 4

(ख) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक) 3

(ग) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोँध 7

प्रश्न: 3 (युनिट त्राणमांथी)

(क) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोँध 4

(ख) व्याकरण विषयक प्रश्न 10

प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोँध 14

प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी चारमांथी)

(क) MCQs 7

(ख) उेतुलक्षी प्रश्नो 7

संदर्भ ग्रंथ:

1. बुद्धचरितम्- (प्रथमो भागः)-हिन्दी अनुवाद सहित- महन्त श्री रामचन्द्रदास शास्त्री, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी
2. अश्वघोषप्रणीत बुद्धचरितः एक अध्ययन- संजयकुमार तिवारी, ईस्टर्न बुक लिंकर्स, दिल्ली (2002)
3. अश्वघोष की कृतियाँ का दार्शनिक अध्ययन- संजयकुमार तिवारी, ईस्टर्न बुक लिंकर्स, दिल्ली (2006)

EC-I-

112

रघुवंशम् (सर्गः 2)- मल्लिकवि काविद्यास विरचितम्

युनीट: 1. श्लोक 1थी 30 अनुवाद –संदर्भ

યુનીટ: 2. શ્લોક 31થી અંત સુધી

યુનીટ: 3. મહાકાવ્યનાં લક્ષણો, કાલિદાસની શૈલી, કાલિદાસનું જીવન; વ્યાકરણ: બાલ અને બાલા જેવાં એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ, આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દો, તેમજ અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ (ત્રણેય લિંગ) સર્વનામની ચતુર્થા વિભક્તિનાં રૂપો સાથે કુપ્, સ્પૃહ અને દા-ચચ્ચ્ઠ ધાતુનાં વ.કા.નાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; નમઃ, સ્વસ્તિ અવ્યયોનો પ્રયોગ.

સ્વ-અધ્યયન:

યુનિટ: 4 રઘુવંશ (પ્રથમ સર્ગ)ના પ્રસંગો (અનુવાદ અપેક્ષિત નથી)

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)

(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	7
(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	3
(ગ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	7

પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)

(ક) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	4
(ખ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	3
(ગ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	7

પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)

(ક) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	4
(ખ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10

પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)

સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
------------------------------	----

પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)

(ક) MCQs	7
(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	7

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. રઘુવંશમ્ (મલ્લિનાથ કૃત સંજ્ઞિવની ટીકા સહિતમ્)- કૃષ્ણમણિ ત્રિપાઠી, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
2. Raghuvamsha - M.R.Kale (Ed.) MLBD, Delhi
3. રઘુવંશમ્ C R Devdhar (ed.), MLBD, Delhi

અથવા

ભારત-પારિજાતમ્ (સર્ગ 12 થી 14)- ભગવદ્વાચાર્ય વિરચિતમ્

યુનીટ: 1. 2થી 14 સર્ગ- મૂળ કૃતિ અનુવાદ, સંદર્ભ, ટૂંકનોંધ

યુનીટ: 2. ભગવદ્વાચાર્યનું જીવન

યુનીટ: 3. ભારતપારિજાતમ્- શૈલી, કૃતિની વિશેષતાઓ-દોષો; વ્યાકરણ: બાલ અને બાલા જેવાં એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ, આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દો, તેમજ અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ (ત્રણેય લિંગ) સર્વનામની ચતુર્થા વિભક્તિનાં રૂપો સાથે કુપ્, સ્પૃહ અને દા-ચચ્ચ્ઠ ધાતુનાં વ.કા.નાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; નમઃ, સ્વસ્તિ અવ્યયોનો પ્રયોગ.

સ્વ-અધ્યયન:

યુનીટ: 4. ભારત-પારિજાતમ્ મહાકાવ્યના સર્ગોનો સંક્ષિપ્ત પરિચય, ભારતપારિજાતમ્-મહાકાવ્ય તરીકે

प्रश्नपत्रनी इपरेभा:	प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)	
	(क) अनुवाद (अेमांथी अेक)	4
	(ख) संदरु सडगूती (अेमांथी अेक)	3
	(ग) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनूध (अेमांथी अेक)	7
	प्रश्न: 2 (युनिट अेमांथी)	
	(क) अनुवाद (अेमांथी अेक)	4
	(ख) संदरु सडगूती (अेमांथी अेक)	3
	(ग) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनूध (अेमांथी अेक)	7
	प्रश्न: 3 (युनिट त्रणुमांथी)	
	(क) टूंकनूध (अेमांथी अेक)	4
	(ख) व्याकरणु वलषयक प्रश्न	10
	प्रश्न: 4 (युनिट यारमांथी)	
	सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनूध	14
	प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी यारमांथी)	
	(क) MCQs	7
(ख) डेतुलकी प्रश्नू	7	

EC-II-

111

कुडारसंभवडु (सर्ग 1 थी 5) –डडडकवल कवलदडस वलरथलतडु

युनलड: 1 सर्ग 1 अने कर्ता डरलरयड

युनलड: 2 सर्ग 2 अने 3

युनलड: 3 सर्ग 4 अने 5

रव-अध्ययन:

युनलड: 4 कवलदडसनी कृतलओ, कवलदडसनी डरणुड वलडडडवना, कवलदडसनुं डकृतल नलडुडणु, कवलदडसनी शैली, कुडारसंभवडुनी सडगू कथा

प्रश्नपत्रनी इपरेभा:

प्रश्न: 1 (युनलड अेकमांथी)	
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनूध	14
प्रश्न: 2 (युनलड अेमांथी)	
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनूध	14
प्रश्न: 3 (युनलड त्रणुमांथी)	
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनूध	14
प्रश्न: 4 (युनलड यारमांथी)	
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनूध	14
प्रश्न: 5 (युनलड अेकथी यारमांथी)	
(क) MCQs	7
(ख) डेतुलकी प्रश्नू	7

संदरु अंथ:

1. कुडारसडुभवडु, डलुलनलथ कृत संखीवनी एवं डकलश हलनुडी वुडलखुडल सहलत, कूखडुडल संसुकृत डुरतलषुठलन, दललुली
2. कुडारसडुभवडु- नैडलकनुदुर शलसुखी, डूतीललल डनलरसी दलस, दललुली
3. डहलकवल कलललदलस- रडलशंकर तलवलरी

4. संस्कृत महाकाव्य- केशवराम मूलगाँवकर, चौखम्बा, वाराणसी

Foundation Course: 111

महाभारतनो परिचयः

युनिट: 1 व्यासःश्रवण, महाभारतना कर्ता, कौटुम्बिक श्रवण

युनिट: 2 पात्रः मूल्यांकन- कृष्ण, अर्जुन, युधिष्ठिर, भीम, कर्ण

युनिट: 3 पात्रः मूल्यांकन- द्रौपदी, कुन्ती, गांधारी, दुर्योधन, भीष्म, द्रोण

युनिट: 4 महाभारतमां राजनीति, महाभारतमां धर्म

स्व-अध्ययनः

प्रश्नपत्रनी रूपरेखा:

प्रश्नः 1 (युनिट अंकमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टुंकनोंध

20

प्रश्नः 2 (युनिट अंकमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टुंकनोंध

20

प्रश्नः 3 (युनिट त्रणमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टुंकनोंध

20

प्रश्नः 4 (युनिट चारमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टुंकनोंध

20

प्रश्नः 5 (युनिट अंकथी चारमांथी)

(क) MCQs

10

(ख) छेनुवक्षी प्रश्नो

10

संदर्भ ग्रंथः

1. महाभारत-मीमांसा- शिंतामणि विनायक राव वैद्य, हरियाणा संस्कृत साहित्य अकादमी
2. महाभारत- अंक आधुनिक दृष्टिकोण- वे. बुद्धदेव असु, अनु. अनिला दलाव, भाषान्तर निधि भावनगर
3. व्यासपर्व- वे. दुर्गा भागवत, अनु. जया महेता, वीरा, अमदावाद
4. वेद व्यास अने महाभारत- डॉ. उपेन्द्र सडिसरा, गुजरात युनिवर्सिटी
5. महाभारतनो मर्म- मनुभाई पंचोली, सर्वोदय सडकारी प्रकाशन संघ लि., लोकभारती, साणोसरा
6. महाभारतनां केटवांक आदर्श पात्रो गीताप्रेस गोरभपुर (गुजराती अनुवाद)
7. महाभारत के पात्र, भाग- 1-2- जगत नारायण दुबे, प्रभात प्रकाशन, चावडी बजार, दिल्ली (1986)
8. महाभारत चरित चर्चा- उपेन्द्र, नमन प्रकाशन, नई दिल्ली
9. महाभारत का काव्यार्थ- विद्यानिवास मिश्र, नेशनल पब्लिशिंग हाउस, नई दिल्ली
10. भारत-सावित्री- वासुदेव शरण अग्रवाल, भाग 1-3, सस्ता साहित्य मंडल प्रकाशन, नई दिल्ली
11. Dharma-Adharma and Morality in Mahabharata- A N Bhattachary, S S Publishers, Delhi (1992)

SHREE GOVIND GURU UNIVERSITY

GODHARA

(Established vide Gujarat Act No.24/2015)

U.G. COURSES IN HINDI CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

(Courses: B.A. Semester I & II)

यू.जी.सी. के अनुसार सेमेस्टर I एवं II
हिन्दी विषय के स्नातक स्तरीय
पाठ्यक्रम का प्रारूप एवं संरचना

BY

BOARD OF STUDIES - HINDI

Dr. Shriram Tripathi

Dr. Suresh Patel

Pri. M.B. Patel

Dr. V.H. Raval

Dr. B.R. Bodar

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

सेमेस्टर I और II (प्रथम वर्ष बी.ए.)

सेमेस्टर I (प्रथम वर्ष बी.ए.)

COURSES (प्रश्नपत्र):

Core101 (मुख्य) आधुनिक हिन्दी कविता – I
Core 102 (मुख्य) हिन्दी कहानी

First Elective 101 (प्रथम गौण) आधुनिक हिन्दी कविता – I
First Elective 102 (प्रथम गौण) हिन्दी कहानी
Second 101 (द्वितीय गौण) सामान्य हिन्दी

सेमेस्टर II (प्रथम वर्ष बी.ए.)

COURSES (प्रश्नपत्र):

Core 111 (मुख्य) आधुनिक हिन्दी कविता – II
Core 112 (मुख्य) हिन्दी उपन्यास

First Elective 111 (गौण) आधुनिक हिन्दी कविता – II
First Elective 112 (गौण) हिन्दी उपन्यास
Second Elective 111 (द्वितीय गौण) सामान्य हिन्दी

SEMESTER-I

101 आधुनिक हिन्दी कविता-1 (Core & First Elective)

यूनिट	पाठ्यक्रम		
1	हरिवंशराय 'बच्चन'	1. पथ की पहचान 3. साथी सो न कर कुछ बात	2. रीढ़ की हड्डी 4. मनुष्य की मूर्ति
	रामधारी सिंह 'दिनकर'	1. चाँद और कवि 3. शक्ति और क्षमा	2. गीत-अगीत 4. आशा का दीपक
2	सच्चिदानंद हीरानंद वात्स्यायन 'अज्ञेय'	1. साम्राज्ञी का नैवेद्य दान 3. बावरा अहेरी	2. हिरोशिमा 4. वे फिर आयेंगे
	केदारनाथ अग्रवाल	1. पैतृक सम्पत्ति 3. उदास दिन	2. जो शिलाएँ तोड़ते हैं 4. वह चिड़िया जो
3	नागार्जुन	1. कालिदास 2. शिखरों पर	2. अकाल और उसके बाद 4. चंदू मैंने सपना देखा
	शमशेर बहादुर सिंह	1. एक पीली शाम 3. चुका भी हूँ मैं नहीं	2. बात बोलेंगी 4. उषा
4	भवानीप्रसाद मिश्र	1. गीत-फ़रोश 2. मनोरथ	2. कहीं नहीं बचे 4. चार कौए चार हौए
	त्रिलोचन	1. चम्पा काले-काले अच्छर नहीं चीन्हती 3. अगर चाँद मर जाता	2. कोई भी नाम दो 4. ताप के ताये हुए दिन

संदर्भ-ग्रंथ:

1. हिन्दी कविता : तीन दशक, डॉ. रामदरश मिश्र, ज्ञानभारती प्रकाशन, मॉडल टाउन, दिल्ली-9
2. प्रगतिवाद और समानान्तर साहित्य, रेखा अवस्थी, मैकमिलन कंपनी, नई दिल्ली
3. आधुनिक साहित्य की प्रवृत्तियाँ, नामवर सिंह, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद
4. हिन्दी की प्रगतिशील कविता, डॉ. लल्लन राय, हरियाणा साहित्य अकादमी, चंडीगढ़
5. साहित्य का नया परिप्रेक्ष्य, डॉ. रघुवंश, भारतीय ज्ञानपीठ प्रकाशन, काशी
6. बच्चन का परवर्ती काव्य, डॉ. श्यामसुन्दर घोष
7. अज्ञेय एक अध्ययन, डॉ. भोलाभाई पटेल
8. छठवाँ दशक, विजयदेव नारायण शाही, हिन्दुस्तानी एकेडेमी, इलाहाबाद

SEMESTER-I

101 हिन्दी कहानी (Core & First Elective)

यूनिट	कहानी एवं कहानीकार
1	उसने कहा था : चंद्रधर शर्मा 'गुलेरी' बड़े भाई साहब : प्रेमचंद
2	पत्नी : जैनेन्द्र चीफ़ की दावत : भीष्म साहनी
3	वापसी : उषा प्रियंवदा नीलकांत का सफ़र : स्वयंप्रकाश
4	घुसपैठिये : ओमप्रकाश वाल्मीकि टेपचू : उदयप्रकाश

संदर्भ-ग्रंथ :

1. कहानी : नई कहानी, नामवर सिंह, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
2. हिन्दी कहानी की रचना प्रक्रिया, डॉ. परमानन्द श्रीवास्तव
3. हिन्दी कहानी का विकास, गोपाल राय
4. नई कहानी : संदर्भ और प्रकृति, देवीशंकर अवस्थी
5. कुछ कहानियाँ : कुछ विचार, विश्वनाथ त्रिपाठी
6. हिन्दी कहानी : अंतरंग पहचान, रामदरश मिश्र
7. हिन्दी कहानी का विकास, मधुरेश
8. हिन्दी कहानी : प्रक्रिया और पाठ, सुरेन्द्र चौधरी
9. नयी कहानी की भूमिका, कमलेश्वर
10. उत्तर आधुनिकता और उदय प्रकाश का साहित्य, डॉ. सुरेश पटेल

SEMESTER-I

101 सामान्य हिन्दी (Second Elective)

यूनिट	कहानी एवं कहानीकार
1	बड़े घर की बेटी : प्रेमचन्द आकाशदीप : जयशंकर प्रसाद
2	गदल : राँगेय राघव रसप्रिया : फणीश्वरनाथ 'रेणु'
3	दोपहर का भोजन : अमरकांत पिता : ज्ञानरंजन
4	बदबू : शेखर जोशी दामुल : शैवाल

संदर्भ-ग्रंथ:

1. कहानी : नई कहानी, नामवर सिंह, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
2. हिन्दी कहानी की रचना प्रक्रिया, डॉ. परमानन्द श्रीवास्तव
3. हिन्दी कहानी का विकास, गोपाल राय
4. नई कहानी : संदर्भ और प्रकृति, देवीशंकर अवस्थी
5. कुछ कहानियाँ : कुछ विचार, विश्वनाथ त्रिपाठी
6. हिन्दी कहानी : अंतरंग पहचान, रामदरश मिश्र
7. हिन्दी कहानी का विकास, मधुरेश
8. हिन्दी कहानी : प्रक्रिया और पाठ, सुरेन्द्र चौधरी
9. नयी कहानी की भूमिका, कमलेश्वर

SEMESTER-II

111 आधुनिक हिन्दी कविता-2 (Core & First Elective)

यूनिट	कवि	कविता	
1	सर्वेश्वरदयाल सक्सेना	1. एक सूनी नाव 3. लीक पर वे चलें	2. जंगल का दर्द 4. चंचल हवाएँ
	रघुवीर सहाय	1. अकाल 3. हँसो हँसो जल्दी हँसो	2. याचना 4. दुनिया
2	केदारनाथ सिंह	1. पानी की प्रार्थना 3. गड़ेरिये का चेहरा	2. चीटियों की रुलाई 4. अकाल में दूब
	कुमार विकल	1. पहचान 3. खिड़कियाँ	2. समझदार पाँव 4. एक छोटी-सी लड़ाई
3	धूमिल	1. प्रौढ़ शिक्षा 3. कविता के भ्रम में	2. कवि 1970 4. घर में वापसी
	राजेश जोशी	1. सहयात्रियों के साथ 3. नींद	2. संग्रहालय 4. एक आदिवासी लड़की की इच्छा
4	मंगलेश डबराल	1. वसन्त 3. बारिश	2. यहाँ थी वह नदी 4. संगतकार
	अरुण कमल	1. उम्मीद 3. बोलना	2. ऊर्वर प्रदेश 4. नये इलाके में

संदर्भ-ग्रंथ :

1. नयी कविता : स्वरूप और समस्याएँ, डॉ. जगदीश गुप्त, भारतीय ज्ञानपीठ, नई दिल्ली
2. कविता के नये प्रतिमान, नामवर सिंह, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
3. शब्द और मनुष्य, डॉ. परमानन्द श्रीवास्तव, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
4. नया काव्य नये मूल्य, डॉ. ललित शुक्ल, मैकमिलन कंपनी, नई दिल्ली
5. समकालीन हिन्दी कविता, डॉ. विश्वनाथप्रसाद तिवारी, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
6. धूमिल और परवर्ती जनवादी कविता, श्रीराम त्रिपाठी, रंगद्वार प्रकाशन, अहमदाबाद
7. समकालीन कविता का यथार्थ, डॉ. परमानन्द श्रीवास्तव, हरियाणा साहित्य अकादमी, चंडीगढ़
8. साठोत्तरी हिन्दी कविता में जनवादी चेतना, डॉ. नरेन्द्र सिंह, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली
9. साठोत्तरी हिन्दी कविता : परिवर्तित दिशाएँ, डॉ. विजयकुमार, प्रकाशन संस्थान, नई दिल्ली

SEMESTER-II

112 हिन्दी उपन्यास (Core & First Elective)

सूरज का सातवाँ घोड़ा : धर्मवीर भारती

यूनिट	उपन्यास एवं उपन्यासकार
1	धर्मवीर भारती का व्यक्तित्व एवं कृतित्व उपन्यास के तत्त्व 'सूरज का सातवाँ घोड़ा' की तात्त्विक समीक्षा
2	'सूरज का सातवाँ घोड़ा' का कथानक और कथा-विन्यास देशकाल और वातावरण चरित्र-चित्रण एवं कथोपकथन
3	'सूरज का सातवाँ घोड़ा' की कथाशैली शिल्पगत विशेषताएँ भाषा-शैली एवं उद्देश्य
4	'सूरज का सातवाँ घोड़ा' की प्रासंगिकता प्रयोगशीलता विशेषताएँ

संदर्भ-ग्रंथ:

1. हिन्दी उपन्यास का उद्भव और विकास, डॉ. सुरेश सिन्हा
2. उपन्यास : समय और संवेदना, डॉ. विजयबहादुर सिंह
3. उपन्यास साहित्य का इतिहास, विवेकी राय
4. हिन्दी उपन्यास : एक अन्तर्यात्रा, डॉ. रामदरश मिश्र
5. उपन्यास और लोकतंत्र, मैनेजर पाण्डेय, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली

SEMESTER-II

113 सामान्य हिन्दी (Second Elective)

यूनिट	शबरी – नरेश मेहता
1	नरेश मेहता का व्यक्तित्व एवं कृतित्व 'शबरी' खण्डकाव्य की कथावस्तु 'शबरी' खण्डकाव्य का उद्देश्य
2	'शबरी' खण्डकाव्य के चरित्र 'शबरी' खण्डकाव्य की व्याख्या
3	पत्रलेखन: पत्र के अंग पत्र के प्रकार: प्रार्थना-पत्र, आवेदन-पत्र, निमंत्रण-पत्र संक्षेपण: गद्यखंड (अधिकतम 100 शब्द)
4	विचार विस्तार अनुवाद (अपठित गुजराती गद्यांश का हिन्दी)

संदर्भ-ग्रंथ:

1. हिन्दी के स्वातंत्र्योत्तर मिथकीय खण्डकाव्य, डॉ. कविता शर्मा
2. हिन्दी नाटक और मिथक, डॉ. सुरेश पटेल
3. मिथक और साहित्य, डॉ. नगेन्द्र
4. पुराख्यान और कविता, डॉ. लक्ष्मीनारायण शर्मा
5. आधुनिक प्रबंध काव्य-संवेदना के धरातल, डॉ. विनोद गोदरे
6. काव्य मिथक, डॉ. पुष्पपाल सिंह

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-1

HISTORY

HIS Core CC 101

HISTORY OF ANCIENT INDIA (UPTO 323 B.C.)

(In force from June 2016)

UNIT-1 (A) Sources :

- (i) Literary
- (ii) Archaeological

(B) Main Features of Geography of India :

Land, Environment and People.

UNIT-2 Main features of Harappan Civilization :

- (i) Town Planing
- (ii) Society
- (iii) Economy
- (iv) Religion

UNIT-3 Vedic Civilization :

- (A) (i) Political Condition
- (ii) Social Life
- (iii) Economic Condition
- (iv) Religious Life

(B) Literature

UNIT-4 (A) Gautam Buddha and Mahavir Swami as a reformer.

(B) Iranian and Greek Invasion on India and its Impact.

Books For Reference

- 1 Majumdar R.C. : The History and Culture of the Indian People
Vol. I & III
- 2 Shastri Nilkanth : History of India Part-I (1) Ancient India
(2) History of south India
- 3 Pannikar K.K. : A Survey of Indian History
- 4 Raoson E. : The Cambridge History of Ancient India
- 5 Raychaudhary H. : Political History of Ancient India
- 6 Tripathi R.C. : (1) Ancient India
(2) Cultural Heritage of India,I,II.
- 7 Kulkarni Chidambara : Ancient Indian History and Culture
- 8 David D.A. & Others : History and Culture of Ancient India
- 9 शास्त्री हरिप्रसादशु : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- 10 શાહ આર.સી. : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, પોપ્યુલર પ્રકાશન,
તથા અન્ય સુરત.
- 11 ડો. ધારૈયા આર. કે. : ૧ प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, સી. જમનાદાસ
કંપની, અમદાવાદ
: ૨ प्राचीन भारतीय राज्यशास्त्र, અનડા
પ્રકાશન, અમદાવાદ
- 12 પંચોલી મનુભાઈ : આપણો વૈભવ અને વારસો
- 13 ડો. બારોટ કે. સી. : ૧ મૌર્ય અને અનુમૌર્યયુગ, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન
અમદાવાદ
૨ ગુપ્ત અને હર્ષકાલીન ભારત, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન
અમદાવાદ

- 14 ज्ञान गंगोत्ती ग्रंथ श्रेणी : भारत दर्शन भाग १, अ.स. पी. युनि.
वल्लभ विद्यानगर
- 15 सत्यकेतु विद्यालंकार : प्राचीन भारतीय संस्कृति और इतिहास
- 16 लुनिया बी अेन : प्राचीन भारत का राजनीतिक और सांस्कृतिक
इतिहास
- 17 डो भार्गव वी अेस : प्राचीन भारतीय इतिहास और संस्कृति
- 18 डो राजबली पाँडेय : प्राचीन भारत
- 19 तिवारी रामानुज : वैदिक संस्कृति और संस्कृत साहित्य का
इतिहास
- 20 अग्रवाल कन्हैयालाल : प्राचीन भारत का राजनीतिक इतिहास
(हडप्पा सभ्यता से 319 ई तक)

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-2

HISTORY

HIS Core CC 111

HISTORY OF ANCIENT INDIA (323A.D.to 647A.D.)

(In force from June 2016)

UNIT :1 Mauryan Age :

(A) Sources :

- (i) Archaeological sources
- (ii) Literary sources.
- (iii) Accounts of Foreign travellers and Sangam literature.

(B) (i) Samrat Ashok

(ii) Mauryan Administration

UNIT :2 Post Mauryan Period:

(A) (i) Pushyamitra Shung

(ii) Political and cultural achievements of Kanishka II

(B) Cultural contribution of Satvahans, Vakatakas, Chalukyas and Pallawas

UNIT :3 The Gupta Age :

(A) (i) Achievements of Samudragupta

(ii) Political and Cultural achievements of Chandragupta II

(B) (i) Central administration of the age of Gupta

(ii) Guptas achievements in the field of literature, art and architecture and science

UNIT :4 (A) Political and Cultural achievements of Harshvardhan

(B) Historical Heritage of Ancient India

(Literature, Education, Science, Art and Religion)

Books for Reference :

- 1 Majumdar R.C. : The History and Culture of the Indian People
Vol I – III
- 2 Shastri Nilkanth : History of India Part – I
1 Ancient India
2 History of South India
- 3 Pannikar K.K. : A Survey of Indian History
- 4 Raoson E. : The Cambridge History of India Vol. I, III.
- 5 Raychaudhary H. : Political History of South India
- 6 Tripathi R.C. : Cultural Heritage of India I,II.
- 7 Mukherjee R.K. : (1) Chandragupta Maurya and his times
(2) Hindu Civilization
(3) Ancient Indian Education
(4) The Gupta Empire
(5) Harsha
- 8 Kulkarni Chidambara : Ancient Indian History and Culture
- 9 David D.A. and Others: History and Culture of Ancient India
- 10 Thapar Romila : Ashoka and the Decline of Mauryas
- 11 Thapar Romila : Ancient Indian Social History –Some interpretations
- 12 Sharma R.S. : Aspects of Political ideas and institutions in Ancient India
- 13 Mukherjee B.N. : Rise and Fall of Kushana Empire
- 14 Ray Chaudhari H.C. : Political History of Ancient India
- 15 शास्त्री हरिप्रसादशु : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- 16 શાહ આર.સી. : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, પોપ્યુલર પ્રકાશન,
તથા અન્ય સુરત.
- 17 ડો. ધારૈયા આર. કે. : ૧ પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ, સી. જમનાદાસ

- કંપની, અમદાવાદ
- 18 પંચોલી મનુભાઈ : ૨ પ્રાચીન ભારતીય રાજ્યશાસ્ત્ર, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- 19 ડો. બારોટ કે. સી. : ૧ મૌર્ય અને અનુમૌર્યયુગ, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન અમદાવાદ
- ૨ ગુપ્ત અને હર્ષકાલીન ભારત, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન અમદાવાદ
- 20 જ્ઞાન ગંગોત્તી ગ્રંથ શ્રેણી : ભારત દર્શન ભાગ ૧, એસ. પી. યુનિ. વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 21 સત્યકેતુ વિદ્યાલંકાર : પ્રાચીન ભારતીય સંસ્કૃતિ ઓર ઇતિહાસ
- 22 લુનિયા બી એન : પ્રાચીન ભારત કા રાજનીતિક ઓર સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ
- 23 ડો ભાર્ગવ વી એસ : પ્રાચીન ભારતીય ઇતિહાસ ઓર સંસ્કૃતિ
- 24 ડો રાજબલી પાંડેય : પ્રાચીન ભારત
- 25 તિવારી રામાનુજ : વૈદિક સંસ્કૃતિ ઓર સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ
- 26 અગ્રવાલ કન્હૈયાલાલ : પ્રાચીન ભારત કા રાજનીતિક ઇતિહાસ (હડપ્પા સમ્યતા સે ૩૧૭ ઈ તક)

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-1

HISTORY

HIS EC I 103

HISTORY OF ANCIENT INDIA (UPTO 323 B.C.)

(In force from June 2016)

UNIT-1 (A) Sources :

- (i) Literary
- (ii) Archaeological

(B) Main Features of Geography of India :

Land, Environment and People.

UNIT-2 Main features of Harappan Civilization :

- (i) Town Planing
- (ii) Society
- (iii) Economy
- (iv) Religion

UNIT-3 Vedic Civilization :

- (A) (i) Political Condition
- (ii) Social Life
- (iii) Economic Condition
- (iv) Religious Life

(B) Literature

UNIT-4 (A) Gautam Buddha and Mahavir Swami as a reformer.

(B) Iranian and Greek Invasion on India and its Impact.

Books For Reference

- 1 Majumdar R.C. : The History and Culture of the Indian People
Vol. I & III
- 2 Shastri Nilkanth : History of India Part-I (1) Ancient India
(2) History of south India
- 3 Pannikar K.K. : A Survey of Indian History
- 4 Raoson E. : The Cambridge History of Ancient India
- 5 Raychaudhary H. : Political History of Ancient India
- 6 Tripathi R.C. : (1) Ancient India
(2) Cultural Heritage of India,I,II.
- 7 Kulkarni Chidambara : Ancient Indian History and Culture
- 8 David D.A. & Others : History and Culture of Ancient India
- 9 शास्त्री हरिप्रसादशु : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- 10 શાહ આર.સી. : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, પોપ્યુલર પ્રકાશન,
તથા અન્ય સુરત.
- 11 ડો. ધારૈયા આર. કે. : ૧ प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, સી. જમનાદાસ
કંપની, અમદાવાદ
: ૨ प्राचीन भारतीय राज्यशास्त्र, અનડા
પ્રકાશન, અમદાવાદ
- 12 પંચોલી મનુભાઈ : આપણો વૈભવ અને વારસો
- 13 ડો. બારોટ કે. સી. : ૧ મૌર્ય અને અનુમૌર્યયુગ, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન
અમદાવાદ
૨ ગુપ્ત અને હર્ષકાલીન ભારત, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન
અમદાવાદ

- 14 ज्ञान गंगोत्ती ग्रंथ श्रेणी : भारत दर्शन भाग १, अ.स. पी. युनि.
वल्सल वलद्वानगर
- 15 सत्यकेतु वलद्वालंकार : प्राचीन भारतीय संस्कृति और इतिहास
- 16 लुनिया बी अैन : प्राचीन भारत का राजनीतिक और सांस्कृतिक
इतिहास
- 17 डो भार्गव वी अेस : प्राचीन भारतीय इतिहास और संस्कृति
- 18 डो राजबली पाँडेय : प्राचीन भारत
- 19 तिवारी रामानुज : वैदिक संस्कृति और संस्कृत साहित्य का
इतिहास
- 20 अग्रवाल कन्हैयालाल : प्राचीन भारत का राजनीतिक इतिहास
(हडप्पा सभ्यता से 319 ई तक)

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-2

HISTORY

HIS EC I 113

HISTORY OF ANCIENT INDIA (323A.D.to 647A.D.)

(In force from June 2016)

UNIT :1 Mauryan Age :

(A) Sources :

- (i) Archaeological sources
- (ii) Literary sources.
- (iii) Accounts of Foreign travellers and Sangam literature.

(B) (i) Samrat Ashok

(ii) Mauryan Administration

UNIT :2 Post Mauryan Period:

(A) (i) Pushyamitra Shung

(ii) Political and cultural achievements of Kanishka II

(B) Cultural contribution of Satvahans, Vakatakas, Chalukyas and Pallawas

UNIT :3 The Gupta Age :

(A) (i) Achievements of Samudragupta

(ii) Political and Cultural achievements of Chandragupta II

(B) (i) Central administration of the age of Gupta

(ii) Guptas achievements in the field of literature, art and architecture and science

UNIT :4 (A) Political and Cultural achievements of Harshvardhan

(B) Historical Heritage of Ancient India

(Literature, Education, Science, Art and Religion)

Books for Reference :

- 1 Majumdar R.C. : The History and Culture of the Indian People
Vol I – III
- 2 Shastri Nilkanth : History of India Part – I
1 Ancient India
2 History of South India
- 3 Pannikar K.K. : A Survey of Indian History
- 4 Raoson E. : The Cambridge History of India Vol. I, III.
- 5 Raychaudhary H. : Political History of South India
- 6 Tripathi R.C. : Cultural Heritage of India I,II.
- 7 Mukherjee R.K. : (1) Chandragupta Maurya and his times
(2) Hindu Civilization
(3) Ancient Indian Education
(4) The Gupta Empire
(5) Harsha
- 8 Kulkarni Chidambara : Ancient Indian History and Culture
- 9 David D.A. and Others: History and Culture of Ancient India
- 10 Thapar Romila : Ashoka and the Decline of Mauryas
- 11 Thapar Romila : Ancient Indian Social History –Some interpretations
- 12 Sharma R.S. : Aspects of Political ideas and institutions in Ancient India
- 13 Mukherjee B.N. : Rise and Fall of Kushana Empire
- 14 Ray Chaudhari H.C. : Political History of Ancient India
- 15 शास्त्री हरिप्रसादशु : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- 16 શાહ આર.સી. : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, પોપ્યુલર પ્રકાશન,
તથા અન્ય સુરત.
- 17 ડો. ધારૈયા આર. કે. : ૧ પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ, સી. જમનાદાસ

- કંપની, અમદાવાદ
- 18 પંચોલી મનુભાઈ : ૨ પ્રાચીન ભારતીય રાજ્યશાસ્ત્ર, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- 19 ડો. બારોટ કે. સી. : ૧ મૌર્ય અને અનુમૌર્યયુગ, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન અમદાવાદ
- ૨ ગુપ્ત અને હર્ષકાલીન ભારત, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન અમદાવાદ
- 20 જ્ઞાન ગંગોત્તી ગ્રંથ શ્રેણી : ભારત દર્શન ભાગ ૧, એસ. પી. યુનિ. વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 21 સત્યકેતુ વિદ્યાલંકાર : પ્રાચીન ભારતીય સંસ્કૃતિ ઓર ઇતિહાસ
- 22 લુનિયા બો એન : પ્રાચીન ભારત કા રાજનીતિક ઓર સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ
- 23 ડો ભાર્ગવ વી એસ : પ્રાચીન ભારતીય ઇતિહાસ ઓર સંસ્કૃતિ
- 24 ડો રાજબલી પાંડેય : પ્રાચીન ભારત
- 25 તિવારી રામાનુજ : વૈદિક સંસ્કૃતિ ઓર સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ
- 26 અગ્રવાલ કન્હૈયાલાલ : પ્રાચીન ભારત કા રાજનીતિક ઇતિહાસ (હડપ્પા સમ્યતા સે ૩૧૭ ઈ તક)

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-1

HISTORY

HIS Core CC 102

History of Modern World

(From Renaissance to American War of Independence)

(In force from June 2016)

- UNIT : 1 (A) Renaissance : Meaning, factors leading to it and results
and its impact on Literature, Art and Architecture and Science.
- (B) Reformation : Factors leading to it and its results.
- UNIT : 2 (A) Geographical Discoveries : causes and results.
- (B) Marco Polo, Columbus, Vasco-d-gama, Henry-the-navigator
- UNIT : 3 (A) Bloodless Revolution in England(1688 A.D.) causes
and its impacts on the British Constitution.
- (B) Bill of Rights and its importance.
- UNIT : 4 (A) American War of Independence(1776 A.D.) causes, events
and results.
- (B) Leaders of American War of Independence.

Books for Reference

1. Weach W.H. : History of the World
2. Davis A.H. : An Outline History of the World
3. Palmor R.R. : A History of Modern World
4. Wells Peter : The American War of Independence
(London,1978)
5. Current and Williams : American History A Survey
(Culcutta,1975)
6. નહેરુ જવાહરલાલ : અનુવાદ જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન
7. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર : યુરોપનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
8. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
9. કિશર એચ. એલ. : યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ અને ૨
ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અનુ. કીકુભાઈ દેસાઈ
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
11. ડો. પટેલ મંગુભાઈ : વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
12. ડો. જાની એસ. વી. : અમેરિકાનો સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ,
ગુર્જર ગ્રંથ રત્ન, અમદાવાદ
13. કે. બી. બાજપેયી : સંયુક્ત રાજ્ય અમેરિકા કા ઇતિહાસ
14. જશુભાઈ પટેલ, બી. એન. : અર્વાચીન જગતનો ઇતિહાસ
ગાંધી અને અન્ય
15. ડો. ધારૈયા આર. કે. : આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ
16. શાહ આર. સી. અને અન્ય : આધુનિક જગતનો ઇતિહાસ
પીપ્પુલર પ્રકાશન, સુરત

17. ભટ્ટ ગોપેશ્વર : જગતનો ઇતિહાસ
- 18 ગુપ્તા સુરેશચંદ્ર એસ : આધુનિક વિશ્વ કા ઇતિહાસ
- 19 ત્રિપાઠી રામપ્રસાદ : વિશ્વ ઇતિહાસ
- 20 વૈશ્ય એલ પી ઓર : વિશ્વ ઇતિહાસ કી જ્ઞાલક
શર્મા એસ એસ
- 21 શર્મા મથુરલાલ : યુરોપ કા ઇતિહાસ, જયપુર

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-1

HISTORY

HIS EC I 104

History of Modern World

(From Renaissance to American War of Independence)

(In force from June 2016)

- UNIT : 1 (A) Renaissance : Meaning, factors leading to it and results
and its impact on Literature, Art and Architecture and Science.
(C) Reformation : Factors leading to it and its results.
- UNIT : 2 (A) Geographical Discoveries : causes and results.
(C) Marco Polo, Columbus, Vasco-d-gama, Henry-the-navigator
- UNIT : 3 (A) Bloodless Revolution in England(1688 A.D.) causes
and its impacts on the British Constitution.
(C) Bill of Rights and its importance.
- UNIT : 4 (A) American War of Independence(1776 A.D.) causes, events
and results.
(B) Leaders of American War of Independence.

Books for Reference

1. Weach W.H. : History of the World
2. Davis A.H. : An Outline History of the World
3. Palmor R.R. : A History of Modern World
4. Wells Peter : The American War of Independence
(London,1978)
5. Current and Williams : American History A Survey
(Culcutta,1975)
6. નહેરુ જવાહરલાલ : અનુવાદ જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન
7. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર : યુરોપનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
8. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
9. કિશર એચ. એલ. : યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ અને ૨
ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અનુ. કીકુભાઈ દેસાઈ
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
11. ડો. પટેલ મંગુભાઈ : વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
12. ડો. જાની એસ. વી. : અમેરિકાનો સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ,
ગુર્જર ગ્રંથ રત્ન, અમદાવાદ
13. કે. બી. બાજપેયી : સંયુક્ત રાજ્ય અમેરિકા કા ઇતિહાસ
14. જશુભાઈ પટેલ, બી. એન. : અર્વાચીન જગતનો ઇતિહાસ
ગાંધી અને અન્ય
15. ડો. ધારૈયા આર. કે. : આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ
16. શાહ આર. સી. અને અન્ય : આધુનિક જગતનો ઇતિહાસ
પીપ્પલર પ્રકાશન, સુરત

17. ભટ્ટ ગોપેશ્વર : જગતનો ઇતિહાસ
- 18 ગુપ્તા સુરેશચંદ્ર એસ : આધુનિક વિશ્વ કા ઇતિહાસ
- 19 ત્રિપાઠી રામપ્રસાદ : વિશ્વ ઇતિહાસ
- 20 વૈશ્ય એલ પી ઓર શર્મા એસ એસ : વિશ્વ ઇતિહાસ કી જ્ઞાલક
- 21 શર્મા મથુરલાલ : યુરોપ કા ઇતિહાસ, જયપુર

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-2

HISTORY

HIS Core CC 112

History of Modern World

(From French Revolution to League of Nations)

(In force from June 2016)

- UNIT 1. (A) French Revolution (1789 A.D.) : causes and results
(B) Napoleon Bonapart
- UNIT 2 (A) Industrial Revolution : causes ,results and its impacts on the world.
(B) Meiji Restoration and Emergence of Japan as a Modern State.
- UNIT 3 (A) Chinese Revolution of 1911 :
(i) causes and results
(ii) Dr. Sun-Yat-Sen
(B) Russian Revolution of 1917 :
(i) causes and effects on Russia
(ii) Impacts on the world.
- UNIT 4 (A) First World War : causes and results
(B) League of Nations : objectives, achievements and failures.

Books for Reference

1. Weach W.H. : History of the World
2. Davis A. H. : An Outline History of the World
3. Ketelbey C.D.M. : A History of Modern Times from 1789
4. Palmor R.R. : A History of Modern World
5. Gupta R.S. : A History of Modern China
6. Thompson J.M. : The French Revolution, Oxford, 1944
7. Carr E.H. : Russian Revolution (Relevant volumes)
8. Fay S.B. : The Origins of the World War I, New Delhi, 1965
8. ડો. પટેલ મંગુભાઈ : ૧ વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
૨ ક્રેન્ય ક્રાંતિ અને નેપોલિયન
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
11. નહેરુ જવાહરલાલ : અનુવાદ જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન
12. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર : યુરોપનો ઇતિહાસ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
13. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
14. કિશર એચ. એલ. : યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ અને ૨ ગ્રંથ નિર્માણ
બોર્ડ, અનુ. કીકુભાઈ દેસાઈ
15. પ્રો. કોરાટ પી. જી. : પૂર્વ એશિયાનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
16. ડો. શુક્લ જી. આર. : સોવિયેટ રશિયાનો ઇતિહાસ
17. ડો. બારીટ કે. સી. : પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ અને વિશ્વ
18. રેગે જે એચ : ફ્રાંસ કી ક્રાંતિ ઓર નેપોલિયન
19. ડુશ્વરીપ્રસાદ : ક્રાંતિકારી યુરોપ ઓર નેપોલિયન કા યુગ
- 20 મનાજિર અહમદ : આધુનિક યુરોપ કા ઇતિહાસ (1789 સે 1950)
- 21 વૈશ્ય એલ પી ઓર : વિશ્વ ઇતિહાસ કી જ્ઞાલક
શર્મા એસ એસ
- 22 પ્રો પંજાબી બાલકૃષ્ણ : ફ્રાંસ કી રાજ્યક્રાંતિ (1788-1799)

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-2

HISTORY

HIS EC I 114

History of Modern World

(From French Revolution to League of Nations)

(In force from June 2016)

- UNIT 1. (A) French Revolution (1789 A.D.) : causes and results
(C) Napoleon Bonapart
- UNIT 2 (A) Industrial Revolution : causes ,results and its impacts on the world.
(C) Meiji Restoration and Emergence of Japan as a Modern State.
- UNIT 3 (A) Chinese Revolution of 1911 :
(i) causes and results
(ii) Dr. Sun-Yat-Sen
(C) Russian Revolution of 1917 :
(i) causes and effects on Russia
(ii) Impacts on the world.
- UNIT 4 (A) First World War : causes and results
(C) League of Nations : objectives, achievements and failures.

Books for Reference

1. Weach W.H. : History of the World
2. Davis A. H. : An Outline History of the World
3. Ketelbey C.D.M. : A History of Modern Times from 1789
4. Palmor R.R. : A History of Modern World
5. Gupta R.S. : A History of Modern China
6. Thompson J.M. : The French Revolution, Oxford, 1944
7. Carr E.H. : Russian Revolution (Relevant volumes)
8. Fay S.B. : The Origins of the World War I, New Delhi, 1965
8. ડો. પટેલ મંગુભાઈ : ૧ વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
: ૨ ક્રેન્ચ ક્રાંતિ અને નેપોલિયન
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
11. નહેરુ જવાહરલાલ : અનુવાદ જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન
12. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર : યુરોપનો ઇતિહાસ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
13. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
14. કિશર એચ. એલ. : યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ અને ૨ ગ્રંથ નિર્માણ
બોર્ડ, અનુ. કીકુભાઈ દેસાઈ
15. પ્રો. કોરાટ પી. જી. : પૂર્વ એશિયાનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
16. ડો. શુક્લ જી. આર. : સોવિયેટ રશિયાનો ઇતિહાસ
17. ડો. બારીટ કે. સી. : પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ અને વિશ્વ
18. રેગે જે એચ : ફ્રાંસ કી ક્રાંતિ ઓર નેપોલિયન
19. ડુશ્વરીપ્રસાદ : ક્રાંતિકારી યુરોપ ઓર નેપોલિયન કા યુગ
- 20 મનાજિર અહમદ : આધુનિક યુરોપ કા ઇતિહાસ (1789 સે 1950)
- 21 વૈશ્ય એલ પી ઓર : વિશ્વ ઇતિહાસ કી જ્ઞાલક
શર્મા એસ એસ
- 22 પ્રો પંજાબી બાલકૃષ્ણ : ફ્રાંસ કી રાજ્યક્રાંતિ (1788-1799)

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-1

HISTORY

HIS EC II 105

Major Revolutions of the Modern World

(1688 A.D. to 1917 A.D.)

(In force from June 2016)

- UNIT 1: (A) Bloodless Revolution in England : (1688 A.D.) causes and results.
(B) Bill of Rights
- UNIT 2: (A) War of American Independence (1776 A.D.) causes and results
(B) The French Revolution of (1789 A.D.) causes and results
- UNIT 3: (A) Industrial Revolution : causes and results
(B) Industrial Revolution and Rise of New Ideologies.
- UNIT 4: (A) Chinese Revolution of 1911 A.D. : causes and results
(B) Russian Revolution of 1917 A.D. : causes and results

Books for Reference

1. Davis A.H. : An Outline History of the World
2. Ketelbey C.D. : A History of Modern Times from 1789
3. Dalal B.P. : History of America
4. જ્ઞાન ગંગોત્તી, ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
5. ડો. પટેલ મંગુભાઈ આર. : ૧ ક્રેન્ચ ક્રાંતિ અને નેપોલિયન
૨ વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
6. પ્રો. દેસાઈ મહેન્દ્ર ટી. : રશિયન ક્રાંતિ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
7. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
8. ડો. કોરાટ પી. જી. : ફ્રાંસની રાજ્યક્રાંતિ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
9. ડો. શુક્લ જી. આર. : સોવિયેટ રશિયાનો ઇતિહાસ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
10. શાહ આર. સી. અને અન્ય : આધુનિક જગતનો ઇતિહાસ-1870 થી 1945
પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત
11. કોરાટ પી. જી. : ફ્રાંસની રાજ્યક્રાંતિ, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
12. શાસ્ત્રી આર. પી. અને અન્ય : અર્વાચીન જગતના ઇતિહાસની રૂપરેખા
પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત
13. જાની એસ. વી. : અમેરિકાનો સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ
14. ગુપ્તા સુરેશચંદ્ર એસ : આધુનિક વિશ્વ કા ઇતિહાસ
15. ત્રિપાઠી રામપ્રસાદ : વિશ્વ ઇતિહાસ
16. વૈશ્ય એલ પી ઓર : વિશ્વ ઇતિહાસ કી જ્ઞલક
શર્મા એસ એસ
17. શર્મા મથુરલાલ : યુરોપ કા ઇતિહાસ, જયપુર

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A. SEMESTER-2

HISTORY

HIS EC II 115

Indian National Movements

(From 1857A.D. to 1947 A.D.)

(In force from June 2016)

- UNIT 1 : (A) Upheaval of 1857 A.D. : causes and results
(B) Main Centres and causes of its failure
- UNIT 2 : (A) Causes for the Rise of Nationalism in India
(B) Indian National Congress : Main features of 1885 A.D. to 1905 A.D.
- UNIT 3 : (A) Non-Co-operation Movement 1920 A.D.
(B) Civil-Dis-Obedience Movement 1930 A.D.
- UNIT 4 : (A) Quit India Movement 1942 A.D.
(B) Subhas Chandra Bose and Indian National Army

Reference Books

1. Agrawal R.N. : National Movements and Constitutional Development, New Delhi, 1984
2. Anil Seal : The Emergence of Indian Nationalism
3. Bipin Chandra : India's Struggle for Independence
4. Majmudar R.C. : History of Freedom Movement in India, Vol. I, II, & III
5. Shastri Nilkanth : The Advanced History of India
6. Sarkar Sumit : Modern India
7. Tara Chand : History of Freedom Movements, Vol. I to IV
8. આચાર્ય જાવડેકર : અનુ. દેશપાંડે, પાંડુરંગ ગણેશ, આધુનિક ભારત
9. પંડિત સુંદરલાલ : ભારતમાં અંગ્રેજી રાજ્ય ભાગ ૧ અને ૨
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ શ્રેણી-૨૬ : ભારત દર્શન-૩
11. ડો. ધારૈયા આર. કે. : આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ અને ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ ભાગ ૧, ૨ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
12. ડો. ધારૈયા આર. કે. : અઢારસા સત્તાવન
13. ડો. પટેલ મંગુભાઈ આર. : ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામો અને તેના ઘડવૈયાઓ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
14. મોદી ડી. એચ. : સવિનય કાનૂન ભંગની ચળવળમાં સ્ત્રીઓનું પ્રદાન
15. સત્યનારાયણ દુબે : ભારતીય રાષ્ટ્રીય આંદોલન કા ઇતિહાસ
16. રામ ગોપાલ : ભારત કા સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ કા ઇતિહાસ
17. ગુપ્તા એમ એન : રાષ્ટ્રીય આંદોલન કા ઇતિહાસ
18. સિંઘ ઝેં : ભારત કા મુક્તિ સંગ્રામ, મેકમિલન, બોમ્બે

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર ૧ ઇતિહાસ
ઇતિહાસ કોર સી.સી. ૧૦૧
પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ (ઇ.સ.પૂર્વે ૩૨૩ સુધી)
જૂન ૨૦૧૬ થી અમલમાં

એકમ ૧ : અ સાધનો :

૧ સાહિત્યિક

૨ પુરાતત્વીય

બ ભારતની ભૌગોલિક લાક્ષણિકતાઓ :

ભૂમિ રચના, પર્યાવરણ અને લોકો

એકમ ૨ : હરપ્પીય સંસ્કૃતિ :

૧ નગર રચના

૨ સમાજ

૩ અર્થતંત્ર

૪ ધર્મ

એકમ ૩ : વેદિક સંસ્કૃતિ

અ ૧ રાજકીય પરિસ્થિતિ

૨ સામાજિક જીવન

૩ આર્થિક પરિસ્થિતિ

૪ ધાર્મિક જીવન

બ વેદકાલિન ધાર્મિક સાહિત્ય

એકમ ૪ અ સુધારક તરીકે ગૌતમ બુદ્ધ અને મહાવીર સ્વામી

બ ભારત પરના ઇરાની અને ગ્રીક આક્રમણો અને તેની
અસરો.

Books For Reference

- 1 Majumdar R.C. : The History and Culture of the Indian People
Vol. I & III
- 2 Shastri Nilkanth : History of India Part-I (1) Ancient India
(2) History of south India
- 3 Pannikar K.K. : A Survey of Indian History
- 4 Raoson E. : The Cambridge History of Ancient India
- 5 Raychaudhary H. : Political History of Ancient India
- 6 Tripathi R.C. : (1) Ancient India
(2) Cultural Heritage of India,I,II.
- 7 Kulkarni Chidambara : Ancient Indian History and Culture
- 8 David D.A. & Others : History and Culture of Ancient India
- 9 शास्त्री हरिप्रसादशु : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- 10 શાહ આર.સી. : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, પોપ્યુલર પ્રકાશન,
તથા અન્ય સુરત.
- 11 ડો. ધારૈયા આર. કે. : ૧ प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ, સી. જમનાદાસ
કંપની, અમદાવાદ
: ૨ प्राचीन भारतीय राज्यशास्त्र, અનડા
પ્રકાશન, અમદાવાદ
- 12 પંચોલી મનુભાઈ : આપણો વૈભવ અને વારસો
- 13 ડો. બારોટ કે. સી. : ૧ મૌર્ય અને અનુમૌર્યયુગ, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન
અમદાવાદ
૨ ગુપ્ત અને હર્ષકાલીન ભારત, ગુર્જર ગ્રંથરત્ન
અમદાવાદ

- 14 ज्ञान गंगोत्ती ग्रंथ श्रेणी : भारत दर्शन भाग १, ऐस.पी.युनि.
वल्सल वलद्वानगर
- 15 सत्यकेतु वलद्वालंकार : प्राचीन भारतीय संस्कृति और इतिहास
- 16 लुनिया बी ऐन : प्राचीन भारत का राजनीतिक और सांस्कृतिक
इतिहास
- 17 डो भार्गव वी ऐस : प्राचीन भारतीय इतिहास और संस्कृति
- 18 डो राजबली पाँडेय : प्राचीन भारत
- 19 तिवारी रामानुज : वैदिक संस्कृति और संस्कृत साहित्य का
इतिहास
- 20 अग्रवाल कन्हैयालाल : प्राचीन भारत का राजनीतिक इतिहास
(हडप्पा सभ्यता से 319 ई तक)

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ. સેમેસ્ટર ૧ ઇતિહાસ
ઇતિહાસ ઇ.સી. ૧ ૧૦૩
પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ (ઇ.સ.પૂર્વે ૩૨૩ સુધી)
જૂન ૨૦૧૬ થી અમલમાં

એકમ ૧ : અ સાધનો :

૧ સાહિત્યિક

૨ પુરાતત્વીય

બ ભારતની ભૌગોલિક લાક્ષણિકતાઓ :

ભૂમિ રચના, પર્યાવરણ અને લોકો

એકમ ૨ : હરપ્પીય સંસ્કૃતિ :

૧ નગર રચના

૨ સમાજ

૩ અર્થતંત્ર

૪ ધર્મ

એકમ ૩ : વૈદિક સંસ્કૃતિ

અ ૧ રાજકીય પરિસ્થિતિ

૨ સામાજિક જીવન

૩ આર્થિક પરિસ્થિતિ

૪ ધાર્મિક જીવન

બ વેદકાલિન ધાર્મિક સાહિત્ય

એકમ ૪ અ સુધારક તરીકે ગૌતમ બુદ્ધ અને મહાવીર સ્વામી

બ ભારત પરના ઇરાની અને ગ્રીક આક્રમણો અને તેની
અસરો.

Books For Reference

- 1 Majumdar R.C. : The History and Culture of the Indian People
Vol. I-III
- 2 Shasrti Nilkanth : History of India Part-I (1) Ancient India
(2) History of south India
- 3 Pannikar K.K. : A Survey of Indian History
- 4 Raoson E. : The Cambridge History of Ancient India
- 5 Raychaudhary H. : Political History of Ancient India
- 6 Tripathi R.C. : (1) Ancient India
(2) Cultural Heritage of India,I,II.
- 7 Kulkarni Chidambara : Ancient Indian History and Culture
- 8 David D.A. & Others : History and Culture of Ancient India
- 9 શાસ્ત્રીહરિપ્રસાદજી : પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ
- 10 શાહ આર.સી.તથા અન્ય : પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ
- 11 ડો. ધારૈયા આર.કે. : પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ
: પ્રાચીન ભારતીય રાજ્યશાસ્ત્ર
- 12 પંચોલી મનુભાઈ : આપણો વૈભવ અને વારસો
- 13 ડો.બારોટ કે.સી. : મૌર્ય અને અનુમૌર્યયુગ
- 14 सत्यकेतु विद्यालंकार : प्राचीन भारतीय संस्कृति और इतिहास
- 15 लुनिया बी अेन : प्राचीन भारत का राजनीतिक और
सांस्कृतिक इतिहास
- 16 डो भार्गव वी अेस : प्राचीन भारतीय इतिहास और संस्कृति

- 17 डो राजबली पाँडेय : प्राचीन भारत
- 18 तिवारी रामानुज : वैदिक संस्कृति और संस्कृत साहित्य का इतिहास
- 19 अग्रवाल कन्हैयालाल : प्राचीन भारत का राजनीतिक इतिहास (हडप्पा सभ्यता से 319 ई तक)

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી

બી.એ.સેમેસ્ટર ૨ ઇતિહાસ

ઇતિહાસ કોર સી.સી. ૧૧૧

પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ (ઇ.સ.પૂર્વે ૩૨૩ થી ઇ.સ.૬૪૭)

જૂન ૨૦૧૬ થી અમલમાં

એકમ ૧ મૌર્યયુગ :

અ સાધનો: ૧ પુરાતત્વીય સાધનો

૨ સાહિત્યિક સાધનો

૩ વિદેશી મુસાફરોની નોંધો અને સંગમ સાહિત્ય

બ ૧ સમ્રાટ અશોક

૨ મૌર્યયુગીન વહીવટીતંત્ર

એકમ ૨ પશ્ચાત મૌર્યયુગ :

અ ૧ પુષ્યમિત્ત શુંગ

૨ સમ્રાટ કનિષ્ક બીજાની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક
સિદ્ધિઓ

બ દક્ષિણ ભારતના રાજ્યવંશો-સાતવાહનો, વાકાટકી, ચાલુક્યો
અને પલ્લવોનું સાંસ્કૃતિક પ્રદાન

એકમ ૩ ગુપ્તયુગ :

અ ૧ સમ્રાટ સમુદ્રગુપ્તની કારકિર્દી અને સિદ્ધિઓ

૨ સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત બીજાની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક
સિદ્ધિઓ

બ ૧ ગુપ્તયુગીન વહીવટીતંત્ર

૨ સાહિત્ય, કલા અને વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રે ગુપ્તયુગની સિદ્ધિઓ

એકમ ૪ અ સમ્રાટ હર્ષવર્ધનની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ

બ પ્રાચીન ભારતનો ઐતિહાસિક વારસો

સાહિત્ય, શિક્ષણ, વિજ્ઞાન, કલા અને ધર્મ

Books for Reference :

- 1 Majumdar R.C. : The History and Culture of the Indian People
Vol I – III
- 2 Shastri Nilkanth : History of India Part – I
1 Ancient India
2 History of South India
- 3 Pannikar K.K. : A Survey of Indian History
- 4 Raoson E. : The Cambridge History of India Vol. I, III.
- 5 Raychaudhary H. : Political History of South India
- 6 Tripathi R.C. : Cultural Heritage of India I,II.
- 7 Mukherjee R.K. : (1) Chandragupta Maurya and his times
(2) Hindu Civilization
(3) Ancient Indian Education
(4) The Gupta Empire
(5) Harsha
- 8 Kulkarni Chidambara : Ancient Indian History and Culture
- 9 David D.A. and Others: History and Culture of Ancient India
- 10 Thapar Romila : 1 Ashoka and the Decline of Mauryas
2 Ancient Indian Social History –Some interpretations
- 11 Sharma R.S. : Aspects of Political ideas and institutions in Ancient India
- 12 Mukherjee B.N. : Rise and Fall of Kushana Empire
- 13 Ray Chaudhari H.C. : Political History of Ancient India
- 14 शास्त्री हरिप्रसाद : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ
- 15 ડો. ધારૈયા આર. કે. : ૧ પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ
: ૨ પ્રાચીન ભારતીય રાજ્યશાસ્ત્ર અનંડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- 16 જ્વાહરલાલ નહેરુ : મારું હિંદનું દર્શન

- 17 मनुभाई पंथोली : आपणो वारसो अने वैभव
- 18 भारीट के.सी. : १ मौर्य अने अनुमौर्ययुग गुर्जर प्रकाशन
: २ गुप्त अने इर्षकालीन भारत गुर्जर प्रकाशन
- 19 प्रो. शाह आर.सी. : भारतनो सांस्कृतिक इतिहास
- 20 शाह आर.सी. तथा अन्य : प्राचीन भारतनो इतिहास
- 21 ज्ञानगंगोत्ती ग्रंथ श्रेणी : भारत दर्शन-१ अ.स. पी. युनि. वल्लभ विद्यानगर
- 22 सत्यकेतु विद्यालंकार : प्राचीन भारतीय संस्कृति और इतिहास
- 23 लुनिया बी अेन : प्राचीन भारत का राजनीतिक और सांस्कृतिक
इतिहास
- 24 डो भार्गव वी अेस : प्राचीन भारतीय इतिहास और संस्कृति
- 25 डो राजबली पाँडेय : प्राचीन भारत
- 26 तिवारी रामानुज : वैदिक संस्कृति और संस्कृत साहित्य का
इतिहास
- 27 अग्रवाल कन्हैयालाल : प्राचीन भारत का राजनीतिक इतिहास
(हडप्पा सभ्यता से 319 ई तक)

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી

બી.એ.સેમેસ્ટર ૨ ઇતિહાસ

ઇતિહાસ ઇ.સી. ૧ ૧૧૩

પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ (ઇ.સ.પૂર્વે ૩૨૩ થી ઇ.સ.૬૪૭)

જૂન ૨૦૧૬ થી અમલમાં

એકમ ૧ મૌર્યયુગ :

અ સાધનો: ૧ પુરાતત્વીય સાધનો

૨ સાહિત્યિક સાધનો

૩ વિદેશી મુસાફરોની નોંધો અને સંગમ સાહિત્ય

બ ૧ સમ્રાટ અશોક

૨ મૌર્યયુગીન વહીવટીતંત્ર

એકમ ૨ પશ્ચાત મૌર્યયુગ :

અ ૧ પુષ્યમિત્ર શુંગ

૨ સમ્રાટ કનિષ્ક બીજાની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક
સિદ્ધિઓ

બ દક્ષિણ ભારતના રાજ્યવંશો-સાતવાહનો, વાકાટકી, ચાલુક્યો
અને પલ્લવોનું સાંસ્કૃતિક પ્રદાન

એકમ ૩ ગુપ્તયુગ :

અ ૧ સમ્રાટ સમુદ્રગુપ્તની કારકિર્દી અને સિદ્ધિઓ

૨ સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત બીજાની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક
સિદ્ધિઓ

બ ૧ ગુપ્તયુગીન વહીવટીતંત્ર

૨ સાહિત્ય, કલા અને વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રે ગુપ્તયુગની સિદ્ધિઓ

એકમ ૪ અ સમ્રાટ હર્ષવર્ધનની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ

બ પ્રાચીન ભારતનો ઐતિહાસિક વારસો

સાહિત્ય, શિક્ષણ, વિજ્ઞાન, કલા અને ધર્મ

Books for Reference :

- 1 Majumdar R.C. : The History and Culture of the Indian People
Vol I – III
- 2 Shastri Nilkanth : History of India Part – I
1 Ancient India
2 History of South India
- 3 Pannikar K.K. : A Survey of Indian History
- 4 Raoson E. : The Cambridge History of India Vol. I, III.
- 5 Raychaudhary H. : Political History of South India
- 6 Tripathi R.C. : Cultural Heritage of India I,II.
- 7 Mukherjee R.K. : (1) Chandragupta Maurya and his times
(2) Hindu Civilization
(3) Ancient Indian Education
(4) The Gupta Empire
(5) Harsha
- 8 Kulkarni Chidambara : Ancient Indian History and Culture
- 9 David D.A. and Others: History and Culture of Ancient India
- 10 Thapar Romila : 1 Ashoka and the Decline of Mauryas
2 Ancient Indian Social History –Some interpretations
- 11 Sharma R.S. : Aspects of Political ideas and institutions in Ancient India
- 12 Mukherjee B.N. : Rise and Fall of Kushana Empire
- 13 Ray Chaudhari H.C. : Political History of Ancient India
- 14 शास्त्री हरिप्रसाद : प्राचीन भारतનો ઇતિહાસ
- 15 ડો. ધારૈયા આર. કે. : ૧ પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ
: ૨ પ્રાચીન ભારતીય રાજ્યશાસ્ત્ર અનંડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- 16 જવાહરલાલ નહેરુ : મારું હિંદનું દર્શન

- 17 मनुभाई पंथोली : आपणो वारसो अने वैभव
- 18 भारीट के.सी. : १ मौर्य अने अनुमौर्ययुग गुर्जर प्रकाशन
: २ गुप्त अने इर्षकालीन भारत गुर्जर प्रकाशन
- 19 प्रो. शाह आर.सी. : भारतनो सांस्कृतिक इतिहास
- 20 शाह आर.सी. तथा अन्य : प्राचीन भारतनो इतिहास
- 21 ज्ञानगंगोत्ती ग्रंथ श्रेणी : भारत दर्शन-१ अ.स.पी. युनि. वल्लभ विद्यानगर
- 22 सत्यकेतु विद्यालंकार : प्राचीन भारतीय संस्कृति और इतिहास
- 23 लुनिया बी अेन : प्राचीन भारत का राजनीतिक और सांस्कृतिक
इतिहास
- 24 डो भार्गव वी अेस : प्राचीन भारतीय इतिहास और संस्कृति
- 25 डो राजबली पाँडेय : प्राचीन भारत
- 26 तिवारी रामानुज : वैदिक संस्कृति और संस्कृत साहित्य का
इतिहास
- 27 अग्रवाल कन्हैयालाल : प्राचीन भारत का राजनीतिक इतिहास
(हडप्पा सभ्यता से 319 ई तक)

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર ૨ ઇતિહાસ
ઇતિહાસ ઇ.સી. ૧ ૧૧૪
આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ
ફ્રાંસની ક્રાંતિથી રાષ્ટ્રસંઘ સુધી
જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં

- એકમ ૧ અ ઇ.સ. ૧૭૮૯ની ફ્રાંસની ક્રાંતિ : કારણો અને પરિણામો
 બ નેપોલિયન બોનાપાર્ટ
- એકમ ૨ અ ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ : કારણો અને અસરો
 બ મેઇજી સુધારણા અને જાપાનનો આધુનિક રાષ્ટ્ર તરીકે ઉદય
- એકમ ૩ અ ઇ.સ. ૧૯૧૧ની ચીનની ક્રાંતિ : કારણો, પરિણામો અને
 ડી.સુન-યાત-સેન
 બ ઇ.સ. ૧૯૧૭ની રશિયન ક્રાંતિ : કારણો અને રશિયા પર તેની
 અસરો અને વિશ્વ પર પ્રભાવ
- એકમ ૪ અ પ્રથમ વિશ્વ યુદ્ધ : કારણો અને પરિણામો
 બ રાષ્ટ્ર સંઘ : ઉદ્દેશો, સિદ્ધિઓ અને નિષ્ફળતા

Books for Reference

1. Weach W.H. : History of the World
2. Davis A. H. : An Outline History of the World
3. Ketelbey C.D.M. : A History of Modern Times from 1789
4. Palmor R.R. : A History of Modern World
5. Gupta R.S. : A History of Modern China
6. J.M.Thompson : The French Revolution,Oxford,1944
7. E.H.Carr : Russian Revolution (Relevant volumes)
8. ડો.મંગુભાઈ પટેલ : વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
9. ડો.મંગુભાઈ પટેલ : ફ્રેન્ચ ક્રાંતિ અને નેપોલિયન
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
11. નહેરુ જવાહરલાલ : અનુવાદ જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન
12. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર : યુરોપનો ઇતિહાસ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
13. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
14. ફિશર એચ.એલ. : યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ અને ૨ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અનુ. કીકુભાઈ દેસાઈ
15. પ્રો.ડો.પી.જી.કોરાટ : પૂર્વ એશિયાનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
16. ડો.શુક્લ જે.આર. : સોવિયેટ રશિયાનો ઇતિહાસ
17. ડો.કે.સી.બારોટ : પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ અને વિશ્વ
18. રેગે જે.એચ. : ફ્રાંસ કી ક્રાંતિ ઓર નેપોલિયન
19. ઇશ્વરી પ્રસાદ : ક્રાંતિકારી યુરોપ ઓર નેપોલિયન કા યુગ

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર ૧ ઇતિહાસ
ઇતિહાસ ઇ.સી. ૨ ૧૦૫
આધુનિક વિશ્વની મુખ્ય ક્રાંતિઓ
ઇ.સ.૧૭૮૮ થી ઇ.સ.૧૯૧૭
જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં

- એકમ ૧ : અ. ઇ.સ.૧૭૮૮ની ઇંગ્લેન્ડની રક્તવિહિન ક્રાંતિ :
 કારણો અને પરિણામો
 બ. હક્કનો ખરડો
- એકમ ૨ : અ. ઇ.સ.૧૭૭૭ની અમેરિકાની ક્રાંતિ : કારણો અને પરિણામો
 બ. ઇ.સ.૧૭૮૯ની ફ્રાંસની ક્રાંતિ : કારણો અને પરિણામો
- એકમ ૩ : અ. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ : કારણો અને પરિણામો
 બ. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ થી ઉદ્ભવેલી નવી વિચારસરણીઓ
- એકમ ૪ : અ. ઇ.સ.૧૯૧૧ની ચીનની ક્રાંતિ : કારણો અને પરિણામો
 બ. ઇ.સ.૧૯૧૭ની રશિયન ક્રાંતિ : કારણો અને પરિણામો

Books for Reference

1. Davis A.H. : An Outline History of the World
2. Ketelbey C.D. : A History of Modern Times from 1789
3. Dalal B.P. : History of America
4. જ્ઞાન ગંગોત્તી : ક્રાંતિ દર્શન
5. ડો.મંગુભાઈ પટેલ : ફ્રેન્ચ ક્રાંતિ અને નેપોલિયન
6. ડો.મંગુભાઈ પટેલ : વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
7. પ્રો.દેસાઈ મહેન્દ્ર ટી. : રશિયન ક્રાંતિ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
8. શેઠ સુરેશ : વિશ્વની ક્રાંતિઓ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
9. ડો.કોરાટ પી.જી. : ફ્રાંસની રાજ્યક્રાંતિ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
10. ડો.શુક્લ જી.આર. : સોવિયેટ રશિયાનો ઇતિહાસ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
11. શાહ આર.સી. અને અન્ય : આધુનિક જગતનો ઇતિહાસ-1870 થી 1945
પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર ૨ ઇતિહાસ
ઇતિહાસ ઇ.સી. ૨ ૧૧૫
ભારતનાં રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
ઇ.સ.૧૮૫૭ થી ઇ.સ.૧૯૪૭
જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં

- એકમ ૧ : અ ઇ.સ.૧૮૫૭નો વિપ્લવ : કારણો અને પરિણામો
 બ વિપ્લવનાં મુખ્ય કેન્દ્રો અને નિષ્ફળતાનાં કારણો
- એકમ ૨ : અ ભારતમાં ૧૯મી સદીમાં રાષ્ટ્રવાદનાં ઉદયનાં કારણો
 બ હિન્દી રાષ્ટ્રીય મહાસભાની કામગીરી :ઇ.સ.૧૮૮૫ થી ઇ.સ.૧૯૦૫
- એકમ ૩ : અ ઇ.સ.૧૯૨૦નું અસહકાર આંદોલન
 બ ઇ.સ.૧૯૩૦ની સવિનય કાનૂનભંગની ચળવળ
- એકમ ૪ : અ ઇ.સ.૧૯૪૨નું 'હિન્દ છોડો' આંદોલન
 બ સુભાષચંદ્ર બોઝ અને આઝાદ હિન્દ ફોજ

Reference Books

1. Agrawal R.N. : National Movements and Constitutional Development
New Delhi, 1984
2. Anil Seal : The Emergence of Indian Nationalism
3. Bipin Chandra : India's Struggle for Independence
4. Majumdar R.C. : History of Freedom Movement in India, Vol. I, II, III
5. Shastri Nilkanth : The Advanced History of India
6. Sumit Sarkar : Modern India
7. Tara Chand : History of Freedom Movements, Vol. I to IV
8. આચાર્ય જીવડેકર : અનુ. દેશપાંડે, પાંડુરંગ ગણેશ, આધુનિક ભારત
9. પંડિત સુંદરલાલ : ભારતમાં અંગ્રેજી રાજ્ય ભાગ ૧ અને ૨
10. જ્ઞાન ગંગોત્તી ગ્રંથ શ્રેણી-૨૬ : ભારત દર્શન-૩
11. ડો. ધારૈયા આર. કે. : આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ અને ભારતના
સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ ભાગ ૧, ૨ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
12. ડો. ધારૈયા આર. કે. : અઢારસો સત્તાવન
13. ડો. પટેલ મંગુભાઈ આર. : ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામો અને તેના ઘડવૈયાઓ
ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- 14 મોદી ડી. એચ. : સવિનય કાનૂનભંગની ચળવળમાં સ્ત્રીઓનું પ્રદાન
- 15 સત્યનારાયણ દુબે : ભારતીય રાષ્ટ્રીય આંદોલન કા ઇતિહાસ
- 16 રામ ગોપાલ : ભારત કા સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ કા ઇતિહાસ
- 17 ગુપ્તા એમ એન : રાષ્ટ્રીય આંદોલન કા ઇતિહાસ
- 18 સિંઘ એ : ભારત કા મુક્તિ સંગ્રામ, મેકમિલન, બોમ્બે

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી. એ. સેમેસ્ટર ૧ ઇતિહાસ
ઇતિહાસ કોર સી. સી. ૧૦૨
આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ
(નવજાગૃતિ થી રાષ્ટ્રસંઘ)
(જૂન ૨૦૧૬ થી અમલમાં)

- એકમ ૧ : (અ) નવજાગૃતિ : અર્થ, તેની તરફ દોરી જતા પરિબળો અને પરિણામો
તેની સાહિત્ય, કલા, સ્થાપત્ય અને વિજ્ઞાન પર અસરો
(બ) ધર્મસુધારણા : તેની તરફ દોરી જતા પરિબળો અને પરિણામો
- એકમ ૨ : (અ) ભૌગોલિક શોધખોળો : કારણો અને પરિણામો
(બ) માર્કીપોલો, કોલંબસ, વાસ્કો-દે-ગામા અને હેન્રી-ધ-નેવિગેટર
- એકમ ૩ : (અ) ઇ. સ. ૧૬૮૮ની ઇંગ્લેન્ડની રક્તવિહિન ક્રાંતિના કારણો અને પરિણામો
(બ) હક્કનો ખરડો અને તેનું મહત્વ
- એકમ ૪ : (અ) ઇ. સ. ૧૭૭૬નું અમેરિકાનું સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ : કારણો અને પરિણામો
(બ) અમેરિકન ક્રાંતિના નેતાઓ

Books for Reference

1. Weach W.H. : History of the World
2. Davis A.H. : An Outline History of the World
3. Palmor R.R. : A History of Modern World
4. Wells Peter : The American War of Independence
(London,1978)
5. Current and Williams : American History A Survey
(Culcutta,1975)
6. નહેરુ જવાહરલાલ : અનુવાદ જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન
7. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર : યુરોપનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
8. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
9. કિશર એચ. એલ. : યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ અને ૨
ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અનુ. કીકુભાઈ દેસાઈ
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
11. ડો. પટેલ મંગુભાઈ : વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
12. ડો. જાની એસ. વી. : અમેરિકાનો સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ,
ગુર્જર ગ્રંથ રત્ન, અમદાવાદ
13. કે. બી. બાજપેયી : સંયુક્ત રાજ્ય અમેરિકા કા ઇતિહાસ
14. જશુભાઈ પટેલ, બી. એન. : અર્વાચીન જગતનો ઇતિહાસ
ગાંધી અને અન્ય
15. ડો. ધારૈયા આર. કે. : આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ
16. શાહ આર. સી. અને અન્ય : આધુનિક જગતનો ઇતિહાસ
પીપ્પુલર પ્રકાશન, સુરત

17. ભટ્ટ ગોપેશ્વર : જગતનો ઇતિહાસ
- 18 ગુપ્તા સુરેશચંદ્ર એસ : આધુનિક વિશ્વ કા ઇતિહાસ
- 19 ત્રિપાઠી રામપ્રસાદ : વિશ્વ ઇતિહાસ
- 20 વૈશ્ય એલ પી ઓર : વિશ્વ ઇતિહાસ કી ઝલક
શર્મા એસ એસ
- 21 શર્મા મથુરલાલ : યુરોપ કા ઇતિહાસ, જયપુર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી. એ. સેમેસ્ટર ૧ ઇતિહાસ
ઇતિહાસ ઈ. સી. ૧ ૧૦૪
આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ
(નવજાગૃતિ થી રાષ્ટ્રસંઘ)
(જૂન ૨૦૧૬ થી અમલમાં)

- એકમ ૧ : (અ) નવજાગૃતિ : અર્થ, તેની તરફ દોરી જતા પરિબળો અને પરિણામો
તેની સાહિત્ય, કલા, સ્થાપત્ય અને વિજ્ઞાન પર અસરો
(બ) ધર્મસુધારણા : તેની તરફ દોરી જતા પરિબળો અને પરિણામો
- એકમ ૨ : (અ) ભૌગોલિક શોધખોળો : કારણો અને પરિણામો
(બ) માર્કીપોલો, કોલંબસ, વાસ્કો-દે-ગામા અને હેન્રી-ધ-નેવિગેટર
- એકમ ૩ : (અ) ઇ. સ. ૧૬૮૮ની ઇંગ્લેન્ડની રક્તવિહિન ક્રાંતિના કારણો અને પરિણામો
(બ) હક્કનો ખરડો અને તેનું મહત્વ
- એકમ ૪ : (અ) ઇ. સ. ૧૭૭૬નું અમેરિકાનું સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ : કારણો અને પરિણામો
(બ) અમેરિકન ક્રાંતિના નેતાઓ

Books for Reference

1. Weach W.H. : History of the World
2. Davis A.H. : An Outline History of the World
3. Palmor R.R. : A History of Modern World
4. Wells Peter : The American War of Independence
(London,1978)
5. Current and Williams : American History A Survey
(Culcutta,1975)
6. નહેરુ જવાહરલાલ : અનુવાદ જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન
7. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર : યુરોપનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
8. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
9. કિશર એચ. એલ. : યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ અને ૨
ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અનુ. કીકુભાઈ દેસાઈ
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
11. ડો. પટેલ મંગુભાઈ : વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
12. ડો. જાની એસ. વી. : અમેરિકાનો સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ,
ગુર્જર ગ્રંથ રત્ન, અમદાવાદ
13. કે. બી. બાજપેયી : સંયુક્ત રાજ્ય અમેરિકા કા ઇતિહાસ
14. જશુભાઈ પટેલ, બી. એન. : અર્વાચીન જગતનો ઇતિહાસ
ગાંધી અને અન્ય
15. ડો. ધારૈયા આર. કે. : આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ
16. શાહ આર. સી. અને અન્ય : આધુનિક જગતનો ઇતિહાસ
પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત

17. ભટ્ટ ગોપેશ્વર : જગતનો ઇતિહાસ
- 18 ગુપ્તા સુરેશચંદ્ર એસ : આધુનિક વિશ્વ કા ઇતિહાસ
- 19 ત્રિપાઠી રામપ્રસાદ : વિશ્વ ઇતિહાસ
- 20 વૈશ્ય એલ પી ઓર : વિશ્વ ઇતિહાસ કી ઝલક
શર્મા એસ એસ
- 21 શર્મા મથુરલાલ : યુરોપ કા ઇતિહાસ, જયપુર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર ૨ ઇતિહાસ
ઇતિહાસ કોર સી.સી. ૧૧૨
આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ
ફ્રાંસની ક્રાંતિથી રાષ્ટ્રસંઘ સુધી
જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં

- એકમ ૧ અ ઇ.સ. ૧૭૮૯ની ફ્રાંસની ક્રાંતિ : કારણો અને પરિણામો
 બ નેપોલિયન બોનાપાર્ટ
- એકમ ૨ અ ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ : કારણો અને અસરો
 બ મેઇજી સુધારણા અને જાપાનનો આધુનિક રાષ્ટ્ર તરીકે ઉદય
- એકમ ૩ અ ઇ.સ. ૧૯૧૧ની ચીનની ક્રાંતિ : કારણો, પરિણામો અને
 ડી.સુન-યાત-સેન
 બ ઇ.સ. ૧૯૧૭ની રશિયન ક્રાંતિ : કારણો અને રશિયા પર તેની
 અસરો અને વિશ્વ પર પ્રભાવ
- એકમ ૪ અ પ્રથમ વિશ્વ યુદ્ધ : કારણો અને પરિણામો
 બ રાષ્ટ્ર સંઘ : ઉદ્દેશો, સિદ્ધિઓ અને નિષ્ફળતા

Books for Reference

1. Weach W.H. : History of the World
2. Davis A. H. : An Outline History of the World
3. Ketelbey C.D.M. : A History of Modern Times from 1789
4. Palmor R.R. : A History of Modern World
5. Gupta R.S. : A History of Modern China
6. J.M.Thompson : The French Revolution,Oxford,1944
7. E.H.Carr : Russian Revolution (Relevant volumes)
8. ડો.મંગુભાઈ પટેલ : વિશ્વની ક્રાંતિઓ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો
9. ડો.મંગુભાઈ પટેલ : ફ્રેન્ચ ક્રાંતિ અને નેપોલિયન
10. જ્ઞાન ગંગોત્રી ગ્રંથ-૧૨ : ક્રાંતિ દર્શન
11. નહેરુ જવાહરલાલ : અનુવાદ જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન
12. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર : યુરોપનો ઇતિહાસ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
13. શેઠ સુરેશ સી. : વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
14. ફિશર એચ.એલ. : યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ ૧ અને ૨ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અનુ. કીકુભાઈ દેસાઈ
15. પ્રો.ડો.પી.જી.કોરાટ : પૂર્વ એશિયાનો ઇતિહાસ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
16. ડો.શુક્લ જે.આર. : સોવિયેટ રશિયાનો ઇતિહાસ
17. ડો.કે.સી.બારોટ : પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ અને વિશ્વ
18. રેગે જે.એચ. : ફ્રાંસ કી ક્રાંતિ ઓર નેપોલિયન
19. ઇશ્વરી પ્રસાદ : ક્રાંતિકારી યુરોપ ઓર નેપોલિયન કા યુગ

Shri Govind Guru University, Godhra Dist. Panchmahal
(Established vide Gujarat Act No. 24/2015)

Syllabus of Economics Year- 2016-17

B.A. Semester- I

Core CC-102/EC - 102: Indian Economy -1

(Under CBCS System- 4 Credit)

Objectives :

At the end of this course students will be able to understanding the changing structure of Indian economy sector wise before and after 1991 and will get some idea about the basic problems faced by the economy.

Unit :- 1 National Income

- Concept of GDP, NDP and PCI. GDP at Market prices and Constant Price.
- Concept of GNP and NNP. Factor cost and National Income, Methods of calculating national income and their limitation.
- Trends in India's GDP and per capita GDP since independence.

Unit :- 2 Structure of Indian Economy

- Meaning of underdeveloped, developing and developed economy. India as a developing economy and its main characteristics.
- Sector wise changing structure of Indian economy with reference to production (GDP) and employment.

Unit :- 3 Population

- Principle of Demographic transition, Meaning of Demographic dividend,
- Size and trends of population in India, birth rate, death rate, growth rate, gender ratio, Age Composition, density of population, Mortality rate, Literacy rate, fertility rate, life expectancy, Rural-Urban population.
- Population explosion-causes and effects of population in India.
- National population policy of Government of India.

Unit :- 4 Problems of poverty and unemployment

- Meaning and nature of poverty- Absolute and relative poverty.
- Indicators & estimate of poverty - Government policy for removing poverty in India.
- Meaning and types of unemployment, Causes and remedial measures of unemployment in India since 1991.

Reference:-

- 1 Indian Economy – Dutt and Sundaram.
- 2 Indian Economy – Mishra and Puri.
- 3 Indian Economy- A. N. Agrawal
- 4 Official website of Central Statistical Organization, GOI.

Shri Govind Guru University, Godhra Dist. Panchmahal
(Established vide Gujarat Act No. 24/2015)

Syllabus of Economics Year- 2016-17

B.A. Semester- II

Core CC-112/EC – 112: Indian Economy -2

(Under CBCS System- 4 Credit)

Objectives :

At the end of this course students will be able to understand and appreciate the relative importance of Agricultural, Industrial, Service sector and also the unorganized sector in the Indian economy.

Unit :- 1 Agriculture

- Green Revolution: Meaning, Components, advantages and disadvantages.
- Causes and remedies of low agricultural productivity in India, Land reforms & its Limitation
- Agricultural Marketing – APMC's
- Concept of organic agriculture, corporate agriculture and contract farming.

Unit :- 2 Industries

- General Classification of industries: cottage and tiny industries, Micro, small and Medium and large scale industries.
- Importance, problems and remedies of small scale industries in India.
- Role and importance of public & private sector, its objectives, performance and limitations.
- A preliminary idea about the components of Index of Industrial Production.

Unit :- 3 Service Sector in India

- Role, trends and performance of service sector in Indian economy, Three types of services.

Unit :- 4 Unorganized sector

- Meaning and definition of unorganized sector.
- Size and employment in unorganized sector.
- Importance and problems of unorganized sector

Reference:-

- 1 Indian Economy – Dutt and Sundaram.
- 2 Indian Economy – Mishra and Puri.
- 3 Indian Economy- A. N. Agrawal
- 4 Indian Economy- Tandon and Tandon
- 5 Economic Environment of Business – H. L. Ahuja
- 6 Official website of Central Statistical Organization, GOI.

Shri Govind Guru University, Godhra Dist. Panchmahal
(Established vide Gujarat Act No. 24/2015)
Syllabus of Economics Year- 2016-17
B.A. Semester- I
SE 101: Elementary Economics
(Under CBCS System- 2 Credit)

- Unit-1 **Introduction**
- Definition- Adam Smith, Marshal and Robbins
 - Basic Problem of Economics
 - Human wants
- Unit-2 **Basic Concepts of Economics**
- Utility
 - Goods and Services
 - Value and Price
 - Wealth and Welfare
 - Concepts of Demand & Supply
- Unit-3 **Money and Banking**
- Barter System – Meaning, Types & Functions of Money
 - Banking - Meaning, Functions of Commercial Banks
- Unit-4 **Factors of Production**
- Land, Labor, Capital & Entrepreneur Meaning and Characteristics

References:

1. Introduction to Positive Economics – Richard Lipsey
2. Economics – Paul Samuelson
3. Elementary Economics – Dewett and Verma

(Established vide Gujarat Act No. 24/2015)

Syllabus of Economics Year- 2016-17

B.A. Semester- II

SE 111: Indian Economic problems

(Under CBCS System- 2 Credit)

- Unit-1 **Characteristics of Indian economy**
➤ Basic problems of Indian economy: poverty, inequality, and inflation Causes and remedies
- Unit-2 **Population**
➤ Trends & Causes of Growth of population
➤ Effects of Population Growth
- Unit-3 **Unemployment**
➤ Meaning, Types and Causes of Unemployment
- Unit-4 **Agriculture**
➤ Importance of Agriculture
➤ Causes of Low Agricultural Productivity, Measures to Raise it

References:

1. Indian Economy – Dutt and Sundaram
2. Indian Economy – Mishra and Puri
3. Official website of Central Statistical Organization, GOI

General English Syllabus for B. A. Sem. V & VI

(EFFECTIVE FROM JUNE 2018 TILL FURTHER NOTIFICATION)

SEM-V

UNIT-I/TEXT

TEXT:A BOOK OF PLAYS ,(COMPILED BY 'A GROUP OF EDITORS') PUBLISHED BY ORIENT BLACK SWAN

1. A MARRIAGE PROPOSAL -ANTON CHEKOV
2. REFUND - FRITZ KARINTHY
3. THE RISING OF THE MOON -LADY GREGORY

UNIT-II

- (A) COMPREHENSION OF UNSEEN PASSAGE
- (B) VOCABULARY BASED ON TEXT (WORD AND MEANING)

UNIT-III

- (A) CONDITIONALS
- (B) TRANSLATION (BASED ON TEXT FROM ENGLISH TO GUJARATI/HINDI)

UNIT-IV

- (A) LETTER WRITING (FORMAL , COMPLAINT LETTERS)
- (B) SYNONYMS AND ANTONYMS

UNIT-V MCQ FROM ALL THE ABOVE UNITS

Recommended Reading:

1. David Green: *Contemporary English Grammar Structure and Usage*
2. M L Tickoo and Subramanian: *Intermediate Grammar, Usage and Composition*
3. Wren and Martin – *High School English Grammar and Composition*
4. Raymond Murphy – *Intermediate English Grammar*
5. Martinet and Thomson – *A Practical English*(A) E-mail writing (seeking information about educational programmes, jobs and vacancies, travel programmes, and products) *Grammar*
6. Homai Pradhan & N. S. Pradhan- *Business Communication*
7. A. Ashley- *A Handbook of Commercial Correspondence* — OUP, New Delhi
8. Norman Lewis & Goyal Saab - *Word Power Made Easy*
9. Robinson, Netrakanti&Shintre - *Communicative Competence in Business English*
10. BOARD OF EDITORS- VIBRANT ENGLISH-ORIENT BLACK SWAN

PAPER STYLE

QUESTION-1 (UNIT-I)

WRITE SHORT ANSWER (ANY SEVEN OUT OF TEN) 14

QUESTION-2 (UNIT-II)

(A) COMPREHENSION OF UNSEEN PASSAGE 10

(FIVE QUESTIONS SHOULD BE ASKED)

(B) VOCABULARY BASED ON TEXT (WORD MEANING) 4

QUESTION-3 (UNIT-III)

(A) FILL IN THE BLANKS BASED ON CONDITIONALS) 7

(B) TRANSLATION OF SENTENCES FROM ENGLISH TO GUJARATI/HINDI 7

(FROM THE TEXT ONLY ,ONLY SEVEN SENTENCES WILL BE ASKED)

QUESTION-4 (UNIT-IV)

(A)LETTER WRITING OR LETTER WRITING 8

(B) SYNONYMS ANTONYM (OBJECTIVE TYPE OF QUESTIONS WILL BE ASKED) 6

QUESTION-5

MCQ FROM I TO IV UNITS 14

UNIT-I

TEXT: A BOOK OF PLAYS ,(COMPILED BY 'A GROUP OF EDITORS')

PUBLISHED BY ORIENT BLACK SWAN

4. REUNION -W.ST.JOHN TAYLEUR

5. THE NEVER- NEVER NEST

6. OHELLO, THE MOOR OF VENICE, ACT -V

UNIT-II

(A) REFERENCE TO CONTEXT FROM THE PRESCRIBED TEXT

(B) VOCABULARY BASED ON TEXT

UNIT-III

(A) Report Writing (Press Reports)

Suggested topics: Suggested topics: Accidents, Natural Calamities and the Celebration of Festivals

(B) E-mail writing (seeking information about educational programmes, jobs and Vacancies and travel programmes,)

UNIT-IV

(A) ONE WORD SUBSTITUTE

8

List of One-word Substitutes

1. Amicable
2. Anonymous
3. Autobiography
4. Bakery
5. Biography
6. Contagious
7. Contemporary
8. Dialysis
9. Ecology
10. Edible
11. Emigrant
12. Equanimous
13. Eternal
14. Extempore
15. Fable
16. Fatalist
17. Flexible

18. Glutton
19. Gullible
20. Honorarium
21. Hydrography
22. Illegal
23. Illegible
24. Illiterate
25. Immigrant
26. Impossible
27. Inaudible
28. Incredible
29. Inevitable
30. Invincible
31. Irritable
32. Maiden
33. Manuscript
34. Martyr
35. Meteorologist
36. Netiquette
37. Notorious
38. Obsolete
39. Octogenarian
40. Optimist
41. Ornithology
42. Pessimist
43. Pseudonym
44. Smuggling
45. Teenager
46. Teetotaller
47. Timid
48. Unanimous
49. Vegetarian
50. Volunteer

(B) (Cloze Test) (Intermediate Level with Multiple Choices)6

N.B.: The passage for Cloze Test should be of about 200 words aiming at testing the students' intermediate level of proficiency. It will contain six blanks each carrying one mark. Three options for each blank must be given below the passage.

UNIT-V MCQ

Recommended Reading:

1. David Green: *Contemporary English Grammar Structure and Usage*
2. M L Tickoo and Subramanian: *Intermediate Grammar, Usage and Composition*
3. Wren and Martin – *High School English Grammar and Composition*
4. Raymond Murphy – *Intermediate English Grammar*

5. Martinet and Thomson – *A Practical English Grammar*
6. Homai Pradhan & N. S. Pradhan- *Business Communication*
7. A. Ashley- *A Handbook of Commercial Correspondence* — OUP, New Delhi
8. Norman Lewis & Goyal Saab - *Word Power Made Easy*
9. Robinson, Netrakanti&Shintre - *Communicative Competence in Business English*
10. BOARD OF EDITORS- VIBRANT ENGLISH-ORIENT BLACK SWAN

PAPER STYLE

QUESTION-1 (UNIT-I)

WRITE SHORT ANSWER (ANY SEVEN) 14

QUESTION-2 (UNIT-II)

(A) REFERENCE TO CONTEXT BASED ON PRESCRIBED TEXTS 8

(B) VOCABULARY BASED ON TEXT (WORD MEANING) 4

QUESTION-3 (UNIT-III)

(A)REPORT WRITING (ANY ONE OUT OF THREE) 8

(B) EMAIL WRITING (ANY ONE OUT OF TWO) 6

QUESTION-4 (UNIT-IV)

(A) ONE WORD SUBSTITUTE 8

(B) CLOSE TEST 6

QUESTION-5

MCQ FROM I TO IV UNITS 14

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Bachelor of Arts

Syllabus of ECONOMICS (2018-2019)

B.A. Semester – V

MACRO ECONOMICS–I CORE CC301

OBJECTIVE:-

The main objective of this paper is to introduce the student to the basic understanding of how the economy operates at the macro level .

OUTCOME:-

After studying this paper students will be able to understand the economy at the macro level.

UNIT 1:-MONEY

Definitions, function and types of money. Demand for and supply of money. Factor affecting demand for and supply of money. M1, M2. M3 and M4, concept of money supply by Reserve bank of India.

UNIT 2:- VALUE OF MONEY

Meaning, Construction, importance and limitation of price index number. Quantitative theory of money, Fisher's and Cambridge versions, Re-statement of Milton Friedman's on quantitative theory of money.

UNIT 3:-CLASSICAL THEORY

Say's law of market and its limitation, Wage cut theory of pigou. Limitation of classical theory.

UNIT 4:-ECONOMICS OF KEYNES

Consumption function, psychological law of consumption function by Keynes, factor affecting consumption function. Multiplier and its linkages. Concept of marginal efficiency of capital.

REFERENCES

1. Principles of macro economics-N.G. Mankiw
2. Macroeconomics: Theory & policy-H.L. Ahuja
3. Macroeconomics: Theory-M.L. Jhingan
4. Macroeconomics: Theory & policy –William H. Branson
5. Macroeconomics: Theories & policy
6. Macroeconomics-M.L. Seth
7. Macroeconomic Analysis –Shapiro E

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

SYLLABUS OF ECONOMICS YEAR 2018-2019

B.A.SEMESTER: V

Core Course (CC) 302

INTERNATIONAL ECONOMICS

OBJECTIVE

The main objective of this paper is to introduce the student to the theories of international trade and exchange rate determination and meaning and issues related to balance of payment in the international trade.

OUTCOME

After studying this paper the students will be able to better appreciate and understand why and how the trade between countries take place in international trade.

UNIT 1: THEORIES OF INTERNATIONAL TRADE

Meaning and importance of international trade, Concept of absolute cost, comparative cost and equal cost, Theories of international trade: David Ricardo and Heckscher –Ohlin.

UNIT 2: TERMS OF TRADE AND TRADE POLICIES

Meaning, types and its importance. Concept of offer curves. Merits and demerits of Free trade, Protection trade policy and its Arguments.

UNIT 3: EXCHANGE RATE

Fixed, Flexible and floating exchange rates. Purchasing power parity theory of exchange rate.

UNIT 4: BALANCE OF PAYMENTS

Meaning. Current, capital and reserve accounts. Balance of payments and balance of trade. Causes and remedies of imbalance. Devaluation and depreciation of currency.

REFERENCES

- 1) Money, Banking, International Trade & Public Finance: D.M.Mithani
- 2) Krugmen P.R. & M. Obstgeld: International Economics
- 3) Kindiberger C.P.: International Economics
- 4) International Economics: Francis Cherunilam
- 5) International Economics: M.C.Vaish & Sudama Singh
- 6) Sodersten Bo: International Economics

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus Of Economics Year -2018-19

B.A. SEMESTER – 5

CORE CC 303

INDIAN ECONOMY -3

Objective :-

The Main Objective Of This Paper Is To Introduce The Student To Basic Understanding Of The Banking And Financial System, The Concept And Meaning And Role Of Budget, Tax Structure In India And Its Characteristics, Limitation And Concept Of GST, Problems Of Price Rise In India, Its Causes, Effects And Remedies.

Outcome :-

After studying this paper the student will be able to better appreciate and understand the role of the Banking and financial institutions the process of and issues related to the making of a Government budget and role of Government policies specially in tax reform in to GST and price rise in the country.

Unit- 1 Banking And Financial Institutions.

Unorganized Money Market In India. Nationalized Banks, Private Bank, Regional Rural Bank, NABARD and SIDBI, Role of Non – Banking finance Company.

Unit -2 Budget :-

Concept of budget, last five year's trends in – sources of income of GOI, Expenditure : revenue and capital, plan and non – plan, development and non development, types of deficit : revenue deficit, capital deficit, budgetary deficit, fiscal deficit, primary deficit – latest union budget.

Unit – 3 Indian Tax Structure :-

Objectives And Characteristics Of Indian Tax Structure, Limitation. Concept Of GST, Advantages Of GST, Components Of GST.

Unit – 4 Price Rise In India.

Price trends since 1991, causes of price rise, effects of price rise, steps taken by the Government to control price rise, suggestions for the control of price- rise.

References :-

1. Indian Economy – Rudder Datt & K.P.M.Sundram.
2. Indian Economy – A.N.Agrawal.
3. Indian Economy – Misra & Puri.
4. Indian Economy – Uma Kapila.
5. Indian Economy – Manu Shroff.
6. Indian Economy – M.L.Jhingan.
7. Government Of India :- Economic Survey (Annual) Ministry Of Finance.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus Of Economics Year : 2018-19

B.A. SEMESTER – 5

CORE CC 304 EA : CO-OPERATION

Objective :-

The Main Objective Of This Paper Is To Introduce The Student To Basic Understanding Of The concept, importance and development of co-operative movement in india.

Outcome :-

After studying this paper the student will be able to better appreciate and understand the role of co-operative movement in the Economics development of India.

Unit- 1 : Meaning and Definition

Principle, conditions for success. Comparison with other systems, capitalism, socialism.

Unit -2 : Co-Operative Movement in India

Major legislative provision, Multi state co-operative structure in india. State and co-operatives in india. Formation and functioning of co-operatives.

Unit – 3 : Co-Operative Societies

Credit, agriculture and non-agriculture. Agricultural marketing and processing milk producers, consumers.

Unit – 4 : Co-Operative Banking

Primary credit societies, district banks, state co-Operatives banks, national co-operatives bank. Urban co-operative banks. Regulation by RBI. International co-operative banks Association.

References :-

1. Sahkar Darshan (Gujarati) Himatlal Mulani

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus Of Economics Year : 2018-19

B.A. SEMESTER – 5

CORE CC 304 EB : ENVIRONMENTAL ECONOMICS

Objective :-

The Main Objective Of This Paper Is To Introduce The Student To Basic Understanding Of The environmental economics.

Outcome :-

After studying this paper the student will be able to better appreciate and understand the importance and role of environment in the economic development.

Unit- 1 : Environment

Meaning of environment, ecosystem and ecology. Relationship between environment and economic development. Causes and effects of environment degradation. Measure to reduce environment degradation.

Unit -2 : Basic Concept in Environmental Economics

Law of thermodynamics, capital theory, uncertainty and irreversibility, social cost-benefit analysis carrying capacity. Productive, aesthetic and option values of environment goods. Environment valuation, Travel cost method, Hedonic pricing and contingent valuation method.

Unit – 3 : Pollution Control

Command and Control : Advantage and disadvantage. Market based or economic instrument; Pigouvian Taxes and subsidies, Pareto optimal solution for polluting industry, Pollution permits. Environment externalities. The problems and solution, common property issues and free riding, Coase Theorem.

Unit – 4 : Environmental Management

Global warming or Greenhouse effects, causes for global warming consequences of global warming, deforestation and desertification, depletion of ozone layer and its effects, protection and maintenance of ozone layer, environmental consequences of acid rain, concept of biodiversity and its preservation.

References :-

1. Principles of Environment Economic, Ahmed M. Hussein
2. Environment Economics, M.L.Jhingan.
3. Environment Economics, theory, Management and policy :
Jhingan and Sharma
4. Environment Economics , Hanley & Others
5. Environment Economics, U.Shanker

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus Of Economics Year : 2018-19

B.A. SEMESTER – 5

CORE CC 305

Economic Essay - 1

1. Black money and parallel Economy in india.
2. Gandhian Economics thoughts
3. Child labour in india
4. I.M.F and IBRD
5. Micro Credit and Micro Insurance in india

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Bachelor of Arts

Syllabus of ECONOMICS (2018-2019)

B.A. Semester – VI

MACRO ECONOMICS–II CORE CC311

OBJECTIVE:-

The main objective of this paper is to introduce the student to the basic understanding of how the economy operates at the macro level.

OUTCOME:-

After studying this paper students will be able to understand the economy at the macro level.

UNIT 1:- ECONOMICS OF KEYNES-II

Concept of accelerator, Theory of income and employment by Keynes. Limitation of Keynes' theory.

UNIT 2:- INFLETION

Meaning of Inflation, Types, causes and effect of inflation, Phillips curve. Control of inflation: monetary, fiscal and direct control measures.

UNIT 3:-MONETARY AND FISCAL POLICY

Monetary policy: meaning, objective, tools and limitation.

Fiscal policy: meaning, objective, tools and limitation.

UNIT 4:-TRADE CYCLES

Nature, characteristics and stages of trade cycles. Theories on trade cycles: Hawtrey, Hayek.

REFERENCES

1. Principles of macro economics-N.G. Mankiw
2. Macroeconomics: Theory & policy-H.L. Ahuja
3. Macroeconomics: Theory-M.L. Jhingan
4. Macroeconomics: Theory & policy –William H. Branson
5. Macroeconomics: Theories & policy
6. Macroeconomics-M.L. Seth
7. Macroeconomic Analysis –Shapiro E

SHRIGOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

SYLLABUS OF ECONOMICS YEAR 2018-2019

B.A. SEMESTER: VI

Core Course (CC) 312

PUBLIC FINANCE

OBJECTIVE

The main objective of this paper is to introduce the student to the basic understanding of and the role played by Central government through its various economic policies in the economic development of the country.

OUTCOME

After studying this paper the students will be able to better appreciate and understand the economic policies of the Central government and their role in economic development.

UNIT 1: INTRODUCTION OF PUBLIC FINANCE

Definition, objectives and scope of public finance. Private cost-benefit and social cost-benefit. Market failure and need for government's intervention, Characteristics of Private goods, Public goods. Merit goods. Spill-over effects.

UNIT 2: SOURCES OF INCOME

Taxation, Public Debt, Deficit financing, Profits from public enterprises, privatization of public sector units, miscellaneous sources such as fees, royalties, etc. Meaning of deficit financing, advantages and disadvantages of deficit financing.

UNIT 3: TAXATION

Objectives of taxation. Theories of taxation: equity, ability and benefit. Tax incidence with varying elasticity, factors affecting tax incidence, tax shifting, tax capitalization. Effects of taxation on production, employment and distribution.

UNIT 4: PUBLIC EXPENDITURE AND PUBLIC DEBT

Causes of increase in public expenditure. Effects of public expenditure on production, employment and income distribution. Public Debt: Meaning, definition, types and causes of public debt. Effects of public debt. Burden of debt: Lerner and Buchanan.

REFERENCES

- 1) Public finance in theory & Practice: R.A.Masgrave & P.G.Musgrave
- 2) The Theory & Working of Union Finance in India: Bhargava R.N.
- 3) Introduction to Public finance: Carl C.Plehn
- 4) Modern Public finance: Mithani D.M.
- 5) Public finance: H.L.Bhatia
- 6) Public finance: B.P.Tyagi
- 7) Public finance: R.C.Agrawal
- 8) Modern Public finance: Jha R.

9) Intermediate Public Economics: Jean Hindriks & Gareth D. Myles

10) Public finance: S.K. Singh

11) Public finance: M. Maria John Kennedy

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus Of Economics Year -2018-19

B.A. Semester – 6

Core Course – CC – 313

Indian Economy – 4

Objective :-

The main objective of this paper is to introduce the student to the basic understanding of the monetary and fiscal policy, Federal Finance, Disaster Management Foreign trade and various policies of the Government.

Outcome :-

After studying this paper the student will be able to better understand the role and process of Federal Finance, Disaster Management, Monetary and Fiscal policy and trade between countries take place.

Unit :- 1 - Monetary Policy And Fiscal Policy.

Meaning, objectives and effectiveness of monetary policy, quantitative instruments, open market operations, liquidity adjustment facility (repo and reverse repo rate) SLR, CRR, bank rate, selective credit control, RBI's latest movements.

Meaning, objectives and effects of fiscal policy, GOI's fiscal policy.

Unit - 2 - Federal Finance :-

Meaning of federal finance, constitutional provision's. Issue in centre - state finance relations. Latest finance commission.

Unit - 3 - Foreign Trade :-

Quantum, composition and direction of foreign trade, trade policies, export promotion policy.

Unit - 4 - Disaster Management and Financing.

concept of disaster management, components of disaster management, prevention, preparedness rescue, relief and rehabilitation, local, state and national level systems of disaster financing in India. Issues in Disaster Financing.

References :-

1. Banking Theory A Practice :- Shekhar & Shekhar
2. Policy Issues In Disaster Management :- Rajesh K. Yadav & Rajbir Singh.
3. Indian Economy – Ruddar Datt & K.P.M.Sundram.
4. Indian Economy – A.N.Agrawal.
5. Indian Economy – Misra & Puri.
6. Indian Economy – Uma Kapila.
7. Indian Economy – Manu Shroff.
8. Indian Economy – M.L.Jhingan.
9. Government Of India :- Economic Survey (Annual) Ministry Of Finance.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus Of Economics Year : 2018-19

B.A. SEMESTER – 6

CORE CC 314 EA : INDUSTRIAL ECONOMICS

Objective :-

The Main Objective Of This Paper Is To Introduce The Student To meaning and role of industries in the economic development.

Outcome :-

After studying this paper the student will be able to understand the types of industries, industrial policy, its role and contribution in economics development and types of firma and its objectives.

Unit- 1 : Introduction

Meaning and types of industries- tiny, cottage, small scale, medium scale and large industries as per the government of india's latest industrial policies.

Unit -2 : Meaning of Industrial Policy

A brief review of government of india industrial policy before economics reforms - industrial policy after 1991.

Unit – 3 : Industrial Development

A brief review of industrial development in india in last two decades. Impact of disinvestment and decentralization on the industrial development in india.

Unit – 4 : Firm and its Objectives

Forms of business organization: Sole Proprietorship, Partnership, Joint-stock companies. Objectives of a business firm: Profit maximization, Baumol's Sales Revenue Maximizing Model.

References :-

1. Industrial Economy : Dutt R & K.P.M. Sundaram
2. Industrial Economy : R.R.Birthwal.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus Of Economics Year : 2018-19

B.A. SEMESTER – 6

CORE CC 314 EB : AGRICULTURAL ECONOMICS

Objective :-

The Main Objective Of This Paper Is To Introduce The Student to the importance and role of agriculture in the India's economics development.

Outcome :-

After studying this paper the student will be able to understand how the development of the agriculture sector is important for the economics development and what are the problems faced by the Indian agriculture sector.

Unit- 1 : Introduction

Agriculture and Economics development : Meaning, Nature and scope of agriculture and rural economics. Role of agriculture in economic development of india.

Unit -2 : Demand and supply in agriculture

Agriculture demand and supply. Special characteristics of agriculture demand. supply function.

Unit – 3 : Agriculture Finance

Agriculture finance - Organized and unorganized finance.

Unit – 4 : Agriculture labour

Agriculture labour : Characteristics labour. Unemployment in agriculture sector, steps taken by government to remove it.

References :-

1. Agriculture Economics : R.L.Sony
2. Indian Economy : Misra & Puri
3. Indian Economy : Dutt R & K.P.M. Sundaram

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus Of Economics Year : 2018-19

B.A. SEMESTER – 6

CORE CC 315

Economic Essay - 2

1. Urbanisation problem in india
2. Environmental and pollution in india and solution
3. Unemployment problem in india
4. Librelisation, privasation and globalization policies and it's evaluation in inda
5. Problem of price rise and pricing policy in india.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA
Syllabus of Economics Year-2017-18
B.A. Semester-3
Core CC -201
Principles of Economics-I

Objective: The objective of this paper is to teach the students the basic concepts of Consumer Behavior and the Firm's behavior.

Outcome: After studying this paper students will be able to understand how consumers and firms make decisions in the market.

Unit:-1 Indifferent Curve Analysis:

- Concept, Schedule and diagram of indifferent curve.
- Characteristics of indifferent curve.
- Concept of Price line and changes in location and shape.
- Consumer's equilibrium
- Price effect, Income effect and Substitution effect.

Unit:-2 Perfect Competition:

- Meaning and characteristics of Perfect Competition.
- Short and Long run equilibrium of Firm and Industry.

Unit:-3 Monopoly:

- Concept and characteristics of Monopoly.
- Equilibrium of Firm under monopoly
- Price discrimination, where possibility and profitable.
- Monopoly its advances and disadvantages.

Unit:-4 Monopolistic Competition:

- Concept and characteristics of Monopolistic competition.
- Equilibrium of Firm in short and long run under Monopolistic Competition.
- Selling cost and its impact.

- Oligopoly: Concept and Kinked demand curve.

Reference:-

- (1) Introduction of Positive Economics –Richard Lipsey
 - (2) Economics- Paul Samuelson
 - (3) Advance Economics Theory- H.L. Ahuja.
 - (4) Modern Economics Theory-K.K.Dewtt.
-

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA
Syllabus of Economics Year-2017-18
B.A. Semester-3
Core CC -202
Economics of Gujarat -I

Objective: The objective of this paper is to introduce the student to the understanding of the state level economy. The purpose is also to provide the student an analysis of the economy at the Micro level in various sectors.

Outcome: After studying this paper, students will be able to have a better understanding of Agriculture, Irrigation, Industry and growth of population at the Micro level. They will also have a basic understanding of the Government of Gujarat.

Unit:-1 Population in Gujarat:

- Introduction, Demographic profile of Gujarat since-1960.
- Death & Birth rate, Density, Sex ratio, Literacy rate, Growth rate, IMR, MMR, Urban and Rural population, Recent population policy of Government of Gujarat.

Unit:-2 Agriculture in Gujarat :

- Introduction
- Agro-climate zones of Gujarat
- Production & productivity.
- Soil conservation.
- Pattern of crops in Gujarat.
- Position of Gujarat in the production of crops in India.

Unit:-3 Irrigation arrangement in Gujarat:

- Introduction.
- Sources of Irrigation.
- Sources of irrigation level of water.
- Sardar Sarovar Dam and its role.
- Development of modern Irrigation system in Gujarat.

- Use and efficiency of irrigation according to sources of water steps taken by Government.

Unit:-4 Industries in Gujarat :

- Introduction.
- Industrial development of. Gujarat since-1960.
- Industrial progress in the state.
- Industrial Investment in Gujarat.
- New Industrial police in state.
- Public sector in Gujarat: Performance and problems.

Reference:-

- (1) Various websites of Government of Gujarat.
 - (2) Government of Gujarat, Minister of Agriculture & Industry.
 - (3) Government of Gujarat, Minister of Health.
 - (4) Socio- Economic Review , Bureau of economics & statistic Government of Gujarat
 - (5) Census of Gujarat.
 - (6) Monthly review of the Gujarat Economy :CMIE
 - (7) ગુજરાતની આંકડાકીય રૂપરેખા. માહિતી નિયામકશ્રીની કચેરી, ગુજરાત સરકાર, ગાંધીનગર
 - (8) ગુજરાતનું અર્થતંત્ર— ડો. બી. કે ભટ્ટ
 - (9) ગુજરાતની આર્થિક અને પ્રાદેશિક ભૂગોળ— પ્રા. મંજુલાબેન દવે.
-

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA
Syllabus of Economics Year-2017-18

B.A. Semester-3

Core CC -203

Economic of Systems

Objective: The objective of this paper is to introduce the students to the basic concepts and principal of various economic systems followed in different countries of the world.

Outcome: After studying this paper students will be able to understand various economic systems followed in different countries vis-à-vis democratic system adopted by India.

Unit:-1 Economic system :

- Characteristics of economic system, meaning, emergence and downfall of: Feudalism and Mercantilism.
- Emergence of free trade and capitalism.

Unit:-2 Capitalism :

- Meaning ,history , spirit and nature of capitalism.
- Institution of capitalism: Market mechanism, Rationalism, Economic man , Competition and profit motive, Private property and Inheritance, Consumer's sovereignty and weaknesses of capitalism.

Unit:-3 Socialism :

- Main features of socialism : Public ownership of property and means of production.
- Centralized planning and equality.
- Contribution of Karl Marx: Theory of surplus .
- Failure of communism.

Unit:-4 Gandhian Economic Thought:

- Basic features of Gandhain economic thought : Simplicity, Human approach, Self-dependence, Respect for Labour, Decentralization, Village industry, Use of machines, Principal of trusteeship, Gram swaraj, Sarvodaya.
- Relevance of Gandhian economic through.

Reference:-

- (1) A Text book of Economic System- S.M. Israncy
 - (2) Economics Systems- Georage N.Halm
 - (3) Capitalism, Socialism, and Democracy- Josheph shumpete.
-

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA
Syllabus of Economics Year-2017-18
B.A. Semester-3
Elective Paper No -201
Principles of Economics-I

Objective: The objective of this paper is to teach the students the basic concepts of Consumer Behavior and the Firm's behavior.

Outcome: After studying this paper students will be able to understand how consumers and firms make decisions in the market.

Unit:-1 Indifferent Curve Analysis:

- Concept, Schedule and diagram of indifferent curve.
- Characteristics of indifferent curve.
- Concept of Price line and changes in location and shape.
- Consumer's equilibrium
- Price effect, Income effect and Substitution effect.

Unit:-2 Perfect Competition:

- Meaning and characteristics of Perfect Competition.
- Short and Long run equilibrium of Firm and Industry.

Unit:-3 Monopoly :

- Concept and characteristics of Monopoly.
- Equilibrium of Firm under monopoly
- Price discrimination , where possibility and profitable.
- Monopoly its advances and disadvantages.

Unit:-4 Monopolistic Competition:

- Concept and characteristics of Monopolistic competition.
- Equilibrium of Firm in short and long run under Monopolistic competition.

- Selling cost and its impact.
- Oligopoly: Concept and Kinked demand curve.

Reference:-

- (1) Introduction of Positive Economics –Richard Lipsey
 - (2) Economics- Paul Samuelson
 - (3) Advance Economics Theory- H.L. Ahuja.
 - (4) Modern Economics Theory-K.K.Dewtt.
-

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA
Syllabus of Economics Year-2017-18
B.A. Semester-3
Elective Paper No -202
Economics of Gujarat -I

Objective: The objective of this paper is to introduce the student to the understanding of the state level economy. The purpose is also to provide the student an analysis of the economy at the Micro level in various sectors.

Outcome: After studying this paper students will be able to better understand Agriculture, Irrigation, Industry and growth of population at the Micro level. They will also have a basic understanding of the Government of Gujarat.

Unit:-1 Population in Gujarat:

- Introduction , Demographic profile of Gujarat since-1960.
- Death & Birth rate, Density , Sex ratio, Literacy rate, Growth rate, IMR, MMR, Urban and Rural population, Recent population policy of Government of Gujarat.

Unit:-2 Agriculture in Gujarat :

- Introduction
- Agro-climate zones of Gujarat
- Production & productivity.
- Soil conservation.
- Pattern of crops in Gujarat.
- Position of Gujarat in the production of crops in India.

Unit:-3 Irrigation arrangement in Gujarat:

- Introduction.
- Sources of Irrigation.
- Sources of irrigation level of water.
- Sardar Sarovar Dam and its role.
- Development of modern Irrigation system in Gujarat.

- Use and efficiency of irrigation according to sources of water steps taken by Government.

Unit:-4 Industries in Gujarat :

- Introduction.
- Industrial development of. Gujarat since-1960.
- Industrial progress in the state.
- Industrial Investment in Gujarat.
- New Industrial police in state.
- Public sector in Gujarat: Performance and problems.

Reference:-

- (1) Various websites of Government of Gujarat.
 - (2) Government of Gujarat, Minister of Agriculture & Industry.
 - (3) Government of Gujarat, Minister of Health.
 - (4) Socio- Economic Review , Bureau of economics & statistic
Government of Gujarat
 - (5) Census of Gujarat.
 - (6) Monthly review of the Gujarat Economy :CMIE
 - (7)
-

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA
Syllabus of Economics Year-2017-18
B.A. Semester-4
Core CC -211

Principles of Economics-II

Objective: The objective of this paper is to teach the students the basic how prices of various factor of production are decided and the role of information in decision making. The student will also introduced to the basic premises of welfare economics

Outcome: After studying this paper students will be able to understand how market prices of factors of production are determined in competitive market. The will also get basic premises of welfare economics.

Unit:-1 Factor Pricing-I

- Definition of Interest .
- Theories of interest: Classical theory and Keynesian liquidity preferences theory.
- Different concepts of Interest: Prime Lending rate, Natural and Market rate of interest, Bank rate, Repo rate and Reverse Repo rate.

Unit:-2 1 Factor Pricing-II

- Wage determination in perfect competition and monopoly.
- Concept of Profit: Gross , Net, Normal and Super normal profit.
- Night's theory of Uncertainty and Risk
- Schumpeter's theory of Innovation.

Unit:-3 Welfare Economics

- Concept of general and economics welfare.
- Pigou's welfare economics
- Parato's concepts of welfare and optima ion.

Unit:-4 Information Economics

- Meaning and concept of Information economics.
- Value of information.
- Information and price mechanism.
- Information asymmetry: signaling and screening.

Reference:-

- (1) Introduction to Positive Economics –Richard Lipsey.
- (2) Elementary Economics- Dewett and Verma
- (3) Elementary Economics –K.P.M.Sundaram

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA
Syllabus of Economics Year-2017-18
B.A. Semester-4
Core CC -212
Economics of Gujarat -II

Objective: The main objective of this paper is introducing the student to the understanding of how the resources are generated and disbursed at the state level and local level. The Co-operative movement in Gujarat and Poverty, Unemployment related Socio-Economic development in the Gujarat state level .

Outcome: After studying these paper students will be able to better appreciate and understand the process of revenue generation and distribution at the Micro level. The role of co-operative movement in Economic development of the state and the socio- economic issues at the state level.

Unit:-1 Infrastructure:

- Trends and problems in infrastructure energy, Transport and Telecommunication, Ports, Education and Health.

Unit:-2 Fiscal position in Gujarat:

- Trends in revenue and capital receipts and expenditure.
- Fiscal position of Gujarat and grant received from center.
- Tax Attempts of state.
- Debts position of state.
- Latest budgets of state.

Unit:-3 Co-Operative Movement in Gujarat:

- Various Co- operative: Milk, Credit and Marketing. Their role in development of the state.
- Urban Co - operative Banks in Gujarat.

- State's support to co- operatives and its policy towards co-operative's societies.

Unit:-4 Problems of Poverty & Unemployment in Gujarat:

- Poverty in Gujarat.
- Situation after the Independence.
- Problems of poverty in Gujarat
- Problems of Unemployment in Gujarat.
- Various Rural Development programme of Gujarat.
- Poverty & Unemployment comparison between other states.

Reference:-

- (1) Various websites of Government of Gujarat.
 - (2) Government of Gujarat, Minister of Agriculture & Industry.
 - (3) Government of Gujarat, Minister of Health.
 - (4) Socio- Economic Review, Bureau of economics & statistic .
Government of Gujarat
 - (5) Census of Gujarat.
 - (6) Monthly review of the Gujarat Economy: CMIE
 - (7)ગુજરાતની આંકડાકીય રૂપરેખા. માહિતી નિયામકશ્રીની કચેરી, ગુજરાત સરકાર, ગાંધીનગર
 - (8)ગુજરાતનું અર્થતંત્ર- ડો. બી. કે ભટ્ટ
 - (9)ગુજરાતની આર્થિક અને પ્રાદેશિક ભૂગોળ- પ્રા. મંજુલાબેન દવે.
-
-

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus of Economics Year-2017-18

B.A. Semester-4

Core CC -213

Economics of Development

Objective: The objective of this paper is to introduce the student the meaning, concept and issues related to development, Human Right and Human Development Index.

Outcome: After studying this paper students will be able to better understand the importance and role of Human Right ,Human Development Index in the economic development of a country .

Unit:-1 Economics of Development.

- Meaning and indicators of economic development.
- Different between economics development and economic growth.
- Concept and components of Sustainable development : Economic, Social and Environmental components.
- Indicators of sustainable development.

Unit:-2 Human Development:

- Concept of Human Development.
- HRI,HRD,HPI,HGI as indicators of Human development.

Unit:-3 Human Rights and Development:

- Concept , Universal Declaration of Human Rights .
- Characteristics of Human Rights
- Fundamental Rights and Directive principals of the state in India constitution and its importance.
- Measures suggested to achieve Human Rights for all.

Unit:-4 Governance and Development:

- Difference between Administration ,Management and Governance.

- Accountability: Meaning and actors.
- Transparency: meaning and relation to corruption.

Reference:

- (1) Development and Planning Theory, Practice – Mishra and Puri
 - (2) Economics Development & Planning- M.L.Jhingan
-

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

Syllabus of Economics Year-2017-18

B.A. Semester-4

Elective Paper No -211

Principles of Economics-II

Objective: The objective of this paper is to teach the students the basic how prices of various factor of production are decided and the role of information in decision making. The student will also introduced to the basic premises of welfare economics

Outcome: After studying this paper students will be able to understand how market prices of factors of production are determined in competitive market. The will also get basic premises of welfare economics.

Unit:-1 Factor Pricing-I

- Definition of Interest .
- Theories of interest: Classical theory and Keynesian liquidity preferences theory.
- Different concepts of Interest: Prime Lending rate, Natural and Market rate of interest, Bank rate, Repo rate and Reverse Repo rate.

Unit:-2 1 Factor Pricing-II

- Wage determination in perfect competition and monopoly.
- Concept of Profit: Gross , Net, Normal and Super normal profit.
- Night's theory of Uncertainty and Risk
- Schumpeter's theory of Innovation.

Unit:-3 Welfare Economics

- Concept of general and economics welfare.
- Pigu's welfare economics
- Parato's concepts of welfare and optima ion.

Unit:-4 Information Economics

- Meaning and concept of Information economics.
- Value of information.
- Information and price mechanism.
- Information asymmetry: signaling and screening.

Reference:-

- (1) Introduction to Positive Economics –Richard Lipsey.
- (2) Elementary Economics- Dewett and Verma
- (3) Elementary Economics –K.P.M.Sundaram

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA
Syllabus of Economics Year-2017-18
B.A. Semester-4
Elective Paper No -212
Economics of Gujarat -II

Objective: The main objective of this paper is to introduce the student to the understanding of how the resources are generated and disbursed at the state level and local level. The Co-operative movement in Gujarat and Poverty, Unemployment related Socio-Economic development in the Gujarat state level .

Outcome: After studying this paper students will be able to better appreciate and understand the process of revenue generation and distribution at the Micro level. The role of co-operative movement in Economic development of the state and the socio- economic issues at the state level.

Unit:-1 Infrastructure:

- Trends and problems in infrastructure energy, Transport and Telecommunication, Ports, Education and Health.

Unit:-2 Fiscal position in Gujarat:

- Trends in revenue and capital receipts and expenditure.
- Fiscal position of Gujarat and grant received from center.
- Tax Attempts of state.
- Debts position of state.
- Pattern of corps in Gujarat
- Latest budgets of state.

Unit:-3 Co-Operative Movement in Gujarat:

- Various Co- operative : Milk, Credit and Marketing. Their role in development of the state.
- Urban Co - operative Banks in Gujarat.

- State's support to co- operatives and its policy towards co- operatives societies.

Unit:-4 Problems of Poverty & Unemployment in Gujarat :

- Poverty in Gujarat.
- Situation after the Independence.
- Problems of poverty in Gujarat
- Problems of Unemployment in Gujarat.
- Various Rural Development programme of Gujarat.
- Poverty & Unemployment comparison between other states .

Reference:-

- (1) Various websites of Government of Gujarat.
 - (2) Government of Gujarat, Minister of Agriculture & Industry.
 - (3) Government of Gujarat, Minister of Health.
 - (4) Socio- Economic Review , Bureau of economics & statistic Government of Gujarat
 - (5) Census of Gujarat.
 - (6) Monthly review of the Gujarat Economy :CMIE
 - (7)ગુજરાતની આંકડાકીય રૂપરેખા. માહિતી નિયામકશ્રીની કચેરી, ગુજરાત સરકાર, ગાંધીનગર
 - (8)ગુજરાતનું અર્થતંત્ર- ડો. બી. કે ભટ્ટ
 - (9)ગુજરાતની આર્થિક અને પ્રાદેશિક ભૂગોળ- પ્રા. મંજુલાબેન દવે.
-

semester-1
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી
પેપર નં Core [CC]101

પદ્ય : કવિ પ્રેમાનંદ રચિત કુંવરબાઈનું મામેરું-સંપાદક : ચેતન્યબહેન જ.દિવેટિયા,ફાર્બસ ગુજ.
સભા,મુંબઈ અને અન્ય સંપાદનો

3B1 =4 વ્યાખ્યાનો

Credit : 4

એકમ : ૧ અ આખ્યાનનું સાહિત્ય સ્વરૂપ	૨૦ ગુણ
બ સાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ	
ક કવિના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	
એકમ : ૨ કૃતિના સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ જોડણી [૪ ગુણ],પર્યાયવાચી [૪ ગુણ],વિરુદ્ધાથી [૪ ગુણ], અરજીલેખન [૮ ગુણ]	૨૦ ગુણ

સંદર્ભસાહિત્ય

- ૧ મધ્યકાલીન ગુજરાતી આખ્યાન – શશિન ઓઝા
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-ભાગ : ૧-૨, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૧, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ મધ્યકાળના સાહિત્ય પ્રકારો-ચંદ્રકાંત મહેતા
- ૫ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ[મધ્યકાલીન] –અનંતરાય રાવળ
- ૬ મધ્યકાલીન આખ્યાન પરંપરાના અનુસંધાનમાં કવિ પ્રેમાનંદ નો પ્રતિભાવિશેષ -૧ –આરતી ત્રિવેદી
- ૭ લેખનકૌશલ્ય-રતિલાલ નાયક
- ૮ જોડણી પ્રવેશ- રતિલાલ નાયક
- ૯ સાચી જોડણી અઘરી નથી-યશવંત દોશી,પરિચય પુસ્તિકા, પરિચય ટ્રસ્ટ,મુંબઈ.

semester-1
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી
પેપર નં [SE 1]-101

પદ્ય : કવિ પ્રેમાનંદ રચિત કુંવરબાઈનું મામેરું-સંપાદક : ચેતન્યબહેન જ.દિવેટિયા, ફાર્બસ ગુજ.
સભા, મુંબઈ અને અન્ય સંપાદનો

3B1 =4 વ્યાખ્યાનો

Credit : 4

એકમ : ૧ અ આખ્યાનનું સાહિત્ય સ્વરૂપ	૨૦ ગુણ
બ સાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ	
ક કવિના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	
એકમ : ૨ કૃતિના સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ જોડણી [૪ ગુણ], પર્યાયવાચી [૪ ગુણ], વિરુદ્ધાથી [૪ ગુણ], અરજીલેખન [૮ ગુણ]	૨૦ ગુણ

સંદર્ભસાહિત્ય

- ૧ મધ્યકાલીન ગુજરાતી આખ્યાન – શશિન ઓઝા
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-ભાગ : ૧-૨, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૧, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ મધ્યકાળના સાહિત્ય પ્રકારો-ચંદ્રકાંત મહેતા
- ૫ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ[મધ્યકાલીન] –અનંતરાય રાવળ
- ૬ મધ્યકાલીન આખ્યાન પરંપરાના અનુસંધાનમાં કવિ પ્રેમાનંદ નો પ્રતિભાવિશેષ -૧ –આરતી ત્રિવેદી
- ૭ લેખનકૌશલ્ય-રતિલાલ નાયક
- ૮ જોડણી પ્રવેશ- રતિલાલ નાયક
- ૯ સાચી જોડણી અઘરી નથી-યશવંત દોશી, પરિચય પુસ્તિકા, પરિચય ટ્રસ્ટ, મુંબઈ.

semester-1
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી

પેપર નં Core [CC]102

ગદ્ય : મળેલા જીવ-નવલકથા] પન્નાલાલ પટેલ

3઼1 =4 વ્યાખ્યાનો

Credit : 4

એકમ : ૧ અ નવલકથાનું સાહિત્ય સ્વરૂપ બ સાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ ક નવલકથાકારના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	૨૦ ગુણ
એકમ : ૨ કૃતિના સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ કહેવત [૪ ગુણ], રૂઢિપ્રયોગો [૪ ગુણ], શબ્દસમૂહ [૪ ગુણ], પત્રલેખન [૮ ગુણ]	૨૦ ગુણ

સંદર્ભસાહિત્ય

- ૧ નવલકથા-શિરીષ પંચાલ, ચંદ્રમૌલી પ્રકા.
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨-૩, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ પન્નાલાલનું પ્રદાન-સં.રઘુવીર ચૌધરી, રમેશ દવે, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૫ પન્નાલાલ પટેલ- રઘુવીર ચૌધરી [ભારતીય સાહિત્યના નિર્માતા શ્રેણી] પ્રકા.દિલ્હી
- સા.અકાદમી.પ્રાપ્તિસ્થાન : મુંબઈ સાહિત્ય અકાદમી.૧૭૨, એમ.એમ..જી.એસ.માર્ગ, દાદરા[ઈસ્ટ] મુંબઈ.૧૪
- ૬ ગુજરાતી નવલકથા- રઘુવીર ચૌધરી
- ૭ કહેવતો અને રૂઢિપ્રયોગો - પ્રકા.ભાષા નિયામકની કચેરી
- ૮ કહેવતસંગ્રહ- રતિલાલ નાયક
- ૯ ભાષાશુદ્ધિ- લેખનકૌશલ્ય-ચંપકભાઈ મોદી, બેલા શાહ, નવસર્જન પ્રકા.

semester-1
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી
પેપર નં [SE-1]-102

ગદ્ય : મળેલા જીવ-નવલકથા] પન્નાલાલ પટેલ

3B1 =4 વ્યાખ્યાનો
Credit : 4

એકમ : ૧ અ નવલકથાનું સાહિત્ય સ્વરૂપ	૨૦ ગુણ
બ સાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ	
ક નવલકથાકારના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	
એકમ : ૨ કૃતિના સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ કહેવત [૪ ગુણ], રૂઢિપ્રયોગો [૪ ગુણ], શબ્દસમૂહ [૪ ગુણ], પત્રલેખન [૮ ગુણ]	૨૦ ગુણ

સંદર્ભસાહિત્ય

- ૧ નવલકથા-શિરીષ પંચાલ, ચંદ્રમૌલી પ્રકા.
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨-૩, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ પન્નાલાલનું પ્રદાન-સં.રઘુવીર ચૌધરી, રમેશ દવે, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૫ પન્નાલાલ પટેલ- રઘુવીર ચૌધરી [ભારતીય સાહિત્યના નિર્માતા શ્રેણી] પ્રકા.દિલ્હી
- સા.અકાદમી.પ્રાપ્તિસ્થાન : મુંબઈ સાહિત્ય અકાદમી.૧૭૨, એમ.એમ..જી.એસ.માર્ગ, દાદરા[ઈસ્ટ] મુંબઈ.૧૪
- ૬ ગુજરાતી નવલકથા- રઘુવીર ચૌધરી
- ૭ કહેવતો અને રૂઢિપ્રયોગો - પ્રકા.ભાષા નિયામકની કચેરી
- ૮ કહેવતસંગ્રહ- રતિલાલ નાયક
- ૯ ભાષાશુદ્ધિ- લેખનકૌશલ્ય-ચંપકભાઈ મોદી, બેલા શાહ, નવસર્જન પ્રકા.

semester-2
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી
પેપર નં Core [CC]111

પદ્ય : ક્યાં-કાવ્યસંગ્રહ [કવિ-રમેશ પારેખ]

3B1 =4 વ્યાખ્યાનો

Credit : 4

એકમ : ૧ અ ઊર્મિકાવ્યનું સાહિત્ય સ્વરૂપ	૨૦ ગુણ
બ ઊર્મિકાવ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ	
ક કવિના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	
એકમ : ૨ કૃતિના સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ છંદ તથા અલંકાર [માત્ર બંધારણ,સમજૂતી અને ઉદાહરણ જ અપેક્ષિત છે]	૨૦ ગુણ

છંદ તથા અલંકારની યાદી :

છંદ : અનુષ્ટુપ,ઉપજાતિ,પૃથ્વી,મંદાકાન્તા,શીખરિણી,શાર્દૂલ વિકીડિત,સ્રગ્ધરા,ઝૂલણા
અલંકાર : ઉપમા,ઉત્પ્રેક્ષા,વર્ણનુપ્રાસ,રૂપક,વ્યતિરેક,અનન્વય,સ્લેષ,વ્યાજસ્તુતિ

નોંધ : ક્યાં સંગ્રહમાંથી પસંદ કરેલા ૨૪ કાવ્યો ની યાદી પાછળ છે.

સંદર્ભસાહિત્ય

- ૧ મનપાંચમના મેળામાં- સં.સંજુ વાળા,અન્ય, પ્રકા.ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી.ગુલાબ ઉદ્યાનની સામે,અભિલેખાગાર ભવન,ગાંધીનગર,૩૮૨૦૧૭
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨-૩, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ કવિ રમેશ પારેખ-મીતા પારેખ,આદર્શ પ્રકા.અમ.
- ૫ છંદ અને અલંકાર-આરતી ત્રિવેદી
- ૬ પિંગળદર્શન-ચિમનલાલ ત્રિવેદી

ક્યાં સંગ્રહમાંથી પસંદ કરેલા ૨૪ કાવ્યોની યાદી

૧ ગોરમાને પાંચે આંગળીયે પૂજ્યા	૧૬ લાગુ પ્રવાસમાં
૨ દર્પણ શી આંખ તમે ફેરવી લીધી	૧૭ ચાંદની
૩ ગાતાં ખોવાઈ ગયું ગીત	૧૮ ઓટ
૪ દરિયાઉ શમણે આવ્યા	૧૯ યાદ
૫ સોનાલદેને લખીએ રે	૨૦ હવાઓ
૬ હવે આંખોનું નામ નહિ આંખો	૨૧ યશમાંના કાય પર
૭ સીમાડો સાવ લીલો નાઘેર	૨૨ તમને ફૂલ દીધાનું યાદ
૮ કેમ રે સુડો ભાળું ?	૨૩ ફરતી ટેકરીઓને
૯ તારું પહેલા વરસાદ સમું આવવું	૨૪ કોણ
૧૦ સચર ચૂંટી ખણેને	
૧૧ ફાગણના દિવસોમાં.	
૧૨ તારો મેવાડ મીરાં છોડશે	
૧૩ મોતી વેરાઈ ગયા ચોકમાં	
૧૪ કૈક લીલુંચટાક..	
૧૫ ભરબખ્ખોર માવઠું મૂશળધાર	

semester-2
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી
પેપર નં [SE-1] 111

પદ્ય : ક્યાં-કાવ્યસંગ્રહ [કવિ-રમેશ પારેખ]

3૬1 =4 વ્યાખ્યાનો

Credit : 4

એકમ : ૧ અ ઊર્મિકાવ્યનું સાહિત્ય સ્વરૂપ બ ઊર્મિકાવ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ ક કવિના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	૨૦ ગુણ
એકમ : ૨ કૃતિના સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ છંદ તથા અલંકાર [માત્ર બંધારણ,સમજૂતી અને ઉદાહરણ જ અપેક્ષિત છે]	૨૦ ગુણ

છંદ તથા અલંકારની યાદી :

છંદ : અનુષ્ટુપ,ઉપજાતિ,પૃથ્વી,મંદાકાન્તા,શીખરિણી,શાર્દૂલ વિકીડિત,સ્રગ્ધરા,ઝૂલણા

અલંકાર : ઉપમા,ઉત્પ્રેક્ષા,વર્ણનુપ્રાસ,રૂપક,વ્યતિરેક,અનન્વય,સ્લેષ,વ્યાજ્ઞતુતિ

નોંધ : ક્યાં સંગ્રહમાંથી પસંદ કરેલા ૨૪ કાવ્યો ની યાદી પાછળ છે.

સંદર્ભસાહિત્ય

૧ મનપાંચમના મેળામાં- સં.સંજુ વાળા,અન્ય, પ્રકા.ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી.ગુલાબ ઉદ્યાનની

સામે,અભિલેખાગાર ભવન,ગાંધીનગર,૩૮૨૦૧૭

૨ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨-૩, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

૪ કવિ રમેશ પારેખ-મીતા પારેખ,આદર્શ પ્રકા.અમ.

૫ છંદ અને અલંકાર-આરતી ત્રિવેદી

૬ પિંગળદર્શન-ચિમનલાલ ત્રિવેદી

કવ્યાં સંગ્રહમાંથી પસંદ કરેલા ૨૪ કાવ્યોની યાદી

૧ ગોરમાને પાંચે આંગળીયે પૂજ્યા	૧૬ લાગુ પ્રવાસમાં
૨ દર્પણ શી આંખ તમે ફેરવી લીધી	૧૭ ચાંદની
૩ ગાતાં ખોવાઈ ગયું ગીત	૧૮ ઓટ
૪ દરિયાઉ શમણે આવ્યા	૧૯ યાદ
૫ સોનાલદેને લખીએ રે	૨૦ હવાઓ
૬ હવે આંખોનું નામ નહિ આંખો	૨૧ ચશમાંના કાય પર
૭ સીમાડો સાવ લીલો નાઘેર	૨૨ તમને ફૂલ દીધાનું યાદ
૮ કેમ રે સુડો ભાળું ?	૨૩ ફરતી ટેકરીઓને
૯ તારું પહેલા વરસાદ સમું આવવું	૨૪ કોણ
૧૦ સચર ચૂંટી ખણેને	
૧૧ ફાગણના દિવસોમાં.	
૧૨ તારો મેવાડ મીરાં છોડશે	
૧૩ મોતી વેરાઈ ગયા ચોકમાં	
૧૪ કૈક લીલુંચટાક..	
૧૫ ભરબખ્ખોર માવઠું મૂશળધાર	

semester-2
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી
પેપર નં Core [CC]112

ગદ્ય : વનાંચલ-જયંત પાઠક

3૬1 =4 વ્યાખ્યાનો

Credit : 4

એકમ : ૧ અ આત્મકથાનું સાહિત્ય સ્વરૂપ	૨૦ ગુણ
બ આત્મકથાસાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ	
ક આપણી ભાષાની સ્મૃતિકથાઓ	
ડ સર્જકના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	
એકમ : ૨ કૃતિના સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ વિચારવિસ્તાર,અહેવાલલેખન	૨૦ ગુણ

સંદર્ભસાહિત્ય

- ૧ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨-૩, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ જયંત પાઠક-વ્યક્તિત્વ અને વાઙ્મય-દિનેશ પંડ્યા,પુલસા પ્રકા.વડોદરા.
- ૪ સારસ્વત જયંત પાઠક [સાહિત્યસર્જક શ્રેણી]-દક્ષા વ્યાસ,પાર્શ્વ,અમ.
- ૫ અહેવાલલેખન અને અરજીલેખન-હર્ષદ સી.રાણા

semester-2
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી
પેપર નં Core [SE-1] 112

ગદ્ય : વનાંચલ-જયંત પાઠક

3૬1 =4 વ્યાખ્યાનો

Credit : 4

એકમ : ૧ અ આત્મકથાનું સાહિત્ય સ્વરૂપ	૨૦ ગુણ
બ આત્મકથાસાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ	
ક આપણી ભાષાની સ્મૃતિકથાઓ	
ડ સર્જકના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	
એકમ : ૨ કૃતિના સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો	૧૫ ગુણ
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ વિચારવિસ્તાર,અહેવાલલેખન	૨૦ ગુણ

સંદર્ભસાહિત્ય

- ૧ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨-૩, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ જયંત પાઠક-વ્યક્તિત્વ અને વાઙ્મય-દિનેશ પંડ્યા,પુલસા પ્રકા.વડોદરા.
- ૪ સારસ્વત જયંત પાઠક [સાહિત્યસર્જક શ્રેણી]-દક્ષા વ્યાસ,પાર્શ્વ,અમ.
- ૫ અહેવાલલેખન અને અરજીલેખન-હર્ષદ સી.રાણા

semester-1
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી

પેપર નં Elective [SE -2]101

શ્રેષ્ઠ હાસ્યરચનાઓ : જ્યોતીન્દ્ર દવે –સં.વિનોદ ભટ્ટ [આદર્શ પ્રકા.]

1B1 = 2 વ્યાખ્યાનો
Credit : 2

એકમ : ૧	સર્જકના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	૨૦ ગુણ
એકમ : ૨	કૃતિલક્ષી સામાન્યપ્રશ્નો ગુણ	૧૫
એકમ : ૩	કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪	અ કૃતિલક્ષી ટૂંકા પ્રશ્નો બ પૂર્વાપર સંદર્ભ	૨૦ ગુણ

સંદર્ભસાહિત્ય : ૧ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૨ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨-૩, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

semester-2
Syllabus 2016-17
ગુજરાતી
પેપર નં Elective [SE -2]111

આંધળી ગલી[નવલકથા]-ધીરુબહેન પટેલ

1B1 = 2 વ્યાખ્યાનો
Credit : 2

એકમ : ૧ સર્જકના જીવન સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય [હેતુલક્ષી પ્રશ્નો પૂછવા]	૨૦ ગુણ
એકમ : ૨ કૃતિલક્ષી સામાન્યપ્રશ્નો ગુણ	૧૫
એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ	૧૫ ગુણ
એકમ : ૪ અ કૃતિલક્ષી ટૂંકા પ્રશ્નો બ પૂર્વાપર સંદર્ભ	૨૦ ગુણ

સંદર્ભસાહિત્ય

- ૧ ગુજરાતી સાહિત્ય નો ઇતિહાસ-પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨-૩, પ્રકા.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ સર્જક ધીરુબહેન પટેલ-નિરંજના વોરા.

श्री गोविंद गुरु युनिवर्सिटी,
गोधरा

गुजराती विषय

अभ्यासक्रम

२०१८-१९

बी.ए. सेमेस्टर : ५ અને ६

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૫

અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક Core (CC)- ૩૦૧

અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ભાગ- ૧

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના ઇતિહાસની અને સાહિત્યના યુગો, સર્જકો અને કૃતિઓની વિગતે માહિતી પ્રાપ્ત કરશે.

એકમ : ૧ સુધારક યુગ :

14 ગુણ

(અ) આ યુગને ઘડનારાં સામાજિક, રાજકીય, સાંસ્કૃતિક પરિબળો, સાહિત્યક્ષેત્રે થયેલા નવપ્રસ્થાનો અને પ્રદાનો

(બ) નીચેના સર્જકોની સાહિત્યસેવાનો અભ્યાસ :

(૧) નર્મદ (૨) દલપતરામ (૩) નવલરામ

એકમ : ૨ સાક્ષર યુગ:

14 ગુણ

(અ) આ યુગને ઘડનારાં સામાજિક, રાજકીય, સાંસ્કૃતિક પરિબળો, સાહિત્યક્ષેત્રે થયેલાં નવપ્રસ્થાનો અને પ્રદાનો

(બ) નીચેના સર્જકોની સાહિત્યસેવાનો અભ્યાસ :

(૧) ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી (૨) મણિલાલ ન. દ્વિવેદી (૩) નરસિંહરાવ (૪) બળવંતરાય ઠાકોર

એકમ : ૩ ગાંધીયુગ :

14 ગુણ

(અ) આ યુગને ઘડનારાં સામાજિક, રાજકીય, સાંસ્કૃતિક પરિબળો, સાહિત્યક્ષેત્રે થયેલાં નવપ્રસ્થાનો અને પ્રદાનો

(બ) નીચેના સર્જકોની સાહિત્યસેવાનો અભ્યાસ :

(૧) ક. મા. મુનશી (૨) ધુમકેતુ (૩) ઉમાશંકર જોશી (૪) ઝવેરચંદ મેઘાણી

એકમ : ૪ નીચેની કૃતિઓ વિશે મુદ્દાસર અભ્યાસ :

14 ગુણ

૧. મિથ્યાભિમાન - દલપતરામ

૪. પૂર્વાલાપ - કાન્ત

૨. કરણઘેલો - નંદશંકર મહેતા

૫. સત્યના પ્રયોગો - ગાંધીજી

૩. કુસુમમાળા - નરસિંહરાવ દિવેદિયા

૬. દક્ષિણાયન - સુંદરમ

એકમ : ૫ આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ચારેય એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) 14 ગુણ પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

- (૧) અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા : ધીરુભાઈ ઠાકર
- (૨) અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ડૉ. રમેશ ત્રિવેદી
- (૩) ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : પ્રકાશક - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- (૪) ગુજરાતી સાહિત્યકોશ - પ્રકાશક - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- (૫) અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ડૉ. બહેચરભાઈ પટેલ
- (૬) ગુજરાતી સાહિત્યની રૂપરેખા - ૨ : વિજયરાય વૈદ્ય
- (૭) કાન્તનાં ખંડકાવ્યો : એક અધ્યયન : ડૉ. પ્રદીપ એસ. જોષી

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૫

અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ -૧

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) સુધારકયુગના સાહિત્યની મુખ્ય વિશેષતા છે.

(અ) સામાજિક સુધારો (બ) ધાર્મિક સુધારો (ક) શૈક્ષણિક સુધારો (ડ) રાજકીય સુધારો

(૨) નીચેનામાંથી અમલદારોએ ગુજરાતી સાહિત્યને વિકસાવવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી.

(અ) સર થોમસ, રોબર્ટ ક્લાઈવ, લોર્ડ વેલેસ્લી (ક) ફાર્બસ સાહેબ

(બ) વર્ડ્સ્વર્થ, કીટ્સ, બાયરન (ડ) કોઈ જ નહીં

(૩) સુધારકયુગના સાહિત્યના પ્રમુખ સાહિત્યકારો છે.

(અ) ઉમાશંકર - સુન્દરમ (બ) રાજેન્દ્ર - નિરંજન (ક) દલપત - નર્મદ (ડ) નરસિંહ -પ્રેમાનંદ

(૪) સુધારકયુગની સમયસીમા છે.

(અ) ઈ.સ. ૧૮૫૦ થી ઈ.સ. ૧૮૮૫ (ક) ઈ.સ. ૧૮૮૫ થી ઈ.સ. ૧૯૧૫

(બ) ઈ.સ. ૧૮૫૫ થી ઈ.સ. ૧૮૯૫ (ડ) ઈ.સ. ૧૯૧૫ થી ઈ.સ. ૧૯૫૦

(૫) સુધારકયુગમાં પ્રથમ આત્મકથા લખનાર સાહિત્યકાર છે.

(અ) દલપતરામ (બ) નંદશંકર (ક) નર્મદ (ડ) નવલરામ

(૬) ' સત્યપ્રકાશ' સાપ્તાહિકના પ્રકાશકનું નામ છે.

(અ) નવલરામ (બ) નર્મદ (ક) કરસનદાસ મૂળજી (ડ) ફાર્બસ સાહેબ

(૭) ફાર્બસ સાહેબે કવિ દલપતરામને નું બિરુદ આપ્યું.

(અ) કવિશ્વર (બ) સેહેની (ક) મહાકવિ (ડ) સવાઈ ગુજરાતી

(૮) કવિ દલપતરામની કાવ્યરચનામાં અર્વાચીન કવિતાનો પ્રથમ અણસાર જોવા મળે છે.

(અ) ફાર્બસવિરહ (બ) બાપાની પીંપર (ક) હુન્નરખાનની ચડાઈ (ડ) ભાદરવાનો ભીંડો

(૯) દલપતરામને ગુજરાતીમાં કાવ્યો સર્જવાની પ્રેરણા એ આપી.

(અ) રસેલ સાહેબ (બ) હોપ સાહેબ (ક) ફાર્બસ સાહેબ (ડ) કર્નલ ટોડ

(૧૦) 'કાવ્યદોહન' અને 'હરીલીલામૃત' કાવ્યગ્રંથોના સર્જક છે.

(અ) નર્મદ (બ) દલપતરામ (ક) નવલરામ (ડ) મહિપતરામ

(૧૧) દલપતરામના પ્રથમ કૃષ્ણ પ્રશસ્તિ કાવ્યનું નામ છે.

(અ) ફાર્બસવિલાસ (બ) ફાર્બસવિરહ (ક) બાપાની પીંપર (ડ) ઊંટ અને શિયાળ

(૧૨) 'અર્વાચીનોમાં આદ્ય ' એવું બિરુદ સર્જક માટે યોજાયું છે.

(અ) દલપતરામ (બ) નરસિંહરાવદિવેટીયા (ક) નર્મદ (ડ) બળવંતરાય ઠાકોર

(૧૩) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ આત્મકથા છે.

(અ) મારી હકીકત (બ) મારીદુનિયા (ક) જીવનરંગ (ડ) સત્યના પ્રયોગો

(૧૪) નર્મદના નિબંધો પુસ્તકમાં સંગ્રહિત થયેલાં છે.

(અ) નર્મપદ્ય (બ) નર્મગદ્ય (ક) નર્મકોશ (ડ) નર્મરંગ

(૧૫) ગુજરાતી સાહિત્યમાં ગદ્યનો પિતા છે.

(અ) દલપતરામ (બ) નર્મદ (ક) નવલરામ (ડ) રણછોડભાઈ ઉદયરામ

(૧૬) 'લલિતા દુખ: દર્શક' નાટક ના લેખક છે.

(અ) દલપતરામ (બ) નર્મદ (ક) નવલરામ (ડ) રણછોડભાઈ ઉદયરામ

(૧૭) 'ભૂતનિબંધ' ના સર્જક છે.

(અ) નર્મદ (બ) દલપતરામ (ક) નવલરામ (ડ) મહિપતરામ

(૧૮) ગુજરાતીનો પ્રથમ નિબંધ અને તેના સર્જકનું નામ છે.

(અ) નર્મદ - મંડળી મળવાથી થતા લાભ (ક) દુર્ગારામ - રોજનીશી

(બ) કાન્ત - પૂર્વાલાપ (ડ) ન્હાનાલાલ - કુરુક્ષેત્ર

(૧૯) નીચેનામાંથી સાહિત્યિક સામયિક છે.

(અ) અભિયાન (બ) ચિત્રલેખા (ક) ચિત્રલોક (ડ) બુદ્ધિપ્રકાશ

(૨૦) 'શબ્દસૃષ્ટિ' સામયિક સંસ્થા પ્રકાશિત કરે છે.

(અ) સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર (ક) સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી

(બ) ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ (ડ) ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ

(૨૧) ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રથમ વિવેચક છે.

(અ) મહિપતરામ (બ) દલપતરામ (ક) નવલરામ (ડ) કેશવહર્ષદ ધ્રુવ

(૨૨) આદ્ય વિવેચક નવલરામના વિવેચનલેખો ગ્રંથમાં સંગ્રહિત થયેલાં છે.

(અ) કવિજીવન (બ) ગ્રંથપરીક્ષા (ક) નર્મકવિતા (ડ) નવલ ગ્રંથાવલિ

(૨૩) સાક્ષરયુગના સાહિત્યની સમયસીમા છે.

(અ) ઈ.સ. ૧૭૮૫ થી ઈ.સ. ૧૮૧૫ (ક) ઈ.સ. ૧૯૧૫ થી ઈ.સ. ૧૯૫૦

(બ) ઈ.સ. ૧૮૮૫ થી ઈ.સ. ૧૯૧૫ (ડ) ઈ.સ. ૧૯૫૦ થી ઈ.સ. ૧૯૮૫

(૨૪) સાક્ષરયુગ બીજા નામથી ઓળખાય છે.

(અ) સુધારાનો યુગ (બ) પંડિતયુગ (ક) ગાંધીયુગ (ડ) સૌંદર્યયુગ

(૨૫) 'સાક્ષરયુગ' એવું નામાભિધાન માટે આપવામાં આવ્યું છે.

(અ) કેમકે એ સમયના સર્જકો ધર્મવાદી હતા. (ક) કેમકે એ સમયના સર્જકો પ્રયોગવાદી હતા.

(બ) કેમકે એ સમયના સર્જકો ભણેલા અને વિદ્વાન હતા. (ડ) કેમકે એ સમયના સર્જકો રૂઢીવાદી હતા.

(૨૬) સાક્ષરયુગમાં સંરક્ષક વિચારધારાના આગેવાનો નો પક્ષ લે છે.

(અ) ભારતીય સંસ્કૃતિનો (ક) પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિનો

(બ) ભારતીય સંસ્કૃતિ અને પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિનો (ડ) એકેય નહિ

(૨૭) સાક્ષરયુગમાં પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિનો મહિમા કરનાર સાક્ષર હતા.

(અ) ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી (બ) મણિલાલ દ્વિવેદી (ક) કલાપી (ડ) રમણભાઈ નીલકંઠ

(૨૮) સાક્ષરયુગના સર્જકો ભાષાશૈલી પ્રયોજે છે.

(અ) સરળ (બ) ભારેખમ (ક) હળવી (ડ) તળપદી

(૨૯) નીચેનામાંથી નરસિંહરાવ દિવેદીયાનો કાવ્યસંગ્રહ છે.

(અ) પૂર્વાલાપ (બ) નિશીથ (ક) કુસુમમાળા (ડ) કાવ્યદોહન

(૩૦) ગુજરાતીમાં સૌપ્રથમ ખંડકાવ્ય સર્જનાર કવિ છે.

(અ) કવિ કાન્ત (બ) કલાપી (ક) ન્હાનાલાલ (ડ) બળવંતરાય ઠાકોર

(૩૧) યુગના સર્જકો માત્ર સમાજના ઉચ્ચવર્ગના લોકોને જ પ્રાધાન્ય આપે છે.

(અ) સુધારકયુગ (બ) સાક્ષરયુગ (ક) ગાંધીયુગ (ડ) અનુગાંધીયુગ

(૩૨) 'કલાપી' નું મૂળનામ છે.

(અ) સુરસિંહજી તખ્તસિંહજી ગોહેલ (ક) મણિશંકર રત્નજી ભટ્ટ

(બ) ત્રિભુવનશંકર (ડ) બાલાશંકર કંથારિયા

(૩૩) ગુજરાતી ગઝલના પ્રણેતા છે.

(અ) બાલાશંકર કંથારિયા (બ) કાન્ત (ક) કલાપી (ડ) મણિલાલ દિવેદી

(૩૪) કવિ કાન્તના કાવ્યસંગ્રહનું નામ છે.

(અ) ભણકારા (બ) ગીતમંજરી (ક) નૂપૂર ઝંકાર (ડ) પૂર્વાલાપ

(૩૫) કવિ કાન્તનું મૂળ નામ છે.

(અ) સુરસિંહજી તખ્તસિંહજી ગોહેલ (ક) ગૌરીશંકર ગોવર્ધનરામ જોશી

(બ) મણિશંકર રત્નજી ભટ્ટ (ડ) બાલાશંકર કંથારિયા

(૩૬) કવિ કાન્ત પશ્ચિમના ધર્મવિચારના વિચારોથી પ્રભાવિત થયા હતા.

(અ) વડ્ડર્જવર્થ (બ) ટોલ્સ્ટોય (ક) સ્વીડનબોર્ગ (ડ) સોક્રેટિસ

(૩૭) કવિ ન્હાનાલાલનું ઉપનામ છે.

(અ) શેષ (બ) ઘનશ્યામ (ક) સ્વૈરવિહારી (ડ) પ્રેમ-ભક્તિ

(૩૮) સાક્ષરયુગમાં ડોલનશૈલીનો પ્રયોગ સાહિત્યકારે કર્યો હતો.

(અ) બળવંતરાય ઠાકોર (બ) નરસિંહરાવ (ક) ન્હાનાલાલ (ડ) કલાપી

(૩૯) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ નવલકથા અને એના કર્તાનું નામ જણાવો.

(અ) સરસ્વતીચંદ્ર - ગોવર્ધનરામ (ક) ભદ્રં ભદ્ર - રમણભાઈ નીલકંઠ

(બ) કરણઘેલો - નંદશંકર મહેતા (ડ) મરણોત્તર - સુરેશ જોષી

(૪૦) ગુજરાતીની હાસ્યરસની પ્રથમ નવલકથા છે.

(અ) અમે બધાં (બ) ભદ્રં ભદ્ર (ક) નગદ નારાયણ (ડ) ત્રણ પગલાં પાતાળમાં

(૪૧) 'રાઈનો પર્વત' નાટકના સર્જક છે.

(અ) નવલરામ (બ) મણિલાલ દિવેદી (ક) ન્હાનાલાલ (ડ) રમણભાઈ નીલકંઠ

(૪૨) 'જયા - જયંત' નાટકના લેખક છે.

(અ) કાન્ત (બ) મણિલાલ દિવેદી (ક) ન્હાનાલાલ (ડ) કલાપી

(૪૩) સાક્ષરયુગ બીજા નામથી ઓળખાય છે.

(અ) નર્મદયુગ (બ) ગોવર્ધનયુગ (ક) મુનશીયુગ (ડ) સુરેશ જોષીયુગ

(૪૪) આનંદશંકર ધ્રુવ સાહિત્યકાર છે.

(અ) સુધારકયુગ (બ) સાક્ષરયુગ (ક) ગાંધીયુગ (ડ) અનુગાંધીયુગ

(૪૫) રામનારાયણ પાઠકે ઉપનામથી નિબંધો લખ્યા.

(અ) શેષ (બ) વિશેષ (ક) દ્વિરેફ (ડ) સ્વૈરવિહારી

(૪૬) ગાંધીયુગના સાહિત્યની સમયસીમા છે.

(અ) ઈ.સ. ૧૮૫૦ થી ઈ.સ. ૧૮૮૫ (ક) ઈ.સ. ૧૯૫૦ થી ઈ.સ. ૧૯૮૫

(બ) ઈ.સ. ૧૯૧૫ થી ઈ.સ. ૧૯૫૦ (ડ) ઈ.સ. ૧૯૮૫ થી આજ સુધી

(૪૭) 'જય સોમનાથ' નવલકથાના લેખક છે.

(અ) ઝવેરચંદ મેઘાણી (બ) પન્નાલાલ પટેલ (ક) યુનિલાલ મડિયા (ડ) કનૈયાલાલ મુનશી

(૪૮) 'ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી' નવલકથાના લેખક છે.

(અ) દર્શક (બ) પન્નાલાલ પટેલ (ક) ઝવેરચંદ મેઘાણીએ (ડ) ધૂમકેતુ

(૪૯) જ્યોતિન્દ્ર દવે અને ધનસુખલાલ મહેતાની સંયુક્ત રીતે લખાયેલી નવલકથા છે.

(અ) રંગતરંગ (બ) અમે બધાં (ક) ગગનનાં લગન (ડ) જે ઘર નાર સુલક્ષણા

(૫૦) પન્નાલાલ પટેલની નવલકથાને જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ પ્રાપ્ત થયો છે.

(અ) સાચાં શમણાં (બ) વાત્રકને કાંઠે (ક) ભાંગ્યાના ભેરું (ડ) માનવીની ભવાઈ

(૫૧) 'પાદરનાં તીરથ' નવલકથાના લેખક છે.

(અ) ઝવેરચંદ મેઘાણી (બ) કનૈયાલાલ મુનશી (ક) જયંતિ દલાલ (ડ) જયંત ખત્રી

(૫૨) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ નવલિકા અને તેના લેખક છે.

(અ) ગોવાલણી - કંચનલાલ મહેતા (ક) મારી કમલા - મુનશી

(બ) પોષ્ટ ઓફિસ - ધૂમકેતુ (ડ) ગૃહ પ્રવેશ - સુરેશ જોષી

(૫૩) ધૂમકેતુની પ્રસિદ્ધ વાર્તાનું નામ છે.

(અ) પોષ્ટ ઓફિસ (બ) ભૈયાદાદા (ક) જુમો ભિસ્તી (ડ) રજપૂતાણી

(૫૪) 'યુગમૂર્તિ વાર્તાકાર' તરીકે સર્જક જાણીતા છે.

(અ) ઝવેરચંદ મેઘાણી (બ) કનૈયાલાલ મુનશ (ક) રમણલાલ દેસાઈ (ડ) ઉમાશંકર જોશી

(૫૫) ગાંધીજીએ ગુજરાતમાં ની સ્થાપના કરી હતી.

(અ) દક્ષિણમૂર્તિ - ભાવનગર (ક) વિશ્વ ભારતી - કલકત્તા

(બ) શાંતિનિકેતન - કલકત્તા (ડ) ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ - અમદાવાદ

(૫૬) 'કોશિયો પણ સમજે એવું સાહિત્ય સર્જો' - એવું વિધાન એ કર્યું છે.

(અ) ઉમાશંકર જોશીએ (બ) સુંદરમે (ક) બળવંતરાય ઠાકોરે (ડ) ગાંધીજીએ

(૫૭) ગાંધીયુગના બે પ્રમુખ સર્જકોના નામ છે.

(અ) નર્મદ - દલપતરામ (ક) ઉમાશંકર જોશી - સુંદરમ

(બ) કાન્ત - કલાપી (ડ) રાજેન્દ્ર શાહ - નિરંજન ભગત

- (૫૮) કનૈયાલાલ મુનશી ઉપર પશ્ચિમના સર્જકની સૌથી વધુ અસર પડી હતી.
 (અ) બોદલેર (બ) એલેક્ઝાંડર ડુમા (ક) વિક્ટર હ્યુગો (ડ) ચેખોવ
- (૫૯) ઉમાશંકર જોશીના સંગ્રહને જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર પ્રાપ્ત થયો હતો.
 (અ) વિશ્વશાંતિ (બ) ગંગોત્રી (ક) પ્રાચીના (ડ) નિશીથ
- (૬૦) સુંદરમ એમના જીવનના ઉત્તરકાળમાં થી આકર્ષાયા હતા.
 (અ) રવીન્દ્રનાથ ટાગોર (બ) કાર્લ માર્ક્સ (ક) સ્વામિ આનંદ (ડ) મહર્ષિ અરવિંદ
- (૬૧) કવિ સુંદરમનો પ્રથમ કાવ્યસંગ્રહ છે.
 (અ) વસુધા (બ) યાત્રા (ક) કાવ્યમંગલા (ડ) કોયા ભગતની કડવી વાણી અને ગરીબોના ગીતો
- (૬૨) સુંદરમનું મૂળ નામ છે.
 (અ) રામનારાયણપાઠક (બ) ઝીણાભાઈ દરજી (ક) રાધેશ્યામ શર્મા (ડ) ત્રિભુવનદાસ લુહાર
- (૬૩) ગાંધીયુગના કવિને 'રાષ્ટ્રીય શાયર' નું બિરુદ આપવામાં આવ્યું છે.
 (અ) ઉમાશંકર જોશી (બ) સુંદરમ (ક) ઝવેરચંદ મેઘાણી (ડ) કાકાસહેબ કાલેલકર
- (૬૪) 'ગુજરાતનો નાથ' નવલકથાના સર્જક છે.
 (અ) પન્નાલાલ પટેલ (બ) કનૈયાલાલ મુનશી (ક) ધૂમકેતુ (ડ) ઝવેરચંદ મેઘાણી
- (૬૫) ગાંધીજીની આત્મકથાનું નામ છે.
 (અ) મારી હકીકત (બ) સ્મરણયાત્રા (ક) સત્યના પ્રયોગો (ડ) સ્વપ્નસિદ્ધિની શોધમાં
- (૬૬) 'ઉત્તરા - અભિમન્યુ' ખંડકાવ્યના કવિ છે.
 (અ) નરસિંહરાવ દિવેદીયા (બ) કાન્ત (ક) બળવંતરાય ઠાકોરે (ડ) કલાપી
- (૬૭) 'સમૂળી કાન્તિ' ના લેખક છે.
 (અ) કાકાસહેબ કાલેલકર (બ) સ્વામિ આનંદ (ક) કનૈયાલાલ મુનશી (ડ) કિશોરલાલ મશરૂવાળા
- (૬૮) 'જેલ ઓફિસની બારી' સર્જકનો વાર્તા સંગ્રહ છે.
 (અ) રામનારાયણ પાઠક (બ) ઉમાશંકર જોશી (ક) સુંદરમ (ડ) ઝવેરચંદ મેઘાણી
- (૬૯) ચન્દ્રવદન મહેતાએ પોતાના રેલજીવનના અનુભવો નાટક દ્વારા અભિવ્યક્ત કર્યા છે.
 (અ) આગગાડી (બ) ધરાગુર્જરી (ક) કન્યાવિદાય (ડ) કપૂરનો દીવો
- (૭૦) 'સધરા જેસંગનો સાળો' નવલકથાના સર્જકનું નામ છે.
 (અ) રામનારાયણ પાઠક (બ) ઉમાશંકર જોશી (ક) પન્નાલાલ પટેલ (ડ) ચુનિલાલ મડિયા

=====

બી.એ.સેમેસ્ટર- ૫
અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯
ગુજરાતી
પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – ૩૦૨
ભાષાવિજ્ઞાન અને ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય ભાગ -૧

કુલ ગુણ – ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી ગુજરાતી ભાષા અને તેની સંરચના વિશે વાકેફ થશે.

એકમ : ૧ ભાષાનો સામાન્ય પરિચય :

14 ગુણ

- અ . ભાષાનું માનવ વ્યવહારમાં સ્થાન અને તેના ઉપયોગો
- બ. ભાષાની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ અને તેના મુખ્ય લક્ષણો
- ક. ભાષાના સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, પ્રાસંગિક સ્વરૂપભેદો

એકમ : ૨

14 ગુણ

- અ. ભાષા વ્યવસ્થાના વિવિધ સ્તરો – ધ્વનિઘટક, પદ, વાક્ય, ઉક્તિ
- બ. ઉચ્ચારણ પ્રક્રિયા
- ક. ગુજરાતી ભાષાના ધ્વનિઘટકો
- ડ. ભાષાની પરિવર્તનશીલતા

એકમ : ૩

14 ગુણ

- અ. માન્ય ભાષા અને બોલી
- બ. ગુજરાતી ભાષાની પ્રાદેશિક બોલીઓ :

ઉત્તર ગુજરાતની , મધ્ય ગુજરાતની , દક્ષિણ ગુજરાતની અને સૌરાષ્ટ્રની બોલીઓ (એનાં ઉચ્ચારણ, વ્યાકરણ અને શબ્દભંડોળ વિષયક લક્ષણો સહિત)

એકમ : ૪

14 ગુણ

- અ. ભારતનાં ભાષાકુળો
- બ. અપભ્રંશથી અર્વાચીન ગુજરાતીની વિકાસરેખાના વિવિધ તબક્કાઓ – ભેદક લક્ષણો સાથે પરિચય
- ક. સંયુક્ત વ્યંજનનો લોપ અને પૂર્વસ્વર દીર્ઘત્વ
- ડ. ‘અ-ઇ’ અને ‘અ-ઉ’ નું પરિવર્તન

એકમ : ૫

14 ગુણ

આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ચારેય એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી ભાષા અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ : જ્યંત કોઠારી
૨. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિ સ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન : પ્રબોધ પંડિત
૩. ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ : યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૪. વ્યાકરણ વિમર્શ : ઊર્મિ દેસાઈ
૫. ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ : ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
૬. ગુજરાતી ધ્વનિ વ્યવસ્થાની વિચારણા : પિંકી શાહ
૭. બોલી વિજ્ઞાન : યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૮. ગુજરાતી વાક્યરચના : અરવિંદ ભંડારી
૯. થોડોક વ્યાકરણ વિચાર : ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
૧૦. ભાષાનુસંગ : ઊર્મિ દેસાઈ

પરિશિષ્ટ

MCO

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૫

ભાષાવિજ્ઞાન અને ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય ભાગ-૧

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) ભાષા એ પદ્ધતિ છે.

(અ) સાહજિક (બ) કુદરતી (ક) બિનસાહજિક (ડ) નૈસર્ગિક

(૨) ભાષાની મુખ્ય કામગીરી છે.

(અ) જ્ઞાનસાધના (બ) સાહિત્યનું માધ્યમ (ક) હૃદયસંવાદ (ડ) વિચારવિનિમય

(૩) ' ભાષા યાદચ્છિક વાર્ષિક સંકેતોની એક વ્યવસ્થા છે.' એવું એ કહ્યું છે.

(અ) સ્ટર્ટિવન્ટ (બ) સપિર (ક) વિલિયમ જોન્સ (ડ) રોબર્ટ હોલ

(૪) ભાષાના સંકેતો મુખ્યત્વે પ્રકારના છે.

(અ) વાચ્ય (બ) શ્રાવ્ય (ક) વાચ્ય - શ્રાવ્ય (ડ) દૃશ્ય

(૫) જે પોતે અર્થ નથી ધરાવતો પણ જેને અર્થભેદક રીતે પ્રયોજી શકાય તેને કહેવાય.

(અ) ધ્વનિઘટક (બ) રૂપઘટક (ક) વાક્યઘટક (ડ) શબ્દઘટક

(૬) ભાષા સંકેતોની વ્યવસ્થા છે.

(અ) વાર્ષિક (બ) યાદચ્છિક (ક) અભિવ્યંજનાત્મક (ડ) ચિત્રાત્મક

(૭) ભાષા માં અસ્તિત્વમાં આવી.

(અ) ઈશ્વરમાં (બ) ભાષાવિદોમાં (ક) સામાજિક જૂથમાં (ડ) એકલદોકલ વ્યક્તિમાં

(૮) ભાષામાં પ્રયોજાતા ધ્વનિના નાનામાં નાના ઘટકને કહે છે.

(અ) શબ્દ (બ) અક્ષર (ક) ધ્વનિઘટક (ડ) ઘટક

(૯) અર્થ ધરાવતા નાનામાં નાના એકમને કહે છે.

(અ) વ્યંજન (બ) અક્ષર (ક) ઘટક (ડ) રૂપઘટક

(૧૦) ભાષા સંઘટનાની આકૃતિ ભાષાશાસ્ત્રીએ આપી છે.

(અ) હોકિટ (બ) સપિર (ક) વિલિયમ જોન્સ (ડ) કે.કા.શાસ્ત્રી

(૧૧) ભાષાનું ઘટકતત્ત્વ અસંઘટિત છે.

(અ) ધ્વનિતંત્ર (બ) રૂપતંત્ર (ક) વાક્યતંત્ર (ડ) શબ્દકોશ

(૧૨) ધ્વનિઘટકોની શ્રેણી રચવા માટે ભાષામાં જે નિયમ છે તેને કહે છે.

(અ) ધ્વનિતંત્ર (બ) રૂપતંત્ર (ક) વાક્યતંત્ર (ડ) શબ્દતંત્ર

(૧૩) ભાષામાં રૂપઘટકોના સ્તરે જોવા મળતી વ્યવસ્થાને કહે છે.

(અ) ધ્વનિતંત્ર (બ) રૂપતંત્ર (ક) વાક્યતંત્ર (ડ) શબ્દતંત્ર

- (૧૪) ભાષામાં વાક્યના સ્તરે જોવા મળતી વ્યવસ્થાને કહે છે.
 (અ) ધ્વનિતંત્ર (બ) રૂપતંત્ર (ક) વાક્યતંત્ર (ડ) શબ્દતંત્ર
- (૧૫) ભાષામાં સ્તરે વ્યવસ્થા જોવા મળતી નથી.
 (અ) વાક્યઘટકના સ્તરે (બ) શબ્દભંડોળના સ્તરે (ક) ધ્વનિઘટકનાસ્તરે (ડ) રૂપઘટકના સ્તરે
- (૧૬) ભાષા અને બોલી વચ્ચે ખરેખર ભેદ રહેલો છે.
 (અ) ધ્વનિગત (બ) સ્વરૂપગત (ક) તાત્ત્વિક (ડ) વ્યાવહારિક
- (૧૭) 'કોઈ મોટા સમાજમાં જે મહત્ત્વના પ્રાદેશિક- સામાજિક ભાષાસ્તરો અસ્તિત્વ ધરાવતા હોય તેનું -
 'સાહિત્યિક માન્યભાષા', 'બોલચાલની માન્યભાષા', 'પ્રાંતીય માન્યભાષા', 'ઉપશિષ્ટ ભાષા' અને
 'સ્થાનિક બોલી' એવું વર્ગીકરણ ભાષા વૈજ્ઞાનિકે કર્યું છે.
 (અ) એડવર્ડ સપિર (બ) લુઈસ એચ. ગ્રે (ક) રોબર્ટ ફોલ (ડ) બ્લુમફિલ્ડ
- (૧૮) સ્ત્રીલિંગમાં વિશેષણ અને કૃદંતમૂલક ક્રિયાપદોને બહુવચનનો 'ઓ' પ્રત્યય લગાવવાનું વલણ
 ગુજરાતની બોલીમાં જોવા મળે છે.
 (અ) સૌરાષ્ટ્રી અને પદ્મણી બોલીમાં (ક) સુરતી અને ચરોતરી બોલીમાં
 (બ) પદ્મણી અને ચરોતરી બોલીમાં (ડ) સૌરાષ્ટ્રી અને સુરતી બોલીમાં
- (૧૯) ગુજરાતની બોલીમાં બહુવચનનો 'ઉ' પ્રત્યય લગાડવાનું વલણ જોવા મળે છે.
 (અ) પદ્મણી બોલીમાં (બ) ચરોતરી બોલીમાં (ક) સુરતી બોલીમાં (ડ) સૌરાષ્ટ્રી બોલીમાં
- (૨૦) પ્રાદેશિકતા પ્રમાણે મળતા ભાષાભેદને કહે છે.
 (અ) સામાજિક ભાષાભેદ (બ) વ્યાવસાયિક ભાષાભેદ (ક) ઉપશિષ્ટ ભાષાભેદ (ડ) બોલી
- (૨૧) કોલેજના વિદ્યાર્થીઓમાં મજાક - મશ્કરી માટે પ્રયોજાતા ભાષાભેદને ભાષાશાસ્ત્રમાં કહે છે.
 (અ) પ્રાદેશિક બોલી (બ) ગુપ્ત બોલી (ક) સ્લેંગ (ડ) ધંધાદારી બોલી
- (૨૨) તાલવ્યના પરિસરમાં કંઠ્યનું તાલુકરણ બોલીનું લક્ષણ છે.
 (અ) પદ્મણી બોલી (બ) ચરોતરી બોલી (ક) સુરતી બોલી (ડ) સૌરાષ્ટ્રી બોલી
- (૨૩) તાણે, હેંડ, વાખ, સઈરાખ, વાયરો - વગેરે બોલીના શબ્દો છે.
 (અ) પદ્મણી (બ) ચરોતરી (ક) સુરતી (ડ) સૌરાષ્ટ્રી
- (૨૪) ગમ, અગાડી, બૂહલું, જેમણા, ધાગડી - વગેરે બોલીના શબ્દો છે.
 (અ) પદ્મણી (બ) ચરોતરી (ક) સુરતી (ડ) સૌરાષ્ટ્રી
- (૨૫) વ્યંજનને બેવડાવવાનું વલણ બોલીમાં જોવા મળે છે.
 (અ) પદ્મણી (બ) ચરોતરી (ક) સુરતી (ડ) સૌરાષ્ટ્રી
- (૨૬) હવાકો, પોયરો, બી, તીવારે - વગેરે બોલીના શબ્દો છે.
 (અ) પદ્મણી (બ) ચરોતરી (ક) સુરતી (ડ) સૌરાષ્ટ્રી
- (૨૭) 'હ' શ્રુતિનો અભાવ અને માન્ય ગુજરાતીના 'હ' નો લોપ બોલીનું લક્ષણ છે.
 (અ) પદ્મણી (બ) ચરોતરી (ક) સુરતી (ડ) સૌરાષ્ટ્રી

(૨૮) જે ધ્વનિઓ અમુક સંયોગોમાં શ્રાવ્યતાની પરાકાષ્ઠાનું વહન કરતા હોય અને અમુક સંયોગોમાં શ્રાવ્યતાની પરાકાષ્ઠાનું વહન ન પણ કરતા હોય એવા ધ્વનિઓને ધ્વનિઘટક તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) સ્વર (બ) વ્યંજન (ક) અર્ધસ્વર (ડ) અર્ધવ્યંજન

(૨૯) નીચેનામાંથી ધ્વનિઘટકો અનુનાસિકો છે.

(અ) ક,ખ,ગ,ઘ (બ) ણ,ન,મ (ક) ચ,છ, જ, ઝ (ડ) ટ,ઠ,ડ,ઢ

(૩૦) નીચેનામાંથી ધ્વનિઓ અલ્પપ્રાણ છે.

(અ) ક,ગ,ચ,જ (બ) ખ,ઘ,છ,ઝ (ક) ઠ,ઢ,ણ,થ (ડ) ઘ,ફ,ભ,મ

(૩૧) નીચેનામાંથી ધ્વનિઓ મહાપ્રાણ છે.

(અ) ખ,ઘ (બ) ક,ગ (ક) ચ,જ (ડ) ટ,ડ

(૩૨) નીચેનામાંથી ધ્વનિઓ અઘોષ છે.

(અ) ગ,ઘ (બ) ક,ખ (ક) જ,ઝ (ડ) ડ,ઢ

(૩૩) નીચેનામાંથી ધ્વનિઓ ઘોષ છે.

(અ) ગ,ઘ (બ) ક,ખ (ક) ચ,છ (ડ) ત,થ

(૩૪) ધ્વનિનિર્માણ કરનારા અંગો અને ધ્વનિનિર્માણની સમગ્ર પ્રક્રિયાનો અભ્યાસ કરતા વિજ્ઞાનને નામે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) ધ્વનિવિજ્ઞાન (બ) રૂપવિજ્ઞાન (ક) વાક્યવિજ્ઞાન (ડ) શબ્દાર્થવિજ્ઞાન

(૩૫) નાદતંત્રી કંપન અનુભવે ત્યારે ધ્વનિઓ મળે છે.

(અ) ઘોષ (બ) અઘોષ (ક) મર્મર (ડ) મહાપ્રાણ

(૩૬) ઉચ્ચારણ સમયે નાસિકાવિવરમાંથી હવા પસાર થાય ત્યારે ધ્વનિઓ નિર્માણ પામે છે.

(અ) સંઘર્ષી (બ) પ્રકંપી (ક) અનુનાસિક (ડ) નિરનુનાસિક

(૩૭) ઉચ્ચારણ સમયે જીભનું ટેરવું આછો કંપ અનુભવે ત્યારે નિર્માતા ધ્વનિને ધ્વનિ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) તાલવ્ય (બ) પ્રકંપી (ક) અનુનાસિક (ડ) સંઘર્ષી

(૩૮) માન્ય ગુજરાતી ભાષામાં સાદા સ્વરો છે.

(અ) આઠ (બ) દસ (ક) બાર (ડ) સોળ

(૩૯) નીચેનામાંથી મધ્ય સ્થાનીય સ્વરો છે.

(અ) ઈ-એ (બ) અ-આ (ક) એ-ઓ (ડ) ઉ-ઓ

(૪૦) નીચેનામાંથી ગુજરાતી ભાષામાં અર્ધસ્વર ને ગણવામાં આવે છે.

(અ) એ-આ (બ) અં-ઓ (ક) ય-વ (ડ) ઓ-ઓ

(૪૧) સાનુનાસિક સ્વરોની શ્રેણીમાં સ્વરો ન આવે.

(અ) ઈ-ઉ (બ) અ-આ (ક) એ-ઓ (ડ) એ-ઓ

(૪૨) નીચેનામાંથી ધ્વનિઓ તાલુસ્થાનીય છે.

(અ) ક-ખ-ગ (બ) ચ-છ-જ (ક) ટ-ઠ-ડ (ડ) ત-થ-દ

(૪૩) નીચેનામાંથી ધ્વનિઓ કંઠ્ય છે.

(અ) ક-ખ-ગ (બ) ચ-છ-જ (ક) ટ-ઠ-ડ (ડ) પ-ફ-બ

(૪૪) નીચેનામાંથી ધ્વનિઓ સંઘર્ષી છે.

(અ) સ,શ,હ (બ) ચ,છ,જ (ક) ય, વ (ડ) ણ, ન, મ

(૪૫) નીચેનામાંથી પાર્શ્વિક ધ્વનિ છે.

(અ) ર (બ) લ (ક) હ (ડ) ષ

(૪૬) નીચેનામાંથી ધ્વનિને તંત્રીવિવરોત્થ ધ્વનિ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) સ (બ) અ (ક) હ (ડ) શ

(૪૭) ભાષાના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને થતા વર્ગીકરણને કહેવાય છે.

(અ) સ્વરૂપલક્ષી વર્ગીકરણ (બ) ઐતિહાસિક વર્ગીકરણ (ક) ક્ષેત્રીય વર્ગીકરણ (ડ) કુલકમ વર્ગીકરણ

(૪૮) જન્ય-જનકસંબંધે કે ઐતિહાસિક વિકાસની દૃષ્ટિએ સંકળાયેલી ભાષાના વર્ગીકરણને વર્ગીકરણ કહે છે.

(અ) રૂપલક્ષી વર્ગીકરણ (બ) સ્વરૂપલક્ષી વર્ગીકરણ (ક) પ્રાંતલક્ષી વર્ગીકરણ (ડ) પારિવારિક વર્ગીકરણ

(૪૯) ભાષાકુળનો અભ્યાસ કરનાર પ્રથમ ભાષાવૈજ્ઞાનિક હતો.

(અ) સ્ટર્ટિવન્ટ (બ) સપિર (ક) વિલિયમ જોન્સ (ડ) રોબર્ટ હોલ

(૫૦) ભારત અને યુરોપમાં ફેલાયેલું ભાષાકુળ છે.

(અ) ભારોપીય ભાષાકુળ (ક) આફ્રો-એશિયન ભાષાકુળ
(બ) યુરાલીય ભાષાકુળ (ડ) ચારીનાઈલ - ખોઈસન ભાષાકુળ

(૫૧) આદિમ ભારત- યુરોપીય પ્રજાનું પ્રથમ જૂથ માં સ્થિર થયું.

(અ) એશિયા (બ) આર્યવર્ત (ક) ભારત (ડ) એશિયા- માઈનર

(૫૨) ભારત- યુરોપીય પરિવારની સૌથી પ્રાચીન શાખા છે.

(અ) ઈટેલિક (બ) હિટાઈટ (ક) તોખારિયન (ડ) કેલ્ટિક

(૫૩) 'કેન્ટુમ' અને 'શતમ' જૂથમાં ભાષાના જૂથને વહેંચવામાં આવે છે.

(અ) ઈટેલિક (બ) હિટાઈટ (ક) યુરાલીય (ડ) ભારત- યુરોપીય

(૫૪) ભારતીય આર્યભાષાનો જુનામાં જુનો નમૂનો ગ્રંથમાં મળે છે.

(અ) ઋગ્વેદ (બ) મહાભારત (ક) રામાયણ (ડ) ઉપનિષદ

(૫૫) ઈરાની ભાષાનો પ્રાચીન ગ્રંથ છે.

(અ) કુરાન (બ) બાઈબલ (ક) અવેસ્તાની (ડ) ઋગ્વેદ

(૫૬) પ્રાચીન ભારતીય - આર્યભાષા ભૂમિકાનો સમયગાળો ગણવામાં આવે છે.

(અ) ઈ.સ. પૂ. ૧૫૦૦ થી ઈ.સ.પૂ.૫૦૦ (ક) ઈ.સ.પૂ. ૫૦૦ થી ઈ.સ.૧૦૦૦
(બ) ઈ.સ.૧૦૦૦ થી ઈ.સ.૨૦૦૦ (ડ) ઈ.સ. ૧૫૦૦ થી ઈ.સ. ૫૦૦

(૫૭) મધ્યમ ભારતીય - આર્યભાષા ભૂમિકાનો સમયગાળો ગણવામાં આવે છે.

(અ) ઈ.સ. પૂ. ૧૫૦૦ થી ઈ.સ.પૂ. ૫૦૦ (ક) ઈ.સ.પૂ. ૫૦૦ થી ઈ.સ.૧૦૦૦
(બ) ઈ.સ.૧૦૦૦ થી ઈ.સ.૨૦૦૦ (ડ) ઈ.સ. ૧૫૦૦ થી ઈ.સ. ૫૦૦

(૫૮) અર્વાચીન ભારતીય - આર્યભાષા ભૂમિકાનો સમયગાળો ગણવામાં આવે છે.

(અ) ઈ.સ. પૂ. ૧૫૦૦ થી ઈ.સ.પૂ. ૫૦૦ (ક) ઈ.સ.પૂ. ૫૦૦ થી ઈ.સ.૧૦૦૦
(બ) ઈ.સ.૧૦૦૦ થી આજ સુધીનો (ડ) ઈ.સ. ૧૫૦૦ થી ઈ.સ. ૫૦૦

(૫૯) કર્મ -કમ્મ - કામ એ પરિવર્તન પ્રકારનું પરિવર્તન છે.

(અ) ધ્વનિ પરિવર્તન (બ) રૂપ પરિવર્તન (ક) શબ્દ પરિવર્તન (ડ) પદ પરિવર્તન

(૬૦) ભાષાનું સૌથી પરિવર્તનશીલ અંગ છે.

(અ) ધ્વનિ ઘટક (બ) રૂપ ઘટક (ક) શબ્દ ઘટક (ડ) વાક્ય ઘટક

- (૬૧) નીચેનામાંથી ભાષાભૂમિકામાં ગુજરાતી ભાષા આવે છે.
 (અ) પ્રાચીનભારતીય- આર્ય (ક) આદિમ ભારતીય- આર્ય
 (બ) મધ્યમ ભારતીય- આર્ય (ડ) અર્વાચીન ભારતીય- આર્ય
- (૬૨) સંસ્કૃત ભાષામાંથી સીધું પરિવર્તન પામી ભાષા ઉદભવી.
 (અ) વૈદિક સંસ્કૃત (બ) પ્રાકૃત (ક) અપભ્રંશ (ડ) ગુજરાતી
- (૬૩) પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત ભાષાનો સમયગાળો માનવામાં આવે છે.
 (અ) ઈ.સ.પૂ. ૧૫૦૦ થી ઈ.સ.પૂ. ૫૦૦ (ક) ઈ.સ.પૂ.૨૦૦૦ થી ઈ.સ.પૂ.૧૫૦૦
 (બ) ઈ.સ.પૂ.૩૦૦૦ થી ઈ.સ. પૂ. ૨૦૦૦ (ડ) ઈ.સ.પૂ.૮૦૦ થી ઈ.સ.પૂ. ૪૦૦
- (૬૪) પૂર્વકાલીન પ્રાકૃતભાષાના નમૂનાઓ..... ગ્રંથમાંથી મળે છે.
 (અ) રામાયણ (બ) મહાભારત (ક) ત્રિપિટક (ડ) શિલાલેખ
- (૬૫) સંસ્કૃત ભાષાના સંયુક્ત વ્યંજનો એકવડા બનવાની પ્રક્રિયા ભાષામાં થઈ.
 (અ) પ્રાકૃત (બ) પાલિ (ક) અપભ્રંશ (ડ) સંસ્કૃત
- (૬૬) ગુજરાતી ભાષા પ્રાકૃતમાંથી ઉદભવી છે.
 (અ) શૌરશેની (બ) પાલિ (ક) પૈશાચી (ડ) માગધી
- (૬૭) 'ગુજરાતી ભાષા' એવો શબ્દપ્રયોગ પ્રેમાનંદ તેના આખ્યાનમાં કરે છે.
 (અ) નળાખ્યાન (બ) દશમસ્કંધ (ક) સુદામાચરિત્ર (ડ) અભિમન્યુ આખ્યાન
- (૬૮) ભાલણ ગુજરાતી ભાષાને નામથી ઓળખાવે છે.
 (અ) ગુર્જર ભાષા (બ) ગૌર્જર ભાષા (ક) ગુર્જરી ભાષા (ડ) ગુજર ભાષા
- (૬૯) ગુજરાતી ભાષાની પ્રથમ ભૂમિકાને તેસ્સિતોરી નામે ઓળખાવે છે.
 (અ) પ્રાચીન પશ્ચિમી રાજસ્થાની (બ) અપભ્રંશ (ક) ગૌર્જર અપભ્રંશ (ડ) ગુર્જર ભાષા
- (૭૦) પ્રાચીન ગુજરાતી ભાષાને ઉમાશંકર જોશી નામથી ઓળખાવે છે.
 (અ) ગૌર્જર અપભ્રંશ (બ) પ્રાચીન ગુજરાતી (ક) મારુ- ગુર્જર (ડ) જૂની ગુજરાતી

=====

બી.એ. સેમેસ્ટર - ૫

અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – ૩૦૩

સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો ભાગ - ૧

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી સાહિત્યના સિદ્ધાંતોનો પરિચય મેળવશે જે તેને કૃતિઓને સમજવામાં મદદરૂપ થશે.

એકમ : ૧

14 ગુણ

- અ. લલિત કલાની વિભાવના : કલાની વિભાવના, અર્થ, વિવિધ લલિત અને લલિતેતર કલાઓ, શ્રેષ્ઠ કલાની ચર્ચા
- બ. સાહિત્યકલાની વિભાવના : સાહિત્યકલાનો અર્થ, વિવિધ સાહિત્યકલાઓ, લલિત અને લલિતેતર સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ
- ક. કલાના વિભિન્ન પ્રકારો

એકમ : ૨

14 ગુણ

સંસ્કૃત સાહિત્યની વિવિધ વિચારધારાઓ : રસ, ધ્વનિ, વક્રોક્તિ, રીતિ, અલંકાર અને ઔચિત્ય આદિનો પરિચય

એકમ : ૩

14 ગુણ

પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય, કૌતુકરાગી સાહિત્ય, વાસ્તવદર્શી સાહિત્ય અને આધુનિક સાહિત્યની વિચારધારાનો પરિચય

એકમ : ૪ નીચેના મુદ્દાઓનો સઘન અભ્યાસ :

14 ગુણ

૧. કાવ્યની વ્યાખ્યા (પૂર્વ અને પશ્ચિમ સંદર્ભે)
૨. કાવ્યહેતુ
૩. કાવ્યનાં પ્રયોજનો

એકમ : ૫

14 ગુણ

આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ચારેય એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત : જ્યંત કોઠારી
૨. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો : નગીનદાસ પારેખ
૩. સાહિત્યવિવેચનના સિદ્ધાંતો : સતીશ વ્યાસ, વિજય શાસ્ત્રી
૪. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો : મણિલાલ હ. પટેલ
૫. ભારતીય સાહિત્યવિચાર મંજૂષા : બેટાઈ - કંસારા
૬. સાહિત્ય વિવેચન : બહેચરભાઈ પટેલ
૭. સાહિત્ય મીમાંસા (ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય) : ડૉ. કુમાર જૈમિની શાસ્ત્રી

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૫

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 303

સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો ભાગ - ૧

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) ' ધારેલું પરિણામ નિપજાવવા ચોકસાઈ અને વિચારપૂર્વક યોજેલું કૌશલ તે કલા.' - કલાની આ વ્યાખ્યા એ આપી છે.

(અ) વડ્ઝવર્થ (બ) એબરકોમ્બી (ક) મેથ્યુઆર્નોલ્ડ (ડ) કાર્લાઈલ

(૨) ' કલા મનોગત અભિવ્યક્તિ છે.' - એવું એ કહ્યું છે.

(અ) એરિસ્ટોટલ (બ) કોંચે (ક) ટાગોર (ડ) કોલરિજ

(૩) કલાના મુખ્ય બે પ્રકાર છે.

(અ) શિલ્પ - સ્થાપત્ય (બ) કવિતા - વિવેચન (ક) લલિત - લલિતેતર (ડ) સંગીત - સાહિત્ય

(૪) જે કલાઓ માનવજીવનમાં ઉપયોગી બને તે કલાઓને કલા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) લલિતકલા (બ) લલિતેતર કલા (ક) સાહિત્યકલા (ડ) સ્થાપત્યકલા

(૫) જે કલાઓ માનવચિત્તને વિલક્ષણ પ્રકારનો આનંદ આપે તે કલાને કલા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) લલિતેતરકલા (બ) ઉપયોગીકલા (ક) લલિતકલા (ડ) ભરત - ગૂંથણ

(૬) ભરતગૂંથણ, કેશગૂંઢન, મ્હેંદી વગેરે કલાઓનો કલામાં સમાવેશ થાય છે.

(અ) લલિતેતરકલા (બ) શ્રાવ્યકલા (ક) લલિતકલા (ડ) આનંદકલા

(૭) સ્થાપત્ય, શિલ્પ, ચિત્ર, સંગીત અને સાહિત્ય કલાનો સમાવેશ કલામાં થાય છે.

(અ) લલિતેતરકલા (બ) ઉપયોગીકલા (ક) લલિતકલા (ડ) જ્ઞાનકલા

(૮) ઉપાદાનની સૂક્ષ્મતાને આધારે કલાની ઉચ્ચતાવચતાની ચર્ચા કરનાર કલા મીમાંસક હતા.

(અ) પ્લેટો (બ) હેગલ (ક) લોન્જાઈનસ (ડ) ભરત

(૯) સ્થાપત્ય કલાનું ઉપાદાન અને પરિમાણ છે.

(અ) પત્થર અને દ્વિપરિમાણીય (ક) પત્થર અને ત્રિપરિમાણીય

(બ) પત્થર અને શૂન્યપરિમાણીય (ડ) ફલક અને ત્રિપરિમાણીય

(૧૦) શિલ્પકલાનું ઉપાદાન અને પરિમાણ છે.

(અ) પત્થર અને દ્વિપરિમાણીય (ક) પત્થર અને ત્રિપરિમાણીય

(બ) પત્થર અને શૂન્યપરિમાણીય (ડ) ફલક અને ત્રિપરિમાણીય

(૧૧) ચિત્રકલાનું ઉપાદાન અને પરિમાણ છે.

(અ) કાગળ અને દ્વિપરિમાણીય

(ક) કાગળ અને ત્રિપરિમાણીય

(બ) કાગળ અને શૂન્યપરિમાણીય

(ડ) કેનવાસ અને ત્રિપરિમાણીય

(૧૨) સંગીતકલાનું ઉપાદાન અને પરિમાણ છે.

(અ) સૂર અને દ્વિપરિમાણીય

(ક) સૂર અને ત્રિપરિમાણીય

(બ) સૂર અને શૂન્યપરિમાણીય

(ડ) શબ્દ અને શૂન્યપરિમાણીય

(૧૩) સાહિત્યકલાનું ઉપાદાન અને પરિમાણ છે.

(અ) શબ્દ અને દ્વિપરિમાણીય

(ક) શબ્દ અને ત્રિપરિમાણીય

(બ) સૂર અને શૂન્યપરિમાણીય

(ડ) શબ્દ અને શૂન્યપરિમાણીય

(૧૪) લલિતકલાઓમાં શ્રેષ્ઠકલા ને ગણવામાં આવે છે.

(અ) શિલ્પ

(બ) ચિત્ર

(ક) સંગીત

(ડ) સાહિત્ય

(૧૫) 'લિટરેચર ઓફ નોલેજ' ને ગુજરાતીમાં કહે છે.

(અ) લલિતસાહિત્ય

(બ) લલિતેતર સાહિત્ય

(ક) કથા સાહિત્ય

(ડ) કાવ્ય સાહિત્ય

(૧૬) 'લિટરેચર ઓફ પાવર' ને ગુજરાતીમાં કહે છે.

(અ) લલિતસાહિત્ય

(બ) લલિતેતર સાહિત્ય

(ક) કથા સાહિત્ય

(ડ) કાવ્ય સાહિત્ય

(૧૭) સર્જનાત્મક રસલક્ષી સાહિત્યમાં પ્રકારના સાહિત્યનો સમાવેશ થાય છે.

(અ) લલિતસાહિત્ય

(બ) લલિતેતરસાહિત્ય

(ક) ઉપયોગી સાહિત્ય

(ડ) જ્ઞાનપ્રદ સાહિત્ય

(૧૮) લલિત સાહિત્યમાં નું પ્રાધાન્ય છે.

(અ) રસનું

(બ) માહિતીનું

(ક) જ્ઞાનનું

(ડ) બોધનું

(૧૯) લલિતેતર સાહિત્યમાં નું પ્રાધાન્ય છે.

(અ) રસનું

(બ) માહિતીનું

(ક) આનંદનું

(ડ) ભાવનું

(૨૦) લલિતસાહિત્યમાં સાહિત્ય સ્વરૂપનો સમાવેશ થાય છે.

(અ) પત્ર

(બ) નવલકથા

(ક) ડાયરી

(ડ) ઈતિહાસ

(૨૧) લલિતેતરસાહિત્યમાં સાહિત્ય સ્વરૂપનો સમાવેશ થાય છે.

(અ) ગઝલ

(બ) નવલકથા

(ક) રેખાચિત્ર

(ડ) નાટક

(૨૨) 'શબ્દાર્થો સહિતૌ વક્રકવિ વ્યાપારશાલિનિ , બન્ધે વ્યવસ્થિતૌ કાવ્યં તદવિદાહલાદકારિણિ. ' -

કાવ્ય- સાહિત્યની આ વ્યાખ્યા એ આપી છે.

(અ) કુન્તક

(બ) રાજશેખર

(ક) ભામહ

(ડ) મમ્મટ

(૨૩) કુન્તકે કાવ્ય - સાહિત્યની વ્યાખ્યા આપી તે ગ્રંથનું નામ છે.

(અ) શ્રાદ્ધવિવેક

(બ) વક્રોક્તિજીવિતમ

(ક) કાવ્યાલંકાર

(ડ) કાવ્યપ્રકાશ

(૨૪) 'શબ્દાર્થો સહિતૌ કાવ્યમ' - કાવ્ય- સાહિત્યની આ વ્યાખ્યા એ આપી.

(અ) રુદ્રટ

(બ) ભામહ

(ક) રાજશેખર

(ડ) મમ્મટ

(૨૫) 'શબ્દાર્થયોર્યથાવત સહભાવેન વિદ્યા સાહિત્યવિદ્યા' - સાહિત્ય અંગેનું આ વિધાન એ કર્યું છે.

(અ) રાજશેખર

(બ) કુન્તક

(ક) રુદ્રટ

(ડ) મમ્મટ

(૨૬) ભામહે કાવ્યની વ્યાખ્યા ગ્રંથમાં આપી.

(અ) કાવ્યાલંકાર

(બ) કાવ્યપ્રકાશ

(ક) વક્રોક્તિજીવિતમ

(ડ) શ્રાદ્ધવિવેક

(૨૭) 'તદદૌષૌ શબ્દાર્થૌ સગુણાવનલંકૃતિ પુનઃ ક્વાડપિ' - કાવ્ય વિશેનું આ વિધાન એ કર્તૃ છે.

(અ) રુદ્રટ (બ) ભામહ (ક) રાજશેખર (ડ) મમ્મટ

(૨૮) ' રમણીયાર્થ પ્રતિપાદક : શબ્દ : કાવ્યમ' - એ સાહિત્યની વ્યાખ્યા આપનાર મીમાંસક હતા.

(અ) જગન્નાથ (બ) ભામહ (ક) રાજશેખર (ડ) મમ્મટ

(૨૯) 'Poetry is the breath and finer spirit of all knowledge.' - કાવ્ય અંગેનું આ વિધાન નું છે.

(અ) વડ્ડર્લવર્થ (બ) શેલી (ક) મેથ્યુઆર્નોલ્ડ (ડ) કાર્લાઈલ

(૩૦) 'Poetry is the best word in their best order' - સાહિત્યની આ વ્યાખ્યા વિદ્વાને આપી છે.

(અ) લોન્જાઈનસ (બ) ડ્રાઈડન (ક) કોલરિજ (ડ) શેલી

(૩૧) ' Poetry is musical thought ' - કાવ્ય અંગેની આ વ્યાખ્યા એ આપી.

(અ) વડ્ડર્લવર્થ (બ) શેલી (ક) મેથ્યુઆર્નોલ્ડ (ડ) કાર્લાઈલ

(૩૨) 'Poetry is at bottoma Criticismof life' - આ વ્યાખ્યા મીમાંસકે આપી.

(અ) પ્લેટો (બ) એરિસ્ટોટલ (ક) મેથ્યુ આર્નોલ્ડ (ડ) કોલરિજ

(૩૩) ' સત્યના કે સૌંદર્યના તત્વનું કલ્પનાયુક્ત ઉચિત લેખન કે કથન તે સાહિત્ય.'- સાહિત્ય અંગેની આ વ્યાખ્યા એ આપી.

(અ) ખબરદાર (બ) કાન્ત (ક) કલાપી (ડ) સુરેશ જોશી

(૩૪) અંગ્રેજી 'Classical' શબ્દની બહુ નજીકનો ગુજરાતી પર્યાય છે.

(અ) સૌષ્ઠવપ્રિય (બ) કૌતુકપ્રિય (ક) રંગદર્શી (ડ) સ્વચ્છંદતાવાદી

(૩૫) અંગ્રેજી 'Romantic' શબ્દની બહુ નજીકનો ગુજરાતી પર્યાય છે.

(અ) સૌષ્ઠવપ્રિય (બ) કૌતુકપ્રિય (ક) રૂપદર્શી (ડ) પ્રશિષ્ટતાવાદી

(૩૬) સૌષ્ઠવપ્રિય સાહિત્યમાં ની ઉપર ભાર મૂકવામાં આવે છે.

(અ) સમગ્ર માનવજીવન (ક) કોઈ એક વ્યક્તિના જીવન

(બ) પશુજીવન (ડ) સર્જકના વ્યક્તિગતજીવન

(૩૭) કૌતુકપ્રિય સાહિત્યમાં ની ઉપર ભાર મૂકવામાં આવે છે.

(અ) સમગ્ર માનવજીવન (ક) સમાજજીવન

(બ) પશુજીવન (ડ) સર્જકના વ્યક્તિગતજીવન

(૩૮) સૌષ્ઠવપ્રિય સાહિત્ય પ્રણાલિકાગત હોવાથી તેમાં નો અનુભવ થાય છે.

(અ) એકવિધતા (બ) વિવિધતા (ક) મૌલિકતા (ડ) બહુવિધતા

(૩૯) પરમ્પરા સાથે અનુસંધિત સર્જકને સર્જક કહેવાય.

(અ) વાસ્તવવાદી (બ) સૌષ્ઠવપ્રિય (ક) કૌતુકપ્રિય (ડ) અતિવાસ્તવવાદી

(૪૦) પ્રયોગશીલતા..... સાહિત્યિક વલણ સાથે સંકળાયેલી સંજ્ઞા છે.

(અ) સૌષ્ઠવપ્રિય (બ) કૌતુકપ્રિય (ક) વાસ્તવવાદી (ડ) આમાંથી એકપણ નહીં

(૪૧) વાસ્તવવાદ સ્તરની પ્રજાને આકારે છે.

(અ) તમામ સ્તર (બ) નીચલા સ્તર (ક) મધ્યમ સ્તર (ડ) ઉચ્ચ સ્તર

(૪૨) રસ મીમાંસાના આદ્ય પ્રવર્તક હતા.

(અ) ભદ્ર નાયક (બ) ભદ્ર લોલ્લટ (ક) ભરત મુનિ (ડ) શ્રીશંકુક

(૪૩) ભરત મુનિએ સ્થાયીભાવ ગણાવ્યા છે.

(અ) આઠ (બ) નવ (ક) દસ (ડ) બાર

(૪૪) અભિનવ ગુપ્તે સ્થાયીભાવ ગણાવ્યા છે.

(અ) આઠ (બ) નવ (ક) દસ (ડ) બાર

(૪૫) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં વ્યભિચારીભાવની સંખ્યા ગણાવાય છે.

(અ) ૬૦ (બ) ૩૩ (ક) ૩૬ (ડ) ૪૦

(૪૬) રતિ, હાસ, શોક, ક્રોધ, ભય, ઉત્સાહ, જુગુપ્સા, વિસ્મય અને નિર્વેદ એ છે.

(અ) સ્થાયીભાવો (બ) સંચારીભાવો (ક) સાત્વિકભાવો (ડ) રસ

(૪૭) શૃંગાર, હાસ્ય, ક્રુણ, રૌદ્ર, વીર, ભયાનક, બીભત્સ, અદ્ભુત એ છે.

(અ) સ્થાયીભાવો (બ) સંચારીભાવો (ક) સાત્વિકભાવો (ડ) રસ

(૪૮) 'શોક' - જેવા સ્થાયીભાવ માંથી રસ જન્મે .

(અ) શૃંગાર (બ) ક્રુણ (ક) હાસ્ય (ડ) ભયાનક

(૪૯) 'જુગુપ્સા' માંથી રસ જન્મે.

(અ) બીભત્સ (બ) ભયાનક (ક) વીર (ડ) અદ્ભુત

(૫૦) લૌકિક વ્યવહારમાં આપણે જેને 'કારણ', 'હેતુ' કે 'નિમિત્ત' કહીએ છીએ તેને રસશાસ્ત્રની પરિભાષામાં કહેવાય.

(અ) ભાવ (બ) વિભાવ (ક) સ્થાયીભાવ (ડ) વ્યભિચારીભાવ

(૫૧) વિભાવના બે પ્રકાર છે.

(અ) સ્થાયી અને સંચારી (બ) રસ અને ભાવ (ક) આલંબન અને ઉદ્દીપન (ડ) વિભાવ અને અનુભાવ

(૫૨) ' વિભાવાનુભાવ વ્યભિચારી સંયોગાદ રસનિષ્પત્તિ:' - રસનું આ સૂત્ર એ આપ્યું.

(અ) ભરત મુનિ (બ) આનંદવર્ધન (ક) મમ્મટ (ડ) અભિનવગુપ્ત

(૫૩) 'Art then representation of the real in its mental aspect.' - કલાની આ વ્યાખ્યાએ આપી.

(અ) હેગલ (બ) વર્સફોલ્ડ (ક) ટોલ્સટોય (ડ) એબરકોમ્બી

(૫૪) ' રંગ, રૂપ, રેખા, આકૃતિ કે વાણીમાં મનના આવેગોની કે ભાવોની અભિવ્યક્તિ એટલે કલા'- એવું એ કહ્યું.

(અ) ભર્તૃ હરિ (બ) વર્સફોલ્ડ (ક) ટોલ્સટોય (ડ) હર્બર્ટ રીડ

(૫૫) સાહિત્યના 'શુદ્ધ સાહિત્ય' અને 'પ્રયોજિત સાહિત્ય' એવા વિભાગો એ પાડ્યા છે.

(અ) એબરકોમ્બીએ (બ) હેગલે (ક) કોચેએ (ડ) વર્સફોલ્ડે

(૫૬) ભરતના ગ્રંથમાં 'નાટકમાં રસ કેવી રીતે પેદા થાય છે ?' તેની ચર્ચા થઈ છે.

(અ) પોએટિક્સ (બ) કાવ્યપ્રકાશ (ક) વક્રોક્તિજીવિતમ (ડ) ધ્વન્યાલોક

(૫૭) ભરતના સ્થાયીભાવના વર્ગીકરણમાં અભિનવગુપ્તે નામે નવમો રસ ઉમેર્યો.

- (અ) ભક્તિરસ (બ) વાત્સલ્યરસ (ક) શાંતરસ (ડ) રૌદ્રરસ
- (૫૮) ' ભાવના અનુભવનું શારીરિક રૂપ એટલે જ '
- (અ) વિભાવ (બ) અનુભાવ (ક) વ્યભિચારીભાવ (ડ) સાત્વિક ભાવ
- (૫૯) રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયાને ભદ્ર લોલ્લટ રૂપે સમજાવે છે.
- (અ) અનુમિતિવાદ (બ) ભુક્તિવાદ (ક) ઉત્પત્તિવાદ (ડ) અભિવ્યક્તિવાદ
- (૬૦) ' રસ ઉત્પન્ન પણ થતો નથી અને રસ અનુમિત પણ થતો નથી, પણ રસ તો ભોગવાય છે.' - એવું કહ્યું.
- (અ) ભદ્ર લોલ્લટ (બ) શ્રી શંકુક (ક) ભદ્ર નાયક (ડ) અભિનવ ગુપ્ત
- (૬૧) અભિવ્યક્તિવાદના પ્રણેતા છે.
- (અ) ભદ્ર લોલ્લટ (બ) શ્રી શંકુક (ક) ભદ્ર નાયક (ડ) અભિનવ ગુપ્ત
- (૬૨) ધ્વનિ સિક્ષાંતના પ્રણેતા છે.
- (અ) ભરત (બ) આનંદવર્ધન (ક) જગન્નાથ (ડ) મમ્મટ
- (૬૩) આનંદવર્ધને ધ્વનિના પ્રકાર ગણાવ્યા છે.
- (અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર (ડ) છ
- (૬૪) કુન્તકે પોતાના ગ્રંથમાં વક્ત્રાના પ્રકારો દર્શાવ્યાં છે.
- (અ) ત્રણ (બ) ચાર (ક) પાંચ (ડ) છ
- (૬૫) રીતિસિક્ષાંતના પ્રણેતા છે.
- (અ) રુદ્રટ (બ) વામન (ક) ભામહ (ડ) ક્ષેમેન્દ્ર
- (૬૬) વામનની રીતિવિચારણા તેમના ગ્રંથમાં જોવા મળે છે.
- (અ) રમણિયતાવિચાર (બ) વક્રોક્તિ વિચાર (ક) કાવ્યદર્શ (ડ) કાવ્યાલંકાર સૂત્રવૃત્તિ
- (૬૭) ઔચિત્યનો સિક્ષાંત એ આપ્યો.
- (અ) દંડી (બ) ક્ષેમેન્દ્ર (ક) વામન (ડ) મમ્મટ
- (૬૮) ' કવિતા એટલે આત્માની અમૃતકલા' - એવું વિધાન એ કર્યું છે.
- (અ) દલપતરામ (બ) રમણભાઈ નીલકંઠ (ક) સુંદરમ (ડ) આનંદશંકર ધ્રુવ
- (૬૯) કવિતા એટલે લાગણીમય વિચાર' - એવું વિધાન એ કર્યું છે.
- (અ) નર્મદ (બ) રા.વિ.પાઠક (ક) સુંદરમ (ડ) ઉમાશંકર જોશી
- (૭૦) મમ્મટે પોતાના ગ્રંથમાં કાવ્યના પ્રયોજનોની ચર્ચા કરી છે.
- (અ) કાવ્યપ્રકાશ (બ) કાવ્યદર્શ (ક) કાવ્યનિમજ્જન (ડ) કાવ્યદર્પણ

=====

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૫
અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯
ગુજરાતી
પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) - ૩૦૪/A
'ચેહરા' - મધુરાય

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : કૃતિના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના કથાસાહિત્યથી પરિચિત થશે.

એકમ : ૧	સર્જકના જીવન - સમય અને સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય	14 ગુણ
એકમ : ૨	કૃતિનો સ્વરૂપલક્ષી અભ્યાસ	14 ગુણ
એકમ : ૩	કૃતિનો વસ્તુલક્ષી અભ્યાસ (આ એકમમાં ટૂંકનોંધો પૂછી શકાશે.)	14 ગુણ
એકમ : ૪	કાવ્યનું રસદર્શન	14 ગુણ
એકમ : ૫	આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ઉપરના ત્રણ એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે	14 ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : પ્રકાશક - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૨. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ડૉ. રમેશ ત્રિવેદી
૩. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ધીરૂભાઈ ઠાકર
૪. આસ્વાદ અષ્ટાદશી : જયંત કોઠારી
૫. ગુજરાતી કવિતાનો આસ્વાદ : સુરેશ જોષી
૬. કાવ્યાસ્વાદો : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૭. કાવ્ય સંવાદો : રાધેશ્યામ શર્મા
૮. કાવ્યરસ : વિજય શાસ્ત્રી
૯. કાવ્યબાની : નીતિન મહેતા
૧૦. કાવ્યપદ : સુમન શાહ

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતીસેમેસ્ટર : ૫

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 304/ A

'ચહેરા' - મધુરાય

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) મધુરાયનું મૂળ નામ છે.

(અ) મધુસૂદન વલ્લભદાસ ઠાકર

(ક) મધુસૂદન કાળીદાસ ઠાકર

(બ) મધુસૂદન કેશવદાસ ઠાકર

(ડ) મધુસૂદન નરભેરામ ઠાકર

(૨) મધુરાયનો જન્મ તારીખે થયો હતો.

(અ) ૧૬ - ૦૭ - ૧૯૪૨

(બ) ૧૮ - ૦૭ - ૧૯૪૨

(ક) ૨૧ - ૦૭ - ૧૯૪૫

(ડ) ૨૨ - ૦૭ - ૧૯૪૫

(૩) મધુરાયનું જન્મસ્થળ છે.

(અ) કલકત્તા

(બ) દ્વારકા

(ક) અમદાવાદ

(ડ) જામખંભાળીયા

(૪) મધુરાયે પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ માંથી લીધું.

(અ) દ્વારકા

(બ) અમદાવાદ

(ક) કલકત્તા

(ડ) જામખંભાળીયા

(૫) મધુરાયે સ્નાતકની ડિગ્રી માંથી મેળવી.

(અ) કલકત્તા - રેસિડેન્ટ કોલેજ

(ક) અમદાવાદ - ગુજરાત કોલેજ

(બ) કલકત્તા - લો કોલેજ

(ડ) અમદાવાદ - એચ. કે. કોલેજ

(૬) મધુરાય અમેરિકા ની તાલીમ લેવા ગયા હતા.

(અ) લેખન

(બ) અભિનય

(ક) ચિત્રકલા

(ડ) રંગમંચ અને દિગ્દર્શન

(૭) અમેરિકામાં મધુરાયે સાપ્તાહિકનો પ્રારંભ કર્યો .

(અ) ગુજરાતી

(બ) હિન્દી

(ક) બંગાળી

(ડ) મરાઠી

(૮) હાલમાં મધુરાય દેશમાં રહે છે.

(અ) આફ્રિકા

(બ) અમેરિકા

(ક) કેનેડા

(ડ) લંડન

(૯) મધુરાય રચિત 'કલ્પતરુ' કૃતિનું સ્વરૂપ છે.

(અ) નવલકથા

(બ) લઘુનવલ

(ક) નાટક

(ડ) નવલિકા

(૧૦) નીચેનામાંથી એ મધુરાયનો વાર્તાસંગ્રહ છે.

(અ) સાપબાજી

(બ) સભા

(ક) કેફિયત

(ડ) બાંશી નામની એક છોકરી

(૧૧) એ મધુરાય રચિત નાટક છે.

(અ) કોઈ પણ એક ફૂલનું નામ બોલો તો

(ક) મેરે પિયા ગયે રેગૂન

(બ) બાંશી નામની એક છોકરી

(ડ) નીલે ગગન કે તલે

(૧૨) મધુરાય રચિત 'અશ્વત્થામા' કૃતિનું સ્વરૂપ છે.

(અ) એકાંકીસંગ્રહ

(બ) નાટક

(ક) નિબંધ

(ડ) ટૂંકીવાર્તા

(૧૩) મધુરાયની નવલકથા ઉપરથી 'વોટ્સ ચોર રાશી' નામનું હિન્દી ચલચિત્ર બન્યું.

(અ) ચહેરા

(બ) સભા

(ક) મુખસુખ

(ડ) કિમ્બલ રેવન્સ વૂડ

(૧૪) યોગેશનું પાત્ર નવલકથામાં આવે છે.

(અ) કિમ્બલ રેવન્સ વૂડ

(બ) સભા

(ક) ચહેરા

(ડ) મુખસુખ

(૧૫) તપતી નામનું સ્ત્રીપાત્ર મધુરાયની નવલકથામાં આવે છે.

(અ) કામિની

(બ) સભા

(ક) ચહેરા

(ડ) સાપબાજી

(૧૬) ' ધ લાઈટ ઈન ધ ફોરેસ્ટ' કૃતિનું સ્વરૂપ છે.

(અ) અનુવાદ

(બ) નાટક

(ક) નિબંધ

(ડ) નવલકથા

(૧૭) નીચેનામાંથી એ મધુરાયનો એકાંકીસંગ્રહ છે.

(અ) અશ્વત્થામા

(બ) સંતુ રંગીલી

(ક) કુમારની આગાશી (ડ) દિલ કી ગલી

(૧૮) ઈ.સ. ૧૯૯૯ માં મધુરાયને ચંદ્રક પ્રાપ્ત થયો.

(અ) રણજિતરામ સુવર્ણચંદ્રક

(બ) નર્મદ ચંદ્રક

(ક) કુમાર સુવર્ણ ચંદ્રક (ડ) પ્રેમાનંદ ચંદ્રક

(૧૯) 'કાન્તા કહે' કૃતિનું સાહિત્ય સ્વરૂપ છે.

(અ) એકાંકીસંગ્રહ

(બ) વાર્તાસંગ્રહ

(ક) નિબંધસંગ્રહ

(ડ) કાવ્યસંગ્રહ

(૨૦) મધુરાય રચિત 'ચહેરા' ની પ્રથમ આવૃત્તિ ઈ.સ. પ્રકાશિત થઈ .

(અ) ૧૯૬૩

(બ) ૧૯૬૪

(ક) ૧૯૬૫

(ડ) ૧૯૬૬

(૨૧) " અનુતર તંગતાના મૌનનો વળાંક આપીને જાણીતી લિપિના અક્ષરોમાંથી 'ચહેરા' એ પોતાની કામની

લિપિ બનાવી લીધી છે. " 'ચહેરા' નવલકથા વિશેનું આ વિધાન એ કર્યું છે.

(અ) સિતાંશુ યશશ્ચન્દ્ર

(બ) મધુરાય

(ક) રાધેશ્યામ શર્મા

(ડ) સુરેશ જોષી

(૨૨) 'ચહેરા' નવલકથામાં તીર્થધામની સૃષ્ટિનું વર્ણન છે.

(અ) દ્વારકા

(બ) ગોકુળ

(ક) મથુરા

(ડ) ડાકોર

(૨૩) નીચેનામાંથી એ મધુરાયનો નિબંધસંગ્રહ છે.

(અ) નીલે ગગન કે તલે

(બ) બોલે ઝીણાંમોર

(ક) દૂરના એ સૂર

(ડ) નંદ સામવેદી

(૨૪) મધુરાયની 'કિમ્બલ રેવન્સ વૂડ' નવલકથા પરથી ટેલિફિલ્મ બની હતી.

(અ) યોગેશ પટેલનું વેવિશાળ

(ક) કોઈ પણ એક ફૂલનું નામ બોલો તો

(બ) કુમારની અગાશી

(ડ) પાનકોર નાકે જઈ

(૨૫) મધુરાયના નાટકના ચૌદ ભાષામાં અનુવાદ થયા છે.

(અ) કોઈ પણ એક ફૂલનું નામ બોલો તો

(ક) કુમારની અગાશી

(બ) આપણે કલબમાં મળ્યા હતા

(ડ) પાનકોર નાકે જઈ

- (૨૬) મધુરાયની 'કિમ્બલ રેવન્સ વૂડ' નવલકથા પરથી ટી.વી. સિરિયલ બની.
 (અ) મિ. યોગી (બ) મિસ્ટર એન્ડ મિસિસ (ક) શ્રીમાન - શ્રીમતિ (ડ) મિસ્ટર એક્સ
- (૨૭) મધુરાયના માતાનું નામ હતું.
 (અ) વિજયાબહેન (બ) મમતાબહેન (ક) જયાબહેન (ડ) વર્ષાબહેન
- (૨૮) ઈ.સ. ૧૯૭૨ માં મધુરાયને સુવર્ણચંદ્રક મળ્યો.
 (અ) નર્મદ સુવર્ણચંદ્રક (ક) ધનજીકાનજી સુવર્ણચંદ્રક
 (બ) રણજિતરામ સુવર્ણચંદ્રક (ડ) નરસિંહ મહેતા સુવર્ણચંદ્રક
- (૨૯) મધુરાયને ભૂપેન ખખ્ખર એવોર્ડ ઈ. સ. માં મળ્યો.
 (અ) ૨૦૦૨ (બ) ૨૦૦૩ (ક) ૨૦૦૪ (ડ) ૨૦૦૬
- (૩૦) મધુરાયના બાળપણના પ્રસંગો વિશેષપણે શહેર સાથે સંકળાયેલાં છે.
 (અ) દ્વારકા (બ) કલકત્તા (ક) અમદાવાદ (ડ) મુંબઈ
- (૩૧) ' બસ , હવે અમને ખારી દાળ ને કાચાં શાક કોણ ખવડાવશે ?'– આ વાક્ય બોલે છે.
 (અ) લેખક (બ) લેખકની બહેન (ક) લેખકના પિતા (ડ) લેખકની માતા
- (૩૨) મધુરાયે ટૂંકીવાર્તાક્ષેત્રે કરેલ પ્રયોગ છે.
 (અ) હામોનિકા (બ) ઘટનાહાસ (ક) ઘટનાલોપ (ડ) રચનારીતિ
- (૩૩) 'ચહેરા'નવલકથામાં લેખકના મોટાભાઈનું નામ છે.
 (અ) પ્રમોદભાઈ (બ) પુલુ (ક) પની (ડ) દૌલત
- (૩૪) નવલકથામાં લેખકના મિત્ર પુલુ સાથેની ઓળખાણ સ્થળે થઈ હતી.
 (અ) લાઈબ્રેરીમાં (બ) મુંબઈમાં (ક) બજારમાં (ડ) અમદાવાદમાં
- (૩૫) “ જો અપના ભાસા ઠીક સે નહીં જાનતા ઓ હી અંગ્રેજીમેં બોલતા હૈ.” નવલકથામાં આ વાક્ય
 બોલે છે.
 (અ) પ્રમોદ (બ) મહારાજ (ક) પીલુ (ડ) યુસુફ
- (૩૬) લેખક કલકત્તામાં સૌપ્રથમ ના ઘરે રહે છે.
 (અ) પુલુ (બ) યુસુફ (ક) શેઠ મોહનલાલજી (ડ) સરલા
- (૩૭) શેઠ મોહનલાલજીના મહારાજનું નામ હતું.
 (અ) જમનાપ્રસાદ (બ) રમણ (ક) રાય પ્રસાદ (ડ) લાલજી
- (૩૮) શેઠ મોહનલાલજીના પુત્ર હતા.
 (અ) એક (બ) બે (ક) ત્રણ (ડ) ચાર
- (૩૯) પંડિતજી નીલકંઠે કલકત્તામાં પોતાનું ઉપનામ રાખ્યું હતું.
 (અ) વૃદ્ધ્ય (બ) ધનશ્યામ (ક) શ્યામ (ડ) પ્રસાદ
- (૪૦) લેખક ની ચોપડીઓ વાપરતા.
 (અ) ભંવરલાલ (બ) કિશોરીમલ (ક) પુલુ (ડ) રંજના
- (૪૧) લેખક ના વપરાયેલાં કપડાં અને જોડાં પહેરતાં હતાં.
 (અ) કિશોરીમલ (બ) ભંવરમલ (ક) દૌલત (ડ) યુસુફ

(૪૨) લેખક સામે લગ્નનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે.

(અ) સરલા (બ) મૃદુ (ક) રંજના (ડ) શ્રીલેખા

(૪૩) ‘ તું આ ચેક લઈ લે, અને જેને જરૂર હોય એને મારી વતી પાંચસો રૂપિયા આપજે.’- આ વાક્યબોલે છે.

(અ) યુસુફ (બ) શેઠ મોહનલાલજી (ક) જમનાપ્રસાદ (ડ) પુલુ

(૪૪) પુલુની પત્નીનું નામ છે.

(અ) તપતી (બ) સરલા (ક) રંજના (ડ) શ્રીલેખા

(૪૫) પુલુ મૂળ શહેરનો વતની હતો.

(અ) બનારસ (બ) કલકત્તા (ક) મુંબઈ (ડ) દ્વારકા

(૪૬) મામાના બાબાને સોનાની ચેઈન એ આપી હતી.

(અ) મિસરાજી (બ) શેઠ મોહનલાલે (ક) પંડાજીએ (ડ) દૌલતે

(૪૭) ‘ તમે મને ભૂત ગણો છો ?’- આ વાક્ય લેખક ને કહે છે.

(અ) તપતીને (બ) સરલાને (ક) શ્રીલેખાને (ડ) રંજનાને

(૪૮) પુલુ અને તપતીના પાડોશીનું નામ હતું.

(અ) સાહાબાબુ (બ) મોહનલાલ (ક) જમનાપ્રસાદ (ડ) મિસરાજી

(૪૯) નવલકથામાં લેખકની માનેલી બહેનનું નામ છે.

(અ) રંજના (બ) મધુ (ક) તપતી (ડ) મૃદુ

(૫૦) “ છોકરા આજના યુગમાં માણસનું જીવન બહુ કોમ્પ્લેક્ષ થઈ ગયું છે, એમ તને નથી લાગતું ?”- આ વિધાન બોલે છે.

(અ) ચેટર્જી બાબુ (બ) શેઠ મોહનલાલજી (ક) જમનાપ્રસાદ (ડ) પંડાજી

(૫૧) “ મેં રાણી ઉપાડી ત્યારે તો કુલ્લીની જ હતી. પછીથી જ એ કાળીની થઈ ગઈ.” આ વિધાન બોલે છે.

(અ) પુલુ (બ) યુસુફ (ક) પની (ડ) શેઠ મોહનલાલજી

(૫૨) પુલુ- તપતીના પુત્રનું નામ હતું.

(અ) કાજલ (બ) ગોવિંદ (ક) દૌલત (ડ) પની

(૫૩) “લાંબી જિંદગીનો આખો વિચાર જ જૂનવાણી છે.”- નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) પુલુ (બ) તપતી (ક) યુસુફ (ડ) શ્રીલેખા

(૫૪) નવલકથામાં યુસુફની પત્નીનું નામ હતું.

(અ) સકીના (બ) બેગમ (ક) આયેશા (ડ) નઝમા

(૫૫) મધુરાયના ‘ કોઈપણ એક ફૂલનું નામ બોલો તો’ નાટક પરથી બનેલ નવલકથા છે.

(અ) કામિની (બ) સભા (ક) સાપબાજી (ડ) કિમ્બલ રેવન્સ વૂડ

(૫૬) “ તારે જલદી કંઈક કરી સેટલ થઈ જવાની જરૂર છે કોઈ પૂછવાવાળું નહિં, કોઈ કંઈ કરવાવાળું નહિં, આ રીતે ન રહેવાય.”- આ વિધાન બોલે છે.

(અ) યુસુફ (બ) પની (ક) પુલુ (ડ) તપતી

(૫૭) “ આદર્શ સૌથી ઉપર છે એનાથી ઉપર કંઈ નથી , પ્રેમ પણ નથી.”- આ વિધાન લેખક ને કહે છે.

(અ) ઋતુ (બ) શ્રીલેખા (ક) મૃદુ (ડ) સરલા

(૫૮) “ હું પ્રેમ કરી શકું નહીં પ્રેમ મને પોસાય નહીં.”- આ વિધાન લેખક ને કહે છે.

(અ) ઋતુ (બ) શ્રીલેખા (ક) મૃદુ (ડ) સરલા

(૫૯) “ પાપ પહેલીવાર જ થાય છે પાપ કરવામાં રીઠા થઈ જવાય પછી એ માત્ર એક નિત્યક્રમ થઈ જાય છે.”- નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) લેખક (બ) યુસુફ (ક) દૌલત (ડ) પુલુ

(૬૦) “ હું માનસિક રીતે અપંગ છું શારીરિક રીતે નહીં.”- આ વિધાન બોલે છે.

(અ) લેખક (બ) યુસુફ (ક) પુલુ (ડ) દૌલત

(૬૧) “ જિંદગી સ્થાયી બનવા માટે ઢળતી જ હોય છે. લગ્ન જ એનો ઉપાય છે તું પરણી જા.”- આ વિધાન..... બોલે છે.

(અ) પુલુ (બ) જમનાપ્રસાદ (ક) શેઠ મોહનલાલ (ડ) તપતી

(૬૨) “આખરે હું કોણ છું? અને શાથી શબ્દોનાં વળગણ લઈને ફરું છું ? મારે શું કરવું જોઈએ ?”- આ ચિંતન કરે છે.

(અ) લેખક (બ) યુસુફ (ક) પુલુ (ડ) તપતી

(૬૩) “ જિંદગીનો એક જ ઉદ્દેશ છે- જીવવું.”- આ વાક્ય ના પત્રમાં આવે છે.

(અ) પિનુ (બ) પુલુ (ક) લેખક (ડ) યુસુફ

(૬૪) “શબ્દો બહુ પંગુ હોય છે અને શબ્દો વાપરવાનો મોહ બહુ ભયંકર હોય છે.”- આ વાક્ય ના પત્રમાં આવે છે.

(અ) પિનુ (બ) લેખક (ક) યુસુફ (ડ) શ્રીલેખા

(૬૫) “ હું તમને ચાહતી નહોતી હવે પણ ચાહતી નથી.”- આ વાક્ય ના પત્રનું છે.

(અ) સરલા (બ) ઋતુ (ક) શ્રીલેખા (ડ) મૃદુ

(૬૬) “ મોતને પકડવા જેટલો હું બહાદુર નથી.” આ વાક્ય બોલે છે.

(અ) લેખક (બ) પિનુ (ક) યુસુફ (ડ) પુલુ

(૬૭) નવલકથાના અંતે લખાયેલા પત્રોમાં લેખક પોતાનું ઉપનામ રાખે છે.

(અ) નિષાદ (બ) વિષાદ (ક) નિષ્ફળ (ડ) વિરહ

(૬૮) “ એવા વિધિવિલાસમાં મને રૂઢિચુસ્તતાની અને અમારા સંબંધની કચાસની વાસ આવે છે.” આ વિધાન ના સંદર્ભે લખાયું છે.

(અ) રંજના (બ) શ્રીલેખા (ક) તપતી (ડ) સરલા

(૬૯) નવલકથામાં રંજનાના ભાઈનું નામ છે.

(અ) દીપુ (બ) પ્રદીપ (ક) દીપ (ડ) મીનુ

(૭૦) “ માણસ માપવાનો ગજ મારો આટલો ટૂંકો નથી.”- આ વાક્ય નવલકથાના મૂકાયું છે.

(અ) આરંભમાં (બ) મધ્યમાં (ક) અંતમાં (ડ) પત્રમાં

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૫
અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯
ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) - 304/ B

'હજાર ચોર્યાસીની મા' - મહાથેતાદેવી અનુવાદક : નિસ્પૃહા દેસાઈ

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : કૃતિના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી માતૃભાષા ઉપરાંત અન્ય ભાષાની કૃતિથી પરિચિત થાય.

એકમ : ૧	અ. અનુવાદનું સ્વરૂપ - મહત્વ- ઉપયોગિતા બ. અનુવાદમાં ધ્યાનપાત્ર બાબતો - પ્રયોજનો	14 ગુણ
એકમ : ૨	કૃતિનો સ્વરૂપલક્ષી અભ્યાસ	14 ગુણ
એકમ : ૩	કૃતિનો વસ્તુલક્ષી અભ્યાસ (આ એકમમાં ટૂંકનોંધો પૂછી શકાશે.)	14 ગુણ
એકમ : ૪	કાવ્યનું રસદર્શન	14 ગુણ
એકમ : ૫	આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ઉપરના ત્રણ એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે	14 ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. અનુવાદકળા : અનુ. નવનીત મદ્રાસી
૨. અનુવાદ - સિદ્ધાંત અને સમીક્ષા : સંપાદક - રમણ સોની
૩. અનુવાદની સમસ્યાઓ - એક સંગોષ્ઠિ : મોહનભાઈ પટેલ
૪. આસ્વાદ અષ્ટાદશી : જયંત કોઠારી
૫. ગુજરાતી કવિતાનો આસ્વાદ : સુરેશ જોષી
૬. કાવ્યાસ્વાદો : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૭. કાવ્ય સંવાદો : રાધેશ્યામ શર્મા
૮. કાવ્યરસ : વિજય શાસ્ત્રી
૯. કાવ્યબાની : નીતિન મહેતા
૧૦. કાવ્યપદ : સુમન શાહ

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૫

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 304/ B

'હજાર ચોર્યાસીના મા' - અનુવાદક : નિસ્પૃહા દેસાઈ

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) મહાશ્વેતાદેવીનો જન્મ તારીખે થયો હતો.

(અ) ૧૪ - ૦૧ - ૧૯૨૬ (બ) ૧૭ - ૦૧ - ૧૯૨૬ (ક) ૧૮ - ૦૧ - ૧૯૨૬ (ડ) ૧૯ - ૦૧ - ૧૯૨૬

(૨) મહાશ્વેતાદેવીનું જન્મસ્થળ છે.

(અ) ઢાકા (બ) પંજાબ (ક) કલકત્તા (ડ) મુંબઈ

(૩) મહાશ્વેતાદેવીના પિતાનું નામ હતું.

(અ) મનીષ ઘટક કાલ્લોલ (બ) બંગાળીબાબુ (ક) દિનાનાથ ચેટરજી (ડ) મહેશ ઘટક કાલ્લોલ

(૪) મહાશ્વેતાદેવીના માતાનું નામ હતું.

(અ) ધારીત્રી દેવી (બ) ધારિણી દેવી (ક) ધરતી દેવી (ડ) ધરી દેવી

(૫) મહાશ્વેતાદેવીના શિલ્પકાર ભાઈનું નામ હતું.

(અ) મનિષ ચૌધરી (બ) તુષાર ચૌધરી (ક) સાન્ખ્યા ચૌધરી (ડ) મુકેશ ચૌધરી

(૬) મહાશ્વેતાદેવીએ કોલેજશિક્ષણ માંથી પ્રાપ્ત કર્યું.

(અ) કલકત્તા વિશ્વવિદ્યાલય- વિશ્વભારતી યુનિવર્સિટી (ક) રાજકોટ -સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી
(બ) એમ.એસ.યુનિવર્સિટી - વડોદરા (ડ) સુરત - દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

(૭) મહાશ્વેતાદેવીએ વિષય સાથે સ્નાતક અને અનુસ્નાતક અભ્યાસ કર્યો.

(અ) અંગ્રેજી (બ) હિન્દી (ક) બંગાળી (ડ) મરાઠી

(૮) મહાશ્વેતાદેવીના પતિનું નામ હતું.

(અ) બિજોન ભટ્ટાચાર્ય (બ) ચિનોય ભટ્ટાચાર્ય (ક) સુધીર ભટ્ટાચાર્ય (ડ) સુબોધ ભટ્ટાચાર્ય

(૯) ઈ.સ ૧૯૬૪માં મહાશ્વેતાદેવીએ કોલેજમાં શિક્ષણ આપવાનું શરૂ કર્યું.

(અ) બીજોયગઢ કોલેજ (બ) એલ્ફિન્સ્ટન કોલેજ (ક) એમ.ટી.બી. કોલેજ (ડ) ગુજરાત કોલેજ

(૧૦) મહાશ્વેતાદેવીનુંમોટાભાગનું સાહિત્ય કોમ માટે પ્રેરણાસ્ત્રોત બની રહ્યું.

(અ) આદિવાસી (બ) બારિયા (ક) બંગાળી (ડ) ગુજરાતી

(૧૧) 'હજાર ચોર્યાસીની મા' કૃતિ મૂળ ભાષામાં લખાયેલી છે.

(અ) બંગાળી (બ) હિન્દી (ક) મરાઠી (ડ) પંજાબી

(૧૨) ' હજાર ચોર્યાસીની મા'કૃતિ માટે મહાશ્વેતાદેવીને પુરસ્કાર મળ્યો હતો.

(અ) નોબલ પુરસ્કાર (ક) નર્મદ સુવર્ણ ચંદ્રક
(બ) જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર (ડ) ગુજરાત ગરિમા એવોર્ડ

(૧૩) મહાશ્વેતાદેવીને સમાજસેવા માટે એવોર્ડ મળ્યો.

(અ) પદ્મશ્રી (બ) પદ્મભૂષણ (ક) પદ્મ વિભૂષણ (ડ) ભારત રત્ન

(૧૪) મહાશ્વેતાદેવીને સાહિત્ય અને શિક્ષણ માટે એવોર્ડ મળ્યો.

(અ) પદ્મશ્રી (બ) પદ્મભૂષણ (ક) પદ્મ વિભૂષણ (ડ) ભારત રત્ન

(૧૫) ઈ.સ. ૨૦૦૬ માં ભારતમાં યોજાયેલા પુસ્તકમેળામાં મહાશ્વેતાદેવીએ પોતાના ભાષણમાં ની ફિલ્મમાંથી શબ્દો લીધાં હતાં.

(અ) રાજકપૂર (બ) કેતન મહેતા (ક) યશ ચોપરા (ડ) સંજયલીલા ભણસાણી

(૧૬) મહાશ્વેતાદેવી સાહિત્ય, શિક્ષણ, સમાજસેવા ઉપરાંત..... ક્ષેત્રે પણ કાર્યરત હતાં.

(અ) પત્રકાર (બ) સમાચાર વાંચન (ક) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ સાથે (ડ) અભિનય ક્ષેત્રે

(૧૭) મહાશ્વેતાદેવી પાસેથી નું જીવનચરિત્ર મળે છે.

(અ) ધી ક્વીન ઓફ ઝાંસી (ક) ધી ક્વીન ઓફ ઈંગ્લેન્ડ

(બ) ધી ક્વીન ઓફ આફ્રિકા (ડ) ધી ક્વીન ઓફ અમેરિકા

(૧૮) ' હજાર ચોર્યાસીની મા' કૃતિનું સ્વરૂપ છે.

(અ) નવલકથા (બ) લઘુનવલ (ક) નિબંધ (ડ) જીવનચરિત્ર

(૧૯) ' હજાર ચોર્યાસીની મા' સાપ્તાહિકમાં ધારાવાહિક સ્વરૂપે પ્રગટ થઈ હતી.

(અ) માતૃભારતી (બ) કુમાર (ક) ગુજરાત (ડ) બુદ્ધિપ્રકાશ

(૨૦) મહાશ્વેતાદેવીને ઈ.સ. માં ભારતીય જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કારથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતાં.

(અ) ૧૯૭૦ (બ) ૧૯૮૧ (ક) ૧૯૯૬ (ડ) ૧૯૯૭

(૨૧) ઈ.સ. ૧૯૯૭ માં મહાશ્વેતાદેવીને નામનો સર્વોચ્ચ એવોર્ડ મળ્યો.

(અ) મેગ્સેસે એવોર્ડ (બ) સાહિત્ય અકાદમી એવોર્ડ (ક) જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ (ડ) પદ્મશ્રી એવોર્ડ

(૨૨) મહાશ્વેતાદેવીનું અવસાન તારીખે થયું.

(અ) ૧૩ - ૦૭ - ૨૦૧૬ (બ) ૧૪ - ૦૭ - ૨૦૧૬ (ક) ૨૫ - ૦૭ - ૨૦૧૬ (ડ) ૨૮ - ૦૭ - ૨૦૧૬

(૨૩) બંગાળમાં ઈ.સ. ૧૯૬૦ થી ૧૯૭૦ ના ગાળાને નામથી ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) મુક્તિદશક (બ) મુક્તદશક (ક) મોતીદશક (ડ) સુવર્ણદશક

(૨૪) ' હજાર ચોર્યાસીની મા' પ્રકારની કૃતિ છે.

(અ) ઐતિહાસિક (બ) સામાજિક (ક) સામાજિકવાસ્તવવાદ (ડ) એબ્સર્ડ

(૨૫) ' હજાર ચોર્યાસીની મા' કૃતિનું મુખ્ય નારીપાત્ર છે.

(અ) સુજાતા (બ) બિની (ક) નીપા (ડ) તુલી

(૨૬) સુજાતાના પતિનું નામ છે.

(અ) દિવ્યનાથ (બ) દિનાનાથ (ક) દિનદયાળ (ડ) દિનેશકુમાર

(૨૭) સુજાતાના પ્રિય પુત્રનું નામ છે.

(અ) વ્રતી (બ) જ્યોતિ (ક) સમુ (ડ) અમિત

(૨૮) ' હજાર ચોર્યાસીની મા' કૃતિ ભાગમાં વહેંચાયેલી છે.

(અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર (ડ) પાંચ

(૨૯) સુજાતાની પુત્રીનું નામ છે.

(અ) નિપા (બ) બિની (ક) નંદિની (ડ) હેમ

(૩૦) સુજાતાના દિકરાની લાશ થી મળે છે.

(અ) કાંટાયુક્ત (બ) મનોમુક્ત (ક) સિનેનુક્ત (ડ) મૌનોક્ત

(૩૧) " તમે જો આ ઘડીએ ચાલ્યા નહીં જાઓ તો હું ઘરમાંથી નીકળી જઈશ અને ક્યારેય પાછી નહીં ફરું." - નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) સુજાતા (બ) બિની (ક) નિપા (ડ) તુલી

(૩૨) " તું આખો દિવસ ક્યાં ગઈ હતી એ પણ હું ના પૂછે શકું ?" - આ વિધાન બોલે છે.

(અ) દિવ્યનાથ (બ) જ્યોતિ (ક) અમિત (ડ) ટોની

(૩૩) વ્રતી અને એના મિત્રો સાથે એ દગો કર્યો.

(અ) અનિદ્ય (બ) સમુ (ક) અમિત (ડ) બાબલુ

(૩૪) વ્રતી એના મિત્રો સાથે કવિની જયંતિ ઉજવે છે.

(અ) રવિન્દ્રનાથ (બ) સુંદરમ (ક) ઉમાશંકર (ડ) મેઘાણી

(૩૫) ' વ્રતી.... કેમ એક હજાર ચોર્યાસીની લાશ બની ગયો ?' - નવલકથામાં આ વિધાન..... ના સંદર્ભમાં મુકાયું છે.

(અ) સુમિત્રા (બ) હેમ (ક) સમુની માતા (ડ) નંદિની

(૩૬) નંદિનીની માતા નંદિનીના લગ્ન સાથે કરાવવા ઈચ્છે છે.

(અ) સંદીપ (બ) સમુ (ક) અમિત (ડ) ટોની

(૩૭) " ના, હું બહાર નહિ આવી શકું , ઘરમાં જ નજરકેદ છું." - નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) નંદિની (બ) સમુની માતા (ક) સુજાતા (ડ) હેમ

(૩૮) સુજાતા સિવાય વ્રતી ઘરમાં બીજા ની કાળજી રાખે છે.

(અ) હેમ (બ) બિની (ક) નિપા (ડ) તુલી

(૩૯) વ્રતી..... ને પ્રેમ કરતો હતો.

(અ) નંદિની (બ) વિજ્યા (ક) રમા (ડ) હેમા

(૪૦) બિનીનો જન્મ દેશમાં થયો હતો.

(અ) ઈંગ્લેન્ડ (બ) બ્રિટન (ક) કેનેડા (ડ) અમેરિકા

(૪૧) સુજાતાની નોકરાણીનું નામ હતું.

(અ) હેમ (બ) હેમા (ક) હેત (ડ) હિર

(૪૨) સુજાતા માં નોકરી કરતી હતી.

(અ) બેંકમાં (બ) સ્કૂલમાં (ક) કોલેજમાં (ડ) કંપનીમાં

(૪૩) " હું તને એક સિંહ - શિકારી છાપવાળી સાડી ખરીદી આપીશ." - આ વાત સુજાતાને કહી હતી.

(અ) વ્રતી (બ) દિવ્યનાથ (ક) જ્યોતિ (ડ) સુજાતાના પિતા

- (૪૪) " હા, લોકશાહીના શરીરમાં કેન્સરનો સડો , નહિ મિસ્ટર ચેટરજી, કોઈ છાપામાં નહિ છપાવા દઈએ." - આ વિધાન બોલે છે.
- (અ) સરોજપાલ (બ) પત્રકાર (ક) પોલીસ (ડ) તંત્રી
- (૪૫) " બેન, વ્રતીનો મલકાટ હજી અમારી આંખ સામે છે. સોનાના સૂરજ જેવો હતો તમારો દીકરો." - આ વિધાન બોલે છે.
- (અ) સમુની મા (બ) હેમ (ક) નંદિની (ડ) મિસિસ કાપડિયા
- (૪૬) બિનીના લગ્ન સાથે નક્કી થાય છે.
- (અ) ટોની કાપડિયા (બ) ચેટરજી (ક) અમિત (ડ) શરદ
- (૪૭) સુજાતાએ બીજો વિદ્રોહ રીતે કર્યો.
- (અ) નોકરી નહિ છોડીને (બ) નોકરી છોડીને (ક) ઘર છોડીને (ડ) ઘર નહિ છોડીને
- (૪૮) "દૂધ પીતો છોકરો ! છોકરીઓ જેવો છોકરો. નો નોનલીનેસ." - આ વાક્ય બોલે છે.
- (અ) દિવ્યનાથ (બ) જ્યોતિ (ક) અમિત (ડ) ટોની
- (૪૯) મિલી મિત્રા અને જીસુ મિત્રાના પુત્રનું નામ છે.
- (અ) રનુ (બ) સમુ (ક) લાલદુ (ડ) પાર્થ
- (૫૦) " સમય શોકથી પણ બળવાન છે. શિક કિનારો છે તો સમય હંમેશાં વહેતી ગંગા." આ વાક્ય બોલે છે.
- (અ) સુજાતા સ્વયં (બ) સમુની મા (ક) હેમ (ડ) નંદિની
- (૫૧) " એકાએક બધું જ ગુમાવી બેઠી છું, એક યુગ - એક કલ્પ ખરેખર ખતમ થઈ ગયો. તે દિવસની એ 'હું' હવે મરી ચૂકી છું" નવલકથામાં આ વાક્ય બોલે છે.
- (અ) નંદિની (બ) સુજાતા (ક) હેમ (ડ) સમુની મા
- (૫૨) 'હજાર ચોર્યાસીની મા' ની પ્રથમ આવૃત્તિ ઈ.સ. માં પ્રગટ થઈ.
- (અ) ૧૯૯૯ (બ) ૨૦૦૦ (ક) ૨૦૦૧ (ડ) ૨૦૦૨
- (૫૩) જ્યોતિ અને બિનીના પુત્રનું નામ છે.
- (અ) સુમન (બ) બબલુ (ક) રામ (ડ) બલાઈ
- (૫૪) " સુજાતા બિલકુલ લાગણીહીન વાઈફ છે. એણે જ એના પુત્રને બગાડ્યો છે..... " નવલકથામાં આ વાક્ય બોલે છે.
- (અ) મૌલી મિત્રા (બ) દિવ્યનાથ (ક) મિસિસ કાપડિયા (ડ) જીસુ મિત્રા
- (૫૫) મહાશ્વેતા દેવીના પુત્રનું નામ છે.
- (અ) નબારુન ભટ્ટાચાર્ય (બ) સાલમલ મુખરજી (ક) શરદચંદ્ર (ડ) જતીનબાબુ
- (૫૬) મહાશ્વેતા દેવીના પોલિટીકલ વિકલીના સ્થાપક અને સંપાદક ભાઈનું નામ છે.
- (અ) સચીન ચૌધરી (બ) નબારુન ભટ્ટાચાર્ય (ક) શરદચંદ્ર (ડ) જતીનબાબુ
- (૫૭) બિનોય ભટ્ટાચાર્ય લેખન માટે પ્રસિદ્ધ હતા.
- (અ) નાટ્ય લેખન (બ) કટાર લેખન (ક) નિબંધલેખન (ડ) કાવ્યલેખન

(૫૮) મહાશ્વેતા દેવીનું અવસાન ના કારણે થયું.

(અ) હૃદયરોગનો હુમલો (બ) તાવ (ક) કોલેરા (ડ) કેન્સર

(૫૯) મહાશ્વેતા દેવીએ હિન્દી ભાષામાં લખેલી કૃતિ છે.

(અ) અગ્નિગર્ભ (બ) ગોદાન (ક) મૈલી ચાદર (ડ) ઘરે બાહિરે

(૬૦) મહાશ્વેતાદેવીની કૃતિ પરથી ફિલ્મ બની.

(અ) રુદાલી (બ) ધ ક્વીન ઓફ ઝાંસી (ક) ધોવલી (ડ) ડસ્ટ ઓન ધી રોડ

(૬૧) 'અનુવાદ' મૂળ ભાષાનો શબ્દ છે.

(અ) સંસ્કૃત (બ) અંગ્રેજી (ક) બંગાળી (ડ) હિન્દી

(૬૨) રવીંદ્રનાથ ટાગોરની કૃતિનો અંગ્રેજીમાં અનુવાદ થયો.

(અ) ગીતાંજલિ (બ) શોકાંજલિ (ક) ભાવાંજલિ (ડ) શબ્દાંજલિ

(૬૩) ફ્રેન્ચ નાટક પરથી અંગ્રેજીમાં રચાયેલ 'મોક ડોક્ટર' નું ગુજરાતી રૂપાંતર નામે થયું છે.

(અ) ભદ્રનું ભોપાળું (બ) મિથ્યાભિમાન (ક) જાલકા (ડ) હુન્નરખાનની ચડાઈ

(૬૪) 'Somebody` `s Darling' નો મેઘાણીએ..... નામે અનુવાદ કર્યો.

(અ) કોઈનો લાડકવાયો (બ) કોઈની લાડકી (ક) મારી વ્હાલી (ડ) લાડલી બેબો

(૬૫) મહાશ્વેતા દેવીના મતે લોકો દ્વારા ઇતિહાસ સર્જાયો છે.

(અ) સામાન્ય (બ) મધ્યમ (ક) ઉચ્ચ (ડ) બુધ્ધિજીવી

(૬૬) 'હજાર ચોર્યાસીની મા' નવલકથાના મૂળમાં આંદોલન છે.

(અ) નકસલવાદ (બ) સમાજવાદ (ક) ભાષાવાદ (ડ) જ્ઞાતિવાદ

(૬૭) મહાશ્વેતા દેવીની 'ઝાંસીકી રાની' કૃતિનો સાગારી અને મંદિરાસેન ગુપ્તાએ ભાષામાં અનુવાદ કર્યો.

(અ) અંગ્રેજી (બ) હિન્દી (ક) મરાઠી (ડ) પંજાબી

(૬૮) મહાશ્વેતા દેવીના પિતા વ્યવસાયે હતા.

(અ) લેખક (બ) ઓફિસર (ક) ડોક્ટર (ડ) એન્જિનિયર

(૬૯) મહાશ્વેતાદેવીએ વારાણસી શહેર સંદર્ભે રચેલ કૃતિ છે.

(અ) સંઘર્ષ (બ) હજાર ચોર્યાસીની મા (ક) રુદાલી (ડ) ક્યુંકિ ક્યુંકિ લડકી ?

(૭૦) નિસ્પૃહા દેસાઈ દ્વારા અનુવાદિત કૃતિ ' હજાર ચોર્યાસીની મા' ની પ્રથમ આવૃત્તિ ઈ.સ. માં પ્રગટ થઈ.

(અ) ૧૯૯૬ (બ) ૧૯૯૯ (ક) ૨૦૦૦ (ડ) ૨૦૦૧

=====

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૫
અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯
ગુજરાતી
પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) - ૩૦૫/ A
'પ્રેમ પચીસી' - વિશ્વનાથ જાની

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : કૃતિના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી મધ્યકાળના ગુજરાતી સાહિત્યની કૃતિ અને સ્વરૂપની જાણકારી પ્રાપ્ત કરશે અને એક સર્જકની કૃતિનો સઘન અભ્યાસ કરશે.

એકમ : ૧	સર્જકનું જીવન - સમય અને સમગ્ર સાહિત્યસર્જન	14 ગુણ
એકમ : ૨	કૃતિનો સ્વરૂપલક્ષી અભ્યાસ	14 ગુણ
એકમ : ૩	કૃતિનો વસ્તુલક્ષી અભ્યાસ (આ એકમમાં ટૂંકનોંધો પૂછી શકાશે.)	14 ગુણ
એકમ : ૪	વિચારવિસ્તાર	14 ગુણ
એકમ : ૫	આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ઉપરના ત્રણ એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.	14 ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય : અનંતરાય રાવળ
૨. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય : રમેશ ત્રિવેદી
૩. વિશ્વનાથ જાની- એક અધ્યયન : મહેન્દ્ર દવે

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૫

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 305/A

'પ્રેમ પચીસી' - વિશ્વનાથ જાની

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) વિશ્વનાથ જાની યુગના કવિ છે.

(અ) મધ્યકાલીન (બ) સુધારકયુગ (ક) સાક્ષરયુગ (ડ) આધુનિક

(૨) વિશ્વનાથ જાની પોતાની ભાષાને તરીકે ઓળખાવે છે.

(અ) ગુજરાતી (બ) મારૂં ગુર્જર (ક) ગુર્જર ભાષા (ડ) ગુજ્જર ભાષા

(૩) વિશ્વનાથ જાની મુખ્યત્વે કવિ છે.

(અ) કથાકાર (બ) આખ્યાનકાર (ક) વાર્તાકાર (ડ) ગરબીકાર

(૪) વિશ્વનાથ જાની મુખ્યત્વે ભક્તિનું નિરૂપણ કરનાર કવિ છે.

(અ) પ્રેમલક્ષણ ભક્તિ (બ) શ્રવણભક્તિ (ક) ગુરૂભક્તિ (ડ) દાસ્યભક્તિ

(૫) વિશ્વનાથ જાની મુખ્યત્વે જ્ઞાતિએ બ્રાહ્મણ હતા.

(અ) પ્રશ્નોરા (બ) ઔદિચ્ય (ક) સિદ્ધપુરા (ડ) વડનગરા

(૬) વિશ્વનાથ જાની પોતાની કૃતિમાં શબ્દનો વારંવાર ઉલ્લેખ કરે છે.

(અ) જયાની (બ) જાની (ક) સોની (ડ) વૈષ્ણવ

(૭) વિશ્વનાથ જાનીએ 'મોસાળ ચરિત્ર' ની રચના માં કરી છે.

(અ) ગિરનાર (બ) સોમનાથ (ક) પાટણ (ડ) કચ્છ

(૮) વિશ્વનાથ જાનીનીકૃતિ પ્રેમાનંદના 'મામેરા'ની હરોળમાં ઊભી રહી શકે એવી ક્ષમતા ધરાવે છે.

(અ) મોસાળ ચરિત્ર (બ) સગાળ ચરિત્ર (ક) પ્રેમ પચીસી (ડ) ચાતુરી ચાલીસી

(૯) વિદ્વાનોએ વિશ્વનાથ જાનીનો જીવનકાળ ઈ.સ. નો નિશ્ચિત કર્યો છે.

(અ) ૧૬૨૪ થી ૧૬૪૨ (બ) ૧૬૦૯ થી ૧૬૮૦ (ક) ૧૬૩૦ થી ૧૬૬૮ (ડ) ૧૬૫૨ થી ૧૬૮૫

(૧૦) ડૉ. ભોગીલાલ સાંડેસરા વિશ્વનાથ જાનીને જ્ઞાતિના હોવાનું સ્વીકારે છે.

(અ) ઔદિચ્ય બ્રાહ્મણ (બ) ત્રિવેદી મેવાડા બ્રાહ્મણ (ક) પ્રશ્નોરા બ્રાહ્મણ (ડ) નાગર બ્રાહ્મણ

(૧૧) શ્રી કે. કા. શાસ્ત્રી વિશ્વનાથ જાનીને બ્રાહ્મણ હોવાનો મત ધરાવે છે.

(અ) ઔદિચ્ય (બ) સિદ્ધપુરા (ક) મેવાડા (ડ) પ્રશ્નોરા

(૧૨) વિશ્વનાથ જાનીએ કૃષ્ણ – ગોપીઓનો ભક્તિશૃંગાર રસ માં ગાયો છે.

(અ) ચાતુરી ચાલીસી (બ) પ્રેમ પચીસી (ક) સગાળ ચરિત્ર (ડ) મોસાળ ચરિત્ર

(૧૩) વિશ્વનાથ જાનીના ઈષ્ટદેવ હોવાનું સંભવ છે.

(અ) શિવ (બ) શ્રીકૃષ્ણ (ક) ગણપતિ (ડ) વિષ્ણુ

(૧૪) નીચેનામાંથી કૃતિ વિશ્વનાથ જાનીના નામે ચઢાવેલી છે.

(અ) પ્રેમ પચીસી (બ) ચાતુરચાલીસી (ક) સગાળચરિત્ર (ડ) ગનીમનો પવાડો

(૧૫) વિશ્વનાથ જાનીએ નરસિંહના જીવનનો મામેરાનો પ્રસંગ કૃતિમાં વર્ણવ્યો છે.

(અ) સગાળ ચરિત્ર (બ) મોસાળ ચરિત્ર (ક) હારમાળા (ડ) ચાતુર ચાલીસી

(૧૬) વિશ્વનાથ જાની રચિત 'પ્રેમપચીસી' નું કથાવસ્તુ ભાગવતના 'દશમસ્કંધ' ના ૪૬ - ૪૭ અધ્યાયમાં નિરૂપિત સંદેશની કથાનો આશ્રય લઇને રચ્યું છે.

(અ) ઉદ્ભવ સંદેશ (બ) વિદુર સંદેશ (ક) જશોદા સંદેશ (ડ) ગોપી સંદેશ

(૧૭) 'પ્રેમપચીસી' માં પદો નિરૂપાયા છે.

(અ) પચીસ (બ) છવીસ (ક) ઓગણત્રીસ (ડ) ચાલીસ

(૧૮) 'પ્રેમપચીસી' માં મથુરાવાસી થયેલા શ્રીકૃષ્ણ સાથે નંદ - જશોદાને, ગોપીઓને સંદેશો મોકલે છે.

(અ) દૂત (બ) ઉદ્ભવ (ક) વિદુર (ડ) દેવકી

(૧૯) વિશ્વનાથ જાની રચિત 'પ્રેમપચીસી'નું પ્રથમ પદ રાગમાં મુકાયું છે.

(અ) ગોડી (બ) મારુ (ક) રામગી (ડ) રામકલી

(૨૦) 'પ્રેમપચીસી' નો આરંભ થી થાય છે.

(અ) મંગલાચરણ (બ) દેવકીની કૃષ્ણ પ્રત્યેની ઉક્તિથી (ક) ગુરુસ્તવન (ડ) ઈષ્ટદેવની સ્તુતિ

(૨૧) 'પ્રેમપચીસી' ના બીજાથી છઠ્ઠા પદ સુધીના પદોમાં રાગ મુકાયો છે.

(અ) ગોડી (બ) મારુ (ક) રામગી (ડ) રામકલી

(૨૨) 'પ્રેમપચીસી' ના પ્રથમ પદમાં ના માતૃહૃદયના ભાવોને કવિએ પ્રગટ કર્યા છે.

(અ) માતા દેવકીના (બ) માતા જશોદાના (ક) વાસુદેવના (ડ) નંદના

(૨૩) 'પ્રેમપચીસી' ના ત્રીજા પદમાં ના મનોભાવોને કવિએ અભિવ્યક્તિ આપી છે.

(અ) માતા દેવકી (બ) માતા જશોદા (ક) વાસુદેવ (ડ) નંદ

(૨૪) 'પ્રેમપચીસી' ના પાંચમા પદમાં દ્વારા પ્રેમનું મહાત્મ્ય દર્શાવવાનો પ્રયાસ થયો છે.

(અ) વાસુદેવ (બ) નંદ (ક) દેવકી (ડ) જશોદા

(૨૫) ' જો પ્રેમ કર્યો નથી કે પ્રેમની રીતભાતની જેને ખબર નથી એ પ્રેમની ગત શી રીતે જાણી શકે.'- આ વાત વાસુદેવ ને કરે છે.

(અ) ઉદ્ભવને (બ) કૃષ્ણને (ક) દેવકીને (ડ) વ્રજવાસીઓને

(૨૬) ' મારા કહાનજી, તમારા મનનું જે કોઈ કારણ હોય તો તમે મને કહો' - એમ કહે છે.

(અ) વાસુદેવ - નંદને (બ) વાસુદેવ - દેવકીને (ક) વાસુદેવ - કૃષ્ણને (ડ) વાસુદેવ - જશોદાને

(૨૭) વાસુદેવ કૃષ્ણને મોરમુગટતણી માયાને મનથી ઉતારી પ્રેમથી પચરંગી સુંદર શિર પર ધારણ કરવા કહે છે.

(અ) ટોપી (બ) સાફો (ક) મુગટ (ડ) પાઘડી

(૨૮) વાસુદેવ કૃષ્ણને ગોવાળપણું ત્યજી બનવાની વાત કરે છે.

(અ) પાટવીકુંવર (બ) રાજકુંવર (ક) રાજા (ડ) રાજવીર

(૨૯) 'પ્રેમ પચીસી' ના નવમાં પદમાં નિશદિન પોતાની વાટ જોતાં નંદ - જશોદાને અને વ્રજવધૂઓના ઉચાટને સમાવવા શ્રીકૃષ્ણ સાથે સંદેશો મોકલવાનું વિચારે છે.

(અ) ઉદ્ભવ (બ) નારદ (ક) દૂત (ડ) વ્રજવાસી

- (30) શ્રીકૃષ્ણ ઉદ્ધવને સંદેશો પાઠવતાં કહે છે કે, મારા મનને શાતા આપનારું સ્થાન તો છે.
 (અ) દેવકીજી (બ) જશોદાજી (ક) ગોપીઓ (ડ) વ્રજવાસીઓ
- (31) બીજાં બાળકો માતા પાસે માંગશે તો માને સૂનુંસૂનું લાગશે.
 (અ) સુખડી (બ) રબડી (ક) માખણ (ડ) દહીં
- (32) શ્રીકૃષ્ણને મથુરામાં વિવિધ પકવાનો કરતાંય વ્રજનું વધુ વહાલું છે.
 (અ) દૂધ (બ) દહીં (ક) છાશ (ડ) માખણ
- (33) ' થોડે નીર જ્યમ માછલી,ત્યમ મુજ વિના માડી એકલી.' એવી સુંદર દ્વારા માતાના મનની વ્યથાને સમજાવી છે.
 (અ) ઉપમા (બ) રૂપક (ક) દૃષ્ટાંત (ડ) ઉત્પ્રેક્ષા
- (34) શ્રેકૃષ્ણને વૈકુંઠથી પણ મને વિશેષ વહાલો છે નો કિનારો.
 (અ) સરસ્વતીનો (બ) ગંગાજીનો (ક) જમુનાજીનો (ડ) હિમાલયનો
- (35) શ્રીકૃષ્ણ ઉદ્ધવજીને વ્રજની નારીઓ, ગોપિકાઓના સવાલો - મનનું સમાધાન તેમનાજઈને કરવા કહે છે.
 (અ) ગામ (બ) ઘેર (ક) ફળિયામાં (ડ) શહેરમાં
- (36) નંદ - યશોદા ઉદ્ધવજીને પુત્રની જેમ આવકાર આપીને કહે છે કેએ અમારાં માટે કાંઈ કહેવડાવ્યું છે.
 (અ) શ્યામે (બ) કમલનયને (ક) કાલાએ (ડ) કાન્હાએ
- (37) 'પ્રેમ પચીસી' માં શ્રીકૃષ્ણનો સંદેશો લઈને ઉદ્ધવજી માં આવે છે.
 (અ) ગોકુળ (બ) મથુરા (ક) દ્વારકા (ડ) સોમનાથ
- (38) શ્રીકૃષ્ણ મથુરામાં રાજભોગ, ગમતી રસોઈ અને અનેક જાતનાઅથાણાજમતા હોવાં છતાં તેમને તો ગોકુળનો વધુ વહાલો છે.
 (અ) ખીચડી (બ) ભાત (ક) દહીં (ડ) છાશ
- (39) મથુરામાં બધું જ હોવાં છતાં કૃષ્ણને માતાના હાથનું પીરસેલું મળતું ન હોવાનું દુઃખ છે.
 (અ) દૂધ (બ) ભાત (ક) દહીં (ડ) માખણ
- (40) મથુરાથી કૃષ્ણનો સંદેશો લઈને આવેલા ઉદ્ધવજી સમક્ષ શ્રીકૃષ્ણનાંસ્મરણો વર્ણવતાં માતા યશોદા પોતાની પણ પ્રગટ કરે છે.
 (અ) વેદના (બ) વિરહ - વ્યથા (ક) પીડા (ડ) યાદો
- (41) ' માજી ! સુખડી મુજને આપો ' એમ કહેનારની માયાને હું કેમ કરીને ઉતારી - ભૂલી શકું ?' = આ કહે છે.
 (અ) યશોદા (બ) કૃષ્ણ (ક) દેવકી (ડ) ગોપીઓ
- (42) યશોદા કૃષ્ણની ' માજી મુજને આપો' એ વાતને ભૂલી શકતો નથી.
 (અ) ભાત (બ) ખીચડી (ક) માખણ (ડ) સુખડી
- (43) કૃષ્ણ યશોદાને કહીને બોલાવે એવી માતૃહૃદયની તીવ્ર ઝંખના છે.
 (અ) મા (બ) માડી (ક) મમ્મી (ડ) બા
- (44) 'પ્રેમ પચીસી' માં પુત્રવિરહની અપરંપાર વેદના અનુભવતા નંદ - યશોદાના હૃદયના ભાવોને વાચા મળી છે.
 (અ) વત્સલ (બ) મૃદુ (ક) રમૂજી (ડ) વિસ્મય
- (45) શ્રીકૃષ્ણનો સંદેશો લઈને આવેલા ઉદ્ધવ સાથે વાત કરતા નંદના નો પરિચય મળે છે.
 (અ) પિતૃ હૃદયનો (બ) ભગ્ન હૃદયનો (ક) આર્દ્ર હૃદયનો (ડ) કરુણ હૃદયનો

(૪૬) પુત્રવિરહની વેદનાથી યશોદાનું ચિત્ત જાણે કે બની ગયું છે.

(અ) બાવડું (બ) વ્યાકુળ (ક) આકુળ (ડ) ખિન્ન

(૪૭) 'મરતાં જાણીને આવશો' - આ પંક્તિમાં ઘેરી બનીને આવે છે.

(અ) વ્યથા (બ) કરુણતા (ક) શૃંગાર (ડ) વેદના

(૪૮) કૃષ્ણના પ્રેમને કારણે અકળાયેલી આ સઘળી ગોપીઓ ને કારણે કટુવચનો ઉચ્ચારે છે.

(અ) પ્રેમ (બ) ઈર્ષ્યા (ક) વિરહ (ડ) વિયોગ

(૪૯) માનભંગ થયેલી ગોકુળની ગોપીઓને આપીને શાંત કરવાનો પ્રયત્ન ઉદ્ભવજી કરે છે.

(અ) સંદેશ (બ) સલાહ (ક) સાંત્વના (ડ) જ્ઞાનોપદેશ

(૫૦) વ્રજવાસીઓને ઉદ્ભવજી કૃષ્ણના સમજાવવા માટે અનેક દૃષ્ટાંતો આપે છે.

(અ) પ્રેમ (બ) મહાનતા (ક) દૂરતા (ડ) સામીપ્ય

(૫૧) ઉદ્ભવજીનો જ્ઞાનોપદેશ સાંભળી રહેલી ગોપીઓ ઉદ્ભવજી સમક્ષ પોતાના મનનીકાઢતી જોવા મળે છે.

(અ) દાઝ (બ) રીસ (ક) ફરિયાદ (ડ) બડાશ

(૫૨) ' દીપ ન જાણે પતંગ તણી વ્યથા' - એવા રૂપક દ્વારા ગોપી પોતાના ને વ્યક્ત કરે છે.

(અ) મિલનને (બ) વિરહને (ક) સંસ્મરણને (ડ) મનોગતને

(૫૩) ' ઉદ્ભવ ! કાલો એમ ગયો કરી, તન મન પ્રાણ અમારા સંજ્યે હરી.' - આ પંક્તિ ઉચ્ચારે છે.

(અ) ગોપી (બ) નંદ (ક) જશોદા (ડ) વ્રજવાસીઓ

(૫૪) 'પ્રેમ પચીસી' ના પદમાં ગોપીઓ કૃષ્ણની વિવિધ લીલાઓ વર્ણવે છે.

(અ) દસમા (બ) પંદરમા (ક) અઠારમા (ડ) વીસમા

(૫૫) ગોપી ઉદ્ભવજી સમક્ષ કૃષ્ણ પ્રત્યેના અપાર નું વર્ણન કરે છે.

(અ) દુઃખનું (બ) પ્રેમનું (ક) વિરહનું (ડ) વેદનાનું

(૫૬) કૃષ્ણ પર મોહી પડ્યાનો આરોપ ગોપીઓ લગાવે છે.

(અ) કુબ્જા (બ) સુર્પણખા (ક) હિડિમ્બા (ડ) મંજુલિકા

(૫૭) ગોપીઓ કૃષ્ણની કથા કહેતાં તો જન્મ પણ વીતી જાય એમ કહે છે.

(અ) બાળલીલાની (બ) રાસલીલાની (ક) કાલાની (ડ) દાણલીલાની

(૫૮) આ ઊભી દીસે તેહેનું દૂધ પીતા શ્રીહરિ.

(અ) કાબરી (બ) ચાંદરવી (ક) ગીર (ડ) કાળી

(૫૯) ઉદ્ભવજી માર્ગને શ્રીષ્ઠ માર્ગ સમજે છે.

(અ) જ્ઞાનમાર્ગ (બ) ભક્તિમાર્ગ (ક) વૈરાગ્યમાર્ગ (ડ) પુષ્ટિમાર્ગ

(૬૦) ગોકુળમાં આવીને ઉદ્ભવનો ગર્વ ઓગળી જાય છે.

(અ) જ્ઞાન (બ) બુદ્ધિ (ક) રૂપ (ડ) ધન

(૬૧) ઉદ્ભવજીને જતા જાણીને યશોદાનું માતૃહૃદય થી રડી ઊઠે છે.

(અ) કૃષ્ણપ્રેમથી (બ) કૃષ્ણલીલાથી (ક) કૃષ્ણલીલાથી (ડ) કૃષ્ણ વિયોગથી

(૬૨) 'પ્રેમ પચીસી' ના છેલ્લા પદમાં નંદ - યશોદાની ની અવ્યક્ત વેદના ઉદ્ભવ સમક્ષ પ્રગટ થાય છે.

(અ) પુત્ર વિરહની (બ) પુત્ર મિલનની (ક) પુત્ર પ્રેમની (ડ) પુત્ર ઝંખના

(૬૩) શ્રીકૃષ્ણ અને બલરામ બન્ને ભાઈઓ ના ગુરુકુળમાં શિક્ષાર્થે જાય છે.

(અ) દ્રોણાચાર્ય (બ) કૃપાચાર્ય (ક) સાંદીપની (ડ) ગોવિંદાચાર્ય

(૬૪) નંદરાયને આંગળે નો રથ ઊભેલો જોઈને ગોપાંગનાઓ જાતજાતની કલ્પના કરે છે.

(અ) સોનાનો (બ) ચાંદીનો (ક) રૂપાનો (ડ) કાષ્ઠનો

(૬૫) 'કમલનેણે કહાવ્યું છે કાંઈ ?' - એવું ઉદ્ધવજીને પૂછે છે.

(અ) નંદજી (બ) જશોદાજી (ક) ગોપીઓ (ડ) વ્રજવાસીઓ

(૬૬) ઉદ્ધવજી ઉપદેશથી વ્રજવાસીઓને દિલાસો આપીને નો મહિમા સમજાવે છે.

(અ) જ્ઞાનનો (બ) ભક્તિનો (ક) પ્રેમનો (ડ) વિરહનો

(૬૭) 'આવો જી એકવાર આતા ! આવો જી એકવાર :

દિનરહીને ચાલજ્યોજી, પ્રાણતણા આધાર.'

(અ) બે (બ) ત્રણ (ક) દસ (ડ) સો

(૬૮) 'પ્રેમ પચીસી' જે ગાથે, સાંભળશે તેના ઉપર નેહ રાખશે એવી ફલશ્રુતિ અંતે કવિ આપે છે.

(અ) નંદ (બ) જશોદા (ક) જદુપતિ (ડ) ઉદ્ધવ

(૬૯) 'પ્રેમ પચીસી' રચનાનો આરંભ થી થાય છે.

(અ) દેવકી વિલાપ (બ) જશોદા વિલાપ (ક) નંદ વિલાપ (ડ) ગોપી વિલાપ

(૭૦) 'પ્રેમ પચીસી' રચનાનો અંત થી થાય છે.

(અ) દેવકી વિલાપ (બ) જશોદા વિલાપ (ક) નંદ વિલાપ (ડ) ગોપી વિલાપ

(૭૧) 'પ્રેમ પચીસી' માં રસનું જ નિરૂપણ મુખ્યત્વે આપણું ધ્યાન ખેંચે છે.

(અ) વત્સલ (બ) વીર (ક) શૃંગાર (ડ) હાસ્ય

(૭૨) 'પ્રેમ પચીસી' ના અંતમાં નો વિલાપ હૃદયદ્રાવક બને છે.

(અ) જશોદાનો (બ) નંદનો (ક) ગોપીઓનો (ડ) વ્રજવાસીઓનો

(૭૩) વિશ્વનાથ જાનીની કૃતિ આખ્યાન શિરોમણી પ્રેમાનંદને 'કુંવરબાઈનું મામેરું' સર્જવામાં બહુ ખપમાં લાગ્યું છે.

(અ) મોસાળા ચરિત્ર (બ) સગાળ ચરિત્ર (ક) ચાતુરી ચાલીસી (ડ) હારમાળા

(૭૪) વિશ્વનાથ જાનીએ રચનામાં દુકાળનું વર્ણન કર્યું છે.

(અ) સગાળ ચરિત્ર (બ) મોસાળ ચરિત્ર (ક) ચાતુરી ચાલીસી (ડ) હારમાળા

(૭૫) નંદ - જશોદાનો શ્રીકૃષ્ણ પ્રત્યેનો અગાધ પ્રેમ જોઈને ગદ ગદ થઈ જાય છે.

(અ) સાંદીપની (બ) ઉદ્ધવ (ક) દેવકી (ડ) ગોપીઓ

=====

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૫
અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯
ગુજરાતી
પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) - ૩૦૫/ B
'નરસિંહ મહેતાનાં પદો' - સંપા : અનંતરાય રાવળ

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : કૃતિના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના કથાસાહિત્યથી પરિચિત થશે.

એકમ : ૧	સર્જકના જીવન - સમય અને સમગ્ર સાહિત્યસર્જનનો પરિચય	14 ગુણ
એકમ : ૨	કૃતિનો સ્વરૂપલક્ષી અભ્યાસ અને સામાન્ય પ્રશ્નો	14 ગુણ
એકમ : ૩	કૃતિનો વસ્તુલક્ષી અભ્યાસ (આ એકમમાં ટૂંકનોંધો પૂછી શકાશે.)	14 ગુણ
એકમ : ૪	વિચાર વિસ્તાર	14 ગુણ
એકમ : ૫	આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ઉપરના ત્રણ એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે	14 ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો :

- ૧.મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય : અનંતરાય રાવળ
૨. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય : રમેશ ત્રિવેદી
૩. 'નરસિંહ અધ્યયનગ્રંથ' : પ્રકાશન બહાઉદ્દીન કોલેજ
- ૪.નરસિંહ- સ્વાધ્યાય અને સમીક્ષા : સંપા. : રઘુવીર ચૌધરી
૫. નરસિંહની કાવ્યકૃતિઓ : શિવલાલ જસલપુરા
૬. નરસિંહ : જયંત કોઠારી

'નરસિંહ મહેતાનાં પદો' માંથી પસંદ કરેલા ૨૬ પદોની યાદી

૧. મરમ - વચન કહ્યાં ભાભીએ હું ને.
૨. ઉમિયા-ઈંશની મુજને કિરપા હવી.
૩. શરદપૂનમ તણો દિવસ આવ્યો તિહાં.
૪. 'ધન્ય, ભાભી ! તમો, ધન્ય માતા - પિતા.
૫. ગિરિતળાટી ને કુંડ દામોદર.
૬. એવા રે અમો એવા રે, વળી ત્મો કહો છો તેવા રે.
૭. 'ઓ પેલો ચાંદલિયો મા ! મને રમવાને આલો.'
૮. 'જશોદા ! તારા કાનુડાને સાદ કરીને વાર રે.'
૯. આવડો શો આસંગો, બાઈ ! તારે શામળિયાની સાથે ?
૧૦. જાગને જાદવા ! કૃષ્ણ ગોવાળિયા !
૧૧. ' જળકમળ છાંડી જા રે, બાળા ! સ્વામી અમારો જાગશે.
૧૨. મેહુલો ગાજે ને માધવ નાચે.
૧૩. રુમઝમ રુમઝમ નેપૂર વાજે, તાળી ને વળી તાલ રે.
૧૪. હળવે હળવે હળવે હરજી મારે મંદિર આવ્યા રે.
૧૫. ભોળી રે ભરવાડણ હરિને વેચવા ચાલી.
૧૬. ચાલ રમીએ સહી ! મેલ મથવું મહી.
૧૭. સખી ! આજની ઘડી રળિયામણી રે.
૧૮. ચાલિયો વાટમાં, જ્ઞાનના ઘાટમાં .
૧૯. ભૂતળ ભક્તિ પદારથ મોટું , બ્રહ્મલોકમાં નાહીં રે.
૨૦. પ્રેમરસ પાને , તું મોરના પિચ્છધર !
૨૧. વૈષ્ણવજન તો તેને કહીએ
૨૨. જે ગમે જગતગુરુ દેવ જગદીશને.
૨૩. જ્યાં લગી આતમાતત્ત્વ ચીન્યો નહીં.
૨૪. અખિલ બ્રહ્માંડમાં એક તું શ્રીહરિ.
૨૫. જાગીને જૌ તો જગત દીસે નહીં.
૨૬. નિરખને ગગનમાં કોણ ધૂમી રહ્યો.

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૫

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 305/B

'નરસિંહ મહેતાનાં પદો' - સંપા : અનંતરાય રાવળ

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) નરસિંહ મહેતાનો આયુષ્યકાળ ઈ.સ. છે.

(અ) ૧૪૬૯ થી ૧૫૩૬ (બ) ૧૪૧૪ થી ૧૪૮૦ (ક) ૧૪૩૩ થી ૧૪૭૦ (ડ) ૧૪૫૧ થી ૧૪૭૨

(૨) નરસિંહ મહેતાનું મૂળ વતન હતું.

(અ) જૂનાગઢ (બ) તળાજા (ક) બગસરા (ડ) ભાવનગર

(૩) નરસિંહ મહેતા જ્ઞાતિએ બ્રાહ્મણ હતા.

(અ) શ્રીમાળી (બ) વડનગરા (ક) સાઠોદરા (ડ) ઔદિચ્ય

(૪) નરસિંહ મહેતાના પિતાનું નામ હતું.

(અ) દામોદરદાસ (બ) કૃષ્ણદાસ (ક) વિષ્ણુદાસ (ડ) કૃષ્ણરામ

(૫) નરસિંહની માતાનું નામ હતું.

(અ) દયાકોર (બ) રૂપકુંવર (ક) રાજકુંવર (ડ) ઈલાબા

(૬) શામળશા શેઠના નામે નરસિંહે રૂપિયાની ઠૂંડી લખી હતી.

(અ) ૭૦૦ (બ) ૮૦૦ (ક) ૯૦૦ (ડ) ૧૦૦૦

(૭) નરસિંહની કવિતા નામથી ઓળખાય છે.

(અ) આખ્યાન (બ) પદ- પ્રભાતિયાં (ક) ગરબો- ગરબી (ડ) છપ્પા

(૮) નરસિંહના દાદાનું નામ હતું.

(અ) જીવણરામ (બ) પુરુષોત્તમદાસ (ક) દાસી જીવણ (ડ) રામદાસ

(૯) નરસિંહની શંકાસ્પદકૃતિ છે.

(અ) રાસસહસ્રપદી (બ) સુદામાચરિત્ર (ક) ગોવિંદગમન (ડ) ચાતુરીઓ

(૧૦) 'ભૂતળભક્તિ પદારથ મોટું બ્રહ્મલોકમાં નાંહિ રે' - એ પંક્તિ કવિની છે.

(અ) નરસિંહ (બ) મીરાં (ક) અખો (ડ) દયારામ

(૧૧) મધ્યકાલીન આખ્યાન સ્વરૂપનાં બીજ નરસિંહની કૃતિમાં મળે છે.

(અ) ચાતુરીઓ (બ) સુદામાચરિત્ર (ક) રાસસહસ્રપદી (ડ) સ્વર્ગની નિસરણી

(૧૨) નરસિંહ મહેતાના જીવનપ્રસંગો તેમનાના પદોમાં રજૂ થયા છે.

(અ) રાસલીલા (બ) આત્મચરિત્રાત્મક (ક) બાળલીલા (ડ) પ્રભાતિયા

(૧૩) નરસિંહ મહેતા જૂનાગઢમાં ના આશ્રયે રહેતા હતા.

(અ) ભાઈ- ભાભી (બ) કાકા - કાકી (ક) મામા - મામી (ડ) રાજ્યાશ્રયે

(૧૪) નરસિંહ મહેતાની પુત્રીનું નામ હતું.

(અ) કુંવરબાઇ (બ) રમાબાઇ (ક) ભંવરબાઇ (ડ) પૂતળીબાઇ

(૧૫) નરસિંહે..... સાથે ગૃહસંસાર માંડયો હતો.

(અ) રાજકૌર (બ) માણેકમહેતી (ક) મનોરમા મહેતી (ડ) અનુપમાકૌર

(૧૬) નરસિંહના સંતાનો હતાં.

(અ) કુંવરબાઇ - શામળશા (ક) કુંવરબાઇ - મદાલાશા
(બ) કુંવરબાઇ - સગાળશા (ડ) કુંવરબાઇ - સતીષશાહ

(૧૭) નરસિંહે રચેલા પદોની સંખ્યા છે.

(અ) ૮૯૬ (બ) ૭૭૭ (ક) ૭૬૮ (ડ) ૮૮૬

(૧૮) 'નિરખને, ગગનમાં કોણ ધૂમી રહ્યો !' - એ પદ નો પરિચય કરાવે છે.

(અ) તત્ત્વદર્શન (બ) ભક્તિબોધ (ક) રાસલીલા (ડ) આત્મદર્શન

(૧૯) શ્રી અનંતરાય રાવળ નરસિંહનો આયુષ્યકાળ ઇ.સ. ગણાવે છે.

(અ) ૧૪૧૪ - ૧૫ થી ૧૪૮૦ (ક) ૧૪૧૦ - ૧૧ થી ૧૪૭૦
(બ) ૧૪૮૪ થી ૧૫૫૦ (ડ) ૧૪૮૪ થી ૧૫૨૦

(૨૦) હાર, હૂંડી - નરસિંહની સ્વરૂપની કૃતિઓ છે.

(અ) આત્મવૃત્ત (બ) રાસલીલા (ક) બાળલીલા (ડ) તત્ત્વદર્શન

(૨૧) નીચેનામાંથી નરસિંહની આખ્યાનકલ્પ કૃતિ છે.

(અ) હૂંડી (બ) મામેરું (ક) ચાતુરીઓ (ડ) સુદામાચરિત્ર

(૨૨) નીચેનામાંથી નરસિંહનું જ્ઞાનવૈરાગ્યનું પદ છે.

(અ) જ્યાં લગી આત્માતત્ત્વ ચિન્ત્યો નહીં (ક) ઉમિયા-ઈશની મુજને કિરપા હવી
(બ) મેહુલો ગાજે ને માધવ નાચે (ડ) પ્રેમરસ પાને તું મોરના પિચ્છધર

(૨૩) 'નરસિંહ મુખ્યત્વે ભક્ત, તેનું કવિપણું આનુંષાંગિક જ, છતાં કવિ તરીકે તે મોટો છે.' -આ વિધાન
..... એ કર્ત્યું છે.

(અ) કનૈયાલાલ મુનશી (બ) બ.ક.ઠાકોરે (ક) અનંતરાય રાવળે (ડ) વિજયરાય વૈદ્ય

(૨૪) નરસિંહની કવિતાને 'ત્રીજા નેત્રની પ્રસાદી' તરીકેએ ઓળખાવી છે.

(અ) બ.ક.ઠાકોરે (બ) કનૈયાલાલ મુનશી (ક) વિજયરાય વૈદ્ય (ડ) રામનારાયણ પાઠક

(૨૫) નરસિંહને 'આદિકવિ' તરીકેનું બિરુદ એ આપ્યું.

(અ) અનંતરાય રાવળે (બ) કનૈયાલાલ મુનશી (ક) બ.ક.ઠાકોરે (ડ) વિજયરાય વૈદ્ય

(૨૬) નરસિંહ મહેતાના માતા-પિતાનું નામ હતું.

(અ) રામદાસ - દમયંતી (ક) કૃષ્ણદાસ - દયાકોર
(બ) શામળદાસ - દામિનીબા (ડ) પરુષોત્તમદાસ - જીજીબા

(૨૭) નરસિંહ મહેતાના લગ્ન સાથે થયા હતા.

(અ) કમળાબેન (બ) કુંવરીબાઇ (ક) માણેકમહેતી (ડ) તાપીબેન

(૨૮) નરસિંહ મહેતાને 'મરમ વચન' એ કહ્યા.

(અ) પિતાજીએ (બ) દાદાએ (ક) ભાલીએ (ડ) ગુરુજીએ

(૨૯) હરિજનવાસમાં જીને ભજન કરવા બદલ જ્ઞાતિએ નરસિંહને જ્ઞાતિબહાર કર્યા હતા.

(અ) જૈન (બ) નાગરી (ક) વણિક (ડ) આમાંની કોઈ નહીં

(૩૦) 'શામળશાનો વિવાહ' એ નરસિંહની પ્રકારની કૃતિ છે.

(અ) આત્મચરિત્રાત્મક (બ) બાળલીલા (ક) પ્રભાતિયું (ડ) આખ્યાન

(૩૧) નરસિંહ મહેતા કૃત 'ગોવિંદગમન' અને 'સુરતસંગ્રામ' કૃતિઓ પ્રકારની છે.

(અ) પ્રભાતિયાં (બ) આખ્યાનાત્મક (ક) કૃષ્ણલીલાનાં પદો (ડ) આમાંનું કાંઈ નહીં

(૩૨) નરસિંહે તેનાં પદોમાં મુખ્યત્વે નો શૃંગાર જ વિશેષ ગાયો છે.

(અ) રામ - સીતા (બ) અર્જુન - ઉર્વશી (ક) કૃષ્ણ - રાધા (ડ) અર્જુન - દ્રૌપદી

(૩૩) 'જાગીને જોઉં તો જગત ઈસે નહિં, ઊંઘમાં અટપટા ભોગ ભાસે' - એ પ્રકારની રચના છે.

(અ) આત્મચરિત્રાત્મક (બ) કૃષ્ણ બાળલીલાનું પદ (ક) જ્ઞાનવૈરાગ્યનું પદ (ડ) આખ્યાનાત્મક પદ

(૩૪) ભક્ત કવિ નરસિંહ મહેતા યુગમાં થઇ ગયેલા કવિ છે.

(અ) મધ્યકાલીન (બ) સુધારકયુગ (ક) સાક્ષરયુગ (ડ) ગાંધીયુગ

(૩૫) કુંવરબાઇ સાથે નરસિંહ મહેતાનું સગપણ હતું.

(અ) સસરા - વહુ (બ) પિતા - પુત્રી (ક) પતિ - પત્ની (ડ) ભાઈ - બહેન

(૩૬) નરસિંહ મહેતા જૂનાગઢના રાજાના શાસનમાં થયા હોવાનું મનાય છે.

(અ) રા' નવઘણ (બ) રા' ખેંગાર (ક) રા'માંડલિક (ડ) રા' માણેક

(૩૭) નીચેનામાંથી કૃતિ નરસિંહ મહેતાની નથી.

(અ) ઝારીનાં પદ (બ) નરસિંહકા માહ્યરા (ક) ચાતુરીઓ (ડ) હૂંડી

(૩૮) અનંતરાય રાવળ સંપાદિત 'નરસિંહ મહેતાનાં પદો' ની પ્રથમ આવૃત્તિ ઈ.સ. માં પ્રકાશિત થઇ.

(અ) ૧૯૮૪ (બ) ૧૯૮૫ (ક) ૧૯૮૬ (ડ) ૧૯૮૭

(૩૯) અનાથના નાથને વેચે આહીરની નારી, શેરીએ શેરીએ સાદ પાડે :

(અ) લ્યો કોઇ દૂધ (બ) લ્યો કોઇ દહીં (ક) લ્યો કોઇ છાશ (ડ) લ્યો કોઇ મુરારિ

(૪૦) નરસિંહ મહેતાનું 'વૈષ્ણવજન તો તેને કહીએ' પદ ને ખૂબ જ પ્રિય હતું.

(અ) મોરારજી દેસાઇ (બ) નારાયણ દેસાઇ (ક) મહાદેવદેસાઇ (ડ) ગાંધીજી

(૪૧) નરસિંહ મહેતાનાં 'બાળલીલાનાં પદો' માં રસનું નિરૂપણ થયેલું છે.

(અ) શૃંગાર (બ) વીર (ક) કરૂણ (ડ) વાત્સલ્ય

(૪૨) મધ્યકાળના કવિને નરસિંહનો અવતાર માનવામાં આવે છે.

(અ) શામળ (બ) પ્રેમાનંદ (ક) દયારામ (ડ) મીરાંબાઈ

(૪૩) નાગણ અને શ્રીકૃષ્ણના સંવાદાત્મકરીતિમાં લખાયેલું નરસિંહ મહેતાનું બાળલીલાનું પદ છે.

(અ) ઓ પેલો ચાંદલિયો, મા ! મને રમવાને આલો

(બ) જળકમળ છાંડી જા રે, બાળા ! સ્વામી અમારો જાગશે.

(ક) જાગને જાદવા ! શ્રીકૃષ્ણ ગોવાળિયા !

(ડ) જશોદા ! તારા કાનુડાને સાદ કરીને વાર રે

(૪૪) 'કૃષ્ણ- સુદામા' ના પદોની કથા ગ્રંથમાં જોવા મળે છે.

(અ) રામાયણ

(બ) મહાભારત

(ક) ભાગવત

(ડ) બાઈબલ

(૪૫) નરસિંહ મહેતાએ રાગ ગાઈ વરસાદ વરસાવ્યો હતો.

(અ) કેદાર

(બ) મલ્હાર

(ક) તાનારીરી

(ડ) ભૈરવી

(૪૬) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના ભક્તિઆંદોલનના ઉદગાતા હતા.

(અ) નરસિંહ

(બ) મીરાં

(ક) અખો

(ડ) પ્રેમાનંદ

(૪૭) 'ઓ પેલો ચાંદલિયો મા ! મને રમવાને આલો' પદ કૃષ્ણની લીલાનું છે.

(અ) રાસલીલા

(બ) બાળલીલા

(ક) દાણલીલા

(ડ) આમાંનું એકપણ નહીં

(૪૮) 'એવા રે અમે એવા' એ નરસિંહનું પ્રકારનું પદ છે.

(અ) આત્મવૃત્ત

(બ) બાળલીલા

(ક) રાસલીલા

(ડ) ભક્તિબોધ

(૪૯) નરસિંહ ઉપર કવિની અસર જોવા મળે છે.

(અ) જયદેવ

(બ) દયારામ

(ક) પ્રેમાનંદ

(ડ) અખો

(૫૦) 'સખી ! આજની ઘડી રળિયામણી' એ નું પદ છે.

(અ) રાસલીલા

(બ) ગોપીભક્તિ

(ક) કૃષ્ણ - સુદામા

(ડ) બાળલીલા

(૫૧) સમયની દૃષ્ટિએ નહીં પણ ગુણવત્તા અને શક્તિની દૃષ્ટિએ નરસિંહને કવિ માનવો પડે.

(અ) આદ્ય

(બ) મહા

(ક) આદિ

(ડ) રાજ

(૫૨) નરસિંહનાં નાં પદોનું કર્તૃત્વ શંકાસ્પદ મનાય છે.

(અ) કૃષ્ણ - સુદામા

(બ) આત્મવૃત્ત

(ક) ભક્તિબોધ

(ડ) સુરતસંગ્રામ

(૫૩) નરસિંહે પોતાના વિશે લખતાં એવું કહ્યું છે કે, 'સૂતિ ઊઠી મારી વાણી'

(અ) ઉત્તમ

(બ) મધ્યમ

(ક) અધમ

(ડ) આદ્ય

(૫૪) નરસિંહ મહેતાની શૃંગારભક્તિની કવિતા પર વધુમાં વધુ અસર ની પડી છે.

(અ) રામાયણ

(બ) ભાગવત

(ક) મહાભારત

(ડ) પુરાણ

(૫૫) શ્રીકૃષ્ણની કૃપા પામીને ઘેર આવેલા નરસિંહે તેમના નો આભાર માન્યો.

(અ) ભાઈ

(બ) ભાભી

(ક) ગુરૂ

(ડ) જ્ઞાતિજનો

(૫૬) નરસિંહ મહેતા રોજ સવારે કુંડમાં સ્નાન કરવા માટે જતા હતા.

(અ) તુલસીદાસ

(બ) દામોદર

(ક) હવન

(ડ) મૃગી

(૫૭) છંદનો પ્રયોગ એ નરસિંહની કવિતાની ખાસ વિશેષતા છે.

(અ) ચોપાઈ (બ) દોહરો (ક) ઝૂલણાં (ડ) મનહર

(૫૮) જાગને જાદવા, કૃષ્ણ ગોવાળિયા, તુજ વિના માં કોણ જાશે ?'

(અ) સીમ (બ) ઘેન (ક) ગામ (ડ) વન

(૫૯) નરસિંહ મહેતાએ પદો રચવાનો સંકલ્પ કર્યો હતો.

(અ) સવાસો (બ) બે હજાર (ક) એક લાખ (ડ) સવા લાખ

(૬૦) 'કીડી ફૂ તો તે થઈ ઊઠિયો, પૂરણબ્રહ્મ -શું ધ્યાન ચોટયું.'

(અ) હાથી (બ) મંકોડો (ક) કુંજર (ડ) સિંહ

(૬૧) નરસિંહે લખેલાં નાં પદો આખ્યાન- સદૃશ રચના છે.

(અ) કૃષ્ણ - બાળલીલા (બ) કૃષ્ણ - રાસલીલા (ક) કૃષ્ણ - સુદામા (ડ) ભક્તિબોધ

(૬૨) નરસિંહ મહેતાનાં પદો કવિ નરસિંહે નહીં પણ કોઈ બીજાએ લખ્યાં હોવાનું કહેવાય છે.

(અ) આત્મવૃત્ત (બ) રાસલીલા (ક) કૃષ્ણ - સુદામા (ડ) શુંગારમાળાનાં પદો

(૬૩) નરસિંહ મહેતાનું ચિરંજીવ પ્રદાન છે.

(અ) આત્મવૃત્તનાં પદો (બ) બાળલીલાનાં પદો (ક) આખ્યાનાત્મક કૃતિઓ (ડ) જ્ઞાન વૈરાગ્યનાં પદો

(૬૪) જૂનાગઢમાં આવેલું નરસિંહનું ઘર આજે નામથી ઓળખાય છે.

(અ) નરસિંહની હવેલી (બ) નરસિંહનો ચોરો (ક) નરસિંહનું ડહેલું (ડ) નરસિંહનું ખોરડું

(૬૫) નરસિંહ મહેતાને 'ઉજ્જવલ વાણીનો કવિ' એ કહ્યા છે.

(અ) અનંતરાય રાવળે (બ) કનૈયાલાલ મુનશીએ (ક) ભોગીલાલ સાંડેસરાએ (ડ) ઉમાશંકર જોશીએ

(૬૬) નરસિંહ મહેતાના કાકાનું નામ હતું.

(અ) રણછોડદાસ (બ) વિષ્ણુદાસ (ક) પરબતદાસ (ડ) શામળદાસ

(૬૭) શ્રી ઉમાશંકર જોશી નરસિંહના પદને 'ગુજરાતી ભાષાનું ઘરેણું' ગણાવે છે.

(અ) એવા રે અમે એવા (ક) ઓ પેલો ચાંદલિયો મા

(બ) જળકમળ છાંડી જા ને બાળા (ડ) જાગને જાદવા કૃષ્ણ ગોવાળિયા

(૬૮) નરસિંહને કૃષ્ણનો પ્રથમ સાક્ષાત્કાર રૂપે થયો.

(અ) રાસલીલા (બ) બાળલીલા (ક) દાણલીલા (ડ) આમાંથી કોઈ નહીં

(૬૯) માંગરોળમાં એક સ્થળને ના નામે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) નરસિંહનો ચોરો (બ) નરસિંહ ઉદ્યાન (ક) નરસિંહ કિડાંગણ (ડ) નરસિંહનું સ્મશાન

(૭૦) તળાજાની ટેકરીઓમાં નામે ઓળખાતી ગુફા મળે છે.

(અ) નરસિંહ મહેતાની નિશાળ (બ) ગબાગૌરની નિશાળ (ક) નરસૈયાની ગુફા (ડ) નરસૈયા ચા સ્વામી

બી.એ. સેમેસ્ટર - ૬

અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) - ૩૧૧

અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ભાગ - ૨

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના ઇતિહાસની અને સાહિત્યના યુગો, સર્જકો અને કૃતિઓથી માહિતગાર થઈ શકશે.

એકમ : ૧ અનુગાંધીયુગનું સાહિત્ય : 14 ગુણ

(અ) આ યુગને ઘડનારાં સામાજિક, રાજકીય, સાંસ્કૃતિક પરિબલો, સાહિત્યક્ષેત્રે થયેલા નવપ્રસ્થાનો અને પ્રદાનો

(બ) નીચેના સર્જકોની સાહિત્યસેવાનો અભ્યાસ :

(૧) રાજેન્દ્ર શાહ (૨) નિરંજન ભગત (૩) ઉશનસ (૪) પ્રિયકાન્ત મણિયાર

એકમ : ૨ અનુગાંધીયુગની મહત્વની કૃતિઓનો મુદ્દાસર અભ્યાસ : 14 ગુણ

૧. બારી બહાર - પ્રહલાદ પારેખ

૨. પરિક્રમા - બાલમુકુંદ દવે

૩. મોરનાં ઈંડા - કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણી

૪. સ્વપ્ન પ્રયાણ - હરિશ્ચંદ્ર ભટ્ટ

એકમ : ૩ આધુનિક યુગનું સાહિત્ય : 14 ગુણ

(અ) આ યુગને ઘડનારાં સામાજિક, રાજકીય, સાંસ્કૃતિક પરિબલો, સાહિત્યક્ષેત્રે થયેલાં નવપ્રસ્થાનો અને પ્રદાનો

(બ) નીચેના સર્જકોની સાહિત્યસેવાનો અભ્યાસ :

(૧) સુરેશ જોષી (૨) રઘુવીર ચૌધરી (૩) મધુરાય (૪) લાભશંકર ઠાકર

એકમ : ૪ આધુનિક યુગની મહત્વની કૃતિઓનો મુદ્દાસર અભ્યાસ : 14 ગુણ

૧. પેરેલિસિસ - ચંદ્રકાંત બક્ષી

૨. ફેરો - રાઘેશ્યામ શર્મા

૩. નાઈટમેર - સરોજ પાઠક

૪. અંગત - રાવજી પટેલ

૫. દૂરના એ સૂર - દિગ્વીશ મહેતા

એકમ : ૫ આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ચારેય એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક 14 ગુણ

(હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા : ધીરુભાઈ ઠાકર
૨. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ડૉ. રમેશ ત્રિવેદી
૩. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : પ્રકાશક - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૪. આધુનિક કવિતા : ભોળાભાઈ પટેલ
૫. આધુનિક કવિતાપ્રવાહ : જયંત પાઠક
૬. આધુનિક કવિતામાં ભાષાકર્મ : સતીશ વ્યાસ
૭. ગુજરાતી કવિતા : ફૂલ અને ફોરમ : ડૉ. ઇલિયાસ આખલી
૮. રાજેન્દ્ર- નિરંજન યુગની કવિતા : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૯. સુરેશ જોષીથી સુરેશ જોષી : સુમન શાહ
૧૦. લાભશંકર ઠાકરનાં એકાંકીઓ : ડૉ. ઇલિયાસ આખલી

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૬

અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ -૨

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) અનુગાંધીયુગના સાહિત્યની સમયસીમા છે.

(અ) ઈ.સ.૧૯૧૫ થી ઈ.સ.૧૯૪૫

(ક) ઈ.સ.૧૯૫૬ થી ઈ.સ.૧૯૭૫

(બ) ઈ.સ.૧૯૪૦ થી ઈ.સ.૧૯૫૬

(ડ) ઈ.સ.૧૯૭૫ થી આજસુધી

(૨) અનુગાંધીયુગને બીજા નામથી ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) નર્મદયુગ

(બ) ગોવર્ધનયુગ

(ક) મુનશીયુગ

(ડ) સૌંદર્ય યુગ

(૩) ઉમાશંકર જોશીએ ની કવિતાને ‘ આંખ,કાન ને નાકની કવિતા’ કહી છે.

(અ) પ્રહલાદ પારેખ

(બ) રાજેન્દ્ર શાહ

(ક) પ્રિયકાન્ત મણિયાર

(ડ) નલિન રાવળ

(૪) રાજેન્દ્ર શાહના સોળ કાવ્યસંગ્રહોનો સંકલિત સંગ્રહ નામે પ્રકાશિત થયો.

(અ) સમગ્ર કવિતા

(બ) સંકલિત કવિતા

(ક) સકલ કવિતા

(ડ) સમસ્ત કવિતા

(૫) પ્રિયકાન્ત મણિયારનો મરણોત્તર કાવ્યસંગ્રહ છે.

(અ) પ્રતીક

(બ) અશબ્દરાત્રિ

(ક) પ્રબળગતિ

(ડ) વ્યોમલિપિ

(૬) ‘નમેલી સાંજ’ એકવિની કૃતિ છે.

(અ) નિરંજન ભગત

(બ) હસમુખ પાઠક

(ક) પ્રિયકાન્ત મણિયાર

(ડ) નલિન રાવળ

(૭) અનુગાંધીયુગના પ્રમુખ સર્જકો છે.

(અ) કાન્ત, કલાપી, ન્હાનાલાલ

(બ) ઉમાશંકર જોશી, સુંદરમ, પન્નાલાલ પટેલ

(ક) રાજેન્દ્ર શાહ, પ્રિયકાન્ત મણિયાર, હસમુખ પાઠક

(ડ) લાભશંકર ઠાકર, સિતાંશુ યશશ્ચંદ્ર , મધુરાય

(૮) મોહનલાલ પટેલની વાર્તાઓ જીવનની યાંત્રિકતાની છબીને ઝીલે છે.

(અ) આંધળી માનો કાગળ

(બ) લિખિતના પાયલાગણ

(ક) ઈંટોના સાત રંગ

(ડ) સમુડી

(૯) ‘ એક છાપાની હજાર પ્રત સમા સહુ આપણે’ – એ પંક્તિ કવિએ રચી છે.

(અ) પ્રિયકાન્ત પરીખ

(બ) નિરંજન ભગત

(ક) પ્રિયકાન્ત મણિયાર

(ડ) શ્યામ સાધુ

(૧૦) સિતાંશુ યશશ્ચંદ્ર કાવ્યો લખે છે.

(અ) ઈલા કાવ્યો

(બ) મગન કાવ્યો

(ક) મૃણાલ કાવ્યો

(ડ) લઘરા

કાવ્યો

(૧૧) ‘ કાવ્યોત્સર્ગ એ મળોત્સર્ગ છે.’ – એવું વિધાન એ કર્યું છે.

(અ) નિરંજન ભગત

(બ) રાવજી પટેલ

(ક) લાભશંકર ઠાકર

(ડ) સિતાંશુ

યશશ્ચંદ્ર

(૧૨) ગુલામ મહંમદ શેખ પાસેથી નામનો કાવ્યસંગ્રહ મળે છે.

(અ) છિન્ન ભિન્ન છું

(બ) અંગત

(ક) અથવા

(ડ) સમીપ

(૧૩) નિરંજન ભગતે નાં કાવ્યોનો અનુવાદ આપ્યો છે.

(અ) ઓડનનાં કાવ્યો

(બ) વોલ્ટ વ્હિટમન

(ક) બોદલેર

(ડ) રિલ્કે

(૧૪) આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યનો આરંભ ઈ.સ. થી થયેલો મનાય છે.

(અ) ૧૯૩૫

(બ) ૧૯૪૫

(ક) ૧૯૫૫

(ડ) ૧૯૭૫

(૧૫) ગુજરાતીમાં આધુનિક નવલકથાના પ્રણેતા છે.

(અ) રાઘેશ્યામ શર્મા

(બ) મુકુંદપરીખ

(ક) સુરેશ જોષી

(ડ) મધુરાય

(૧૬) આધુનિક સર્જકો ને સૌથી વધુ મહત્વ આપે છે.

(અ) સમાજને

(બ) સંસ્કૃતિને

(ક) કલાકૃતિને

(ડ) ગાંધીવિચારને

(૧૭) ગુજરાતીમાં 'હરિયાશ્રેણી'ની વાર્તાઓ સર્જનાર લેખક છે.

(અ) ચન્દ્રકાન્ત બક્ષી

(બ) રાઘેશ્યામ શર્મા

(ક) મધુરાય

(ડ) લાભશંકર ઠાકર

(૧૮) ' મરણોત્તર' નવલકથાના લેખક છે.

(અ) કિશોર જાદવ

(બ) ધીરૂબહેન પટેલ

(ક) સુરેશ જોષી

(ડ) મધુરાય

(૧૯) 'પેરેલિસિસ' નવલકથાના લેખક છે.

(અ) મધુરાય

(બ) સુરેશ જોષી

(ક) કિશોર જાદવ

(ડ) ચન્દ્રકાન્ત બક્ષી

(૨૦) 'સ્વાપ્નતીર્થ' નવલકથાના લેખક છે.

(અ) રાઘેશ્યામ શર્મા

(બ) મધુરાય

(ક) કિશોર જાદવ

(ડ) સુરેશ જોષી

(૨૧) ' વડવાનલ' નવલકથાના લેખિકા છે.

(અ) સરોજ પાઠક

(બ) ધીરૂબહેન પટેલ

(ક) વર્ષા અડાલજા

(ડ) હિમાંશી શેલત

(૨૨) નીચેનામાંથી દલિત નવલકથાકાર છે.

(અ) મધુરાય

(બ) જોસેફ મેકવાન

(ક) મણિલાલ પટેલ

(ડ) કાનજીપટેલ

(૨૩) નીચેનામાંથી કવિને જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર પ્રાપ્ત થયો છે.

(અ) રાજેન્દ્ર શાહ

(બ) રાજેન્દ્રશુક્લ

(ક) રાવજી પટેલ

(ડ) રાજેન્દ્ર પટેલ

(૨૪) નીચેનામાંથી નવલકથા પ્રતિકરાગી છે.

(અ) દરિયાલાલ

(બ) જનમટીપ

(ક) છિન્નપત્ર

(ડ) કાચની બારી

(૨૫) નીચેનામાંથી નવલકથા અસ્તિત્વવાદી છે.

(અ) મળેલા જીવ

(બ) પ્રેમધરા

(ક) આકાર

(ડ) કાચની બારી

(૨૬) 'ચહેરા' નવલકથાના લેખક છે.

(અ) મધુરાય

(બ) ચન્દ્રકાન્ત બક્ષી

(ક) સુરેશ જોષી

(ડ) રઘુવીર ચૌધરી

(૨૭) નીચેનામાંથી આધુનિક નવલકથાકારને જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર પ્રાપ્ત થયો છે.

(અ) મધુરાય

(બ) રઘુવીર ચૌધરી

(ક) સુરેશ જોષી

(ડ) ચન્દ્રકાન્ત બક્ષી

(૨૮) 'અમૃતા' નવલકથાના સર્જક છે.

(અ) રાઘેશ્યામ શર્મા

(બ) સુમન શાહ

(ક) સત્યજીત શર્મા

(ડ) રઘુવીર ચૌધરી

(૨૯) 'માઘવ ક્યાંય નથી' વિષય પર આધારિત નવલકથા છે.

(અ) ઐતિહાસિક

(બ) સામાજિક

(ક) પૌરાણિક

(ડ) ધાર્મિક

(૩૦) મધુરાયની નાટકમાંથી નવલકથામાં રૂપાંતરિત થયેલી કૃતિ છે.

(અ) ચહેરા

(બ) નિશાચક્ર

(ક) કામિની

(ડ) એક ફૂલનું નામ બોલો તો

(૩૧) મુકુંદ પરીખની નવલકથા આંતરપ્રવાહને કેન્દ્ર બનાવે છે.

(અ) ગાંધીની કાવડ

(બ) મહાભિનિષ્ક્રમણ

(ક) ખેતરને ખોળે

(ડ) માવતર

(૩૨) 'ભાવ-અભાવ' નવલકથાના લેખક છે.

(અ) ચિનુ મોદી

(બ) લાભશંકર ઠાકર

(ક) કિશોર જાદવ

(ડ) રાવજી પટેલ

(૩૩) 'સમયદ્વિપ' અને 'ઉર્ધ્વમૂલ' કૃતિના સર્જક

(અ) રાધેશ્યામ શર્મા (બ) લગવતીકુમાર શર્મા (ક) સત્યજીત શર્મા (ડ) જયંત ગાડીત

(૩૪) 'આપણો ઘડિક સંગ' કૃતિના સર્જક

(અ) નિતીન મહેતા (બ) હરકિશન મહેતા (ક) દિગ્વીશમહેતા (ડ) રસિક મહેતા

(૩૫) ' ઝંઝા ' નવલકથાના લેખક

(અ) લાભશંકર ઠાકર (બ) રાવજી પટેલ (ક) સુમન શાહ (ડ) કાનજી પટેલ

(૩૬) ' ચાખડિયે ચડીને ચાલ્યા હસમુખરાય'કૃતિના સર્જક

(અ) હસમુખ જાની (બ) જ્યોતિષ જાની (ક) બળવંત જાની (ડ) કિશોર જાની

(૩૭) નીચેનામાંથી..... નવલકથા દલિત નવલકથાનું આરંભબિંદુ છે.

(અ) મળેલા જીવ (બ) માવતર (ક) ધીમુ અને વિભા (ડ) આંગળિયાત

(૩૮) ' જટાયુ ' સંગ્રહના સર્જકનું નામ

(અ) સિતાંશુ યશશંદ્ર (બ) ચિનુ મોદી (ક) મનહર મોદી (ડ) વિનોદ જોશી

(૩૯) લાભશંકર ઠાકર કૃત ' માણસની વાત' કૃતિનું સ્વરૂપ

(અ) કાવ્યસંગ્રહ (બ) નિબંધ (ક) નાટક (ડ) જીવનચરિત્ર

(૪૦) નીચેનામાંથી..... એ રાવજી પટેલની કૃતિ છે.

(અ) અશ્રુધર (બ) બંદીધર (ક) તેડાગર (ડ) દરિયાલાલ

(૪૧) પ્રહલાદ પટેલના કાવ્યસંગ્રહનું નામ

(અ) બારીએથી (બ) બારી બહાર (ક) ઉઘાડી બારી (ડ) જેલ ઓફિસની બારી

(૪૨) મફત ઓઝાએ લખેલી કૃતિ

(અ) લીલા સાગર (બ) ભવસાગર (ક) આકાશનો એક ટૂકડો (ડ) ધુધવતા સાગરના મૌન

(૪૩) વિનેશ અંતાણીની કૃતિ લોકપ્રિય બનેલી.

(અ) પ્રિયજન (બ) ચહેરા (ક) સમરથ (ડ) લીલાસાગર

(૪૪) નીચેનામાંથી કૃતિ નારી સંવેદનાને કેન્દ્રમાં રાખીને લખાયેલી છે.

(અ) વડવાનલ (બ) કોકિલા (ક) ખેતરને ખોળે (ડ) સાત પગલાં આકાશમાં

(૪૫) બાલમુકુંદ દવે પાસેથી કાવ્યસંગ્રહ મળે છે.

(અ) સિંજારવ (બ) પરિક્રમા (ક) પ્રતિક (ડ) લીલેરો ઢાળ

(૪૬) ઉશનસનું મૂળ નામ

(અ) ઝીણાભાઈ દેસાઈ (બ) નટવરલાલ પંડ્યા (ક) મકરંદ દવે (ડ) નાથાલાલ દવે

(૪૭) 'વગડાનો શ્વાસ' કાવ્યસંગ્રહના લેખક

(અ) ઉશનસ (બ) જયંત પાઠક (ક) હરિન્દ્ર દવે (ડ) સુરેશ દલાલ

(૪૮) સુરેશ દલાલના કાવ્યસંગ્રહનું નામ

(અ) ચહેરાઓના વનમાં (બ) મોજાંને ચીંધવાં સહેલાં નથી (ક) હસ્તાક્ષર (ડ) માટીની મમતા

(૪૯) 'રાનેરી'કાવ્યસંગ્રહના સર્જક

(અ) રાવજી પટેલ (બ) અમૃત ઘાયલ (ક) મણિલાલ દેસાઈ (ડ) મણિલાલ પટેલ

(૫૦) 'નંદ સામવેદી' ઉપનામ ધારણ કરીને સર્જકે સાહિત્ય સર્જન કર્યું છે.

(અ) ચન્દ્રવદન મહેતા (બ) ચન્દ્રકાન્ત બક્ષી (ક) ચન્દ્રકાન્ત શેઠ (ડ) ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાળા

(૫૧) 'મીરાં સામે પાર'કાવ્યસંગ્રહના લેખક

(અ) નરસિંહ (બ) મીરા (ક) રમેશ પારેખ (ડ) અનિલ જોશી

(૫૨) નીચેનામાંથી કાવ્યસંગ્રહ અનિલ જોશીનો છે.

(અ) અમે બરફનાં પંખી (બ) છાતીમાં બારસાખ (ક) ગગન ખોલતી બારી (ડ) સનનન

(૫૩) અદ્યતન ગઝલના પ્રણેતા છે.

(અ) શયદા (બ) અમૃત ઘાયલ (ક) મરીઝ (ડ) આદિલ મન્સૂરી

(૫૪) ચિનુ મોદીએ પત્નીના અવસાન પછી રચેલાં અંજલિકાવ્યો સંગ્રહમાં આપ્યાં છે.

(અ) દેશવટો (બ) સૈયર (ક) ઈર્શાદગઢ (ડ) ઈનાયત

(૫૫) 'ગઝલ સંહિતા' ગઝલસંગ્રહના સર્જક છે.

(અ) આદિલ મન્સૂરી (બ) મરીઝ (ક) ચિનુ મોદી (ડ) રાજેન્દ્ર શુક્લ

(૫૬) 'અયાનક', 'અટકળ', 'હસ્તપ્રત' - કાવ્યસંગ્રહોનાં સર્જક છે.

(અ) અનિલ જોશીનો (બ) મનોજ ખંડેરિયા (ક) વીરુ પુરોહિત (ડ) સુધીર દેસાઈ

(૫૭) 'ઘાસની નદી' કાવ્યસંગ્રહના લેખક છે.

(અ) જયંત પાઠક (બ) ઉશનસ (ક) સુરેશ દલાલ (ડ) જયોતિષ જાની

(૫૮) 'લોહીની સગાઈ' નવલિકાસંગ્રહના સર્જક છે.

(અ) પન્નાલાલ પટેલ (બ) પિતાંબર પટેલ (ક) ઈશ્વર પેટલીકર (ડ) જયંત ખત્રી

(૫૯) 'ફેરાં', 'વહેતાં ઝરણાં', 'ખરાં બપોર' - કૃતિઓના સર્જક છે.

(અ) જયંતિ દલાલ (બ) જયંત ખત્રી (ક) જયંત મહેતા (ડ) રવિન્દ્ર પારેખ

(૬૦) 'રંગદા', 'વિષ વિમોચન' અને 'રક્તતિલક' એકાંકીસંગ્રહોના લેખક છે.

(અ) ચં.ચી. મહેતા (બ) યુનિલાલ મડિયા (ક) શિવકુમાર જોષી (ડ) જયંત ખત્રી

(૬૧) યુનિલાલ મડિયાએ નવલકથા લખી.

(અ) ધરતી આભના છેટાં (બ) ધૂધવતાં પૂર (ક) ભવસાગર (ડ) લીલુડી ધરતી

(૬૨) શિવકુમાર જોષી પાસેથી નામે એકાંકીસંગ્રહ મળે છે.

(અ) પાંખ વિનાના પારેવાં (બ) કંચુકીબંધ (ક) પગલાં પડી ગયાં (ડ) કનકકટોરો

(૬૩) 'રેતીની રોટલી' નિબંધસંગ્રહના લેખક છે.

(અ) જયંતિ દલાલ (બ) જયંત ખત્રી (ક) જ્યોતીન્દ્ર દવે (ડ) વિનોદ ભટ્ટ

(૬૪) કિશનસિંહ ચાવડાએ 'જિપ્સી' ઉપનામથી કૃતિ લખી.

(અ) અમાસના તારા (બ) ધરતી આભનાં છેટાં (ક) આ ઘેર પેલે ઘેર (ડ) માણસનાં મન

(૬૫) પ્રહલાદ પારેખનું સોનેટકાવ્ય છે.

(અ) બિન્દુ (બ) બળતાં પાણી (ક) દામ્પત્ય (ડ) વિદાય

(૬૬) 'આધુનિક અરણ્ય' અને 'મુંબઈ નગરી' સર્જકની સોનેટ રચનાઓ છે.

(અ) રાજેન્દ્ર શાહ (બ) રાજેન્દ્ર શુક્લ (ક) નિરંજન ભગત (ડ) નીતા ભગત

(૬૭) 'જૂનું ઘર ખાલી કરતાં' સોનેટકાવ્યના કવિનું નામ છે.

(અ) મકરન્દ દવે (બ) હરીન્દ્ર દવે (ક) બાલમુકુન્દ દવે (ડ) નલીન રાવળ

(૬૮) અમૃત ઘાયલ, શૂન્ય પાલનપૂરી, ગની દહીંવાલા, ગાફિલ વગેરે કવિઓએસ્વરૂપમાં શ્રેષ્ઠપ્રદાન કર્યું છે.

(અ) સોનેટ (બ) હાઈકુ (ક) ગીત (ડ) ગઝલ

(૬૯) ગુજરાતીમાં 'ગઝલસમ્રાટ' નું બિરૂદ ને મળ્યું છે.

(અ) ચિનુ મોદી (બ) અમૃત ઘાયલ (ક) મનોજ ખંડેરિયા (ડ) આસિમ રાંદેરી

(૭૦) ઈ.સ. ૨૦૧૮ ના આરંભે ગુજરાતી સાહિત્યના નોંધપાત્ર ગઝલકાર નું અવસાન થયું.

(અ) આદિલ મન્સૂરી (બ) મનહર મોદી (ક) ચિનુ મોદી (ડ) જલન માતરી

બી.એ. સેમેસ્ટર - ૬

અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – ૩૧૨

ભાષાવિજ્ઞાન અને ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય - ભાગ - ૨

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી ગુજરાતી ભાષાના વિવિધ ઘટકોનો અભ્યાસ કરી તેના કાર્યસાધક ઉપયોગ વિશે જ્ઞાત થશે.

એકમ : ૧ ભાષાનો સામાન્ય પરિચય :

14 ગુણ

અ . ગુજરાતી ભાષાનું શબ્દભંડોળ :

તત્સમ, તદભવ, દેશ્ય અને અર્વાચીન ભાષાના વિવિધ ઉલ્લેખો સાથે

બ. અંગસાધક પ્રત્યયો :

૧. પૂર્વ પ્રત્યયો : કુ, દુર, સમ, અ, અન

૨. પર પ્રત્યયો :

(નામિક) સંજ્ઞાસાધક : અ, ય, તા, ત્વ, આશ, આઈ, પણ, ઈ, ગી, ગીરી

(વિશેષણ સાધક) : ઈ, ઈય, વિન, આળુ, ગર, ખોર, દાર, બાજ

(આખ્યાતિક-સંજ્ઞાસાધક) : અન-અના, અણ-અણા, આઈ, આણ, સક, આવર, તર, આમણ

(આખ્યાતિક વિશેષણ સાધક) : આઉ, ઉ

૩. અંગ વિસ્તારક પ્રત્યયો : અ, ક, ડ, લ, ઈય

એકમ : ૨

14 ગુણ

અ. રવાનુકારી અને દ્વિરૂકત શબ્દપ્રયોગો

બ. સમાસ રચના

ક. ગુજરાતી ભાષાના સંયોજકો, નિપાતો અને ઉદગારવાચકો

એકમ : ૩

14 ગુણ

અ. ગુજરાતી ભાષાની વચન વ્યવસ્થા

બ. ગુજરાતી ભાષાની લિંગ વ્યવસ્થા

ક. ગુજરાતી ભાષાની વિભક્તિ વ્યવસ્થા

ડ. કૃદંતના પ્રકારો અને અર્થો

એકમ : ૪

14 ગુણ

અ. કર્તરિ - કર્મણિ - ભાવે પ્રયોગો

બ. સંયુક્ત ક્રિયાપદો

ક. વિકારી અને અવિકારી સંજ્ઞાઓ અને વિશેષણો

ડ. વાક્યના પ્રકારો

એકમ : ૫

14 ગુણ

આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ચારેય એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી ભાષા અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ : જ્યંત કોઠારી
૨. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિ સ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન : પ્રબોધ પંડિત
૩. ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ : યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૪. વ્યાકરણ વિમર્શ : ભૂમિ દેસાઈ
૫. ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ : ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
૬. ગુજરાતી વાક્યરચના : અરવિંદ ભંડારી
૭. થોડોક વ્યાકરણ વિચાર : ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૬

ભાષાવિજ્ઞાન અને ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય ભાગ- ૨

- (નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)
- (૧) અમુક શબ્દોની વિશિષ્ટ ધ્વનિ રચનાથી અવાજની, દૃશ્યની, સ્પર્શની કે બીજી કોઈ ક્રિયાઓ મૂર્ત કરવાનો પ્રયાસ થતો હોય એવા શબ્દોને કહે છે.
- (અ) ધ્વનિ (બ) રવાનુકારી (ક) લિપિ (ડ) ચિત્રો
- (૨) ધ્વનિ-એકમ કે અર્થ-એકમ એના એ સ્વરૂપે કે થોડા ફેરફાર સાથે બેવડાતો હોય તો તેને કહે છે.
- (અ) દ્વિરુક્ત શબ્દ (બ) શબ્દ (ક) ધ્વનિઘટક (ડ) રૂપઘટક
- (૩) નીચેનામાંથી વિશેષણની દ્વિરુક્તિ છે.
- (અ) હસાહસ (બ) અડખેપડખે (ક) માંડમાંડ (ડ) ગરમાગરમ
- (૪) નીચેનામાંથી અર્થએકમની દ્વિરુક્તિ છે.
- (અ) ખંખોળવું (બ) પૈસોટકો (ક) ગામેગામ (ડ) ચકરડીભમરડી
- (૫) દ્વિરુક્તિ સમાસનું ઉદાહરણ બની રહે છે.
- (અ) બહુવીહિ (બ) ઉપપદ (ક) દ્વન્દ્વ (ડ) ઉપમિત
- (૬) 'ઠેરઠેર'માંડમાંડ' જેવા દ્વિરુક્ત શબ્દોમાં એકમનું પુનરાવર્તન થયું છે.
- (અ) અર્થએકમ (બ) ધ્વનિએકમ (ક) રૂપએકમ (ડ) વાક્યએકમ
- (૭) 'ધન-દોલત'ખૂના-મરડી' જેવા દ્વિરુક્ત શબ્દોમાં એકમનું પુનરાવર્તન થયું છે.
- (અ) અર્થએકમ (બ) ધ્વનિએકમ (ક) રૂપએકમ (ડ) વાક્યએકમ
- (૮) 'ટપટપ' રવાનુકારી શબ્દમાં નું અનુકરણ થયું છે.
- (અ) દૃશ્ય (બ) અવાજ (ક) સ્પર્શ (ડ) રીતભાત
- (૯) 'દોડંદોડ' માં પ્રકારની દ્વિરુક્તિ છે.
- (અ) સંયોજક 'અં' વાળી સંપૂર્ણ દ્વિરુક્તિ (ક) સંયોજક 'આ' વાળી સંપૂર્ણ દ્વિરુક્તિ
(બ) સંયોજક 'એ' વાળી સંપૂર્ણ દ્વિરુક્તિ (ડ) સંયોજક 'અં' સાથેની પ્રથમ વ્યંજનના આવર્તન યુક્ત આંશિક લોપવાળી દ્વિરુક્તિ
- (૧૦) પ્રથમ સ્વર-વ્યંજન ભેદવાળી પ્રતિધ્વનિરૂપ દ્વિરુક્તિનું દૃષ્ટાંત છે.
- (અ) ઘાલમેલ (બ) તોડફોડ (ક) સાફસૂફ (ડ) માનપાન
- (૧૧) સંસ્કૃતમાંથી વર્ણવિકાર વિના ગુજરાતીમાં ઊતરી આવેલા શબ્દોને શબ્દો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (અ) તત્સમ (બ) તદભવ (ક) દેશ્ય (ડ) અપભ્રંશ

- (૧૨) સંસ્કૃતમાંથી પ્રાકૃત - અપભ્રંશની ભૂમિકાએ પરિવર્તન પામી ગુજરાતીમાં ઊતરી આવેલા શબ્દોને શબ્દો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (અ) તત્સમ (બ) તદભવ (ક) દેશ્ય (ડ) અપભ્રંશ
- (૧૩) ગુજરાતી શબ્દભંડોળમાં રહેલ કેટલાક અક્ષાતમૂળના શબ્દોને શબ્દો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (અ) તત્સમ (બ) તદભવ (ક) દેશ્ય (ડ) અપભ્રંશ
- (૧૪) જિલ્લો, તાલુકો, વજીર, કાજી, શમશેર, મ્યાન, મિનારો વગેરે શબ્દો મૂળ ભાષામાંથી ગુજરાતીમાં ઊતરી આવ્યા છે.
- (અ) સંસ્કૃત (બ) ફારસી (ક) હિન્દી (ડ) અંગ્રેજી
- (૧૫) કપ્તાન, કોફી, તમાકુ, બટાટા, આફ્રુસ, પાયરી, મોસંબી, પાદરી, પલટણ વગેરે શબ્દો મૂળ ભાષામાંથી ગુજરાતીમાં ઊતરી આવ્યા છે.
- (અ) સંસ્કૃત (બ) અંગ્રેજી (ક) હિન્દી (ડ) પોર્ટુગીઝ
- (૧૬) મૂળઅંગની પૂર્વે લાગી તેના અંગ અને અર્થમાં વિશેષતા લાવનાર પ્રત્યયોને પ્રત્યયો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (અ) પૂર્વ પ્રત્યય (બ) પરપ્રત્યય (ક) અંત:પ્રત્યય (ડ) અધિપ્રત્યય
- (૧૭) મૂળ અંગની પશ્ચાદલાગી તેના અંગને અર્થમાં વિશેષતા લાવનાર પ્રત્યયોને પ્રત્યયો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
- (અ) પૂર્વપ્રત્યય (બ) પરપ્રત્યય (ક) અંત:પ્રત્યય (ડ) અધિપ્રત્યય
- (૧૮) 'ખરાબ','-થી ઉલટું','-ના વિનાનું','મુશ્કેલ' - એવો અર્થ દર્શાવનારા પ્રત્યયો છે.
- (અ) અપ,અવ,કુ,દુસ,નિસ,વિ (ક) અતિ, પ્ર, પરિ, વિ, સમ, સુ
(બ) અનુ, પ્રતિ, ઉત, ઉપ, સમ,સુ (ડ) અ, અં, અણ, ક, વણ
- (૧૯) 'ઘણું','અમર્યાદ','વિશેષપણે',' સારીપેઠે' - એવો અર્થ દર્શાવનાર પ્રત્યયો છે.
- (અ) અપ, અવ, કુ, દુસ, નિસ, વિ (ક) અતિ, પ્ર, પરિ, વિ, સમ, સુ
(બ) અનુ, પ્રતિ, ઉત, ઉપ, સમ,સુ (ડ) અ, અં, અણ, ક, વણ
- (૨૦) 'અનુકરણ' માં 'અનુ' પ્રત્યય અર્થ દર્શાવે છે.
- (અ) 'અનુ-' પૂર્વપ્રત્યય છે અને '-ની જેમ' એવો અર્થ દર્શાવે છે.
(બ) 'અનુ-' પૂર્વપ્રત્યય છે અને '-ની સામે' એવો અર્થ દર્શાવે છે.
(ક) 'અનુ-' પરપ્રત્યય છે અને '-ની જેમ' એવો અર્થ દર્શાવે છે.
(ડ) 'અનુ-' પરપ્રત્યય છે અને '-ની સામે' એવો અર્થ દર્શાવે છે.
- (૨૧) 'ઉપનામ' માં 'ઉપ' પ્રત્યય અર્થનો વાચક છે.
- (અ) 'ઉપ-' પૂર્વપ્રત્યય અને ગૌણાર્થ વાચક
(બ) 'ઉપ-' પૂર્વપ્રત્યય અને 'ની સાથે'નો વાચક
(ક) 'ઉપ-' પરપ્રત્યય અને ગૌણાર્થ વાચક
(ડ) 'ઉપ-' પરપ્રત્યય અને 'ની સાથે'નો વાચક
- (૨૨) 'વદન','નયન','ચરણ' વગેરેમાં પ્રત્યય રહેલો છે.
- (અ) '-અન' આખ્યાતિક પર પ્રત્યય (ક) '-અન' આખ્યાતિક પૂર્વ પ્રત્યય
(બ) '-યન' આખ્યાતિક પર પ્રત્યય (ડ) '-યન' આખ્યાતિક પૂર્વ પ્રત્યય

- (૨૩) 'માધુર્ય','સૌંદર્ય' વગેરે શબ્દોમાં રહેલો પ્રત્યય મૂળઅંગને લાગીને સંજ્ઞા બનાવે છે.
 (અ) 'ય' નામિક પરપ્રત્યય અને ભાવવાચક સંજ્ઞા બનાવે છે.
 (બ) 'ય' નામિક પૂર્વપ્રત્યય અને ભાવવાચક સંજ્ઞા બનાવે છે.
 (ક) 'ય' નામિક પરપ્રત્યય અને કતૃત્વવાચક સંજ્ઞા બનાવે છે.
 (ડ) 'ઉપ -'પૂર્વપ્રત્યય અને કતૃત્વવાચક સંજ્ઞા બનાવે છે.
- (૨૪) 'તાજગી','પસંદગી',' માંદગી' વગેરે શબ્દોમાં રહેલો પ્રત્યયસંજ્ઞા બનાવે છે.
 (અ) 'ગી' ફારસી પરપ્રત્યય વિશેષણ પરથી ભાવવાચક સંજ્ઞા બનાવે છે.
 (બ) 'ગી' ફારસી પૂર્વપ્રત્યય વિશેષણ પરથી ભાવવાચક સંજ્ઞા બનાવે છે
 (ક) 'ગી' હિન્દી પરપ્રત્યય વિશેષણ પરથી ભાવવાચક સંજ્ઞા બનાવે છે
 (ડ) 'ગી' મરાઠી પરપ્રત્યય વિશેષણ પરથી ભાવવાચક સંજ્ઞા બનાવે છે
- (૨૫) 'ફાવટ','સમજાવટ','ગભરાટ','બનાવટ','કચવાટ','પછડાટ' - વગેરેમાં પ્રત્યય છે.
 (અ) "ટ" પરપ્રત્યય (બ) 'આટ' પરપ્રત્યય (ક) 'ટ' પૂર્વપ્રત્યય (ડ) 'આટ' પૂર્વપ્રત્યય
- (૨૬) 'દ્રન્ધ' સમાસ પ્રકારનો સમાસ છે.
 (અ) સર્વપદપ્રધાન (બ) અન્યપદપ્રધાન (ક) એકપદપ્રધાન (ડ) એકેય નહી
- (૨૭) તત્પરુષ, કર્મધારય,દ્વિગુ, મધ્યમપદલોપી સમાસનો પ્રકારના સમાસમાં સમાવેશ થાય છે.
 (અ) સર્વપદપ્રધાન (બ) અન્યપદપ્રધાન (ક) એકપદપ્રધાન (ડ) એકેય નહી
- (૨૮) બહુવ્રીહિ, ઉપપદ, અવ્યયીભાવ સમાસનો પ્રકારના સમાસમાં સમાવેશ થાય છે.
 (અ) સર્વપદપ્રધાન (બ) અન્યપદપ્રધાન (ક) એકપદપ્રધાન (ડ) એકેય નહી
- (૨૯) સમાસના વિગ્રહ વખતે સામાન્ય રીતે બે પદો વચ્ચે 'અને' મુકવામાં આવે છે.
 (અ) ઈતરેતર દ્રન્ધ (બ) સમાહાર દ્રન્ધ (ક) વૈકલ્પિકદ્રન્ધ (ડ) દ્વિગુ
- (૩૦) ગુજરાતી ભાષામાં લિંગ છે.
 (અ) એક (બ) બે (ક) ત્રણ (ડ) ચાર
- (૩૧) પુલ્લિંગ માટે સામાન્ય રીતે પ્રત્યય પ્રયોજાય છે.
 (અ) આ (બ) ઈ (ક) ઓ (ડ) ઉં
- (૩૨) સ્ત્રીલિંગનો પ્રત્યય છે.
 (અ) આ (બ) ઓ (ક) ઉં (ડ) ઈ
- (૩૩) નપુંસકલિંગનો પ્રત્યય છે.
 (અ) ઓ (બ) આ (ક) ઈ (ડ) ઉં
- (૩૪) અનિશ્ચિત (કોઈ) કે પ્રશ્નાર્થ (કોણ ?) સર્વનામ સામાન્ય રીતે લિંગમાં આવે છે.
 (અ) પુલ્લિંગ (બ) સ્ત્રીલિંગ (ક) નપુંસકલિંગ (ડ) એકેય નહી
- (૩૫) લિંગચિહ્ન વિનાના નામોનું લિંગ જાણવા માટે તેને લગાડી તેનું લિંગ જાણી શકાય.
 (અ) કેવો, કેવી, કેવું (બ) કોણ ? (ક) કોઈ (ડ) શું ?
- (૩૬) નિર્જીવ સૃષ્ટિને લગતી સંજ્ઞાઓમાં 'પુલ્લિંગ'(ચમચો) અને નપુંસકલિંગ(પૂતળું) સંજ્ઞાઓ અર્થ દર્શાવે છે.
 (અ) લઘુ પરિમાણ (બ) બૃહદ પરિમાણ (ક) અન્ય પરિમાણ (ડ) એકેય નહી
- (૩૭) નિર્જીવ સૃષ્ટિને લગતી સંજ્ઞાઓમાં 'સ્ત્રીલિંગ'(ચમચી) સંજ્ઞાઓ અર્થ દર્શાવે છે.
 (અ) લઘુ પરિમાણ (બ) બૃહદ પરિમાણ (ક) અન્ય પરિમાણ (ડ) એકેય નહી

(૩૮) સ્ત્રીલિંગ નામો - 'લીંબુડી','નાળીયેરી',' બોરડી' વગેરે નો અર્થ દર્શાવે છે.

(અ) ફળઝાડ (બ) ફળફૂલ (ક) ફળ (ડ) ફળપાન

(૩૯) નપુંસકલિંગ નામો - લીંબુ, નાળીયેર, બોર, ચીકુ વગેરે નો અર્થ દર્શાવે છે.

(અ) ફળઝાડ (બ) ફળફૂલ (ક) ફળ (ડ) ફળપાન

(૪૦) આંખ, કાન, નાક - અનુક્રમે લિંગની સંજ્ઞાઓ છે.

(અ) સ્ત્રીલિંગ - પુલ્લીંગ - નપુંસકલિંગ (ક) પુલ્લીંગ - સ્ત્રીલિંગ - નપુંસકલિંગ

(બ) નપુંસકલિંગ - સ્ત્રીલિંગ - પુલ્લીંગ (ડ) પુલ્લીંગ - નપુંસકલિંગ - સ્ત્રીલિંગ

(૪૧) ગુજરાતીમાં વચન છે.

(અ) એક (બ) બે (ક) ત્રણ (ડ) ચાર

(૪૨) બહુવચન વ્યક્ત કરવા માટે સામાન્ય રીતે પ્રત્યય વપરાય છે.

(અ) એ (બ) ઈ (ક) ઓ (ડ) ઉ

(૪૩) '-ન-'ને' અનુગો પૂર્વે 'તે','એ','જે','આ' સર્વનામોનું 'મ' (તેમનું / એમનું / જેમનું / આમનું) વાળું રૂપ વચન દર્શાવે છે.

(અ) એકવચન (બ) દ્વિવચન (ક) બહુવચન (ડ) એકેય નહી

(૪૪) પાછળ અનુગ ન હોય ત્યારે સંબોધન સિવાયના પ્રયોગમાં પુલ્લિંગ વિકારી સંજ્ઞાઓ અને વિશેષણોનું 'આ'

કારાન્ત રૂપ (છોકરા / સારા) વચન દર્શાવે છે.

(અ) એકવચન (બ) દ્વિવચન (ક) બહુવચન (ડ) એકેય નહી

(૪૫) પુલ્લિંગ વિકારી કૃદંતમૂલક ક્રિયાપદનું 'આ'કારાન્ત રૂપ વચન દર્શાવે છે.

(અ) એકવચન (બ) દ્વિવચન (ક) બહુવચન (ડ) એકેય નહી

(૪૬) નપુંસકલિંગ વિકારીસંજ્ઞાઓ (પાંદડાં), વિશેષણો (સારાં) અને કૃદંતો (મંગાવ્યાં) નું 'આં' કારાન્તરૂપ વચન દર્શાવે છે.

(અ) એકવચન (બ) દ્વિવચન (ક) બહુવચન (ડ) એકેય નહી

(૪૭) 'અશોક બે કલાકથી લેશન કરે છે' - આ વાક્યમાં બહુત્વવાચક વિશેષણ છે.

(અ) અશોક (બ) બે (ક) કલાક (ડ) લેશન

(૪૮) કર્તા (પ્રથમા) વિભક્તિના અનુગો છે.

(અ) એ, થી (બ) ને, માટે, સારું (ક) ને (ડ) નો,ની,નું,ના

(૪૯) કર્મ (દ્વિતીયા) વિભક્તિનો અનુગ છે.

(અ) થી (બ) ને (ક) માટે (ડ) નો

(૫૦) કરણ (તૃતીયા) વિભક્તિના અનુગો છે.

(અ) થી, વડે, વતી (બ) ને, માટે, સારું (ક) થી, ને (ડ) નો, ની, નું, ના

(૫૧) સંપ્રદાન (ચતુર્થી) વિભક્તિના અનુગો છે.

(અ) થી, વડે, વતી (બ) ને, માટે, સારું (ક) થી, વડે (ડ) નો, ની, નું, ના

(૫૨) અપાદાન (પંચમી) વિભક્તિના અનુગો છે.

(અ) થી, વડે, વતી (બ) ને, માટે, સારું (ક) થી, થકી (ડ) નો, ની, નું, ના

(૫૩) સંબંધ (ષષ્ઠી) વિભક્તિના અનુગો છે.

(અ) નો, ની, નું, ના (બ) ને, માટે, સારું (ક) થી, વડે, વતી (ડ) થી, થકી

(૫૪) અધિકરણ (સપ્તમી) વિભક્તિના અનુગો છે.

(અ) માં, એ

(બ) ને, માટે, સારું

(ક) થી, વડે, વતી

(ડ) થી, થકી

(૫૫) 'અશોકે રાજેશને એક પુસ્તક ભેટ આપ્યું' - આ વાક્યમાં 'અશોકે' નો 'એ'દર્શાવે છે.

(અ) કર્તા

(બ) કરણ

(ક) કર્મ

(ડ) અધિકરણ

(૫૬) ક્રિયાના અર્થમાં વિશેષતા લાવનાર પદને પદ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) ક્રિયા વિશેષણ

(બ) સંજ્ઞા

(ક) કૃદંત

(ડ) ક્રિયાપદ

(૫૭) આગળ, પાછળ, અગાઉ વગેરે પ્રકારના વિશેષણો છે.

(અ) ક્રમવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(ક) સમયવાચકક્રિયાવિશેષણ

(બ) સ્થળવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(ડ) રીતિવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(૫૮) ક્યારે, અત્યારે, જ્યારે વગેરે પ્રકારના ક્રિયાવિશેષણો છે.

(અ) ક્રમવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(ક) સમયવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(બ) સ્થળવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(ડ) રીતિવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(૫૯) જરૂર, અવશ્ય, ખરેખર વગેરે પ્રકારના ક્રિયાવિશેષણો છે.

(અ) ક્રમવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(ક) નિશ્ચયવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(બ) સ્થળવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(ડ) રીતિવાચક ક્રિયાવિશેષણ

(૬૦) વાક્યો, પદસમૂહો અને પદોને જોડવાનું કામ કરનાર પદોને કહે છે.

(અ) સંયોજકો

(બ) નિપાતો

(ક) ક્રિયાવિશેષણો

(ડ) ઉદગારવાચકો

(૬૧) 'જ્યાંતમે જવાના છે, ત્યાં હું આવવાનો છું' - આ વાક્યમાં વપરાયેલા 'જ્યાં- ત્યાં' એ પદો અત્રે પદ તરીકે કાર્ય કરે છે.

(અ) સંયોજકો

(બ) નિપાતો

(ક) ક્રિયાવિશેષણો

(ડ) ઉદગારવાચકો

(૬૨) 'તમે સારું જ કર્યું.' - પ્રસ્તુત વાક્યમાં 'જ' છે.

(અ) નિપાત

(બ) ક્રિયાવિશેષણ

(ક) સંયોજક

(ડ) વિશેષણ

(૬૩) 'તમે આવશોને ?' - આ વાક્યમાં પ્રયોજાયેલ 'ને' નિપાત નો અર્થ દર્શાવે છે.

(અ) આગ્રહનો

(બ) આદરનો

(ક) અન્યનિરપેક્ષતાનો

(ડ) અંતર્ભાવ

(૬૪) 'માણસ' સંજ્ઞા છે.

(અ) વિકારી પુલ્લિંગ

(બ) અવિકારી પુલ્લિંગ

(ક) અવિકારી નપુંસકલિંગ

(ડ) વિકારી નપુંસકલિંગ

(૬૫) 'ઘોડો'..... સંજ્ઞા છે.

(અ) વિકારી પુલ્લિંગ

(બ) અવિકારી પુલ્લિંગ

(ક) અવિકારી નપુંસકલિંગ

(ડ) વિકારી નપુંસકલિંગ

(૬૬) 'સસલું'..... સંજ્ઞા છે.

(અ) વિકારી પુલ્લિંગ

(બ) અવિકારી પુલ્લિંગ

(ક) અવિકારી નપુંસકલિંગ

(ડ) વિકારી નપુંસકલિંગ

(૬૭) વિશેષ્યના અર્થમાં વધારો કરનાર પદને કહે છે.

(અ) વિશેષણ

(બ) કૃદંત

(ક) સંજ્ઞા

(ડ) સર્વનામ

(૬૮) સંજ્ઞાને બદલે વપરાતા - તે, એ, જે, આ - વગેરે પદોને..... કહે છે.

(અ) વિશેષણ

(બ) કૃદંત

(ક) સંજ્ઞા

(ડ) સર્વનામ

(૬૯) મૂળ અંગ અને સાધિતઅંગ એ ના પ્રકારો છે.

(અ) આખ્યાતિક અંગોના

(બ) વિશેષણના

(ક) સંજ્ઞાના

(ડ) સર્વનામના

(૭૦) 'પ્રેરકઅંગ' અને ' કર્મણિઅંગ' ના પ્રકાર છે.

(અ) સાધિતઅંગ

(બ) સાદુઅંગ

(ક) મૂળઅંગ

(ડ) વ્યંજનાન્તઅંગ

(૭૧) વર્તમાન કૃદંતનો પ્રત્યય છે.

(અ) 'ત'

(બ) 'વ'

(ક) 'ઈ'

(ડ) 'ય'

(ડ) 'ય'

(૭૧) મુખ્યત્વે ક્રિયાની કોઈપણ કાળની ચાલુ અવસ્થા કૃદંત દર્શાવે છે.

(અ) વર્તમાન કૃદંત (બ) ભવિષ્ય કૃદંત (ક) ભૂતકૃદંત (ડ) વિધ્યર્થ કૃદંત

(૭૨) ભૂત કૃદંતના પ્રત્યયો છે.

(અ) 'ય' અને '-એલ-' (બ) '-નાર-' (ક) 'ત' (ડ) 'ત' 'તા'

(૭૩) ક્રિયાની કોઈપણ કાળની પૂર્ણા અવસ્થા કૃદંત દર્શાવે છે.

(અ) વર્તમાન કૃદંત (બ) ભવિષ્ય કૃદંત (ક) ભૂતકૃદંત (ડ) વિધ્યર્થ કૃદંત

(૭૪) ભવિષ્ય કૃદંતનો પ્રત્યય છે.

(અ) '-નાર-' (બ) 'ત' (ક) '-ય-' (ડ) '-વ-'

(૭૫) કૃદંત કોઈપણ કાળની અપેક્ષિત ક્રિયા દર્શાવે છે.

(અ) વર્તમાન કૃદંત (બ) ભવિષ્ય કૃદંત (ક) ભૂતકૃદંત (ડ) વિધ્યર્થ કૃદંત

(૭૬) વિધ્યર્થ કૃદંતનો પ્રત્યય છે.

(અ) 'વ' (બ) '-ય-' (ક) 'ત' (ડ) '-નાર-'

(૭૭) કૃદંત ક્રિયાની વિધિ દર્શાવે છે.

(અ) વર્તમાન કૃદંત (બ) ભવિષ્ય કૃદંત (ક) ભૂતકૃદંત (ડ) વિધ્યર્થ કૃદંત

(૭૮) જે કૃદંત હેતુનો અર્થ આપતું હોય તેને કૃદંત કહે છે.

(અ) વર્તમાન કૃદંત (બ) ભવિષ્ય કૃદંત (ક) ભૂતકૃદંત (ડ) હેત્વર્થ કૃદંત

(૭૯) 'ઈ' અથવા 'ઇ' ને કૃદંતના પ્રત્યયો છે.

(અ) વર્તમાન કૃદંત (બ) ભવિષ્ય કૃદંત (ક) ભૂતકૃદંત (ડ) સંબંધક ભૂતકૃદંત

(૮૦) કૃદંત કોઈપણ કાળની મુખ્ય ક્રિયાની પૂર્વવર્તી ક્રિયા દર્શાવે છે.

(અ) વર્તમાન કૃદંત (બ) ભવિષ્ય કૃદંત (ક) ભૂતકૃદંત (ડ) સંબંધક ભૂતકૃદંત

(૮૧) ગુજરાતીવાક્યરચનામાં પદોનો શિષ્ટ ક્રમ છે.

(અ) કર્તા - કર્મ - ક્રિયાપદ (ક) ક્રિયાપદ - કર્તા - કર્મ

(બ) કર્મ - કર્તા - ક્રિયાપદ (ડ) ક્રિયાપદ - કર્મ - કર્તા

(૮૨) વાક્યરચના વિશેષણ - વિશેષ્યનો સામાન્ય ક્રમ છે.

(અ) પ્રથમ વિશેષણ પછી વિશેષ્ય (ક) પ્રથમ વિશેષ્ય પછી વિશેષણ

(બ) કોઈ ક્રમ નથી (ડ) આમાંથી કોઈ નહીં

(૮૩) વાક્યમાં એકથી વધુ વિશેષણો વપરાયા હોય ત્યારે સૌથી પહેલા ક્રમે વિશેષણ આવે.

(અ) સંખ્યાવાચક વિશેષણ (બ) રીતિવાચકવિશેષણ (ક) ગુણવાચક વિશેષણ (ડ) એકેય નહીં

(૮૪) જે વાક્યમાં કર્તાનું પ્રાધાન્ય હોય તેને વાક્યરચના તેરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) કર્તરિ (બ) કર્મણિ (ક) ભાવે (ડ) પ્રેરક

(૮૫) 'સુરેશજોશીએ ઉત્તમ નિબંધો લખ્યા' આ વાક્યરચના છે.

(અ) કર્તરિ (બ) કર્મણિ (ક) ભાવે (ડ) પ્રેરક

(૮૬) જે વાક્યમાં કર્મનું પ્રાધાન્ય હોય તેને વાક્યરચના તેરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) કર્તરિ (બ) કર્મણિ (ક) ભાવે (ડ) પ્રેરક

(૮૭) 'રાવજી પટેલની કવિતા સારી રીતે લખાઈ' - આ વાક્યરચના છે.

(અ) કર્તરિ (બ) કર્મણિ (ક) ભાવે (ડ) પ્રેરક

(૮૮) જે વાક્યમાં પ્રેરનાર પ્રધાન હોય તેને કહે છે.

(અ) કર્તરિ

(બ) કર્મણિ

(ક) ભાવે

(ડ) પ્રેરક વાક્યરચના

(૮૯) 'અધ્યાપકે વિદ્યાર્થી પાસે મહેનત કરાવડાવી' - આ વાક્યરચના છે.

(અ) કર્તરિ

(બ) કર્મણિ

(ક) ભાવે

(ડ) પ્રેરક વાક્યરચના

(૯૦) જે વાક્યમાં ક્રિયાનું મહત્વ હોય તેને વાક્યરચના કહે છે.

(અ) કર્તરિ

(બ) કર્મણિ

(ક) ભાવે

(ડ) પ્રેરક

(૯૧) 'જોરદાર વરસાદ આ વરસે પડયો' - આ..... વાક્યરચના છે.

(અ) કર્તરિ

(બ) કર્મણિ

(ક) ભાવે

(ડ) પ્રેરક

=====

બી.એ. સેમેસ્ટર - ૬

અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) - ૩૧૩

સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો ભાગ - ૨

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી સાહિત્યના સિદ્ધાંતોનો પરિચય મેળવશે જે તેને કૃતિઓને સમજવામાં મદદરૂપ થશે.

એકમ : ૧

14 ગુણ

(અ) શબ્દની શક્તિ : અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના (માત્ર લક્ષણાના પ્રકારો અપેક્ષિત છે.)

(બ) પ્લેટો - એરિસ્ટોટલની અનુકરણ વિભાવના

એકમ : ૨

14 ગુણ

સર્જનપ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલા તત્ત્વો

૧. અલંકાર ૨. છંદ - ગેયતા- લય ૩. કલ્પન ૪. પ્રતીક ૫. પુરાકલ્પન

એકમ : ૩

14 ગુણ

(અ) સાહિત્યના પ્રકારો : નવલકથા, ટૂંકીવાર્તા , નાટક, ગઝલ , સોનેટ સ્વરૂપપરિચય

(બ) સાહિત્યમાં પરમ્પરા અને પ્રયોગ

એકમ : ૪ સર્જન , ભાવન , વિવેચન

14 ગુણ

(અ) કારચિત્રી અને ભાવચિત્રી પ્રતિભા

(બ) અભિવ્યક્તિ અને પ્રત્યાયન

(ક) સર્જનની પ્રક્રિયા : અનુભૂતિ, કલ્પના, શૈલી, સાહિત્યિક રુચિ

(ડ) ૧. વિવેચનની વિભાવના

૨. વિવેચનના પ્રકાર : સિદ્ધાંતલક્ષી વિવેચન, પ્રત્યક્ષ વિવેચન - વર્ણન , અર્થઘટન, મૂલ્યાંકન

૩. વિવેચનની વિવિધ પદ્ધતિઓ : ઐતિહાસિક, તુલનાત્મક, વર્ણનાત્મક

એકમ : ૫

14 ગુણ

આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ચારેય એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો : સતીશ વ્યાસ, વિજય શાસ્ત્રી
૨. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો : નગીનદાસ પારેખ
૩. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો : મણિલાલ હ. પટેલ
૪. સાહિત્ય વિવેચન : બહેચરભાઈ પટેલ
૫. સાહિત્ય મીમાંસા (ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય) : ડૉ. કુમાર જૈમિની શાસ્ત્રી
૬. સ્વરૂપ સન્નિધાન : સમ્પાદન - સુમન શાહ
૭. ટૂંકીવાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા : જયંત કોઠારી
૮. ટૂંકીવાર્તા : વિજય શાસ્ત્રી
૯. બાર સાહિત્ય સ્વરૂપો : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૧૦. આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો : ડૉ. ઇલિયાસ આખલી
૧૧. ગુજરાતી ગઝલની સૌંદર્ય મીમાંસા : રશીદ મીર
૧૨. સોનેટ : વિનોદ જોશી

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૬

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 313

સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો ભાગ – ૨

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) શબ્દ બોલતા, વાંચતા કે સાંભળતાની સાથે જે પ્રથમ અર્થ પ્રાપ્ત થાય તેને અર્થ કહે છે.

(અ) મુખ્યાર્થ (બ) લક્ષ્યાર્થ (ક) વ્યંગ્યાર્થ (ડ) તાત્પર્યાર્થ

(૨) શબ્દનો વાચ્યાર્થ પ્રગટાવતી શબ્દશક્તિને નામે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) અભિધા (બ) લક્ષણા (ક) વ્યંજના (ડ) તાત્પર્ય

(૩) મુખ્યાર્થબાધ થતાં રૂઢિ અથવા પ્રયોજનથી પ્રેરાઈ જે બીજો અર્થ લેવામાં આવે તેને અર્થ કહે છે.

(અ) મુખ્યાર્થ (બ) લક્ષ્યાર્થ (ક) વ્યંગ્યાર્થ (ડ) તાત્પર્યાર્થ

(૪) મુખ્યાર્થનો બાધ થતાં બીજો અર્થ આપનાર શક્તિને શબ્દશક્તિ કહે છે.

(અ) અભિધા (બ) લક્ષણા (ક) વ્યંજના (ડ) તાત્પર્ય

(૫) 'રમેશ ગધેડો છે' - આ વાક્ય શબ્દશક્તિનું ઉદાહરણ છે.

(અ) અભિધા (બ) લક્ષણા (ક) વ્યંજના (ડ) તાત્પર્ય

(૬) લક્ષણાના મુખ્ય બે ભેદ છે.

(અ) યોગ અને રૂઢિ (ક) શુદ્ધાલક્ષણા અને ગૌણીલક્ષણા

(બ) ઉપાદાન લક્ષણા અને લક્ષણ લક્ષણા (ડ) સારોપાલક્ષણા અને સાદ્યવસાના લક્ષણા

(૭) 'નર્મદ સિંહ છે.' - આ વિધાનમાં વાચ્યાર્થ અને લક્ષ્યાર્થ વચ્ચે સંબંધ રહેલો છે.

(અ) સાદૃશ્યનો (બ) સામીપ્યનો (ક) આશ્રયાશ્રિતનો (ડ) વૈરૂપ્યનો

(૮) 'હરિજન આશ્રમ સાબરમતી પર આવેલો છે.' - આ વિધાનમાં વાચ્યાર્થ અને લક્ષ્યાર્થ વચ્ચે સંબંધ રહેલો છે.

(અ) સાદૃશ્યનો (બ) સામીપ્યનો (ક) આશ્રયાશ્રિતનો (ડ) વૈરૂપ્યનો

(૯) ઉપાદાન લક્ષણાને બીજા નામથી ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) જહત સ્વાર્થાલક્ષણા (ક) અજહત સ્વાર્થાલક્ષણા

(બ) સારોપા લક્ષણા (ડ) સાદ્યવસાના લક્ષણા

(૧૦) લક્ષણ લક્ષણાને બીજા નામે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) જહત સ્વાર્થાલક્ષણા (ક) અજહત સ્વાર્થાલક્ષણા

(બ) સારોપા લક્ષણા (ડ) સાદ્યવસાના લક્ષણા

(૧૧) વિષય પર વિષયીનું આરોપણ થયું હોય અને બંનેને અલગ અલગ દર્શાવવામાં આવ્યા હોય તેમજ વાચ્યાર્થ અને લક્ષ્યાર્થ વચ્ચે સાદૃશ્યનો સંબંધ હોય ત્યારે તે લક્ષણાને લક્ષણા કહે છે.

(અ) સારોપા શુદ્ધા લક્ષણા (ક) સાદ્યવસાના શુદ્ધા લક્ષણા

(બ) સારોપા ગૌણી લક્ષણ

(ડ) સાદવસાના ગૌણી લક્ષણ

(૧૨) વિષય પર વિષયીનું આરોપણ થયું હોય અને બંનેને અલગ અલગ નદર્શાવતાં એકરૂપ દર્શાવવામાં આવ્યા હોય, તેમજ વાચ્યાર્થ અને લક્ષ્યાર્થ વચ્ચે સાદૃશ્યનો સંબંધ હોય ત્યારે તે લક્ષણને લક્ષણ કહે છે.

(અ) સારોપા શુદ્ધ લક્ષણ

(ક) સાદવસાના શુદ્ધ લક્ષણ

(બ) સારોપા ગૌણી લક્ષણ

(ડ) સાદવસાના ગૌણી લક્ષણ

(૧૩) ' આ શીશીમાંનું ઔષધ એ એનું જીવન છે.' - આ દૃષ્ટાંત લક્ષણનું છે.

(અ) સારોપા શુદ્ધ લક્ષણ

(ક) સાદવસાના શુદ્ધ લક્ષણ

(બ) સારોપા ગૌણી લક્ષણ

(ડ) સાદવસાના ગૌણી લક્ષણ

(૧૪) વ્યંજનાના મુખ્ય બે પ્રકારો છે.

(અ) શાબ્દી અને આર્થી

(ક) ઉપમા અને ઉપમેય

(બ) ઉપાદાન અને લક્ષણ

(ડ) શુદ્ધ અને ગૌણી

(૧૫) અંગ્રેજી ' **Symbol** 'ના પર્યાય તરીકે ગુજરાતીમાં શબ્દ પ્રયોજાય છે.

(અ) ગુણ

(બ) કલ્પન

(ક) પુરાકલ્પન

(ડ) પ્રતીક

(૧૬) અંગ્રેજી ' **Image** 'ના પર્યાય તરીકે ગુજરાતીમાં શબ્દ પ્રયોજાય છે.

(અ) ગુણ

(બ) કલ્પન

(ક) પુરાકલ્પન

(ડ) પ્રતીક

(૧૭) અંગ્રેજી ' **Myth** 'ના પર્યાય તરીકે ગુજરાતીમાં શબ્દ પ્રયોજાય છે.

(અ) ગુણ

(બ) કલ્પન

(ક) પુરાકલ્પન

(ડ) પ્રતીક

(૧૮) કલ્પનનું વ્યાવર્તક લક્ષણ છે.

(અ) ઈન્દ્રિયગ્રાહ્યતા

(બ) અલંકાર

(ક) ભાવ

(ડ) અર્થ

(૧૯) ' રાહ જોઈ કોઈ બેઠું હોય છે ? જેની પાસે બોર એંઠું હોય છે.' - આ પંક્તિમાં સાહિત્યિક પ્રયુક્તિનો પ્રયોગ થયેલો છે.

(અ) કલ્પન

(બ) પુરાકલ્પન

(ક) અલંકાર

(ડ) ઉપમા

(૨૦) 'અંતઃ સ્તવ' માટે અંગ્રેજીમાં શબ્દ વપરાય છે.

(અ) **Contend**

(બ) Method

(ક) Form

(ડ) Image

(૨૧) 'આકૃતિ' માટે અંગ્રેજીમાં શબ્દ વપરાય છે.

(અ) Contend

(બ) Matter

(ક) **Form**

(ડ) Image

(૨૨) કૃતિની આકૃતિમાં નો સમાવેશ થાય છે.

(અ) સ્વરૂપ અને શૈલીના તત્ત્વોનો

(બ) ભાવ, વિચાર, કલ્પનાનો

(ક) અનુભૂતિનો

(ડ) અંતઃસ્તવનો

(૨૩) કૃતિમાં સ્વરૂપ અને શૈલી મળીને બને છે.

(અ) અનુભૂતિ

(બ) આકૃતિ

(ક) અભિવ્યક્તિ

(ડ) અંતઃસ્તવ

(૨૪) ભાવ, વિચાર, કલ્પના એ ના તત્ત્વો છે.

(અ) સ્વરૂપના

(બ) આકૃતિના

(ક) અંતઃસ્તવના

(ડ) શૈલીના

(૨૫) કાવ્યસૃષ્ટિનું નિર્માણ થી થાય છે.

(અ) શબ્દ અને અર્થ

(બ) કલ્પના અને તરંગ

(ક) ભાવના અને વાસ્તવ

(ડ) મન અને બુદ્ધિ

(૨૬) સાહિત્યમાં આવતીકાલની પરંપરા વડે રચાય છે.

(અ) શબ્દસૃષ્ટિ

(બ) પ્રાચીન ગ્રંથો

(ક) પ્રયોગ

(ડ) વાસ્તવ જગત

(૨૭) પ્લેટોનો કવિતા પર આક્ષેપ હતો.

(અ) કલ્પનાનું અનુકરણ (બ) સમાજનું અનુકરણ (ક) કુદરતનું અનુકરણ (ડ) અનુકરણનું અનુકરણ

(૨૮) પ્રતિનિધાન એટલે

(અ) સર્જકની અનુભૂતિનું અનુકરણ

(ક) કુદરતનું અનુકરણ

(બ) સમાજનું અનુકરણ

(ડ) અનુકરણનું અનુકરણ

(૨૯) કાવ્યપુરુષ જન્મે છે.

(અ) લયસહ

(બ) છંદસાથે

(ક) સાલંકાર

(ડ) નિરાલંકાર

(૩૦) કાવ્યમાં અલંકારનું સ્થાન

(અ) આવશ્યક

(બ) અનિવાર્ય

(ક) ફરજિયાત

(ડ) એકેય નહીં

(૩૧) 'અલંકાર' શબ્દ ધાતુ પરથી ઉતરી આવ્યો છે.

(અ) અલમ + કૃત

(બ) અલંકૃ + ત

(ક) અલ + મ + કૃત

(ડ) અલ + કૃત

(૩૨) 'અલંમ કરોતીતિ અલંકાર' - સૂત્રમાં 'અલંમ' નો અર્થ

(અ) અર્થમાં વધારો કરવો

(ક) શબ્દમાં વધારો કરવો

(બ) સ્વરૂપમાં વધારો કરવો

(ડ) શોભામાં વધારો કરવો

(૩૩) અભિનવગુપ્ત ને કાવ્યનો આત્મા કહે છે.

(અ) રસ

(બ) ધ્વનિ

(ક) વક્રોક્તિ

(ડ) રમણીયતા

(૩૪) અલંકારના મુખ્ય બે પ્રભેદો

(અ) ઉપમા અને રૂપક

(ક) શબ્દાલંકાર અને અર્થાલંકાર

(બ) રૂપક અને અનન્વય

(ડ) ઉપમા અને અનન્વય

(૩૫) અલંકાર કાવ્યમાં..... માટે પ્રયોજાય છે.

(અ) કાવ્યની શોભામાં અભિવૃદ્ધિ કરવા માટે

(ક) કાવ્ય માટે અનિવાર્ય છે માટે

(બ) અલંકાર વિના કાવ્ય ન બને માટે

(ડ) કવિના શોખ માટે

(૩૬) 'કાવ્યપુરુષ સાલંકાર જ જન્મે છે.' - કાવ્યમાં અલંકારના સ્થાન અંગે કરેલું આ વિધાન

(અ) રા.વિ. પાઠક

(બ) વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી

(ક) ન્હાનાલાલ

(ડ) કલાપી

(૩૭) 'અલંકાર એ કાવ્યનું ઈષ્ટાર્થ આભૂષણ નથી, કે યથેચ્છ પહેરાવીને કાઢી શકાય. અલંકાર એ આગંતૂક નથી

પણ કવિ સંવેદનનો જ અંશ છે.' કાવ્યમાં અલંકારના સ્થાન અંગે કરેલું આ વિધાન

(અ) રા.વિ. પાઠક

(બ) વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી

(ક) ન્હાનાલાલ

(ડ) કલાપી

(૩૮) કાવ્યમાં પ્રયોજાયેલા અલંકારોની સરખામણી

(અ) સ્ત્રીના સુવર્ણ આભૂષણો સાથે

(ક) માનવના સુવર્ણ અલંકારો સાથે

(બ) કર્ણના કવચ અને કુંડળ

(ડ) પુરુષના સુવર્ણ આભૂષણો સાથે

(૩૯) છંદના મુખ્ય બે પ્રભેદો

(અ) પૃથ્વી અને મંદાકાન્તા

(ક) અક્ષરમેળ અને માત્રામેળ

(બ) છાંદસ અને અછાંદસ

(ડ) ગીત અને સોનેટ

- (૪૦) ' છંદ એ સર્જનની પ્રેરણાનો જ એક આવિર્ભાવ છે.' - છંદના સંદર્ભે કરેલું આ વિધાન નું છે.
 (અ) સુંદરમ (બ) ઉમાશંકર (ક) ઉશનસ (ડ) રાજેન્દ્ર શાહ
- (૪૧) છંદને કારણે કાવ્યમાં પ્રાપ્ત થાય છે.
 (અ) નિશ્ચિત અર્થ (બ) નિશ્ચિત લય (ક) નિશ્ચિત કવિ (ડ) નિશ્ચિત સંવેદન
- (૪૨) સાહિત્યના મુખ્ય બે પ્રકાર છે.
 (અ) નાટક અને ખંડકાવ્ય (ક) ગદ્ય અને પદ્ય
 (બ) મહાકાવ્ય અને નાટક (ડ) ખંડકાવ્ય અને મહાકાવ્ય
- (૪૩) 'Novel' શબ્દ પરથી ઊતરી આવ્યો છે.
 (અ) Novelપરથી (ક) It Novellinoપરથી
 (બ) Cento NovelieAnticheપરથી (ડ) Novus ધાતુ પરથી
- (૪૪) 'સોનેટ' માટે બ.ક.ઠાકોરે શબ્દપ્રયોગ કર્યો .
 (અ) ચતુર્દશી (બ) ચતુર્દશક (ક) ધ્વનિત (ડ) સ્વનિત
- (૪૫) 'પ્રત્યાયન નહીં તો સાહિત્ય નહીં' - એવું વિધાન એ કર્યું છે.
 (અ) એ.સી. બ્રેડલી (બ) ટી.એસ. એલિયટ (ક) વડઝર્વર્થ (ડ) એબરકોમ્બી
- (૪૬) મરાઠીમાં નવલકથા માટે શબ્દ પ્રયોજાય છે.
 (અ) કાદંબરી (બ) ઉપન્યાસ (ક) બડાગલ્પ (ડ) સંસારચિત્ર
- (૪૭) ' નવલકથા એ માનવજીવનની કાલ્પનિક કથા છે.' - એવી વ્યાખ્યા એ આપી.
 (અ) ઈ.એમ. ફોસ્ટર (બ) થોમસ હાર્ડી (ક) એડવીન મ્યૂર (ડ) મેરી મેકાર્થી
- (૪૮) નંદશંકર મહેતાએ 'નોવેલ'નો પર્યાય નામે કર્યો.
 (અ) નવલકથા (બ) વાર્તા (ક) સંસારચિત્ર (ડ) સંસારકથા
- (૪૯) 'નોવેલ' માટે 'નવલકથા' શબ્દ એ પ્રયોજ્યો, જે પછીથી સર્વસ્વીકૃત બન્યો.
 (અ) નંદશંકરે (બ) મણિલાલ દ્વિવેદીએ (ક) ગોવર્ધનરામે (ડ) યશવંત શુક્લએ
- (૫૦) ' નવલકથા એટલે ગદ્યમાં લખાયેલ એક દળદાર પુસ્તક, જે આપણને સાચા જીવનની કથા કહે છે.' - આ વ્યાખ્યા એ આપી.
 (અ) મેરી મેકાર્થી (બ) એબેલ શેવેલ (ક) ઈ.એમ. ફોસ્ટર (ડ) કેફ્ડ
- (૫૧) 'Novel is a Pocket Theatre.' - એવું એ કહ્યું.
 (અ) મેરી મેકાર્થી (બ) એબેલ શેવેલ (ક) ઈ.એમ. ફોસ્ટર (ડ) કેફ્ડ
- (૫૨) ' નવલકથામાં એક વસ્તુ ખડકની જેમ સ્થિર છે - માણસ. હજુ સુધી અને હવે તો વધુમાં વધુ માણસની વાર્તા લખાય છે.' - આ વિધાન એ કર્યું છે.
 (અ) ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળાએ (બ) ચંદ્રકાન્ત બક્ષીએ (ક) સુરેશ દલાલે (ડ) સુમન શાહે
- (૫૩) ' કોઈપણ નિશાળીયાની પોથીમાંથી નવલકથાનાં ઘટકતત્ત્વોની યાદી તમને મળી રહેશે.' - એવું એ કહ્યું.
 (અ) સુરેશ દલાલે (બ) સુરેશ જોશીએ (ક) સતીસ વ્યાસે (ડ) પ્રવીણ દરજીએ
- (૫૪) સોનેટ સાહિત્ય સ્વરૂપનો આરંભ માં થયો.
 (અ) ઈટાલી (બ) ઈંગ્લેન્ડ (ક) જાપાન (ડ) રશિયા

(૫૫) ' સાચા વિવેચકે કવિનાં છિદ્રો ન જોતાં તેના ગુણોનું વર્ણન કરવું જોઈએ.'- આ વિધાન એ કર્યું છે.

(અ) હોરેસ (બ) પોપ (ક) એડિસન (ડ) હડસન

(૫૬) ' ટૂંકીવાર્તા એટલે ગદ્યદેહે વિચરતું ઊર્મિકાવ્ય' - આ વ્યાખ્યા એ આપી.

(અ) ઉમાશંકર જોશી (બ) વિઘ્નનાથ ભટ્ટ (ક) સુરેશ જોશી (ડ) ધૂમકેતુ

(૫૭) ઉમાશંકર જોશીએ ટૂંકીવાર્તાને કહીને ઓળખાવી છે.

(અ) અનુભૂતિકણ (બ) ગર્ભિત ક્ષણ (ક) તણખો (ડ) રહસ્ય

(૫૮) 'ટૂંકીવાર્તામાં ઓછામાં ઓછાં પાત્રો હોવાં જોઈએ.' - એવો મત એ ઉચ્ચાર્યો છે.

(અ) યશવંત શુક્લ (બ) ઉમાશંકર (ક) રા.વિ. પાઠક (ડ) સુરેશ જોશી

(૫૯) તેરમી સદીમાં ના હાથે સોનેટનો જન્મ થયો.

(અ) ગ્વીતોની (બ) પેટ્રાર્ક (ક) મિલ્ટન (ડ) શેક્સપિઅર

(૬૦) ' સોનેટમાં એક જ વિચારકણ, એક જ રાગબિંદુ, એક જ અનુભવઅંશ પ્રગટ થઈ શકે.'- આ વિધાન.....એ કર્યું છે.

(અ) ઉમાશંકર જોશી (બ) સુંદરમ (ક) સુરેશજોશી (ડ) બળવંતરાય ઠાકોર

(૬૧) ભાવકમાં અપેક્ષિત પ્રતિભાને 'ભાવચિત્રી પ્રતિભા' કહીને એ ઓળખાવી છે.

(અ) મમ્મટ (બ) રાજશેખરે (ક) હરિવલ્લભ ભાયાણી (ડ) ભરત મુનિ

(૬૨) કૃતિલક્ષી વિવેચનમાં માત્ર ને જ ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે છે.

(અ) સાહિત્ય કૃતિને (બ) સર્જકને (ક) સ્વરૂપને (ડ) કૃતિની ભાષાને

(૬૩) ગુજરાતીમાં મફતા ઓઝાએ લખેલું ' રાવજી પટેલ' પુસ્તક એ વિવેચન પદ્ધતિનું ઉદાહરણ છે.

(અ) કૃતિલક્ષી વિવેચન (ક) સર્જકતાલક્ષી વિવેચન

(બ) તુલનાત્મક વિવેચન (ડ) ઐતિહાસિક વિવેચન

(૬૪) કૃતિની ભાષાના અભ્યાસમાંથી કૃતિની વિશેષતાઓ તારવી બતાવવાની રીતને વિવેચન પદ્ધતિ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

(અ) કૃતિલક્ષી વિવેચન (ક) સર્જકતાલક્ષી વિવેચન

(બ) તુલનાત્મક વિવેચન (ડ) ભાષાવૈજ્ઞાનિક વિવેચન

(૬૫) ગઝલનો જન્મ માં થયો.

(અ) અરબસ્તાનમાં (બ) ઇરાનમાં (ક) ભારતમાં (ડ) જર્મનીમાં

(૬૬) સૌપ્રથમ ગઝલનું 'પિંગળશાસ્ત્ર' એ રચ્યું.

(અ) ગેટે (બ) અહમદ ખલીલ બસરી (ક) રૂદકી (ડ) નર્મદે

(૬૭) ગઝલમાં બે પંક્તિના જોડકાંને કહે છે.

(અ) શેર (બ) રદીફ (ક) કાફિયા (ડ) મકતા

(૬૮) ગઝલનો પ્રથમ શેર કહેવાય.

(અ) મત્લા (બ) મકતા (ક) રદીફ (ડ) કાફિયા

(૬૯) ગઝલના છંદશાસ્ત્રનું અરબી નામ છે.

(અ) વજન (બ) રુક્ન (ક) ઉરૂઝ (ડ) બહેર

(૭૦) ગઝલમાં 'શેખ - અહિદ' નું પાત્ર આવે છે તે નું પ્રતીક છે.

(અ) સુંદરતાનું (બ) પ્રભુ ચેતનાનું (ક) શરણાગતિનું (ડ) ઉપદેશકનું

બી.એ. સેમેસ્ટર - ૬

અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮ - ૧૯ ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) - ૩૧૪/A

‘ પ્રિયજન ’- વિનેશ અંતાણી

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : કૃતિના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના નવલકથા સાહિત્ય સ્વરૂપથી પરિચિત થશે .

એકમ : ૧

14 ગુણ

- (અ) સાહિત્યસ્વરૂપની વિભાવના - નવલકથા
- (બ) સાહિત્ય સ્વરૂપના લક્ષણો ,ઉદભવ અને વિકાસ
- (ક) સર્જકનું જીવન - કવન અને સાહિત્ય સર્જન

એકમ : ૨ કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો

14 ગુણ

એકમ : ૩ કૃતિના વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો (ટૂંકનોંધ પૂછી શકાશે)

14 ગુણ

એકમ : ૪ સંક્ષેપીકરણ (સાત - સાત ગુણના બે પરિચ્છેદ પૂછવાના રહેશે)

14 ગુણ

એકમ : ૫

14 ગુણ

આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ઉપરનાત્રણ એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા : ધીરૂભાઈ ઠાકર
૨. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ડૉ. રમેશ ત્રિવેદી
૩. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : પ્રકાશક - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૪. વિનેશ અંતાણીની સાહિત્યસૃષ્ટિ : રાજેન્દ્ર પટેલ
૫. નવલકથા : શિરીષ પંચાલ
૬. નવલકથા : પ્રવીણ દરજી
૭. સાંપ્રત ગુજરાતી નવલકથા : પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૮. આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો : ડૉ. ઈલિયાસ આખલી
૯. ભંગુરતાનાચાર સર્જક પરિમાણ : પારૂલ રાઠોડ

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૬

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 314/ A

'પ્રિયજન' - વિનેશ અંતાણી

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) વિનેશ અંતાણીનો જન્મ તારીખે થયો હતો.

(અ) ૨૫ - ૦૬ - ૧૯૪૬

(ક) ૨૭ - ૦૬ - ૧૯૪૬

(બ) ૨૫ - ૦૭ - ૧૯૪૬

(ડ) ૨૮ - ૦૭ - ૧૯૪૬

(૨) વિનેશ અંતાણીનો જન્મશહેરમાં થયો હતો.

(અ) દુર્ગાપુર

(બ) ભુજ

(ક) અંજાર

(ડ) વડોદરા

(૩) વિનેશ અંતાણીના પિતાનું નામ છે.

(અ) દિનકરરાય

(બ) દિનાનાથ

(ક) દિનેશભાઈ

(ડ) દિવ્યનાથ

(૪) વિનેશ અંતાણીના માતાનું નામ છે.

(અ) બચુબહેન

(બ) શાંતાબહેન

(ક) જયાબહેન

(ડ) રમાબહેન

(૫) વિનેશ અંતાણીએ માધ્યમિક શિક્ષણ માંથી લીધું.

(અ) નખત્રાણા

(બ) ભુજ

(ક) કચ્છ

(ડ) વડોદરા

(૬) વિનેશ અંતાણીએ કોલેજશિક્ષણ માંથી મેળવ્યું.

(અ) ભૂજની લાલન કોલેજ

(ક) અમદાવાદ - એચ.કે.આર્ટ્સ કોલેજ

(બ) વડોદરા - એમ.એસ.યુનિવર્સિટી

(ડ) મુંબઈ યુનિવર્સિટી

(૭) વિનેશ અંતાણીએ બી.એ.ની ડિગ્રી વિષયો સાથે પ્રાપ્ત કરી.

(અ) ગુજરાતી - હિન્દી

(ક) ગુજરાતી - સમાજશાસ્ત્ર

(બ) ગુજરાતી - અંગ્રેજી

(ડ) ગુજરાતી - અર્થશાસ્ત્ર

(૮) વિનેશ અંતાણીએ એમ.એ.ની ડિગ્રી વિષયો સાથે પ્રાપ્ત કરી.

(અ) ગુજરાતી - સંસ્કૃત

(ક) ગુજરાતી - પત્રકારત્વ

(બ) ગુજરાતી - અંગ્રેજી

(ડ) ગુજરાતી - અર્થશાસ્ત્ર

(૯) વિનેશ અંતાણીના પત્નીનું નામ છે.

(અ) પુષ્પાબહેન

(બ) રમાબહેન

(ક) જયાબહેન

(ડ) શાંતાબહેન

(૧૦) વિનેશ અંતાણીના પત્ની વ્યવસાયે હતા.

(અ) ઉદ્યોગિકા (બ) બેન્ક મેનેજર (ક) શિક્ષિકા (ડ) અધ્યાપિકા

(૧૧) વિનેશ અંતાણીની પ્રથમ કૃતિ છે.

(અ) નગરવાસી (બ) આસોપાલવ (ક) પ્રિયજન (ડ) કાફલો

(૧૨) વિનેશ અંતાણીની પ્રથમ નવલકથા ઈ.સ. માં પ્રગટ થઈ.

(અ) ૧૯૭૪ (બ) ૧૯૭૫ (ક) ૧૯૭૬ (ડ) ૧૯૭૮

(૧૩) વિનેશ અંતાણીના પ્રથમ વાર્તાસંગ્રહનું નામ છે.

(અ) હોલારવ (બ) રણઝણવું (ક) અહીં કોઈ રહેતું નથી (ડ) આમાંથી કોઈ નહીં

(૧૪) વિનેશ અંતાણી શરૂઆતમાં સ્થળે આકાશવાણીમાં સહાયક કેન્દ્ર નિયામક હતા.

(અ) મુંબઈ (બ) વડોદરા (ક) ભુજ (ડ) રાજકોટ

(૧૫) નીચેનામાંથી એ વિનેશ અંતાણી કૃત વાર્તાસંગ્રહ છે.

(અ) રણઝણવું (બ) ધૂન્ધભરી ખીણ (ક) ધાડ (ડ) સરોવર

(૧૬) વિનેશ અંતાણી કૃત 'રણઝણવું' વાર્તાસંગ્રહની રચનાસાલ ઈ.સ. છે.

(અ) ૧૯૮૦ (બ) ૧૯૮૭ (ક) ૧૯૮૯ (ડ) ૧૯૯૦

(૧૭) વિનેશ અંતાણીના નિબંધ સંગ્રહનું નામ છે.

(અ) પોત પોતાનો વરસાદ (ક) નગરવાસી
(બ) કાફલો (ડ) સૂરજની પાર દરિયો

(૧૮) ઈ.સ. ૧૯૯૫ માં વિનેશ અંતાણી આકાશવાણી ચંદીગઢમાંથી સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ લઈને સામાયિક સાથે જોડાયા.

(અ) ઈન્ડિયા ટુ ડે (બ) ગુજરાત (ક) ધર્મયુગ (ડ) બુદ્ધિપ્રકાશ

(૧૯) નીચેનામાંથી એ વિનેશ અંતાણી કૃત સંપાદન છે.

(અ) સર્જકનું ઓજસ (બ) લલિત નિબંધો (ક) ઉત્તમ વાર્તાઓ (ડ) શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી કાવ્યો

(૨૦) વિનેશ અંતાણીની હિન્દીમાંથી અનુવાદ કરેલ કૃતિ..... છે.

(અ) એક ચીંથડું સુખ (બ) કોરા કાગઝ (ક) મૈલી ચદરિયા (ડ) ઘરે બાહિરે

(૨૧) વિનેશ અંતાણીના ઘડતરમાં સવિશેષ પ્રભાવ સ્થળનો છે.

(અ) કચ્છના રણનો (બ) ભુજની શેરી (ક) કચ્છની શાળા (ડ) અંજાર

(૨૨) વિનેશ અંતાણીના પિતા વ્યવસાયે હતા.

(અ) શિક્ષક (બ) કલાર્ક (ક) ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ (ડ) વકીલ

(૨૩) વિનેશ અંતાણીના મોસાળમાં 'સરસ્વતીચંદ્ર' નવલકથાના પેરેગ્રાફ ને મોઢે હતા.

(અ) નાની (બ) માસી (ક) મામા (ડ) મામી

(૨૪) વિનેશ અંતાણીના સાહિત્ય સર્જનમાં સાહિત્યકાર માર્ગદર્શક બની રહ્યાં.

(૨૫) નવલકથાક્ષેત્રે યશસ્વી કાર્ય બદલ ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી તરફથી વિનેશ અંતાણીને
..... પુરસ્કાર મળ્યો હતો.

(અ) ક.મા. મુનશી સુવર્ણચંદ્રક

(ક) ધનજી - કાનજી સુવર્ણચંદ્રક

(બ) રણજિતરામ સુવર્ણચંદ્રક

(ડ) નર્મદ સુવર્ણચંદ્રક

(૨૬) વિનેશ અંતાણીની કૃતિમાં નારીચેતનાનું આલેખન છે.

(અ) સૂરજની પાર દરિયો (બ) એકાંતદ્વીપ (ક) નગરવાસી (ડ) કાફલો

(૨૭) નિકેત અને ચારુ કૃતિના પાત્રો છે.

(અ) પ્રિયજન (બ) ફાંસ (ક) પલાશવન (ડ) નિર્વેશ

(૨૮) 'પ્રિયજન' નવલકથામાં નિકેતની પત્નીનું નામ છે.

(અ) ઉમા (બ) ચારુ (ક) રેણુ (ડ) અમૃતા

(૨૯) ચારુના પતિનું નામ છે.

(અ) દિવાકર (બ) નિકેત (ક) કુમાર (ડ) નીરવ

(૩૦) 'પ્રિયજન' નવલકથામાં કરુણાની મૂર્તિ સમાન પાત્ર છે.

(અ) ચારુ (બ) અમૃતા (ક) રેણુ (ડ) ઉમા

(૩૧) 'સરુનું વૃક્ષ' નું પ્રતીક બની રહે છે.

(અ) દિવાકર (બ) નિકેત (ક) સુકેતુ (ડ) શૈલ

(૩૨) 'દરિયો' નું પ્રતીક બની રહે છે.

(અ) નિકેત (બ) દિવાકર (ક) ચારુના પિતા (ડ) સુકેતુ

(૩૩) ચારુના પુત્ર શૈલની પ્રિય રમત છે.

(અ) હોકી (બ) ચેસ (ક) કેરમ (ડ) ક્રિકેટ

(૩૪) 'પ્રિયજન' નવલકથામાં કબુતર ના આંતર જગતનું પ્રતીક બની રહે છે.

(અ) ચારુ (બ) ઉમા (ક) રેણુ (ડ) અમૃતા

(૩૫) " જે દરિયોસતત આપણી અંદર ઊછળે છે એ ક્યારેય દૂર નથી જતો....." નવલકથામાં આ વાક્ય બોલે છે.

(અ) નિકેત (બ) દિવાકર (ક) રેણુ (ડ) ઉમા

(૩૬) નિકેતનો પુત્ર રાહુલ વ્યવસાય કરે છે.

(અ) ડૉક્ટર (બ) એન્જિનિયર (ક) શિક્ષક (ડ) વકીલ

(૩૭) ' તમારો પ્રેમ તો દરિયા જેવો ગંભીર છે.' - આ વિધાન ,..... ને કહે છે.

(અ) રાહુલ - નિકેતને (ક) ચારુ - દિવાકરને

(બ) ચારુ - નિકેતને (ડ) ઉમા - નિકેતને

(૩૮) નિકેતની પુત્રીનું નામ છે.

(અ) સંજ્ઞા (બ) સંધ્યા (ક) રેણુ (ડ) અમૃતા

(૩૯) ' તમારો અવાજ અજાણ્યો લાગ્યો, આ અવાજથી કાશ્મીર અને ઝીલ સુકાઈ ગઈ.' - આ વાક્ય
..... બોલે છે.

- (અ) ઉમા (બ) નિકેત (ક) ચારુ (ડ) દિવાકર
 (૪૦) એરકન્ડિશન પ્લાન્ટ બનાવતી ફર્મમાં એક્ઝ્યુક્યુટિવ પોષ્ટ પર છે.
 (અ) નિકેત (બ) દિવાકર (ક) શૈલ (ડ) સુકેતુ
 (૪૧) નવલકથામાં દરિયો નું પ્રતીક બને છે.
 (અ) નિકેત (બ) દિવાકર (ક) ચારુ (ડ) સુકેતુ
 (૪૨) ચારુને જોતાં જ તેને લાગ્યું કે - 'દરિયા કિનારા પર ભીની રેતીમાં પગલું મૂકતી સાંજ કમરામાં પ્રવેશી હતી.' - આ વાક્ય ના સંદર્ભે આવ્યું છે.
 (અ) નિકેત (બ) દિવાકર (ક) સુકેતુ (ડ) શૈલ
 (૪૩) 'પ્રિયજન' નવલકથાની પ્રથમ આવૃત્તિ માં પ્રગટ થઈ .
 (અ) મે- ૧૯૮૦ (બ) જૂન - ૧૯૮૦ (ક) મે - ૧૯૮૧ (ડ) જૂન - ૧૯૮૧
 (૪૪) ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી દ્વારા ઇ.સ. ૧૯૮૦ના વર્ષની શ્રેષ્ઠ નવલકથાનું પારિતોષિક કૃતિને મળ્યું હતું.
 (અ) પ્રિયજન (બ) સરોવર (ક) લુપ્તનદી (ડ) અનુરપ
 (૪૫) 'પ્રિયજન' નવલકથાનું મૂળ નાટકમાં છે.
 (અ) માલિપા (ક) લીલા વાંસનો અંકુર
 (બ) કોઈપણ એક ફૂલનું નામ બોલો તો (ડ) જાલકા
 (૪૬) 'માલિપા' રેડિયોનાટકનું પ્રસારણ ઇ.સ. માં થયું હતું.
 (અ) ૧૯૭૯ (બ) ૧૯૮૦ (ક) ૧૯૮૧ (ડ) ૧૯૮૨
 (૪૭) 'પ્રિયજન' કથાવિષય અને કલાવિધાન ઉભય દૃષ્ટિએ ધ્યાન ખેંચે તેવી સબળ કૃતિ છે.' - આ વિધાન એ કર્ત્ય છે.
 (અ) બાબુ દાવલપુરા (બ) વિનેશ અંતાણી (ક) ચુનિલાલ મડિયા (ડ) ધૂમકેતુ
 (૪૮) નીચેનામાંથી એ વિનેશ અંતાણીનું રેડિયો નાટક છે.
 (અ) લીલા વાંસનો ટહુકો (બ) જાલકા (ક) રાઈનો દર્પણરાય (ડ) આગગાડી
 (૪૯) વિનેશ અંતાણીને 'ધૂંધભરી ખીણ' કૃતિ માટે ઇ.સ. ૨૦૦૦ માં....સંસ્થા દ્વારા પુરસ્કૃત કરવામાં આવ્યા.
 (અ) સાહિત્યઅકાદમી (બ) સાહિત્ય પરિષદ (ક) ગુજરાત વિદ્યાપીઠ (ડ) સાહિત્ય સંસદ
 (૫૦) 'પોત પોતાનો વરસાદ' કૃતિનું સ્વરૂપ છે.
 (અ) નિબંધસંગ્રહ (બ) નાટક (ક) નવલકથા (ડ) ટૂંકીવાર્તા
 (૫૧) "ભાર માત્ર હાથમાં ઉપાડેલી સૂટકેસમાં જ હોય છે એવું ક્યાં છે ? " - આ વિધાન , ને કહે છે.
 (અ) નિકેત - ચારુને (બ) નિકેત - ઉમાને (ક) નિકેત - સુકેતુને (ડ) નિકેત - સંજાને
 (૫૨) ચારુના પિતા વ્યવસાયે હતા.
 (અ) પ્રોફેસર (બ) વકીલ (ક) કારકુન (ડ) શિક્ષક
 (૫૩) " સમય આપણી સાથે જ્યારે છેલ્લી વાર રમત કરે છે ત્યારે તક નથી આપતો." - આ વાક્ય બોલે છે.
 (અ) ચારુ (બ) દિવાકર (ક) નિકેત (ડ) ઉમા
 (૫૪) નિકેત રોગથી પિડાતો હતો.

- (અ) હાઈ બ્લડપ્રેસર (બ) તાવ (ક) કમળો (ડ) ડાયાબિટિશ
 (૫૫) " હું ફેકાઈ જવા માગું છું એ ધુમ્મસી ખીણોમાં....." - આ વાક્ય , ને કહે છે.
- (અ) દિવાકર - ચારુને (બ) નિકેત - ઉમાને (ક) નિકેત - ચારુને (ડ) સુકેતુ - રેણુને
 (૫૬) દિવાકરનું મૃત્યુ ના લીધે થાય છે.
- (અ) હાર્ટ એટેક (બ) અકસ્માત (ક) ક્ષયરોગ (ડ) કુદરતી રીતે
 (૫૭) 'પ્રિયજન' માં પાત્ર આઈ.એ.એસ. કલેક્ટરની બદલી કરાવે છે.
- (અ) દિવાકર (બ) નિકેત (ક) શૈલ (ડ) સુકેતુ
 (૫૮) વિનેશ અંતાણીની કૃતિનો હિન્દીમાં અનુવાદ થયો છે.
- (અ) કાફલો (બ) ધૂન્ધભરી ખીણ (ક) સર્પદંશ (ડ) લુપ્ત નદી
 (૫૯) વિનેશ અંતાણીની 'પ્રિયજન' કૃતિ નવલકથા પછી લખાઈ.
- (અ) આસોપાલવ (બ) કાફલો (ક) નગરવાસી (ડ) ફાંસ
 (૬૦) વિનેશ અંતાણી ફિલ્મ સાથે સમ્મત થઈ શક્યા ન હતા.
- (અ) રજનીગંધા (બ) દેવદાસ (ક) હજાર ચોર્યાશી મા (ડ) ચહેરા
 (૬૧) 'રજનીગંધા' ફિલ્મ વાર્તા પરથી બનેલી છે.
- (અ) યહી સચ હૈ (બ) સાચી વારતા (ક) સાચા શમણાં (ડ) સાચી ગાજિયાણિનું કાપડું
 (૬૨) " કેવું સુંદર લાગે છે એ કબૂતર ! ચારુ... જે ઉમેરો કરે છે એને જ તું બાદ કરી દેવા માંગે છે." - આ વાક્ય બોલે છે.
- (અ) નિકેત (બ) દિવાકર (ક) ચારુના પિતા (ડ) ઉમા
 (૬૩) ' મને જોયા કરો. માત્ર નજરમાંથી પ્રશ્નો કાઢી નાંખો.' - આ વાક્ય ઉમા ને કહે છે.
- (અ) નિકેતને (બ) દિવાકરને (ક) ચારુને (ડ) સુકેતુને
 (૬૪) ' ઘટનાઓમાં જિવાતો પ્રેમ કદાચ એ ભાવો લાવે પણ મનની અંદર ઘરબાઈ ગયેલો પ્રેમ કેવો સ્થિર અને નિર્મળ લાગે છે. ' - આ વાક્ય બોલે છે.
- (અ) નિકેત (બ) દિવાકર (ક) ઉમા (ડ) ચારુ
 (૬૫) વિનેશ અંતાણી પાસેથી નામે એબ્સર્ડ નાટક મળે છે.
- (અ) હિંમતલાલ (બ) કનવરલાલ (ક) જીવણલાલ (ડ) નટવરલાલ
 (૬૬) 'અહીં કોઈ રહેતું નથી' કૃતિનું સ્વરૂપ છે.
- (અ) વાર્તાસંગ્રહ (બ) નિબંધસંગ્રહ (ક) નવલકથા (ડ) નાટક
 (૬૭) ' જીવનને ભરપૂર જીવી લીધું હોય, બધું જ સભર હોય છતાં પાછલી જિંદગીની એક નમતી એકાદ ચહેરો મનમાં છલકાઈ જાય.' -
- (અ) સાંજ (બ) રાત (ક) બપોર (ડ) ક્ષણ
 (૬૮) 'ટ્રેનની ચીસ : આવતી અને જતી' - આ વાક્ય નવલકથાના આવે છે.
- (અ) અંતે (બ) આરંભે (ક) મધ્યમાં (ડ) આમાંથી એકેય નહીં
 (૬૯) " હું તને એકલી નહીં રહેવા દઉં, મને ખબર છે કે અમારી જિંદગી ઘડી આપ્યા પછી તું હવે ખસી જવા માગે છે." - આ વાક્ય સુકેતુ ને કહે છે.
- (અ) ચારુને (બ) શૈલને (ક) રાશિને (ડ) ઉમાને
 (૭૦) " જિંદગીના પરિઘની બહાર જીવવા મેં સતત કામ કર્યું છે ! મજૂર જેમ મેનેજરી કરી છે... આઈ

વોન્ટ એ પ્રેશર .." - આ વાક્ય બોલે છે.

(અ) નિકેત

(બ) દિવાકર

(ક) સુકેતુ

(ડ) ચારુ

બી.એ. સેમેસ્ટર - ૬

અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯

ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) - ૩૧૪/B

'રાતવાસો'- મણિલાલ હ. પટેલ

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : કૃતિના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના ટૂંકીવાર્તા સાહિત્ય સ્વરૂપથી પરિચિત થશે .

એકમ : ૧

14 ગુણ

(અ) સાહિત્યસ્વરૂપની વિભાવના - ટૂંકીવાર્તા

(બ) સાહિત્ય સ્વરૂપના લક્ષણો, ઉદભવ અને વિકાસ

(ક) સર્જકનું જીવન - કવન અને સાહિત્ય સર્જન

એકમ : ૨ કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો

14 ગુણ

એકમ : ૩ કૃતિના વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો (ટૂંકનોંધ પૂછી શકાશે)

14 ગુણ

એકમ : ૪ સંક્ષેપીકરણ (સાત - સાત ગુણના બે પરિચ્છેદ પૂછવાના રહેશે)

14 ગુણ

એકમ : ૫

14 ગુણ

આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ઉપરના ત્રણ એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. તરસી માટી : મણિલાલ હ. પટેલ

૨. વેઠે એની વાત : મણિલાલ હ. પટેલ

૩. ન્યાત બહાર : મણિલાલ હ. પટેલ

૪. ટૂંકીવાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા : જયંત કોઠારી

૫. આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો : ડૉ. ઈલિયાસ આખલી

૬. ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને વિકાસ : નવીન મોદી

૭. ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને સાહિત્ય : જયંત પાઠક, રમેશ શુક્લ

૮. ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને શિલ્પ : ઈશ્વરલાલ દવે

૯. નવી ટૂંકીવાર્તાની કળામીમાંસા : કિશોર જાદવ

૧૦. નવી વાર્તા : સંપાદક : રાઘેશ્યામ શર્મા

‘રાતવાસો’ વાર્તાસંગ્રહમાંથી પસંદ કરેલી ૧૫ વાર્તાઓની યાદી

૧. જાંબુ

૨. ચીડો

૩. નાગપાંચમ

૪. કાંચળી

૫. રાતવાસો

૬. માટીવટો

૭. ડમરી

૮. પી.ટી.સી. થયેલી વહુ

૯. ફારગતી

૧૦. અંતર

૧૧. બાંધી મુઠ્ઠી

૧૨. ચાંદરણાં

૧૩. વેલો

૧૪. વચલી ખડકી

૧૫. દોઢીમા

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૬

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 314/ B

'રાતવાસો' - મણિલાલ હ. પટેલ

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) મણિલાલ પટેલનો જન્મ તારીખે થયો હતો.

(અ) ૦૯ - ૧૧ - ૧૯૪૯ (બ) ૦૯ - ૧૨ - ૧૯૪૯ (ક) ૦૯ - ૦૧ - ૧૯૪૯ (ડ) ૦૧ - ૦૯ - ૧૯૪૯

(૨) મણિલાલ પટેલનો જન્મ ગામમાં થયો હતો.

(અ) મોટા પાલ્લા (બ) નાના પાલ્લા (ક) ગોલાના પાલ્લા (ડ) રામપટેલના મુવાડા

(૩) મણિલાલ પટેલના પિતાનું નામ હતું.

(અ) હરિદાસ (બ) રામદાસ (ક) હરિલાલ (ડ) હરિપ્રસાદ

(૪) મણિલાલ પટેલના માતાનું નામ હતું.

(અ) અંબાબેન (બ) જીવીબેન (ક) જયાબેન (ડ) રમાબેન

(૫) મણિલાલ પટેલે પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ માંથી લીધું.

(અ) પાલ્લા અને મધવાસ (બ) લુણાવાડા (ક) ઈંડર (ડ) મોડાસા

(૬) મણિલાલ પટેલે બી.એ. ની ડિગ્રી ઇ.સ..... માં પ્રાપ્ત કરી.

(અ) ૧૯૭૦ (બ) ૧૯૭૧ (ક) ૧૯૭૨ (ડ) ૧૯૭૪

(૭) મણિલાલ પટેલે બી.એ. ની ડિગ્રી..... વિષયો સાથે પ્રાપ્ત કરી.

(અ) ગુજરાતી - સંસ્કૃત (ક) ગુજરાતી - હિન્દી

(બ) ગુજરાતી - અંગ્રેજી (ડ) ગુજરાતી - અર્થશાસ્ત્ર

(૮) મણિલાલ પટેલે બી.એ.ની ડિગ્રી માંથી મેળવી.

(અ) લુણાવાડા (બ) મોડાસા (ક) ઈંડર (ડ) વીરપુર

(૯) મણિલાલ પટેલે એમ.એ. ની ડિગ્રી ઇ.સ. માં પ્રાપ્ત કરી.

(અ) ૧૯૭૩ (બ) ૧૯૭૪ (ક) ૧૯૭૬ (ડ) ૧૯૭૭

(૧૦) મણિલાલ પટેલે એમ.એ. ની ડિગ્રી..... વિષયો સાથે પ્રાપ્ત કરી.

(અ) ગુજરાતી - સંસ્કૃત (ક) ગુજરાતી - હિન્દી

(બ) ગુજરાતી - અંગ્રેજી (ડ) ગુજરાતી - અર્થશાસ્ત્ર

(૧૧) મણિલાલ પટેલે એમ.એ. ની ડિગ્રી માંથી પ્રાપ્ત કરી.

(અ) લુણાવાડા (બ) મોડાસા (ક) ઈંડર (ડ) વીરપુર

(૧૨) મણિલાલ પટેલે પીએચ. ડી. ની પદવી ઇ.સ. માં પ્રાપ્ત કરી.

(અ) ૧૯૭૮ (બ) ૧૯૭૯ (ક) ૧૯૮૦ (ડ) ૧૯૮૧

(૧૩) મણિલાલ પટેલે ના માર્ગદર્શન હેઠળ પીએચ.ડી. ની પદવી મેળવી.

(અ) ધીરુભાઈ ઠાકર (બ) ધીરુભાઈ પરીખ (ક) ભરત ઠાકર (ડ) વિદ્યુત ઠાકર

(૧૪) મણિલાલ પટેલે વિષય પર મહાનિબંધ લખી પીએચ.ડી. ની પદવી પ્રાપ્ત કરી.

(અ) ગુજરાતી કવિતામાં પ્રેમ નિરૂપણ (ક) ગુજરાતી કવિતામાં પ્રકૃતિ નિરૂપણ
(બ) ગુજરાતી નવલકથા (ડ) ગુજરાતી લલિતનિબંધ

(૧૫) મણિલાલ પટેલના પત્નીનું નામ છે.

(અ) ગંગાબેન (બ) રમાબેન (ક) શોભનાબેન (ડ) દયાબેન

(૧૬) મણિલાલ પટેલે પીએચ.ડી.ની પદવી યુનિવર્સિટીમાંથી મેળવી.

(અ) ગુજરાત (બ) સરદાર પટેલ (ક) ઉત્તર ગુજરાત (ડ) સૌરાષ્ટ્ર

(૧૭) મણિલાલ પટેલે ઇ.સ. ૧૯૭૩ થી ૧૯૮૭ સુધીની આર્ટસ એન્ડ કોમર્સ કોલેજમાં ગુજરાતીના અધ્યાપક તરીકે ફરજ બજાવી.

(અ) લુણાવાડા (બ) ઈંડર (ક) મોડાસા (ડ) આણંદ

(૧૮) મણિલાલ પટેલ ઇ.સ. ૧૯૮૭ થી ૨૦૧૨ સુધી યુનિવર્સિટીમાં ગુજરાતી વિભાગમાં રીડર અને પ્રોફેસર તરીકે ફરજ બજાવી.

(અ) ગુજરાત (બ) સરદાર પટેલ (ક) વીર નર્મદ (ડ) હેમચંદ્રાચાર્ય

(૧૯) મણિલાલ પટેલ યુનિવર્સિટીમાં ગુજરાતી વિભાગના અધ્યક્ષ તરીકે નિવૃત્ત થયા.

(અ) ગુજરાત (બ) સરદાર પટેલ (ક) વીર નર્મદ (ડ) હેમચંદ્રાચાર્ય

(૨૦) 'પદ્મા વિનાના દેશમાં' કાવ્યસંગ્રહમાં સ્થળનો સંદર્ભ જોવા મળે છે.

(અ) ઈંડર (બ) લુણાવાડા (ક) મહિસાગર (ડ) મોડાસા

(૨૧) નીચેનામાંથી કાવ્યસંગ્રહ મણિલાલનો છે.

(અ) સાતમી ઋતુ (બ) અથવા (ક) કદાચ (ડ) આઠમો રંગ

(૨૨) મણિલાલ પટેલનો નિબંધ સંગ્રહ..... છે.

(અ) અરણ્યોમાં આકાશ ઢોળાય છે (બ) વનાંચલ (ક) સ્મરણયાત્રા (ડ) જનાન્તિકે

(૨૩) મણિલાલ પટેલનો પ્રથમ વાર્તાસંગ્રહ છે.

(અ) રાતવાસો (બ) સગાંવહાલાં (ક) મુખોમુખ (ડ) માટીવટો

(૨૪) મણિલાલ પટેલના 'રાતવાસો' વાર્તાસંગ્રહની પ્રથમ આવૃત્તિ ઇ.સ. માં પ્રગટ થઈ.

(અ) ૧૯૯૩ (બ) ૧૯૯૪ (ક) ૧૯૯૫ (ડ) ૧૯૯૬

(૨૫) મણિલાલ પટેલ ના 'રાતવાસો' વાર્તાસંગ્રહને પારિતોષિક મળ્યું.

- (અ) ઉમા - સ્નેહરશ્મિ (બ) ઉમા - સુંદરમ (ક) નર્મદ (ડ) સુરેશ જોશી
- (૨૬) મણિલાલ પટેલને કૃતિ માટે સરોજ પાઠક પારિતોષિક મળ્યું.
- (અ) રાતવાસો (બ) અંધારું (ક) વનરતિ (ડ) કોઈ સાદ પાડે છે
- (૨૭) 'સો સાલ કી ગુજરાતી કહાનિયા' માં મણિલાલ પટેલની વાર્તા પસંદગી પામી હતી.
- (અ) વેલો (બ) ડમરી (ક) બદલી (ડ) અંતર
- (૨૮) 'ચીડો' વાર્તામાં 'ચીડો'..... નું પ્રતીક બને છે.
- (અ) કામના (બ) લોભ (ક) પાપ (ડ) મહત્વાકાંક્ષા
- (૨૯) 'માણસને ઘડીને તૈયાર કરે એનું નામ કેળવણી સમજયો?' - આ વાક્ય વાર્તાનું છે.
- (અ) પી.ટી.સી. થયેલી વહુ (બ) ચાંદરણા (ક) ફારગતી (ડ) કાંચળી
- (૩૦) મા - દીકરીના દેહ - દિલનો વલોપાત વાર્તામાં નિરૂપાયો છે.
- (અ) રાતવાસો (બ) પીપળો (ક) જાંબુ (ડ) કાંચળી
- (૩૧) મણિલાલ પટેલની અનુવાદિત કૃતિ છે.
- (અ) સગાંવહાલાં (બ) મુખોમુખ (ક) વનરતિ (ડ) ડમરી
- (૩૨) નીચેનામાંથી એ મણિલાલ પટેલની નવલકથા છે.
- (અ) અંધારું (બ) ફેરો (ક) અસ્તિ (ડ) ચહેરા
- (૩૩) નવાંબા વાર્તાનું પાત્ર છે.
- (અ) કાંચળી (બ) ફારગતી (ક) બાંધી મુઠ્ઠી (ડ) વેલો
- (૩૪) 'માટીની મિરાત એ ફાંટયો ભરીને લઈ આવ્યા છે.'- 'રાતવાસો'વાર્તાસંગ્રહના સંદર્ભે આ વિધાન.....એ કર્યું છે.
- (અ) જોસેફ મેકવાન (બ) ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા (ક) ભોળાભાઈ પટેલ (ડ) રઘુવીર ચૌધરી
- (૩૫) 'ભારતીય કહાનિયાં ૧૯૮૯' માં મણિલાલ પટેલની વાર્તા અનુવાદિત થઈને પ્રગટ થઈ .
- (અ) અંતર (બ) ચાંદરણા (ક) વેલો (ડ) બદલી
- (૩૬) ભારતીય વાર્તાઓનો પ્રતિનિધિ સંચય 'વાર્ષિકી' માં મણિલાલ પટેલની વાર્તા પ્રગટ થઈ હતી.
- (અ) ચાંદરણાં (બ) વેલો (ક) ફારગતી (ડ) બદલી
- (૩૭) ' જે માટીથી દેહનો પિંડ બંધાયો તેનાથી અળગા થવાની વેદનાની સ્પર્શક્ષમ અભિવ્યક્તિ 'માટીવટો' વાર્તામાં થઈ છે.' - આ વિધાન એ કર્યું છે.
- (અ) ડૉ. દિલાવરસિંહ જાડેજા (બ) જોસેફ મેકવાન (ક) રઘુવીર ચૌધરી (ડ) ભોળાભાઈ પટેલ
- (૩૮) નીચેનામાંથી મુખપત્રનું સંપાદન મણિલાલ પટેલે કર્યું.
- (અ) શ્રુતમ (બ) ખેવના (ક) પરબ (ડ) શબ્દસૃષ્ટિ
- (૩૯) મણિલાલ પટેલ કૃત વિવેચનસંગ્રહનું નામ છે.
- (અ) નિબંધકાર સુરેશ જોશી (બ) સગાંવહાલાં (ક) પરિષ્કૃત ગુજરાતી વાર્તા (ડ) અક્ષરને અજવાળે
- (૪૦) મણિલાલ પટેલે રામદરશ મિશ્રની નવલકથા 'અપને લોગ' નો ગુજરાતી અનુવાદ નામે આપ્યો.
- (અ) સગાંવહાલાં (બ) માટીબોલે (ક) વનરતિ (ડ) ડમરી

(૪૧) મા અને વીરુ વાર્તાનાં પાત્રો છે.

(અ) માટીવટો

(બ) જાંબુ

(ક) તોફાન

(ડ) દોઢીમાં

(૪૨) ‘ મને સૂરજ જોઇએ, ચાંદો જોઇએ, નોખું નરવું આકાશ જોઇએ, નિકેતની લાગણી જેવું.’ – આ વાક્ય વાર્તાનું છે.

(અ) ચાંદરણાં

(બ) પીપળો

(ક) વેલો

(ડ) વચલી ખડકી

(૪૩) ‘ મને મળીને ય હું મને સાચવી સાચવી ના શકી.’ – આ વાક્ય વાર્તાનું છે.

(અ) ચાંદરણાં

(બ) ફારગતી

(ક) અંતર

(ડ) પી.ટી.સી. થયેલી વહુ

(૪૪) ‘તરસ્યા મલકનો મેઘ’ કૃતિનું સ્વરૂપ છે.

(અ) જીવનકથા

(બ) આત્મકથા

(ક) સ્મરણકથા

(ડ) નવલકથા

(૪૫) ‘દસમો દાયકો’ ત્રૈમાસિક સાથે મણિલાલ પટેલ રીતે જોડાયેલા.

(અ) સંપાદક

(બ) લેખક

(ક) વિવેચક

(ડ) ભાવક

(૪૬) ‘ કવિ રાવજી : એક ક્લોઝ અપ’ એ મણિલાલ પટેલનું સ્વરૂપનું પુસ્તક છે.

(અ) વિવેચન

(બ) કાવ્યસંગ્રહ

(ક) સંપાદન

(ડ) જીવનચરિત્ર

(૪૭) મણિલાલ પટેલની વાર્તાઓ હિન્દી ઉપરાંત ભાષામાં અનુવાદ પામી છે.

(અ) કન્નડ

(બ) સંસ્કૃત

(ક) તમીલ

(ડ) બંગાળી

(૪૮) ‘રાતવાસો’વાર્તાસંગ્રહમાં કુલ વાર્તાઓ સમાવાયેલી છે.

(અ) ૨૦

(બ) ૧૬

(ક) ૧૭

(ડ) ૧૮

(૪૯) ‘રાતવાસો’વાર્તાસંગ્રહમાંથી કુલ વાર્તાઓ અભ્યાસક્રમમાં પસંદ કરવામાં આવેલી છે.

(અ) ૧૫

(બ) ૧૬

(ક) ૧૮

(ડ) ૨૦

(૫૦) ‘ઈ યાદ રાખજો બેટા ! ધહહએ તો ઊજળા થઇએ... બૂહે માર્યા પાણી અળગાં થતાં નથ્ય.’ – આ વાક્ય વાર્તાનું છે.

(અ) બાંધી મુઠ્ઠી

(બ) જાંબુ

(ક) પી.ટી.સી. થયેલી વહુ

(ડ) માટીવટો

(૫૧) ‘ આ માટીના દડબા, આ ભોંયની ગોરમટી ખોદી લેવડાવજે. નવા ઘરમાં પાછલો ઓરડોઆની ગારથી લીંપાવજે મારે માટે બેટા ! આ ખોળિયું..... ‘- આ વિધાન વાર્તાનું છે.

(અ) માટીવટો

(બ) બાંધી મુઠ્ઠી

(ક) ડમરી

(ડ) ચીડો

(૫૨) ‘ભૂંસાતા ગ્રામચિત્રો’ એ પ્રકારની કૃતિ છે.

(અ) સ્મૃતિચિત્રો

(બ) ચિંતનાત્મક

(ક) જીવનચરિત્ર

(ડ) જીવનકથા

(૫૩) ‘માટીનાં મનેખ’ માં પ્રકારની નિબંધ રચનાઓ છે.

(અ) ચરિત્ર નિબંધો

(બ) ચિંતનાત્મક નિબંધો

(ક) પ્રાકૃતિક નિબંધો

(ડ) લલિત નિબંધો

(૫૪) મણિલાલ પટેલ કૃત ‘રાતવાસો’માં મોટાભાગે પરિવેશ આલેખાયો છે.

(અ) ગ્રામ્ય

(બ) શહેરી

(ક) વન્ય

(ડ) મહાનગર

(૫૫) મણિલાલ પટેલ કૃત ‘રાતવાસો’ સંગ્રહમાં ‘કથા, ધારણાં અને એના અનુપમ ભ્રમ નિરસનની !’ – એ શીર્ષક હેઠળ વાર્તા રચાઇ છે.

(અ) ડમરી

(બ) ટપુ ક્યાં છે ?

(ક) તોફાન

(ડ) બદલી

(૫૬) ‘... જે હાથમાં નથી તે સાથમાં ક્યાં ? જીવ બાળીને રાખ ના કર.’ – આ વાક્ય વાર્તાનું છે.

(અ) માટીવટો

(બ) રાતવાસો

(ક) ડમરી

(ડ) તોફાન

(૫૭) મણિલાલ પટેલને ઇ.સ. ૨૦૦૭ માં ચંદ્રક મળ્યો હતો.

(અ) રણજિતરામ સુવર્ણચંદ્રક

(ક) ધનજી કાનજી સુવર્ણચંદ્રક

(બ) નર્મદ સુવર્ણચંદ્રક

(ડ) પ્રેમાનંદ સુવર્ણચંદ્રક

(૫૮) ઇ.સ. ૨૦૧૪ માં મણિલાલ પટેલને પારિતોષિક મળ્યું હતું.

(અ) જોસેફ મેકવાન પારિતોષિક

(ક) બ.ક.ઠાકોર પારિતોષિક

(બ) કવિ ઉશનસ પારિતોષિક

(ડ) સરોજ પાઠક પારિતોષિક

(૫૯) ઇ.સ. ૨૦૧૫ માં મણિલાલ પટેલને ચંદ્રક મળ્યો હતો.

(અ) રણજિતરામ સુવર્ણચંદ્રક

(ક) નર્મદ સુવર્ણચંદ્રક

(બ) ધનજી કાનજી સુવર્ણચંદ્રક

(ડ) પ્રેમાનંદ સુવર્ણચંદ્રક

(૬૦) મણિલાલ પટેલને સુરેશ જોશી નિબંધ પારિતોષિક ઇ.સ. માં મળ્યું.

(અ) ૨૦૦૭

(બ) ૨૦૧૪

(ક) ૨૦૧૫

(ડ) ૨૦૧૬-૧૭

(૬૧) મણિલાલ પટેલને તેમના ઉત્તમ સાહિત્ય માટે પુરસ્કારથી સન્માનીત કરવામાં આવ્યાં.

(અ) રણજિતરામ સુવર્ણચંદ્રક

(ક) નર્મદ સુવર્ણચંદ્રક

(બ) ધનજી કાનજી સુવર્ણચંદ્રક

(ડ) મારવાડી સંમેલનના

(૬૨) મણિલાલ પટેલને તેમની કૃતિ માટે મુંબઈ સંમેલનના પુરસ્કારથી સન્માનીત કરવામાં આવ્યા હતા.

(અ) રાતવાસો

(બ) વૃક્ષાલોક

(ક) અંધારું

(ડ) માટીવટો

(૬૩) હાલમાં મણિલાલ પટેલ ની આઈસ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ સંચાલક મંડળમાં મેનેજીંગ ટ્રસ્ટી તરીકે સેવા આપી રહ્યાં છે.

(અ) નડિયાદ

(બ) મોડાસા

(ક) આણંદ

(ડ) નાના પાલ્લા

(૬૪) મણિલાલ પટેલ છેલ્લાં દસ વર્ષથી કોલેજમાં સંચાલક મંડળમાં મેનેજીંગ ડાયરેક્ટર તરીકે સેવા આપી રહ્યાં છે.

(અ) અમદાવાદની

(બ) મોડાસાની

(ક) આણંદની

(ડ) ખેડબ્રહ્માની

(૬૫) મણિલાલ પટેલે વિનોદ જોશી સાથે કૃતિ પ્રકાશિત કરી છે.

(અ) કાવ્ય સંવાદ

(બ) સાહિત્યનો આસ્વાદ

(ક) સાહિત્યનો ઇતિહાસ

(ડ) સાહિત્યના સિદ્ધાંતો

=====

બી.એ. સેમેસ્ટર - ૬

અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯ ગુજરાતી

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – ૩૧૫/ A

પ્લેટફોર્મ નંબર : ૪ - હિમાંશી શેલત

કુલ ગુણ - ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : કૃતિના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના આત્મકથાસાહિત્ય સ્વરૂપથી પરિચિત થશે .

એકમ : ૧

14 ગુણ

(અ) આત્મકથાનું સાહિત્યસ્વરૂપ

(બ) આત્મકથાસાહિત્ય સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ

(ક) આપણી ભાષાની સ્મૃતિકથાઓ

(ડ) સર્જકનું જીવન - કવન અને સાહિત્ય સર્જન

એકમ : ૨ કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો

14 ગુણ

એકમ : ૩ કૃતિના વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો (ટૂંકનોંધ પૂછી શકાશે)

14 ગુણ

એકમ : ૪ પૂઠ વાચન

14 ગુણ

એકમ : ૫

14 ગુણ

આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ઉપરના ત્રણ એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

૨. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ : ૨ અને ભાગ : ૩ : પ્રકા. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

૩. જીવનકથા : મણિલાલ હ. પટેલ

૪. આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો : ડૉ. ઈલિયાસ આખલી

૫. પૂઠ વાચન : રતિલાલ નાયક

લેખો :

૧. નિવ્યા પટેલ , ફાર્બસ ત્રિમા. જુલાઈ - સપ્ટે, ૧૯૯૯, પૃ. ૧૮૧-૮૪

૨. અધીત , ૨૨-૨૩ પ્ર. આ. ૨૦૦૦ વિ.ગૂર્જર , પૃ. ૧૨૪- ૨૯

૩. અનામિકા ઓઝા : પરબ , ઓક્ટો. , ૧૯૯૮, પૃ. ૬૧- ૩

૪. ઉશનસ : ઈન્દુ મૌલિ. , જુલાઈ, ૧૯૯૮, પૃ. ૩૭- ૯

૫. રાઘેશ્યામ શર્મા : પ્રત્યક્ષ , ઓક્ટોબર - ડિસેમ્બર , ૧૯૯૮, પૃ. ૨૨- ૩

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર : ૬

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – 315/A

'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' - હિમાંશી શેલત

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) હિમાંશી શેલતનો જન્મ ઈ.સ. માં થયો હતો.

(અ) ૧૯૪૭

(બ) ૧૯૫૦

(ક) ૧૯૪૬

(ડ) ૧૯૯૨

(૨) હિમાંશી શેલતનું વતન છે.

(અ) સુરત

(બ) અમદાવાદ

(ક) નંદરબાર

(ડ) મહેસાણા

(૩) હિમાંશી શેલતના માતાનું નામ છે.

(અ) સુધાબેન

(બ) લીલાબેન

(ક) ગોમતીબેન

(ડ) સરસ્વતી

(૪) હિમાંશી શેલતના પિતાનું નામ છે.

(અ) ઈન્દુલાલ

(બ) ઈશ્વરભાઈ

(ક) શંકરદાસ

(ડ) નરેશભાઈ

(૫) હિમાંશી શેલત કોલેજમાં અંગ્રેજી ભાષા - સાહિત્યનું અધ્યાપન કરાવતા હતા.

(અ) એમ. ટી. બી. કોલેજ - સુરત

(ક) ગાર્ડી કોલેજ - વલસાડ

(બ) એચ. કે. આર્ટ્સ - અમદાવાદ

(ડ) બી.એડ. કોલેજ - ડભોઈ

(૬) હિમાંશી શેલતના ઘડતરમાં દાદાનો સૌથી વિશેષ ફાળો રહ્યો છે. એ દાદાનું નામ છે.

(અ) કાલિદાસ

(બ) મણિલાલ

(ક) શંકરદાસ

(ડ) નરોત્તમદાસ

(૭) હિમાંશી શેલતના દાદા સુરતથી પ્રગટ થતા અખબારના આદ્યસ્થાપક અને તંત્રી હતા.

(અ) પ્રતાપ

(બ) ગુજરાતમિત્ર

(ક) સુરત ટાઈમ્સ

(ડ) સંદેશ

(૮) નીચેનામાંથી એ હિમાંશી શેલતનો વાર્તાસંગ્રહ છે.

(અ) અંતરાલ

(બ) રાતવાસો

(ક) વિચ્છેદ

(ડ) રેતીનો માણસ

(૯) હિમાંશી શેલતની પ્રથમ પ્રકાશિત વાર્તાનું નામ છે.

(અ) સાત પગથિયાં અંધારા કૂવામાં

(બ) બારણું

(ક) ચૂડ

(ડ) સુવર્ણફળ

(૧૦) 'તમે અવે કેમ નીં આવતા ?' ટ્રેનમાં બેઠેલા સર્જકને આમ ભોળાભાવે પૂછે છે.

(અ) શિવો

(બ) ગણપત

(ક) રફીક

(ડ) અખ્યુ

(૧૧) હિમાંશી શેલતના પ્રથમ વાર્તાસંગ્રહનું નામ છે.

(અ) અંતરાલ

(બ) અંધારી ગલીમાં સફેદ ટપકાં

(ક) ખાંડણિયામાં માથું

(ડ) સાંજનો સમય

(૧૨) હિમાંશી શેલત રચિત વિકટર અને એકડાની ચકલીઓનું સ્વરૂપ છે.

(અ) નિબંધ

(બ) નવલકથા

(ક) બાળવાર્તા

(ડ) કાવ્ય

(૧૩) સ્વામી આનંદ અને મકરંદ દવે વચ્ચેના પત્ર વ્યવહારનું હિમાંશી શેલતે આપેલા સંપાદનનું શીર્ષક
..... છે.

(અ) સ્વામી અને સાંઈ (બ) સ્વામીદાદા (ક) વિશેષ (ડ) સાંઈની અમીરાત

(૧૪) નીચેનામાંથી ગ્રંથ હિમાંશી શેલતના હાથે લખાયેલો વિવેચનગ્રંથ છે.

(અ) પરાવાસ્તવવાદ (બ) નિસર્ગવાદ (ક) પ્રતીક (ડ) કલ્પનવાદ

(૧૫) હિમાંશી શેલત અને વિનોદ મેઘાણી સંપાદિત અંતરછબિમાં નું સંકલિત આત્મવૃત્તાંત આલેખાયેલું છે.

(અ) ઝવેરચંદ મેઘાણી (બ) કવિ કલાપી (ક) ર.વ.દેસાઈ (ડ) દર્શક

(૧૬) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' ને કન્નડ ભાષાનો એવોર્ડ મળ્યો હતો.

(અ) નંજનગુડ્ડ થીરુમલબ્ધા (બ) કન્નડ અકાદમી (ક) નંજન રત્ન (ડ) કર્નાડ એવોર્ડ

(૧૭) હિમાંશી શેલતના વાર્તાસંગ્રહને કેન્દ્રિય અકાદમી અને ધૂમકેતુ નવલિકા પુરસ્કાર મળ્યો છે.

(અ) અંધારી ગલીમાં સફેદ ટપકાં (બ) અંતરાલ (ક) ગર્ભગાથા (ડ) ખાંડણિયામાં માથું

(૧૮) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' એ શહેરના પ્લેટફોર્મની વાત છે.

(અ) સુરત (બ) મુંબઈ (ક) ગોધરા (ડ) નવસારી

(૧૯) બાળકોને ભણાવવા ઉપરાંત અન્ય સેવાકામો માટે નામનું મોબાઈલ યુનિટ સર્જક પાસે હતું.

(અ) શિશુમિત્ર (બ) શિશુમન (ક) આનંદલોક (ડ) શિશુસહજ

(૨૦) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં મોટાભાગના બાળકો બોલીમાં સંવાદો કરે છે.

(અ) સુરતી (બ) હાલારી (ક) ચરોતરી (ડ) પટ્ટણી

(૨૧) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' ના કોઈપણ બે બાળપાત્રો જણાવો.

(અ) છોટ્ટ (બ) ગણપત (ક) અખ્યુ (ડ) ટેટવો

(૨૨) ' એસા ભી ક્યાપઢને કા ? નહીં બનના સાલા હમે કુછ ભી... 'આ વાક્ય બોલે છે.

(અ) છોટ્ટ (બ) અખ્યુ (ક) ભોલી (ડ) ટેટવો

(૨૩) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં ગાડીના ડબ્બામાં ગાઈ વગાડીને પૈસા ભેગા કરનાર પાત્રોનું નામ છે.

(અ) ભોલી અને ટેટવો (બ) અખ્યુ અને ભાનુ (ક) સદાશિવ અને ગોરો (ડ) મનુ અને છબિલી

(૨૪) ' ગોંધાઈ રેવાનું તે નીં ગમે. આખો દા'ડો ' - આ વિધાન બોલે છે.

(અ) કાલુ (બ) ભાનુ (ક) સદાશિવ (ડ) છબિલી

(૨૫) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં બાળમિત્રોમાં અંગ્રેજી ભણવાનું સૌથી વધારે ને પ્રિય હતું.

(અ) રફીક (બ) ધનુ (ક) કાલુ (ડ) ગણપત

(૨૬) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં પાત્રને વ્યસન અને ચોરીની આદત વળગેલી હતી.

(અ) ધનુ (બ) રૂખસાના (ક) કાલુ (ડ) ગણપત

(૨૭) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં પાત્રની વાર્તા કહેવાની રીતિથી સર્જક ખુશ હતા.

(અ) મુન્નો (બ) રૂખસાના (ક) કાલુ (ડ) ગણપત

(૨૮) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં બાળક પુસ્તક પ્રેમી હતો.

(અ) ગણપત (બ) રૂખસાના (ક) કાલુ (ડ) ધનુ

(૨૯) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં બાળક પાસે બુટ પોલિશ કરવાની અજબ આવડત હતી.

(અ) બૈજુ (બ) દેવી (ક) કાલુ (ડ) ધનુ

(૩૦) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં ગણપતે પુસ્તક વાંચ્યું જેનાથી એનો રોમાંચ અનેરો બની ગયો.

(અ) એલિસ ઈન વન્ડરલેન્ડ (બ) હીરાનો ખજાનો (ક) કાલાજાદુ (ડ) દાદાજીના દેશમાં

(૩૧) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં બાળકો રિમાન્ડ હોમમાંથી ભાગીને આવેલા હતા.

(અ) સુભાષ અને ગણેશ (બ) કાલુ અને ગણપત (ક) બૈજુ અને બારીન (ડ) દાદુ અને સુરો

(૩૨) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં બાળકીઓ અભાવગ્રસ્ત સ્થિતિમાં કચરો વીણવાનું કામ કરે છે.

(અ) રૂપસાનાઅને દેવી (બ) મીના અને બીનકી (ક) રાધા અને તારા (ડ) વિણા અને સુભી

(૩૩) હિમાંશી શેલતના 'એ લોકો' નામના સંગ્રહનું સ્વરૂપ છે.

(અ) વાર્તાસંગ્રહ (બ) નિબંધ (ક) ચરિત્ર (ડ) કાવ્યસંગ્રહ

(૩૪) 'તમે આટલો ટાઇમ આઈપિયો તો આટલે લગી આવી ગયા.ઈંગ્લીસ બી ભણવાનું છે પછી મારે' - આ વિધાન બોલે છે.

(અ) શંકર (બ) બીનકી (ક) તારા (ડ) ધનુ

(૩૫) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' ની પ્રથમ આવૃત્તિ ઇ.સ. માં પ્રકાશિત થઈ.

(અ) ૧૯૯૮ (બ) ૧૯૯૭ (ક) ૨૦૦૫ (ડ) ૧૯૯૨

(૩૬) 'ક્યારીમાં આકાશપુષ્પ અને કાળા પતંગિયા' તેમજ 'સપ્તધારા' કૃતિઓનું સ્વરૂપ છે.

(અ) નવલકથા (બ) નિબંધ (ક) ચરિત્ર (ડ) કાવ્યસંગ્રહ

(૩૭) 'એ લોકો', 'અન્તરાલ', 'ખાંડણિયામાંમાથું', 'ગર્ભગાથા' - વગેરે કૃતિઓનું સ્વરૂપ છે.

(અ) નવલકથા (બ) વાર્તાસંગ્રહ (ક) નિબંધ (ડ) કાવ્યસંગ્રહ

(૩૮) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં વાલ્મિકિ ઉપરાંત બાળકે રેખાંકનો તૈયાર કર્યા છે.

(અ) સુનીતા (બ) સરીતા (ક) સવિતા (ડ) શમીતા

(૩૯) 'ટાઈમ નહિ ન મેરે પાસ, કબ પઢું' - આ વિધાન બોલે છે.

(અ) સંતોષ (બ) સુરેશ (ક) હિમેશ (ડ) ધનુ

(૪૦) માબાપ વિહોણા અને કાકાઅચ્છે રાખ્યા પછી કાકાઅને બોજારૂપ લાગતા બાળકનું નામ છે.

(અ) મુકેશ (બ) સુરેશ (ક) હિમેશ (ડ) ધનુ

(૪૧) હિમાંશી શેલતની 'આઠમોરંગ' કૃતિનું સ્વરૂપ છે.

(અ) નવલકથા (બ) નિબંધ (ક) ચરિત્ર (ડ) કાવ્યસંગ્રહ

(૪૨) હિમાંશી શેલતની આત્મકથાનું નામ છે.

(અ) મુક્તિ- વૃત્તાંત (બ) સત્યશીલ (ક) મારું ચરિત્ર (ડ) કાલની વાત

(૪૩) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં તોતડું બોલતા બાળકનું નામ છે.

(અ) કાલુ (બ) સુરેશ (ક) હિમેશ (ડ) ધનુ

(૪૪) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં કાળામેશ અને છેક હાડયામ ધરાવતા બાળકનું નામ છે.

(અ) ધનુ (બ) સુરેશ (ક) રફીક (ડ) ગણપત

(૪૫) બધા બાળકો ચોર છે એમ સર્જકને કહે છે.

(અ) અપડાઉન કરતી મહિલા (બ) પોલીસ (ક) સ્ટેશન માસ્ટર (ડ) કુલી

(૪૬) 'પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર' માં સર્જકના સહાયક સાથીમિત્રોમાં ગીતા ઉપરાંત હનું.

(અ) જગદીશ (બ) સુરેશ (ક) મનોજ (ડ) સુધાબેન

(૪૭) ઠેઠ મુંબઈ લગી ફરી આવેલો બાળક મુંબઈ સફરનું વર્ણન બહુ ઉત્સાહથી કરે છે.

(અ) છોટ્ટ (બ) સુરેશ (ક) મનોજ (ડ) ભોલુ

(૪૮) રામુ અને શિવો સ્થળે કામ કરતા હતા.

(અ) કેન્ટિનમાં (બ) હોસ્પિટલમાં (ક) ગલ્લા પર (ડ) ચાની લારીએ

(૪૯) રમૂજ દ્રયકા કહેવામાં બાળકે અજાણતા જ દ્વિઅર્થી દ્રયકો સંભળાવેલો.

(અ) કાલુ (બ) હસુ (ક) મગન (ડ) ભોલુ

(૫૦) જાતે નિમાયેલા મોનિટરમાં છોટ્ટ ઉપરાંત અન્ય બાળક છે.

(અ) રફીક (બ) ગણપત (ક) મગન (ડ) ભોલુ
(૫૧) સર્જકની માતા અને નાની ના સ્નેહની વાતોથી બાલકને અપાર આશ્ચર્ય થાય છે.
(અ) અખુ (બ) છોટ (ક) રફીક (ડ) ભોલુ

(૫૨) 'હજી મારી વારતા પૂરી નથી થઈ.' - આ વિધાન બોલે છે.

(અ) મુજી (બ) છોટ (ક) રફીક (ડ) અખુ

(૫૩) 'રેવાકા આદમી ઉસે મારતા હૈ કભી ?' - આ આંખેદેખ્યો અહેવાલ આપવાની ઈચ્છા ની છે.

(અ) રફીક (બ) છોટ (ક) ગુફી (ડ) અખુ

(૫૪) 'કોઈ કાગર લખે જ હું લેવા અમારી પર ? છે જ કોણ જે લખવાનું ?' આ વાક્ય બોલે છે.

(અ) માધુભાઈ (બ) બચુભાઈ (ક) માલી (ડ) અખુ

(૫૫) રેડલાઈટ એરિયાની સ્ત્રીઓને જોઈને સર્જકને મહાશ્વેતાદેવીની કૃતિ યાદ આવી જાય છે.

(અ) દ્રૌપદી (બ) હજાર ચુરાશીર મા (ક) આંખો (ડ) હવેલી

(૫૬) રેડલાઈટ એરિયાની સંગીતા તહેવારે હંમેશા પોતાના ઘરે પહોંચી જાય છે.

(અ) બળેવ (બ) દીવાળી (ક) ઉત્તરાયણ (ડ) રામનવમી

(૫૭) પોતાના સંતાનને 'મેરા મરદ' કહી ઓવારણા લેતી રેડલાઈટ એરિયાની માતાનું નામ છે.

(અ) હંસાબાઈ (બ) રાની (ક) સુગંધી (ડ) ગુફી

(૫૮) માથાની જૂ કાઢવા બાલકીના વાળ કાપી નાખવા પડે છે.

(અ) ગુફી (બ) રાની (ક) સુગંધી (ડ) છબિલી

(૫૯) 'જુવો બેન, એના ગજવામાં પાંચ દહ પડીકાં નીકળહે' - આ વિધાન ના સંદર્ભમાં બોલાયું છે.

(અ) બાબુ (બ) અખુ (ક) સુરેશ (ડ) છોટ

(૬૦) 'બંગલામાં બધું બો ચોખ્ખું હોય, ને તાં બેહવાનું ગમે, તાં જ રે'વાનું' - આ વિધાન કહે છે.

(અ) દેવી (બ) રેવતી (ક) સુરેશ (ડ) છોટ

=====

બી.એ. સેમેસ્ટર - ૬
અભ્યાસક્રમ ૨૦૧૮-૧૯
ગુજરાતી
પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (CC) – ૩૧૫/ B
'સમયદ્રીપ' - ભગવતીકુમાર શર્મા

કુલ ગુણ – ૭૦

૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - ૪

હેતુ : કૃતિના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના ટૂંકીવાર્તા સાહિત્ય સ્વરૂપથી પરિચિત થશે

એકમ : ૧

14 ગુણ

(અ) સાહિત્યસ્વરૂપની વિભાવના – નવલકથા

(બ) સાહિત્ય સ્વરૂપના લક્ષણો , ઉદભવ અને વિકાસ

(ક) સર્જકનું જીવન – કવન અને સાહિત્ય સર્જન

એકમ : ૨ કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો

14 ગુણ

એકમ : ૩ કૃતિના વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નો (ટૂંકનોંધ પૂછી શકાશે)

14 ગુણ

એકમ : ૪ પૂઠ વાચન

14 ગુણ

એકમ : ૫

14 ગુણ

આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ માંથી ઉપરના ત્રણ એકમોને આવરીને ૧૪ ગુણના વૈકલ્પિક(હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછાશે.

સંદર્ભગ્રંથો :

૧. ગુજરાતીનવલકથા : રઘુવીર ચૌધરી,રાઘેશ્યામ શર્મા
૨. કાવ્યપુરુષ : નટવરસિંહ પરમાર
૩. ગુજરાતી કથાવિશ્વ : સં . નરેશ વેદ
૪. આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો : ડૉ. ઈલિયાસ આખલી
૫. પૂઠ વાચન : રતિલાલ નાયક
૬. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા : ધીરૂભાઈ ઠાકર

૭. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ડૉ. રમેશ ત્રિવેદી

૮. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : પ્રકાશક - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

પરિશિષ્ટ

MCQ

બી.એ. ગુજરાતી સેમેસ્ટર - ૬

પ્રશ્નપત્ર ક્રમાંક CORE (C C) – 315/ B

'સમયદ્વીપ' - ભગવતીકુમાર શર્મા

(નોંધ : યુનિવર્સિટી અને કોલેજ દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષામાં નીચેનામાંથી જ ચૌદ ગુણના બહુવિકલ્પ(હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)

(૧) નવલકથા એટલે

(અ) ગદ્યમાં લખાયેલી કલ્પિત વાર્તા (બ) મોટી કથા (ક) ગદ્યકથા (ડ) દળદારકથા

(૨) નવલકથાને અંગ્રેજીમાં કહે છે.

(અ) નોવલ (બ) સ્ટોરી (ક) નોવેલો (ડ) નોવેલ

(૩) નવલકથાને હિન્દીમાં કહેવામાં આવે છે.

(અ) ઉપન્યાસ (બ) કહાની (ક) નોવેલ (ડ) કાદંબરી

(૪) નવલકથાને મરાઠીમાં કહેવામાં આવે છે.

(અ) કહાની (બ) કાદમ્બરી (ક) ઉપન્યાસ (ડ) નોવેલા

(૫) સ્વ. મણિલાલ નભુભાઈ દ્વિવેદીએ 'સરસ્વતીચંદ્ર ભાગ -૧' નું અવલોકન કરતી વખતે નવલકથાને માટે શબ્દ પ્રયોજ્યો છે.

(અ) સંસારચિત્ર (બ) સમાજચિત્ર (ક) સમાજશાસ્ત્ર (ડ) સમાજવિદ્યા

(૬) નવલકથા 'પોકેટ થિયેટર છે' એવી વ્યાખ્યા એ આપી છે.

(અ) કેફર્ડ (બ) એબેલ શેવેલ (ક) કામૂ (ડ) કાફકા

(૭) 'અમુક લંબાઈની કલ્પક ગદ્યકથા એટલે નવલકથા' - એવી વ્યાખ્યા એ આપી.

(અ) કેફર્ડ (બ) એબેલ શેવેલ (ક) થોમસ હાર્ડી (ડ) ટોલ્સ્ટોય

(૮) નવલકથામાં ક્રિયાનું મૂર્તરૂપ એટલે તત્ત્વ .

(અ) વસ્તુસંકલના (બ) કથાવસ્તુ (ક) સંવાદ (ડ) અભિનય

(૯) નવલકથામાં તત્ત્વને કરોડરજ્જુ માનવામાં આવે છે.

(અ) કથાવસ્તુ (બ) પાત્રાલેખન (ક) વાતાવરણ (ડ) સંવાદકલા

(૧૦) ' ગુજરાતી નવલકથાનો નાભિશ્વાસ ચાલે છે' - એવું એ કહ્યું છે.

(અ) રમણલાલ જોશી (બ) સુરેશ જોષી (ક) ઉમાશંકર જોશી (ડ) વિનોદ જોશી

(૧૧) ગુજરાતી ભાષાની પ્રથમ ઐતિહાસિક નવલકથા છે.

(અ) વનરાજ ચાવડો (બ) જય સોમનાથ (ક) કરણઘેલો (ડ) પાટણની પ્રભુતા

(૧૨) 'પેરેલિસિસ' નવલકથાના લેખક છે.

- (અ) કિશોર જાદવ (બ) રામપ્રસાદ બક્ષી (ક) જવાહર બક્ષી (ડ) ચંદ્રકાન્ત બક્ષી
- (૧૩) 'કેરો' નવલકથાના લેખક છે.
- (અ) મધુરાય (બ) રાધેશ્યામ શર્મા (ક) ભગવતીકુમાર શર્મા (ડ) સત્યજિતશર્મા
- (૧૪) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ હાસ્ય નવલકથા છે.
- (અ) ભદ્રંભદ્ર (બ) કરણદેલો (ક) સાસુ - વહુની લડાઈ (ડ) અમે બધાં
- (૧૫) 'ભાવ અભાવ' નવલકથાના લેખક છે.
- (અ) મનહર મોદી (બ) ઉત્પલ મોદી (ક) હંમેશ મોદી (ડ) ચિનુ મોદી
- (૧૬) 'ગુજરાતી નવલકથા' ગ્રંથના લેખક છે.
- (અ) રઘુવીર ચૌધરી (બ) પ્રવીણ દરજી (ક) નરેશ વેદ (ડ) મણિલાલ પટેલ
- (૧૭) 'નવલકથા સ્વરૂપ' ગ્રંથના લેખક છે.
- (અ) રમણ સોની (બ) પ્રવીણ દરજી (ક) સુમન શાહ (ડ) શિરીષ પંચાલ
- (૧૮) નીચેનામાંથી મણિલાલ પટેલની નવલકથા છે.
- (અ) વિજયપથ (બ) ચિહ્ન (ક) કિલ્લો (ડ) સંઘ્યારાજ
- (૧૯) વિનેશ અંતાણીની નવલકથા લોકપ્રિય બનેલી.
- (અ) અકસ્માત (બ) નિશાચક (ક) સ્વપ્નતીર્થ (ડ) પ્રિયજન
- (૨૦) ભગવતીકુમાર શર્માનો જન્મ તારીખે થયો હતો.
- (અ) ૩૧-૦૫-૧૯૩૦ (બ) ૩૧-૦૫-૧૯૩૨ (ક) ૩૧-૦૫-૧૯૩૩ (ડ) ૩૧-૦૫-૧૯૩૪
- (૨૧) ભગવતીકુમાર શર્માનો જન્મ શહેરમાં થયો હતો.
- (અ) વલસાડ (બ) નવસારી (ક) ભરૂચ (ડ) સુરત
- (૨૨) ભગવતીકુમાર શર્માના પિતાશ્રીનું નામ હતું.
- (અ) હરગોવિંદ શર્મા (બ) રાધેશ્યામ શર્મા (ક) સત્યજિત શર્મા (ડ) ગોપાલ શર્મા
- (૨૩) ભગવતીકુમાર શર્માએ યૌવનના ઉગમકાળે સુરતના દૈનિકમાં જોડાઈને પત્રકારત્વનો પ્રત્યક્ષ પ્રારંભ કર્યો હતો.
- (અ) નવગુજરાત ટાઈમ્સ (બ) ગુજરાત મિત્ર (ક) ધબકાર (ડ) દિવ્ય ભાસ્કર
- (૨૪) 'અસૂર્યલોક', 'ઊર્ધ્વમૂલ', 'ભીના સમયવનમાં' - વગેરે કૃતિઓનું સ્વરૂપ છે.
- (અ) નવલિકા (બ) નવલકથા (ક) નિબંધ (ડ) અનુવાદ
- (૨૫) ભગવતીકુમાર શર્માની પ્રથમ નવલકથા છે.
- (અ) અસૂર્યલોક (બ) 'સમયદ્વીપ' (ક) આરતી અને અંગારા (ડ) પ્રેમયાત્રા
- (૨૬) નીચેનામાંથી એ ભગવતીકુમાર શર્માનો વાર્તાસંગ્રહ છે.
- (અ) મન નહિ માને (બ) વીતી જશે આ રાત (ક) પડછયા સંગ પ્રિત (ડ) દીપ સે દીપ જલે
- (૨૭) ભગવતીકુમાર શર્માના કાવ્યસંગ્રહનું નામ છે.
- (અ) નખદર્પણ (બ) તમને ફૂલ દીધાનું યાદ (ક) શબ્દાતીત (ડ) અડાબીડ
- (૨૮) ભગવતીકુમાર શર્માના નિબંધસંગ્રહનું નામ છે.
- (અ) શબ્દાતીત (બ) સુવ્વરની ઓલાદ (ક) ઝળહળ (ડ) રાતરાણી

(૨૯) ભગવતીકુમાર શર્મા રચિત 'સ્પંદનપર્વ' અને 'પરવાળાની લિપિ' - કૃતિઓનું સ્વરૂપ છે.

(અ) કાવ્યસંગ્રહ (બ) વાર્તાસંગ્રહ (ક) નિબંધસંગ્રહ (ડ) અનુવાદ

(૩૦) ભગવતીકુમાર શર્માએ હિન્દીના વિખ્યાત નાટ્યકાર મોહન રાકેશના નાટકનો નામે અનુવાદ કર્યો.

(અ) અષાઢની એક સાંજ (બ) વર્ષાની એક સાંજ (ક) અષાઢનો એક દિવસ (ડ) અષાઢપર્વ

(૩૧) ભગવતીકુમાર શર્મા રચિત વિવેચનસંગ્રહનું નામ છે.

(અ) બિસતન્તુ (બ) છિન્ન ભિન્ન (ક) છન્દો છે પાંદડાં જેનાં (ડ) અમારે તો શબ્દો જ કંકુ ને ચોખા

(૩૨) નીચેનામાંથી એ ભગવતીકુમાર શર્માની સંપાદિત કૃતિ છે.

(અ) અડાબીડ (બ) વ્યર્થ કક્કો છળ બારાખડી (ક) પડછાયા સંગ પ્રીત (ડ) શ્વાસ ઉચ્છવાસ

(૩૩) ભગવતીકુમાર શર્માની પ્રવચન પુસ્તિકા નામે મળે છે.

(અ) છેલ્લાં પચ્ચીસ વર્ષનું ગુજરાતી પત્રકારત્વ (ક) (અ) છેલ્લાં પચ્ચીસ વર્ષનું કથાસાહિત્ય

(બ) છેલ્લાં પચ્ચીસ વર્ષનું ગુજરાતી સાહિત્ય (ડ) છેલ્લાં પચ્ચીસ વર્ષનું વિવેચન સાહિત્ય

(૩૪) 'સુવ્વરની ઓલાદ', 'બકોર પટેલનો બહેરાપો', 'વ્યર્થ કક્કો : છળ બારાખડી'- વગેરે દ્વારા ભગવતી કુમાર શર્માએ ધ્યાન ખેંચ્યું.

(અ) કાવ્યો (બ) નવલકથાઓ (ક) વાર્તાઓ (ડ) નિબંધો

(૩૫) શ્રીને 'સમયદ્વીપ' કૃતિ લઘુનવલ કે નવલકથા વચ્ચેની સરહદ પર ક્યાંક ઊભી હોવાની પ્રતીતિ થઈ છે.

(અ) ડૉ. નટવરસિંહ પરમાર (બ) રાઘેશ્યામ શર્મા (ક) ડૉ. પ્રમોદકુમાર પટેલ (ડ) ડૉ. સુમન શાહ

(૩૬) 'સમયદ્વીપ'કૃતિને શ્રી એ 'લઘુનવલ' તરીકે ઓળખાવી છે.

(અ) ડૉ. નટવરસિંહ પરમાર (બ) રાઘેશ્યામ શર્મા (ક) ડૉ. પ્રમોદકુમાર પટેલ (ડ) ડૉ. સુમન શાહ

(૩૭) 'સમયદ્વીપ' નવલકથાના નાયકનું નામ છે.

(અ) નીલકંઠ (બ) શંકર (ક) શ્યામકંઠ (ડ) શિવશંકર

(૩૮) 'સમયદ્વીપ' નવલકથાની નાયિકાનું નામ છે.

(અ) મીરા (બ) નીરા (ક) રોમા (ડ) જયા

(૩૯) 'સમયદ્વીપ' માં નું ગ્રામજીવન અને નું આધુનિક જીવન નિરૂપાયું છે.

(અ) રંગપુર - અમદાવાદ (બ) રાવૈયા - સુરત (ક) સૂરા - મુંબઈ (ડ) રાજપૂર - દિલ્હી

(૪૦) 'સમયદ્વીપ' નવલકથાનું પ્રકાશન ઈ.સ. માં થયું.

(અ) ૧૯૭૩ (બ) ૧૯૭૪ (ક) ૧૯૮૧ (ડ) ૧૯૮૩

(૪૧) 'સમયદ્વીપ' નવલકથા પૃષ્ઠોમાં વિસ્તરેલી છે.

(અ) ૧૦૦ (બ) ૧૦૩ (ક) ૧૦૫ (ડ) ૧૧૦

(૪૨) 'સમયદ્વીપ' નવલકથાનું વસ્તુ કલાકના સમયગાળામાં વિકસ્યું છે.

(અ) દસ - બાર (બ) બાર - ચૌદ (ક) ચૌદ - સોળ (ડ) વીસ

(૪૩) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં નીલકંઠના મોટાભાઈનું નામ છે.

(અ) રમેશભાઈ

(બ) સુરેશભાઈ

(ક) મહેશભાઈ

(ડ) કમલેશભાઈ

(૪૪) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં નો દિવસ નવલકથાના નાયક નીલકંઠના કુટુંબનો મહત્વનો દિવસ હતો.

(અ) નવરાત્રિ

(બ) દિવાળી

(ક) રક્ષાબંધન

(ડ) શિવરાત્રિ

(૪૫) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં નીલકંઠ અને તેના ભાઈએ નું ચિત્ર દોર્યું હતું.

(અ) શંકર

(બ) કૃષ્ણ

(ક) મીરાં

(ડ) નરસિંહ

(૪૬) 'એ અબ્રાહ્મણ છે ને ? એની સાથે એ પ્રકારનો જ વ્યવહાર કરજો' - 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) મહેશભાઈ

(બ) જયાભાભી

(ક) શિવશંકર

(ડ) ગૌરી બા

(૪૭) ' મારો અપરાધ માત્ર એટલો જ છે કે હું બ્રાહ્મણ નથી, છતાં તારી સાથે મેં લગ્ન કર્યાં' - 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) નીરા

(બ) મિસિસ રોમા સંઘવી

(ક) મારિયા

(ડ) જયા

(૪૮) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં 'લેટ ઘેમ ગો ટુ હેલ' વાક્ય બોલે છે.

(અ) શિવશંકર

(બ) ગૌરીબા

(ક) નીરા

(ડ) નીલકંઠ

(૪૯) નીલકંઠ નીરાને ગામમાં બતાવવા લઈ જાય છે.

(અ) ફૂલો

(બ) નદી

(ક) તળાવ

(ડ) જૂની વાવ

(૫૦) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં નીરાના ક્રિશ્ચિયન મિત્રનું નામ છે.

(અ) રોમા

(બ) મારિયા

(ક) ફેની

(ડ) જોસેફ

(૫૧) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં નીલકંઠના માતા - પિતાનું નામ છે.

(અ) ગૌરીબા - શિવશંકર

(બ) પાર્વતી - શંકર

(ક) જમનાબા - જટાશંકર

(ડ) ગંગાબા - શિવશંકર

(૫૨) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં નીરાને નીલકંઠનીવસ્તુ ખૂબ ગમતી હતી.

(અ) કપડાં

(બ) બૂટ

(ક) ચશ્મા

(ડ) ઘડિયાળ

(૫૩) “ હું તારા મૂલ્યોનો સ્વીકાર કરું છું એનો અર્થ જ એ કે હું મારા જીવનમૂલ્યોનો ત્યાગ કરું છુંસમયદ્વીપ' નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) નીલકંઠ

(બ) મહેશભાઈ

(ક) શિવશંકર

(ડ) નીરા

(૫૪) 'સમયદ્વીપ' નવલકથાની નાયિકા નીરાને નો શોખ હતો.

(અ) ચિત્ર

(બ) લેખન

(ક) કોમિક્સ વાંચન

(ડ) અભિનય

(૫૫) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં નીલકંઠના મિત્રનું નામ છે.

(અ) ડૉ. સમીર

(બ) ફેની કાપડિયા

(ક) મારિયા

(ડ) ફિરોઝ નિકમ

(૫૬) નીલકંઠનું બાળપણ ગામમાં વીત્યું હતું.

(અ) મુંબઈ

(બ) દિલ્હી

(ક) સુરત

(ડ) સુરા

(૫૭) ‘ હું એક સાથે સમયના અનેક ખંડોમાં જીવું છું.’ – નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) નીલકંઠ

(બ) સમીર

(ક) નીરા

(ડ) મારીયા

(૫૮) નીલકંઠના બાપુ શિવશંકરની ઈચ્છા તો નીલકંઠને બનાવવાની હતી.

(અ) અધિકારી

(બ) વકીલ

(ક) શિક્ષક

(ડ) મંદિરનો પુજારી

(૫૯) “ આ તમારી મુંબઈગરી મડમે આખી રસોઈ અભડાવી મારી ! “ - આ વિધાન બોલે છે.

(અ) ગૌરીબા

(બ) મહેશભાઈ

(ક) જયાભાભી

(ડ) શિવશંકર

(૬૦) “ એમની માન્યતાઓ એમને મુબારક ! આપણે શા માટે એને પોષવી- પંપાળવી જોઈએ?” – આ વિધાન બોલે છે.

(અ) મહેશભાઈ

(બ) મારીયા

(ક) નીરા

(ડ) ડૉ. સમીર

(૬૧) “ કદાચ મૃત્યુ જેટલી અર્થહીન પ્રવૃત્તિ દુનિયામાં બીજી એકેય નથી રહી.”- નવલકથામાં આ વિધાન બોલે છે.

(અ) નીરા

(બ) નીલકંઠ

(ક) ગૌરીશંકર

(ડ) લેખક

(૬૨) નીલકંઠના દાદાનું નામ હતું.

(અ) ગૌરીશંકર

(બ) જટાશંકર

(ક) વેણીશંકર

(ડ) પ્રભાશંકર

(૬૩) ‘સમયદ્વીપ’ નવલકથામાં ‘મારી સ્વતંત્રતાને રૂંધતી સામાજિકતા મને માન્ય નથી.’ – એવું વિધાન બોલે છે.

(અ) મહેશભાઈ

(બ) નીલકંઠ

(ક) નીરા

(ડ) ડૉ. સમીર

(૬૪) ‘સમયદ્વીપ’ નવલકથાના અંતે આવે છે.

(અ) ફોન

(બ) પત્ર

(ક) તાર

(ડ) કુરિયર

(૬૫) શિવશંકર સૂરા ગામના મંદિરના ધર્મચુસ્ત પુજારી હતા.

(અ) શિવ મંદિર

(બ) સાંઈ મંદિર

(ક) હનુમાન મંદિર

(ડ) રામજી મંદિર

(૬૬) નીરા સાસુને પ્રણામ કરવા ગઈ તો નીલકંઠના બા આઘા ખસી ગયાં, કારણકે

(અ) નીરા અબ્રાહ્મણ હતી.

(ક) નીરા સેન્ડલ પહેરીને પ્રણામ કરવા ગઈ હતી.

(બ) નીરા માસિક ધર્મમાં હતી.

(ડ) નીરાએ ટી શર્ટ અને જીન્સ પહેર્યાં હતાં.

(૬૭) ‘ હું બે અંતિમોની વચ્ચે વહેંચાઈ ગયો છું.’ – નવલકથામાં નીલકંઠ આ વાત ને કહે છે.

(અ) ડૉ. સમીરને

(બ) મહેશભાઈને

(ક) નીરાને

(ડ) રોમા સંઘવીને

(૬૮) નીરા શહેરમાં ઉછરેલી વ્યક્તિ સ્વાતંત્ર્યવાદી નાયિકા છે.

(અ) અમદાવાદ

(બ) સૂરા

(ક) મુંબઈ

(ડ) દિલ્હી

(૬૯) ‘સમયદ્વીપ’ નવલકથામાં નીલકંઠના ભાભીનું નામ છે.

(અ) રમાભાભી

(બ) જયાભાભી

(ક) તારાભાભી

(ડ) રીટાભાભી

(૭૦) રજસ્વલા નીરા ભાભીને મદદ કરવાના શુભ આશયથી ચૂલા પરની ભાતની તપેલી ઊતારે છે તેથી તેમને આજે જ મુંબઈ ચાલ્યા જવાનો આદેશ આપે છે.

(અ) જયાભાભી

(બ) ગૌરીબા

(ક) મહેશભાઈ

(ડ) શિવશંકર

=====

=====

=====

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ ગુજરાતી

કોર સી.સી-૨૦૧

(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ : ટૂંકી વાર્તા

કૃતિ : ગુજરાતી વાર્તાસૃષ્ટિ, સંપાદક - બાલુ દાવલપુરા,ઉત્પલ પટેલ

૩+૧= ૪ વ્યાખ્યાનો Credit : 4

હેતુ : વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ટૂંકીવાર્તાના સ્વરૂપની જાણકારી મેળવશે.

એકમ ૧.	૧૪ ગુણ
(અ) ટૂંકીવાર્તાની વિભાવના	
(બ) ટૂંકીવાર્તાનાં વ્યવર્તક લક્ષણો	
(ક) ગુજરાતીમાં ટૂંકીવાર્તાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ	
એકમ ૨. કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૩. કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ
એકમ ૪. કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ
એકમ ૫. વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

- (૧) ટૂંકીવાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા - જયંત કોઠારી
- (૨) ટૂંકીવાર્તા : વિજય શાસ્ત્રી
- (૩) ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને સાહિત્ય - જયંત પાઠક, રમેશ શુક્લ
- (૪) ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને શિલ્પ - ઈશ્વરલાલ દવે
- (૫) ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને વિકાસ - નવીન મોદી
- (૬) આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ઇલિયાસ આખલી
- (૭) વાર્તા વિશેષ - રઘુવીર ચૌધરી
- (૮) નવી ટૂંકીવાર્તાની કળામીમાંસા - કિશોર જાદવ
- (૯) નવી વાર્તા - સંપાદક - રાધેશ્યામ શર્મા
- (૧૦) મધ્યકાલીન - અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ભરતકુમાર ઠાકર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ ગુજરાતી
કોર સી.સી.૨૦૨
(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)
ગ્રંથકારનો અભ્યાસ

ચિનુ મોદી : (૧) ચિનુ મોદીનાં ઉત્તમ કાવ્યો, સં:વિનાયક રાવલ
(૨) ચિનુ મોદીના પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ સં: સતીશ વ્યાસ
હેતુ : વિદ્યાર્થી એક પ્રથિતયશ સર્જકના વ્યક્તિત્વ અને વાઙ્મયથી પરિચિત થશે

એકમ ૧. સર્જકના જન્મ-સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનને લગતા વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૨. પ્રથમ કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૩. બીજી કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૪. પ્રથમ કૃતિની ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ
એકમ ૫. બીજી કૃતિની ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

- (૧) કાવ્યનું વૃક્ષ (ચિનુ મોદીની કવિતા સમીક્ષાના અભ્યાસલેખો) સં.સતીશ વ્યાસ,વિનાયક રાવલ
- (૨) પાંચ એકાંકીકારો - ડૉ. ઇલિયાસ આખલી
- (૩) આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ઇલિયાસ આખલી
- (૪) મધ્યકાલીન - અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ. ભરતકુમાર ઠાકર
- (૫) ચિનુ મોદીનું નાટ્ય સાહિત્ય - ડૉ. ભરત કાનાબાર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ ગુજરાતી
કોર - ૨૦૩
(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ - ૧

૩+૧= ૪ વ્યાખ્યાનો Credit : 4

હેતુ : વિદ્યાર્થી મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યથી પરિચિત થશે અને એના વિવિધ પ્રવાહોથી વાકેફ થશે

એકમ ૧.	૧૪ ગુણ
(અ) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની મુખ્ય-મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ	
(બ) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યને ઘડનારાં રાજકીય તેમજ સાંસ્કૃતિક પરિબલો	
એકમ ૨. પ્રા. ગૂ. નરસિંહ યુગના જૈન અને જૈનેતર સર્જકોનું સાહિત્ય-મહત્ત્વની કૃતિઓ	૧૪ ગુણ
એકમ ૩. નરસિંહ, મીરાં, ભાલણની સાહિત્યસેવા	૧૪ ગુણ
એકમ ૪.	૧૪ ગુણ
(અ) રાસ-ફાગુ, પ્રબંધ - સ્વરૂપોના સર્જકો અને જે-તે સ્વરૂપની એક-એક કૃતિનો સંક્ષિપ્ત પરિચય	
(બ) મધ્યકાલીન ગદ્યસાહિત્ય	
(ક) મધ્યકાલીન કવિત્રીઓ	
એકમ ૫. વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો (ઉપરના ચારેય એકમો પર આધારિત)	૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

- (૧) ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાલીન) - અનંતરાય રાવલ
- (૨) ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ભાગ ૧- ૨, પ્ર. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- (૩) ગુજરાતી સાહિત્યકોશ- ભાગ:૧ પ્ર. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- (૪) ગુજરાતી સાહિત્યની રૂપરેખા (મધ્યકાલીન) - ધીરુભાઈ ઠાકર
- (૫) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ડૉ.રમેશ એચ.ત્રિવેદી
- (૬) મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ચંદ્રકાંત મહેતા, મંજુલાલ મજમુદાર
- (૭) મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ. ભરતકુમાર ઠાકર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ ગુજરાતી

ઈલેક્ટ્રિક - ૨૦૧

(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ : ટૂંકી વાર્તા

કૃતિ : ગુજરાતી વાર્તાસૃષ્ટિ, સંપાદક - બાલુ દાવલપુરા,ઉત્પલ પટેલ

૩+૧= ૪ વ્યાખ્યાનો Credit : 4

હેતુ : વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ટૂંકીવાર્તાના સ્વરૂપની જાણકારી મેળવશે.

એકમ ૧.	૧૪ ગુણ
(અ) ટૂંકીવાર્તાની વિભાવના	
(બ) ટૂંકીવાર્તાના વ્યવર્તક લક્ષણો	
(ક) ગુજરાતીમાં ટૂંકીવાર્તાનો ઉદભવ અને વિકાસ	
એકમ ૨. કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૩. કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ
એકમ ૪. કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ
એકમ ૫. વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

- (૧) ટૂંકીવાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા - જયંત કોઠારી
- (૨) ટૂંકીવાર્તા : વિજય શાસ્ત્રી
- (૩) ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને સાહિત્ય - જયંત પાઠક, રમેશ શુક્લ
- (૪) ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને શિલ્પ - ઈશ્વરલાલ દવે
- (૫) ટૂંકીવાર્તા : સ્વરૂપ અને વિકાસ - નવીન મોદી
- (૬) આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ઇલિયાસ આખલી
- (૭) વાર્તા વિશેષ - રઘુવીર ચૌધરી
- (૮) નવી ટૂંકીવાર્તાની કળામીમાંસા - કિશોર જાદવ
- (૯) નવી વાર્તા - સંપાદક - રાધેશ્યામ શર્મા
- (૧૦) મધ્યકાલીન - અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ભરતકુમાર ઠાકર

પસંદ કરેલી વાર્તાઓ :

1. પોસ્ટ ઓફિસ - ધૂમકેતુ
2. મુકુન્દરાય - દ્વિરેફ
3. માજા વેલાનું મૃત્યુ - સુન્દરમ્
4. છેલ્લું છાણું - ઉમાશંકર જોશી
5. રૂપ - ગુલાબદાસ બ્રોકર
6. લોહીની સગાઈ - ઈશ્વર પેટલીકર
7. વાની મારી કોયલ - યુનીલાલ મડિયા
8. લોહીનું ટીપું - જયંત ખત્રી
9. જગમોહને શું જોયું? - જયંતી દલાલ
10. થીંગડું - સુરેશ જોષી
11. યક્ષ:શ્રવા - ચંદ્રકાંત બક્ષી
12. ગોકળજીનો વેલો - ઘનશ્યામ દેસાઈ
13. ન કૌંસમાં ન કૌંસ બહાર - સરોજ પાઠક
14. અંધારી ગલીમાં સફેદ ટપકાં - હિમાંશી શેલત
15. સાચી ગાજિયાણીનું કાપડું - ઝવેરચંદ મેઘાણી

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ ગુજરાતી
ઈલેક્ટિવ - ૨૦૨
(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)
ગ્રંથકારનો અભ્યાસ

ચિનુ મોદી : (૧) ચિનુ મોદીનાં ઉત્તમ કાવ્યો, સં:વિનાયક રાવલ
(૨) ચિનુ મોદીનાં પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ સં: સતીશ વ્યાસ
૩+૧= ૪ વ્યાખ્યાનો Credit - 4

હેતુ : વિદ્યાર્થી એક પ્રથિતયશ સર્જકના વ્યક્તિત્વ અને વાઙ્મયથી પરિચિત થશે

એકમ ૧. સર્જકના જન્મ-સમય તથા સમગ્ર સાહિત્ય સર્જનને લગતા વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૨. પ્રથમ કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૩. બીજી કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૪. પ્રથમ કૃતિની ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ
એકમ ૫. બીજી કૃતિની ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

- (૧) કાવ્યનું વૃક્ષ (ચિનુ મોદીની કવિતા સમીક્ષાના અભ્યાસલેખો)
સં:સતીશ વ્યાસ, વિનાયક રાવલ
- (૨) પાંચ એકાંકીકારો - ડૉ.ઈલિયાસ આખલી
- (૩) આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ઈલિયાસ આખલી
- (૪) મધ્યકાલીન - અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ. ભરતકુમાર ઠાકર
- (૫) ચિનુ મોદીનું નાટ્ય સાહિત્ય - ડૉ. ભરત કાનાબાર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ ગુજરાતી

કોર - ૨૧૧

(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ - એકાંકી

ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ - સંપાદક ચં.ચી.મહેતા

૩+૧= ૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - 4

હેતુ : વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના એકાંકી નાટકના સ્વરૂપનું જ્ઞાન મેળવશે.

એકમ ૧. ૧૪ ગુણ

(અ) એકાંકીનાં સ્વરૂપની વિભાવના

(બ) એકાંકીનાં વ્યવર્તક લક્ષણો

(ક) ગુજરાતીમાં એકાંકીનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ

એકમ ૨. કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો ૧૪ ગુણ

એકમ ૩. કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધો ૧૪ ગુણ

એકમ ૪. ટૂંકા પ્રશ્નો ૧૪ ગુણ

એકમ ૫. વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો ૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

(૧) એકાંકી અને ગુજરાતી એકાંકી - જયંત કોઠારી

(૨) એકાંકી સ્વરૂપ અને વિકાસ - મફતલાલ ભાવસાર

(૩) આધુનિક એકાંકી - સતીશ વ્યાસ

(૪) પાંચ એકાંકીકારો - ઇલિયાસ આખલી

(૫) શૈલી અને સ્વરૂપ - ઉમાશંકર જોશી

(૬) આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો - ઇલિયાસ આખલી

(૭) અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ. ભરતકુમાર ઠાકર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ ગુજરાતી
કોર - ૨૧૨
(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)
ગ્રંથકારનો અભ્યાસ ડૉ.પ્રવીણ દરજી
(૧) ચીસ (કાવ્યસંગ્રહ) (૨) ગાતાં ઝરણા(નિબંધ સંગ્રહ)
૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો credit ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી એક પ્રથિતયશ સર્જકના વ્યક્તિત્વ અને વાઙ્મયથી પરિચિત થશે

એકમ ૧. સર્જકના જન્મ-સમય તથા સમગ્ર સાહિત્યસર્જનને લગતા વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૨. પ્રથમ કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૩. બીજી કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૪. પ્રથમ કૃતિની ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ
એકમ ૫. બીજી કૃતિની ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

- (૧) અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ભરતકુમાર ઠાકર
- (૨) આપણાં સાહિત્યસ્વરૂપો - ડૉ.ઇલિયાસ આખલી
- (૩) નિબંધ સ્વરૂપ - ડૉ.પ્રવીણ દરજી
- (૪) નિબંધ અને ગુજરાતી નિબંધ - જયંત કોઠારી
- (૫) સર્જક પ્રવીણ દરજી - એક અભ્યાસ - ડૉ.પ્રદીપ એસ.જોશી

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ ગુજરાતી
કોર - ૨૧૩
(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)
મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ - ૨
૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો credit ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી મધ્યકાલીન સાહિત્યથી પરિચિત થશે અને એના વિવિધ પ્રવાહોથી વાકેફ થશે

એકમ ૧. અખો અને જ્ઞાનમાર્ગી કવિતાપ્રવાહ	૧૪ ગુણ
એકમ ૨. પ્રેમાનંદ અને મધ્યકાલીન આખ્યાન પ્રવાહ	૧૪ ગુણ
એકમ ૩. શામળ અને પદ્યવાર્તાનું સાહિત્ય સ્વરૂપ	૧૪ ગુણ
એકમ ૪. દયારામ અને ગરબીનું સ્વરૂપ	૧૪ ગુણ
એકમ ૫. ચારેય એકમને આધારે વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

- (૧) ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાલીન) - અનંતરાય રાવળ
- (૨) ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ ૧-૨, પ્ર.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- (૩) ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ - ૧, પ્ર.ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- (૪) ગુજરાતી સાહિત્યની રૂપરેખા (મધ્યકાલીન) - ધીરુભાઈ ઠાકર
- (૫) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ડૉ.રમેશ ત્રિવેદી
- (૬) મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ચંદ્રકાંત મહેતા, મંજુલાલ મજમુદાર
- (૭) મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ભરતકુમાર ઠાકર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી

બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ ગુજરાતી

ઈલેક્ટિવ - ૨૧૧

(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ - એકાંકી

ગુજરાતી પ્રતિનિધિ એકાંકીઓ - સંપાદક ચં.ચી.મહેતા

૩+૧= ૪ વ્યાખ્યાનો

Credit - 4

હેતુ : વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના એકાંકી નાટકના સ્વરૂપનું જ્ઞાન મેળવશે.

એકમ ૧. ૧૪ ગુણ

(અ) એકાંકીનાં સ્વરૂપની વિભાવના

(બ) એકાંકીનાં વ્યાવર્તક લક્ષણો

(ક) ગુજરાતીમાં એકાંકીનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ

એકમ ૨. કૃતિલક્ષી સામાન્ય પ્રશ્નો ૧૪ ગુણ

એકમ ૩. કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધો ૧૪ ગુણ

એકમ ૪. ટૂંકા પ્રશ્નો ૧૪ ગુણ

એકમ ૫. વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો ૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

(૧) એકાંકી અને ગુજરાતી એકાંકી - જયંત કોઠારી

(૨) એકાંકી સ્વરૂપ અને વિકાસ - મફતલાલ ભાવસાર

(૩) આધુનિક એકાંકી - સતીશ વ્યાસ

(૪) પાંચ એકાંકીકારો - ઇલિયાસ આખલી

(૫) શૈલી અને સ્વરૂપ - ઉમાશંકર જોશી

(૬) આપણાં સાહિત્ય સ્વરૂપો - ઇલિયાસ આખલી

(૭) અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ. ભરતકુમાર ઠાકર

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ ગુજરાતી
ઈલેક્ટિવ - ૨૧૨
(જૂન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)
ગ્રંથકારનો અભ્યાસ - ડૉ.પ્રવીણ દરજી
(૧) ચીસ (કાવ્યસંગ્રહ) (૨) ગાતાં ઝરણા(નિબંધ સંગ્રહ)
૩+૧=૪ વ્યાખ્યાનો credit ૪

હેતુ : વિદ્યાર્થી એક પ્રથિતયશ સર્જકના વ્યક્તિત્વ અને વાઙ્મયથી પરિચિત થશે

એકમ ૧. સર્જકના જન્મ-સમય તથા સમગ્ર સાહિત્ય સર્જનને લગતા વિકલ્પ આધારિત પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૨. પ્રથમ કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૩. બીજી કૃતિના સામાન્ય પ્રશ્નો	૧૪ ગુણ
એકમ ૪. પ્રથમ કૃતિની ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ
એકમ ૫. બીજી કૃતિની ટૂંકનોંધો	૧૪ ગુણ

સંદર્ભગ્રંથો:-

- (૧) અર્વાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપો - ડૉ.ભરતકુમાર ઠાકર
- (૨) આપણાં સાહિત્યસ્વરૂપો - ડૉ.ઇલિયાસ આખલી
- (૩) નિબંધ સ્વરૂપ - ડૉ.પ્રવીણ દરજી
- (૪) નિબંધ અને ગુજરાતી નિબંધ - જયંત કોઠારી
- (૫) સર્જક પ્રવીણ દરજી - એક અભ્યાસ - ડૉ.પ્રદીપ એસ.જોશી

SHREE GOVIND GURU UNIVERSITY

GODHARA

(Established vide Gujarat Act No.24/2015)

UG. COURSES IN HINDI CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

(Courses: B.A.Semester V and VI)

June 2018 Onwards

BY

BOARD OF STUDIES – HINDI

यु.जी.सी. अनुसार सेमेस्टर V & VI

हिन्दी विषय के स्नातक स्तरीय

पाठ्यक्रम का प्रारूप एवं संरचना

हिन्दी विषय की अध्ययन समिति

(Pri. M.B. Patel- Dr. Suresh Patel- Dr.Sushila vyash - Dr. Dhananjay Chauhan)

प्रश्नपत्र के लिए आवश्यक सूचना:

- प्रश्न 1. दीर्घ प्रश्न के विकल्प में दीर्घ प्रश्न (किसी एक ही यूनिट से) (14)
प्रश्न 2. दीर्घ प्रश्न के विकल्प में दीर्घ प्रश्न (किसी एक ही यूनिट से) (14)
प्रश्न 3. टिप्पणी (किसी एक ही यूनिट से) (7+7=14)
(अ) के अथवा में (अ)
(ब) के अथवा में (ब)
प्रश्न 4. संदर्भ व्याख्या (किसी एक ही यूनिट से) ((7+7=14)
(अ) के अथवा में (अ)
(ब) के अथवा में (ब)

विशेष: उपर्युक्त प्रश्नों का प्रारूप यही रहेगा किन्तु किसी भी यूनिट से ये प्रश्न पूछे जा सकते हैं। अर्थात् दीर्घ प्रश्न /टिप्पणी /संदर्भ के लिए कोई एक यूनिट निश्चित नहीं है, ये प्रश्न किसी भी यूनिट से पूछे जा सकते हैं।

प्रश्न 5. वस्तुनिष्ठ प्रश्न (चारों यूनिट में से – किन्हीं दो यूनिट में से तीन-तीन प्रश्न और किन्हीं दो यूनिट में से चार-चार प्रश्न पूछे जाएँगे) (14)

इसमें रिक्त स्थान की पूर्ति / योग्य विकल्प चुनकर रिक्त स्थान की पूर्ति / सुमेलित करना / सही-गलत के निशानवाले प्रश्न पूछे जाएँ। 'एक वाक्य में उत्तर लिखिए' इस प्रकार के प्रश्न नहीं पूछे जाएँगे। अध्यापक विद्यार्थियों को सूचित करें कि वस्तुनिष्ठ प्रकार के प्रश्नों के उत्तर पूर्ण वाक्य / पूर्ण विधान में ही लिखें।

विशेष सूचना:

- जिन प्रश्नपत्रों में कृति(Text) नहीं है वहाँ प्रश्न क्रमांक 3 संदर्भ के स्थान पर दीर्घ प्रश्न / दीर्घ प्रश्न पूछा जायेगा। इस अनुसार प्रश्न क्रमांक 4 टिप्पणी का होगा।
- सेम 6 प्रश्न पत्र 315 (रचनात्मक लेखन और अनुवाद) में चौथे यूनिट से गुजराती अथवा अंग्रेजी में से हिन्दी में अनुवाद (14 × 1= 14), इस प्रश्नपत्र के पाँचवें वस्तुनिष्ठ प्रश्न में यूनिट चार में दिए गए मुहावरों और कहावतों में से कोई चार पूछे जाएँ और शेष किन्हीं दो यूनिट में से तीन-तीन और किसी एक यूनिट में से चार; कुल 14 वस्तुनिष्ठ प्रश्न पूछे जाएँगे।

सेमेस्टर V (तृतीय वर्ष बी.ए.)

COURSES (प्रश्नपत्र):

CORE HIN 301	(मुख्य)	भारतीय काव्यशास्त्र
CORE HIN 302	(मुख्य)	हिन्दी भाषा और लिपि
CORE HIN 303	(मुख्य)	आधुनिक हिन्दी गद्य का इतिहास (1950 तक)

CORE- HIN ELE 304-A (मुख्य) प्रयोजनमूलक हिन्दी
OR /अथवा

CORE- ELE HIN 304-B (मुख्य) पत्रकारिता (सैद्धांतिक)

CORE- ELE HIN 305-A (मुख्य) विशिष्ट साहित्यकार (गद्य विधा)
OR /अथवा

CORE- ELE HIN 305-B (मुख्य) विशिष्ट साहित्यकार (पद्य विधा)

सेमेस्टर VI (तृतीय वर्ष बी.ए.)

COURSES (प्रश्नपत्र):

CORE HIN 311	(मुख्य)	पाश्चात्य काव्यशास्त्र
CORE HIN 312	(मुख्य)	हिन्दी व्याकरण
CORE HIN 313	(मुख्य)	आधुनिक हिन्दी पद्य का इतिहास (1950 तक)

CORE-ELE HIN 314- A (मुख्य) हिन्दी पत्रकारिता का इतिहास (1950 तक)
OR /अथवा

CORE- ELE HIN 314-B (मुख्य) जनसंचार माध्यम लेखन

CORE- ELE HIN 315-A (मुख्य) रचनात्मक लेखन और अनुवाद
OR /अथवा

CORE- ELE HIN 315-B (मुख्य) प्रादेशिक भाषा साहित्य

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)
SEMESTER-V

HINDI CORE 301 भारतीय काव्यशास्त्र

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	काव्य	
	1	काव्य का स्वरूप भामह, मम्मट, विश्वनाथ एवं जगन्नाथ की काव्य परिभाषाएँ
	2	काव्य-प्रयोजन
	3	काव्य गुण
2	शब्द-शक्ति	
	1	अभिधा
	2	लक्षणा और उसके भेद
	3	व्यंजना और उसके भेद
3	रस	
	1	रस का स्वरूप
	2	रस के अंग
	3	रस के भेद शृंगार, वीर, करुण एवं अद्भूत रस का विशेष परिचय
4	अलंकार और छंद	
	1	अलंकार – अनुप्रास, यमक, श्लेष, उपमा, उत्प्रेक्षा, रूपक
	2	छंद – दोहा, चौपाई, कवित्त, हरिगीतिका, मंदाक्रांता, शिखरीणी

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. काव्यशास्त्र – डॉ. भगीरथ मिश्र, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
2. काव्य प्रदीप – रामबहोरी शुक्ल, हिन्दी भवन प्रकाशन, इलाहाबाद
3. भारतीय काव्यशास्त्र – निशा अग्रवाल, लोकभारती प्रकाशन, दिल्ली
4. साहित्यशास्त्र – डॉ. ओमप्रकाश गुप्त, डॉ. गोवर्धन बंजारा, पार्श्व प्रकाशन, अहमदाबाद
5. भारतीय एवम पाश्चात्य काव्यशास्त्र की रूपरेखा-तेजपाल चौधरी, विकास प्रकाशन, कानपुर

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)

SEMESTER-V

HINDI CORE 302 हिन्दी भाषा और लिपि

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	भाषा और भाषा परिवार	
	1	भाषा की परिभाषा, स्वरूप एवं विशेषताएँ
	2	भारोपीय परिवार
	3	द्रविड परिवार: तमिल, तेलुगू, मलयालम और कन्नड
2	भारतीय आर्य भाषाएँ	
	1	प्राचीन एवं मध्यकालीन भारतीय आर्य भाषाएँ
	2	आधुनिक भारतीय आर्यभाषाएँ
	3	हिन्दी की उपभाषाएँ और बोलियाँ
3	हिन्दी का विकास	
	1	हिन्दी शब्द-समूह
	2	हिन्दी का नामकरण और विकास: हिन्दी, उर्दू, हिन्दुस्तानी
	3	खड़ी बोली का विकास
4	देवनागरी लिपि	
	1	देवनागरी लिपि का विकास
	2	देवनागरी लिपि की वैज्ञानिकता
	3	हिन्दी वर्तनी के नियम

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. भाषा विज्ञान हिन्दी भाषा और लिपि – रामकिशोर शर्मा, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद
2. हिन्दी भाषा –डॉ. भोलानाथ तिवारी, किताब महल, इलाहाबाद
3. हिन्दी भाषा विज्ञान – डॉ. भोलानाथ तिवारी, किताब महल, इलाहाबाद
4. भाषा विज्ञान एवम हिन्दी भाषा – डॉ. लक्ष्मीकांत पाण्डेय, डॉ. प्रमिला अवस्थी, आशीष प्रकाशन, कानपुर
5. हिन्दी रूप-रचना भाग 1 और 2, आचार्य जयेन्द्र त्रिवेदी
6. आधुनिक भाषा विज्ञान – डॉ. राजमणि शर्मा, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)
SEMESTER-V

HINDI CORE 303 आधुनिक हिन्दी गद्य का इतिहास (1950 तक)

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	कथा साहित्य	
	1	कहानी: उद्भव और विकास
	2	उपन्यास: उद्भव और विकास
	3	चन्द्रधर शर्मा गुलेरी: कहानीकार के रूप में
	4	निर्मला (प्रेमचन्द) : कृति परिचय
2	नाट्य साहित्य	
	1	नाटक: उद्भव और विकास
	2	एकांकी: उद्भव और विकास
	3	उपेन्द्रनाथ अशक : एकांकीकार के रूप में
	4	अन्धेर नगरी (भारतेन्दु हरिश्चन्द्र) : कृति परिचय
3	निबंध और आलोचना	
	1	निबंध: उद्भव और विकास
	2	आलोचना: उद्भव और विकास
	3	प्रतापनारायण मिश्र : निबंधकार के रूप में
	4	हिन्दी साहित्य का इतिहास (आचार्य रामचंद्र शुक्ल) : कृति परिचय
4	अन्य गद्य- विधाएँ	
	1	संस्मरण: उद्भव और विकास
	2	रेखाचित्र: उद्भव और विकास
	3	आत्मकथा: उद्भव और विकास
	4	पथ के साथी (महादेवी वर्मा) : कृति परिचय

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. आधुनिक साहित्य – नंददुलारे वाजपेयी, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
2. हिन्दी गद्य: विन्यास और विकास – रामस्वरूप चतुर्वेदी, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद
3. आधुनिक हिन्दी साहित्य का इतिहास – डॉ. ओमप्रकाश गुप्त, डॉ. वीरेन्द्रनारायण सिंह, पार्श्व प्रकाशन, अहमदाबाद
4. हिन्दी साहित्य का इतिहास – सं. डॉ. नगेन्द्र, नेशनल पब्लिशिंग हाउस, दिल्ली

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
B.A. Courses: Semester V & VI)

SEMESTER-V
HINDI CORE-ELECTIVE 304 –A (OPTIONAL)

पत्रकारिता (सैद्धांतिक)

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	पत्रकारिता का स्वरूप	
	1	पत्रकारिता: परिभाषा और तत्व
	2	पत्रकारिता की आवश्यकता
	3	विषय के आधार पर पत्रकारिता के प्रमुख प्रकार: साहित्यिक, महिला, बाल, खेल, ग्रामीण एवं स्वास्थ्य पत्रकारिता
2	समाचार लेखन	
	1	समाचार की परिभाषा एवं तत्व
	2	समाचार के विभिन्न स्रोत
	3	समाचार की भाषा
3	संवाददाता और संपादक के कार्य	
	1	संपादक के गुण और संवाददाता की योग्यताएँ
	2	पत्रकारिता से संबंधित लेखन : संपादकीय, फीचर, रिपोर्टाज, साक्षात्कार
	3	समाचार पत्र की प्रशासनिक तथा बिक्री एवं वितरण व्यवस्था
4	विज्ञापन और मुद्रण कला	
	1	विज्ञापन का महत्व , लाभ-हानि
	2	मुद्रण कला : प्रूफ शोधन
	3	पृष्ठ-सज्जा एवं स्तंभ योजना

1समाचार लेखन : अवधारणा और सिद्धांत – सुभाष धूलिया और आनंद प्रधान, भारतीय जनसंचार संस्थान, दिल्ली.

1. समाचार प्रबंधन – गुलाब कोठारी, राजस्थान हिन्दी ग्रंथ अकादमी, जयपुर.
2. जनसंपर्क, विज्ञापन एवं प्रसार माध्यम – एन. सी. पंत, तक्षशिला प्रकाशन, दिल्ली.
3. मीडिया लेखन – डॉ. चन्द्रप्रकाश, संजय प्रकाशन, दिल्ली.
4. आधुनिक जनसंचार और हिन्दी – हरिमोहन, तक्षशिला प्रकाशन, दिल्ली.
5. जन पत्रकारिता, जनसंचार एवं जनसंपर्क – प्रो. सूर्यप्रसाद दीक्षित, संजय प्रकाशन, दिल्ली.
6. जनसंचार और हिन्दी पत्रकारिता – अर्जुन तिवारी, जयभारती प्रकाशन, दिल्ली.
7. समकालीन संचार सिद्धांत-सुस्मिता बाला, डी.पी.एस पब्लिशिंग हाउस, दिल्ली
8. मुद्रित माध्यम तकनीक और लेखन-डॉ.विजय कुलश्रेष्ठ, श्याम प्रकाशन, कानपुर

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)

HINDI CORE -ELECTIVE 304 - B (OPTIONAL)

SEMESTER-V

प्रयोजनमूलक हिन्दी

यूनिट	पाठ्यक्रम
1	प्रयोजनमूलक हिन्दी की अवधारणा और अनुप्रयोग
	1 प्रयोजनमूलक हिन्दी : आवश्यकता और स्वरूप
	2 प्रयोजनमूलक हिन्दी की विशेषताएँ
	3 प्रयोजनमूलक हिन्दी की प्रयुक्तियाँ
2	प्रयोजनमूलक हिन्दी और राजभाषा
	1 राजभाषा का स्वरूप और उसका महत्व
	2 राजभाषा हिन्दी की संवैधानिक स्थिति
	3 राजभाषा हिन्दी का कार्यान्वय
3	राजभाषा हिन्दी का व्यावहारिक प्रयोग
	1 औपचारिक एवं अनौपचारिक पत्रों में अंतर
	2 आवेदन एवं प्रतिवेदन
	3 संक्षेपण, टिप्पण, प्रारूपण
4	अनुवाद
	1 अनुवाद की अवधारणा और महत्व
	2 अनुवादक के गुण
	3 हिन्दी में अनुवाद (अपठित गुजराती गद्यांश का हिन्दी में अनुवाद)

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. प्रयोजनमूलक हिन्दी – डॉ. बालेन्दुशेखर तिवारी, संजय बुक सेंटर, वाराणसी.
2. प्रयोजनमूलक हिन्दी – डॉ. गुलाम मोइनुद्दीन खान, शबनम पुस्तक महल, कटक.
3. प्रयोजनमूलक हिन्दी – विनोद गोदरे, वाणी प्रकाशन, दिल्ली.
4. प्रयोजनमूलक हिन्दी: विविध आयाम – डॉ. मनोज कुमार पाण्डेय, ऋषिका प्रकाशन, इलाहाबाद
5. प्रयोजनमूलक हिन्दी – डॉ. नरेश मिश्र, डॉ. सुरेश सिंहल, अभिनव प्रकाशन, दिल्ली.
6. प्रयोजनमूलक भाषा और कार्यालयी हिन्दी – डॉ. कृष्णकुमार गोस्वामी, कलिंग पब्लिकेशन, दिल्ली.
7. प्रयोजनमूलक हिन्दी – माया सिंह, जयभारती प्रकाशन, इलाहाबाद ।

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)

HINDI CORE - ELECTIVE 305 – A (OPTIONAL)

SEMESTER-V

विशिष्ट साहित्यकार (मोहन राकेश) गद्य विधा

पाठ्यपुस्तक : (1)आधे अधूरे (नाटक) (2) प्रतिनिधि कहानियाँ मोहन राकेश (राजकमल प्रकाशन)

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	मोहन राकेश : व्यक्तित्व और कृतित्व	
	1	जीवन – परिचय
	2	रचना – परिचय
	3	रचनात्मक वैशिष्ट्य
2	आधे अधूरे : मूल्यांकन	
	1	कथानक
	2	आधे अधूरे में पारिवारिक विघटन
	3	आधे अधूरे : तात्विक समीक्षा, आधे अधूरे की रंगमंचीयता
3	आधे अधूरे : चरित्रांकन एवं परिवेश	
	1	सावित्री
	2	महेन्द्रनाथ
	3	अन्य चरित्र
4	कहानियाँ : तात्विक मूल्यांकन	
	1	मलबे का मालिक
	2	एक और जिंदगी
	3	आर्द्रा

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. मोहन राकेश और उनके नाटक – डॉ.गिरीश रस्तोगी, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद.
2. रंगशिल्पी मोहन राकेश – डॉ.नरनारायण , कादम्बरी प्रकाशन, दिल्ली
3. मोहन राकेश : व्यक्तित्व और कृतित्व - डॉ.रमेशकुमार , गीता प्रकाशन
4. आधे अधूरे : समीक्षा - प्रो.राजेश शर्मा, अशोक प्रकाशन, दिल्ली
5. हिंदी रंगमंच और मोहन राकेश – डॉ.सुशीलादेवी , नवजीवन पब्लिकेशन
6. कहानीकार मोहन राकेश – सुषमा अग्रवाल, पंचशील प्रकाशन
7. मोहन राकेश का कथात्मक साहित्य-डॉ.वसंत दत्तात्रेय, समता प्रकाशन
8. मोहन राकेश के कथासाहित्य का संवेदनापक्ष -डॉ.राकेशकुमारी, साहित्य संस्थान,गाजियाबाद
9. मोहन राकेश और मधुराय के नाट्यसाहित्य का तुलनात्मक अध्ययन,डॉ.हसमुख बारोट,हंसपुरम,कानपुर

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)

HINDI CORE-ELECTIVE 305 – B (OPTIONAL)

SEMESTER-V

विशिष्ट साहित्यकार (मैथिलीशरण गुप्त) पद्य विधा

पाठ्यपुस्तक : (1) साकेत – नवम सर्ग (2) काव्यायन- सं.रामाअंजोरसिंह,डॉ.रामशंकर त्रिपाठी.भवदीय प्रकाशन,अयोध्या- फेजाबाद

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	मैथिलीशरण गुप्त : व्यक्तित्व और कृतित्व	
	1	जीवन – परिचय
	2	रचना – परिचय
	3	रचनात्मक वैशिष्ट्य
2	साकेत : मूल्यांकन	
	1	साकेत में नवम सर्ग की कथा योजना
	2	साकेत में उर्मिला का चरित्र चित्रण
	3	साकेत में उर्मिला का विरह
3	साकेत का नामकरण	
	1	साकेत का नामकरण
	2	साकेत में नवम सर्ग की गीतात्मकता
	3	साकेत की भाषा
4	कविता	
	1	चारु चंद्र की चंचल किरणे
	2	मेरी कुटिया में राजभवन मन भाया
	3	सखि निरख नदी की धारा

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. साकेत एक अध्ययन: डॉ.दानबहादुर पाठक,विनोद पुस्तक मंदिर,आगरा
2. मैथिलीशरण गुप्त पुनर्मूल्यांकन – डॉ.नगेंद्र प्रभात प्रकाशन, दिल्ली.
3. मैथिलीशरण गुप्त के काव्य में नारी- डॉ. मंजुलता तिवारी, सुलभ प्रकाशन.
4. मैथिलीशरण गुप्त की काव्य कला – मंजु अग्रवाल , अतुल प्रकाशन कानपुर
5. साकेत समीक्षा- ऋचा मिश्राश्रा-विकास प्रकाशन,कानपुर

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)
HINDI CORE 311

SEMESTER-VI

पाश्चात्य काव्यशास्त्र एवं हिन्दी आलोचक

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	पाश्चात्य आलोचक एवं उनके काव्य-सिद्धांत	
	1	प्लेटो : काव्य-सत्य और अनुकरण
	2	मैथ्यू आर्नल्ड : कविता जीवन की आलोचना
	3	आई.ए. रिचर्ड्स : मूल्य और सम्प्रेषण के सिद्धांत
2	वाद विमर्श	
	1	मार्क्सवाद
	2	स्वच्छन्दतावाद
	3	मनोविश्लेषणवाद
3	काव्य के प्रमुख प्रतिमान	
	1	बिम्ब
	2	प्रतीक
	3	मिथक
4	हिन्दी आलोचकों का योगदान	
	1	आचार्य रामचंद्र शुक्ल
	2	आचार्य नंददुलारे वाजपेयी
	3	नामवर सिंह

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. पाश्चात्य काव्यशास्त्र – सत्यदेव मिश्र, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद.
2. पाश्चात्य काव्यशास्त्र – डॉ. भगीरथ मिश्र, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी.
3. पाश्चात्य साहित्य-चिंतन-निर्मला जैन, कुसुम बाँठिया, राधाकृष्ण प्रकाशन, नई दिल्ली.
4. हिन्दी आलोचना – विश्वनाथ त्रिपाठी, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली.
5. हिन्दी आलोचना का विकास- नंदकिशोर नवल, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली.
6. हिन्दी आलोचना का विकास-मधुरेश सुमित प्रकाशन, इलाहाबाद.
7. हिन्दी आलोचना के आधार-स्तंभ – सं. रामेश्वरलाल खंडेलवाल, सुरेशचंद्र गुप्त, लोकभारती प्रकाशन इलाहाबाद

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)

HINDI CORE 312

SEMESTER-VI

हिन्दी व्याकरण

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	वर्ण एवं शब्द-भेद	
	1	वर्ण की परिभाषा और हिन्दी वर्ण के प्रकार : स्वर और व्यंजन
	2	संज्ञा की परिभाषा और प्रकार
	3	सर्वनाम की परिभाषा और प्रकार
2	शब्द-भेद	
	1	विशेषण की परिभाषा और प्रकार
	2	अव्यय की परिभाषा और प्रकार
	3	क्रिया की परिभाषा और प्रकार : अकर्मक, सकर्मक, सहायक और संयुक्त
3	शब्द-रचना	
	1	कारक और विभक्ति
	2	उपसर्ग और प्रत्यय
	3	समास की परिभाषा और प्रकार
4	संधि और वाक्य-रचना	
	1	संधि की परिभाषा और प्रकार
	2	वाक्य परिभाषा, अर्थ दृष्टि से वाक्य के प्रकार
	3	रचना के दृष्टि से वाक्य के प्रकार

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. आधुनिक हिन्दी व्याकरण- डॉ.वासुदेवनंदन प्रसाद, भारती भवन, पटना.
2. हिन्दी व्याकरण एक नवीन दृष्टिकोण – कविता कुमार, किताबघर प्रकाशन, नई दिल्ली.
3. व्याकरण प्रदीप : रामदेव एम.ए. हिन्दी भवन, इलाहाबाद.
4. हिन्दी व्याकरण : पं. कामता प्रसाद गुरु, नागरी प्रचारिणी सभा, काशी.
5. हिन्दी भाषा और व्याकरण- डॉ.मायाप्रकाश पाण्डेय, चिंतन प्रकाशन, कानपुर

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)
HINDI CORE 313

SEMESTER-VI

आधुनिक हिन्दी पद्य का इतिहास (1950 तक)

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	भारतेन्दु युग	
	1	काव्य प्रवृत्तियाँ
	2	प्रताप नारायण मिश्र : कवि के रूप में
	3	भारतेन्दु की मुकरियाँ : संक्षिप्त परिचय
2	द्विवेदी युग	
	1	काव्य प्रवृत्तियाँ
	2	मैथिलीशरण गुप्त: कवि के रूप में
	3	प्रियप्रवास (अयोध्यासिंह उपाध्याय) : कृति परिचय
3	छायावाद	
	1	काव्य प्रवृत्तियाँ
	2	जयशंकर प्रसाद – कवि के रूप में
	3	राम की शक्तिपूजा (निराला) : काव्य परिचय
4	प्रगतिवाद	
	1	काव्य प्रवृत्तियाँ
	2	शिवमंगलसिंह सुमन : कवि के रूप में
	3	युगान्त (सुमित्रानंदन पंत) : कृति परिचय

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. हिन्दी साहित्य का इतिहास – आचार्य रामचंद्र शुक्ल
2. हिन्दी साहित्य का इतिहास- सं. डॉ. नगेन्द्र, नेशनल पब्लिशिंग हाउस, नई दिल्ली.
3. हिन्दी साहित्य का दूसरा इतिहास – डॉ. बच्चनसिंह, राधाकृष्ण प्रकाशन, नई दिल्ली.
4. आधुनिक हिन्दी साहित्य का इतिहास – डॉ.ओमप्रकाश गुप्त, डॉ. वीरेन्द्रनारायणसिंह, पार्श्व प्रकाशन, अहमदाबाद
5. आधुनिक साहित्य –नंददुलारे वाजपेयी, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली.
6. आधुनिक हिन्दी साहित्य का इतिहास – विजयेन्द्र खातक, भारतीय ज्ञानपीठ प्रकाशन.
7. हिन्दी साहित्य का सुबोध इतिहास – गुलाबराय, लक्ष्मीनारायण अग्रवाल, आगरा

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)

HINDI CORE - ELECTIVE 314 – A (OPTIONAL)

SEMESTER-VI

हिन्दी पत्रकारिता का इतिहास (1950 तक)

यूनिट	पाठ्यक्रम
1	भारतीय नवजागरण और हिन्दी पत्रकारिता का उदय
	1 हिन्दी पत्रकारिता का प्रारंभ
	2 जुगलकिशोर शुक्ल की पत्रकारिता एवं उदन्त मार्तण्ड
	3 समाचार सुधावर्षण
2	राष्ट्रीयता का विकास और हिन्दी पत्रकारिता का दूसरा दौर (भारतेन्दु युग)
	1 भारतेन्दुयुगीन पत्रकारिता की विशेषताएँ
	2 भारतेन्दु की पत्रकारिता एवं कविवचन सुधा
	3 भारतमित्र
3	बीसवीं शताब्दी का आरंभ और हिन्दी पत्रकारिता का तीसरा दौर (द्विवेदी युग)
	1 द्विवेदी युगीन पत्रकारिता की विशेषताएँ
	2 महावीर प्रसाद द्विवेदी की पत्रकारिता एवं सरस्वती
	3 प्रताप
4	गाँधीयुगीन पत्रकारिता
	1 गाँधीयुगीन पत्रकारिता की विशेषताएँ
	2 बाबूराव विष्णु पराडकर की पत्रकारिता एवं आज
	3 मतवाला

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. हिन्दी पत्रकारिता – डॉ. कृष्णबिहारी मिश्र, भारतीय ज्ञानपीठ प्रकाशन, दिल्ली.
2. हिन्दी भाषा के सामयिक पत्रों का इतिहास – श्री राधाकृष्णदास.
3. समाचार पत्रों का इतिहास – पं. अम्बिकाप्रासाद वाजपेयी.
4. पत्र और पत्रकार – पं. कमलापति त्रिपाठी
5. हिन्दी साहित्य का इतिहास – आचार्य रामचंद्र शुक्ल, नागरी प्रचारिणी सभा, वाराणसी.
6. हिन्दी साहित्य की भूमिका – आचार्य हजारी प्रसाद द्विवेदी, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली.

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)
HINDI CORE –ELECTIVE 314 – B (OPTIONAL)

SEMESTER-VI
जनसंचार माध्यम लेखन

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	जनसंचार माध्यम के विकास की रूपरेखा	
	1	जनसंचार माध्यम से अभिप्राय एवं महत्व
	2	जनसंचार माध्यम के प्रकार
	3	जनसंचार माध्यम और भाषा की भूमिका
2	श्राव्य मीडिया-लेखन	
	1	रेडियो की उपयोगिता एवं उसकी लोकप्रियता
	2	नाटक, परिचर्चा
	3	कमेन्ट्री , उदघोषणा
3	प्रिंट मीडिया-लेखन	
	1	अखबार : महत्व, उद्देश्य और उपयोगिता
	2	रिपोर्ताज , समाचार
	3	साक्षात्कार, परिचर्चा
4	इलेक्ट्रॉनिक मीडिया-लेखन	
	1	फिल्म : पटकथा लेखन
	2	टेलीविज़न : समाचार, धारावाहिक
	3	इन्टरनेट : ब्लॉगिंग, फेसबुक, वाट्सएप(WhatsApp)

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. जन पत्रकारिता, जनसंचार एवं जनसंपर्क – प्रो.सूर्यप्रसाद दीक्षित, संजय प्रकाशन, दिल्ली.
2. मीडिया लेखन – डॉ. चन्द्रप्रकाश मिश्र, संजय प्रकाशन, दिल्ली.
3. आधुनिक जनसंचार और हिन्दी – हरिमोहन, तक्षशिला प्रकाशन, दिल्ली.
4. मीडिया लेखन- दिलीप महेरा, अमर प्रकाशन, मथुरा.
5. दृश्य श्राव्य – दिलीप महेरा, अमर प्रकाशन, मथुरा.
6. जनसंचार और हिन्दी पत्रकारिता - अर्जुन तिवारी, जयभारती प्रकाशन, दिल्ली.

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)

HINDI CORE –ELECTIVE 315 –A (OPTIONAL)

SEMESTER-VI

रचनात्मक लेखन और अनुवाद

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	रचनात्मक लेखन : स्वरूप एवं सिद्धांत	
	1	भाव एवं विचार की रचना में रूपांतरण की प्रक्रिया
	2	विविध अभिव्यक्ति-क्षेत्र : साहित्य, पत्रकारिता, विज्ञापन, विविध गद्य अभिव्यक्तियाँ
	3	रचनात्मक लेखन : मौखिक-लिखित, गद्य-पद्य, कथात्मक-कथेतर, नाट्य-पाठ्य
	4	जनभाषा और लोकप्रिय संस्कृति
2	विविध विधाओं की आधारभूत संरचनाओं का व्यावहारिक अध्ययन	
	1	कविता : संवेदना, काव्यरूप, भाषा-सौष्ठव, छंद, लय, गति और तुक
	2	कथासाहित्य : वस्तु, पात्र, परिवेश एवं विमर्श
	3	नाट्यसाहित्य : वस्तु, पात्र, परिवेश और रंगकर्म
	4	विविध गद्य-विधाएँ : निबंध, संस्मरण, व्यंग्य
3	अनुवाद : सैद्धांतिक	
	1	अनुवाद: स्वरूप और भेद
	2	अनुवाद का महत्व
	3	आदर्श अनुवाद और अनुवाद की समस्याएँ
	4	अच्छे अनुवादक के गुण
4	अनुवाद : व्यावहारिक	
	1	आठ से दस वाक्य वाले परिच्छेद का गुजराती अथवा अंग्रेजी से हिन्दी में अनुवाद
	2	हिन्दी मुहावरे /कहावतों का गुजराती या अंग्रेजी रूप (वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के लिए)

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. अनुवाद विज्ञान – भोलानाथ तिवारी, शब्दाकार, दिल्ली.
2. अनुवाद साधना – डॉ. पूरनचंद टंडन
3. अनुवाद सिद्धांत एवं प्रयोग – डॉ. आदिनाथ सोनटक्के
4. अनुवाद सिद्धांत एवं प्रयोग – जी गोपीनाथन
5. अनुवाद समस्याएँ एवं समाधान – डॉ. अर्जुन चव्हाण
6. रचनात्मक लेखन – रमेश गौतम

कहावतों की सूची और उनका हिन्दी रूप:

1. रांडया पछीनुं उद्यापणु शा कामनुं - अब पछताये होत क्या जब चिड़िया चुग गई खेत
2. पछेडी अटवे सोड - तेते पाँव पसारिये जेती लांबी सौर
3. अक कंकरे अे पक्षी - एक पंथ दो काज
4. भोद्यो दुंगर ने निकणयो उँदर - खोदा पहाड निकली चुहिया
5. धर कूटये धर जय - घर का भेदी लंका ढाये
6. आवी यणो वागे धणो - थोथा चना बाजे घना
7. भेंस आगण भागवत - भैंस के आगे बीन बाजै भैंस खड़ी पगुराय
8. सिंदरी अणे पाण वण न भुके - रस्सी जल गई पर ऐंठन न गई
9. अधूरो धडो छलके धणो - अधजल गगरी छलकत जाय
10. नाम भोटुं ने दर्शन भोटा - ऊँची दुकान फीका पकवान
11. उज्जड गाममां अरंडो प्रधान - अंधों में काना राजा
12. उलमांथी यूलमां पडवुं - इधर कुआँ उधर खाई
13. गधेडा उीपर अंभाडी - छल्लूँदर के सिर पर चमेली का तेल
14. दुकाणमां अधिक मास - गरीबी में आटा गीला
15. पुत्रनां लक्षण पाशुंमाथी जणाय - होनहार बिरवान के होत चीकने पात
मुहावरों की सूची और उनका हिन्दी रूप:
16. रजनुं गज करवुं - राई का पहाड बनाना
17. योरनुं मन शंकाशील - चोर की दाही में तिनका
18. आंधणानो डेकाणो - अंधे के हाथ बटेर लगना
19. दाऊया उीपर डाम देवो - जले पर नमक छिड़कना
20. धुसके धुसके रडवुं - फूट फूटकर रोना
21. सस्तामां अपवुं - मिट्टी के मोल बिकना
22. जव लछने नासवुं - दुम दबाकर भागना
23. मीटुं मरयुं लभशवपुं - नमक मिर्च लगाना
24. उीधडो लेवो - आड़े हाथों लेना
25. धू थरुं जवुं - भाग जाना
26. तागडधिन्ना करवा - गुलछर्रे उड़ाना
27. माथु आवु- दिमाग चाटना
28. उणाडण जूठाणुं - सफेद झूठ
29. गज आवो - तूती बोलना
30. मूछ पर ताव देवो - मूँछ पर ताव देना

U.G. COURSES IN HINDI
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM
(B.A. Courses: Semester V & VI)

HINDI CORE –ELECTIVE 315 – B (OPTIONAL)

SEMESTER-VI

प्रादेशिक भाषा साहित्य – गुजराती

यूनिट	पाठ्यक्रम	
1	गुजराती भाषा-साहित्य का परिचय	
	1	गुजराती भाषा का उद्भव और विकास
	2	गुजराती का मध्यकाल
	3	गुजराती साहित्य का आधुनिक काल
2	गुजराती साहित्य का इतिहास : परिचयात्मक	
	1	प्राचीन गुजराती साहित्य की प्रवृत्तियाँ
	2	आधुनिक काल का उपविभाजन (पंडित युग, गांधी युग, उत्तम गांधी युग)
	3	आधुनिक गुजराती साहित्य की प्रवृत्तियाँ
3	प्रमुख रचनाकारों का परिचय	
	1	नरसिंह महेता
	2	अखा
	3	प्रेमानंद
4	प्रतिनिधि रचनाओं का संक्षिप्त परिचय	
	1	काव्यमंगला(सुंदरम)
	2	मानवीनी भवाई (पन्नालाल पटेल)
	3	आंगलियात (जोसेफ मेकवान)

सहायक संदर्भ ग्रंथ:

1. गुजराती साहित्यनो इतिहास (ग्रंथ 1 से 6)- गुजराती साहित्य परिषद, अहमदाबाद.
2. गुजराती साहित्यनो इतिहास – रमेश त्रिवेदी, आदर्श प्रकाशन, अहमदाबाद
3. गुजराती साहित्यनो इतिहास – डॉ. धीरूभाई ठाकर, गुर्जर प्रकाशन, अहमदाबाद

टाईप सेटिंग- डॉ.सुरेशभाई बी पटेल

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

BACHELOR OF ARTS

HISTORY

B. A. SEMESTER - 5

(To be implemented from the Academic Year 2018-19)

No.	Paper No.	TITLE OF PAPER
1	CC 301	Indian Constitution – 1
2	CC 302	History of Gujarat – A.D. 470 to 942 A.D.
3	CC 303	Study of Prominent Indian Leaders
4	CC 304	History of Contemporary India
5	CC 305	Elements of Historical Method – 1

HISTORY

B. A. SEMESTER - 6

(To be implemented from the Academic Year 2018-19)

No.	Paper No.	TITLE OF PAPER
1	CC 311	Indian Constitution – 2
2	CC 312	History of Gujarat – A.D. 942 to 1304 A.D.
3	CC 313	Socio-Religious Reformers in Modern India
4	CC 314	History of U.S.A.(From 1860 to 1960)
5	CC 315	Elements of Historical Method – 2

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T. Y. B. A. Sem - 5

History Paper : 1

History Core – 301

Indian Constitution – 1

(To be implemented from the Academic Year 2018-19)

એકમ : ૧ (i) બંધારણનું આમુખ.

(ii) બંધારણના મુખ્ય લક્ષણો.

એકમ : ૨ (i) મૂળભૂત અધિકારો.

(ii) મૂળભૂત ફરજો.

(iii) રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો.

એકમ : ૩ (i) લોકસભાની રચના અને સત્તાઓ.

(ii) રાજસભાની રચના અને સત્તાઓ.

(iii) રાષ્ટ્રપ્રમુખ અને ઉપરાષ્ટ્રપ્રમુખનું બંધારણીય સ્થાન અને સત્તાઓ.

(iv) વડાપ્રધાનનું સ્થાન અને કામગીરી.

એકમ : ૪ (i) સર્વોચ્ચ અદાલતનું માળખું, અધિકારક્ષેત્ર અને સત્તાઓ.

(ii) ચૂંટણીપંચની કામગીરી અને સત્તાઓ.

(iii) બંધારણમાં સુધારાઓ માટેની પ્રક્રિયા.

Unit : 1 (i) Preamble of the Constitution.

(ii) Salient Features of the Constitution.

Unit : 2 (i) Fundamental Rights.

(ii) Fundamental Duties.

(iii) Directive Principles of State Policy.

Unit : 3 (i) Loksabha's Formation and its Powers.

(ii) Rajayasabha's Formation and its Powers.

(iii) Constitutional Position of President and Vice – President and their Powers.

(iv) Position of Prime Minister and his Powers.

Unit : 4 (i) Structure of Supreme Court, Jurisdiction and Powers.

(ii) Election Commission – Function and Powers.

(iii) Procedure for the Amendment in the Constitution.

Suggested Readings :

- (1) Kashyap S.C., આપણું બંધારણ, નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ ઓફ ઈન્ડિયા, ન્યૂ દિલ્હી.
- (2) Chakrabarti, B. / R. K. Pandey, Mordern Indian Political Thought. Text and Context, Sage / Texts, New Delhi, 2017 (see for the Salient Features of Constitution, pp. 367-392).
- (3) લક્ષ્મીકાંત એમ., ભારત કી રાજવ્યવસ્થા, પાંચમી આવૃત્તિ, McGrew Hill Educational, Chennai, 2017.
- (4) Hegde, K. S., Directive Principles... India, National pub., New Delhi, 1972.
- (5) Malik, S., Prime Minister of India : Powers & Functions, Chitna Pub., Pilani, 1984.
- (6) Ismai, M. M., President and Governors in Indian Constitution, Orient Longman, Madras, 1972.
- (7) Trikha, N. K., Second Chamber of Indian Parliament, Allied, New Delhi, 1984.
- (8) Bhatt, G. K., ભારતનું રાજ્ય બંધારણ, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત, ૧૯૬૨.
- (9) Maheswari H., President's Rule in India, Macmillan, 1977.
- (10) Sheth, P. N. / K. C. Desai, ભારતનો બંધારણીય ઇતિહાસ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૭૮.
- (11) Desai, M. A., Ministers and His Responsibilities, National Pub. House, New Delhi, 1970.
- (12) Mody, Z., Ten Judgements that Changed India, Sde Books, New Delhi, 2013.
- (13) Viswas C. R., આપણું બંધારણ એક રૂપરેખા, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૨૦૧૩.
- (14) ધારૈયા, આર કે., સ્વતંત્ર ભારતનો બંધારણીય ઇતિહાસ.
- (15) ઉપાધ્યાય, એમ., (અનુ), ભારતનું સંવિધાન એક રૂપરેખા, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T. Y. B. A. Sem - 5

History Paper : 2

History Core – 302

History of Gujarat – A.D. 470 to 942 A.D.

(To be implemented from the Academic Year 2018-19)

- Unit : 1** (i) પુરાતત્વીય સાધનો.
(ii) સિક્કાઓ સાધન તરીકે.
(iii) સાહિત્યિક સાધનો.
- Unit : 2** મૈત્રક યુગ : મૈત્રકો શાસનકર્તા અને વહીવટકર્તા તરીકે.
- Unit : 3** મૈત્રકોની સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ, વલ્લભી વિદ્યાપીઠ.
- Unit : 4** પશ્ચાત મૈત્રકયુગ (ઈ.સ. ૭૮૯ to ૯૪૨) વનરાજ ચાવડા અને અણહિલ પાટણનો ઉદય.
- Unit : 1** (i) Archaeological Sources.
(ii) Numismatic Sources.
(iii) Literary Sources.
- Unit : 2** (i) Age of Maitrakas (470 A. D. to 894).
Maitraks as Rulers and Administrators.
- Unit : 3** (i) Cultural Achievements of Maitrakas, Vallabhi Vidhyapeath.
- Unit : 4** (i) Post Maitrakas Age (789 A. D. to 942 A. D.)
(ii) Vanraj Chavda and Rise of Anhilwad Patan.

Suggested Readings :

- (1) Majmudar, M. R., Cultural History of Gujarat, Popular Prakashan, Bombay,1965.
- (2) Acharya N. A., ગુજરાતના ચાવડા રાજ્યનો ઇતિહાસ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ,૧૯૭૩.
- (3) Parikh R. C. / H. G. Shastri, ગુજરાતનો રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ : ભાગ : ૨ અને ૩ (મૈત્રક અને અનુમૈત્રકકાલ), ભો. જે. વિદ્યાભવન, અમદાવાદ,૧૯૭૨/૧૯૭૪.
- (4) Shastri H. G., ગુજરાતનો ઇતિહાસ : પ્રાચીન કાલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ,૨૦૦૧.
- (5) Forbes, A. K., Rasmala Vol. I.
- (6) Commissariat, M. S., Studies in History of Gujarat, Hist. of Gujarat Vol. II.
- (7) WilbeDgfore, Bell., The History of Kathiawad.
- (8) Munshi, K. M., The Glory that was Gurjardesa.
- (9) ધારૈયા, આર. કે., ગુજરાતનો ઇતિહાસ, સી. જમનાદાસ, અમદાવાદ.
- (10) આચાર્ય, એમ. એ., ગુજરાતનો ચાવડા રાજ્યનો ઇતિહાસ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૭૩.
- (11) પરીખ, આર. સી., ગુજરાતની રાજધાનીઓ : મુસ્લિમ યુગ પૂર્વે, ગુર્જર, અમદાવાદ, ૧૯૫૮.
- (12) Shastri, H. G., Gujarat under the Maitraks of Vallabhi, Oriental Institute, MSU, Baroda.2002.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T. Y. B. A. Sem - 5

History Paper : 3

History Core – 303

Study of Prominent Indian Leaders

(To be implemented from the Academic Year 2018-19)

- Unit : 1** મુહમ્મદ ઈકબાલ
(i) વિચારોમાં આવેલ પરિવર્તન માટેના જવાબદાર પરિબલો - અખિલ ઈસ્લામબાદ.
(ii) રાજકીય વિચારો - રાષ્ટ્રવાદ.
(iii) પાકિસ્તાનના સર્જનમાં કેટલા અંશે જવાબદાર ગણી શકાય.
- Unit : 2** શ્રી અરવિંદ
(i) ક્રાંતિકારી તરીકેના વિચારો.
(ii) સ્વરાજ્ય, સ્વદેશી, બહિષ્કાર અને રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ અંગેના વિચારો.
- Unit : 3** વી. ડી. સાવરકર
(i) ભારતના ઇતિહાસનું રાષ્ટ્રીય અર્થઘટન - ભારતની સ્વાધીનતા માટેનું પ્રથમ યુદ્ધ.
(ii) સામાજિક વિચારો.
- Unit : 4** ડૉ. આંબેડકર
(i) પ્રારંભિક જીવન - મહાડ સત્યાગ્રહ સુધી.
(ii) જાતિ અને અસ્પૃશ્યતા અંગેના વિચારો.
(iii) આર્થિક વિચારો.
- Unit : 1** Muhammad Iqbal.
(i) Factors responsible for the change in his thought – Pan Islamism.
(ii) Political Ideas - Nationalism.
(iii) To what extent responsible in the creation of Pakistan.
- Unit : 2** Shri Aurobindo.
(i) Thoughts as a revolutionary.
(ii) Thoughts about Swaraj, Swadeshi, Boycot & National Education.
- Unit : 3** V. D. Savarkar
(i) His nationalist interpretation of Indian History – Indian First War of Independence.
(ii) His Social Thoughts.
- Unit : 4** Dr. Ambedkar.
(i) Early Life upto Mahad Styagraha
(ii) Thoughts on Caste and Untouchability.
(iii) Economic Thoughts.

Suggested Readings :

- (1) Johnson, D. L., The Religious Roots of Indian Nationalism : Aurobindo's Early Political Thought, KLM Pub., Calcutta, 1994.
- (2) Anand, S., Modern Indian Historiography, M G Publishers, Agra, 1994.
- (3) Chakrabarti, B. and R. K. Pandey, Modern Indian Political Thought : Texts & Context, Sage / Text Pub., New Delhi, 2017.
- (4) Nagar, P., આધુનિક ભારતીય સામાજિક એવમ રાજનીતિક ચિંતન, રાજસ્થાન હિંદી ગ્રંથ અકાદમી, જયપુર, ૧૯૮૦.
- (5) A. Rustagi; / P. C. Jain, આધુનિક ભારતીય સામાજિક એવમ રાજનીતિક ચિંતન, રાધા પબ્લિ., નઈ દિલ્હી, ૨૦૦૫.
- (6) Verma, V. P., આધુનિક ભારતીય રાજનીતિક ચિંતન, લક્ષ્મીનારાયણ અગ્રવાલ, આગરા, ૧૯૭૧.
- (7) Gandhi, B. N., ઈતિહાસ : ચરિત્ર અને ચિંતન, જ્ઞાન મંદિર પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૨૦૧૫.
- (8) Sen, S. P. (ed), Dictionary of National Biography, 4 Vols, Institute of Historical Studies, Calcutta.
- (9) Solanki, R., વિનાયક દામોદર સાવરકર, APH Pub., New Delhi.
- (10) Savarkar V. D., Ind War of Independence, Rajdhani Grathnagar., New Delhi, 1970.
- (11) Maheria, C.(ed.), સમતાના સેનાની : ડો. આંબેડકર, ગુર્જર સાહિત્ય મંદિર, અમદાવાદ, ૨૦૧૫.
- (12) Keer, D., વિશ્વવિભૂષણ ડો. બાબા સાહેબ આંબેડકર, અમી પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, ૨૦૦૮.
- (13) Singh, R. G., ડો. આંબેડકર કા વિચાર દર્શન, મધ્ય પ્રદેશ હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, ભોપાલ, ૨૦૦૨.
- (14) Ransubhe, S. N., ડો. બાબાસાહેબ આંબેડકર, રાધાકૃષ્ણ પ્રકાશન, નઈ દિલ્હી, ૨૦૧૨.
- (15) Moon, V., Dr. Babasaheb Ambedkar, National Book Trust, New Delhi, 2012.
- (16) Omvedt, G., Building the Ambedkar Revolution, Bhashya Prakashan, Mumbai, 2011.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T. Y. B. A. Sem - 5

History Paper : 4

History Core – 304

History of Contemporary India

(To be implemented from the Academic Year 2018-19)

- એકમ : ૧ (i) દેશી રાજ્યોના વિલીનીકરણની પ્રક્રિયા.
(ii) કાશ્મીરની સમસ્યા.
(iii) ભારતની બિનજોડાણવાદની નીતિ.
- એકમ : ૨ (i) ભારતમાં ભાષાવાર પ્રાંતોની પુનઃરચના અને મહાગુજરાત આંદોલન.
(ii) ઈ.સ. ૧૯૬૨ ભારત-ચીન યુદ્ધના પરિબળો અને પરિણામો.
(iii) ઈ.સ. ૧૯૬૫ના ભારત-પાકિસ્તાન યુદ્ધના કારણો અને અસરો.
- એકમ : ૩ વડાપ્રધાન તરીકે ઈંદિરા ગાંધી (ઈ.સ. ૧૯૬૬ - ઈ.સ. ૧૯૭૭)
(i) ઈ.સ. ૧૯૭૧ ના ભારત-પાક યુદ્ધના કારણો અને પરિણામો.
(ii) ગુજરાતમાં ઈ.સ. ૧૯૭૪માં નવનિર્માણ આંદોલનના કારણો અને પરિણામો.
- એકમ : ૪ (i) ઈ.સ. ૧૯૭૫ની કટોકટીના બનાવો અને પરિણામો
(ii) ઈ.સ. ૧૯૭૭ની સામાન્ય ચૂંટણીમાં કોંગ્રેસપક્ષની હારના પરિબળો.
(iii) દલિતો, આદિવાસી અને સ્ત્રીઓ માટે થયેલ સામાજિક અને આર્થિક સમાનતા અંગેની ચળવળ.
- Unit : 1 (i) Integration of Indian Princely States in the Indian Union.
(ii) The Kashmir Issue.
(iii) India's Non – Alignment Policy.**
- Unit : 2 (i) Linguistic reorganization of Indian States – The Maha Gujarat Movement.
(ii) China – Indian War of 1962 – Causes and Effects.
(iii) India Pakistan War of 1965 – Causes and Effects.**
- Unit : 3 The Prime Minister ship of Indira Gandhi (1969-1977).
(i) India – Pakistan war of 1971 – Causes and Effects.
(ii) The Navnirman Movement in Gujarat 1974 – Causes and Results.**
- Unit : 4 (i) Circumstances Leading to the Emergency of 1975 – Events and Results.
(ii) General Election of 1977, Leading ot the defeat of the Congress party.
(iii) Movement for social and Economic Equality with respect to Dalits, Adivasis and Women.**

Suggested Readings :

- (1) Menon, V. P., The Story of the Integration of the Indian States, Asia Pub., Bombay, 1958.**
- (2) Vijay Gupta, India and Non alignment.**
- (3) A. Appadoral, Essays on Indian Politics and Foreign Policy, Vikas, New Delhi, 1971.**
- (4) Malik B. N., The Chinese Betrayal.**
- (5) Chandia, B., Indian After Independence, Viking – Penguin, New Delhi, 1999.**
- (6) Durga Das, India from Curzon to Nehru & after, Rupa Pub., Calcutta, 1973.**
- (7) Jayakar Pupul, Indira Gandhi.**
- (8) મહેતા અપેક્ષા : મહાગુજરાત - એક ચળવળ, જ્ઞાન મંદિર પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૨૦૧૫.**
- (9) Chopra, S. (ed.), Studies in India's Foreign Policy, Guru Nanak University, Amritsar, 1986.**
- (10) Manekae, D. R., Decline and Fall of Indira Gandhi, Vikas, New Delhi, 1977.**
- (11) Pandit, S. C., End of an Era : Rise & Fall of Indira Gandhi, Allied, New Delhi, 1977.**
- (12) Rao, A., The Press She could not Whip : Emergency in India as reported by the Foreign Press, Popular, Pr., Bombay, 1977.**
- (13) Vedden, S., ભારત કી વિદેશ નીતિકે બદલતે સંદર્ભ, નેશનલ પબ્લિ, ન્યૂ દિલ્હી, ૧૯૭૮.**
- (14) Satish, K. (ed.), The Sino-Indian Border Question : A Historical Review, Inst. of Historical Studies, Calcutta, 1979.**
- (15) Vajpayee, A. B., New Dimensions of India's Foreign Policy, Vision, New Delhi, 1979.**
- (16) Noorani, A. G., The Kashmir Dispute, Vol 1 & 2, Tulika, V. D., 2013.**
- (17) Joshi, R., Congress in Indian Politics : A Centenary Perspective, Popular Prakashan, Bombay, 1987.**

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GOODHRA

T. Y. B. A. Sem - 5

History Paper : 5

History Core – 305

Elements of Historical Method – 1

(To be implemented from the Academic Year 2018-19)

- Unit : 1** (i) ઈતિહાસનો અર્થ અને વ્યાખ્યાઓ.
(ii) ઈતિહાસ કલા કે વિજ્ઞાન.
(iii) ઈતિહાસના સહાયક શાસ્ત્રો :- રાજનીતિશાસ્ત્ર, સમાજશાસ્ત્ર, અર્થશાસ્ત્ર અને પુરાતત્વ વિદ્યા.
- Unit : 2** (i) ઈતિહાસના સાધનો અને તેનું વર્ગીકરણ.
(ii) પ્રાથમિક કક્ષાના સાધનોનું મહત્ત્વ.
(iii) દસ્તાવેજોની આધારભૂતતા અને વિશ્વસનીયતા.
- Unit : 3** (i) સંશોધન એટલે શું ?
(ii) ઈતિહાસના પુનઃ લેખનની જરૂરિયાત.
(iii) સિદ્ધહસ્ત ઈતિહાસકારની લાક્ષણિકતાઓ.
- Unit : 4** ઈતિહાસના નમૂનારૂપ સાધનોની મૂલવણી.
(i) ગિરનારનો શિલાલેખ
(ii) મિરાત - એ - અહમદી
(iii) ગુજરાત પ્રાંતિક સભાનો અહેવાલ - ધરાસણાનો કાળો કેર.
- Unit : 1** (i) Meaning and Definition of History.
(ii) History Art OR Science.
(iii) Auxiliary Sciences to History :- Political Science, Sociology, Economics and Archaeology.
- Unit : 2** (i) Sources of History and Their Classification.
(ii) Importance of Primary Sources.
(iii) Authenticity and Creditability of Sources.
- Unit : 3** (i) what is Research ?
(ii) Need for Rewriting History.
(iii) Salient Features of Competent Historian.
- Unit : 4** Assessment of Sources of History.
(i) Inscriptions of Girnar.
(ii) Mirat - i - Ahmadi.
(iii) Report of Gujarat Prantik Sabha – Black Regime of Dharsana.

Suggested Readings :

- (1) ધારૈયા, આર. કે., ઇતિહાસનું તત્ત્વજ્ઞાન અને ઇતિહાસલેખન અભિગમ, આવૃત્તિ યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૯૪.
- (2) Coolingwood, R. G., The Idea of History OUP, Bombay, 1970.
- (3) Block, M., The Historian's Craft, Aakar Publication, New Delhi, 2017.
- (4) Louis, Gottchalk, Understanding History, A Primer of Historical Methods, Albred A. Knoff, New York, 1961.
- (5) Sheikh, Ali B., History : Its Theory and Method, Macmillan, Bombay, 1978
- (6) ગાંધી, બી. એન., 'મિરાત - એ - અહમદી', જર્નલ ઓફ ગુજરાત રિસર્ચ સોસાયટી, વો.૬૧, જાન્યુઆરી-જૂન ૨૦૧૬.
- (7) ઝાલા, પી., ઇતિહાસનો મર્મ (અનુ. Carr's What is History) દર્શક ઇતિહાસ નિધિ, વડોદરા, ૨૦૦૧.
- (8) Nevis, A., The Gateway to History, Vora, Bombay, 1968.
- (9) Pande, G. C., ઇતિહાસ સ્વરૂપ એવમ સિદ્ધાંત, Rajasthan Hindi Granth Academy, Jaipur, 1991.
- (10) Elton G. R., The Practice of History, Collins, London, 1870.
- (11) Jamindar, R., ઇતિહાસ સંશોધન, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.
- (12) Lokhandwala, M. F. (tr.), Mirat - i - Ahmedi, M. S. University, Baroda, 1965.
- (13) Shreedharan, E., A Text Book of Historiography, Orient Longman, New Delhi, 2004.
- (14) ધારૈયા, આર. કે., ઐતિહાસિક પધ્ધતિઓ, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૧૯૬૮.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T.Y.B.A. Sem-6, HISTORY, CORE - 311

INDIAN CONSTITUTION - 2

(To BE IMPLEMENTED FROM THE ACADEMIC YEAR 2018-2019)

- UNIT-1 (i) રાજ્યપાલનું બંધારણીય સ્થાન અને સત્તાઓ
(ii) મુખ્ય મંત્રીનું સ્થાન, સત્તાઓ અને કામગીરી
- UNIT-2 (i) વિધાનસભાની રચના અને સત્તાઓ
(ii) વિધાન પરિષદની રચના અને સત્તાઓ
(iii) વડી અદાલતનું માળખું અને સત્તાઓ, અધિકારક્ષેત્ર
- UNIT-3 (i) કેન્દ્ર – રાજ્ય વચ્ચેના નાણાકીય સંબંધો
(ii) કેન્દ્ર – રાજ્ય વચ્ચેના ધારાકીય સંબંધો
(iii) કેન્દ્ર– રાજ્ય વચ્ચેના વહીવટી સંબંધો
- UNIT-4 (i) બંધારણમાં થયેલ મુખ્ય સુધારાઓ
(ii) બંધારણીય સુધારણા પ્રક્રિયાની જરૂરિયાત અને તેના ભયસ્થાનો
(iii) લોકસેવા આયોગ (U.P.S.C.)
- UNIT-1 (i) Constitutional Position of Governor and his Powers
(ii) Position of Chief Minister, Powers and Functions
- UNIT-2 (i) Formation of Legislative Assembly and its Powers
(ii) Formation of Legislative Council and its powers
(iii) Structure of High Court - Jurisdiction and Powers.
- UNIT-3 (i) Financial Relations between Center and State
(ii) Constitutional Relation between Center and State
(iii) Administrative Relations between Center and State
- UNIT-4 (i) Main Amendments of the Constitution
(ii) Necessity of procedure for Constitutional Amendments and its pitfalls.
(iii) Union Public Service Commission

Suggested Readings:

- (1) Siwach, J.R., રાજ્યપાલ કા પદ, Haryana Hindi Granth, Chandigarh, 1972.
- (2) Sen, A.K. Role of Governor in Emerging of center - state Relations in India, National pub., N.Delhi, 1975.

નોંધ, અન્ય પુસ્તકો માટે Semester -5 માં પેપર-૧ માં આપેલ યાદી જોવી.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T.Y.B.A. Semester-6,

History Paper - 2, History core-312

History of Gujarat (942 A-D. to 1304 A-D)

(To BE IMPLEMENTED FROM THE ACADEMIC YEAR 2018-2019)

UNIT-1 સોલંકી યુગ (ઈ.સ.૯૪૨ થી ૧૨૪૪)

- (i) સોલંકીઓનો ઉદય, મૂળરાજ પહેલો, ભીમદેવ પહેલો, સિધ્ધરાજ જયસિંહ, કુમારપાળ અને ભીમદેવ બીજાની રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક સિધ્ધિઓ.

UNIT-2 વાઘેલાવંશના સ્થાપકો (ઈ.સ. ૧૨૪૪ થી ઈ.સ. ૧૩૦૪)

- (i) કર્ણદેવ બીજો અને તેના શાસનની અગત્યતા
- (ii) વસ્તુપાલ-તેજપાલ-વહીવટકર્તા, વિદ્વાન અને સુધારક તરીકે

UNIT-3 રાજ્યતંત્ર અને અર્થતંત્ર

- (i) સોલંકી-વાઘેલા સમયનું વહીવટીતંત્ર
- (ii) સોલંકી-વાઘેલા સમય દરમિયાન આર્થિક સ્થિતિ: મહેસૂલ પદ્ધતિ, વેપાર-વાણિજ્યના મુખ્ય કેન્દ્રો.

UNIT-4 સમાજ અને સંસ્કૃતિ

- (i) સોલંકી-વાઘેલા સમય દરમિયાનની સામાજિક સ્થિતિ
- (ii) સાહિત્ય – હેમચંદ્રાચાર્યના વિશેષ સંદર્ભમાં
- (iii) કલા અને સ્થાપત્ય.

UNIT-1 Age of Solankis (942 A.D. to 1244 A.D.)

- (i) Rise of Solankis: Political Achievements and cultural contribution of Mulraj-1, Bhimdev-1, Jaisinh Siddhraj, Kumarpal and Bhimdev-2

UNIT-2 The Founders of the Vaghela Dynasty (1244 A.D. to 1304 A.D.)

- (i) Karnadev-2 and Significance of his rule
- (ii) Vastupal-Tejpal as administrators, scholars and reformers.

UNIT-3 Polity and Economy.

- (i) The Administration of Solanki - Vaghela period
- (ii) Economic Condition during the Solanki - Vaghela Period: Revenue System, Main centers of Trade and Commerce.

UNIT-4 Society and Culture

- (i) Social condition during the Solanki -Vaghela period.
- (ii) Literature- with special Reference to Acharya Hemchandra
- (iii) Art and Architecture.

Suggested Readings:-

- (1) Majmudar, M.R.Cultural History of Gujarat, Popular Prakashan, Bombay, 1965.
- (2) Majumdar, A.K., Chalukyas of Gujarat, BVB, Bombay, 1956.
- (3) Acharya, N.A., ગુજરાતનો સોલંકીકાલીન ઇતિહાસ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ, ૧૯૭૩
- (4) Parikh R.C./ H.G. Shastri, ગુજરાતનો રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ, ભાગ-૪, સોલંકીકાલ, ભો.જે. વિદ્યાભવન, અમદાવાદ, ૧૯૭૬.
- (5) Sankalia, H.D., The Archaeology of Gujarat including Kathiawad, Natvarlal and Co., Bombay, 1941.
- (6) Singh, Shri Nath, ગુજરાત કે ચૌલુક્યોકા રાજનીતિક ઇતિહાસ, Kaniska Pub., Delhi, 1972.
- (7) Parikh, R.C., Introduction to the History of Gujarat Kavyanushasan, Vol. II.
- (8) Forbes, A.K., Rasmala, Vol.I.
- (9) Cambell, J.M.(ed.) History of Gujarat (Ancient, Med, & Med), Vintage, New Delhi, 1989.
- (10) ધારૈયા, આર.કે., ગુજરાતનો ઇતિહાસ, સી. જમનાદાસ, અમદાવાદ, ૧૯૮૮

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T.Y.B.A. Semester-6

History Paper - 3, Core-313

Socio-Religious Reformers in Modern India

(To BE IMPLEMENTED FROM THE ACADEMIC YEAR 2018-2019)

- UNIT-1 આધુનિક ભારતમાં સામાજિક-ધાર્મિક સુધારા ચળવળો માટેના પરિબળો—
- બ્રહ્મો સમાજ—રાજારામમોહન રાય, ઈશ્વરચંદ્ર વિદ્યાસાગર અને કેશવચંદ્ર સેનનું સામાજિક-ધાર્મિક જાગૃતિમાં પ્રદાન
 - પ્રાર્થના સમાજ—મહાદેવ ગોવિંદ રાનડે, આત્મારામ પાંડુરંગ
- UNIT-2 (i) આર્યસમાજ—સામાજિક-ધાર્મિક જાગૃતિમાં દયાનંદ સરસ્વતીનું પ્રદાન
- થિયોસોફીકલ સોસાયટી : સામાજિક – ધાર્મિક જાગૃતિમાં એની બેસંટનું પ્રદાન
- UNIT-3 (i) સ્વામી વિવેકાનંદ અને રામકૃષ્ણ મિશન
- પારસી સમાજમાં (સુધારાની ચળવળ) સુધારકો
 - મુસ્લિમ સમાજમાં સુધારાની ચળવળ—અલીગઢ આંદોલન અને સર સૈયદ અહમદખાન
- UNIT-4 (i) જ્યોતિબા ફૂલેનું દલિતોના સામાજિક અને શૈક્ષણિક ઉત્થાનમાં પ્રદાન
- કેરાલાની પછાત કોમના ઉત્થાનમાં નારાયણ ગુરુનું પ્રદાન
 - ગોવિંદ ગુરુ અને આદિવાસીઓમાં ભગત આંદોલન
- UNIT-1 (Factors Behind the) Socio - Religious Movements in India
- Brahmosamaj - Contribution of Raja Ram Mohan Ray, Ishwar Chandra Vidyasagar and Keshav Chandra Sen to the Social and religious consciousness.
 - Prathana Samaj - Mahadev Govind Ranade, Atmaram Pandurang
- UNIT-2 (i) Arya samaj - Dayanand Saraswati's contribution to the social & religious consciousness.

- (ii) Theosophical Society : Contribution of Anni Besant to the social and religious consciousness.

UNIT-3 (i) Swami Vivekanand and Ramkrishna Mission.

- (ii) Reform Movement in Parsi Society.

- (iii) Reform Movement in Muslim Society - Aligarh Movement & Sir Syed Ahmad Khan.

UNIT-4 (i) Contribution of Jotiba Phule to the Social and Educational Development of Dalits

- (ii) Narain Guru's contribution to the upliftment of the Backward community of Kerala.

- (iii) Govind Guru and Bhagat Movement amongst the Adivasis

Suggested Readings:

- (1) Bhattarjee, K.S., Bengal Renaissance: Social and Political Thoughts, Classical Pub., New Delhi, 1986
- (2) Ray, B.(ed.), From the Seams of History, OUP, New Delhi. 2001
- (3) Dutt, K.K., Social History of Modern India, Macmillan Pub., New Delhi, 1978.
- (4) Bakshi, S.R., Social Reformers in India, Deep/Deep Pub, New Delhi 2000
- (5) Rustagi, A.K. & P.K. Jain, આધુનિક રાજનીતિક – સામાજિક ચિંતન Radha Pub., New Delhi, 2005
- (6) Akhtar, S. & R. Singh, Swami Dayanand Saraswati, Himalaya Books, Bombay
- (7) Dutt, K.C., રાજા રામમહોન રાય: જીવન ઓર દર્શન, લોકભારતી પેપર બેકસ, ઈલાહાબાદ, 2010
- (8) Iraqis., (ed.), Sir Syed Ahmed Khan: Vision and Mission, Manohar Publication, New Delhi, 2006
- (9) Syed, M.H., Ishwar Chand Vidyasagar, Himalaya Books, Bombay
- (10) Dholakia, H., સ્વામી વિવેકાનંદ, અરુણોદય પ્રકાશન, અમદાવાદ

- (11) Joshi, T.L., Jotirao Phule, National Book Trust, New Delhi
- (12) Gandhi, B.N., ઈતિહાસ: ચરિત્ર અને ચિંતન, જ્ઞાનમંદિર પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૨૦૧૫.
- (13) Balsara, J., Social Reforms Among Parsis, Delhi School of Social work, University of Delhi, 1968.
- (14) વાઘેલા, અરૂણ, ગુજરાતની આદિવાસી સંસ્કૃતિ, અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, ૨૦૧૩
- (15) Vashista, V.K., Bhagat Movement: Study of Cultural Transformation of the Bhils of Southrn Rajputana, Shruti Pub, Jaipur, 1997.
- (16) પરીખ, આર.જી., ભારતનો ઈતિહાસ (૧૮૧૮-૧૮૮૫), યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ ૨૦૧૧
- (17) પટેલ પ્રકાશ એસ., આધુનિક ભારતના ઘડવૈયાઓના ઈતિહાસ, દામિની પબ્લિકેશન, અમદાવાદ - ૨૦૧૨
- (18) કોતાપલ્લે, નાગનાથ, જાતિપર્વ, કિતાબઘર, પ્રકાશન, નઈ દિલ્લી, ૨૦૧૨
- (19) પારગી એ. કે., સ્વામી ગોવિંદગુરુ : જીવન અને કાર્ય , પૂર્વ પ્રકાશ, વડોદરા, ૨૦૧૨

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T.Y.B.A. Semester-6

History Paper - 4, Core-314

(History of U.S.A. (From 1860 to 1960 A.D.)

(To BE IMPLEMENTED 2018 – 2019)

- UNIT-1 (i) આંતરવિગ્રહમાં અબ્રાહમ લિંકનની ભૂમિકા અને ગુલામોની મુક્તિ
(ii) રાજ્યોનું પુનઃ નિર્માણ
(iii) ઔદ્યોગિકરણ
- UNIT-2 (i) સ્પેનિશ અમેરિકન વિગ્રહના કારણો અને અસરો
(ii) પ્રમુખ થિયોડોર રૂઝવેલ્ટ—તેમની આંતરિક અને વિદેશનીતિ
(iii) પ્રમુખ વુડ્રો વિલ્સન – આંતરિક સુધારા
- UNIT-3 (i) ફ્રેંકલીન રૂઝવેલ્ટ અને ન્યૂડીલ નીતિ,
(ii) પ્રમુખ ટ્રુમેનનું વહીવટીતંત્ર—અમેરિકા વિશ્વસત્તા તરીકે
(iii) પ્રમુખ ડી.ડી. આઈઝન હોવરની વિદેશ નીતિ
- UNIT-4 (i) ૨૦ મી સદી દરમિયાનનો અમેરિકન સમાજ—શિક્ષણ અને સ્ત્રીઓ
(ii) ઈ.સ. ૧૯૧૪ થી ૧૯૬૦ દરમિયાન વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનો વિકાસ
- UNIT-1 (i) A. Lincon's Role in Civil War & Emancipation of Slavery
(ii) Reconstruction of U.S.A.
(iii) Industrialization
- UNIT-2 (i) The Spanish - American war - Causes and Effects
(ii) President Theodore Roosevelt - His Internal and Foreign Policy
(iii) Woodrow Wilson : Internal Reforms
- UNIT-3 (i) Franklin Roosevelt's Policy of New Deal,
(ii) Truman's administration and U.S.A. as World Power
(iii) President D.D. Eisen However's Foreign Policy.
- UNIT-4 (i) American Society - Education & Women during 20th Century.
(ii) Development of Science and Technology in U.S. (1914-1960)

Suggested Readings:

- (1) Dalal B.P/A Trivedi, અમેરિકાના ઇતિહાસની રૂપરેખા, વોરા, મુંબઈ, ૧૯૭૮.
- (2) Nevis, A., સયુંકત રાજ્ય અમેરિકા કા ઇતિહાસ, Sterling Pub., New Delhi, 1972
- (3) Sharma, R.P., અમેરિકા કા ઇતિહાસ, Bihar Hindi Granth Academy, Patna
- (4) Brock, W.R., An American Crisis: Congress and Reconstruction (1865-1867), Macmillan, London, 1963.
- (5) Conking, P.K., The New Deal, Routledge & K. Paul, London, 1968.
- (5) Carter, M.E., Franklin Roosevelt, Longman, London 1960.
- (6) Lankford, J.(ed.), Essays on American Social History, Holt and R. Winston, New York, 1970.
- (7) Current, R.A., American History (2 Vols), Scientific Book Agency, Calcutta. 1977.
- (8) Black, M.M. (ed.), History of American Life and Thought, Mc.Grew Hill, New York, 1972.
- (9) Bolt, C.A., History of the U.S.A., Macmillan Educational, London, 1974
- (10) Hill, C., History of U.S.A., Arnold H., New Delhi 1986.
- (11) Parkes, H.B., The U.S.A.: A History, Scientific Books, Calcutta, 1972.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY, GODHRA

T.Y.BA : SEMESTER – 6

History Paper – 5

History Core – 315

Elements of Historical Methods -2

(To BE IMPLEMENTED FROM THE ACADEMIC YEAR -2018-2019)

Unit 1: (i) રાષ્ટ્રીય દફતર ભંડાર (NAI)

(ii) નહેરુ સ્મૃતિ સંગ્રહાલય અને ગ્રંથાલય (NMML)-દિલ્હી

(iii) ગુજરાત રાજ્ય દફતર ભંડાર—ગાંધીનગર અને વડોદરા

Unit 2: (i) એલ.ડી.ઈન્સિ. ઓફ ઈન્ડોલોજી, અમદાવાદ

(ii) ભો.જે. વિદ્યાભવન, અમદાવાદ

(iii) મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય દફતર ભંડાર (MSA)

Unit 3: (i) સંદર્ભ સૂચિ અને તેને તૈયાર કરવાની પદ્ધતિ

(ii) પાદનોંધને દર્શાવવાની પદ્ધતિઓ – પૃષ્ઠ / પ્રકરણના અંતે વગેરે

(iii) પાદનોંધનો ઉપયોગ અને દુરુપયોગ

(iv) પાદનોંધનો એજન, પૂર્વોક્ત, ? (sic) અને સરખાવાનો (c.f.) ઉપયોગ

Unit 4: (i) આર.સી.મજુમદાર

(ii) એસ.એન.સેન

(iii) ભગવાનલાલ ઈંદ્રજી

(iv) હરીપ્રસાદ જી.શાસ્ત્રી

નોંધ: એકમ ૩ માં ૬ થી ૭ પુસ્તકો/સાધનોની વિગતો આપી, સંદર્ભ સૂચિ તૈયાર કરવા વિશે તેમજ ૬ થી ૭ પાદનોંધોની વિગતો આપી, એમાં એજન અને પૂર્વોક્તનો ઉપયોગ કરી પુનઃ લખવા વિશે પ્રશ્ન પૂછી શકાશે. ?(sic) અને સરખાવાનો (c.f.) વિશે પણ એવો પ્રશ્ન પૂછી શકાશે.

- Unit 1: (i) National Archives (NAI)
(ii) Nehru Memorial Masum and Library (NMML)
(iii) Gujarat State Archives – Gandhinagar and Vadodara

- Unit 2: (i) L.D.Institute of Indology, Ahmedabad
(ii) B.J.Institute, Ahmedabad
(iii) Maharashtra State Archives, Mumbai

- Unit 3: (i) Bibliogrphy and its method
(ii) Indicating Footnotes – Page end of chapter etc
(iii) Footnotes – Uses & Abuses
(iv) Use of Ibid., op.cit, sic and c.f. in Foot notes

- Unit 4: (i) R.C.Majumdar
(ii) S.N.Sen
(iii) Bhagwanlal Indrajī
(iv) Hariprasad G. Shastri

Note: From Unit-3, by giving details of 6 or 7 books / sources a question to prepare Bibliography as well as by giving full details 6 or 7 footnotes, a question to rewrite them by using Ibid and op. cit. can be asked. Same can be done in case of sic and c.f.

Suggested Readings.

1. ધારૈયા, આર.કે., ઈતિહાસનું તત્વજ્ઞાન અને ઈતિહાસ લેખન અભિગમ, ૧૦૦ (આવૃત્તિ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ)
2. ગાંધી, બી.એમ. ભારતના સુપ્રધિ ઈતિહાસકારો અને તેમની કૃતિઓ, ૩જી સંવધિર્ત આવૃત્તિ, ન્યૂ પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત, ૨૦૧૭
3. Wadia Research Journal, Vol.II 2015 -2016, Wadia Women's Arts and Commerce College, Surat.
4. Sen, S.P.(ed.,) Historians and Historiography in Modern Indai, Institute of Historical studies, Culculta,1973.
5. V.Dharmsey, Bhagwanlal Indrajī, The First Indian Archaelolgist,Darshak Itihs Nidhi, Vadodra,2012.

6. Savaliya,R., Illustrative Manuscripts preserved in B.J. Institute and its Management in Journal of Gujarat Research Society, Vol LXII, NDS 1-2, Jan-June 2017.
7. Chitnis, K.N.,Research Methodology in History, atlantic Pub., New Delhi 2006.
8. Jamindar, R., ઇતિહાસ સંશોધન, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ,
9. Mathur, L.P, આધુનિક ભારત કે ઇતિહાસકાર ઓર ઉનકી ઐતિહાસિક, આવિષ્કાર પ્રકાશન, જયપુર, ૨૦૦૫
ધારૈયા, આર.કે., ઐતિહાસિક પદ્ધતિ, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૧૯૭૪

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ ઇતિહાસ
કોર સી.સી.-૨૦૧ & ઇલેક્ટીવ-૨૦૧
ભારતનો ઇતિહાસ : ઈ.સ.૧૮૧૮ એ.ડી. થી ૧૮૮૪ એ.ડી.
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

એકમ ૧:

૧. કંપની શાસન સમયની મહેસૂલી પદ્ધતિઓ : કાયમી જમાંબંધીના વિશેષ સંદર્ભમાં
૨. કંપની શાસન સમયની ન્યાય પદ્ધતિ
૩. ઈલ્બર્ટ બિલનો વિવાદ

એકમ ૨:

૧. કારણો અને વિચારસરણી
૨. નિષ્ફળતાના કારણો
૩. સ્વરૂપ અને તેની અસરો
૪. ૧૮૫૭ અને વિદેશીઓના મંતવ્યો

એકમ ૩:

૧. ડેલહાઉસીની ખાલસા નીતિ
૨. લોર્ડ લીટનની આંતરીક નીતિ
૩. સુધારક તરીકે લોર્ડ રિપન

એકમ ૪:

૧૯ મી સદી દરમ્યાનની સામાજિક - ધાર્મિક -સુધારણાની ચળવળો, બ્રહ્મો સમાજ, પ્રાર્થના સમાજ, આર્ય સમાજ, રામકૃષ્ણ મિશન , શિયોસોફીકલ સોસાયટી

Books :-

• Hindi Books:

1. Chandra, Aadunik Bharat, Macmilan 1983
2. Gautam, P.L. Aadunik Bharat Ka Itihas
3. Gupta, S (Ed), Aadunik Bharat Ka Itihas Vol - 1,2,1999
4. Jain M.S. Aadunik Bharat Ka Itihas Macmilan, New Delhi 1977
5. Nath, D.1857 Ka Mukti Sangram, Radha Pub, New Delhi

- Gujarati Books :

1. Parikh R.G. Bharat No Itihas - 1818-1858 Uni. Granth Nirman Board Ahmedabad 1974
2. Mehta C.L. Hindustan Ma Angreji Rajay No Uday, Gujarat Vernacular Society, Ahmedabad
3. Dharaiya R.K. Adhunik Bharat No Itihas, - 1,2, Uni.....Board, Ahmedabad
4. Prof. R.C. Shah, Bharat No Itihas, New Popular Prakashan, Surat Dharaiya, R.K. Gujarat In 1857 Guj. Uni. Ahmedabad.
Gubbins, M.R. Mutiny In Outh, Janaki Pub., Patna, 1998.
Masumdar, R.C., Sepoy Mutiny Of 1857, Firma Klm, Calcutta, 1963

શ્રી ગોવિંદ ગુરૂ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ ઇતિહાસ
કોર સી.સી.-૨૦૨ & ઇલેક્ટીવ-૨૦૨
યુરોપનો ઇતિહાસ : ઈ.સ.૧૮૧૫ એ.ડી. થી ૧૯૨૦ એ.ડી.
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

એકમ ૧:

૧. વિયેના કોગ્રેસ
૨. યુરોપીય સંઘ - કયો અને નિષ્ફળતાના કારણો

એકમ ૨:

૧. ઈ.સ.૧૮૩૦ ની ફ્રાંસ ક્રાંતિ અને યુરોપ પર તેની અસરો
૨. ઈ.સ.૧૮૪૮ ની ફ્રાંસ ક્રાંતિ અને યુરોપ પર તેની અસરો

એકમ ૩:

૧. જર્મનીનું એકીકરણ
૨. ઇટાલીનું એકીકરણ
૩. બીસ્માર્કની આંતરિક અને વિદેશનીતિ (ઈ.સ.૧૮૬૨ થી ઈ.સ.૧૮૯૦)

એકમ ૪:

૧. પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધનાં કારણો અને પરિણામો (ઈ.સ.૧૯૧૪ થી ૧૯૧૮)
૨. પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ માટેની જવાબદારી
૩. વર્સેલ્સની સંધિ
૪. રાષ્ટ્રસંઘ : હેતુઓ અને સિદ્ધિઓ

Books of References :

૧. પ્રો.દેવેન્દ્ર વૃ.ભટ્ટ : યુરોપનો ઇતિહાસ (૧૭૮૯ - ૧૯૫૦) યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.અમદાવાદ-૨૦૦૧
૨. પ્રો.આર.એલ.રાવલ : આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો - ૧
(ઈ.સ.૧૯૦૧ થી ૧૯૪૫) યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.અમદાવાદ-૧૯૭૩
૩. પ્રો.આર.કે.ધારૈયા : આધુનિક વિશ્વનો ઇતિહાસ સી.જમનાદાસની કંપની, અમદાવાદ

- Hindi Books
 1. Ahmed. M./Agarwal : आधुनिक यूरोप का इतिहास - 1789 - 1950 Vishal Pub. जलंधर, 1990
 2. Chaudhary R.N. : आधुनिक यूरोप का इतिहास जयपुर- 1960
 3. Chauhan D.S. : यूरोप का इतिहास भोपाल - 1972
 4. Ketelby G.D.M. : आधुनिक काल का इतिहास - 1789- 1945 S. Chand. Pub. दिल्ली. 1968
 5. Sharma G.M. यूरोप का इतिहास अमरपाल पब्लिकेशन - आग्रा 1976

- English Books
 1. Fay, S.B. The Origin Of World -War, New Delhi - 1965
 2. Sellman, R.R. : Bismarck & Unification Of Germany London - 1973
 3. Sellman, R.R. : Garibaldi And Unification Of Italy - London.
 4. Sri Vastava L.S. : International Relations Memat - 1980
 5. Phillips, W.A. : History Of Modern Europe Mittal - Delhi - 1988
 6. Gupta D.C. : The League Of Nations Vikas Pub.Delhi - 1974

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ ઇતિહાસ
કોર સી.સી-૨૦૩

ભારતનો ઇતિહાસ (મોઘલ યુગ) : ઇ.સ.૧૫૨૬ એ.ડી. થી ૧૭૦૭ એ.ડી.
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

એકમ - ૧. અભ્યાસના સાધનો

૧. તુઝૂક - એ- બાબરી
૨. હુમાયુનામા
૩. આઈન-એ-અકબરી
૪. લાહોરીકૃત શાહજહા નામ

એકમ - ૨ બાબરથી શેરશાહ

૧. બાબરના આક્રમણ પૂર્વેની ભારતની રાષ્ટ્રીય અને સામાજિક પરિસ્થિતિ
૨. બાબર અને રાણાસંગા
૩. શેરશાહના સુધારા

એકમ - ૩ અકબર અને તેનું શાસન

૧. અકબર અને રાણાપ્રતાપ
૨. વહીવટીતંત્ર
૩. મનસબદારી પદ્ધતિ
૪. સામાજિક - ધાર્મિક સુધારાઓ

એકમ - ૪ જહાંગીર, શાહજહાં અને ઔરંગઝેબ

૧. જહાંગીર અને અંગ્રેજ ઈસ્ટ ઇન્ડિયા કંપની
૨. જહાંગીર અને શેર અફઘાનની હત્યા
૩. શાહજહાં અને તેની સફળતાઓ
૪. ઔરંગઝેબની દખ્ખણ ભારતની અને ધાર્મિક નીતિ
૫. દાર્શનિક શાહજહાં દારા શિકોહ

GUAJARATI BOOKS :

1. Prof. R.K.Dharaiya, Arvachin Bharat No Itihas, (Mughal - Maratha Period), C Jamead S Company, Educatione Publishers, Ahmedabad.
2. Jashu Patel - Bharat No Itihas (1526-1707)
3. Manju Shah - Bharat No Itihas (Maratha Period)
4. Shah, P.G. - Ain - I - Akbri
5. Parikh P.C. Bharat No Sanskruti, Itihas, Uni.Granth Nirman Board, Ahmedabad.
6. Dr.Jaykumar Shukla: Sultanate Nughal, Maratha Samayna Sidhhanto Ane

ENGLISH BOOKS :

1. Abul Fazl : Ain - I -Akbari Tr.By Blochmon Delhi 1965
2. Sharma S.R., Mughal Empire Of India.
3. Iswari Prasad : The Mughal Empire.
4. Hasrat, B.J. : Dara Sikoh : The Life And Work, M. & M.Publication, New Delhi, 1982

HINDI BOOKS :

1. Liniya B.N. अकबर महान Laxminarayan Agarwal, Agra, 1972
2. Sharma, S.R. Mughal Shashkoki Dharmic Niti, S.Chand, Delhi, 1967
3. Navalpuri & (Tr.) Babarnama, Sahitya Academy New Delhi.
4. Rawat, A.K., Mughal Samrajya Me Manjabdari Pratha, Kaniska, New Delhi, 1990
5. Sharma, G.N.Meval Aur Mughal Sambandh Jaipur, 1976.
6. Sarkar, J.K., Mughal Shashan Padhhati, Agra, 1964.

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ ઇતિહાસ
કોર સી.સી.-૨૧૧ & ઇલેકટીવ-૨૧૧
ભારતનો ઇતિહાસ : ઇ.સ.૧૮૮૫ એ.ડી. થી ૧૯૪૭ એ.ડી.
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

એકમ - ૧. રાષ્ટ્રવાદનો ઉદભવ

- (અ) રાષ્ટ્રવાદના વિકાસ તરફ દોરી જતા પરિબળો
- (બ) ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસનો પ્રથમ તબક્કો.
(ઇ.સ.૧૮૮૫ થી ૧૯૦૫)

એકમ - ૨

- (અ) લોર્ડ કર્ઝન અને બંગાળના ભાગલા, સ્વદેશી લડત
- (બ) હોમરુલ ચળવળ અને તેનું મહત્વ

એકમ - ૩ ગાંધીયુગ અને સ્વતંત્રતા સંઘર્ષ

- (અ) અસહકારની ચળવળ
- (બ) સવિનય કાનૂનભંગની લડત
- (ક) "ભારત છોડો" લડત
- ૪. સામાજિક - ધાર્મિક સુધારાઓ

એકમ - ૪

- (અ) આઝાદ હિન્દ ફોજ અને સુભાષચંદ્ર બોઝ
- (બ) ક્રિપ્સ મિશન, માઉન્ટ બેટન યોજના અને ભારતના ભાગલા
- (ક) હિન્દ સ્વાતંત્ર્ય ધારો (ઇ.સ.૧૯૪૭)

Book's of References
Paper No.Cc 211 & Ec.(1) - 1

- (૧) દેશાઈ એ.આર. : ભારતીય રાષ્ટ્રવાદની સામાજિક ભૂમિકા યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ-૧૯૭૩
- (૨) વર્મા જે.એન.: હિન્દી રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસનો ઇતિહાસ, બરોડા ૧૯૨૧
- (૩) ધારૈયા આર. કે. : આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ ખંડ ૧, અને ૨.યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ.
- (૪) દેશાઈ આર. કે. : સવિનય કાનૂનભંગ ચળવળ યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ.
- (૫) શુક્લ જયકુમાર : ૧૯૪૨ માં ગુજરાત (બેતાલીસમાં ગુજરાત)
- (૬) મોદી ડી.એચ. : સવિનય કાનૂનભંગની ચળવળમાં સ્ત્રીઓનું પ્રદાન, ગોધરા - ૨૦૦૧
- (૭) મહેતા કલ્યાણજી : દાંડીક્રય.

(८) प्रो.आर.सी.शाह तथा अन्य : भारतनो इतिहास पोप्युलेशन प्रकाशन सुरत, २०१५.

English Book's

- (1) Andeews, C.F.: The Rise & Growth Of Inc : 1832 - 1920, Minaxi, Merrut 1967
- (2) Kaushik P.D. : Cong Ideology & Programmes : 1920-47, Allied Bombay, 1964
- (3) Nath, G: Home Rule Movement In India, Aeme, Pub. Delhi.
- (4) Taunk, B.M., N.C.Movement,Sundeep, Delhi, 19
- (5) Brown, J.M. : Gandhi & Civil Disobedience, Cup, 1977.
- (6) Bakshi S.R. : Cong. & Quit Id. Movement, Criterion, New Delhi. 19
- (7) Sarkar, Sumit, The Swadeshi Movement In Bengal, New Delhi - 1973

Books of Hindi

- (1) Brahmachari, S. : भारत में क्रांतिकारी आन्दोलन New Delhi - 1981
- (2) Pappabhi Citaramyya, B. : कांग्रेस का इतिहास वोल्यूम - 1,2,3.
- (3) Bhatnagar R.M. : भारत का इतिहास पंचशील जयपुर - 1986
- (4) Ray, S.M. : भारत मेन राष्ट्रवाद, Delhi, Uni. 1987
- (5) Shukala R.L : आधुनिक भारत का इतिहास दिल्ली विश्वविद्यालय नई, दिल्ली.

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ ઇતિહાસ
કોર સી.સી.-૨૧૨ & ઇલેક્ટીવ-૨૧૨
યુરોપનો ઇતિહાસ : (ઈ.સ.૧૯૨૦ એ.ડી. થી ૧૯૫૦ એ.ડી.)
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

એકમ - ૧.

૧. રાષ્ટ્રસંઘ - હેતુઓ અને સફળતાઓ
૨. રાષ્ટ્રસંઘની નિષ્ફળતાઓ
૩. રાષ્ટ્રસંઘની નિષ્ફળતાનાં કારણો

એકમ - ૨

૧. ઈટાલીમાં ફ્રાંસીવાદનો ઉદય અને મુસોલીની
૨. ફ્રાંસિસ્ટ વહીવટી તંત્રની સામાજિક, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક અસરો. (પ્રભાવ)

એકમ - ૩

૧. જર્મનીમાં નાઝીવાદનો ઉદય
૨. જર્મનીમાં નાઝી પક્ષનાં નેતા તરીકે હિટલર
૩. જર્મનીમાં સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને આર્થિક પરિવર્તન
૪. મહામંદી અને તેની સામાજિક અને આર્થિક અસરો

એકમ - ૪

૧. દ્વિતીય વિશ્વયુદ્ધ તેના કારણો અને પરિણામો
૨. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ તેના હેતુઓ સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ
૩. સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘનાં અંગો : યુનેસ્કો, આઈ.એમ.એફ., યુનિસેફ સલામ, સલામત સમિતિ અને વીટો

Suggested Readings :

- (1) Davis A.H. : An Outline History Of Word.
- (2) E.Lipson : Europe In The 19th And 20th Centuries 1815-1839 (London 1954)
- (3) Louis Gottschalk : The Transformation Of Modern Europe (Indian Edition) By Allied Pacific Private Ltd, 1962
- (4) Arun Bhatta Charjee : " A History Of Europe 1789 A.D.-1945 A.D." (New Delhi - 1982)
- (5) Anthony Wood : "Europe 1815 A.D. - 1945 A.D." (Longmans 1964)
- (6) L.Gotschalk And Donald Lach "Modern Europe" (Vol 1 To 2)

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ ઇતિહાસ
કોર સી.સી.૨૧૩
ભારતનો ઇતિહાસ (મરાઠા કાલીન)
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

એકમ - ૧.

અ. સાધનો

બ. મરાઠાઓનાં ઉદય અને જવાબદાર પરિબળો

એકમ - ૨

અ. શિવાજી : સ્વરાજનું સર્જન

બ. શિવાજી એક શાસક અને વહીવટકર્તા તરીકે

એકમ - ૩ પેશ્વાઓ

અ. બાલાજી વિશ્વનાથ, બાજીરાવ - ૧, બાલાજી બાજીરાવની સિદ્ધિઓ

બ. ત્રીજા પાણીપત યુદ્ધના કારણો અને પરિણામો - મરાઠાના પરાજયના કારણો

એકમ - ૪

અ. પેશ્વા માધવરાવ - મહાદજી શિંદે અને નાના ફડનવીસ - એટલો મરાઠા સંબંધો
અને ઈસ્ટ ઇન્ડિયા કંપની (ઈ.સ.૧૭૫૭ થી ઈ.સ.૧૮૧૮)

બ. મરાઠા સત્તાના પતનના કારણો

His - Core 213
History of india (Maratha Period)

Book Of Study :

1. Majmundar R.C.: : The Maratha Supremacy" & Others (ED) Bhartiya Vidhya Bhavan.
2. Sardesai G.S. : New History Of The Marathas, Vol I To Lii.
3. Sen S.N. : Anglop-Maratha Relations (1785 To 1796)
4. Singh Meera : Medieval History Of India.
5. પરીખ પી.સી. : ભારતનો સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
6. ડૉ.ધારૈયા આર કે. : અર્વાચીન ભારતનો ઇતિહાસ, (મુઘલ તથા મરાઠા યુગ)
7. પટેલ જશુભાઈ પી. : ભારતનો ઇતિહાસ ૧૫૨૬-૧૭૦૭, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ

8. डॉ.शुक्ल जयकुमार आर. : सल्तनत, मुघल तथा मराठा समयना राजकीय सिद्धांतो अने संस्थाओ, युनि.ग्रंथ निर्माण बोर्ड
9. Luniya, B.N. : युग प्रवर्तक शिवाजी Laxmi N Agar, Agra 1981
10. Nadkarny, R.V. मराठा साम्राज्य का उदय और अस्त Macmillan. Delhi - 1976
11. Mukadam. V. छत्रपति शिवाजी गोधरा - 1934
12. Sardesai G.S. : मराठाओ का नविन इतिहास - वोल - 1 आगरा - 1963
13. Sharma, M.L. : मराठा का संक्षिप्त इतिहास कैलास पब्ली - ग्वालियर - 1973
14. Sinha H.N. : Rise of The Peshwas, Indian Prees - Allahabad 1954

F Y B.A. Semester – I
PSYCHOLOGY
Core - 101 & Elective Paper No – 10
BASIC PSCHOLOGICAL PROCESS - I

Unit – 1 Psychology as a Science – Introduction

- Definition of Psychology
- Psychology as a behavioral science
- Goals of Psychology
- Origin and Development of psychology

Unit – 2 Motivations

- Definition and Nature of motivation
- Measurement of motivation
- Primary Motivation
 - Hunger and Thirst
 - Sex and Maternal Drive
- Social Motives
 - Affection and Affiliation
 - Social approval and Esteem
 - Achievement Motivation

Unit – 3 Emotions

- Definition and Nature of Emotion
- Psychological Changes during Emotion
- Measurement of Automatic Changes
- Expression of Emotion

Unit – 4 Cognitive Process

- Definition of Perception
- Nature of Perception
- Laws of Perception
- Definition and Nature of Attention
- Determinants of Attention

BASIC BOOK:

Clofford T. Morgan, A Brief Introduction To Psychology, Tata McGraw Hill (1978), Publishing Co. Ltd, New Delhi.
Ciccarelli, Saundra K. and Mryer, Hlenn E. (2008), Psychology South Asian Edition Pearson Longman, An imprint of Pearson Education. First Impression.

F.Y.B.A SEMESTER – I
PSYCHOLOGY
Core -102 & Elective Paper No – 10
Social Psychology - I

Unit – 1 Introduction to Social Psychology

- Definition and nature of Social Psychology
- Scope of Social Psychology
- Relation with other Science
- Theoretical aspects of Social Psychology

Unit – 2 Individual level processes

- Person perception [Non verbal communication]
- Attribution theories, biases and error
- Application of attribution theory

Unit – 3 Interpersonal processes

- Pro-social behavior
- Responding to an emergency
- Helpers and those who receive help
- Why do some people help

Unit - 4 Group Dynamics

- Key aspect of groups
- Group cohesiveness
- Group norms
- Conformity in Indian society
- Deviancy [Type of deviancy, Cause of deviancy]

Basic Text-books:

- [1] Baron R.A. and D. Byrne : ‘Social psychology’
(10th Edition 2004) New Delhi, Prentice Hall of India Pvt. Ltd.
[2] Kuppuswamy B: ‘Elements of Social Psychology’
(7th Edition 1990) Delhi; Konark Publishers Pvt. Ltd.

Reference Book :

- Baron. R.A. Byrne, D & Bhardwaj. G (2010) : Social psychology
(12th Ed) New Delhi, Pearson.
Chadha, N.K. (2012) Social Psychology, MacMillan: New Delhi
Myers D.G. (2008) Social Psychology, New Delhi: Tata McGraw-Hill.

F Y B.A. Semester – I
PSYCHOLOGY
Elective Paper No – I0 (S.S.)
PSYCHOLOGY OF PERSONAL ADJUSTMENT-I

UNIT – I An Introduction to Adjustment

- (1) Meaning of Adjustment
- (2) Characteristics of Adjustment
- (3) Adjustment Process
- (4) Importance of Adjustment

UNIT-II Defense Mechanisms

- (1) Introduction
- (2) Meaning of Defense Mechanisms
- (3) Types of Defense Mechanisms
 - (1) Attack Mechanisms
 - (2) Blame-Assigning Mechanism
 - (3) Flight Mechanism
- (4) Utility of Defense Mechanisms in view point of Adjustment

UNIT – III Family Adjustment

- (1) Meaning and Nature of the Family
- (2) The Function of Family
- (3) The Dynamics of Family Interaction
 - (i) The Husband – Wife Relationship
 - (ii) The Parent – Child Relationship
- (4) Adjusting to Family crises

UNIT – IV School Adjustment

- (1) School as a New Experience
- (2) The Home – School Relationship
- (3) The Teacher – Child Relationship
- (4) The Dynamics of learning

BASIC TEXTBOOK:

George, Lehner and Ella Kube, The Dynamics of Personal Adjustment, Prentice Hall. Inc. (N.J.)

REFERENCE BOOK:

Weiten W. and Lloyd, M.A. (2007) Psychology Applied to Modern Life Adjustment in the 21st Century 8th Edition. United States Thomson Wadsworth.

F Y B.A. Semester – II
PSYCHOLOGY
Core - 101 & Elective Paper No – 10
BASIC PSYCHOLOGICAL PROCESS - II

Unit – 1 Psychological Method

- Descriptive Methods
- Clinical Methods
- Statistical Methods
- Experimental Methods

Unit – 2 Process of Learning

- Definition of Learning
- Classical Conditioning
- Operant Conditioning
- Avoidance Conditioning

Unit – 3 Process of Memory

- Meaning of Memory
- Stages of Memory
- Short – term and Long - term Memory
- Measurement of Retention

Unit – 4 Psychological Testing

- Definition and Use of Psychological Testing
- Characteristics of Good Psychological Test
- Types of Test

BASIC BOOK :

Clofford T. Morgan, A Brief Introduction To Psychology, Tata McGraw Hill (1978), Publishing Co. Ltd, New Delhi.

Ciccarelli, Saundra K. and Mryer, Hlenn E. (2008), Psychology South Asian Edition Pearson Longman, An imprint of Pearson Education. First Impression.

F Y B A SEMESTER – II
PSYCHOLOGY
Core -102 & Elective Paper No – 10
Social Psychology- II

Unit – 1 Study Methods

- Approaches towards understanding social behavior
- Study methods of social behavior
 - Systematic Observation
 - Correlational Research
 - Experimental methods

Unit – 2 Attitude

- Definition and nature
- Formation of nature
- Changing Attitude
 - Persuasion using messages to change Attitude
 - Resistance to persuasion

Unit – 3 Aggression

- Definition and nature
- Theoretical perspectives on aggression
- Determinants of human aggression
 - Social personal and situational
- Some useful technique for control of aggression

Unit – 4 Leadership

- Definition of leadership
- Factors of leadership
- Types of leader
- Functions of leader
- Fiedler's contingency model of leadership effectiveness

Basic Text-books:

- [1] Baron R.A. and D. Byrne : 'Social psychology'
(10th Edition 2004) New Delhi, Prentice Hall of India Pvt. Ltd.
- [2] Kuppaswamy B: 'Elements of Social Psychology'
(7th Edition 1990) Delhi; Konark Publishers Pvt. Ltd.

Reference Book :

- Baron. R.A. Byrne, D & Bhardwaj. G (2010) : Social psychology
(12th Ed) New Delhi, Pearson.
- Chadha, N.K. (2012) Social Psychology, MacMillan: New Delhi
- Myers D.G. (2008) Social Psychology, New Delhi: Tata McGraw-Hill.

F Y B.A. Semester – II

PSYCHOLOGY

Elective Paper No – I0 (S.S.)

PSYCHOLOGY OF PERSONAL ADJUSTMENT-II

UNIT – I Frustration

- (1) Meaning of Frustration
- (2) Sources of Frustration
- (3) Effects of Frustration
- (4) Frustrating Tolerance

UNIT – II Job Adjustment

- (1) The Transition from School to work
- (2) Factors Affecting Job Selection
- (3) Working Woman
- (4) Factors Affecting Job Satisfaction

UNIT – III Psychosexual Adjustment

- (1) Attitudes toward Love
- (2) Factors in Mate Selection
- (3) Psychosexual Relationships in marriages
- (4) Why Some People do not Marry?

UNIT – IV Old Age Adjustment

- (1) Changes that Occur During the Aging Process
- (2) Sources of Adjustment Difficulties
- (3) Viewing Old Age Constrictively

BASIC BOOK:

The Dynamics of Personal Adjustment By George, Lehner and Ella, Kube.
Prentice – Hall. Inc. (N.J.)

REFERENCE BOOK :

Weiten W. and Lloyd, M.A. (2007) Psychology Applied to Modern Life Adjustment in the 21st Century 8th Edition. United States Thomson Wadsworth.

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 301

મનોવિજ્ઞાનની સંશોધન પદ્ધતિ : ૧

Unit 1. : સંશોધન પ્રક્રિયા

- સંશોધનનો અર્થ
- સંશોધનનાં કાર્યો
- સંશોધન પ્રક્રિયા વિશે સમજ મેળવવાનું મૂલ્ય (મહત્વ)
- સંશોધન પ્રક્રિયાના મુખ્ય સોપાનો

Unit 2 :સંશોધન સમસ્યાની પસંદગીઓ અને ઘડતર

- સંશોધનનાં વિષયની પસંદગી
- વિશિષ્ટ સંશોધન સમસ્યાનું ઘડતર
- સિદ્ધાંત કલ્પનાનો અર્થ
- સિદ્ધાંત કલ્પનાનું મહત્વ અને લક્ષણો.
- સિદ્ધાંત કલ્પનાના પ્રકારો

Unit 3 : નિદર્શનનાં સિદ્ધાંતો

- કેટલીક મૂળભૂત વ્યાખ્યાઓ અને સંકલ્પનાઓ
- નિદર્શન પદ્ધતિઓ.
- બિનસંભાવિત નિદર્શન
- સંભવિત નિદર્શન

Unit 4 : પ્રયોગ પદ્ધતિ

- પ્રયોગનો અર્થ અને લક્ષણો
- પરિવર્ત્યોનો અર્થ અને તેના પ્રકારો
- નૈસર્ગિક પ્રયોગ અને પ્રયોગશાળાનો પ્રયોગ.
- પ્રયોગકાર્યના સોપાનો

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 302

આંકડાશાસ્ત્ર અને માપન

Unit 1. : આંકડાશાસ્ત્ર અને માપન

- આંકડાશાસ્ત્રની પદ્ધતિઓના અભ્યાસની જરૂરીયાત
- પ્રાપ્તાંકોનો અર્થ ,ખંડિતક્ષેણી અને અખંડિતક્ષેણી
- સાંખ્યકીયમાં લગભગ કિમતો અર્થસૂચક અંગનો અર્થ
- ચોકકસ અને લભગભગ આંકડા ગણતરીના નિયમો.
- આવૃત્તિ વિતરણ– કોઠાની રચના –વર્ગ લંબાઈ –મધ્યકિમત
- આલેખ પદ્ધતિઓ–સ્તંભાલેખ.

Unit 2 : માધ્યવર્તી સ્થિતિના માપ.

(૧) મધ્યક

- અવર્ગીકૃત માહિતી માટે મધ્યકની ગણતરી
- વર્ગીકૃત માહિતી માટે મધ્યકની ગણતરી
- ઘારેલા મધ્યકની રીત– ટૂંકી રીત

(૨) મધ્યસ્થ કે મધ્યગ

- અવર્ગીકૃત માહિતી માટે મધ્યસ્થની ગણતરી
- વર્ગીકૃત માહિતી માટે મધ્યસ્થની ગણતરી

(૩) બહુલક

- અવર્ગીકૃત માહિતી માટે બહુલકની ગણતરી
- વર્ગીકૃત માહિતી માટે બહુલકની ગણતરી

(૪) ક્યારે મધ્યક, મધ્યસ્થ કે બહુલકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ ?

–સહસંબંધાક

– સહસંબંધાકનો અર્થ, પ્રકાર, સહસંબંધાકની ગણતરી, સહસંબંધાકનું અર્થઘટન.

Unit 3 : ચતુર્થકો

(૧) અવર્ગીકૃત માહિતી માટે ચતુર્થકો શોધવાની રીત

(૨) વર્ગીકૃત માહિતી માટે ચતુર્થકો શોધવાની રીત.

–દશાંશકો અને શતાંશકો.

(૧) અવર્ગીકૃત માહિતી માટે દશાંશકો અને શતાંશકો શોધવાની રીત.

(૨) વર્ગીકૃત માહિતી માટે દશાંશકો અને શતાંશકો શોધવાની રીત.

—પ્રતિશત ક્રમાંક

(૧) પ્રાપ્તાંક પરથી પ્રતિશત ક્રમાંક શોધવાની રીત.

(૨) ક્રમાંક પરથી પ્રતિશત ક્રમાંક શોધવાની રીત.

Unit 4 : પ્રસારમાન —૧

પ્રસારમાનનો અર્થ, વિસ્તાર,

—ચતુર્થક વિચલન

—વર્ગીકૃત માહિતી માટે ચતુર્થક વિચલનની ગણતરી.

—પ્રસારમાન —૨

(૧) સરે રાશ વિચલન.

— અવર્ગીકૃત માહિતી માટે સરે રાશ વિચલનની ગણતરી.

—વર્ગીકૃત માહિતી માટે સરે રાશ વિચલનની ગણતરી.

(૨) પ્રમાણિત વિચલન

— અવર્ગીકૃત માહિતી માટે પ્રમાણિત વિચલનની ગણતરી.

—વર્ગીકૃત માહિતી માટે પ્રમાણિત વિચલનની ગણતરી.

—પ્રમાણિત વિચલન ગણવાની લાંબી રીત.

—પ્રમાણિત વિચલન ગણવાની ટૂંકી રીત.

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 303

જાતીયતા અને લગ્ન જીવનનું મનોવિજ્ઞાન :૧

Unit 1. : જાતીયતા અને લગ્ન

- જાતીયતાની વ્યાખ્યા અને વિભાવના.
- માનવ જાતીયતાની વ્યાખ્યા અને માનવ જાતીયતા અંગેનું શિક્ષણ.
- લગ્નની વ્યાખ્યા અને હેતુઓ
- લગ્ન માટેની યોગ્યતાઓ.

Unit 2 . લગ્ન માટેની પરિપક્વતા

- મુખ્ય પાસા
- લગ્ન માટેની પરિપક્વતાના લક્ષણો.
- પરિપક્વ વ્યક્તિના લક્ષણો.
- વય: લગ્નની તૈયારીના એક ઘટક તરીકે.

Unit 3 : પુરૂષ અને સ્ત્રીના જાતીય અવયવો.

- પુરૂષ જાતીય અવયવોની રચના અને કાર્યો
- સ્ત્રીના જાતીય અવયવોની રચના અને કાર્યો

Unit 4 : લગ્નમાં જાતીય સમાયોજન

- જાતીય સંબંધ અને જીવના અન્ય ક્ષેત્રોમાં સમાયોજન
- જાતીય સમાગમમાં પરસ્પરતા.
- નબળા જાતીય સમાયોજન ના કારણો.
- સમય અને માનસિક ઐક્ય— (જાતીય સમાયોજનના ઘટકો તરીકે)
- જાતીય પ્રતિભાવનું સાંસ્કૃતિક અભિસંધાન
- જાતીય પ્રતિભાવમાં ભિન્નતા.
- જાતીય ઈરણ પ્રબળતા.
- સમય અને પરાકાષ્ઠાની ભિન્નતા.
- સંભોગની સંખ્યા.

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 304

પ્રાયોગીક મનોવિજ્ઞાન:૧

Unit 1. : પ્રયોગ પદ્ધતિ

- પ્રયોગનો અર્થ અને પ્રકારો.
- વિવિધ વર્તન સ્વરૂપો.
 - (૧) વિશિષ્ટ પ્રકારની સ્વભાવિક પ્રક્રિયા
 - (૨) માનસિક ક્રિયા
 - (૩) સામાજિક ક્રિયા
 - (૪) વ્યક્તિગત અનુભવનું વર્ણન.
- પ્રયોગ પદ્ધતિના ફાયદાઓ અને મર્યાદા

Unit 2 : પ્રયોગમાં નિયંત્રણ

- પ્રયોગ યોજના – અર્થ, પ્રકારો
- પ્રાયોગિક ભૂલ – અર્થ, પ્રકારો
- નિયંત્રણની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ.

Unit 3 : મનોભૌતિક શાસ્ત્ર

- અર્થ
- ભૂળભૂત(પાયાના) પ્રશ્નો.
- ભૂળભૂત વિભાવનાઓ(પાયાના) ખ્યાલો
- માપનકલાના પ્રકારો.

Unit 4 : ધ્યાન

- ધ્યાનનો અર્થ અને સ્વરૂપ
- ધ્યાનના નિર્ધારક અંગેના પ્રયોગો.
- ધ્યાન વિચલન/ધ્યાન પરિવર્તન.
- ધ્યાન વિચલનની વ્યાખ્યા, ધ્યાનના પ્રકારો, સાંવેદનિક ધ્યાન, ધ્યાન વિચલનાં કારણો.
- ધ્યાન વિકર્ષણ
- ધ્યાન વિકર્ષણનો અર્થ, ધ્યાન વિકર્ષણના પ્રકારો, ધ્યાન વિકર્ષણ અંગેના પ્રાયોગિક અભ્યાસો

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 305

સલાહનું મનોવિજ્ઞાન :૧

Unit 1. : સલાહ

- સલાહનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- સલાહ આપવાના સ્થાનો
- સલાહના પ્રકારો.
- સલાહના ધ્યેયો.

Unit 2 . સલાહની જરૂરીયાત.

- સલાહની સમસ્યાનું વર્ગીકરણ.
- ભારતીય વિદ્યાર્થીઓની સમસ્યાઓ.
- સલાહ અંગેના કેટલાક પુરાવારૂપ કિસ્સાઓ.
- સલાહ સેવા માટે સલાહકારોની જરૂરીયાત.

Unit 3 : સલાહકારની પસંદગી અને તાલીમ

- સલાહકારની પસંદગીની સમસ્યાઓ
- સલાહકારની તાલીમનાં મહત્વના ઘટકો.
- સલાહકારના વ્યવસાયની આચાર સંહિતા.

Unit 4 : સલાહ અભિગમો.

- મનોપચાર—વ્યાખ્યા ,સલાહ અને મનોપચાર વચ્ચેનો તફાવત.
- સલાહ અભિગમો કે સિધ્ધાંતો.
- ⊙ રોજર્સનો અસીલ કે સલાહાર્થી કેન્દ્રિત અભિગમ.
 - (૧) રોજર્સની માવન સ્વભાવ અંગેની ફિલસુફીક ધારણાઓ.
 - (૨) રોજર્સનો સ્વ અંગેનો સિધ્ધાંત.
- સલાહ સિધ્ધાંત

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 311

મનોવિજ્ઞાનની સંશોધન પદ્ધતિઓ—૨

Unit 1. : નિરીક્ષણ અને સર્વેક્ષણ પદ્ધતિઓ.

- નિરીક્ષણનો અર્થ અને તેના પ્રકારો
- સર્વેક્ષણનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- સર્વેક્ષણનાં હેતુઓ.
- સર્વેક્ષણનું વિષયવસ્તુ
- સર્વેક્ષણના આયોજનની મુખ્ય સમસ્યાઓ.

Unit 2 . પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિ

- પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા
- પ્રશ્નાવલીની રચનાનાં સામાન્ય સિધ્ધાંતો.
- પ્રશ્નાવલીના પ્રશ્નોનું વિષયવસ્તુ
- પ્રશ્નાવલીના પ્રશ્નોની શબ્દરચના.
- ખુલ્લા અને પૂર્વ સાંકેતિક પ્રશ્નો.

Unit 3 : મુલાકાત પદ્ધતિ.

- સર્વેક્ષણ મુલાકાતનો અર્થ અને સફળ મુલાકાત માટેની શરતો.
- મુલાકાતના પ્રકારો.
- મુલાકાત લેનાર અધિકારીનું કાર્ય
- મુલાકાત લેનાર અધિકારીની પસંદગી અને તાલીમ.

Unit 4 : મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓ.

- મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનો અર્થ અને સ્વરૂપ (લાક્ષણિકતાઓ)
- મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓના પ્રકારો
- કસોટીનું સંચાલનનું કાર્ય
- સાયુજ્ય

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 312

પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન: પ્રયોગો

પ્રયોગ :૧ . ક્રમાંક પદ્ધતિ અને યુગ્મતુલના પદ્ધતિ: રંગ પસંદગી અંગે બંન્ને

પદ્ધતિઓનો તુલનાત્મક અભ્યાસ

પ્રયોગ: ૨. સરે રાસ ભૂલ દ્વારા મ્યુલર—લાયર આકૃતિમાં દ્રષ્ટિભ્રમની અસર તપાસવી.

પ્રયોગ: ૩. ધ્યાન વિચલન.

પ્રયોગ: ૪. અક્ષર—અંક અવેજીકરણ.

પ્રયોગ: ૫. શીખવાની સમગ્ર વિરૂદ્ધ વિભાગ પદ્ધતિ.

પ્રયોગ: ૬. તાત્કાલિક સ્મૃતિવિસ્તાર .

પ્રયોગ: ૭. સમસ્યા ઉકેલવી (પિરામીડ)

પ્રયોગ: ૮. સિંહાની ચિંતા માપન કસોટી.

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 313

જાતીયતા અને લગ્ન જીવનનું મનોવિજ્ઞાન: ૨

Unit 1. : વૈકલ્પિક જાતીયતા, જાતીય સતામણી અને જાતીય અપકાર્ય

– અપકામુકતા (૯ પ્રકાર)

– જાતીય સતામણી.

(૧) બાળ સમાગમ વિકૃતિ.

(૨) સગોત્ર જાતીયતા

(૩) બળાત્કાર.

– જાતીય અપકાર્ય કે અક્ષમતા.

Unit 2 . જાતીય સહજવૃત્તિ અને જાતીય પ્રેમની કલા.

– સંભોગક્રિયાનું સ્વરૂપ.

–યોનિપટલ ભેદન

– જાતીય ઈભ્ષામાં સ્ત્રી –પુરૂષ વચ્ચે તફાવત.

Unit 3 : લગ્ન જીવનમાં સ્વસ્થ અને સુખ.

– પ્રજનન સ્વસ્થ.

–સુખી અને સફળ લગ્ન જીવન અંગેના સૂચનો.

– જાતીય રોગો– એઈડ્સ, ગોનારિયા, સાદો હર્પિસ

Unit 4 : કુટુંબ નિયોજન, જાતીય કલ્પનાઓ અને જાતીય ખ્યાલો.

–કુટુંબ નિયોજનની વિવિધ પદ્ધતિઓ.

– જાતીયતા અંગેના ખોટા ખ્યાલો.

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 314

પ્રયોગિક મનોવિજ્ઞાન: ૨

Unit 1. : સાહચર્ય

- સાહચર્યની વ્યાખ્યા
- સાહચર્યના નિયમો
- શાબ્દિક સાહચર્ય ના પ્રયોગોના પ્રકારો.
- સાહચર્યનું વર્ગિકરણ.

Unit 2 . શિક્ષણનું માપન.

- શિક્ષણનનાં મૂળભૂત ખ્યાલોની વ્યાખ્યા.
- શિક્ષણના પ્રકારો.
- શિક્ષણનું માપન

Unit 3 : ભુલભુલામણીનું શિક્ષણ

- ભુલભુલામણીની વિભાવના.
- ભુલભુલામણીના પ્રકારો.
- ભુલભુલામણીનાં શિક્ષણનું માપન.
- ભુલભુલામણી કેવી રીતે શિખાય છે.

Unit 4 : શાબ્દિક શિક્ષણ.

- સંકલ્પનાનો (વિભાવના) અર્થ અને પ્રકારો.
- મહાવરાની પદ્ધતિઓ.
- શિક્ષણ પર અસર કરતા શિક્ષણ સામગ્રીનાં પરિબલો.
- શિક્ષણ પર અસર કરતા શિખવાની પદ્ધતિના પરિબલો.

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 315

સલાહ મનોવિજ્ઞાન:૨

Unit 1. : સલાહ પ્રક્રિયા

- સલાહ પ્રક્રિયાનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- સલાહ પ્રક્રિયાનાં પગથિયા (સોપાનો)
- સલાહ પ્રક્રિયા પર અસર કરતા પરિબળો
 - (૧) સલાહાર્થી પરિવર્ત્યો.
 - (૨) સલાહકારનાં પરિવર્ત્યો.
 - (૩) સલાહ બેઠક વ્યવસ્થા.

Unit 2 . સલાહ સબંધ.

- સલાહ સબંધનો અર્થ અને તેના પ્રકારો.
- સલાહ સબંધના પરીણામો.
- સલાહ સબંધના ઘડતરમાં સલાહકારનાં લક્ષણો
- આધાર અને કટોકટી

Unit 3 : સલાહલક્ષી મુલાકાત : વિષય –પ્રવેશ

- મુલાકાત અને સલાહ
- સલાહલક્ષી મુલાકાતનાં હેતુઓ અનેફાયદાઓ
- પ્રારંભિક મુલાકાત
 - ⊙ શરૂઆત કઈ રીતે કરવી
 - ⊙ પ્રારંભિક મુલાકાતની મહત્વની બાબતો.

Unit 4 : સલાહલક્ષી મુલાકાત પધ્ધતિઓ.

- સલાહલક્ષી મુલાકાત પધ્ધતિઓ.
 - (૧) નિર્દેશાત્મક મુલાકાત પધ્ધતિ
 - (૨)અનિર્દેશાત્મક મુલાકાત પધ્ધતિ
 - (૩) બિન સત્તાધારી મુલાકાત પધ્ધતિ
- મુલાકાતની નોંધ
- મુલાકાતનો અંત.

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ મનોવિજ્ઞાન
મનોવિજ્ઞાન પેપર કોર - ૨૦૩
શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાન - I
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

યુનિટ ૧. શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાન

1. શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા
2. શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ
3. શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર
4. શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસક્રમના અભિગમો
5. શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસનું મહત્વ

યુનિટ ૨. અભ્યાસ પદ્ધતિઓ

1. ચેતા શરીરરચના પદ્ધતિ
2. વિદ્યુત આલેખન પદ્ધતિ
3. ઉદ્દીપન પદ્ધતિ
4. રસસ્રાવ અને જૈવિક-રાસાયણીક પદ્ધતિ

યુનિટ ૩. આંતરિક વાતાવરણ

1. આંતરિક વાતાવરણનો અર્થ
2. ચયાપચયની યંત્રણા
3. ઉત્સેચકો
4. રસસ્રાવો
5. પ્રજીવકો
6. જનીન તત્ત્વો
7. આંતરીક અને બાહ્ય વાતાવરણ વચ્ચેનો સંબંધ

યુનિટ ૪. ચેતાતંત્ર

1. ચેતાકોષની રચના અને બંધારણ
2. ચેતાપ્રવાહ - (i) ચેતા પ્રવાહનો ઉદ્ભવ અને વહન
(ii) સર્વ અથવા શૂન્યનો સિધ્ધાંત
3. ચેતાતંત્ર - (i) કેન્દ્રીય ચેતાતંત્ર - કરોડરજ્જુ, મગજ
(ii) પરિઘવર્તી ચેતાતંત્ર - સ્વયંસંચાલિત તંત્ર

REFERENCE BOOKS :

1. Morgan C.T. And King R.A. : "Introduction To Psychology" (1966)
2. F.L. Ruch : "Psychology And Life" (1961)
3. Wegner M.A., Jones F.N. And Jones M.H. : "Physiological Psychology" (1956)
4. Deutch And Deutch : "Physiological Psychology "
5. Kapadia V. : "Sharirlakshi Manovigyan" Anada Prakashan

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ મનોવિજ્ઞાન
મનોવિજ્ઞાન પેપર કોર - ૨૧૩
શરીરલક્ષી મનોવિજ્ઞાન - II
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

યુનિટ ૧. પ્રત્યક્ષિકરણનો શારીરિક આધાર

1. દ્રષ્ટિ પ્રત્યક્ષિકરણ
2. શ્રવણ પ્રત્યક્ષિકરણ
3. રાસાયણીક પ્રત્યક્ષિકરણ (i) ગદ્ધ (ii) સ્વાદ
4. ત્વચા - સ્નાયવિક પ્રત્યક્ષિકરણ

યુનિટ ૨. સાંવેદનિક અને કારક પ્રક્રિયાતંત્રો

1. સાંવેદનિક પ્રક્રિયાતંત્ર
 - સાંવેદનિક કેન્દ્રો અને તેના ચેતામાર્ગો
 - સ્થલમાન વ્યવસ્થા
 - સાંવેદનિક અનુભવ
2. કારક પ્રક્રિયાતંત્ર
 - કૌશલ્યપૂર્ણ હલનચલનો
 - કારકક્ષેત્ર
 - પૂર્વ કારકક્ષેત્ર

યુનિટ ૩. પ્રેરણાનો શારીરિક આધાર

1. શરીર સમતુલન ક્રિયા
2. ભૂખની પ્રેરણા
3. તરસની પ્રેરણા
4. જાતીય પ્રેરણા
5. નિંદ્રા અને જાગૃતિની પ્રેરણા

યુનિટ ૪. આવેગનો શારીરિક આધાર

1. આવેગ સમયના શારીરિક ફેરફારો
2. સત્યાસત્ય શોધક યંત્ર
3. આવેગ અને કેન્દ્રીય ચેતાતંત્ર
4. આવેગ અને સ્વયંસંચાલિત ચેતાતંત્ર
5. અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથીતંત્ર અને આવેગ
6. આવેગના સિદ્ધાંતો

REFERENCE BOOKS :

1. Morgan C.T. And King R.A. : " Introduction To Psychology " (1966)
2. F.L. Ruch : "Psychology And Life" (1961)
3. Wegner M.A., Jones F.N. And Jones M.H. : "Physiological Psychology" (1956)
4. Deutch And Deutch : "Physiological Psychology "
5. Kapadia V. : " Sharirlakshi Manovigyan " Anada Prakashan

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ મનોવિજ્ઞાન
Core Course & Elective Course - ૨૦૧
અસાધારણ મનોવિજ્ઞાન
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

યુનિટ ૧. અસાધારણ મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય

૧. પરિચય

૨. અસાધારણ મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા

૩. આપણે કોને અસાધારણ વર્તન કહીએ છીએ.

(અ) અસાધારણ વર્તન એટલે શું?

(બ) અસાધારણ વર્તનનાં લક્ષણો

- સમાજ વિરોધી વર્તન
- માનસિક અસમતુલા
- અપર્યાપ્ત સમાયોજન
- અંતરસૂઝયુક્ત વર્તનની ઉણપ
- અસંગઠિત વ્યક્તિત્વ
- અસુરક્ષાની ભાવના
- આવેગાત્મક અપરિપક્વતા
- મનોભાર અને અતિસંવેદનશીલતા
- પ્રધાતાપના અનુભવનો અભાવ
- આત્મસન્માન અને આત્મજ્ઞાનની ઉણપ
- સામાજિક અનુકૂલનક્ષમતાનો અભાવ
- 'સ્વ' નું અયોગ્ય મૂલ્યાંકન

૪. અસાધારણ વર્તનના ધોરણો અને અભિગમો (દ્રષ્ટિકોણ)

૫. માનસિક સ્વાસ્થ્યના ક્ષેત્રે કાર્ય કરતા નિષ્ણાંતો

(અ) વ્યવસાયિક નિષ્ણાંતો

- ચિકિત્સા નિષ્ણાંતો
- સલાહ મનોવૈજ્ઞાનિક
- શાળા મનોવૈજ્ઞાનિક
- મનોચિકિત્સક
- મનોવિશ્લેષક
- મનોચીકીત્સાત્મક સામાજિક કાર્યકર
- મનોચીકીત્સાત્મક પરિચારિકા

- વ્યવસાયિક ઉપચારક
- ધાર્મિક સલાહકાર
- (બ) અર્ધવ્યવસાયિક નિષ્ણાંતો
- સમુદાયસંબંધી માનસિક સ્વાસ્થ્ય કાર્યકર
- દારૂ અથવા કેફી દ્રવ્યોના વ્યસન અંગેનો સલાહકાર

યુનિટ ૨. વિકૃતભીતી

૧. પ્રસ્તાવના

૨. વિકૃતભીતીઓ

૩. વિશિષ્ટ વિકૃતભય

(અ) વિશિષ્ટ વિકૃતભીતીના કારણો

- ઉંમર અને જાતિના તફાવતો
- મનોસામાજિક ઘટકો
- મનોગતિશિલન દ્રષ્ટિબિંદુ
- વિકૃત ભય અને શિક્ષિત વર્તન

૪. સામાજિક વિકૃતભય

(અ) વ્યાખ્યા

(બ) પોલનો કિસ્સો

(ક) સામાજિક વિકૃતભયનાં કારણો

- મનોસામાજિક અને જૈવિક
- સામાજિક ભય અને વિકૃત ભયનો ઉત્કાંતિવાદ સંદર્ભ
- માનસિક તૈયારી અને અને સામાજિક ભય
- વારસાગત અને સ્વભાવગત લક્ષણો
- અનિયંત્રતાનું પ્રત્યક્ષીકારણ
- બોધાત્મક ઘટકો

(ડ) સામાજિક વિકૃતભયની સારવાર

- પોલની સારવારનો કિસ્સો

૫. ખુલ્લા સ્થાનો કે ભીડનો વિકૃત ભય

- તીવ્ર ભય રહિત ખુલ્લા સ્થાનનો વિકૃત ભય

યુનિટ ૩. સામાન્યીકૃત ચિંતાની વિકૃતિ

૧. વ્યાખ્યા

૨. સામાન્યીકૃત ચિંતાની વિકૃતિનાં સામાન્ય લક્ષણો

૩. સામાન્યીકૃત વ્યગ્રતાનો પ્રારંભ અને તેનું પ્રમાણ

4. અન્ય વિકૃતિઓ સાથે સામ્ય
5. સામાન્યીકૃત ચિંતાના મનોસામાજિક કારણો
 - મનોવિશ્લેષણાત્મક દ્રષ્ટિબિંદુ
 - ઘણા ઉદ્દીપકો પ્રત્યેનું શાસ્ત્રીય અભીસંધાન
 - આગાહી અને નિયંત્રણ ના કરી શકાય તેવા બનાવોનો ફાળો
 - પ્રભુત્વની લાગણી : વ્યગ્રતા સામે પ્રતિકાર
 - વ્યગ્રતા પૂર્ણ વિચારોનું સમાવેશન
 - ચિંતાનું સ્વરૂપ અને કાર્ય
 - ધમકીરૂપ માહિતી પ્રત્યે બોધાત્મક પક્ષપાત
૬. વિચાર દબાણ અને ક્રિયાદબાણની વિકૃતિ
 - વ્યાખ્યા
 - માર્ક નો કિસ્સો
 - શરૂ થવાની વયઅને ક્રિયાદબાણના લક્ષણો
 - દબાણયુક્ત વિચારના પ્રકારો
 - ક્રિયાદબાણના પ્રકારો
 - સુસંગત વિષયો

યુનિટ ૪. આત્મહત્યા

1. પ્રસ્તાવના
2. આત્મહત્યાનો અર્થ
3. આત્મહત્યા સાથે સંબંધિત ઘટકો
 - લૈંગિક તફાવતો
 - ઉંમર
 - જાતિ
 - ધર્મ
 - લગ્નનો દરજ્જો
 - વ્યવસાય
 - આબોહવા
 - શારીરિક સ્વાસ્થ્ય
 - માનસિક સ્વાસ્થ્ય
 - માનસિક રોગીઓ
 - પહેલાનું આત્મહત્યાનું વર્તન

૪. આત્મહત્યાના રોગલક્ષણો

- નિરાશા
- આંતરિક સંઘર્ષ
- આંતર વૈયક્તિક કટોકટી
- સ્વ-અવમૂલ્યન
- ખિન્નતા
- કુસુમાયોજન અને હતાશા
- નિંદ્રામાં વિક્ષેપો
- મનોભાર
- પ્રત્યાયન
- આવેગશીલતા
- અન્ય લક્ષણો

૫. આત્મહત્યાના કારણો

(અ) સામાજિક - સાંસ્કૃતિક ઘટકો

(બ) મનોવૈજ્ઞાનિક ઘટકો

- ફોયડનો સિક્કાંત
- મેનીન્જરનો સિક્કાંત
- અન્ય સિક્કાંતો

(ક) શારીરિક ઘટકો

- જનીનતત્વો
- ન્યુરોટ્રાન્સમિટર

૬. આત્મહત્યા અટકાવવી

BASIC TEXT BOOKS :

1. Abnormal Psychology And Modern Life - James C.Coleman Published By Taraporewala & Co.Pvt.Ltd.
2. Abnormal Psychology And Modern Life - Carson, Butcher, Mineka, Published By Person Education (Singapore) 1st Ed.2003
3. Adhunik Asamanya Manovigyan (Arunkumarsingh) Publish By Motilal Banarsidas
4. Lehner & Kube.Dynamic Of Personal Adjustment Prentice Hall (1996)
5. Patel M. (1989) 3rd Ed.Abnormal Psychology, University Book Production Board, Ahmedabad
6. Psychopathology-Vinati Aanand, Publish By Motilal Banarasidas

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ મનોવિજ્ઞાન
Core-202 & Elective Paper No.202
(Psychology & Effective Behavior-III)
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

Unit 1.Types And Sources Of Stress

1. Frustration
 - (i) Sources Of Frustration
 - (ii) Common Frustration In Our Culture
2. Conflict
 - (i) Types Of Conflict
 - (ii) Common Conflict In Our Society
3. Pressure
 - (i) Sources Of Pressure
 - (ii) Common Pressure In Our Society

Unit 2.Severity Of Stress

1. Characteristics Of The Adjustive Demand
2. Characteristics Of The Individual
3. Other Key Aspects Of Stress
 - (i) Stress Pattern Are Unique
 - (ii) Stress Patterns May Be Unconscious
4. Adaptation To Stress Is Expensive

Unit 3.Pre-Marital Adjustment

1. Changing Pre-Marital Patterns
 - (i) Sex Role & Relationship Before Marriage
2. Exception Of Marriage
 - (i) Changing Material Relationship & Exception
 - (ii) Reason For Marriage
 - (iii) Why Some People Never Marry
 - (iv) New Standards For Assessing Martial Success
3. Selecting A Mate
 - (i) The Quest For Romantic Love
 - (ii) Why Do Young People Look For?
 - (iii) Key Aspect In Mate Selection
 - (iv) Predicting Martial Success

Unit 4. Marital Adjustment

1. Marital Style & Interaction
2. Factors On Good Martial Adjustment
 - (i) Pre-Marital Background Factors
 - (ii) Personality Factors
 - (iii) Sexual Adjustment
 - (iv) Roles & Mutual Accommodation
 - (v) Environmental Resources, Limitations & Demands

BASIC BOOKS :

- Coleman, J.C, Psychology And Effective Behavior, D.B.Taraporevala Sons & Co.Bombay

શ્રી ગોવિંદ ગુરૂ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૩ મનોવિજ્ઞાન
કોર-૨૦૨ & Elective-૨૦૨
અસરકારક વર્તનનું મનોવિજ્ઞાન
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

યુનિટ ૧. મનોભારના પ્રકારો અને સ્ત્રોત (આધારો)

૧. હતાશા
 - હતાશાના કારણો
 - આપણી સંસ્કૃતિની સામાન્ય હતાશાઓ
૨. સંઘર્ષ
 - સંઘર્ષના પ્રકારો
 - આપણા સમાજના સામાન્ય સંઘર્ષો
૩. દબાણ
 - દબાણના ઉદગમસ્થાનો
 - આપણા સમાજના સામાન્ય દબાણો

યુનિટ ૨. મનોભારની ઉત્કટતા

૧. સમાયોજન પ્રેરક પરિસ્થિતિની લાક્ષણિકતાઓ
૨. વ્યક્તિની ખાસિયતો
૩. મનોભારના અન્ય પાસાઓ
 - મનોભારની ભાતો વિશિષ્ટ હોય છે.
 - મનોભારની ભાતો અજ્ઞાત હોઈ શકે છે.
૪. મનોભાર સાથેનું અનુકૂલન કિંમત માંગી લે છે.

યુનિટ ૩. લગ્નપૂર્વનું અનુકૂલન

૧. લગ્નપૂર્વની બદલાતી ભાતો
 - લગ્નપૂર્વની જાતિગત કે જાતીય ભૂમિકાઓ
૨. લગ્નજીવનની અપેક્ષાઓ
 - બદલાતા લગ્નસંબંધો અને અપેક્ષાઓ
 - લગ્ન કરવાના કારણો
 - કેટલાક લોકો શા માટે લગ્ન કરતા નથી
 - લગ્નની સફળતા મુલવવાના નવા ધોરણો

3. લઝ્ન માટે જીવનસાથીની પસંદગી
 - રોમેન્ટીક પ્રેમ
 - યુવક-યુવતીઓ જીવન સાથીના કયા લક્ષણો જુએ છે.
 - જીવનસાથીની પસંદગી માટેના અન્ય પરિબલો
 - લઝ્નની સફળતાની આગાહી

યુનિટ ૪. લઝ્ન જીવનમાં અનુકૂલન

1. લઝ્નરીત (લઝ્નશૈલી) અને આંતરસંબંધો
2. લઝ્નજીવનમાં સારા અનુકૂલન માટે જવાબદાર પરિબલો
 - લઝ્ન પૂર્વેના પર્યાત પરિબલો
 - વ્યક્તિત્વ ઘટકો
 - જાતીય અનુકૂલન
 - ભૂમિકા વર્તન અને અન્યોન્ય સમાયોજન
 - વાતાવરણમાં વિકાસની શક્યતાઓ કે મર્યાદાઓ

REFERENCE BOOKS :

1. Coleman, J.C, Psychology And Effective Behavior

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ મનોવિજ્ઞાન
Core-212 & Elective Paper No.212
(Psychology & Effective Behavior-Iv)
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

Unit 1.The World of work

1. Changing View Of Work
2. Factors In The Career Planning
 - (i) Stages In Career Planning
 - (ii) Personal Characteristics
3. Special Problems In Vocational Adjustment
 - (i) Working Woman
 - (ii) Disadvantaged Workers

Unit 2.Intellectual Competence Learning

1. The Learner
2. The Tasks
3. Procedure
4. Feedback
5. Creative Thinking
 - (i) Stages Of Creative Thinking
 - (ii) Characteristics Of Creative People

Unit 3.Emotional Competence

1. Patterns Of Expression & Control Of Emotions
2. Understanding & Functioning With Emotions
3. Fostering Constructive Emotions

Unit 4.Social Competence

1. Main Foundations Of Good Interpersonal Relationships
 - (i) Reorganization Of Mutual Purpose, Rights & Responsibilities
 - (ii) A Realistic View Of Self & Others
2. Improving Social Competence
 - (i) Helping To Meet The Needs Of Others
 - (ii) Maintaining Ones Own Integrity

BASIC BOOKS :

Coleman, J.C,Psychology And Effective Behavior, D.B.Taraporevala Sons & Co.Bombay

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ મનોવિજ્ઞાન
કોર-૨૧૨ & Elective - ૨૧૨
અસરકારક વર્તનનું મનોવિજ્ઞાન
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

યુનિટ ૧. વ્યવસાય જગત

૧. વ્યવસાય વિશેના બદલાતા દ્રષ્ટિબિંદુઓ
૨. કારકિર્દીનાં આયોજનમાં રહેલા ઘટકો
 - કારકિર્દીનાં આયોજનના તબક્કા
 - વૈયક્તિક લક્ષણો
 - વ્યાવસાયિક માહિતી
૩. વ્યાવસાયિક સમાયોજનની કેટલીક વિશિષ્ટ સમસ્યાઓ
 - નોકરી કરતી સ્ત્રીઓ
 - લાભવંચિત કર્મચારીઓ

યુનિટ ૨. બૌદ્ધિક ક્ષમતા

૧. અસરકારક શિક્ષણના ઘટકો
 - શીખનાર વ્યક્તિને લગતા ઘટકો
 - શિક્ષણકાર્ય કે સામગ્રીને લગતા ઘટકો
 - શીખવાની રીતો કે પદ્ધતીઓ
 - પ્રતીપુષ્ટિ કે પ્રતીપોષ
૨. સર્જનાત્મક વિચારણા
 - સર્જનાત્મક વિચારણાના તબક્કાઓ
 - સર્જક લોકો કે વ્યક્તિઓના લક્ષણો

યુનિટ ૩. આવેગાત્મક ક્ષમતા

૧. આવેગોની અભિવ્યક્તિ અને નિયંત્રણના સ્વરૂપો કે ભાતો
૨. આવેગોને સમજવું અને તેઓની સાથે કામ પાડવું
૩. રચનાત્મક આવેગો વિકસાવવા

યુનિટ ૪. સામાજિક ક્ષમતા

૧. સારા આંતર વૈયક્તિક સબંધોનાં આધારો
 - પરસ્પર કે હેતુઓ હક્કો અને જવાબદારીઓનો સ્વીકાર

- પોતાની જાત(સ્વ) અને બીજાઓના વિશે વાસ્તવિક ખ્યાલ

2. સામાજિક ક્ષમતાની સુધારણા

- બીજાઓની જરૂરીયાતોના સંતોષમાં મદદ
- પોતાની મૂલ્યનિષ્ઠાની જાળવણી

REFERENCE BOOKS :

1. Coleman, J.C, Psychology And Effective Behavior, D.B.Tara

શ્રી ગોવિંદ ગુરુ યુનિવર્સિટી
બી.એ.સેમેસ્ટર - ૦૪ મનોવિજ્ઞાન
Core-211 & Elective -211
(Psychopathology II)
(Abnormal Psychology)
(જુન ૨૦૧૭ થી અમલમાં)

Unit 1.Stress

1. Meaning And Characteristics Of Stress
2. Reaction To Stress
 - (i) Psychological Reaction
 - (ii) Cognitive Impairment
 - (iii) Emotional Response
 - (a) Anxiety
 - (b) Anger And Aggression
 - (c) Empathy And Depression
3. Psychological Reaction
 - (i) Emergency Response
 - (ii) General Adaptation Syndrome Or Gas
 - (a) Stage Of Alarm Reaction
 - (b) Stage Of Resistance
 - (c) Stage Of Exhaustion
4. Measurement Of Stress
 - (i) Self - Report Method
 - (ii) Behavioural Method
 - (iii) Physiological Indices Method
 - (iv) Biochemical Indicators
5. Categories Of Stressors
 - (i) Stressful Life Events
 - (ii) Conflict Of Motives
 - (iii) Daily Hassles
 - (iv) Work Related Source
 - (v) Environmental Source
 - (vi) Frustration
6. Management Of Stress
 - (i) Individual Approach
 - (ii) Environmental Change Approach

Unit 2.Defense Mechanisms

1. Meaning Of Defense Mechanisms
2. Types Of Defense Mechanisms
 - (1) Attach Mechanism
 - (i) Increased Effort
 - (ii) Fight Into Activity

- (iii) Compensation
- (iv) Reinterpretation
- (v) Compromise
- (2) Blame Assigning Or Attention Diverting Mechanism
 - (i) Rationalization
 - (ii) Attention-Getting Behavior
 - (iii) Identification
 - (iv) Projection
- (3) flight mechanism
 - (i) Fantasy And Day-Dreaming
 - (ii) Withdrawal
 - (iii) Repression
 - (iv) Regression

3. Utility Defense Mechanism In View Point Of Adjustment

Unit 3.Psychomatic Disorders

1. Meaning Of Psychomatic Disorders
2. Types Of Psychomatic Disorders
 - (1) Respiratory Disorders
 - (i) Respiratory Asthma
 - Allergic Asthma
 - Psychogenic Asthma
 - (2) Hayfever
 - (3) Pulmonary Tuberculosis
 - (4) Common Cold

3. Gastro Intestinal Disorders

- (1) Excessive Obesity
- (2) Anorexia Nervosa
- (3) Peptic Ulcer
- (4) Ulcerative Colitis
- (5) Problems Of Bowel And Bladder

4. Cardio - Vascular Disorders

- (1) Essential Hypertension
- (2) Heart Pain
- (3) Headache
- (4) Fainting

5. Dermatological Disorders

- (1) Neuroder
- (2) Urticaria
- (3) Acne Vulgaris

6. Genitor - Urinary Disorders

- (1) Disorders Of Sexual Functions
- (2) Menstruation Disorders
- (3) Urinary Symptoms

7. Other Psychomatic Disorders
 - (1) Migraine
 - (2) Rheumatoid Arth
 - (3) Maniere's Syndrome
 - (4) Cancer

8. Causes Of Psychomatic Disorders
 - (1) Biological Causes
 - (i) Inherity
 - (ii) Autonomus Nervos System
 - (iii) Principle Of Weak Point
 - (2) Psychological Causes
 - (i) Personality Structure
 - (ii) Mental Stress
 - (iii) Repressed Emotion
 - (iv) Interaction Between A Child And Parents
 - (v) Faculty Inter Personal Relations
 - (3) Socio Cultural Causes

9. Treatment Of Psychosomatic Disorders

Unit 4.Mental Health And Psychotherapy

1. Meaning Of Mental Health
2. Movement Of Mental Health
3. The Movement Of Mental Health In India
4. Psychological Treatment
 - (i) Retional Emotive Behavior
 - (Ii) Beaks Cognitive Therapy
 - (iii) Carlrogers Client Centered Therapy
5. Biological Treatment
 1. Coma And Convulsive Therapy
 - Insulin Coma Therapy
 - Electro Convulsive Shock Therapy

BASIC BOOKS :

1. Abnormal Psychology And Modern Life - Carson, Butcher, Mineka,
Published By Person Education (Singapore) 1st Ed.2003
2. Abnormal Psychology And Modern Life - J.C.Coleman Published By Taraporeval &
Co.Pvt.Ltd
3. Adhunik Asamanya Manovigyan (Arunkumar singh)

=====

U.G.B.A. SEMESTER-III, 2017-18

=====

UGBA
Semester III
English
Core Course (CC) & Elective Course (EC) - 201
Title: History of English Literature 1660-1798

Unit No.	Title/Author/Topic
01	- Literary Features of Restoration Age - Restoration Comedy - Major Playwrights of Restoration Comedy
02	-Literary Features of Eighteenth Century -Rise and Development of English Novel in Eighteenth Century - Major Novelists of Eighteenth Century
03	Alexander Pope's <i>The Rape of Lock</i>
04	Acquaintances (Non-detailed) (See the List Below)

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>The Decline and Fall of the Roman Empire</i>	9. <i>Dunciad</i>
2. <i>All for Love</i>	10. <i>The Deserted Village</i>
3. <i>Absalom and Achitophel</i>	11. <i>The Seasons</i>
4. <i>Essay on Dramatic Poesy</i>	12. <i>A Tale of A Tub</i>
5. <i>The Pilgrim's Progress</i>	13. <i>Tom Jones</i>
6. <i>Robinson Crusoe</i>	14. <i>Pamela</i>
7. <i>Gulliver's Travels</i>	15. <i>The Way of the World</i>
8. <i>Elegy Written in a Country Churchyard</i>	

=====

Recommended Reading:

Edward Albert, *History of English Literature*, Oxford University Press, 2007.

Trivedi, R. D., *A Compendious History of English Literature*, New Delhi: Vikas Publishing House Pvt Limited, 2009.

Sanders, Andrew. *The Short Oxford History of English Literature*, Oxford: OUP, 2004

Widdowson, Peter. *The Palgrave Guide to English Literature and its Contexts 1500-2000*, Basingstoke Hampshire: Palgrave Macmillan, 2004.

=====

=====

CC/EC: 201

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 4. Acquaintances (Non-Detailed) (**Seven out of Ten**) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 5. There will be 14 MCQs. Marks 14

Total Marks: 70

External Marks: 70

Internal Marks: 30

Total marks per Course ; 100

=====

U.G.B.A. SEMESTER-III ,2017-18

=====

UGBA
Semester III
English
Core Course (CC) & Elective Course (EC) - 202
Title: Form of Literature: Comedy

Unit No.	Title/Author/Topic
01	-Nature and Characteristics of Comedy - Growth and Development of Comedy
02	Types of Comedy: -Romantic Comedy - Comedy of Humors - Comedy of Ideas
03	William Shakespeare's <i>Twelfth Night</i>
04	Acquaintances (Non-detailed) (See the List Below)

List of Titles for Acquaintances:

1. *As You Like It*
2. *A Midsummer Night's Dream*
3. *Volpone*
4. *The Wild Gallant*
5. *The Shoemaker's Holiday*
6. *The Way of the World*
7. *The Rivals*
8. *The Author's Farce and the Pleasures of the Town*
9. *Importance of Being Earnest*
10. *The Birthday Party*
11. *Who's Afraid of Virginia Woolf?*
12. *Accidental Death of an Anarchist*
13. *Marriage a la Mode*
14. *The School for Scandal*
15. *Pygmalion*

=====

Recommended Reading:

- B. Prasad. A Background to the Study of English Literature, Macmillan Pub. India, 1953.
- R. J. Rees. English Literature: An Introduction for Foreign Readers.
- Upham. The Typical Forms of English Literature.
- Banham, Martin. The Cambridge Guide to Theatre. Cambridge University Press, 1995.
- Bloom, Harold. George Bernard Shaw: Bloom's Major Dramatists. Series. Chelsea House

Publishers, 2000.

Brad book, Muriel Clara. The Growth and Structure of Elizabethan Comedy. Cambridge University Press, 1973.

Nelson, T. G. A. Comedy: An Introduction to Comedy in Literature, Drama and Cinema. Oxford University Press, 1990. (Digitized in 2010)

Seldon, Raman. The Cambridge History of Literary Criticism, CUP, 1995.

Abrahams M.H., A Glossary of Literary Terms, Harcourt Brace College Publishers, 1999

Mehta P.P., Comedy Its Theory and Form, Bareilly U.P.

=====

CC/EC: 202

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 4. . Acquaintances (Non-Detailed) (**Seven out of Ten**) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 5. There will be 14 MCQs. Marks 14

Total Marks: 70

External Marks: 70

Internal Marks: 30

Total marks per Course; 100

U.G.B.A. SEMESTER-III ,2017-18

UGBA
Semester III
English
Core Course (CC) 203
Title: Literary Criticism

Unit No.	Title/Author/Topic
01	-Nature and Functions of Literary Criticism -Qualities of a Literary Critic
02	Figures of Speech: (1) Antithesis (2) Apostrophe (3) Alliteration (4) Metaphor (5) Pun (6) Paradox (7) Personification (8) Simile
03	Literary Terms: (1) Classicism (2) Romanticism (3) Realism (4) Modernism (5) Naturalism
04	Appreciation of a Poem: (1) On His Blindness: John Milton (2) God Made the Country: William Cowper (3) I Had a Dove: John Keats (4) Daffodils: William Wordsworth (5) Pippa's Song: Robert Browning

Recommended Reading:

- Dutton, Richard. An introduction to literary criticism.(York handbooks). Longman, 1984
- Groden, Michael, Martin Kreiswirth, et al (eds). Johns Hopkins Guide to Literary Theory And Criticism, Johns Hopkins University Press, 2005.
- Thaker, P. K. Appreciating English Poetry: A Practical Course and Anthology. Orient Longman, 1999.
- Westland, Peter. Literary Appreciation. English Universities Press, 1950.
- Abrahams,M.H. A Glossary of Literary Terms, Harcourt Brace College Publishers, 1999.
- Mullik.B.R., Principles and History of Literary Criticism, S.Chand & Co.
- Hicks, Malcom, Hutchings, Bill, Literary Criticism A Practical Guide for Students, Universal Book Stall, Delhi
- Peck, Jon, Coyle Martin, Literary Terms and Criticism,Macmillan,1993

=====

CC/EC: 203

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Explain or identify the figures of speech (Any Four out of six) Marks 14

Q. 3. Short Notes based on Unit-III (AnyTwo) Marks 14

Q. 4. Critical Appreciation of a poem. Marks 14

(Any **ONE** out of **THREE** from Unit-IV)

Q. 5. There will be 14 MCQs. Marks 14

Total Marks: 70

External Marks: 70

Internal Marks: 30

Total Marks per Course: 100

=====

=====

U.G.B.A. SEMESTER-IV, 2017-18

=====

UGBA
Semester IV
English
Core Course (CC) & Elective Course (EC) - 211
Title: History of English Literature 1798-1832

Unit No.	Title/Author/Topic
01	-Literary Features of The Romantic Age -Romantic Poets: (1) William Wordsworth (2) John Keats (3) P.B. Shelley (4) S.T. Coleridge
02	Poems: (1) Solitary Reaper : Wordsworth (2) Ode on a Grecian Urn: Keats (3) She Walks in Beauty: Byron (4) Ode to the West Wind : Shelley
03	Jane Austen's <i>Pride and Prejudice</i>
04	Acquaintances (Non-detailed) (See the List Below)

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>The Prelude</i>	9 . <i>Essays of Elia</i>
2. <i>The Rime of the Ancient Mariner</i>	10. <i>Confessions of an English Opium Eater</i>
3. <i>Biographia Literaria</i>	11. <i>Table Talk</i>
4. <i>Adonais</i>	12. <i>Imaginary Conversations</i>
5. <i>The Defence of Poetry</i>	13. <i>Life of Byron</i>
6. <i>Don Juan</i>	14. <i>Pride and Prejudice</i>
7. <i>The Eve of St. Agnes</i>	15. <i>Northanger Abbey</i>
8. <i>Waverley</i>	
- =====

Recommended Reading:

- Birch, Dinah ed., *The Oxford Companion to English Literature*, Oxford: OUP, 2009.
- Chandler, James, *The Cambridge History of English Romantic Literature*. New York: Cambridge University Press, 2012.
- Ferber, Michael, *The Cambridge Introduction to British Romantic Poetry*. New York: Cambridge University Press, 2012.
- Legouis, Emile & Cazamion, *A History of English Literature*, Trans. Helen

- Douglas-Irvine, W. D. MacInnes, The Macmillan Company, 1927. Digitalized 24,July 2006.
-Edward Albert, History of English Literature Oxford University Press, 2007.
-Trivedi,R,D, A Compendious History of English Literature, New Delhi: Vikas Publishing House Pvt. Ltd.,2009

=====
CC/EC: 211

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 4. Acquaintances (Non-Detailed) (**Seven out of Ten**) Marks 14

Q. 5. There will be 14 MCQs. Marks 14

Total Marks: 70

External Marks: 70

Internal Marks: 30

Total Marks per Course: 100

=====

U.G.B.A. SEMESTER-IV, 2017-18

=====

UGBA
Semester IV
English
Core Course (CC) & Elective Course (EC) - 212
Title: Indian English Literature

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	Rabindranath Tagore	<i>Post office</i>
02	Ruskin Bond	<i>The Blue Umbrella</i>
03	Poems: (1) 'The Professor': Nissim Ezekiel (2) 'Grandfather': Dom Moraes (3) 'Homeless': Vikram Sheth (4) 'Small-Scale Reflections on a Great House' – A. K. Ramanujan	<i>Twenty Indian Poems</i> Edited by Arvind Krishna Mehrotra, Oxford University Press
04	Acquaintances (Non-detailed) (See the List Below)	

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>Autobiography of an Unknown Indian</i>	9. <i>The Serpent and the Rope</i>
2. <i>Untouchable</i>	10. <i>Savitri</i>
3. <i>The Discovery of India</i>	11. <i>A Train to Pakistan</i>
4. <i>Voices in the City</i>	12. <i>Five Point Someone</i>
5. <i>The Walled City</i>	13. <i>Nagamandala</i>
6. <i>My Story</i>	14. <i>The God of Small Things</i>
7. <i>Hymns in Darkness</i>	15. <i>Hind Swaraj</i>
8. <i>Gitanjali</i>	

Recommended Reading:

- Iyengar, K. R. Srinivasa, Indian Writing in English. New Delhi: Sterling Publisher Pvt. Ltd., 2007.
- Iyengar, K. R. Srinivasa, Rabindranath Tagore: a critical introduction. New Delhi: Sterling, 1985, Digitized 19 Mar 2008.
- Khorana, Meena G., The Life and Works of Ruskin Bond, Santa Barbara: Praeger, 2003. (Digitized 5 Mar 2008.)
- Naik, M. K., A History of Indian English Literature. New Delhi, Sahitya Akademi

Ray, Mohit Kumar, Studies on Rabindranath Tagore, Volume 1. New Delhi:
Atlantic Publishers, 2004.

- Surendran, K.V., Indian English Poetry: New Perspectives. New Delhi: Sarup & Sons-2002.

=====

CC/EC: 212

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 4. Acquaintances (Non-Detailed) (**Seven out of Ten**) Marks 14

Q. 5. There will be 14 MCQs. Marks 14

Total Marks: 70

External Marks: 70

Internal Marks: 30

Total Marks per Course: 100

=====

U.G.B.A. SEMESTER-IV, 2017-18

UGBA
Semester IV
English
Core Course (CC) - 213
Title: Literary Criticism

Unit No.	Title/Author/Topic
01	A. Plato B. Aristotle
02	A. Philip Sidney B. John Dryden
03	Figures of Speech: (1) Anticlimax (2) Assonance (3) Climax (4) Hyperbole (5) Irony (6) Litotes (7) Metonymy (8) Synecdoche
04	Literary Terms : (1) Post Modernism (2) Feminist Criticism (3) Post Structuralism (4) New Criticism (5) Post Colonialism

Recommended Reading:

- Adams, Stephen, Poetic Designs: An Introduction to Meters, Verse Forms, and Figures of Speech. Ontario, Canada: Broadview Press, 1997.
B. Prasad, An Introduction to English Criticism, Mac Millian.
Atkins, J.W.H., Literary Criticism in Antiquity: Graeco-Roman- Vol. II. London: Methuen & Co., 1952.
- Baldick, Chris, The Oxford Dictionary of Literary Terms. New York: Oxford University Press, 2008.
- Grube, George Maximilian Anthony, The Greek And Roman Critics. Indiana, US: Hackett, 1995.
- Habib, M. A. R., Literary Criticism from Plato to the Present: An Introduction. New Delhi: Wiley-Blackwell, 2011.
- Mallik, Nilanko, Compact English Prosody and Figures of Speech. New Delhi: Macmillan India, 2010.
-Abrahams,M,H, A Glossary of Literary Terms, Harcourt Brace College Publishers, 1999.
-Mullik.B.R., Principles and History of Literary Criticism, S.Chand & Co.

=====

CC/EC: 213

Examination Pattern for external exams:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Explain or identify the figures of speech (Any Four out of six) Marks 14

Q. 4. Short Notes – (Any Two) Marks 14

Q. 5. There will be 14 MCQs. Marks 14

Total Marks: 70

External Marks: 70

Internal Marks: 30

Total Marks per Course: 100

=====

General English Syllabus for B. A. Sem. I
(EFFECTIVE FROM JUNE 2017 TILL FURTHER NOTIFICATION)

Objectives:

- (i) To enhance students' understanding of grammatical items.
- (ii) To eradicate their grammatical errors.
- (iii) To improve their grammatical competence.

Prescribed Texts:

New Dimensions- Macmillan Publishers (Gujarati Medium)

****Journey through Words - An Anthology of Prose and Poetry (English Medium) by Orient Longman (English Medium)**

Unit — I: (Prose) 14

1. The Secret of Work- Swami Vivekananda
2. Bores- E.V. Lucas
3. The Book of Nature- Jawaharlal Nehru
4. Maintaining Democracy- Dr. B. R. Ambedkar

Unit — II (Poetry) 14

1. How Soon Hath Time- John Milton
2. The Village School Master- Oliver Goldsmith
3. The Education of Nature- William Wordsworth

Unit — III (Grammar) 14

- (a) Parts of Speech -Identification of Nouns/Verbs/ Adjective /adverbs
- (b) Forms of BE, DO and HAVE
- (c) Subject-Verb Agreement
- (d) Tense- Simple Present Tense; Simple Past Tense; Simple Future Tense

Unit-IV- Composition & Comprehension 14

(A) Paragraph Writing (about 80-100 words)

List of Topics for Paragraph Writing:

PERSONAL:

A Visit to Bazar(Haat); My Town; My Family; My College; Our Festivals ;My Favourite Teacher/ Leader/ Actor/Actress; My Favourite TV Serial/ Film/ Game ;My Ambition in Life

STATE/ NATION/ MEDIA:

India — Unity in Diversity; Importance of Studying English TV — a boon or curse?, Mobile Phone and Our Life

ENVIRONMENT/ SOCIAL LIFE:

- (a) Pollution (b) Global Warming (c) Trees — Our Best Friends (d) Water -The Elixir of Life
- (e) Women Empowerment

(b) Comprehension of a Passage

Unit-V- Multiple Choice Questions (From Unit-I to III) 14

Recommended Reading:

- (a) David Green: *Contemporary English Grammar Structure and Usage*
 - (b) M L Tickoo and Subramanian: *Intermediate Grammar, Usage and Composition*
 - (c) Wren and Martin — *High School English Grammar and Composition*
 - (d) Raymond Murphy — *Intermediate English Grammar*
 - (e) Martinet and Thomson — *A Practical English Grammar*
-

Paper Style for Semester-I - General English

Question–1: (From Unit–I)

- (A) Short Answer Questions. (Five out of Eight) (10)
- (B) A Short Note. (One out of Three) (04)

Question–2: (From Unit–II)

- (A) Short Answer Questions (Four out of Six) (08)
- (B) Questions from the Text Based Vocabulary: (06)

N.B. Refer to the glossary given after each lesson.

Question–3: (From Unit–III)

- (A) Identification of Parts of Speech. - (05)
- (B) Fill in the blanks with appropriate forms of BE, DO & HAVE. - (06)
- (C) Fill in the blanks/ Change the sentences from one tense to another. - (03)

Question–4: (From Unit–IV)

- (A) Comprehension, Unseen passage (08)

[**N. B.:** The passage should be of about 100 words. **Only Four** questions will be asked. Each question will carry **TWO** marks.]

- (B) A Short Composition on any one topic (06)

Question–5: MCQ (From Unit–I to III) (14)

There will be 14 MCQs.

General English Syllabus for B. A. Sem. II
(EFFECTIVE FROM JUNE 2017 TILL FURTHER NOTIFICATION)

Prescribed Texts:

New Dimensions- Macmillan Publishers (Gujarati Medium)

****Journey through Words - An Anthology of Prose and Poetry (English Medium) by Orient Longman (English Medium)**

Unit — I : (Prose)	14
(i) On Shaking Hands- A.G. Gardiner	
(ii) Father's Help –R.K. Narayan	
(iii) Students and Their Duties- Gopal Krishna Gokhale	
(iv) The Owl who was God- James Thurber	
Unit — II (Poetry)	14
(i) Nothing Gold Can Stay- Robert Frost	
(ii) Obituary- A.K. Ramanujan	
(iii) On Killing A tree- Gieve Patel	
Unit — III (Grammar)	14
(A) Modal Auxiliaries (can, could, shall, should, will, would, may, might, must)	
(B)	
(i) Revision of Simple Tenses (as prescribed in the Semester-I.)	
(ii) Continuous Tense- Present, Past and Future	
(C) Articles	
(D) Types of Sentences: Assertive (Declarative), Interrogative, Imperative and Exclamatory (Note: Questions should aim at assessing only the students' ability to identify the types of sentences.)	
Unit — IV (Composition & Comprehension)	14
(A) Dialogue writing (in about 100 words)	
Topics:	
1. A meeting of two friends	
2. NCC/ NSS	
3. Discussion about preparation of Examination	
4. A talk about the popular TV serial	
5. A conversation on the uses and abuses of mobile phones	
6. A conversation about vacation plans	
(B) Unseen passage	
N. B.: The passage should be of about 150 words. Only Four questions will be asked. Each question will carry TWO marks.	
Unit-V- Multiple Choice Questions (From Unit-I to III)	14
Recommended Reading:	
(a) David Green: <i>Contemporary English Grammar Structure and Usage</i>	
(b) M L Tickoo and Subramanian: <i>Intermediate Grammar, Usage and Composition</i>	
(c) Wren and Martin — <i>High School English Grammar and Composition</i>	
(d) Raymond Murphy — <i>Intermediate English Grammar</i>	
(e) Martinet and Thomson — <i>A Practical English Grammar</i>	

Paper Style for Semester–II - General English

Question–1: (From Unit–I)

- (A) Short Answer Questions (Five out of Eight) (10)
- (B) A Short Note (One out of three.) (04)

Question–2: (From Unit–II)

- (A) Write brief answers of any THREE (Out of five) (09)
- (B) Questions on the Text based Vocabulary (05)

Question–3: Unit–III (Grammar)

- (A) Fill in the blanks with appropriate modal auxiliary verbs (04)
- (B) Insert appropriate articles (04)
- (C) Fill in the blanks with appropriate verb forms (03)
- (D) Identify the types of sentences (03)

(Note: Questions should aim at assessing only the students' ability to identify the types of sentences.)

Question–4: Unit–IV Composition & Comprehension

- (A) Develop a dialogue on any ONE in about 150 words: (Out of three) (06)
- (B) Comprehension (08)

Question–5: Unit–I to III–MCQs (14)

There will be 14 MCQs.

Syllabus for UGBA Sem. – V & VI

ENGLISH (Core Course)

(2018-2019 onwards)

U.G.B.A. SEMESTER-V

UGBA

Semester V

English

Core Course (CC)–301

Title: History of English Literature: 1832--1890

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	A. Literary Features of the Victorian Age B. Trends in Victorian Poetry & Major Poets (Browning & Tennyson) C. Features of Victorian Novels & Major Novelists (Dickens, Bronte Sisters & Thackeray)	<i>History of English Literature</i> by Edward Albert, (Oxford University Press)
02	Poems: 1. Tennyson – ‘In Memoriam- From the Epilogue’ 2. Browning – ‘My Last Duchess’ 3. Arnold – ‘Longing’	<i>‘The Winged World’</i> (An Anthology of Poems for Degree Course) by David Green, Macmillan
03	Emily Bronte	<i>Wuthering Heights</i>
04	Acquaintances (Non-detailed)	(See the Note below)

Note:

Unit 4: Acquaintances with the works of writers of this period.

(Questions of objective nature can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age (period) to which it belongs).

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>Unto this Last</i>	9. <i>Men and Women</i>
2. <i>Modern Painters</i>	10. <i>The History of Henry Esmond</i>
3. <i>Culture and Anarchy</i>	11. <i>The Pickwick Papers</i>
4. <i>Sartor Resartus</i>	12. <i>Wuthering Heights</i>
5. <i>Past and Present</i>	13. <i>Middlemarch</i>
6. <i>Sonnets from the Portuguese</i>	14. <i>In Memorium</i>
7. <i>Enoch Arden</i>	15. <i>The Lotos-Eaters</i>
8. <i>Atlanta in Calydon</i>	

Recommended Reading:

-Alexander, Michael. *A History of English Literature*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2000.

-Birch, Dinah ed. *The Oxford Companion to English Literature*, Oxford: OUP, 2009.

-Manning, Mick & Granström, Brita, *Charles Dickens: Scenes From An Extraordinary Life*, Frances Lincoln Children's Books, 2011.

-Nayar, Pramod K. *A Short History of English Literature*, New Delhi: Foundation Books, 2009

-Rickett, Arthur Crompton, *The History of English Literature*. Dodge: New York, 1912.

-Sanders, Andrew. *The Short Oxford History of English Literature*, Oxford: OUP, 2004.

CC: 301

Examination Pattern:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 4. Answers based on Unit -4 (7/9) (Non-detailed) Marks 14

Q. 5. MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

UGBA

Semester V

English

Core Course (CC) – 302

Title: Form of Literature - Tragedy

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	A. Definitions and Characteristics of Tragedy B. Growth and Development of Tragedy	<i>English Literature – An Introduction for Foreign Readers</i> by R. J. Rees (Macmillan Publication) (For MCQs only)
02	Types of Tragedy: 1. Classic & Greek Tragedy 2. Senecan & Revenge Tragedy 3. Romantic Tragedy 4. Heroic Tragedy 5. Tragic Comedy 6. Domestic Tragedy	<i>A Companion to Literary Forms</i> by Padmaja Ashok (Pub: Orient Blackswan)
03	<i>William Shakespeare</i>	<i>Julius Caesar</i>
04	Acquaintances (Non-Detailed)	See the note below

Note:

Unit 4: List of Titles for Acquaintances:

The objective type of questions can be framed in which the students will be asked to write the name of the author and the subgenre of form of the work like Shakespearean Tragedy or Greek Tragedy etc.

Sr. No.	Work
1.	<i>All My Sons</i>
2.	<i>Hamlet</i>
3.	<i>Dr. Faustus</i>
4.	<i>Prometheus Bound</i>
5.	<i>Ghosts: A Domestic Tragedy in Three Acts</i>
6.	<i>Murder in the Cathedral</i>
7.	<i>Emperor Jones</i>
8.	<i>A Streetcar Named Desire</i>
9.	<i>Electra or Elektra</i>
10.	<i>Othello</i>
11.	<i>Medea</i>
12.	<i>The Father</i>
13.	<i>Justice: A Tragedy in Four Acts</i>
14.	<i>The Spanish Tragedy</i>
15.	<i>The Duchess of Malfi</i>

Recommended Reading:

- Banham, Martin. *The Cambridge Guide to Theatre*. Cambridge University Press, 1995.
 - Bradley, A.C. *Shakespearean Tragedy: Lectures on Hamlet, Othello, King Lear, Macbeth*. Delhi: Atlantic Pub., 2000.
 - Bushnell, Rebecca. *Tragedy: A Short Introduction*. Blackwell Pub, 2008.
 - Easterling P. E.(ed). *The Cambridge Companion to Greek Tragedy*. Cambridge University Press, 1997.
 - Leech, Clifford. *Tragedy: The Critical Idiom*. Methuen & Co.,1969.
 - Rees, R.J. *English Literature. An Introduction to Foreign Readers*. New Delhi, Macmillan,1982.
- :
-

CC: 302

Examination Pattern:

- Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 2. Short Notes based on Unit -2 (2/4) (Up to 400-450 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 4. Answers based on Unit -4 (7 out of 9) (Non-detailed) Marks 14
- Q. 5. MCQs from Unit 1 – 4 (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

UGBA
Semester V
English
Core Course (CC) – 303
Title: Literary Criticism

Unit No.	Topic	Text
01	A. Alexander Pope- His Classicism, Function of Criticism, Remarks of Literature, His Deviations from Classicism. B. Dr. Johnson-Historical Approach, Views of Poetry, on kinds of Poetry, Versification & Poetic Diction.	<i>An Introduction to English Criticism</i> by B. Prasad (Pub.: Macmillan)
02	A. William Wordsworth- Concept of Poetry and Poetic Diction B. S.T. Coleridge- Theory of Imagination, On Poetic Genius.	<i>An Introduction to English Criticism</i> by B. Prasad (Pub.: Macmillan)
03	Introduction to Indian Literary Criticism A. Concept of Structure Underlying Natyashashtra B. An Introduction to the concept of Rasa C. Bhava, Vibhava, Anubhava and Vyabhicari-bhavas	<i>Indian Literary Criticism</i> By G. N. Devy (Pub.: Orient Blackswan, 2002) [For MCQs only]
04	Literary Concepts and Terms: 1. Surrealism 2. Formalism 3. Expressionism 4. Humanism 5. Existentialism	<i>A Glossary of Literary Terms</i> <i>Tenth Edition</i> By M.H. Abrams [For MCQs only]

Recommended Reading:

Baldick, Chris. *The Oxford Dictionary of Literary Terms*. Oxford: University Press, 2001.

-Kapoor, Kapil. *Literary Theory: Indian Conceptual Framework*. New Delhi: East West Press, 1998.

Nandi Tapasvi, *Bharat Munipranitam Natyasastram*, Vol. 2 (Chpt. 6) Ahmedabad, Saraswati Pustak Bhandar ,1995.

Nagarajan ,M.S ., *English Literary Criticism and Theory: An Introductory History* Orient Blackswan , 2011.

Patnaik, P., *Rasa in Aesthetics*. New Delhi: D. K. Printworld, 1997.

Peck, John and Martin Coyle. *Literary Terms and Criticism*. Macmillan, London, 1993.

Raghavan V. and Nagendra (Ed.) *An Introduction to Indian Poetics*. Madras: Macmillan, 1970.

Selden, Raman ,*The Cambridge History of Literary Criticism*. Cambridge University Press, 1995.

Seturaman, V.S. *Indian Aesthetics:An Introduction*. Macmillan Publishers India Limited, 2000.

Sreekantaiyya, TN. *Indian Poetics*. Trans. N. BalaSubrahmanya. New Delhi: SahityaAkademi, 2001.

Vatsyayan, Kapil. *Bharata: The Natyasastra*. New Delhi: Sahitya Akademi, 2001.

CC: 303

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Long Answer based on Unit -3 (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 4.	Short Notes based on Unit -4 (2/4)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA

Semester V

English

Core Course (CC) –304

Title: Indian English Literature

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	Mahesh Dattani	<i>Tara</i> Orient Blackswan Pub.
02	Short Stories: 1. 'The Cleft' by Prajwal Parajuly 2. 'A Devoted Son' by Anita Desai 3. 'Let's Go Home' by Kewlian Sio	Transcendence: Selected Prose & Poetry (Macmillan Publication)
03	Poems: 1. 'Sita' by Toru Dutt 2. 'The Tiger & the Deer' by Sri Aurobindo 3. 'Night of the Scorpion' by Nissim Ezekiel	Transcendence: Selected Prose & Poetry (Macmillan Publication)
04	Acquaintances (Non-detailed)	See the Note below

Note:

Unit 04

Questions of objective nature can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age (period) to which it belongs.

List of Titles for Acquaintances:

1. *Tara*
2. *Hayavadana*
3. *Golden Gate*
4. *Fire on the Mountain*
5. *The Wreck*
6. *A Matter of Time*
7. *Kanthapura*
8. *Nectar in a Sieve*
9. *Time to Change*
10. *The English Teacher*
11. *The Sea of Poppies*
12. *Coolie*
13. *Malabar Mind*
14. *Situation in Delhi*
15. *The Mark of Vishnu and other Stories*

Recommended Reading:

-Mehrotra, Arvind Krishna (ed). 1992. *The Oxford India Anthology of Twelve Modern Indian Poets*. Calcutta: Oxford University Press.

-Mehrotra, Arvind Krishna (ed). 2003. *A History of Indian Literature in English*. New York: Columbia University Press.

-Naik, M K. 1982. *A History of Indian English Literature*. Delhi: Sahitya Akademi.

-Srivivas Iyengar, K R. *Indian Writing in English*. Delhi: Sterling Publishers Pvt. Ltd. 1962.

-Surendran, K.V., *Indian English Poetry: New Perspectives*. New Delhi: Sarup & Sons, 2002.

-Tharu, Susie J and K Lalitha. 1990. *Women Writing in India – Volumes I and II*. New Delhi: Oxford University Press.

CC: 304

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	Format 1: General Question OR General Question	OR
	Format 2: General Question OR Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	Format 1: General Question OR General Question	OR
	Format 2: General Question OR Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	Format 1: General Question OR General Question	OR
	Format 2: General Question OR Short Notes – 2 out of 2	
Q. 4.	Answers based on Unit -4 (7/9) (Non-detailed)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA

Semester V

English

Core Course (CC) – 305

Title: Introduction to English Language and Spoken English

[ONLY FOR THE REGULAR STUDENTS]

Unit No.	Topic	Text
01	Section – I: English Language A. General Considerations B. General Characteristics of English C. The Indo-European Family of Languages	<i>The English Language</i> by C. L. Wrenn (Vikas Pub. House Pvt. Ltd) [Chapter- I]
02	Word Origin (English Etymology) See the List - A below	<i>The English Language</i> by C. L. Wrenn (Vikas Pub. House Pvt. Ltd)
03	Section – II: Phonetics and Spoken English A. Introduction B. The Speech Mechanism C. The Description of Speech Sounds D. The Phoneme, the Syllable And Prosodic Features	<i>Spoken English: A Manual of Speech and Phonetics</i> by R. K. Bansal & J. B. Harrison, Fourth Edition 2013, (Orient Blackswan)
04	Phonetic Transcription See the List - B below	No particular text is prescribed

Note:

A. List of Words for Unit -2(Terminology for Language Study)

Allophones, Dialect, Discourse, Etymology, First Language, Foreign Language, Grammar, IPA, Language Acquisition, Lexicology, Lingua franca, Linguistics, Morphology, Primary Accent, Phoneme, Phonology, Secondary Accent, Second Language, Syllable, Syntax

B. List of Words for Unit -4 Phonetic Transcription:

Thank	Field	Father	Vain	Trouble
These	Piece	Look	About	Blood
Bit	Receive	Quality	Allow	Aunt
Bed	Machine	Knowledge	Town	Laugh
Bad	Police	Morning	Dear	Elder
Bus	People	Before	Severe	Might
Card	Eat	Awkward	Fierce	Frighten
Hot	Feel	Quarter	Share	Though
All	Enough	Towards	Their	Good
Force	Matches	Daughter	Sure	Cushion
Horse	Reduce	Social	Tour	Sugar
Book	Subject(s)	Go	Button	Music
Rule	Useless	Most	Bottle	Solve
Tube	Wanted	Narrow	Early	Call
Serve	System	Road	Nice	Hall
Account	Surface	Soap	Idea	North
Drama	Handkerchief	Shoulder	Sleep	Court
Gate	Minute	Choose	Ink	Pour
Bite	Money	Tooth	Thick	Door
Boil	Carriage	Nuisance	Begin	Warm
Home	Bargain	Beauty	Depend	Don't
Houses	Mountain	Perfect	Talked	Know
Cheer	Foreign	Thirst	Laughed	Nose
Air	Say	Search	Passes	Open
Poor	Straight	About	Singer	Honour
Pen	Eight	Breakfast	Longer	Island
Bag	They	Gentleman	Cattle	Finger
Take	Breath	Particular	Burst	Satisfy

Day	Father	Standard	Here	Cried
Then	Jealous	Instrument	Fans	Child
Sea	Pleasant	Sentence	Keys	Choice
Zoo	Bury	Entertain	Pens	Annoy
Shade	Leisure	Otherwise	Seize	Roll
Measure	Said	Terrible	Learn	Foot
Hand	Mass	Observe	Silence	Duty
Make	Rank	Produce(n)	Wear	Loose
Night	Bundle	Beggar	Much	You
Long	Union	Mother	Thus	Fruit
Lamp	Young	Colour	Uncle	Shoe
Rain	Does	Through	Dozen	Two
Yes	Large	Picture	Govern	Girl
Wait	March	Theatre	Whip	Murder
Sing	Basket	Write	Career	Human
Table	Castle	Climb	Thicker	Journey
Complete	Master	Cycle	Parties	Nature
Immediate	Answer	Keep	Guilty	Mouth
Cheese	Branch	Chain	Paste	Chalk
Lead	Bath	Join	Break	
Reach	Calm	Face	Tax	

Recommended Reading:

- Balasubramaniam.T. *A Textbook of English Phonetics for Indian Students*. Macmillan Publishers India, 2000.
- Jones, Daniel. *English Pronouncing Dictionary Series*. Eds. Peter Roach, James Hartman, Jane Setter. Cambridge University Press, 2006.
- Lowe, Michelle and Ben Graham. *English Language for Beginners*. Orient Longman Ltd: Chennai, 2000.
- Millward Celia M., Hayes, Mary. *A Biography of the English Language*. Cengage Learning, 2011.
- Penny Ur, *A Course in Language Teaching*, Cambridge University Press: UK, 1991.

- Ramamurthi, Lalitha .*A History of English Language and Elements of Phonetics*. Macmillan, Publishers India, 2000.
 - Winkler, Elizabeth Grace. *Understanding Language*. Continuum International Publishing Group: New York,2008.
-
-

CC: 305

Examination Pattern :

Q. 1. Section-I

Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.2. Questions based on Unit -02 (7/10) (2 marks × 7) Marks 14

Q. 3. Section-II

Short Notes based on Unit-03 (7marks ×2) Marks 14

Q. 4. Phonetic Transcription based on Unit-04 (1 mark ×14) Marks 14

Q. 5. MCQs from Unit 1-3 (1 mark ×14) Marks 14

Total Marks 70

[Note :To be asked from Unit – 1,2,3]

Note: For visually challenged students in place of phonetic transcription Objective questions from Unit-01, Unit-02 and Unit-03 will be asked (7/9)

General Format of the Question Paper

Q.1. Questions from Unit - 1 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.2. Questions from Unit - 2 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.3. Questions from Unit - 3 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.4. Questions from Unit - 4 - 7/9 (Non-detailed Acquaintances)

Q.5.MCQs: Three from each unit and rest of the two from any of the units specified in the exam pattern.

(The MCQs must test Reasoning, Knowledge, Understanding and Application skills of the students. The questions can be asked in the form of objective type, true or false, match the columns, choose the correct option etc.)

Note:

- 1. Wherever needed, according to the requirement of the units, minor changes in the examination pattern have been mentioned in the Syllabus itself.**
 - 2. The texts prescribed for some of the Units are recommended only to assist the students with MCQs. The students may be encouraged to read related reference books for long answers.**
-

U.G.B.A. SEMESTER-VI

UGBA

Semester VI

English

Core Course (CC) –311

Title: History of English Literature: 1890-1939

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	A. Literary Features of The Modern Age B. Trends of Modern English Poetry C. Traits of Modern English Novels D. Features of Modern English Drama	<i>History of English Literature</i> by Edward Albert, (Oxford University Press) [For MCQs only]
02	Poems By W.B. Yeats 1. The Second Coming 2. Adam's Curse 3. The Wild Swans At Coole' 4. Easter-1916	'The Winged World' (An Anthology of Poems for Degree Course) by David Green, Macmillan
03	G. B. Shaw	<i>Arms and The Man</i>
04	Acquaintances (Non-detailed)	See the Note below

Note:

Unit 4: Acquaintances with the works of writers of this period.

(Questions of objective nature can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age/period to which it belongs.)

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>Character and Comedy</i>	9. <i>Heart of Darkness</i>
2. <i>Lord Jim</i>	10. <i>The Waste Land</i>
3. <i>The Doctor's Dilemma</i>	11. <i>When We Are Married</i>
4. <i>The Orators</i>	12. <i>The Sacred Flame</i>
5. <i>The Golden Bowl</i>	13. <i>Counter-Attack</i>
6. <i>Shakespearean Tragedy</i>	14. <i>Portraits in Miniature</i>
7. <i>Tess of D'Urbervilles</i>	15. <i>The Rainbow</i>
8. <i>The Playboy of the Western World</i>	

Recommended Reading:

- Birch, Dinah ed., *The Oxford Companion to English Literature*, Oxford: OUP, 2009.
- Legouis, Emile & Cazamion, A *History of English Literature*, Trans. Helen Douglas-Irvine, W. D. MacInnes, The Macmillan Company, 1927. Digitalized 24 Jul 2006.
- Loewenstein, David & Janel Mueller, eds., *The Cambridge History of Early Modern English Literature*, Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
- Trivedi, R. D., *A Compendious History of English Literature*, New Delhi: Vikas Publishing House Pvt Limited, 2009.

CC: 311

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 4.	Answers based on Unit -4 (7/9) (Non-detailed)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA
Semester V
English
Core Course (CC) – 312

Title: Forms of Literature: Novel

Unit No.	Topic	Text
01	(1) Definitions and Characteristics of Novel as a form of literature (2) Growth and Development of Novel	<i>English Literature – An Introduction for Foreign Readers</i> by R. J. Rees (Macmillan Pub. India Ltd.) (Chapter Three) (For MCQs only)
02	Types of Novel: (1) Picaresque Novel (2) Historical Novel (3) Psychological Novel (4) Autobiographical Novel	<i>A Companion to Literary Forms</i> by Padmaja Ashok (Orient BlackSwan) [For MCQs only]
03	Henry Fielding	<i>Joseph Andrews</i>
04	Acquaintances (Non-Detailed)	See the list below

Unit 4: List of Titles for Acquaintances:

(The objective type of questions can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the subgenre of form of the work like the Stream of Consciousness Novel or Social Novel etc. and the age/period to which it belongs.)

1. <i>Jane Eyre</i> 2. <i>Tom Jones</i> 3. <i>The Mill on the Floss</i> 4. <i>To the Lighthouse</i> 5. <i>Emma</i> 6. <i>Brave New World</i> 7. <i>Robinson Crusoe</i>	9. <i>Heart of Darkness</i> 10. <i>Sons and Lovers</i> 11. <i>Wuthering Heights</i> 12. <i>Great Expectations</i> 13. <i>Gone with the Wind</i> 14. <i>Ulysses</i> 15. <i>The Portrait of an Artist as a Young Man</i>

Recommended Reading:

Booth, [Wayne C](#), *The Rhetoric of Fiction*, Chicago Press, 1983.

-Forster, E. M. *Aspects of the Novel*. (1954) London: Rosetta Books, 2002

-Hudson, William Henry. *An Introduction to the Study of Literature*. New Delhi : Atlantic, 2006.

-McKeon, Michael, *Theory of the Novel: A Historical Approach* .Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2000.

-[Mishra, Pankaj](#) (ed.) "E.M. Forster." *India in Mind: An Anthology*. New York: Vintage Books, 2005.

-Price, Leah *The Anthology and the Rise of the Novel: From Richardson to George Eliot*. London: Cambridge University 2003.

-Rees, R.J. *English Literature. An Introduction to Foreign Readers*. New Delhi : Macmillan, 1982.

Selden, Raman. *The Cambridge History of Literary Criticism*. Cambridge University Press, 1995.

CC: 312

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 4.	Answers based on Unit -4 (7/9)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA
Semester VI
English
Core Course (CC) –313
Title: Literary Criticism

Unit No.	Topic	Text
01	A. I. A. Richards –Nature of Poetry , Poetry and Communication B. F.R. Levis- Conception of Literature, Conception of the Business of Criticism	For A& B <i>An Introduction to English Criticism</i> by B. Prasad
02	A. Matthew Arnold: Touchstone Method B. T.S. Eliot: True Criticism, Theory of impersonal art of Poetry	<i>An Introduction to English Criticism</i> by B. Prasad (Pub.: Macmillan) I
03	Elements of Indian Poetics A. An Introduction to the Concept of Dhvani by Anandavardhana. B. Three Levels of Meaning- Abhidha, Lakshana, Vyanajana. C. Types of Dhvani- VastuDhvani, AlankarDhvani, Rasa Dhvani	<i>Indian Literary Criticism</i> By G. N. Devy (Pub.: Orient Blackswan, 2002)
04	Literary Concepts and Terms: 1. Cultural Studies 2. Reader-Response Theory 3. New Historicism 4. Deconstruction 5. Eco-Criticism	<i>A Glossary of Literary Terms</i> TENTH EDITION By M. H. Abrams & G.C. Harpham

Recommended Reading:

- Adams, Stephen, *Poetic Designs: An Introduction to Meters, Verse Forms, and Figures of Speech*. Ontario, Canada: Broadview Press, 1997.
- Atkins, J.W.H., *Literary Criticism in Antiquity: Graeco-Roman- Vol. II*. London : Methuen & Co.,1952.
- Baldick, Chris,*The Oxford Dictionary of Literary Terms*. New York : Oxford University Press, 2008.

- Daiches , David , *Critical Approaches to English Literature*. Orient Blackswan, 1984
 - Habib, M. A. R., *Literary Criticism from Plato to the Present: An Introduction*. New Delhi: Wiley-Blackwell, 2011.
 - Habib, M. A. R., *Modern Literary Criticism and Theory*: (Pub.: Blackwell)
 - Nagarajan, M.S., *English Literary Criticism and Theory: An Introductory History* Orient Blackswan , 2011.
 - -Nandi Tapasvi, *Bharat Munipranitam Natyasastram*, Vol. 2 (Chpt. 6) Ahmedabad, Saraswati Pustak Bhandar ,1995.
 - Raghavan V. and Nagendra (Ed.) *An Introduction to Indian Poetics*. Madras: MacMillan, 1970.
 - Ramamurthi, Lalitha. *An Introduction to Literary Theory*. Chennai: University of Madras, 2006.
 - Seturaman, V.S. *Indian Aesthetics: An Introduction*. Macmillan Publishers India Limited, 2000.
 - Selden, Raman , *The Cambridge History of Literary Criticism*. Cambridge University Press, 1995.
-

CC: 313

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Short Notes based on Unit-3: (2/4)	Marks 14
Q. 4.	Short Notes based on Unit -4 (2/4)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA
Semester VI
English
Core Course (CC) – 314
Title: American Literature

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	The Old Man And the Sea	<i>Ernest Hemingway</i>
02	The Hairy Ape	Eugene O’Neill
03	Poems: 1. ‘Song of Myself’ by Walt Whitman 2. ‘Because I Could not Stop for Death by Emily Dickinson 3. ‘To My Dear and Loving Husband’ by Ann Bradstreet	Transcendence: <i>Selected Prose & Poetry</i> (Macmillan Publication)
04	Acquaintances (Non-detailed)	See the Note below

Note: Unit 04

Questions of objective nature can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age (period) to which it belongs.

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>Death of a Salesman</i> 2. <i>Beloved</i> 3. <i>The Portrait of a Lady</i> 4. <i>Desire Under the Elms</i> 5. <i>The Great Gatsby</i> 6. <i>The Scarlet Letter</i> 7. <i>Leaves of Grass</i> 8. <i>For Whom the Bell Tolls</i>	9. <i>The Glass Menagerie</i> 10. <i>The Color Purple</i> 11. <i>I Know Why the Caged Bird Sings</i> 12. <i>The Adventures of Huckleberry Finn</i> 13. <i>The Grapes of Wrath.</i> 14. <i>Moby-Dick</i> 15. <i>Who’s Afraid of Virginia Woolf?</i>
-

Recommended Reading:

- Baym, Nina (ed). *The Norton Anthology of American Literature*. New York: W.W. Norton & Company, 2007. Print.
 - Berkin, Carol (ed). *Encyclopedia of American Literature*, Vol. 1, 2, & 3:
 - Gray, Richard. *A History of American Literature*. Blackwell, 2004.
-

CC: 314

Examination Pattern :

- Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 4. Answers based on Unit -4 (7/9)(Non-detailed) Marks 14
- Q. 5. MCQs from 1-4 (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

UGBA

Semester VI

English

Core Course – 315

Title: English Language Teaching and Spoken English

[ONLY FOR THE REGULAR STUDENTS]

Unit No.	Topic	Text
01	Section – I: English Language Teaching A. Importance and Functions of Language B. Aims and Objectives of Teaching English	<i>English Language Teaching: Approaches and Methodologies</i> by Navita Arora (Tata McGraw Hill Education Pvt. Ltd.,New Delhi)
02	A. Methods of Teaching English B. Digital Portfolio: Use of ICT in Learning Exercise for Language Competency	<i>English Language Teaching: Approaches and Methodologies</i> by Navita Arora (Tata McGraw Hill Education Pvt. Ltd.,New Delhi)
03	Section – II: Phonetics and Spoken English A. Word Stress B. Features of Connected Speech C. Factors affecting the International Intelligibility of Indian English and Suggestions for Improvement	<i>Spoken English: A Manual of Speech and Phonetics</i> by R. K. Bansal & J. B. Harrison, Fourth Edition 2013, Orient Blackswan
04	Viva Voce	-

Recommended Reading:

- Balasubramaniam.T. *A Textbook of English Phonetics for Indian Students*.Macmillan Publishers India, 2000.
 - Kapoor ,Kapil and Gupta. R.S. Eds. *English in India: Issues and Problems*. Delhi: Academic Foundation. 1995.
 - Nagaraj, Geetha. *English Language Teaching: Approaches, Methods, Techniques*. Orient Longman, 1996.
 - Ramamurthi, Lalitha. *A History of English Language and Elements of Phonetics*. Macmillan, Publishers India, 2000.
 - Sheorey , Ravi. *Learning and Teaching English in India*. Sage Pub, 2006.
 - Suzana, Roopa. *A Practical Course in English Pronunciation*. Tata McGraw Hill New Delhi, 2013.
-
-

CC: 315(EA)

Examination Pattern:

- Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
- Format 1:** General Question **OR** General Question **OR**
- Format 2:** General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
- Format 1:** General Question **OR** General Question **OR**
- Format 2:** General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 3. (A) Short Notes based on Unit -3 (1/2) (Up to 400-450 words) Marks 07
- (B) Mark Word Stress based on Unit -03 (7/7) (1×7) Marks 07
- Q. 4. MCQs from Unit 1-3 (1mark ×14) Marks 14
- Q. 5. VIVA VOCE Marks 14

Total Marks: 70

General Format of the Question Paper

Q.1. Questions from Unit - 1 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.2. Questions from Unit - 2 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.3. Questions from Unit - 3 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.4. Questions from Unit - 4

Q.5.MCQs: Three from each unit and rest of the two from any of the units specified in the exam pattern.

(The MCQs must test Reasoning, Knowledge, Understanding and Application skills of the students. The questions can be asked in the form of objective type, true or false, match the columns, choose the correct option etc.)

Note:

- 1. Wherever needed, according to the requirement of the units, minor changes in the examination pattern have been mentioned in the Syllabus itself.**
- 2. The texts prescribed for some of the Units are recommended only to assist the students with MCQs. The students may be encouraged to read related reference books for long answers.**

Syllabus for UGBA Sem. – V & VI

ENGLISH (Core Course)

(2018-2019 onwards)

U.G.B.A. SEMESTER-V

UGBA

Semester V

English

Core Course (CC)–301

Title: History of English Literature: 1832--1890

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	A. Literary Features of the Victorian Age B. Trends in Victorian Poetry & Major Poets (Browning & Tennyson) C. Features of Victorian Novels & Major Novelists (Dickens, Bronte Sisters & Thackeray)	<i>History of English Literature</i> by Edward Albert, (Oxford University Press)
02	<u>Poems:</u> 1. Tennyson – ‘In Memoriam- From the Epilogue’ 2. Browning – ‘My Last Duchess’ 3. Arnold – ‘Longing’	<i>‘The Winged World’</i> (An Anthology of Poems for Degree Course) by David Green, Macmillan
03	Emily Bronte	<i>Wuthering Heights</i>
04	Acquaintances (Non-detailed)	(See the Note below)

Note:

Unit 4: Acquaintances with the works of writers of this period.

(Questions of objective nature can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age (period) to which it belongs).

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>Unto this Last</i>	9. <i>Men and Women</i>
2. <i>Modern Painters</i>	10. <i>The History of Henry Esmond</i>
3. <i>Culture and Anarchy</i>	11. <i>The Pickwick Papers</i>
4. <i>Sartor Resartus</i>	12. <i>Wuthering Heights</i>
5. <i>Past and Present</i>	13. <i>Middlemarch</i>
6. <i>Sonnets from the Portuguese</i>	14. <i>In Memorium</i>
7. <i>Enoch Arden</i>	15. <i>The Lotos-Eaters</i>
8. <i>Atlanta in Calydon</i>	

Recommended Reading:

-Alexander, Michael. *A History of English Literature*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2000.

-Birch, Dinah ed. *The Oxford Companion to English Literature*, Oxford: OUP, 2009.

-Manning, Mick & Granström, Brita, *Charles Dickens: Scenes From An Extraordinary Life*, Frances Lincoln Children's Books, 2011.

-Nayar, Pramod K. *A Short History of English Literature*, New Delhi: Foundation Books, 2009

-Rickett, Arthur Crompton, *The History of English Literature*. Dodge: New York, 1912.

-Sanders, Andrew. *The Short Oxford History of English Literature*, Oxford: OUP, 2004.

CC: 301

Examination Pattern:

Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q. 4. Answers based on Unit -4 (7/9) (Non-detailed) Marks 14

Q. 5. MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

UGBA

Semester V

English

Core Course (CC) – 302

Title: Form of Literature - Tragedy

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	A. Definitions and Characteristics of Tragedy B. Growth and Development of Tragedy	<i>English Literature – An Introduction for Foreign Readers</i> by R. J. Rees (Macmillan Publication) (For MCQs only)
02	Types of Tragedy: 1. Classic & Greek Tragedy 2. Senecan & Revenge Tragedy 3. Romantic Tragedy 4. Heroic Tragedy 5. Tragic Comedy 6. Domestic Tragedy	<i>A Companion to Literary Forms</i> by Padmaja Ashok (Pub: Orient Blackswan)
03	<i>William Shakespeare</i>	<i>Julius Caesar</i>
04	Acquaintances (Non-Detailed)	See the note below

Note:

Unit 4: List of Titles for Acquaintances:

The objective type of questions can be framed in which the students will be asked to write the name of the author and the subgenre of form of the work like Shakespearean Tragedy or Greek Tragedy etc.

Sr. No.	Work
1.	<i>All My Sons</i>
2.	<i>Hamlet</i>
3.	<i>Dr. Faustus</i>
4.	<i>Prometheus Bound</i>
5.	<i>Ghosts: A Domestic Tragedy in Three Acts</i>
6.	<i>Murder in the Cathedral</i>
7.	<i>Emperor Jones</i>
8.	<i>A Streetcar Named Desire</i>
9.	<i>Electra or Elektra</i>
10.	<i>Othello</i>
11.	<i>Medea</i>
12.	<i>The Father</i>
13.	<i>Justice: A Tragedy in Four Acts</i>
14.	<i>The Spanish Tragedy</i>
15.	<i>The Duchess of Malfi</i>

Recommended Reading:

- Banham, Martin. *The Cambridge Guide to Theatre*. Cambridge University Press, 1995.
 - Bradley, A.C. *Shakespearean Tragedy: Lectures on Hamlet, Othello, King Lear, Macbeth*. Delhi: Atlantic Pub., 2000.
 - Bushnell, Rebecca. *Tragedy: A Short Introduction*. Blackwell Pub, 2008.
 - Easterling P. E.(ed). *The Cambridge Companion to Greek Tragedy*. Cambridge University Press, 1997.
 - Leech, Clifford. *Tragedy: The Critical Idiom*. Methuen & Co.,1969.
 - Rees, R.J. *English Literature. An Introduction to Foreign Readers*. New Delhi, Macmillan,1982.
- :
-

CC: 302

Examination Pattern:

- Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 2. Short Notes based on Unit -2 (2/4) (Up to 400-450 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 4. Answers based on Unit -4 (7 out of 9) (Non-detailed) Marks 14
- Q. 5. MCQs from Unit 1 – 4 (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

UGBA
Semester V
English
Core Course (CC) – 303
Title: Literary Criticism

Unit No.	Topic	Text
01	A. Alexander Pope- His Classicism, Function of Criticism, Remarks of Literature, His Deviations from Classicism. B. Dr. Johnson-Historical Approach, Views of Poetry, on kinds of Poetry, Versification & Poetic Diction.	<i>An Introduction to English Criticism</i> by B. Prasad (Pub.: Macmillan)
02	A. William Wordsworth- Concept of Poetry and Poetic Diction B. S.T. Coleridge- Theory of Imagination, On Poetic Genius.	<i>An Introduction to English Criticism</i> by B. Prasad (Pub.: Macmillan)
03	Introduction to Indian Literary Criticism A. Concept of Structure Underlying Natyashashtra B. An Introduction to the concept of Rasa C. Bhava, Vibhava, Anubhava and Vyabhicari-bhavas	<i>Indian Literary Criticism</i> By G. N. Devy (Pub.: Orient Blackswan, 2002) [For MCQs only]
04	Literary Concepts and Terms: 1. Surrealism 2. Formalism 3. Expressionism 4. Humanism 5. Existentialism	<i>A Glossary of Literary Terms</i> <i>Tenth Edition</i> By M.H. Abrams [For MCQs only]

Recommended Reading:

Baldick, Chris. *The Oxford Dictionary of Literary Terms*. Oxford: University Press, 2001.

-Kapoor, Kapil. *Literary Theory: Indian Conceptual Framework*. New Delhi: East West Press, 1998.

Nandi Tapasvi, *Bharat Munipranitam Natyasastram*, Vol. 2 (Chpt. 6) Ahmedabad, Saraswati Pustak Bhandar ,1995.

Nagarajan ,M.S ., *English Literary Criticism and Theory: An Introductory History* Orient Blackswan , 2011.

Patnaik, P., *Rasa in Aesthetics*. New Delhi: D. K. Printworld, 1997.

Peck, John and Martin Coyle. *Literary Terms and Criticism*. Macmillan, London, 1993.

Raghavan V. and Nagendra (Ed.) *An Introduction to Indian Poetics*. Madras: Macmillan, 1970.

Selden, Raman ,*The Cambridge History of Literary Criticism*. Cambridge University Press, 1995.

Seturaman, V.S. *Indian Aesthetics:An Introduction*. Macmillan Publishers India Limited, 2000.

Sreekantaiyya, TN. *Indian Poetics*. Trans. N. BalaSubrahmanya. New Delhi: SahityaAkademi, 2001.

Vatsyayan, Kapil. *Bharata: The Natyasastra*. New Delhi: Sahitya Akademi, 2001.

CC: 303

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Long Answer based on Unit -3 (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 4.	Short Notes based on Unit -4 (2/4)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA

Semester V

English

Core Course (CC) –304

Title: Indian English Literature

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	Mahesh Dattani	<i>Tara</i> Orient Blackswan Pub.
02	Short Stories: 1. 'The Cleft' by Prajwal Parajuly 2. 'A Devoted Son' by Anita Desai 3. 'Let's Go Home' by Kewlian Sio	Transcendence: <i>Selected Prose & Poetry</i> (Macmillan Publication)
03	Poems: 1. 'Sita' by Toru Dutt 2. 'The Tiger & the Deer' by Sri Aurobindo 3. 'Night of the Scorpion' by Nissim Ezekiel	Transcendence: <i>Selected Prose & Poetry</i> (Macmillan Publication)
04	Acquaintances (Non-detailed)	See the Note below

Note:

Unit 04

Questions of objective nature can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age (period) to which it belongs.

List of Titles for Acquaintances:

1. *Tara*
2. *Hayavadana*
3. *Golden Gate*
4. *Fire on the Mountain*
5. *The Wreck*
6. *A Matter of Time*
7. *Kanthapura*
8. *Nectar in a Sieve*
9. *Time to Change*
10. *The English Teacher*
11. *The Sea of Poppies*
12. *Coolie*
13. *Malabar Mind*
14. *Situation in Delhi*
15. *The Mark of Vishnu and other Stories*

Recommended Reading:

- Mehrotra, Arvind Krishna (ed). 1992. *The Oxford India Anthology of Twelve Modern Indian Poets*. Calcutta: Oxford University Press.
- Mehrotra, Arvind Krishna (ed). 2003. *A History of Indian Literature in English*. New York: Columbia University Press.
- Naik, M K. 1982. *A History of Indian English Literature*. Delhi: Sahitya Akademi.
- Srivivas Iyengar, K R. *Indian Writing in English*. Delhi: Sterling Publishers Pvt. Ltd. 1962.
- Surendran, K.V., *Indian English Poetry: New Perspectives*. New Delhi: Sarup & Sons, 2002.
- Tharu, Susie J and K Lalitha. 1990. *Women Writing in India – Volumes I and II*. New Delhi: Oxford University Press.
-
-

CC: 304

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	Format 1: General Question OR General Question	OR
	Format 2: General Question OR Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	Format 1: General Question OR General Question	OR
	Format 2: General Question OR Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	Format 1: General Question OR General Question	OR
	Format 2: General Question OR Short Notes – 2 out of 2	
Q. 4.	Answers based on Unit -4 (7/9) (Non-detailed)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA

Semester V

English

Core Course (CC) – 305

Title: Introduction to English Language and Spoken English

[ONLY FOR THE REGULAR STUDENTS]

Unit No.	Topic	Text
01	Section – I: English Language A. General Considerations B. General Characteristics of English C. The Indo-European Family of Languages	<i>The English Language</i> by C. L. Wrenn (Vikas Pub. House Pvt. Ltd) [Chapter- I]
02	Word Origin (English Etymology) See the List - A below	<i>The English Language</i> by C. L. Wrenn (Vikas Pub. House Pvt. Ltd)
03	Section – II: Phonetics and Spoken English A. Introduction B. The Speech Mechanism C. The Description of Speech Sounds D. The Phoneme, the Syllable And Prosodic Features	<i>Spoken English: A Manual of Speech and Phonetics</i> by R. K. Bansal & J. B. Harrison, Fourth Edition 2013, (Orient Blackswan)
04	Phonetic Transcription See the List - B below	No particular text is prescribed

Note:

A. List of Words for Unit -2(Terminology for Language Study)

Allophones, Dialect, Discourse, Etymology, First Language, Foreign Language, Grammar, IPA, Language Acquisition, Lexicology, Lingua franca, Linguistics, Morphology, Primary Accent, Phoneme, Phonology, Secondary Accent, Second Language, Syllable, Syntax

B. List of Words for Unit -4 Phonetic Transcription:

Thank	Field	Father	Vain	Trouble
These	Piece	Look	About	Blood
Bit	Receive	Quality	Allow	Aunt
Bed	Machine	Knowledge	Town	Laugh
Bad	Police	Morning	Dear	Elder
Bus	People	Before	Severe	Might
Card	Eat	Awkward	Fierce	Frighten
Hot	Feel	Quarter	Share	Though
All	Enough	Towards	Their	Good
Force	Matches	Daughter	Sure	Cushion
Horse	Reduce	Social	Tour	Sugar
Book	Subject(s)	Go	Button	Music
Rule	Useless	Most	Bottle	Solve
Tube	Wanted	Narrow	Early	Call
Serve	System	Road	Nice	Hall
Account	Surface	Soap	Idea	North
Drama	Handkerchief	Shoulder	Sleep	Court
Gate	Minute	Choose	Ink	Pour
Bite	Money	Tooth	Thick	Door
Boil	Carriage	Nuisance	Begin	Warm
Home	Bargain	Beauty	Depend	Don't
Houses	Mountain	Perfect	Talked	Know
Cheer	Foreign	Thirst	Laughed	Nose
Air	Say	Search	Passes	Open
Poor	Straight	About	Singer	Honour
Pen	Eight	Breakfast	Longer	Island
Bag	They	Gentleman	Cattle	Finger
Take	Breath	Particular	Burst	Satisfy

Day	Father	Standard	Here	Cried
Then	Jealous	Instrument	Fans	Child
Sea	Pleasant	Sentence	Keys	Choice
Zoo	Bury	Entertain	Pens	Annoy
Shade	Leisure	Otherwise	Seize	Roll
Measure	Said	Terrible	Learn	Foot
Hand	Mass	Observe	Silence	Duty
Make	Rank	Produce(n)	Wear	Loose
Night	Bundle	Beggar	Much	You
Long	Union	Mother	Thus	Fruit
Lamp	Young	Colour	Uncle	Shoe
Rain	Does	Through	Dozen	Two
Yes	Large	Picture	Govern	Girl
Wait	March	Theatre	Whip	Murder
Sing	Basket	Write	Career	Human
Table	Castle	Climb	Thicker	Journey
Complete	Master	Cycle	Parties	Nature
Immediate	Answer	Keep	Guilty	Mouth
Cheese	Branch	Chain	Paste	Chalk
Lead	Bath	Join	Break	
Reach	Calm	Face	Tax	

Recommended Reading:

- Balasubramaniam.T. *A Textbook of English Phonetics for Indian Students*. Macmillan Publishers India, 2000.
- Jones, Daniel. *English Pronouncing Dictionary Series*. Eds. Peter Roach, James Hartman, Jane Setter. Cambridge University Press, 2006.
- Lowe, Michelle and Ben Graham. *English Language for Beginners*. Orient Longman Ltd: Chennai, 2000.
- Millward Celia M., Hayes, Mary. *A Biography of the English Language*. Cengage Learning, 2011.
- Penny Ur, *A Course in Language Teaching*, Cambridge University Press: UK, 1991.

- Ramamurthi, Lalitha .*A History of English Language and Elements of Phonetics*. Macmillan, Publishers India, 2000.
 - Winkler, Elizabeth Grace. *Understanding Language*. Continuum International Publishing Group: New York,2008.
-

CC: 305

Examination Pattern :

Q. 1. Section-I

Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.2. Questions based on Unit -02 (7/10) (2 marks × 7) Marks 14

Q. 3. Section-II

Short Notes based on Unit-03 (7marks ×2) Marks 14

Q. 4. Phonetic Transcription based on Unit-04 (1 mark ×14) Marks 14

Q. 5. MCQs from Unit 1-3 (1 mark ×14) Marks 14

Total Marks 70

[Note :To be asked from Unit – 1,2,3]

Note: For visually challenged students in place of phonetic transcription Objective questions from Unit-01, Unit-02 and Unit-03 will be asked (7/9)

General Format of the Question Paper

Q.1. Questions from Unit - 1with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.2. Questions from Unit - 2with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.3. Questions from Unit - 3 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.4. Questions from Unit - 4 -7/9 (Non-detailed Acquaintances)

Q.5.MCQs: Three from each unit and rest of the two from any of the units specified in the exam pattern.

(The MCQs must test Reasoning, Knowledge, Understanding and Application skills of the students. The questions can be asked in the form of objective type, true or false, match the columns, choose the correct option etc.)

Note:

- 1. Wherever needed, according to the requirement of the units, minor changes in the examination pattern have been mentioned in the Syllabus itself.**
 - 2. The texts prescribed for some of the Units are recommended only to assist the students with MCQs. The students may be encouraged to read related reference books for long answers.**
-

U.G.B.A. SEMESTER-VI

UGBA

Semester VI

English

Core Course (CC) –311

Title: History of English Literature: 1890-1939

Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	A. Literary Features of The Modern Age B. Trends of Modern English Poetry C. Traits of Modern English Novels D. Features of Modern English Drama	<i>History of English Literature</i> by Edward Albert, (Oxford University Press) [For MCQs only]
02	Poems By W.B. Yeats 1. The Second Coming 2. Adam's Curse 3. The Wild Swans At Coole' 4. Easter-1916	'The Winged World' (An Anthology of Poems for Degree Course) by David Green, Macmillan
03	G. B. Shaw	<i>Arms and The Man</i>
04	Acquaintances (Non-detailed)	See the Note below

Note:

Unit 4: Acquaintances with the works of writers of this period.

(Questions of objective nature can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age/period to which it belongs.)

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>Character and Comedy</i>	9. <i>Heart of Darkness</i>
2. <i>Lord Jim</i>	10. <i>The Waste Land</i>
3. <i>The Doctor's Dilemma</i>	11. <i>When We Are Married</i>
4. <i>The Orators</i>	12. <i>The Sacred Flame</i>
5. <i>The Golden Bowl</i>	13. <i>Counter-Attack</i>
6. <i>Shakespearean Tragedy</i>	14. <i>Portraits in Miniature</i>
7. <i>Tess of D'Urbervilles</i>	15. <i>The Rainbow</i>
8. <i>The Playboy of the Western World</i>	

Recommended Reading:

- Birch, Dinah ed., *The Oxford Companion to English Literature*, Oxford: OUP, 2009.
- Legouis, Emile & Cazamion, A *History of English Literature*, Trans. Helen Douglas-Irvine, W. D. MacInnes, The Macmillan Company, 1927. Digitalized 24 Jul 2006.
- Loewenstein, David & Janel Mueller, eds., *The Cambridge History of Early Modern English Literature*, Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
- Trivedi, R. D., *A Compendious History of English Literature*, New Delhi: Vikas Publishing House Pvt Limited, 2009.

CC: 311

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 4.	Answers based on Unit -4 (7/9) (Non-detailed)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA
Semester V
English
Core Course (CC) – 312

Title: Forms of Literature: Novel

Unit No.	Topic	Text
01	(1) Definitions and Characteristics of Novel as a form of literature (2) Growth and Development of Novel	<i>English Literature – An Introduction for Foreign Readers</i> by R. J. Rees (Macmillan Pub. India Ltd.) (Chapter Three) (For MCQs only)
02	Types of Novel: (1) Picaresque Novel (2) Historical Novel (3) Psychological Novel (4) Autobiographical Novel	<i>A Companion to Literary Forms</i> by Padmaja Ashok (Orient BlackSwan) [For MCQs only]
03	Henry Fielding	<i>Joseph Andrews</i>
04	Acquaintances (Non-Detailed)	See the list below

Unit 4: List of Titles for Acquaintances:

(The objective type of questions can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the subgenre of form of the work like the Stream of Consciousness Novel or Social Novel etc. and the age/period to which it belongs.)

1. <i>Jane Eyre</i> 2. <i>Tom Jones</i> 3. <i>The Mill on the Floss</i> 4. <i>To the Lighthouse</i> 5. <i>Emma</i> 6. <i>Brave New World</i> 7. <i>Robinson Crusoe</i>	9. <i>Heart of Darkness</i> 10. <i>Sons and Lovers</i> 11. <i>Wuthering Heights</i> 12. <i>Great Expectations</i> 13. <i>Gone with the Wind</i> 14. <i>Ulysses</i> 15. <i>The Portrait of an Artist as a Young Man</i>

Recommended Reading:

Booth, [Wayne C](#), *The Rhetoric of Fiction*, Chicago Press, 1983.

-Forster, E. M. *Aspects of the Novel*. (1954) London: Rosetta Books, 2002

-Hudson, William Henry. *An Introduction to the Study of Literature*. New Delhi : Atlantic, 2006.

-McKeon, Michael, *Theory of the Novel: A Historical Approach* .Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2000.

-[Mishra, Pankaj](#) (ed.) "E.M. Forster." *India in Mind: An Anthology*. New York: Vintage Books, 2005.

-Price, Leah *The Anthology and the Rise of the Novel: From Richardson to George Eliot*. London: Cambridge University 2003.

-Rees, R.J. *English Literature. An Introduction to Foreign Readers*. New Delhi : Macmillan, 1982.

Selden, Raman. *The Cambridge History of Literary Criticism*. Cambridge University Press, 1995.

CC: 312

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 4.	Answers based on Unit -4 (7/9)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA
Semester VI
English
Core Course (CC) –313
Title: Literary Criticism

Unit No.	Topic	Text
01	A. I. A. Richards –Nature of Poetry , Poetry and Communication B. F.R. Levis- Conception of Literature, Conception of the Business of Criticism	For A& B <i>An Introduction to English Criticism</i> by B. Prasad
02	A. Matthew Arnold: Touchstone Method B. T.S. Eliot: True Criticism, Theory of impersonal art of Poetry	<i>An Introduction to English Criticism</i> by B. Prasad (Pub.: Macmillan) I
03	Elements of Indian Poetics A. An Introduction to the Concept of Dhvani by Anandavardhana. B. Three Levels of Meaning- Abhidha, Lakshana, Vyanajana. C. Types of Dhvani- VastuDhvani, AlankarDhvani, Rasa Dhvani	<i>Indian Literary Criticism</i> By G. N. Devy (Pub.: Orient Blackswan, 2002)
04	Literary Concepts and Terms: 1. Cultural Studies 2. Reader-Response Theory 3. New Historicism 4. Deconstruction 5. Eco-Criticism	<i>A Glossary of Literary Terms</i> TENTH EDITION By M. H. Abrams & G.C. Harpham

Recommended Reading:

- Adams, Stephen, *Poetic Designs: An Introduction to Meters, Verse Forms, and Figures of Speech*. Ontario, Canada: Broadview Press, 1997.
- Atkins, J.W.H., *Literary Criticism in Antiquity: Graeco-Roman- Vol. II*. London : Methuen & Co.,1952.
- Baldick, Chris,*The Oxford Dictionary of Literary Terms*. New York : Oxford University Press, 2008.

- Daiches , David , *Critical Approaches to English Literature*. Orient Blackswan, 1984
 - Habib, M. A. R., *Literary Criticism from Plato to the Present: An Introduction*. New Delhi: Wiley-Blackwell, 2011.
 - Habib, M. A. R., *Modern Literary Criticism and Theory*: (Pub.: Blackwell)
 - Nagarajan, M.S., *English Literary Criticism and Theory: An Introductory History* Orient Blackswan , 2011.
 - -Nandi Tapasvi, *Bharat Munipranitam Natyasastram*, Vol. 2 (Chpt. 6) Ahmedabad, Saraswati Pustak Bhandar ,1995.
 - Raghavan V. and Nagendra (Ed.) *An Introduction to Indian Poetics*. Madras: MacMillan, 1970.
 - Ramamurthi, Lalitha. *An Introduction to Literary Theory*. Chennai: University of Madras, 2006.
 - Seturaman, V.S. *Indian Aesthetics: An Introduction*. Macmillan Publishers India Limited, 2000.
 - Selden, Raman , *The Cambridge History of Literary Criticism*. Cambridge University Press, 1995.
-

CC: 313

Examination Pattern :

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	Short Notes based on Unit-3: (2/4)	Marks 14
Q. 4.	Short Notes based on Unit -4 (2/4)	Marks 14
Q. 5.	MCQs from Unit 1-4 (1mark ×14)	Marks 14

Total Marks: 70

UGBA
Semester VI
English
Core Course (CC) – 314
Title: American Literature

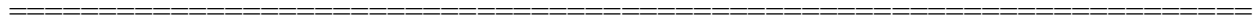
Unit No.	Title/Author/Topic	Text
01	The Old Man And the Sea	<i>Ernest Hemingway</i>
02	The Hairy Ape	Eugene O’Neill
03	Poems: 1. ‘Song of Myself’ by Walt Whitman 2. ‘Because I Could not Stop for Death by Emily Dickinson 3. ‘To My Dear and Loving Husband’ by Ann Bradstreet	Transcendence: <i>Selected Prose & Poetry</i> (Macmillan Publication)
04	Acquaintances (Non-detailed)	See the Note below

Note: Unit 04

Questions of objective nature can be framed in which the students will be asked to write the name of the author, the year of publication, the form of the work and the age (period) to which it belongs.

List of Titles for Acquaintances:

1. <i>Death of a Salesman</i> 2. <i>Beloved</i> 3. <i>The Portrait of a Lady</i> 4. <i>Desire Under the Elms</i> 5. <i>The Great Gatsby</i> 6. <i>The Scarlet Letter</i> 7. <i>Leaves of Grass</i> 8. <i>For Whom the Bell Tolls</i>	9. <i>The Glass Menagerie</i> 10. <i>The Color Purple</i> 11. <i>I Know Why the Caged Bird Sings</i> 12. <i>The Adventures of Huckleberry Finn</i> 13. <i>The Grapes of Wrath.</i> 14. <i>Moby-Dick</i> 15. <i>Who’s Afraid of Virginia Woolf?</i>

Recommended Reading:

- Baym, Nina (ed). *The Norton Anthology of American Literature*. New York: W.W. Norton & Company, 2007. Print.
 - Berkin, Carol (ed). *Encyclopedia of American Literature*, Vol. 1, 2, & 3:
 - Gray, Richard. *A History of American Literature*. Blackwell, 2004.
-

CC: 314

Examination Pattern :

- Q. 1. Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 2. Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 3. Long Answer based on Unit -3 (1/2) (Up to 850-900 words) Marks 14
Format 1: General Question **OR** General Question **OR**
Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2
- Q. 4. Answers based on Unit -4 (7/9)(Non-detailed) Marks 14
- Q. 5. MCQs from 1-4 (1mark ×14) Marks 14

Total Marks: 70

UGBA

Semester VI

English

Core Course – 315

Title: English Language Teaching and Spoken English

[ONLY FOR THE REGULAR STUDENTS]

Unit No.	Topic	Text
01	Section – I: English Language Teaching A. Importance and Functions of Language B. Aims and Objectives of Teaching English	<i>English Language Teaching: Approaches and Methodologies</i> by Navita Arora (Tata McGraw Hill Education Pvt. Ltd.,New Delhi)
02	A. Methods of Teaching English B. Digital Portfolio: Use of ICT in Learning Exercise for Language Competency	<i>English Language Teaching: Approaches and Methodologies</i> by Navita Arora (Tata McGraw Hill Education Pvt. Ltd.,New Delhi)
03	Section – II: Phonetics and Spoken English A. Word Stress B. Features of Connected Speech C. Factors affecting the International Intelligibility of Indian English and Suggestions for Improvement	<i>Spoken English: A Manual of Speech and Phonetics</i> by R. K. Bansal & J. B. Harrison, Fourth Edition 2013, Orient Blackswan
04	Viva Voce	-

Recommended Reading:

- Balasubramaniam.T. *A Textbook of English Phonetics for Indian Students*.Macmillan Publishers India, 2000.
 - Kapoor ,Kapil and Gupta. R.S. Eds. *English in India: Issues and Problems*. Delhi: Academic Foundation. 1995.
 - Nagaraj, Geetha. *English Language Teaching: Approaches, Methods, Techniques*. Orient Longman, 1996.
 - Ramamurthi, Lalitha. *A History of English Language and Elements of Phonetics*. Macmillan, Publishers India, 2000.
 - Sheorey , Ravi. *Learning and Teaching English in India*. Sage Pub, 2006.
 - Suzana, Roopa. *A Practical Course in English Pronunciation*. Tata McGraw Hill New Delhi, 2013.
-
-

CC: 315(EA)

Examination Pattern:

Q. 1.	Long Answer based on Unit -1 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 2.	Long Answer based on Unit -2 (1/2) (Up to 850-900 words)	Marks 14
	<u>Format 1:</u> General Question <u>OR</u> General Question	<u>OR</u>
	<u>Format 2:</u> General Question <u>OR</u> Short Notes – 2 out of 2	
Q. 3.	(A) Short Notes based on Unit -3 (1/2) (Up to 400-450 words)	Marks 07
	(B) Mark Word Stress based on Unit -03 (7/7) (1×7)	Marks 07
Q. 4.	MCQs from Unit 1-3 (1mark ×14)	Marks 14
Q. 5.	VIVA VOCE	Marks 14

Total Marks: 70

General Format of the Question Paper

Q.1. Questions from Unit - 1 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.2. Questions from Unit - 2 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.3. Questions from Unit - 3 with Internal Options.

Format 1: General Question **OR** General Question **OR**

Format 2: General Question **OR** Short Notes – 2 out of 2

Q.4. Questions from Unit - 4

Q.5.MCQs: Three from each unit and rest of the two from any of the units specified in the exam pattern.

(The MCQs must test Reasoning, Knowledge, Understanding and Application skills of the students. The questions can be asked in the form of objective type, true or false, match the columns, choose the correct option etc.)

Note:

- 1. Wherever needed, according to the requirement of the units, minor changes in the examination pattern have been mentioned in the Syllabus itself.**
- 2. The texts prescribed for some of the Units are recommended only to assist the students with MCQs. The students may be encouraged to read related reference books for long answers.**

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A.Sem.- III General English Syllabus

(EFFECTIVE FROM JUNE 2017 TILL FURTHER NOTIFICATION)

**TEXT: Singing Rivers and Speaking Stones ed. by Shanta Rameshwar Rao,
Orient Longman**

Unit I: PROSE 14

Lesson 1: 'Pret in the House'	<u>Ruskin Bond</u>
Lesson 2: 'I Prepare to go to Coimbatore	<u>Kasturi Sreenivasn</u>
Lesson 3: 'My Muscles Froze'	<u>Richard Wright</u>
Lesson 4: 'No Witchcraft For Sale'	<u>Doris Lessing</u>

Unit II: POETRY 14

1. 'The Listeners' :	<u>Walter de la Mare</u>
2. 'Who Are You?' :	<u>Pasuvayya { Sundara Ramaswamy }</u>
3. 'The Village Schoolmaster':	<u>Oliver Goldsmith</u>

Unit III: GRAMMAR 14

(A) PERFECT TENSE (PRESENT ,PAST & FUTURE)

PERFECT CONTINUOUS TENSE (PRESENT & PAST)

(B) WORLD BUILDING (PREFIX & SUFFIX)

(C) ACTIVE & PASSIVE VOICE

Unit IV: READING AND WRITING 14

(A) TEXT BASED COMPREHENSION

(B) LETTER WRITING (PERSONAL LETTERS : INVITATION ,CONGRATULATION
AND CONDOLENCE)

Unit-V- Multiple Choice Questions (From all the above Three units) 14

REFERENCE BOOKS

1. David Green: Contemporary English Grammar Structure and Usage
2. M L Tickoo and Subramanian: Intermediate Grammar, Usage and Composition
3. Wren and Martin High School English Grammar and Composition
4. Raymond Murphy Intermediate English Grammar
5. Martinet and Thomson A Practical English Grammar

Sem.- III - General English Paper Style

QUESTION: 1

- [A] Write five short answers [Out of Seven from Unit-I] [10]
[B] Write a short note [Out of Three from Unit-I] [04]

QUESTION: 2

- [A] Write five short answers [Out of Seven from Unit II] [10]
[B] Vocabulary based questions [Matching words with their meanings from Unit II] [04]

QUESTION: 3

- (I) Fill in the blanks from Unit III – **Part-A** [04]
(II) Making new words with Prefixes and Suffixes -**Part-** [04]
(III) Change the Voice [From Active to Passive and vice versa] - **Part-C** [06]

QUESTION: 4

- [A] Comprehension : A SHORT PARAGRAPH (OF ABOUT 150 WORDS) [07]
FROM THE PRESCRIBED TEXT
- [B] Letter- Writing: (PERSONAL LETTERS: INVITATION, CONGRATULATION [07]
AND CONDOLENCE)

QUESTION: 5

- MCQs. [From Unit One to Three] [14]

There will be 14 MCQs carrying 01 mark each.

SHRI GOVIND GURU UNIVERSITY

B.A.Sem.- IV General English Syllabus

(EFFECTIVE FROM JUNE 2017 TILL FURTHER NOTIFICATION)

TEXT: *Singing Rivers and Speaking Stones*, ed. by Shanta Rameshwar Rao,

Orient Longman

Unit I: PROSE	14
Lesson 5: “The Night the Policemen Came” - Shashi Deshpande	
Lesson 6: “The Story of Balder” - Shanta Rameshwar Rao	
Lesson 7: “Not Just Oranges” -Translated by. Kamakshi Balasubramanian	
Lesson 8: “A Different Kind of Learning” - Jade Snow Wong	
Unit II: POETRY	14
4. “The Tiger” - William Blake	
5. “No Men are Foreign” - James Kirkup	
6. “The Quality of Mercy” - William Shakespeare	
Unit III: GRAMMAR	14
(A) Revision of Tenses (Prescribed in Sem.-I, II & III)	
(B) Degrees of Comparison	
(C) Word Formation – [Noun, Verb, Adjective, Adverb]	
Unit IV: READING & WRITING	14
(A) Comprehension: Job Advertisements	
(B) Job Application	
Unit V: Multiple Choice Questions (From all the above Three units)	14

REFERENCE BOOKS

1. David Green: Contemporary English Grammar Structure and Usage
2. M L Tickoo and Subramanian: Intermediate Grammar, Usage and Composition
3. Wren and Martin High School English Grammar and Composition
4. Raymond Murphy Intermediate English Grammar
5. Martinet and Thomson A Practical English Grammar

Sem.- IV General English Paper Style

QUESTION: 1

[A] Write Short Answers [Five out of Seven from Unit I] [10]

[B] Write a Short note [One out of Three from Unit I] [04]

QUESTION: 2

[A] Write Short Answers [Five out of Seven from Unit II] [10]

[B] Vocabulary based questions [Matching words with their meanings from unit-II] [04]

QUESTION: 3

[A] Fill in the blanks from Unit III – **Part-A** [04]

[B] Change the Degree from Unit-III - **Part-B** [06]

[C] Word formation – [Fill in the Blanks with appropriate forms]-**Part-C** [04]

QUESTION: 4

[A] Comprehension of a Job Advertisement [07]

[B] Application Writing for Jobs [07]

QUESTION: 5

MCQS. [From Unit One to Three] [14]

There will be 14 MCQs carrying 01 mark each.

श्री गोविन्द गुरु युनिवर्सिटी, गोधरा
SGG University, Godhara

अभ्यासक्रम

(जून 2017थी बीए सूचना ना मणे त्यां सुधी अमलमां)

बी.ए. सेमेस्टर III अने IV कुल गुणु भार: 70

वर्ष: 2017-18

संस्कृत - विभाग

Semester: III

Core Course:

201

गङ्गालहरी –पंडितराज जगन्नाथ अने व्याकरण

युनिट: 1 श्लोक 1 थी 18

युनिट: 2 श्लोक 19 थी 36

युनिट: 3 श्लोक 37 थी 53 व्याकरण: अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम, तेमञ्ज बाल अने बालाना ङेवा ऐटवे के अकारान्त पुल्लिङ्ग अने आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दोनां पंचमी विभक्तिनां इपो साथे आ+गम् (गच्छ) अने आ+नी (नय)नो वर्तमानकाणनां इपोनो वाक्य प्रयोग; बहिः, कुतः, प्राक्, पश्चात्, ततः (त्यांथी)- अव्ययोनो प्रयोग, तस् प्रत्ययनो प्रयोग..

युनिट: 4 पं. जगन्नाथः कृति परिचय, पंडितराज जगन्नाथनी विद्वत्ता, काव्य शैली; स्तोत्र साहित्यः प्रकारो अने स्वरूप, मूल्यांकन; पं.जगन्नाथ भक्त कवि तरेके मूल्यांकन

प्रश्नपत्रनी इपरेषा:

- प्रश्न: 1. (युनिट अेकमांथी)
(अ) विवरण सखित भावानुवाद (अेमांथी अेक श्लोक) 04
(ब) टूंकनोध (यारमांथी अे) अथवा सामान्य प्रश्न (1 अथवा 1) 10
- प्रश्न: 2. (युनिट अेमांथी)
(अ) विवरण सखित भावानुवाद (अेमांथी अेक श्लोक) 04
(ब) टूंकनोध (यारमांथी अे) अथवा सामान्य प्रश्न (1 अथवा 1)) 10
- प्रश्न: 3. (युनिट त्रणमांथी)
(अ) विवरण सखित भावानुवाद (अेमांथी अेक श्लोक) 04
(ब) व्याकरणना प्रश्न 10
- प्रश्न: 4. (युनिट यारमांथी)
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोध (यारमांथी अे) 14
- प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी यारमांथी)
(अ) MCQs 08
(ब) टूंकना प्रश्नो (छेतुलक्षी, सायुं-भोट्टे, ङोडकां ङोडो, भावी ङग्या) 06

संदर्भ ग्रंथ:

1. गङ्गालहरी- पण्डितराज जगन्नाथ,
2. संस्कृत साहित्य का इतिहास- आचार्य बलदेव उपाध्याय
3. संस्कृत साहित्य का बृहद् इतिहास- वाचस्पति गैरोलो, चौखम्बा
4. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
5. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
6. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
7. संस्कृत वाक्य संरचना- डॉ वसंतकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

Core Course:

202

काव्यप्रकाश (उल्लास 1 अने 10) -आचार्य मम्मट अने व्याकरण

युनिट: 1 प्रथम उल्लास- कारिका 1, 2, 3

युनिट: 2 प्रथम उल्लास- कारिका 4, 5, अलंकार: विवरण, ओणप्प

युनिट: 3 दशमो उल्लास (अलंकार: लक्षण, उदाहरण, समञ्जति): भेद रखित उपमा, उत्प्रेक्षा, इपक, अनन्वय, अपलनुति, श्लेष, समासोक्ति, निदर्शना, व्याकरण: अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम, तेमञ्ज बाल अने बालाना ङेवा ऐटवे के अकारान्त पुल्लिङ्ग अने आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दोनां पष्ठी विभक्तिनां इपो साथे कृ, भू, अस् नां वर्तमानकाणनां इपोनो वाक्यप्रयोग; किम् (शुं), उपरि, पुरतः, दक्षिणत), अधः, पृष्ठतः- अव्ययोनो प्रयोग

	યુનિટ: 4 આચાર્ય મમ્મટનો પરિચય, કાવ્યપ્રકાશ-પરિચય: ગ્રંથ, કર્તૃત્વ વિષયક મતો કાવ્યના સંપ્રદાયો	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) સંદર્ભ સમજૂતી (ચારમાંથી બે)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (2માંથી1)	10
	પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક શ્લોક)	04
	(બ) અલંકારની વિવરણ સહિત ઓળખ (બેમાંથી એક)	10
	પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) અલંકારની લક્ષણ સહિત સમજૂતી (ચારમાંથી બે)	04
	(બ) વ્યાકરણનો પ્રશ્ન	10
	પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (એકના વિકલ્પે એક)	14	
પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)		
(અ) MCQs (કોઈ વિકલ્પ નહીં)	08	
(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા)	06	

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કાવ્યપ્રકાશ (મમ્મટનો કાવ્યવિચાર) –નગીનદાસ પારેખ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ-(1987)
2. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચારપરંપરાઓ- પ્રો. ડૉ તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
3. પ્રાચીન સાહિત્ય મીમાંસા-એક આકલન, મૂ.વે. ડૉ અશોક કેળકર અનુ. ડૉ અરવિંદ ભંડારી, ગુજરાત યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
4. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)
5. History of Poetics- P V Kane, Motilal Banarasidaas, Delhi (1961)
6. મમ્મટ- જગન્નાથ પાઠક, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી
7. આચાર્ય મમ્મટ- પ્રો. ધુંડિરાજ સપ્તે, મ.પ્ર. હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, 1971
8. બૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
9. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી- વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
10. સંસ્કૃત વાક્ય સંરચના- ડૉ વસંતકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર

Core Course: 203 ઋગ્વેદ (સૂક્ત: વિષ્ણુસૂક્તમ્ 1.154, ઉપસ્ સૂક્તમ્ 4.51, યમ-યમી સંવાદ સૂક્તમ્ 10.10, અક્ષ સૂક્તમ્ 10.34, પુરુષ સૂક્તમ્ 10.90, ભક્ષુ સૂક્તમ્ 10.117; અને વ્યાકરણ

યુનિટ: 1	વિષ્ણુસૂક્તમ્ 1.154 અને ઉપસ્ સૂક્તમ્ 5.41; વેદ: શબ્દના વિવિધ અર્થ, વેદના અધ્યયનનું મહત્ત્વ, ઋગ્વેદની શાખા, ઋગ્વેદની સૂક્ત-મંત્ર વ્યવસ્થા	
યુનિટ: 2	યમ-યમી સંવાદ સૂક્તમ્ 10.10 અને અક્ષ સૂક્તમ્ 10.34; સંહિતાઓના વિષયવસ્તુનો સામાન્ય પરિચય (યજુર્વેદ, સામવેદ, અથર્વવેદ), ઇંદ-પરિચય,	
યુનિટ: 3	પુરુષ સૂક્તમ્ 10.90 અને ભિક્ષુ સૂક્તમ્ 10.117; વ્યાકરણ: કૃ, મૂ, અને અસ્ ધાતુનાં દ્યસ્તન ભૂતકાળ અને ભવિષ્યકાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; અદ્ય, હ્યઃ, શ્વઃ, પરહ્યઃ, પરશ્વ- અવ્યયોનો પ્રયોગ	
યુનિટ: 4	દેવતા-પરિચય (વિષ્ણુ, ઉપસુ, યમ અને યમી, પુરુષ), ઋગ્વેદનાં સૂક્તોના પ્રકાર, વેદોમાં રાષ્ટ્રભક્તિ, સૂક્તનું રસદર્શન, ઋગ્વેદકાલીન સમાજ	

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા: પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)

	(અ) સવિવરણ અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1 અથવા 1))	10
પ્રશ્ન: 2.	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) સવિવરણ અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1 અથવા 1)	10
પ્રશ્ન: 3.	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	14
	(અ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) વ્યાકરણના પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4.	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્ન (જોડકાં, સાચું-ખોટું, ખાલી જગ્યા પૂરો વગેરે)	06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. ऋग्वेद- सायण् भाष्य सहित 1-5, वैदिक संशोधन मंडल, पूना
2. Studies in Vedic Interpretation –A.B. Purani
3. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
4. Vedic Mythology by Macdonell
5. वैदिक छन्दमीमांसा- पं. युधिष्ठिर भीमांसक
6. ऋक्सूक्तवैजयन्ती- संपा. प्रो. अच.डी. वेलाणकर, भारतीय विद्या भवन, मुंबई
7. वैदिक साहित्य અને સંસ્કૃતિ- ડૉ ગૌતમ પટેલ, ગુજ. યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
9. ऋग्वेद परिचय- आचार्यश्री विष्णुदेव सां. पंडित, गुज. युनि. ग्रंथनिर्माण बोर्ड, गुजरात राज्य, अमदावाद्
10. वैदिक कोश भा. 1, 2 मॅकडोनेल અને ક્રીથ કૃત, અનુ. ડૉ સૂર્યકાન્ત
11. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
12. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
13. संस्कृत वाक्य संरचना- ડૉ વસંતકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર

Elective Course: 201

गङ्गालहरी –પંડિતરાજ જગન્નાથ અને વ્યાકરણ

યુનિટ: 1 શ્લોક 1 થી 18

યુનિટ: 2 શ્લોક 19 થી 36

યુનિટ: 3 શ્લોક 37થી 53 **વ્યાકરણ:** અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, તેમજ બાલ અને બાલાના જેવા એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોનાં પંચમી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે આ+ગમ્ (ગચ્છ) અને આ+ની (નય્)નો વ.કા.નાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; બહિઃ, કુતઃ, પ્રાક્, પશ્ચાત્, તતઃ (ત્યાંથી)- અવ્યયોનો અવ્યયોનો પ્રયોગ, તસ્ પ્રત્યયનો પ્રયોગ

યુનિટ: 4 પં. જગન્નાથઃ કૃતિ પરિચય, પંડિતરાજ જગન્નાથની વિદ્વત્તા, કાવ્યશૈલી સ્તોત્ર સાહિત્ય-પ્રકારો અને સ્વરૂપ, મૂલ્યાંકન; પં. જગન્નાથ ભક્ત કવિ રૂપે: મૂલ્યાંકન

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1.	(યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) વિવરણ સહિત ભાવાનુવાદ (બેમાંથી એક શ્લોક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1 અથવા 1))	10
પ્રશ્ન: 2.	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) વિવરણ સહિત ભાવાનુવાદ (બેમાંથી એક શ્લોક)	04

	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1અથવા1)	10
પ્રશ્ન: 3.	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) વિવરણ સહિત ભાવાનુવાદ (બેમાંથી એક શ્લોક)	04
	(બ) વ્યાકરણનો પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4.	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા) 06	

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. ગङ्गालहरी- पण्डितराज जगन्नाथ,
2. संस्कृत साहित्य का इतिहास- आचार्य बलदेव उपाध्याय
3. संस्कृत साहित्य का बृहद् इतिहास- वाचस्पति गैरोलो, चौखम्बा
4. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
5. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
6. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
7. संस्कृत वाक्य संरचना- डॉ वसंतकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

અથવા

મનુસ્મૃતિ અ. 3 (ધર્મશાસ્ત્ર- વિષય અને કાર્યક્ષેત્ર, સ્મૃતિ સાહિત્ય ઉદ્ભવ અને વિકાસ, મનુસ્મૃતિ: પરિચય, રચનાકાળ, મનુસ્મૃતિના કર્તૃત્વનો પ્રશ્ન, મનુસ્મૃતિ વિષયનિરૂપણ, અને વ્યાકરણ

યુનીટ: 1. મનુ. અ. 3 શ્લોક. 1થી 62

યુનીટ: 2 મનુ. અ. 3 શ્લોક. 63થી 121

યુનીટ: 3 મનુ. અ. 3 શ્લોક 122થી 170, અને વ્યાકરણ: અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, તેમજ બાલ અને બાલાના જેવા એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોની પંચમી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે આ+ગમ્ (ગચ્છ) અને આ+ની (નય્)નાં વર્તમાન કાળનાં રૂપોનો વાક્ય પ્રયોગ; બહિઃ, કુતઃ, પ્રાક્, પશ્ચાત્, તતઃ (ત્યાંથી)- અવ્યયોનો પ્રયોગ, તસ્ પ્રત્યયનો પ્રયોગ

યુનીટ: 4 ધર્મશાસ્ત્ર વિષય અને કાર્યક્ષેત્ર, સ્મૃતિ સાહિત્ય: ઉદ્ભવ અને વિકાસ

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1	(યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) વિવેચનાત્મક નોંધસહિત અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1ના વિકલ્પે 1)	10
પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) વિવેચનાત્મક નોંધ સહિત અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1ના વિકલ્પે 1)	10
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન 1ના વિકલ્પે1)	04
	(બ) વ્યાકરણ-વિષયક પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1ના વિકલ્પે1) અથવા ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(ક) MCQs	08
	(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખરું-ખોટું, ખાલી જગ્યા વગેરે)	06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. મનુસ્મૃતિ- મેઘાતિથીની ટીકા સહિત
2. વિશુદ્ધ મનુસ્મૃતિ- ભાષ્યકાર, અનુસંધાન કર્તા અને સમીક્ષક- પ્રો. ડૉ સુરેન્દ્ર કુમાર, દર્શન યોગ મહાવિદ્યાલય, સાબરકાંઠા (2003)
3. મનુસ્મૃતિ (માનવધર્મશાસ્ત્ર)-અનુ. હરેન્દ્ર શુક્લ, હરિહર પુસ્તકાલય, સુરત, 1993
4. History of Dharma Shashtra- P V Kane
5. બૃહદ્-અનુવાદચન્દ્રિકા-ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
6. રચનાનુવાદકૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી, વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
7. સંસ્કૃત વાક્યસંરચના- ડૉ વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ

Elective Course: 202

કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ 1-10) -આચાર્ય મમ્મટ અને વ્યાકરણ

યુનિટ: 1 પ્રથમ ઉલ્લાસ- કારિકા 1, 2, 3

યુનિટ: 2 પ્રથમ ઉલ્લાસ- કારિકા 4, 5, અલંકાર: વિવરણ, ઓળખ

યુનિટ: 3 દશમો ઉલ્લાસ (અલંકાર: લક્ષણ, ઉદાહરણ, સમજૂતિ): ભેદ રહિત ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા, રૂપક, અનન્વય, અપલ્પનુતિ, શ્લેષ, સમાસોક્તિ, નિદર્શના, વ્યાકરણ: અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, તેમજ બાલ અને બાલાના જોવા એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોનાં પછી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે કૃ, ષૂ, અસ્ નાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; કિમ્ (શું), ઉપરિ, પુરતઃ, દક્ષિણતઃ, અધઃ, પૃષ્ઠતઃ- અવ્યયોનો પ્રયોગ

યુનિટ: 4 આચાર્ય મમ્મટનો પરિચય, કાવ્યપ્રકાશ-પરિચય: ગ્રંથકર્તૃન્વ વિષયક મતો કાવ્યના સંપ્રદાયો

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

- પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)
- (અ) સંદર્ભ સમજૂતી (ચારમાંથી બે) 04
- (બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (2માંથી1) 10
- પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)
- (અ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક શ્લોક) 04
- (બ) અલંકારની વિવરણ સહિત ઓળખ (બેમાંથી એક) 10
- પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)
- (અ) અલંકારની લક્ષણ સહિત સમજૂતી (ચારમાંથી બે) 04
- (બ) વ્યાકરણનો પ્રશ્ન 10
- પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)
- સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (એકના વિકલ્પે એક) 14
- પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)
- (અ) MCQs 08
- (બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા) 06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કાવ્યપ્રકાશ (મમ્મટનો કાવ્યવિચાર)-નગીનદાસ પારેખ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ (1987)
2. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચારપરંપરાઓ- પ્રો. ડૉ તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
3. પ્રાચીન સાહિત્ય મીમાંસા-એક આકલન, મૂ.લે. ડૉ અશોક કેળકર અનુ. ડૉ અરવિંદ ભંડારી, ગુજરાત યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
4. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)
5. History of Poetics- P V Kane, Motilal Banarasidaas, Delhi (1961)
6. મમ્મટ- જગન્નાથ પાઠક, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી

7. आचार्य मम्मट- प्रो. धुंडिराज सप्रे, म.प्र. हिन्दी ग्रंथ अकादमी, 1971
8. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
9. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
10. संस्कृत वाक्य संरचना- डॉ वसंतकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

अथवा

Elective Course: 202

काव्यालंकार- भामह (प्रथम परिच्छेद), भामहः व्यक्तित्व, समय, कृतिओ; काव्यालंकारनी उपरेभा; काव्यना शब्दार्थ, वाक्य, गुण दोष, रीति रस अलंकार, प्रतिभा अने व्युत्पत्ति, काव्यनु वर्गीकरण अने व्याकरण

युनिट: 1 का.अ. प्रथम परिच्छेद कारिका 1थी 20

युनिट: 2 का.अ. प्रथम परिच्छेद कारिका 21थी 49

युनिट: 3 का.अ. प्रथम परिच्छेद कारिका 50थी 59 अने व्याकरण: अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम, तेमज बाल अने बाला जेवा अकारान्त पुल्लिङ्ग अने आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दोनां पष्ठी विभक्तिनां उपो साथे कृ, भू, अस्नां वर्तमानकाणनां उपोनो वाक्यप्रयोग; किम् (शु), उपरि, पुरतः, दक्षिणतः, अधः, पृष्ठतः- अव्ययोनो प्रयोग

युनिट: 4 भामहनु व्यक्तित्व, भामहनो समय, भामहनी कृतिओ, काव्यालंकारनी उपरेभा, परिच्छेद बे अने त्रणुनो टूंको सार

प्रश्नपत्रनी उपरेभा:

प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)

(अ) संदर्भ समजूती (अेमांथी यार) 8

(ब) सामान्य प्रश्न (अेमांथी अेक) अथवा टूंकनोध (अेमांथी अेक) 06

प्रश्न: 2 (युनिट अेमांथी)

(अ) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक) 4

(ब) सामान्य प्रश्न (1ना विकल्पे 1) अथवा टूंकनोध यारमांथी अे 10

प्रश्न: 3 (युनिट त्रणुमांथी)

(अ) टूंकनोध: (अेमांथी अेक) अथवा सामान्य प्रश्न (1ना विकल्पे 1) 4

(ब) व्याकरण विषयक प्रश्न 10

प्रश्न: 4 (युनिट यारमांथी)

सामान्य प्रश्न (1ना विकल्पे 1) अथवा टूंकनोध (यारमांथी अे) 14

प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी यारमांथी)

(अ) MCQs 08

(ब) उेतुलक्षी प्रश्नो (जोडकां जोडो, भरुं-भोटुं, भावी जग्या) 06

संदर्भ ग्रंथ:

1. काव्यालंकार- आचार्य भामह
2. काव्यशास्त्रनी विचार परंपराओ- डॉ तपस्वी नान्दी, गुज. युनि. ग्रंथ निर्माण बोर्ड, अमदावाद
3. प्राचीन साहित्य भीमांसा-अेक आकलन, मू.वे. डॉ अशोक केणकर अनु. डॉ अरविंद भंडारी, गुजरात युनि. ग्रंथनिर्माण बोर्ड, गुजरात राज्य, अमदावाद
4. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)
5. History of Poetics- P V Kane, MLBD, Delhi (1961)

Semester: IV

Core Course-

211

मालविकाग्निमित्रम्- मल्लिकवि कालिदास अने व्याकरण

युनिट: 1. अंक 1 अने 2, मल्लिकवि कालिदासनुं जवन, समय अने कृतिओ

युनिट: 2. अंक 3 अने 4, पात्रचित्रण, शैली

युनिट: 3 अंक 5 अने व्याकरण: अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम, तेमज बाल अने बाला जेवा अकारान्त-आकारान्त शब्दोनां सप्तमी विभक्तिनां रूपो साथे वस्, नृत् अने पठ् धातुनां वर्तमानकाणनां रूपोनां वाक्य प्रयोग; अत्र, तत्र, कुत्र, सर्वत्र, अन्यत्र- अव्ययोनो प्रयोग

युनिट: 4. मालविकाग्निमित्रनुं स्रोत अने कविजे करेवां परिवर्तनो, ऐतिहासिकता, मालविकाग्निमित्रनुं वस्तुगुंन, कालिदासनुं प्रकृतियित्रण, -नी उपमाओ

प्रश्नपत्रनी रूपरेखा:

प्रश्न: 1 (युनिट अंकमांथी)

(अ) अनुवाद (बेमांथी अंक) 04

(ब) संदर्भ समजूती (बेमांथी अंक) 03

(क) सामान्य प्रश्न अथवा सामान्य प्रश्न 07

प्रश्न: 2 (युनिट बेमांथी)

(अ) अनुवाद (बेमांथी अंक) 04

(ब) संदर्भ समजूती (बेमांथी अंक) 03

(क) सामान्य प्रश्न अथवा सामान्य प्रश्न 07

प्रश्न: 3 (युनिट त्रणमांथी)

(अ) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (बेमांथी अंक) 4

(ब) व्याकरण विषयक प्रश्न 10

प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (चारमांथी बे) 14

प्रश्न: 5 (युनिट अंकथी चारमांथी)

(अ) MCQs 7

(ब) छेतुलक्षी प्रश्नो (जोडकां, भरुं-भोटुं, भावी जग्या विगेरे) 7

संदर्भ ग्रंथ:

1. मालविकाग्निमित्रम्- Ed. By M.R. Kale, A.R.Sheth & Co. Bombay, 1968
2. मालविकाग्निमित्रम्- with Sanskrit Commentary of Katyavema, Ed. By Kashinath P. Parab, Nirnaysagar Press, Bombay (1924) (www.archive.org उपर उपलब्ध)
3. मालविकाग्निमित्रम् (हिन्दी अनुवाद) डॉ रमाशंकर पांडेय, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन 2010
4. संस्कृत साहित्य का इतिहास- आचार्य बलदेव उपाध्याय
5. संस्कृत साहित्य का बृहद् इतिहास- वाचस्पति गैरोलो, चौखम्बा
6. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
7. Kalidas- G.C.Zala, Sanskrit Seva Samiti, Ahmedabad (गुजराती अनुवाद पाणु उपलब्ध छे)
8. मल्लिकवि कालिदास- गुजरात विद्यासभा (डॉ. ई.अ. सोलोमन, श्री पी.सी.टवे वगेरे)
9. संस्कृत नाटकोनो परिचय- डॉ तपस्वी नान्दी, गुज. युनि. ग्रंथनिर्माण बोर्ड
10. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली

Core Course-**212**

11. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
12. संस्कृत वाक्य संरचना- डॉ वसंतकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

काव्यप्रकाश (उल्लास 2 અને 10) **अलंकारोः** अप्रस्तुतप्रशंसा, अतिशयोक्ति, दृष्टान्त
प्रतिवस्तूपमा, व्यतिरेक, विशेषोक्ति, अर्थान्तरन्यास, व्याजस्तुति અને व्याकरण

युनीट: 1. उल्लास 2 कारिका 1 थी 8

युनीट: 2. उल्लास 2 कारिका 9 थी 15

युनीट: 3. उल्लास 10 अलंकार: लक्षण व्याकरण: बाल અને बाला जेवां अकारान्त
अने आकारान्त शब्दोनां संबोधननां रूपो साथे लिख्, अने पृच्छ धातुनां
वर्तमानकाण અને आज्ञार्थनां रूपोनां वाक्यप्रयोग; शीघ्रम् शनैः, सम्यक्-
अव्ययोनो प्रयोग

युनिट: 4 अलंकार: लक्षण અને समजूती, विरोध અને साम्य

प्रश्नपत्रनी रूपरेखा:

प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)

(अ) सामान्य प्रश्न (बेमांथी अेक) 08

(ब) संदर्भ समजूती (चारमांथी बे) 06

प्रश्न: 2 (युनिट बेमांथी)

(अ) अलंकारनी सवलक्षण समजूती (चारमांथी बे) 10

(ब) संदर्भ समजूती (बेमांथी अेक) 04

प्रश्न: 3 (युनिट त्रणमांथी)

(अ) अलंकारनी सविवरण ओणभ (बेमांथी अेक) 04

(ब) व्याकरण विषयक प्रश्न 10

प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध 14

प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी चारमांथी)

(क) MCQs (कोई विकल्प नही) 08

(ख) हेतुलक्षी प्रश्नो (पाली जग्या, जोडकां जोडो, सायुं-भोट्टे) 06

संदर्भ ग्रंथ:

1. काव्यप्रकाश (मम्मटनो काव्यविचार)- नगीनदास पारेभ, गुजराती साहित्य
परिषद्, अमदावादा (1987)

2. भारतीय साहित्यशास्त्रनी विचारपरंपराओ- प्रो. डॉ तपस्वी नान्दी, युनिवर्सिटी
ग्रंथनिर्माण बोर्ड, गुजरात राज्य, अमदावादा

3. प्राचीन साहित्य मीमांसा-अेक आकलन, मू. वे. डॉ अशोक केणकर, अनु. डॉ अरविंद
भंडारी, गुज. युनि. ग्रं.नि.बोर्ड, अमदावादा

4. History of Poetics- P V Kane, MLBD, Delhi (1961)

5. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)

6. आचार्य मम्मट- प्रो. हुंढिराज सप्रे, म. प्र. हिन्दी ग्रंथ अकादमी, 1971

7. मम्मट- जगन्नाथ पाठक, साहित्य अकादमी, दिल्ली

8. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसी दास, दिल्ली

9. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी

10. संस्कृत व्याकरण संरचना- डॉ वसन्तकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

Core Course-**213**

कठोपनिषद् (बीजो अध्याय) અને **व्याकरण**

युनीट: 1. कठोपनिषद्: बीजो अध्याय: प्रथम वल्ली; षंश અને केन: परियय

युनीट: 2. कठोपनिषद्: बीजो अध्याय: बीज वल्ली; प्रश्न અને मुंडक: परियय

युनीट: 3. कठोपनिषद्: त्रीजो अध्याय: त्रीज वल्ली; व्याकरण अेक उजर सुधीनां
संभ्यावाचक विशेषणोनो वाक्यप्रयोग; कृ, भू, अस्नां विधर्थनां रूपोनो

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; હેત્વર્થ અને સંબંધક ભૂતકૃદંતનો પ્રયોગ	
યુનીટ: 3. કઠોપનિષદ્: ત્રીજો અધ્યાય: ત્રીજી વલ્લી; વ્યાકરણ: એક હજાર સુધીનાં સંખ્યાવાચક વિશેષણોનો પ્રયોગ; કૃ, ભૂ અને અસ્નાં વિધ્યર્થનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; હેત્વર્થ અને સંબંધક ભૂતકૃદંતનો પ્રયોગ	
યુનીટ: 4 ઉપનિષદ્ સાહિત્ય, ઉપનિષદ્ પદનો અર્થ, ઉપનિષદોની સંખ્યા, કઠ-શીર્ષક, ઉપનિષદોનો સમય, ઉપનિષદોનું તત્ત્વજ્ઞાન અને કઠોપનિષદ્, કઠોપનિષદ્ પ્રથમ અધ્યાયનો પરિચય, કઠોપનિષદ્-મૂલ્યાંકન	
પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
(અ) સવિવરણ મંત્ર અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
(બ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1/2) અથવા ટૂંકા સામાન્ય પ્રશ્નો (2/1)	10
પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
(અ) સવિવરણ મંત્ર અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
(બ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1/2) અથવા ટૂંકા સામાન્ય પ્રશ્નો (2/1)	10
પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1/2) અથવા ટૂંકા સામાન્ય પ્રશ્નો (2/1)	04
(બ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1/2) અથવા ટૂંકા સામાન્ય પ્રશ્નો (2/1)	10
(બ) સવિવરણ મંત્ર અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
(અ) MCQs	08
(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા વગેરે)	06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કઠોપનિષદ્- શાંકરભાષ્ય સહિત, ગીતા પ્રેસ ગોરખપુર
2. The Upanishads Pt. 1 Vol. 1, F.Maxmuller, Motilal Banarasidaas, Delhi (1981)
3. The Philosophy of the Upanishads- Paul Deussen, Eng. Tr. By A.S.Geden, Oriental Publishers
4. The Religion and Philosophy of the Veda and Upanishads- A.B.Keith, Pt. 1, Vol. 32
5. ઉપનિષદોનું તત્ત્વચિંતન- વાસુદેવ શરણ અગ્રવાલ, સસ્તુ સાહિત્ય, અમદાવાદ
6. ઉપનિષદ્ વિચારણા- નર્મદાશંકર દેવશંકર મહેતા, આગમ નિગમ મંડળ, અમદાવાદ
7. બૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
8. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી, વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
9. સંસ્કૃત વાક્ય સંચરના- ડૉ વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ

Elective Course-I 211

માલવિકાગ્નિમિત્રમ્ –મહાકવિ કાલિદાસ અને વ્યાકરણ

- યુનીટ: 1. અંક 1 અને 2, મહાકવિ કાલિદાસનું જીવન, સમય અને કૃતિઓ
- યુનીટ: 2. અંક 3 અને 4, પાત્રચિત્રણ, શૈલી
- યુનીટ: 3 અંક 5 અને વ્યાકરણ: અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, તેમજ બાલ અને બાલા જેવા અકારાન્ત-આકારાન્ત શબ્દોનાં સપ્તમી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે વસ્, નૃત્ અને પઠ્ ધાતુનાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; અત્ર, તત્ર, કુત્ર, સર્વત્ર, અન્યત્ર- અવ્યયોનો પ્રયોગ
- યુનીટ: 4. માલવિકાગ્નિમિત્રનું સ્ત્રોત અને કવિએ કરેલાં પરિવર્તનો, ઐતિહાસિકતા, માલવિકાગ્નિમિત્રનું વસ્તુગુંકન, કાલિદાસનું પ્રકૃતિચિત્રણ

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	03
	(ક) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	07
	પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	03
	(ક) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	07
	પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10
	પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	07
(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખરું-ખોટું, ખાલી જગ્યા વિગેરે)	07	

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. માલવિકાગ્નિમિત્રમ્- Ed. By M.R. Kale, A.R.Sheth & Co. Bombay, 1968
2. માલવિકાગ્નિમિત્રમ્- with Sanskrit Commentary of Katyavema, Ed. By Kashinath P. Parab, Nirnaysagar Press, Bombay (1924) (www.archive.org ઉપર ઉપલબ્ધ)
3. માલવિકાગ્નિમિત્રમ્ (હિન્દી અનુવાદ) ડૉ રમાશંકર પાંડેય, ચૌખમ્બા સુરભારતી પ્રકાશન 2010
4. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ- આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
5. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા વૃહદ્ ઇતિહાસ- વાચસ્પતિ ગૈરોલો, ચૌખમ્બા
6. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
7. Kalidas- G.C.Zala, Sanskrit Seva Samiti, Ahmedabad (ગુજરાતી અનુવાદ પણ ઉપલબ્ધ છે)
8. મહાકવિ કાલિદાસ- ગુજરાત વિદ્યાસભા (ડૉ ઈ.એ. સોલોમન, શ્રી પી.સી.દેવે વગેરે)
9. સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય- ડૉ તપસ્વી નાન્દી, ગુજ. યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ
10. વૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
11. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી- વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
12. સંસ્કૃત વાક્ય સંરચના- ડૉ વસંતકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર

અથવા

પ્રતિજ્ઞાયૌગન્ધરાયણ- મહાકવિ ભાસ અને વ્યાકરણ

યુનીટ: 1. અંક 1 અને 2; શીર્ષક સમજૂતી, અંકનો પરિચય, પાત્રાલેખન

યુનીટ: 2. અંક 3 અને 4; ત્રિવેન્દ્રમ નાટકોનું કર્તૃત્વ, ભાસ સમસ્યા

યુનીટ: 3. ભાસ: સમય, કૃતિઓ; વ્યાકરણ: અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, અને બાલ અને બાલા જેવા શબ્દોનાં સપ્તમી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે વસ્, નૃત્ અને પઠ્ ધાતુનાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; અત્ર, તત્ર, કુત્ર, સર્વત્ર અન્યત્ર- અવ્યયોનો પ્રયોગ

યુનીટ: 4. પ્રતિજ્ઞા.નું વસ્તુગુંદન, કથાવસ્તુનું મૂળ અને

परिवर्तनो, भासनी नाट्यकला,
शैली, भासनांनाटकोमां तत्कालीन समाजनु चित्र, संस्कृत नाट्यसाहित्यमां
भासनुं प्रदान

प्रश्नपत्रनी रूपरेखा:

प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)	
(अ) अनुवाद (अेमांथी अेक)	04
(ब) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक)	03
(क) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (अेमांथी अेक)	07
प्रश्न: 2 (युनिट अेमांथी)	
(अ) अनुवाद (अेमांथी अेक)	04
(ब) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक)	03
(क) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (अेमांथी अेक)	07
प्रश्न: 3 (युनिट त्रलुमांथी)	
(अ) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (अेमांथी अेक)	04
(ब) व्याकरण विषयक प्रश्न	10
प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी)	
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (चारमांथी अे)	14
प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी चारमांथी)	
(अ) MCQs	08
(ब) डेतुलक्षी प्रश्नो (जोडकां, सायुं-जोडुं, जाली जग्या वगेरे)	06

संदर्भ ग्रंथ:

1. भासनाटकचक्र- गंगासागर राय, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी
2. प्रतिज्ञायौगन्धरायणम्- M R Kale, Motilal Banarasidaas, Delhi
3. भासः एक अध्ययन- बलदेव उपाध्याय
4. Pratijnayaugandharayana- Ed. Mahamahopadhyaya T. Gnapati Shastri, 1912; T.S>S. No with four Appendices
5. Plays Ascribed to Bhasa: Their Authenticity and Merits, C R Devdhar, Oriental Book Agency, Poona (1927)
6. Bhasa- V. Venkatachalam, Sahitya Academy, Delhi (गुज.अनु. डॉ गौतम पटेल)
7. Bhasa- A Study- A D Pusalkar
8. Bhasa's plays- A Critical study (reprint Ed.) Bharatiya Vidya Prakashana- T. Ganapati Shastry (1985)
9. प्रतिज्ञायौगन्धरायणम्- M R Kale, Motilal Banarasidaas, Delhi
10. मडाकवि भास- डॉ नमियन्द्र जैन, मध्य प्रदेश डिनधी ग्रंथ अकाडमी, (1972)
11. प्रतिज्ञायौगन्धरायण- अनु. केशव डर्पट ध्रुव, अमदावाद 1923
12. संस्कृत वाक्य संरचना- वसन्तकुमार डट्ट, सरस्वती पुस्तक डंडार, अमदावाद

Elective Course-II- 212

काव्यप्रकाश (डल्लास 2 अने 10) अलंकारोः अप्रस्तुतप्रशंसा, अतिशयोक्ति, दृष्टान्त प्रतिवस्तूपमा, व्यतिरेक, विशेषोक्ति, अर्थान्तरन्यास, व्याजस्तुति अने व्याकरण

युनीट: 1. डल्लास 2 कारिका 1थी 8

युनीट: 2. डल्लास 2 कारिका 9थी 15

युनीट: 3. डल्लास 10 अलंकारः लक्षण, व्याकरणः बाल अने बाला जेवा अकारान्त अने आकारान्त शब्दोनां संभोधननां रूपो साथे लिख, अने पृच्छ धातुनां वर्तमानकाण अने आज्ञार्थनां रूपोनो वाक्यप्रयोग; अने शीघ्रम्, शनैः, अने सम्यक्- अव्ययोनो प्रयोग

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

યુનિટ: 4 અલંકાર: લક્ષણ અને સમજૂતી, વિરોધ અને સામ્ય	
પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (બેમાંથી એક)	08
(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (ચારમાંથી બે)	06
પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
(અ) અલંકારની સલક્ષણ સમજૂતી (ચારમાંથી બે)	10
(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	04
પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
(અ) અલંકારની સવિવરણ ઓળખ (બેમાંથી એક)	04
(બ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
(અ) MCQs (કોઈ વિકલ્પ નહીં)	08
(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (પાલી જગ્યા, જોડકાં જોડો, સાચું-ખોટું)	06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કાવ્યપ્રકાશ (મમ્મટનો કાવ્યવિચાર)- નગીનદાસ પારેખ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ (1987)
2. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચારપરંપરાઓ- પ્રો. ડૉ તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
3. પ્રાચીન સાહિત્ય મીમાંસા-એક આકલન, મૂ. લે. ડૉ અશોક કેળકર, અનુ. ડૉ અરવિંદ ભંડારી, ગુજ. યુનિ. ગ્રં.નિ.બોર્ડ, અમદાવાદ
4. History of Poetics- P V Kane, MLBD, Delhi (1961)
5. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)
6. આચાર્ય મમ્મટ- પ્રો. ઢુંઢિરાજ સપ્તે, મ. પ્ર. હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, 1971
7. મમ્મટ- જગન્નાથ પાઠક, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી
8. વૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસી દાસ, દિલ્લી
9. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી, વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
10. સંસ્કૃત વ્યાકરણ સંચરના- ડૉ વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સસ્સ્વતી પુસ્તક ભંડાર

અથવા

સાહિત્ય દર્પણ (પરિચ્છેદ 6)- આચાર્ય વિશ્વનાથ

યુનિટ: 1. પરિચ્છેદ 6 (કારિકા 1-50)

યુનિટ: 2. પરિચ્છેદ 6 (કારિકા 51-81)

યુનિટ: 3. પરિચ્છેદ 6 (કારિકા 115-121); **વ્યાકરણ:** બાલ અને બાલા જેવા અકારાન્ત અને આકારાન્ત શબ્દોનાં સંબોધનનાં રૂપો સાથે લિખ્, અને પૃચ્છ ધાતુનાં વર્તમાનકાળ અને આજ્ઞાર્થનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; અને શીઘ્રમ્ શત્તૈઃ, સમ્યક્- અવ્યયનો પ્રયોગ

યુનિટ: 4. આચાર્ય વિશ્વનાથ: પરિચય, કૃતિઓ, રચનાકાળ, સાહિત્યદર્પણ: પરિચય, ભારતીય નાટ્યશાસ્ત્રની પરંપરા, સંસ્કૃત નાટકની ઉત્પત્તિ અંગેના વિવિધ મતો, કાવ્યશાસ્ત્રના સંપ્રદાયો

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
(અ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1/1)	10
(બ) કારિકાની સમજૂતી (બેમાંથી એક)	04
પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	

	(अ) काश्कानी समञ्जती (अेमांथी अेक)	04
	(अ) टूंकनूध (यारमांथी अे) अथवा सामान्य प्रश्न (1/1)	10
प्रश्न: 3	(युनलट त्रणुमांथी)	
	(अ) काश्कानी समञ्जती (अेमांथी अेक)	04
	(अ) व्याकरणु वलषयक प्रश्न	10
प्रश्न: 4	(युनलट यारमांथी)	
	(अ) सामान्य प्रश्न (1/1)	08
	(अ) टूंकनूध अथवा शडूडनूध (यारमांथी अे)	06
प्रश्न: 5	(युनलट अेकथी यारमांथी)	
	(अ) MCQs	08
	(अ) डेतुलकी प्रश्नू (ञूडकां, ढावी ञग्या वलगेरे)	06

संडरूतुं ग्रंथः

1. Sahitya Darpana- Vishwanath (paricchhed I-X) and History of Alankar literature- P V Kane, 1923
2. भारतीय नाड्यसूनुदर्य- डू मनूहर काले, हलनुदी माध्यम कार्यानुवय नलदेशालय, दलली वलश्ववलदुडालय (1993)
3. भारतीय नाड्यशास्त्रनी वलयारपरंपराओ- डू तपरुवी नानुदी, युनल. ग्रंथनलर्माणु अूडू, अमडुवाड
4. अरत नाड्यशास्त्रः अलननय- डू मडेश यंपकलाल, युनलवलसलडूी ग्रंथनलर्माणु अूडू, अमडुवाड
5. अलननवनू रस वलयार अने अीञ लेषू- नगीनडुस डारेष, गुर्जर ग्रंथरतन कार्यालय, अमडुवाड
6. बृहडू अनुवादचनुदुरलका- चक्रधर नूडलडुल, मूडूीलाल बनारसलडुस, दलली
7. रचनानुवाद कूडुडी- कडलडुव डुवलडुडी, वलश्ववलदुडालय डुरकशन, वारणसी
8. संसुकृत वाक्यसंयरनल- डू वसनुतकुमार अूडू, सरसुवती डुरसुक अंडार, अमडुवाड

अडुयासकम सलडलतलः

1. डू डलनेश माडुडी
2. डू मडेश मडुडुतल
3. डू डसडुडु डलकर
4. डू रलञेश वुयास
5. डू मनुकुमार सुथार
6. डू अूनेडू डेवर

श्री गोविन्द गुरु युनिवर्सिटी, गोधरा
SGG University, Godhara

अभ्यासक्रम

(जून 2017थी बीए सूचना ना मणे त्यां सुधी अमलमां)

बी.ए. सेमेस्टर III अने IV कुल गुणु भार: 70

वर्ष: 2017-18

संस्कृत - विभाग

Semester: III

Core Course:

201

गङ्गालहरी –पंडितराज जगन्नाथ अने व्याकरण

युनिट: 1 श्लोक 1 थी 18

युनिट: 2 श्लोक 19 थी 36

युनिट: 3 श्लोक 37 थी 53 व्याकरण: अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम, तेमञ्ज बाल अने बालाना ळेवा ऐटले के अकारान्त पुल्लिङ्ग अने आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दोनां पंचमी विभक्तिनां इपो साथे आ+गम् (गच्छ) अने आ+नी (नय)नो वर्तमानकाणनां इपोनो वाक्य प्रयोग; बहिः, कुतः, प्राक्, पश्चात्, ततः (त्यांथी)- अव्ययोनो प्रयोग, तस् प्रत्ययनो प्रयोग..

युनिट: 4 पं. ळगन्नाथः कृति परिचय, पंडितराज ळगन्नाथनी विद्वत्ता, काव्य शैली; स्तोत्र साहित्यः प्रकारो अने स्वइप, मूल्यांकन; पं. ळगन्नाथ लकत कवि तरिके मूल्यांकन

प्रश्नपत्रनी इपरेषा:

- प्रश्न: 1. (युनिट ऐकमांथी)
(अ) विवरण सलित भावानुवाद (ऐमांथी ऐक श्लोक) 04
(ब) टूंकनोध (यारमांथी ऐ) अथवा सामान्य प्रश्न (1 अथवा 1) 10
- प्रश्न: 2. (युनिट ऐमांथी)
(अ) विवरण सलित भावानुवाद (ऐमांथी ऐक श्लोक) 04
(ब) टूंकनोध (यारमांथी ऐ) अथवा सामान्य प्रश्न (1 अथवा 1)) 10
- प्रश्न: 3. (युनिट त्रणमांथी)
(अ) विवरण सलित भावानुवाद (ऐमांथी ऐक श्लोक) 04
(ब) व्याकरणना प्रश्न 10
- प्रश्न: 4. (युनिट यारमांथी)
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोध (यारमांथी ऐ) 14
- प्रश्न: 5 (युनिट ऐकथी यारमांथी)
(अ) MCQs 08
(ब) टूंक प्रश्नो (छेतुलक्षी, सायुं-पुोट्टे, ळोडकां ळोडो, पाली ळग्या) 06

संदर्भ ग्रंथ:

1. गङ्गालहरी- पण्डितराज जगन्नाथ,
2. संस्कृत साहित्य का इतिहास- आचार्य बलदेव उपाध्याय
3. संस्कृत साहित्य का बृहद् इतिहास- वाचस्पति गैरोलो, चौखम्बा
4. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
5. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
6. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
7. संस्कृत वाक्य संरचना- डॉ वसंतकुमार लट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

Core Course:

202

काव्यप्रकाश (उल्लास 1 अने 10) -आचार्य मम्मट अने व्याकरण

युनिट: 1 प्रथम उल्लास- कारिका 1, 2, 3

युनिट: 2 प्रथम उल्लास- कारिका 4, 5, अलंकार: विवरण, ओणप्प

युनिट: 3 दशमो उल्लास (अलंकार: लक्षण, उदाहरण, समञ्जति): ऐद रलित उपमा, उत्प्रेक्षा, इपक, अनन्वय, अपलनुति, श्लेष, समासोक्ति, निदर्शना, व्याकरण: अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम, तेमञ्ज बाल अने बालाना ळेवा ऐटले के अकारान्त पुल्लिङ्ग अने आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दोनां पष्ठी विभक्तिनां इपो साथे कृ, भू, अस् नां वर्तमानकाणनां इपोनो वाक्यप्रयोग; किम् (शुं), उपरि, पुरतः, दक्षिणत), अधः, पृष्ठतः- अव्ययोनो प्रयोग

	યુનિટ: 4 આચાર્ય મમ્મટનો પરિચય, કાવ્યપ્રકાશ-પરિચય: ગ્રંથ, કર્તૃત્વ વિષયક મતો કાવ્યના સંપ્રદાયો	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) સંદર્ભ સમજૂતી (ચારમાંથી બે)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (2માંથી1)	10
	પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક શ્લોક)	04
	(બ) અલંકારની વિવરણ સહિત ઓળખ (બેમાંથી એક)	10
	પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) અલંકારની લક્ષણ સહિત સમજૂતી (ચારમાંથી બે)	04
	(બ) વ્યાકરણનો પ્રશ્ન	10
	પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (એકના વિકલ્પે એક)	14
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs (કોઈ વિકલ્પ નહીં)	08
	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા)	06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કાવ્યપ્રકાશ (મમ્મટનો કાવ્યવિચાર) –નગીનદાસ પારેખ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ-(1987)
2. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચારપરંપરાઓ- પ્રો. ડૉ તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
3. પ્રાચીન સાહિત્ય મીમાંસા-એક આકલન, મૂ.વે. ડૉ અશોક કેળકર અનુ. ડૉ અરવિંદ ભંડારી, ગુજરાત યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
4. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)
5. History of Poetics- P V Kane, Motilal Banarasidaas, Delhi (1961)
6. મમ્મટ- જગન્નાથ પાઠક, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી
7. આચાર્ય મમ્મટ- પ્રો. ધુંડિરાજ સપ્તે, મ.પ્ર. હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, 1971
8. બૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
9. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી- વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
10. સંસ્કૃત વાક્ય સંરચના- ડૉ વસંતકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર

Core Course: 203 ઋગ્વેદ (સૂક્ત: વિષ્ણુસૂક્તમ્ 1.154, ઉપસ્ સૂક્તમ્ 4.51, યમ-યમી સંવાદ સૂક્તમ્ 10.10, અક્ષ સૂક્તમ્ 10.34, પુરુષ સૂક્તમ્ 10.90, ભક્ષુ સૂક્તમ્ 10.117; અને વ્યાકરણ

યુનિટ: 1	વિષ્ણુસૂક્તમ્ 1.154 અને ઉપસ્ સૂક્તમ્ 5.41; વેદ: શબ્દના વિવિધ અર્થ, વેદના અધ્યયનનું મહત્ત્વ, ઋગ્વેદની શાખા, ઋગ્વેદની સૂક્ત-મંત્ર વ્યવસ્થા	
યુનિટ: 2	યમ-યમી સંવાદ સૂક્તમ્ 10.10 અને અક્ષ સૂક્તમ્ 10.34; સંહિતાઓના વિષયવસ્તુનો સામાન્ય પરિચય (યજુર્વેદ, સામવેદ, અથર્વવેદ), ઇંદ-પરિચય,	
યુનિટ: 3	પુરુષ સૂક્તમ્ 10.90 અને ભિક્ષુ સૂક્તમ્ 10.117; વ્યાકરણ: કૃ, મૂ, અને અસ્ ધાતુનાં ઘસ્ટન ભૂતકાળ અને ભવિષ્યકાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; અદ્ય, હ્યઃ, શ્વઃ, પરહ્યઃ, પરશ્વ- અવ્યયોનો પ્રયોગ	
યુનિટ: 4	દેવતા-પરિચય (વિષ્ણુ, ઉપસુ, યમ અને યમી, પુરુષ), ઋગ્વેદનાં સૂક્તોના પ્રકાર, વેદોમાં રાષ્ટ્રભક્તિ, સૂક્તનું રસદર્શન, ઋગ્વેદકાલીન સમાજ	

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા: પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)

	(અ) સવિવરણ અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1 અથવા 1))	10
પ્રશ્ન: 2.	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) સવિવરણ અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1 અથવા 1)	10
પ્રશ્ન: 3.	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	14
	(અ) ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) વ્યાકરણના પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4.	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્ન (જોડકાં, સાચું-ખોટું, ખાલી જગ્યા પૂરો વગેરે)	06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. ऋग्वेद- सायण भाष्य सहित 1-5, वैदिक संशोधन मंडल, पूना
2. Studies in Vedic Interpretation –A.B. Purani
3. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
4. Vedic Mythology by Macdonell
5. वैदिक छन्दमीमांसा- पं. युधिष्ठिर भीमांसक
6. ऋक्सूक्तवैजयन्ती- संपा. प्रो. अच.डी. वेलाणकर, भारतीय विद्या भवन, मुंबई
7. वैदिक साहित्य અને સંસ્કૃતિ- ડૉ ગૌતમ પટેલ, ગુજ. યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
9. ऋग्वेद परिचय- आचार्यश्री विष्णुदेव सां. पंडित, गुज. युनि. ग्रंथनिर्माण बोर्ड, गुजरात राज्य, अमदावाદ
10. वैदिक कोश भा. 1, 2 मॅकडोनल અને ક્રીથ કૃત, અનુ. ડૉ સૂર્યકાન્ત
11. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
12. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
13. संस्कृत वाक्य संरचना- ડૉ વસંતકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર

Elective Course: 201

गङ्गालहरी –પંડિતરાજ જગન્નાથ અને વ્યાકરણ

યુનિટ: 1 શ્લોક 1 થી 18

યુનિટ: 2 શ્લોક 19 થી 36

યુનિટ: 3 શ્લોક 37થી 53 **વ્યાકરણ:** અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, તેમજ બાલ અને બાલાના જેવા એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોનાં પંચમી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે આ+ગમ્ (ગચ્છ) અને આ+ની (નય્)નો વ.કા.નાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; બહિઃ, કુતઃ, પ્રાક્, પશ્ચાત્, તતઃ (ત્યાંથી)- અવ્યયોનો અવ્યયોનો પ્રયોગ, તસ્ પ્રત્યયનો પ્રયોગ

યુનિટ: 4 પં. જગન્નાથઃ કૃતિ પરિચય, પંડિતરાજ જગન્નાથની વિદ્વત્તા, કાવ્યશૈલી સ્તોત્ર સાહિત્ય-પ્રકારો અને સ્વરૂપ, મૂલ્યાંકન; પં. જગન્નાથ ભક્ત કવિ રૂપે: મૂલ્યાંકન

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1.	(યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) વિવરણ સહિત ભાવાનુવાદ (બેમાંથી એક શ્લોક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1 અથવા 1))	10
પ્રશ્ન: 2.	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) વિવરણ સહિત ભાવાનુવાદ (બેમાંથી એક શ્લોક)	04

	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1અથવા1)	10
પ્રશ્ન: 3.	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) વિવરણ સહિત ભાવાનુવાદ (બેમાંથી એક શ્લોક)	04
	(બ) વ્યાકરણનો પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4.	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા) 06	

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. ગङ्गालहरी- पण्डितराज जगन्नाथ,
2. संस्कृत साहित्य का इतिहास- आचार्य बलदेव उपाध्याय
3. संस्कृत साहित्य का बृहद् इतिहास- वाचस्पति गैरोलो, चौखम्बा
4. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
5. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
6. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
7. संस्कृत वाक्य संरचना- डॉ वसंतकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

અથવા

મનુસ્મૃતિ અ. 3 (ધર્મશાસ્ત્ર- વિષય અને કાર્યક્ષેત્ર, સ્મૃતિ સાહિત્ય ઉદ્ભવ અને વિકાસ, મનુસ્મૃતિ: પરિચય, રચનાકાળ, મનુસ્મૃતિના કર્તૃત્વનો પ્રશ્ન, મનુસ્મૃતિ વિષયનિરૂપણ, અને વ્યાકરણ

યુનીટ: 1. મનુ. અ. 3 શ્લોક. 1થી 62

યુનીટ: 2 મનુ. અ. 3 શ્લોક. 63થી 121

યુનીટ: 3 મનુ. અ. 3 શ્લોક 122થી 170, અને વ્યાકરણ: અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, તેમજ બાલ અને બાલાના જેવા એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોની પંચમી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે આ+ગમ્ (ગચ્છ) અને આ+ની (નય્)નાં વર્તમાન કાળનાં રૂપોનો વાક્ય પ્રયોગ; બહિઃ, કુતઃ, પ્રાક્, પશ્ચાત્, તતઃ (ત્યાંથી)- અવ્યયોનો પ્રયોગ, તસ્ પ્રત્યયનો પ્રયોગ

યુનીટ: 4 ધર્મશાસ્ત્ર વિષય અને કાર્યક્ષેત્ર, સ્મૃતિ સાહિત્ય: ઉદ્ભવ અને વિકાસ

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1	(યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) વિવેચનાત્મક નોંધસહિત અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1ના વિકલ્પે 1)	10
પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) વિવેચનાત્મક નોંધ સહિત અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1ના વિકલ્પે 1)	10
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન 1ના વિકલ્પે1)	04
	(બ) વ્યાકરણ-વિષયક પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1ના વિકલ્પે1) અથવા ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(ક) MCQs	08
	(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખરું-ખોટું, ખાલી જગ્યા વગેરે)	06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. મનુસ્મૃતિ- મેઘાતિથીની ટીકા સહિત
2. વિશુદ્ધ મનુસ્મૃતિ- ભાષ્યકાર, અનુસંધાન કર્તા અને સમીક્ષક- પ્રો. ડૉ સુરેન્દ્ર કુમાર, દર્શન યોગ મહાવિદ્યાલય, સાબરકાંઠા (2003)
3. મનુસ્મૃતિ (માનવધર્મશાસ્ત્ર)-અનુ. હરેન્દ્ર શુક્લ, હરિહર પુસ્તકાલય, સુરત, 1993
4. History of Dharma Shashtra- P V Kane
5. બૃહદ્-અનુવાદચન્દ્રિકા-ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
6. રચનાનુવાદકૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી, વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
7. સંસ્કૃત વાક્યસંરચના- ડૉ વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ

Elective Course: 202

કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ 1-10) -આચાર્ય મમ્મટ અને વ્યાકરણ

યુનિટ: 1 પ્રથમ ઉલ્લાસ- કારિકા 1, 2, 3

યુનિટ: 2 પ્રથમ ઉલ્લાસ- કારિકા 4, 5, અલંકાર: વિવરણ, ઓળખ

યુનિટ: 3 દશમો ઉલ્લાસ (અલંકાર: લક્ષણ, ઉદાહરણ, સમજૂતિ): ભેદ રહિત ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા, રૂપક, અનન્વય, અપલ્પનુતિ, શ્લેષ, સમાસોક્તિ, નિદર્શના, વ્યાકરણ: અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, તેમજ બાલ અને બાલાના જોવા એટલે કે અકારાન્ત પુલ્લિંગ અને આકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ શબ્દોનાં પછી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે કૃ, ષૂ, અસ્ નાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; કિમ્ (શું), ઉપરિ, પુરતઃ, દક્ષિણતઃ, અધઃ, પૃષ્ઠતઃ- અવ્યયોનો પ્રયોગ

યુનિટ: 4 આચાર્ય મમ્મટનો પરિચય, કાવ્યપ્રકાશ-પરિચય: ગ્રંથકર્તૃન્વ વિષયક મતો કાવ્યના સંપ્રદાયો

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

- પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)
- (અ) સંદર્ભ સમજૂતી (ચારમાંથી બે) 04
- (બ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (2માંથી1) 10
- પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)
- (અ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક શ્લોક) 04
- (બ) અલંકારની વિવરણ સહિત ઓળખ (બેમાંથી એક) 10
- પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)
- (અ) અલંકારની લક્ષણ સહિત સમજૂતી (ચારમાંથી બે) 04
- (બ) વ્યાકરણનો પ્રશ્ન 10
- પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)
- સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (એકના વિકલ્પે એક) 14
- પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)
- (અ) MCQs 08
- (બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા) 06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કાવ્યપ્રકાશ (મમ્મટનો કાવ્યવિચાર)-નગીનદાસ પારેખ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ (1987)
2. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચારપરંપરાઓ- પ્રો. ડૉ તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
3. પ્રાચીન સાહિત્ય મીમાંસા-એક આકલન, મૂ.લે. ડૉ અશોક કેળકર અનુ. ડૉ અરવિંદ ભંડારી, ગુજરાત યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
4. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)
5. History of Poetics- P V Kane, Motilal Banarasiadaas, Delhi (1961)
6. મમ્મટ- જગન્નાથ પાઠક, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી

7. आचार्य मम्मट- प्रो. धुंडिराज सप्रे, म.प्र. हिन्दी ग्रंथ अकादमी, 1971
8. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
9. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
10. संस्कृत वाक्य संरचना- डॉ वसंतकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार

अथवा

Elective Course: 202

काव्यालंकार- भामह (प्रथम परिच्छेद), भामहः व्यक्तित्व, समय, कृतिओ; काव्यालंकारनी उपरेभा; काव्यना शब्दार्थ, वाक्य, गुण दोष, रीति रस अलंकार, प्रतिभा अने व्युत्पत्ति, काव्यनु वर्गीकरण अने व्याकरण

युनिट: 1 का.अ. प्रथम परिच्छेद कारिका 1थी 20

युनिट: 2 का.अ. प्रथम परिच्छेद कारिका 21थी 49

युनिट: 3 का.अ. प्रथम परिच्छेद कारिका 50थी 59 अने व्याकरण: अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम, तेमज बाल अने बाला जेवा अकारान्त पुल्लिङ्ग अने आकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दोनां पष्ठी विभक्तिनां उपो साथे कृ, भू, अस्नां वर्तमानकाणनां उपोनो वाक्यप्रयोग; किम् (शु), उपरि, पुरतः, दक्षिणतः, अधः, पृष्ठतः- अव्ययोनो प्रयोग

युनिट: 4 भामहनु व्यक्तित्व, भामहनो समय, भामहनी कृतिओ, काव्यालंकारनी उपरेभा, परिच्छेद बे अने त्रणुनो टूंको सार

प्रश्नपत्रनी उपरेभा:

प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)

(अ) संदर्भ समजूती (अेमांथी यार) 8

(ब) सामान्य प्रश्न (अेमांथी अेक) अथवा टूंकनोध (अेमांथी अेक) 06

प्रश्न: 2 (युनिट अेमांथी)

(अ) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक) 4

(ब) सामान्य प्रश्न (1ना विकल्पे 1) अथवा टूंकनोध यारमांथी अे 10

प्रश्न: 3 (युनिट त्रणुमांथी)

(अ) टूंकनोध: (अेमांथी अेक) अथवा सामान्य प्रश्न (1ना विकल्पे 1) 4

(ब) व्याकरण विषयक प्रश्न 10

प्रश्न: 4 (युनिट यारमांथी)

सामान्य प्रश्न (1ना विकल्पे 1) अथवा टूंकनोध (यारमांथी अे) 14

प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी यारमांथी)

(अ) MCQs 08

(ब) उेतुलक्षी प्रश्नो (जोडकां जोडो, भरुं-भोटुं, भावी जग्या) 06

संदर्भ ग्रंथ:

1. काव्यालंकार- आचार्य भामह
2. काव्यशास्त्रनी विचार परंपराओ- डॉ तपस्वी नान्दी, गुज. युनि. ग्रंथ निर्माण बोर्ड, अमदावाद
3. प्राचीन साहित्य भीमांसा-अेक आकलन, मू.वे. डॉ अशोक केणकर अनु. डॉ अरविंद भंडारी, गुजरात युनि. ग्रंथनिर्माण बोर्ड, गुजरात राज्य, अमदावाद
4. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)
5. History of Poetics- P V Kane, MLBD, Delhi (1961)

Semester: IV

Core Course-

211

मालविकाग्निमित्रम्- मल्लिकवि कालिदास अने व्याकरण

युनिट: 1. अंक 1 अने 2, मल्लिकवि कालिदासनुं जवन, समय अने कृतिओ

युनिट: 2. अंक 3 अने 4, पात्रचित्रण, शैली

युनिट: 3 अंक 5 अने व्याकरण: अस्मद्, युष्मद् अने तद् सर्वनाम, तेमज बाल अने बाला जेवा अकारान्त-आकारान्त शब्दोनां सप्तमी विभक्तिनां रूपो साथे वस्, नृत् अने पठ धातुनां वर्तमानकाणनां रूपोनां वाक्य प्रयोग; अत्र, तत्र, कुत्र, सर्वत्र, अन्यत्र- अव्ययोनो प्रयोग

युनिट: 4. मालविकाग्निमित्रनुं स्रोत अने कविजे करेवां परिवर्तनो, ऐतिहासिकता, मालविकाग्निमित्रनुं वस्तुगुंन, कालिदासनुं प्रकृतियित्रण, -नी उपमाओ

प्रश्नपत्रनी रूपरेखा:

प्रश्न: 1 (युनिट अंकमांथी)

(अ) अनुवाद (बेमांथी अंक) 04

(ब) संदर्भ समजूती (बेमांथी अंक) 03

(क) सामान्य प्रश्न अथवा सामान्य प्रश्न 07

प्रश्न: 2 (युनिट बेमांथी)

(अ) अनुवाद (बेमांथी अंक) 04

(ब) संदर्भ समजूती (बेमांथी अंक) 03

(क) सामान्य प्रश्न अथवा सामान्य प्रश्न 07

प्रश्न: 3 (युनिट त्रणमांथी)

(अ) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (बेमांथी अंक) 4

(ब) व्याकरण विषयक प्रश्न 10

प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (चारमांथी बे) 14

प्रश्न: 5 (युनिट अंकथी चारमांथी)

(अ) MCQs 7

(ब) छेतुलक्षी प्रश्नो (जोडकां, भरुं-भोटुं, भावी जग्या विगेरे) 7

संदर्भ ग्रंथ:

1. मालविकाग्निमित्रम्- Ed. By M.R. Kale, A.R.Sheth & Co. Bombay, 1968
2. मालविकाग्निमित्रम्- with Sanskrit Commentary of Katyavema, Ed. By Kashinath P. Parab, Nirnaysagar Press, Bombay (1924) (www.archive.org उपर उपलब्ध)
3. मालविकाग्निमित्रम् (हिन्दी अनुवाद) डॉ रमाशंकर पांडेय, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन 2010
4. संस्कृत साहित्य का इतिहास- आचार्य बलदेव उपाध्याय
5. संस्कृत साहित्य का बृहद् इतिहास- वाचस्पति गैरोलो, चौखम्बा
6. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
7. Kalidas- G.C.Zala, Sanskrit Seva Samiti, Ahmedabad (गुजराती अनुवाद पण उपलब्ध छे)
8. मल्लिकवि कालिदास- गुजरात विद्यासभा (डॉ. ई.अ. सोलोमन, श्री पी.सी.टवे वगेरे)
9. संस्कृत नाटकोनो परिचय- डॉ तपस्वी नान्दी, गुज. युनि. ग्रंथनिर्माण बोर्ड
10. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली

Core Course-**212**

11. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
12. संस्कृत वाक्य संरचना- डॉ वसंतकुमार ભટ્ટ, सरस्वती पुस्तक ભંડાર

કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ 2 અને 10) **અલંકારો:** અપ્રસ્તુતપ્રશંસા, અતિશયોક્તિ, દૃષ્ટાન્ત પ્રતિવસ્તૂપમા, વ્યતિરેક, વિશેષોક્તિ, અર્થાન્તરન્યાસ, વ્યાજસ્તુતિ અને વ્યાકરણ

યુનીટ: 1. ઉલ્લાસ 2 કારિકા 1 થી 8

યુનીટ: 2. ઉલ્લાસ 2 કારિકા 9 થી 15

યુનીટ: 3. ઉલ્લાસ 10 અલંકાર: લક્ષણ વ્યાકરણ: બાલ અને બાલા જેવાં અકારાન્ત અને આકારાન્ત શબ્દોનાં સંબોધનનાં રૂપો સાથે લિખ્, અને પૃચ્છ ધાતુનાં વર્તમાનકાળ અને આજ્ઞાર્થનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; શીઘ્રમ્ શનૈઃ, સમ્યક્- અવ્યયોનો પ્રયોગ

યુનિટ: 4 અલંકાર: લક્ષણ અને સમજૂતી, વિરોધ અને સામ્ય

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)

(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (બેમાંથી એક) 08

(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (ચારમાંથી બે) 06

પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)

(અ) અલંકારની સલક્ષણ સમજૂતી (ચારમાંથી બે) 10

(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક) 04

પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)

(અ) અલંકારની સવિવરણ ઓળખ (બેમાંથી એક) 04

(બ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન 10

પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)

સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ 14

પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)

(ક) MCQs (કોઈ વિકલ્પ નહીં) 08

(ખ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (ખાલી જગ્યા, જોડકાં જોડો, સાચું-ખોટું) 06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કાવ્યપ્રકાશ (મમ્મટનો કાવ્યવિચાર)- નગીનદાસ પારેખ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ્, અમદાવાદ (1987)

2. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચારપરંપરાઓ- પ્રો. ડો તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ

3. પ્રાચીન સાહિત્ય મીમાંસા-એક આકલન, મૂ. લે. ડો અશોક કેળકર, અનુ. ડો અરવિંદ ભંડારી, ગુજ. યુનિ. ગ્રં.નિ.બોર્ડ, અમદાવાદ

4. History of Poetics- P V Kane, MLBD, Delhi (1961)

5. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)

6. આચાર્ય મમ્મટ- પ્રો. હુંદિરાજ સપ્તે, મ. પ્ર. હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, 1971

7. મમ્મટ- જગન્નાથ પાઠક, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી

8. બૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસી દાસ, દિલ્લી

9. રચનानુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી, વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી

10. સંસ્કૃત વ્યાકરણ સંચરના- ડૉ વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર

Core Course-**213**

કઠોપનિષદ્ (બીજો અધ્યાય) અને **વ્યાકરણ**

યુનીટ: 1. કઠોપનિષદ્: બીજો અધ્યાય: પ્રથમ વલ્લી; ઈશ અને કેન: પરિચય

યુનીટ: 2. કઠોપનિષદ્: બીજો અધ્યાય: બીજી વલ્લી; પ્રશ્ન અને મુંડક: પરિચય

યુનીટ: 3. કઠોપનિષદ્: ત્રીજો અધ્યાય: ત્રીજી વલ્લી; વ્યાકરણ એક હજાર સુધીનાં સંખ્યાવાચક વિશેષણોનો વાક્યપ્રયોગ; કૃ, ભૂ, અસ્નાં વિધ્યર્થનાં રૂપોનો

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; હેત્વર્થ અને સંબંધક ભૂતકૃદંતનો પ્રયોગ
યુનીટ: 3. કઠોપનિષદ્: ત્રીજો અધ્યાય: ત્રીજી વલ્લી; વ્યાકરણ: એક હજાર સુધીનાં
સંખ્યાવાચક વિશેષણોનો પ્રયોગ; કૃ, ભૂ અને અસ્નાં વિધ્યર્થનાં રૂપોનો
વાક્યપ્રયોગ; હેત્વર્થ અને સંબંધક ભૂતકૃદંતનો પ્રયોગ
યુનીટ: 4 ઉપનિષદ્ સાહિત્ય, ઉપનિષદ્ પદનો અર્થ, ઉપનિષદોની સંખ્યા, કઠ-શીર્ષક,
ઉપનિષદોનો સમય, ઉપનિષદોનું તત્ત્વજ્ઞાન અને કઠોપનિષદ્, કઠોપનિષદ્
પ્રથમ અધ્યાયનો પરિચય, કઠોપનિષદ્-મૂલ્યાંકન

પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)
(અ) સવિવરણ મંત્ર અનુવાદ (બેમાંથી એક) 04
(બ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1/2) અથવા ટૂંકા સામાન્ય પ્રશ્નો (2/1) 10

પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)
(અ) સવિવરણ મંત્ર અનુવાદ (બેમાંથી એક) 04
(બ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1/2) અથવા ટૂંકા સામાન્ય પ્રશ્નો (2/1) 10

પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)
(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1/2) અથવા ટૂંકા સામાન્ય પ્રશ્નો (2/1) 04
(બ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન 10

પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)
(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1/2) અથવા ટૂંકા સામાન્ય પ્રશ્નો (2/1) 10
(બ) સવિવરણ મંત્ર અનુવાદ (બેમાંથી એક) 04

પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)
(અ) MCQs 08
(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા વગેરે) 06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કઠોપનિષદ્- શાંકરભાષ્ય સહિત, ગીતા પ્રેસ ગોરખપુર
2. The Upanishads Pt. 1 Vol. 1, F.Maxmuller, Motilal Banarasidaas, Delhi (1981)
3. The Philosophy of the Upanishads- Paul Deussen, Eng. Tr. By A.S.Geden, Oriental Publishers
4. The Religion and Philosophy of the Veda and Upanishads- A.B.Keith, Pt. 1, Vol. 32
5. ઉપનિષદોનું તત્ત્વચિંતન- વાસુદેવ શરણ અગ્રવાલ, સસ્તુ સાહિત્ય, અમદાવાદ
6. ઉપનિષદ્ વિચારણા- નર્મદાશંકર દેવશંકર મહેતા, આગમ નિગમ મંડળ, અમદાવાદ
7. બૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
8. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી, વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
9. સંસ્કૃત વાક્ય સંચરના- ડૉ વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ

Elective Course-I 211

માલવિકાગ્નિમિત્રમ્ –મહાકવિ કાલિદાસ અને વ્યાકરણ

- યુનીટ: 1. અંક 1 અને 2, મહાકવિ કાલિદાસનું જીવન, સમય અને કૃતિઓ
યુનીટ: 2. અંક 3 અને 4, પાત્રચિત્રણ, શૈલી
યુનીટ: 3 અંક 5 અને વ્યાકરણ: અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, તેમજ બાલ અને
બાલા જેવા અકારાન્ત-આકારાન્ત શબ્દોનાં સપ્તમી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે
વસ્, નૃત્ અને પઠ્ ધાતુનાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; અત્ર, તત્ર,
કુત્ર, સર્વત્ર, અન્યત્ર- અવ્યયોનો પ્રયોગ
યુનીટ: 4. માલવિકાગ્નિમિત્રનું સ્ત્રોત અને કવિએ કરેલાં પરિવર્તનો, ઐતિહાસિકતા,
માલવિકાગ્નિમિત્રનું વસ્તુગુંકન, કાલિદાસનું પ્રકૃતિચિત્રણ

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	03
	(ક) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	07
	પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) અનુવાદ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	03
	(ક) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	07
	પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (બેમાંથી એક)	04
	(બ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10
	પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે)	14
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	07
(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખરું-ખોટું, ખાલી જગ્યા વિગેરે)	07	

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. માલવિકાગ્નિમિત્રમ્- Ed. By M.R. Kale, A.R.Sheth & Co. Bombay, 1968
2. માલવિકાગ્નિમિત્રમ્- with Sanskrit Commentary of Katyavema, Ed. By Kashinath P. Parab, Nirnaysagar Press, Bombay (1924) (www.archive.org ઉપર ઉપલબ્ધ)
3. માલવિકાગ્નિમિત્રમ્ (હિન્દી અનુવાદ) ડૉ રમાશંકર પાંડેય, ચૌખમ્બા સુરભારતી પ્રકાશન 2010
4. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ- આચાર્ય બલદેવ ઉપાધ્યાય
5. સંસ્કૃત સાહિત્ય કા વૃહદ્ ઇતિહાસ- વાચસ્પતિ ગૈરોલો, ચૌખમ્બા
6. History of Sanskrit literature- M. Winternitz
7. Kalidas- G.C.Zala, Sanskrit Seva Samiti, Ahmedabad (ગુજરાતી અનુવાદ પણ ઉપલબ્ધ છે)
8. મહાકવિ કાલિદાસ- ગુજરાત વિદ્યાસભા (ડૉ ઈ.એ. સોલોમન, શ્રી પી.સી.દેવે વગેરે)
9. સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય- ડૉ તપસ્વી નાન્દી, ગુજ. યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ
10. વૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી
11. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી- વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
12. સંસ્કૃત વાક્ય સંરચના- ડૉ વસંતકુમાર ભટ્ટ, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર

અથવા

પ્રતિજ્ઞાચૌગન્ધરાયણ- મહાકવિ ભાસ અને વ્યાકરણ

- યુનીટ: 1. અંક 1 અને 2; શીર્ષક સમજૂતી, અંકનો પરિચય, પાત્રાલેખન
- યુનીટ: 2. અંક 3 અને 4; ત્રિવેન્દ્રમ નાટકોનું કર્તૃત્વ, ભાસ સમસ્યા
- યુનીટ: 3. ભાસ: સમય, કૃતિઓ; વ્યાકરણ: અસ્મદ્, યુષ્મદ્ અને તદ્ સર્વનામ, અને બાલ અને બાલા જેવા શબ્દોનાં સપ્તમી વિભક્તિનાં રૂપો સાથે વસ્, નૃત્ અને પઠ્ ધાતુનાં વર્તમાનકાળનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; અત્ર, તત્ર, કુત્ર, સર્વત્ર અન્યત્ર- અવ્યયોનો પ્રયોગ
- યુનીટ: 4. પ્રતિજ્ઞા.નું વસ્તુગુંદન, કથાવસ્તુનું મૂળ અને

परिवर्तनो, भासनी नाट्यकला,
शैली, भासनांनाटकोमां तत्कालीन समाजनु चित्र, संस्कृत नाट्यसाहित्यमां
भासनुं प्रदान

प्रश्नपत्रनी रूपरेखा:

प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)	
(अ) अनुवाद (अेमांथी अेक)	04
(ब) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक)	03
(क) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (अेमांथी अेक)	07
प्रश्न: 2 (युनिट अेमांथी)	
(अ) अनुवाद (अेमांथी अेक)	04
(ब) संदर्भ समजूती (अेमांथी अेक)	03
(क) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (अेमांथी अेक)	07
प्रश्न: 3 (युनिट त्रणुमांथी)	
(अ) सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (अेमांथी अेक)	04
(ब) व्याकरण विषयक प्रश्न	10
प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी)	
सामान्य प्रश्न अथवा टूंकनोंध (चारमांथी अे)	14
प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी चारमांथी)	
(अ) MCQs	08
(ब) डेतुलक्षी प्रश्नो (जोडकां, सायुं-जोडुं, ढाली जग्या वगेरे)	06

संदर्भ ग्रंथ:

1. भासनाटकचक्र- गंगासागर राय, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी
2. प्रतिज्ञायौगन्धरायणम्- M R Kale, Motilal Banarasidaas, Delhi
3. भासः एक अध्ययन- बलदेव उपाध्याय
4. Pratijnayaugandharayana- Ed. Mahamahopadhyaya T. Gnapati Shastri, 1912; T.S>S. No with four Appendices
5. Plays Ascribed to Bhasa: Their Authenticity and Merits, C R Devdhar, Oriental Book Agency, Poona (1927)
6. Bhasa- V. Venkatachalam, Sahitya Academy, Delhi (गुज.अनु. डॉ गौतम पटेल)
7. Bhasa- A Study- A D Pusalkar
8. Bhasa's plays- A Critical study (reprint Ed.) Bharatiya Vidya Prakashana- T. Ganapati Shastry (1985)
9. प्रतिज्ञायौगन्धरायणम्- M R Kale, Motilal Banarasidaas, Delhi
10. मडाकवि भास- डॉ नमियन्द्र जैन, मध्य प्रदेश डिनधी ग्रंथ अकाडमी, (1972)
11. प्रतिज्ञायौगन्धरायण- अनु. केशव डर्पट ध्रुव, अमदावाद 1923
12. संस्कृत वाक्य संरचना- वसन्तकुमार डट्ट, सरस्वती पुस्तक डंडार, अमदावाद

Elective Course-II- 212

काव्यप्रकाश (डल्लास 2 अने 10) अलंकारोः अप्रस्तुतप्रशंसा, अतिशयोक्ति, दृष्टान्त प्रतिवस्तूपमा, व्यतिरेक, विशेषोक्ति, अर्थान्तरन्यास, व्याजस्तुति अने व्याकरण

युनीट: 1. डल्लास 2 कारिका 1थी 8

युनीट: 2. डल्लास 2 कारिका 9थी 15

युनीट: 3. डल्लास 10 अलंकारः लक्षण, व्याकरणः बाल अने बाला जेवा अकारान्त अने आकारान्त शब्दोनां संभोधननां रूपो साथे लिख, अने पृच्छ धातुनां वर्तमानकाण अने आज्ञार्थनां रूपोनो वाक्यप्रयोग; अने शीघ्रम्, शनैः, अने सम्यक्- अव्ययोनो प्रयोग

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

યુનિટ: 4 અલંકાર: લક્ષણ અને સમજૂતી, વિરોધ અને સામ્ય	
પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (બેમાંથી એક)	08
(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (ચારમાંથી બે)	06
પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
(અ) અલંકારની સલક્ષણ સમજૂતી (ચારમાંથી બે)	10
(બ) સંદર્ભ સમજૂતી (બેમાંથી એક)	04
પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
(અ) અલંકારની સવિવરણ ઓળખ (બેમાંથી એક)	04
(બ) વ્યાકરણ વિષયક પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
(અ) MCQs (કોઈ વિકલ્પ નહીં)	08
(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (પાલી જગ્યા, જોડકાં જોડો, સાચું-ખોટું)	06

સંદર્ભ ગ્રંથ:

1. કાવ્યપ્રકાશ (મમ્મટનો કાવ્યવિચાર)- નગીનદાસ પારેખ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ (1987)
2. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચારપરંપરાઓ- પ્રો. ડૉ તપસ્વી નાન્દી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
3. પ્રાચીન સાહિત્ય મીમાંસા-એક આકલન, મૂ. લે. ડૉ અશોક કેળકર, અનુ. ડૉ અરવિંદ ભંડારી, ગુજ. યુનિ. ગ્રં.નિ.બોર્ડ, અમદાવાદ
4. History of Poetics- P V Kane, MLBD, Delhi (1961)
5. History of Sanskrit Poetics- S K De, Calcutta (1976)
6. આચાર્ય મમ્મટ- પ્રો. ઢુંઢિરાજ સપ્તે, મ. પ્ર. હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, 1971
7. મમ્મટ- જગન્નાથ પાઠક, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી
8. વૃહદ્ અનુવાદચન્દ્રિકા- ચક્રધર નૌટિયાલ, મોતીલાલ બનારસી દાસ, દિલ્લી
9. રચનાનુવાદ કૌમુદી- કપિલદેવ દ્વિવેદી, વિશ્વવિદ્યાલય પ્રકાશન, વારાણસી
10. સંસ્કૃત વ્યાકરણ સંચરના- ડૉ વસન્તકુમાર ભટ્ટ, સસ્સ્વતી પુસ્તક ભંડાર

અથવા

સાહિત્ય દર્પણ (પરિચ્છેદ 6)- આચાર્ય વિશ્વનાથ

યુનિટ: 1. પરિચ્છેદ 6 (કારિકા 1-50)

યુનિટ: 2. પરિચ્છેદ 6 (કારિકા 51-81)

યુનિટ: 3. પરિચ્છેદ 6 (કારિકા 115-121); **વ્યાકરણ:** બાલ અને બાલા જેવા અકારાન્ત અને આકારાન્ત શબ્દોનાં સંબોધનનાં રૂપો સાથે લિખ્, અને પૃચ્છ ધાતુનાં વર્તમાનકાળ અને આજ્ઞાર્થનાં રૂપોનો વાક્યપ્રયોગ; અને શીઘ્રમ્ શત્તૈઃ, સમ્યક્- અવ્યયનો પ્રયોગ

યુનિટ: 4. આચાર્ય વિશ્વનાથ: પરિચય, કૃતિઓ, રચનાકાળ, સાહિત્યદર્પણ: પરિચય, ભારતીય નાટ્યશાસ્ત્રની પરંપરા, સંસ્કૃત નાટકની ઉત્પત્તિ અંગેના વિવિધ મતો, કાવ્યશાસ્ત્રના સંપ્રદાયો

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
(અ) ટૂંકનોંધ (ચારમાંથી બે) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (1/1)	10
(બ) કારિકાની સમજૂતી (બેમાંથી એક)	04
પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	

	(अ) काश्कानी समञ्जती (बेमांथी अेक)	04
	(ब) टूंकनोध (यारमांथी बे) अथवा सामान्य प्रश्न (1/1)	10
प्रश्न: 3	(युनिट त्रणुमांथी)	
	(अ) काश्कानी समञ्जती (बेमांथी अेक)	04
	(ब) व्याकरण विषयक प्रश्न	10
प्रश्न: 4	(युनिट यारमांथी)	
	(अ) सामान्य प्रश्न (1/1)	08
	(ब) टूंकनोध अथवा शब्दनोध (यारमांथी बे)	06
प्रश्न: 5	(युनिट अेकथी यारमांथी)	
	(अ) MCQs	08
	(ब) डेतुलक्षी प्रश्नो (जोडकां, ढावी जग्या विगेरे)	06

संदर्भ ग्रंथ:

1. Sahitya Darpana- Vishwanath (paricchhed I-X) and History of Alankar literature- P V Kane, 1923
2. भारतीय नाट्यसौन्दर्य- डॉ मनोहर काले, हिन्दी माध्यम कार्यान्वय निदेशालय, दिल्ली विश्वविद्यालय (1993)
3. भारतीय नाट्यशास्त्रनी विचारपरंपराओ- डॉ तपस्वी नान्दी, युनि. ग्रंथनिर्माण बोर्ड, अमदावाड
4. भरत नाट्यशास्त्र: अभिनय- डॉ महेश चंपकलाव, युनिवर्सिटी ग्रंथनिर्माण बोर्ड, अमदावाड
5. अभिनवनो रस विचार अने बीज लेणो- नगीनदास पारेण, गुर्जर ग्रंथरत्न कार्यालय, अमदावाड
6. बृहद् अनुवादचन्द्रिका- चक्रधर नौटियाल, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
7. रचनानुवाद कौमुदी- कपिलदेव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
8. संस्कृत वाक्यसंयचना- डॉ वसन्तकुमार भट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार, अमदावाड

अभ्यासकम समिति:

1. डॉ दिनेश माधु
2. डॉ महेश महेता
3. डॉ एसमुण ठाकर
4. डॉ राजेश व्यास
5. डॉ मनुकुमार सुथार
6. डॉ जतेन्द्र टेलर

SHREE GOVIND GURU UNIVERSITY

GODHARA

U.G COURSES IN HINDI

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

[COURSE: B.A. SEMESTER – III

यु.जी.सी. के अनुसार सेमेस्टर - III

हिन्दी विषय के स्नातक स्तरीय पाठ्यक्रम का प्रारूप एवं संरचना

वर्ष – २०१७-२०१८

BY

SYLLABUS COMMITTEE – HINDI

सेमेस्टर- III (द्वितीय वर्ष बी.ए)

COURSES: (प्रश्नपत्र) **CREDIT- 4**

CORE HIN 201 (मुख्य) आधुनिक हिन्दी कविता - ३

CORE HIN 202 (मुख्य) हिन्दी नाटक और एकांकी

CORE HIN 203 (मुख्य) हिन्दी साहित्य का इतिहास - आदिकाल और निर्गुण भक्तिकाल

ELECTIVE-I HIN 201 (गौण) आधुनिक हिन्दी कविता - ३

ELECTIVE-I HIN 202 (गौण) हिन्दी नाटक और एकांकी

यु.जी.सी. के अनुसार सेमेस्टर - III

हिन्दी विषय के स्नातक स्तरीय पाठ्यक्रम का प्रारूप एवं संरचना

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

२०१ आधुनिक हिन्दी कविता [Core course & Elective-I- CREDIT- 4]

युनिट	पाठ्यक्रम	
१	भारतेन्दु हरिश्चन्द्र	१ नये जमाने की मुकरिया २ मातृभाषा प्रेम पर दोहे
	अयोध्योसिंह उपाध्याय 'हरिऔध'	१ फूल और काँटा २ कर्मवीर
२	मैथिलीशरणगुप्त	१ नर हो न निराश करो मन को २ कर्तव्य-पथ
	बालकृष्ण शर्मा 'नवीन'	१ विप्लव गायन २ भिक्षा
३	जयशंकर प्रसाद	१ हिमाद्रि तुंग श्रृंग से २ नारी तुम केवल श्रद्धा हो
	सुमित्रानंदन पंत	१ ताज २ आःयह धरती कितना देती है
४	सूर्यकांत त्रिपाठी 'निराला'	१ तोड़ती पत्थर २ सरोजस्मृति
	महादेवी वर्मा	१ वे मुस्काते फूल नहीं २ मैं नीर भरी दुःख की बदली

संदर्भ ग्रंथ :

- १ छायावाद – डॉ. नामवरसिंह
- २ छायावाद के आधारस्तंभ - गंगाप्रसाद पाण्डेय
- ३ छायावादी कवियों का सौंदर्य – डॉ. सूर्यप्रसाद दक्षित
- ४ स्वच्छंदतावादी काव्यधारा – प्रेमशंकर
- ५ निराला की साहित्य साधना – रामविलास शर्मा
- ६ जयशंकर प्रसाद – नंददुलारे बाजपेयी
- ७ प्रसाद का काव्य – प्रेमशंकर
- ८ हिन्दी कविता तीन दशक - डॉ. रामदरशमिश्र
- ९ आधुनिक हिन्दी काव्य के नवरत्न – रमेशचंद्र शर्मा

१० हिन्दी के आधुनिक प्रतिनिधि कवि - द्वाश्रीका प्रसाद सक्सेना

११ मैथिलीशरण गुप्त - व्यक्तित्व एवं कृतित्व - दानबहादुर पाठक

१२ राष्ट्रकवि मैथिलीशरण गुप्त - शैली वैज्ञानिक अध्ययन - डॉ. मनमोहन गोस्वामी

१३ महादेवी का काव्य : वस्तु और शिल्प - डॉ. राधिकासिंह

१४ महादेवी के काव्य में बिम्बविधान - डॉ. माणिक्याम्बा मणि

२०२ हिन्दी नाटक और एकांकी [Core course & Elective-I, CREDIT- 4]

पाठ्यपुस्तक : १ अंजो दीदी - उपेन्द्रनाथ अशक नीलाभ प्रकाशन-इलाहाबाद

पाठ्यपुस्तक : २ नये रंग एकांकी - संपादक - उपेन्द्रनाथ अशक, नीलाभ प्रकाशन-इलाहाबाद

युनिट	पाठकम
१	नाटक अंजो दीदी - उपेन्द्रनाथ अशक
	१ उपेन्द्रनाथ अशक व्यक्तित्व एवं कृतित्व
	२ नाटक का कथासार
	३ नाटक के तत्वों के आधार पर मूल्यांकन
२	१ अंजो दीदी की प्रासंगिकता
	२ अंजो दीदी की समस्याएँ
	३ अंजो दीदी के पात्र
३	एकांकी
	१ बाहर का आदमी : लक्ष्मीनारायण लाल
	२ आवाज का नीलामः धर्मवीर भारती
४	एकांकी
	१ प्यालियाँ टूटती हैं : मोहन राकेश
	२ वे नाक से बोलते हैं : सुरेन्द्र वर्मा

संदर्भ ग्रंथः

१ हिन्दी नाटक उदभव और विकास - दशरथ ओझा

२ आधुनिक हिन्दी नाटक और रंगमंच - लक्ष्मीनारायण लाल

३ हिन्दी नाटक का आत्म संघर्ष - गिरीश रस्तोगी

४ एकांकी और एकांकी कार - रामचरण महेन्द्र

५ हिन्दी एकांकी का रंगमंचीय अनुशीलन - भुवनेश्वर महतो

६ हिन्दी एकांकी की शिल्पविधि का विकास - सिद्धनाथ कुमार

७ हिन्दी नाटक - बच्चनसिंह

८ हिन्दी नाट्यशास्त्र का स्वरूप – डॉ. नर्मदेश्वर राय

९ रंग दर्शन – नेमिचन्द्र जैन

१० समस्या नाटककार अशक - डॉ. उमाशंकरसिंह

११ उपेन्द्रनाथ अशक का नाट्य साहित्य – महमूद रसूल पटेल

१२ उपेन्द्रनाथ अशक के नाटक - डॉ. पी. जे. शिवकुमार

१३ धर्मवीर भारती : युग चेतना और अभिव्यक्ति – डॉ. सरिता शुक्ला

२०३ हिन्दी साहित्य का आदिकाल और निर्गुण भक्तिकाल [Core course- CREDIT- 4]

युनिट	पाठ्यक्रम
१	हिन्दी साहित्य का आदिकाल
	<ul style="list-style-type: none">- हिन्दी साहित्य के आदिकाल के नामकरण की समस्या और परिस्थितियाँ का परिचय- आदिकाल- की प्रमुख काव्य प्रवृत्तियाँ- रासो साहित्य- सिद्ध साहित्य- नाथ साहित्य- जैन साहित्य- लौकिक साहित्य
२	भक्तिकाल
	<ul style="list-style-type: none">- भक्तिकाल की परिस्थितियाँ- भक्ति का स्वरूप, परिभाषा- भक्ति के प्रकार- भक्तिकाल की प्रवृत्तियाँ
३	निर्गुण ज्ञानाश्रयी शाखा
	<ul style="list-style-type: none">- निर्गुण भक्ति का स्वरूप और उसकी विशेषताएँ- ज्ञानाश्रयी शाखा की प्रवृत्तियाँ- कबीर- रैदास
४	निर्गुण प्रेमाश्रयी शाखा
	<ul style="list-style-type: none">- प्रेमाश्रयी शाखा की प्रवृत्तियाँ- प्रेमाश्रयी शाखा के प्रमुख कवि- मलिक मुहम्मद जायसी- कुतुबन- प्रेमाश्रयी शाखा की प्रमुख कृतियाँ- पद्मावत- मधुमालती

संदर्भ ग्रंथ:

- १ हिन्दी साहित्य का इतिहास – रामचन्द्र शुक्ल
- २ हिन्दी साहित्य की भूमिका – हजारी प्रसाद द्विवेदी
- ३ हिन्दी साहित्य का अतीत – विश्वनाथ प्रसाद मिश्र
- ४ हिन्दी साहित्य इतिहास – सं.डॉ.नगेन्द्र
- ५ हिन्दी साहित्य और संवेदना का विकास – रामस्वरूप चतुर्वेदी
- ६ हिन्दी साहित्य उद्भव और विकास - हजारी प्रसाद द्विवेदी
- ७ हिन्दी साहित्य का आदिकाल - हजारी प्रसाद द्विवेदी
- ८ हिन्दी साहित्य का बृहत इतिहास – नागरी प्रचारिणी सभा
- ९ हिन्दी साहित्य का दूसरा इतिहास – बच्चनसिंह
- १० नाथपंथ और संत साहित्य- नागेन्द्रनाथ उपाध्याय
- ११ संत साहित्य – राधेश्याम दुबे
- १२ कबीर - हजारी प्रसाद द्विवेदी
- १३ हिन्दी काव्य की निर्गुणधारा में भक्ति – श्यामसुन्दर शुक्ल
- १४ कबीर की विचारधारा - गोविंद त्रिगुणायत
- १५ कबीर साहित्य की परख - आचार्य परशुराम चतुर्वेदी
- १६ हिन्दी सूफी काव्य की भूमिका – रामपूजन तिवारी
- १७ सूफी कविता की पहचान – यश गुलाटी
- १८ जायसी का पद्मावतः काव्य तथा दर्शन - गोविंद त्रिगुणायत
- १९ जायसी का काव्य – सरोजनी पाण्डेय
- २० हिन्दी में सूफी प्रेमाख्यान – आचार्य परशुराम चतुर्वेदी
- २१ निर्गुण काव्यः प्रेरणा और प्रवृत्ति – डॉ. रामसजन पाण्डेय

SHREE GOVIND GURU UNIVERSITY

GODHARA

U.G COURSES IN HINDI

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

[COURSE: B.A. SEMESTER – IV]

यु.जी.सी. के अनुसार सेमेस्टर - IV

हिन्दी विषय के स्नातक स्तरीय पाठ्यक्रम का प्रारूप एवं संरचना

वर्ष – २०१७- १८

BY

SYLLABUS COMMITTEE – HINDI

सेमेस्टर- IV (द्वितीय वर्ष बी.ए)

COURSES: (प्रश्नपत्र) **CREDIT- 4**

CORE HIN 211 (मुख्य) मध्यकालीन कविता

CORE HIN 212 (मुख्य) निबंध एवं अन्य गद्य विधाएँ

CORE HIN 213 (मुख्य) हिन्दी साहित्य का इतिहास –सगुण भक्तिकाल एवं रीतिकाल

ELECTIVE-I HIN 211 (गौण) मध्यकालीन कविता

ELECTIVE-I HIN 212 (गौण) निबंध एवं अन्य गद्य विधाएँ

यु.जी.सी. के अनुसार सेमेस्टर – IV

हिन्दी विषय के स्नातक स्तरीय पाठ्यक्रम का प्रारूप एवं संरचना

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

211 मध्यकालीन कविता [Core course & Elective-I- CREDIT- 4]

पाठ्यपुस्तक :- प्राचीन और मध्यकालीन हिन्दी काव्य

संपादक :- डॉ.वीरेन्द्रनारायण सिंह, धूमिल प्रकाशन,अहमदाबाद

युनिट	पाठ्यक्रम
१	१ कबीर
	गुरुदेव कौ अंग विरह कौ अंग माया कौ अंग कथनी बिना करणी कौ अंग निंघा कौ अंग
	२ जायसी
	नागमती वियोग खंड- १ से १७
२	१ सूरदास
	सगुणोपासना- पद- २ श्रीकृष्ण जन्म- पद – ४,५,,६,८ राधा-कृष्ण – पद - ९ विरह-वियोग- पद -१२,१३,१४,१५,१६,१७
	२ तुलसीदास
	बाललीला वनमार्ग में राम-लक्ष्मण-सीता
३	१ मीराबाई
	विरोध- पद- १६,१७ उपालंभ विरह यातना
	२ बिहारी
	रूप-वर्णन विरह

४	१ घनानंद
	कवित्त- ३,४ सवैया- १८,१९,२०,२१
	२ रहीम
	दोहा संख्या १ से ११

संदर्भ ग्रंथ :

- १ कबीर – आचार्य हजारीप्रसाद द्विवेदी
- २ कबीर साहित्य की परख - आचार्य परशुराम चतुर्वेदी
- ३ जायसी का पदमावत : काव्य तथा दर्शन – डॉ.गोविंद त्रिगुणायत
- ४ जायसी एक अध्ययन – डॉ.रणधीर श्रीवास्तव
- ५ पदमावत का अनुशीलन – डॉ. इन्द्रचंद्र नारद
- ६ सूर का भ्रमरगीत – डॉ.पुरुषोत्तम बाजपेयी
- ७ सूरदास और उनका भ्रमरगीत – प्रो.रामकुमार शर्मा
- ८ तुलसी एक अध्ययन – डॉ. रामप्रसाद मिश्र
- ९ गोस्वामी तुलसीदास व्यक्ति और काव्य – डॉ.रमेशचंद्र शर्मा
- १० मध्ययुगीन काव्य के आधार स्तंभ – डॉ. तेजपाल चौधरी
- ११ भक्तिकाल के कालजयी रचनाकार – डॉ. विष्णुदास वैष्णव
- १२ मीरों का व्यक्तित्व और कृतित्व – डॉ.संजय मल्होत्रा
- १३ मीरोंबाइ का जीवनवृत्त एवं काव्य – डॉ. कल्यापसिंह शेखावत
- १४ मीरों का रचना संसार – डॉ. राममूर्ति त्रिपाठी
- १५ हिन्दी के प्राचीन प्रतिनिधि कवि – डॉ. द्वारीका प्रसाद सक्सेना
- १६ घनानंद कवित्त – डॉ. पारसनाथ तिवारी
- १७ घनानंद का साहित्यक अवदान – डॉ.हनुमंत रणखांबे

212 निबंध एवं अन्य गद्य विधाएँ

[Core course & Elective-I- CREDIT- 4]

युनिट	पाठ्यक्रम	
१	निबंध:	
	१	साहित्य का स्वरूप – रामचंद्र शुक्ल
	२	साहित्य और जीवन – नन्द दुलारे बाजपेयी
२	निबंध	
	१	नाखून क्यों बढते है ? -हजारी प्रसाद द्विवेदी
	२	मेरा गाँव - घर – विद्यानिवास मिश्र
३	रेखाचित्र और संस्मरण	
	१	गोरा – महादेवी वर्मा
	२	महाकवि जयशंकर प्रसाद – शिवपूजन सहाय
४	व्यंग्य	
	१	भोलाराम का जीव – हरिशंकर परसाई
	२	अतिथि! तुम कब जाओगे - शरद जोशी

संदर्भ ग्रंथ :

१ आधुनिक हिन्दी गद्य साहित्य – हरदयाल

- २ साहित्य में गद्य की नई विधाएँ - कैलाशचन्द्र भाटीया
- ३ हिन्दी का गद्य साहित्य – रामचन्द्र तिवारी
- ४ हिन्दी के प्रतिनिधि निबंधकार - द्वारीका प्रसाद सक्सेना
- ५ हिन्दी निबंध के आधार स्तंभ – डॉ.हरिमोहन
- ६ विद्यानिवास मिश्र का निबंधालोक - डॉ. दिलीप देशमुख
- ७ छायावादोत्तर हिन्दी गद्य साहित्य – विश्वनाथ प्रसाद तिवारी
- ८ हिन्दी गद्य: विन्यास और विकास – डॉ.रामस्वरूप चतुर्वेदी
- ९ हिन्दी व्यंग्य विधा: शास्त्र और इतिहास – डॉ. बापूराव देसाइ
- १० हरिशंकर परसाई के व्यंग्य की वैचारिक पृष्ठभूमि – प्रो.राधेमोहन शर्मा
- ११ हरिशंकर परसाई के व्यंग्यों में वर्ग चेतना - कु. आभा भट्ट
- १२ हिन्दी रेखाचित्र – डॉ. हरवंशलाल शर्मा
- १३ महादेवी का गद्य साहित्य – माखनलाल शर्मा
- १४ आचार्य हजारी प्रसाद द्विवेदी का साहित्य - चोथीराम यादव
- १५ रामचन्द्र शुक्ल और हिन्दी आलोचना –डॉ.रामविलास शर्मा
- १६ आचार्य हजारी प्रसाद द्विवेदीजी के उपन्यासों का अनुशीलन – डॉ.धनंजय चौहान

213 हिन्दी साहित्य का इतिहास –सगुण भक्तिकाल एवं रीतिकाल

[Core course- CREDIT- 4]

युनिट	पाठ्यक्रम
१	भक्तिकाल
	भक्तिकाल की परिस्थितियाँ वैष्णव भक्ति के प्रतिष्ठापक प्रमुख आचार्य सगुण भक्ति की विशेषताएँ
२	रामभक्ति शाखा
	रामभक्ति का स्वरूप रामभक्ति काव्य की प्रमुख प्रवृत्तियाँ रामभक्ति काव्य के प्रमुख कवि एवं कृति - तुलसीदास कवितावली
३	कृष्णभक्तिशाखा
	कृष्णभक्ति काव्य का स्वरूप कृष्णभक्ति काव्य की प्रवृत्तियाँ अष्टछाप का परिचय कृष्णभक्ति काव्य के प्रमुख कवि एवं प्रमुख कृति – -सूरदास -भँवरगीत (नंददास)

४	रीतिकाल
	रीतिकाल का नामकरण और परिस्थितियाँ रीतिकाल की सामान्य विशेषताएँ रीतिकाल की प्रमुख काव्यधाराएँ- रीतिबद्ध, रीतिमुक्त रीतिकाल के प्रमुख कवि और कृति - बिहारी, घनानंद कवित्त (घनानंद)

संदर्भ ग्रंथ :

- १ हिन्दी साहित्य का इतिहास – रामचन्द्र शुक्ल
- २ हिन्दी साहित्य की भूमिका – हजारी प्रसाद द्विवेदी
- ३ हिन्दी साहित्य का अतीत – विश्वनाथ प्रसाद मिश्र
- ४ हिन्दी साहित्य इतिहास – सं.डॉ.नगेन्द्र
- ५ हिन्दी साहित्य और संवेदना का विकास – रामस्वरूप चतुर्वेदी
- ६ हिन्दी साहित्य उद्भव और विकास - हजारी प्रसाद द्विवेदी
- ७ हिन्दी साहित्य का आदिकाल - हजारी प्रसाद द्विवेदी
- ८ हिन्दी साहित्य का बृहत इतिहास – नागरी प्रचारिणी सभा
- ९ हिन्दी साहित्य का दूसरा इतिहास – बच्चनसिंह
- १० तुलसी एक अध्ययन – डॉ.रामप्रसाद मिश्र
- ११ सूरदास और उनका भ्रमरगीत – प्रो.रामकुमार शर्मा
- १२ मीरों का रचना संसार – डॉ.राममूर्ति त्रिपाठी
- १३ गोस्वामी तुलसीदास व्यक्ति और काव्य – डॉ. रमेशचंद्र शर्मा
- १४ जायसी का पदमावत : काव्य तथा दर्शन – डॉ.गोविन्द त्रिगुणायत

श्री गोविन्द गुरु युनिवर्सिटी, गोधरा
SGG University, Godhara

अभ्यासक्रम

(प्रश्नपत्रना प्राइप सखित)

बी.अ. सेमेस्टर V अने VI

कुल गुणु लार: 70

वर्ष: 2018-19

(जून 2018 थी बीजू सूयना ना मणे त्यां सुधी अमलमां)

संस्कृत-विभाग

Semester: V

Core Course: 301

સંજ્ઞા-પ્રકરણમ્ (સિદ્ધાન્તકૌમુદીતઃ), ચર્પટપંજરિકાસ્તોત્રમ્- આદિ શંકરાચાર્ય

યુનિટ: 1 સંજ્ઞા પ્રકરણ- સૂત્ર 1 થી 16

યુનિટ: 2 સંજ્ઞા પ્રકરણ- સૂત્ર 17 થી 34

યુનિટ: 3 ચર્પટપંજરિકા (સંપૂર્ણ)

યુનિટ: 4 શંકરાચાર્યનું જીવન, સમય અને કૃતિઓ, સ્તોત્ર સાહિત્ય: લક્ષણો, શંકરાચાર્યનાં સ્તોત્રો, ચર્પટપંજરિકાનું સ્તોત્ર તરીકે મૂલ્યાંકન, ચર્પટપંજરિકાને આધારે માનવજીવનનાં સામાન્ય લક્ષ્યો, ચર્પટપંજરિકાને આધારે જીવનનાં વિશિષ્ટ લક્ષ્યો

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા: પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)

(અ) સૂત્રો સમજાવો (4 માંથી 2) 06

(બ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન 08

પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)

(અ) સૂત્રો સમજાવો (4માંથી 2) 06

(બ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન 08

પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)

(અ) અનુવાદ-શ્લોક.1થી 20 (4 માંથી 2) 06

(બ) ટૂંકનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન 08

પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)

સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) 14

પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)

(અ) MCQs 06

(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા) 08

Core Course: 302

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા (અ. 1-9) (અનુવાદ કેવળ 1-6 અધ્યાયમાંથી જ પૂછવા, સામાન્ય પ્રશ્ન, ટૂંકનોંધ, શબ્દનોંધ વગેરે 1થી 9 અધ્યાયમાંથી; ભગવદ્ગીતામાં જીવન જીવવાની કળા, પ્રસ્થાનત્રયી- પરિચય અને તેમાં ગીતાનું સ્થાન, ભગવદ્ગીતામાં મનોવિજ્ઞાન, ગીતાનો સમય, ગીતા અને મહાભારત, ભગવદ્ગીતામાં યોગ)

યુનિટ: 1 અધ્યાય: 1, 2, 3

યુનિટ: 2 અધ્યાય: 4, 5, 6

યુનિટ: 3 અધ્યાય: 7, 8, 9

યુનિટ: 4 ભગવદ્ગીતામાં જીવન જીવવાની કળા, પ્રસ્થાનત્રયી પરિચય અને તેમાં ગીતાનું સ્થાન, ભગવદ્ગીતામાં મનોવિજ્ઞાન, ગીતાનો સમય, ગીતા અને મહાભારત, ભગવદ્ગીતામાં યોગ

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા: પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)

(અ) શ્લોકનો સસંદર્ભ અનુવાદ (2 માંથી 1) 04

(બ) ટૂંકનોંધો/શબ્દનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન 10

પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)

(અ) શ્લોકનો સસંદર્ભ અનુવાદ (2 માંથી 1) 04

(બ) ટૂંકનોંધો/શબ્દનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન 10

પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)

(અ) શ્લોક- વિવરણમાત્ર (2 માંથી 1) 04

(બ) ટૂંકનોંધો/શબ્દનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન 10

પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)

સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધો 14

પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)

(અ) MCQs 08

	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા)	06
Core Course: 303	સંસ્કૃત ભાષા-પ્રવેશ: 1-26; છન્દ: (વસન્તતિલકા, મન્દાક્રાન્તા, સ્મધરા, માલિની, પૃથ્વી, હરિણી, શાર્દૂલવિક્રીહિત, શિખરિણી, અનુષ્ટુપ, દ્રુતવિલમ્બિત, ઉપજાતિ, શાલિની)	
	યુનિટ: 1 ભાષાપ્રવેશ: પાઠ- 1-10	
	યુનિટ: 2 ભાષાપ્રવેશ: પાઠ- 11-20	
	યુનિટ: 3 ભાષાપ્રવેશ: પાઠ- 21-26	
	યુનિટ: 4 છન્દ સમજવો, બંધારણ, ઉદાહરણ (લઘુ-ગુરુની નિશાની સહિત), છંદ ઓળખાવો.	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતી કરો. (2 માંથી 1)	08
	(અહીં ભાષાપ્રવેશ પુસ્તકમાંથી જ કોઈ પણ 8 થી 10 સંસ્કૃત વાક્યો પરિચ્છેદ કે ગદ્યના સ્વરૂપમાં મૂકવાં.)	
	(બ) વચન ઓળખાવો. (8 માંથી 6)	06
	(વાક્ય એકવચનમાં છે, દ્વિવચનમાં છે કે બહુવચનમાં તે ઓળખાવો) ભાષાપ્રવેશ પુસ્તકમાંથી જ કોઈ પણ આઠ (કર્તા, કર્મ અને ક્રિયાપદવાળાં વાક્યો મૂકવાં. વિદ્યાર્થીએ ઉત્તરમાં વાક્યની સામે સંસ્કૃતમાં જ લખવું. (દા.ત. એકવચનમ્, દ્વિવચનમ્, બહુવચનમ્)	
	પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો. (2 માંથી 1)	08
	(ભાષાપ્રવેશ પુસ્તકમાંથી 8 થી 10 વાક્યોનું ગુજરાતી કરીને મૂકવું, વિદ્યાર્થીઓએ એનું સંસ્કૃત કરવાનું રહેશે.)	
	(બ) સંખ્યાવાચક શબ્દો સંસ્કૃતમાં લખો.	06
	(અહીં 1થી 50 સુધીની સંખ્યામાંથી કોઈ પણ 8 વિષે પૂછવું. વિદ્યાર્થી તે કઈ સંખ્યા છે તે ઓળખીને સંસ્કૃતમાં લખશે. ઉદા. 13- ત્રયોદશ:)	
	પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	07
	(અ) સંસ્કૃતમાં પરિચય આપો: 2 માંથી કોઈ પણ 1 વિષે, જેમાં કોઈ પણ એક વિશે ઓછામાં ઓછાં 7 વાક્યો લખવાં આવશ્યક છે. વિદ્યાર્થી ઈચ્છે તો સંસ્કૃતમાં વધુ વાક્યો લખી શકશે.	
	(પોતાનો પરિચય, સંસ્કૃત ભાષાનો પરિચય, માતાનો પરિચય, પિતાનો પરિચય, ભાઈનો પરિચય, બહેનનો પરિચય, ભારતનો પરિચય)	
	(બ) સુભાષિતને સંસ્કૃતમાં સમજવો (2 માંથી કોઈ પણ 1)	07
	અહીં ભાષાપ્રવેશ પુસ્તકના પાના નંબર 23 ઉપરના ત્રણ શ્લોક અને પાના. નં. 62, 63 ઉપરના 5 શ્લોકોમાંથી જ શ્લોકો પૂછવા. પુસ્તકમાંથી શ્લોકને સંસ્કૃતમાં સમજાવવાનો પ્રશ્ન પૂછવો.	
	પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
	(અ) કોઈ પણ બે છંદ સમજવો. (4 માંથી 2)	10
	(બ) શ્લોકનો છંદ ઓળખી, બંધારણ આપો, લઘુ-ગુરુની નિશાની દર્શાવો. (2 માંથી 1)	04
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્ન (જોડકાં, સાચું-ખોટું, ખાલી જગ્યા પૂરો વગેરે)	06
	(નોંધ: અ અને બ માં ભાષાપ્રવેશના 8 ગુણના પ્રશ્નો પૂછવા અને છંદમાંથી 6 ગુણના)	
Core Elective: 304	વેદાન્તસાર:- સદાનન્દ કૃત (સમ્પૂર્ણ), ૫૩૬૨૧: સામાન્ય પરિચય	
	યુનિટ: 1 અખણ્ડં સચ્ચિદાનન્દમ્થી શરૂ કરીને એષ સર્વેશ્વર ઇત્યાદિશ્રુતે:। સુધી	
	યુનિટ: 2 વનવૃક્ષતદવચ્છિન્નાકારાથી શરૂ કરીને એવમધ્યારોપ:। સુધી	
	યુનિટ: 3 અપવાદો નામ રજ્જુવિવર્તસ્ય થી શરૂ કરીને અંત પર્યન્ત	
	યુનિટ: 4 ૫૩૬૨૧: સામાન્ય પરિચય	

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) ગદ્યખંડની સમજૂતી (2 માંથી 1)	05
	(બ) ટૂંકનોંધો અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	09
	પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) ગદ્યખંડની સમજૂતી (2 માંથી 1)	05
	(બ) ટૂંકનોંધો અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	09
	પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) ગદ્યખંડની સમજૂતી (2 માંથી 1)	05
	(બ) ટૂંકનોંધો અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	09
	પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	14
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	07
	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા)	07

અથવા **સાંખ્યકારિકા- હિન્દુકૃષ્ણવિરચિતા (304ના વિકલ્પે)**

યુનિટ: 1	કારિકા 1 થી 20	
યુનિટ: 2	કારિકા 21 થી 42	
યુનિટ: 3	કારિકા 43 થી 72	
યુનિટ: 4	સાંખ્યદર્શનનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, સાંખ્યાચાર્યોની પરંપરા અને સાંખ્ય-કારિકા, સાંખ્ય-દર્શનના સિદ્ધાંતો	

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) કારિકા સમજાવો (2 માંથી 1)	05
	(બ) ટૂંકનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	09
	પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) કારિકા સમજાવો (2 માંથી 1)	05
	(બ) ટૂંકનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	09
	પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) કારિકા સમજાવો (2 માંથી 1)	05
	(બ) ટૂંકનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	09
	પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	14
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	07
	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા)	07

Core Elective: 305 શ્રીમદ્ભાગવતમ્ (અષ્ટમઃ સ્કન્ધઃ, નિયત અધ્યાય)

યુનિટ: 1	ભાગ. અ. 1 થી 4, 6, 7	
યુનિટ: 2	ભાગ. અ. 8, 9, 15, 16, 17, 18	
યુનિટ: 3	ભાગ. અ. 19, 20, 20, 21, 22, 23, 24	
યુનિટ: 4	પુરાણં પञ्ચલક્ષણમ્, વિદ્યાવતાં ભાગવતે પરીક્ષા, પ્રમુખ પુરાણોનો પરિચય, સ્કન્ધ 9ની કથાઓ-1. અમ્બરીષ પ્રસંગ, 2. ગંગાવતરણ પ્રસંગ, 3. રંતિદેવ પ્રસંગ, 4. યયાતિ પ્રસંગ	

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) શ્લોકની સસંદર્ભ સમજૂતી (2 માંથી 1)	04
	(બ) ટૂંકનોંધો અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
	પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) શ્લોકની સસંદર્ભ સમજૂતી (2 માંથી 1)	04

(બ) ટૂંકનોંધો અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
(અ) શ્લોકની સસંદર્ભ સમજૂતી (2 માંથી 1)	04
(બ) ટૂંકનોંધો અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
ટૂંકનોંધો અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	14
પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
(અ) MCQs	08
(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા)	06

અથવા **નિબંધ (બાર નિબંધ)**

1. વૈદિક દેવતાનું સ્વરૂપ, 2. વૈદિક સાહિત્ય, 3. ભારતીય દર્શનમાં મોક્ષવિચાર, 4. ભારતીય દર્શનમાં કર્મ અને પુનર્જન્મનો સિદ્ધાંત, 5. આદિકાવ્ય રામાયણ, 6. મહાભારત: એક વિશ્વકોશ, 7. અષ્ટાદશ પુરાણોનો પરિચય, 8. આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યના કવિઓ (રાજેન્દ્ર મિશ્ર, હર્ષદેવ માધવ, રમાશંકર તિવારી, રાધાવલ્લભ ત્રિપાઠી), 9. કાલિદાસનાં રૂપકોના નાયકો અને નાયિકાઓ, 10. મુખ્ય ઉપનિષદોનો પરિચય, 11. સંસ્કૃતમાં સ્તોત્ર સાહિત્ય, 12. સંસ્કૃત સાહિત્યમાં નીતિકાવ્યો

યુનિટ: 1 વૈદિક દેવતાનું સ્વરૂપ, વૈદિક સાહિત્ય, ભારતીય દર્શનમાં મોક્ષવિચાર

યુનિટ: 2 આદિકાવ્ય રામાયણ, મહાભારત: એક વિશ્વકોશ, અષ્ટાદશ પુરાણોનો પરિચય

યુનિટ: 3 આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યના કવિઓ (રાજેન્દ્ર મિશ્ર, હર્ષદેવ માધવ, રમાશંકર તિવારી, રાધાવલ્લભ ત્રિપાઠી), સંસ્કૃત સાહિત્યમાં નીતિકાવ્યો, કાલિદાસનાં રૂપકોના નાયકો અને નાયિકાઓ

યુનિટ: 4 સંસ્કૃત સ્તોત્ર સાહિત્ય, ભારતીય દર્શનમાં કર્મ અને પુનર્જન્મનો સિદ્ધાંત, પ્રમુખ ઉપનિષદોનો પરિચય

પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:

પ્રશ્ન: 1. (યુનિટ એકમાંથી)	
કોઈ પણ એક નિબંધ લખો	14
પ્રશ્ન: 2. (યુનિટ બેમાંથી)	
કોઈ પણ એક નિબંધ લખો	14
પ્રશ્ન: 3. (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
કોઈ પણ એક નિબંધ લખો	14
પ્રશ્ન: 4. (યુનિટ ચારમાંથી)	
કોઈ પણ એક નિબંધ લખો	14
પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
(અ) MCQs	06
(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (હેતુલક્ષી, સાચું-ખોટું, જોડકાં જોડો, ખાલી જગ્યા)	08

Semester: VI

Core Course- 311

कारकप्रकरणम् (वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदीतः नियत सूत्रो); भाषाविज्ञान (भाषानो उद्गम अने विकास, संस्कृत भाषानो उद्गम अने विकास, भाषा अध्ययननी पद्धतिओ, भाषानां अंगो, भाषाओनुं वर्गीकरण, वेद-अवेस्ता, भारोपीय भाषा-परिवार, संस्कृत स्वरभार, संस्कृत वाक्यरचनानी विशिष्टताओ, संस्कृत स्वर-व्यंजन ध्वनिओनो विकास)

युनीट: 1. सूत्र: 1. कर्तुरीप्सिततमं कर्म। (1.4.49), 2. अकथितञ्च। (1.4.51), 3. उपान्वध्याङ्वसः। (1.4.48), 4. अधिशीङ्स्थासां कर्म। (1.4.46), 5. स्वतन्त्रः कर्ता। (1.4.54), 6. काला-ध्वनोरत्यन्तः संयोगः। (2.3.5), 7. दिवः कर्म च। (1.4.43), 8. साधकतमं करणम्। (1.4.42), 9. येनाङ्गविकारः। (2.3.20), 10. सहयुक्तेः प्रधाने। (2.3.19)

युनीट: 2. सूत्र: 1. कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्। (1.4.32), 2. रुच्यर्थानां प्रीयमाणः। (1.4.33), 3. नमः स्वस्तिस्वाहास्वधालंबषट्ठोगाञ्च। (2.3.16), 4. ध्रुवमपायेऽपादानम्। (1.4.24), 5. भीत्रार्थानां भयहेतुः। (1.4.25), 6. पृथग्विनानानाभिस्तृतीयान्यतरस्याम्। (2.3.32), 7. षष्ठी हेतुप्रयोगे। (2.3.26), 8. दूरान्तिकार्थैः षष्ठी अन्यतरस्याम्। 2.3.34), 9. कर्तृकर्मणोः कृत्ति। (2.3.65), 10. आधारोऽधिकरणम्। (1.4.45)

युनिट: 3. भाषाविज्ञानः भाषानो उद्गम अने विकास, संस्कृत भाषानो उद्गम अने विकास, भाषा अध्ययननी पद्धतिओ, भाषानां अंगो, संस्कृत स्वरनो विकास

युनीट: 4. भाषाविज्ञानः वेद अने अवेस्तानी भाषानी तुलना, भारोपीय भाषा-परिवार, भाषाओनुं वर्गीकरण, संस्कृत व्यंजनो विकास, स्वरभार

प्रश्नपत्रनी रूपरेखा: प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)

(अ) सूत्र समजवो (2 मांथी 1)

04

(ब) विभक्तिना अभ्यासक्रममां आवता उपयोगो, शब्दनोंध, सूत्रनो उपयोग थयो लोय अेवां वाक्योनो प्रयोग, आपेला वाक्यमां क्युं सूत्र प्रयोज्युं छे ते अतावो- एत्यादि प्रकारना प्रश्नो

10

प्रश्न: 2 (युनिट अेमांथी)

(अ) सूत्र समजवो (2 मांथी 1)

04

(ब) विभक्तिना अभ्यासक्रममां आवता उपयोगो, शब्दनोंध, सूत्रनो उपयोग थयो लोय अेवां वाक्योनो प्रयोग, आपेला वाक्यमां क्युं सूत्र प्रयोज्युं छे ते अतावो- एत्यादि प्रकारना प्रश्नो

10

प्रश्न: 3 (युनिट त्रणमांथी)

टूकनोंधो अथवा सामान्य प्रश्न

14

प्रश्न: 4 (युनिट चारमांथी)

सामान्य प्रश्न अथवा टूकनोंध (चारमांथी अे)

14

प्रश्न: 5 (युनिट अेकथी चारमांथी)

(अ) MCQs

07

(ब) छेतुलक्षी प्रश्नो (जोडकां, अरुं-ओट्टे, आली जग्या विगेरे)

07

Core Course: 312

श्रीमद्भगवद्गीता (अ.10-18) (अध्याय 14, 15, 16, 17मांथी अनुवाद, अ. 10 थी 18मांथी प्रश्न टूकनोंध, शब्दनोंध, अध्यायनो सार एत्यादि)

युनीट: 1. भगवद्गीता अ. 10, 11, 12

युनीट: 2. भगवद्गीता अ. 13, 14, 15

युनीट: 3. भगवद्गीता अ. 16, 17, 18

युनिट: 4. भगवद्गीता अने अन्य शास्त्रो, भगवद्गीता अने उपनिषदोनो संबंध, भगवद्गीता अने मेनेजमेन्टना सिद्धांतो, गीतामां परम तत्त्व, मोक्ष अने माया, भगवद्गीतानुं सर्वांगीण मूल्यांकन

प्रश्नपत्रनी रूपरेखा: प्रश्न: 1 (युनिट अेकमांथी)

(अ) श्लोकनुं विवरण मात्र (2 मांथी 1)

04

	(બ) ટૂંકનોંધ / શબ્દનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) શ્લોકનો સસંદર્ભ અનુવાદ (2 માંથી 1)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ/ શબ્દનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) શ્લોકનો સસંદર્ભ અનુવાદ (2 માંથી 1)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ/ શબ્દનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs (કોઈ વિકલ્પ નહીં)	08
	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (ખાલી જગ્યા, જોડકાં જોડો, સાચું-ખોટું)	06
Core Course- 313	મહાશ્વેતાવૃત્તાન્ત (મહાકવિ બાળમટ્ટ)- અથ ગીતાવસાને થી નિષ્પન્દમ્ અતિષ્ઠમ્ સુધી.	
	યુનીટ: 1. અથ ગીતાવસાને થી રોદિતુમારેભે।	
	યુનીટ: 2. તાં ચ પ્રરુદિતાં થી મુનિકુમારકમપશ્યમ્।	
	યુનીટ: 3. તેન ચ કર્ણાવતંસીકૃતા થી નિષ્પન્દમતિષ્ઠમ્।	
	યુનિટ: 4 બાણ ભટ્ટ: જીવન, સમય અને કૃતિઓ, બાણની વિદ્વત્તા, કાદંબરીની આધાર સામગ્રી, કથા અને આખ્યાયિકાનાં લક્ષણો અને કાદંબરીનું સાહિત્યિક સ્વરૂપ, સંસ્કૃત ગદ્યકાવ્ય અને કાદંબરી, કાદંબરીની પાત્રસૃષ્ટિ, બાણનું પ્રકૃતિવાર્ણન	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) ગદ્યખંડનો અનુવાદ (2 માંથી 1)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) ગદ્યખંડનો અનુવાદ (2 માંથી 1)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) ગદ્યખંડનો અનુવાદ (2 માંથી 1)	04
	(બ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	10
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા વગેરે)	06
Core Elective: 314	ભાષાપ્રવેશ: 27થી અંત પર્યન્ત; દરિદ્રચારુદત્તમ્ (મહાકવિ ભાસવિરચિતમ્)	
	યુનીટ: 1. ભાષાપ્રવેશ: પાઠ 27 થી 38	
	યુનીટ: 2. ભાષાપ્રવેશ: પાઠ 39 થી 50	
	યુનિટ: 3 દરિદ્રચારુદત્ત: અંક 1, 2, 3, 4	
	યુનીટ: 4. ભાસ: જીવન, સમય, કૃતિઓ, ભાસનાં રૂપકોનું કર્તૃત્વ, દરિદ્રચારુદત્તમ્ અને મૃચ્છકટિકમ્, દરિદ્રચારુદત્ત પૂર્ણ છે કે અપૂર્ણ, ભાસનાં રૂપકોની વિશેષતાઓ, ભાસની નાટ્યકલા, ભાસની પાત્રાલેખન કલા, દરિદ્રચારુદત્ત: પ્રકરણ રૂપક તરીકે મૂલ્યાંકન, ભાસનાં રૂપકોમાં પ્રતિબિંબિત સમાજ-જીવન	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતી કરો. (2 માંથી 1)	08
	(ભાષાપ્રવેશ પુસ્તકમાંથી જ કોઈ પણ 8થી 10 સંસ્કૃત વાક્યો પરિચ્છેદ કે ગદ્યના સ્વરૂપમાં મૂકવો)	

	(બ) વચન ઓળખાવો. (8 માંથી 6)	06
પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો. (2 માંથી 1)	08
	(ભાષાપ્રવેશમાંથી સંસ્કૃત 8 થી 10 વાક્યોનું ગુજરાતી કરીને અનુવાદ કરવાનું કહેવું)	
	(બ) સંખ્યાવાચક શબ્દોને વાક્યમાં પ્રયોજો.	06
	(1થી 50 સુધીની સંખ્યામાંથી કોઈ પણ 6નો વાક્યમાં પ્રયોગ કરવાનું પૂછવું)	
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) શ્લોકનો અનુવાદ (3 માંથી 2)	06
	(બ) ટૂંકનોંધ અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	08
	(પાત્રાલેખન, અંક-સાર, અંક-રસદર્શન ઇત્યાદિ)	
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	14
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખસું-ખોટું, ખાલી જગ્યા વિગેરે)	06
	(નોંધ: અ અને બ માં કુલ 12 ગુણના પ્રશ્નો દરિદ્ર્યારુદ્ધ અને ભાસ વિશે અને 2 ગુણના ભાષાપ્રવેશમાંથી પૂછવા)	
	અથવા કમ્પ્યુટર કલા (314ના વિકલ્પે)	
	યુનિટ: 1. એમ.એસ.ઓફિસ	
	યુનિટ: 2 પાવર-પોઈન્ટ	
	યુનિટ: 3 ઈ-મેલ નિર્માણ પ્રક્રિયા અને સંસ્કૃતિને લગતી વિવિધ વેબસાઈટ્સનો પરિચય	
	યુનિટ: 4 એક્સેલમાં ગ્રાન્થ-સૂચિ, શબ્દકોશ (નિર્માણ અને વિવિધ રીતે વિભાજનની પ્રક્રિયા)	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1 ના વિકલ્પે 1)	08
	(એમ.એસ.સોફ્ટવેર દ્વારા સંપન્ન થતાં વિવિધ કાર્યોનો પરિચય કરાવતા પ્રશ્નો)	
	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (2 માંથી 1)	06
	(વિભિન્ન કી વડે સંપન્ન થતાં કાર્યોને લગતા અને વિવિધ સ્ટેપ્સને લગતા પ્રશ્નો)	
પ્રશ્ન: 2	(યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન (એકના વિકલ્પે એક)	08
	(પાવર-પોઈન્ટ નિર્માણ કરવા માટેની પ્રક્રિયા અને તે દરમિયાન કરવાનાં થતાં વિવિધ કાર્યોનો પરિચય કરાવતા પ્રશ્નો)	
	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (2 માંથી 1)	06
	(જુદી જુદી કી વડે સંપન્ન થતાં કાર્યોને લગતા અને વિવિધ સ્ટેપ્સને લગતા પ્રશ્નો)	
પ્રશ્ન: 3	(યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1 ના વિકલ્પે 1)	10
	(સંસ્કૃત ભાષાને લગતી વેબસાઈટોથી પ્રાપ્ત થતી સુવિધાનો પરિચય કરાવતા પ્રશ્નો)	
	(બ) ટૂંકા પ્રશ્નો (4 માંથી 2)	04
	(જુદ જુદી વેબસાઈટથી મળતી સુવિધાની જાણકારીને લગતા પ્રશ્નો)	
પ્રશ્ન: 4	(યુનિટ ચારમાંથી)	
	(અ) ટૂંકા પ્રશ્નો (4 માંથી 2)	06
	(એક્સેલ દ્વારા ઉપલબ્ધ વિવિધ સુવિધાઓનો પરિચય કરાવતા પ્રશ્નો)	
	(બ) સામાન્ય પ્રશ્ન (1 ના વિકલ્પે 1)	08
	(જુદી જુદી કી વડે સંપન્ન થતાં કાર્યોને લગતા અને વિવિધ સ્ટેપ્સને લગતા પ્રશ્નો)	
પ્રશ્ન: 5	(યુનિટ 1 થી 4 માંથી)	
	(અ) MCQs (આમાં કોઈ ઓપ્શન આપવાં નહીં.)	08

	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (ખાલી જગ્યા વગેરે)	06
Core Elective: 315	તર્કસંગ્રહ: (અભ્રમટ્ટ)	
	યુનીટ: 1. ગદ્યખંડ 1 થી 33	
	યુનીટ: 2. ગદ્યખંડ 34 થી 45	
	યુનીટ: 3. ગદ્યખંડ 46 થી 57	
	યુનિટ: 4 ગદ્યખંડ 59 થી 80	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2)	08
	(બ) વાક્ય કે ગદ્યખંડની સમજૂતી (2 માંથી 1)	06
	પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2)	08
	(બ) વાક્ય કે ગદ્યખંડની સમજૂતી (2 માંથી 1)	06
	પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2)	08
	(બ) વાક્ય કે ગદ્યખંડની સમજૂતી	06
	પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
	(અ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2)	08
	(બ) વાક્ય કે ગદ્યખંડની સમજૂતી	06
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (ખાલી જગ્યા, જોડકાં જોડો, સાચું-ખોટું)	06
	અથવા પાતશ્ચલયોગસૂત્ર અ. 2 સાધનપાદ (315 ના વિકલ્પે)	
	યુનીટ: 1. સૂત્ર 1થી 17	
	યુનીટ: 2. સૂત્ર 18 થી 35	
	યુનીટ: 3. સૂત્ર 36 થી 55	
	યુનીટ: 4 પતંજલિ મુનિનો પરિચય, યોગના આદિ પ્રવર્તકો, યોગનાં અંગ, યોગનાં વિવિધ સ્વરૂપો, યોગાયરણની આવશ્યકતા, સાચા યોગીનાં લક્ષણો, વેદમાં યોગ-વિદ્યા, ઉપનિષદમાં યોગ, યોગ: પરિભાષા, યોગ-અભ્યાસની પદ્ધતિ, તેનાથી લાભો, યોગનું ક્ષણ, કેટલાંક આસનો	
પ્રશ્નપત્રની રૂપરેખા:	પ્રશ્ન: 1 (યુનિટ એકમાંથી)	
	(અ) સૂત્રો સમજાવો (4 માંથી 2)	06
	(બ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	08
	પ્રશ્ન: 2 (યુનિટ બેમાંથી)	
	(અ) સૂત્રો સમજાવો (4 માંથી 2)	06
	(બ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	08
	પ્રશ્ન: 3 (યુનિટ ત્રણમાંથી)	
	(અ) સૂત્રો સમજાવો (4 માંથી 2)	06
	(બ) ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2) અથવા સામાન્ય પ્રશ્ન	08
	પ્રશ્ન: 4 (યુનિટ ચારમાંથી)	
	સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ (4 માંથી 2)	14
	પ્રશ્ન: 5 (યુનિટ એકથી ચારમાંથી)	
	(અ) MCQs	08
	(બ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (જોડકાં, ખાલી જગ્યા વિગેરે)	06

-: सन्दर्भ-ग्रन्थ :-

सेमेस्टर: V

- Core 301** : 1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी- बालमनोरमा संस्कृत एवं दीपिका हिन्दी व्याख्या सहित (कारकान्त प्रथम भाग) - गोपाल दत्त पाण्डेय, चौखम्बा प्रकाशन
- संज्ञा प्रकरण/**
थर्पटपंजरीका 2. भजगोविन्दम्- ओशो रञ्नीश, गुज. अनुवाद: यश राय, प्रवीण प्रकाशन, राजकोट
3. भजगोविन्दम्- आस्वाद अने अर्थघटन, सुरेश दलाव, ठमेज पब्लिकेशन्स (2000)
4. आदि शंकराचार्य (समग्र ग्रंथावली) भा.1 (स्तोत्रो), संपा. डॉ. गौतम पटेल, संस्कृत सेवा समिति, अमदावाद (1999)
5. Shankaracharya - T. S. Rukmani, Publications Division, Ministry of Information and Broadcasting, Govt. of India, Patiala House, New Delhi (1994)
6. श्री शंकराचार्य चरित्र- मू.वे. मणिशंकर ड.शास्त्री, संपा. डॉ. गौतम पटेल, संस्कृत साहित्य अकादमी, गांधीनगर (2005)
7. Vaiyakaran-Siddhanta Kaumadi- Vol.1 P. V. Nagnath Shashtri, 1974
8. शङ्कराचार्य का आचारदर्शन- हिन्दी साहित्य सम्मेलन, प्रयाग, इलाहाबाद
- Core 302/312** : 1. श्रीमद् भगवद्गीता: डॉ. सर्वेपल्लि राधाकृष्णन्, सरस्वती विहार, दिल्ली (1994)
- भगवद्गीता** 2. Bhagavad-Gita: Kuppuswami, Chaukhamba Orientalia, Varanasi (1983)
3. श्रीमद् भगवद्गीता रस्य- बी.छ.तिलक, गुज. अनु. उत्तमलाव के त्रिवेदी. (1973)
4. गीता-प्रवचनो- विनोबा, प्रका. राजुजित देसाई, पवनार, मडाराष्ट्र(2004),
5. गीता-नवनीत- पं. वासुदेव शरण अग्रवाल, अनु. मगनलाव पंड्या, सस्तु साहित्य वर्धक कार्यालय, अमदावाद (1984)
6. प्रस्थानत्रयी- प्रो. सी.वी.रावण (1992)
7. मनोविज्ञान अने भगवद्गीतानुं आध्यात्मिक मनोविज्ञान- डॉ. लक्ष्मण माधव, पार्श्व प्रकाशन
8. गीताई चिंतनिका- विनोबा, यज्ञ प्रकाशन, वडोदरा, (2009)
- Core 303/314** : 1. भाषाप्रवेश-प्रथमः भागः, संस्कृत भारती, नवदेहली (2007)
- भाषाप्रवेश / छ-६** 2. छन्दःशास्त्रम्-आचार्य पिङ्गल कृत
3. छन्दपरिचय- डॉ. वसन्त भट्ट
4. छन्दशास्त्र- पिङ्गलाचार्य कृत- डॉ. छ.अ.स.शाह
5. प्रशिष्ट संस्कृत छंदो- डॉ. अ.म.के.मोविया, पार्श्व प्रकाशन
6. छन्द परिचय- प्रा. अमृत चौधरी, प्रा. रश्मि रावण, प्रा. जितेन्द्र मेकवान, डिवाइज पब्लिकेशन्स, अमदावाद (छंदोगाननी MP3 ओडियो CD साथे)
- Core 304** : 1. वेदान्तसार- सदानन्द यति, भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी (1984)
- वेदान्तसार / सांख्यकारिका** 2. वेदान्तसार- कर्नल जैकब, निर्णयसागर प्रेस, मुंबई (1925)
3. वेदान्तसार- डॉ. लम्बोदर मिश्र, राष्ट्रीय संस्कृत साहित्य केन्द्र, जयपुर
4. सांख्यकारिका- ईश्वरकृष्णविरचिता, संपा. डॉ. अ.डी.शास्त्री
5. सांख्यदर्शन का इतिहास- ए.बी.कीथ, हिन्दी अनु. डॉ. शिवकुमार, चौखम्बा संस्कृत सीरीज
6. भारतीय दर्शन- (भा. 1-2) डॉ. राधाकृष्णन्
7. भारतीय तत्त्वज्ञान की रूपरेखा- एम. हिरियन्ना
- Core Elective 305** : 1. श्रीमद्भागवत- गीता प्रेस गोरखपुर
- भागवत/ निबंधो** 2. श्रीमद् भागवत (गुजराती अनुवाद)- ठच्छाराम देसाई,
3. श्रीमद् भागवत (भा.वानुवाद)- गोपालदास पटेल, गुजरात विद्यापीठ (1949)
4. Shrimad Bhagavat: A Critical Study- Shushila Desai, Parshva Publication
5. पुराणविमर्श- आचार्य बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी (तृ.सं. 1987)
6. पुराणतत्त्वमीमांसा- श्री कृष्णमणि त्रिपाठी, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, (द्वि.सं. 1990)

7. अष्टादश पुराण दर्पण- पं. ज्वालाप्रसाद मिश्र, नाग प्रकाशन
8. आधुनिक संस्कृत साहित्यनो ष्टितिहास- डॉ. लक्ष्मण माधव
9. अर्वाचीन संस्कृत साहित्य (दशा और दिशा) मंजूलता शर्मा
10. Critical study of the Bhagavata Purana with Special Reference to Bhakti by Dr T. S. Rukmani
11. वैदिक माइथोलोजी- ए.ए.मेकडोनल, अनु. रामकुमार राय, चौखम्बा

सेमेस्टर: VI

- Core 311** : 1. वैयाकरणसिद्धांतकौमुदी- (बालमनोरमातत्त्वबोधिनी टीका)- गिरिधर शर्मा एवं परमेश्वरानन्द शर्मा (प्रथम भाग- कारकप्रकरण), मोतीलाल बनारसीदास
- करक प्रकरण** : 2. अर्थप्रकाशिका-(सिद्धांत कौमुदीगत उदाहरणों के अर्थ व विशिष्ट शब्दों का परिचय) राधारमण पाण्डेय, मोतीलाल बनारसीदास
- भाषाविज्ञान** : 3. कारकम् – संस्कृत भारती, बेंगलुरु
4. तुलनात्मक भाषाविज्ञान- अनु. भोलानाथ तिवारी, सं. उदयनारायण तिवारी एवं पाण्डुरंग दामोदर गुणे, मोतीलाल बनारसीदास
5. संस्कृत का ऐतिहासिक एवं संरचनात्मक परिचय- डॉ. देवीदत्त शर्मा, हरियाणा साहित्य अकादमी, (1995)
- Core 313** : 1. कादम्बरी (संपूर्ण) अनु. छगनवाल पंड्या, संशोधित आवृत्ति- डॉ. लक्ष्मण माधव, संस्कृत साहित्य अकादमी, गांधीनगर
- महाश्वेतावृत्तान्त** : 2. महाश्वेतावृत्तान्त- बाणभट्ट कृत- मोहनदेव पन्त, अनु. हरीशचन्द्र विद्यालंकार, मोतीलाल बनारसीदास
3. कादम्बरी (हिन्दी अनुवाद और टीका)- पाण्डेय रामतेज शास्त्री, पंडित पुस्तकाल, काशी
3. कादम्बरी (एक सांस्कृतिक अध्ययन) पं. वासुदेव शरण अग्रवाल, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी (1970)
4. भाषुलभट्ट- मू. वे. के. कृष्णमूर्ति, अनु. जशवंती देवे, साहित्य अकादमी, दिल्ली
5. Bana-bhatta – A literary Study by Neeta Sharma
- Core 314** : 1. भासनाटकचक्र- गंगासागर राय, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी
- भाषाप्रवेश /** : 2. भासनाटकचक्रम्- सी.आर.देवधर, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली
- दरिद्र्यारुहत्तम्** : 3. Bhasa: A study- A. D. Pausalkar, Motilal Banarasidass, Delhi
4. महाकवि भास- डॉ. नेमिचन्द्र शास्त्री, मध्यप्रदेश हिन्दी ग्रन्थ अकादमी, (प्र.सं. 1972)
5. भास- वी. वेंकटायलम्, अनु. डॉ. गौतम पटेल, साहित्य अकादमी, दिल्ली (1991)
6. संस्कृत नाटकोनो परिचय- डॉ. तपस्वी नान्दी, युनि. ग्रंथ निर्माण बोर्ड, गुजरात राज्य, अमदावाड (1979)
7. प्रशिष्ट संस्कृत साहित्यनो ष्टितिहास- अमृत म. उपाध्याय, युनि. ग्रंथ निर्माण बोर्ड, गु.रा., अमदावाड (1976)
8. भासनां उपकोनु अनुशीलन- संपा. डॉ. वसन्त लट्ट, सरस्वती पुस्तक भंडार, अमदावाड
- Core Elective 315** : 1. तर्कसंग्रह- संपा. दयानन्द भार्गव, मोतीलाल बनारसी दास
- तर्कसंग्रह** : 2. वैशेषिक दर्शनम्- एक अध्ययन- प्रो. नारायण मिश्र, चौखम्बा प्रकाशन
- पातञ्जल योगसूत्र अ.1** : 3. पातञ्जलिनो योगसूत्रो- संपा. डॉ. गौतम पटेल, संस्कृत साहित्य अकादमी, गांधीनगर
- साधनपाठ** : 4. पातञ्जलयोगदर्शन- व्यास भाष्य हिन्दी टीका सहित, डॉ. रमाशंकर त्रिपाठी, चौखम्बा
5. पातञ्जल योगदर्शन का सरल सुबोध अध्ययन- सत्यदेव चौधरी
6. Study of Patanjali- Surendranath Dasgupta, MLBD
7. भारतीय दर्शन – पं. बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा प्रकाशन
8. पातञ्जल योगदर्शन- सर्वभंगल चेरिटेबल ट्रस्ट, अमदावाड (1992)

